

VERBUL ROMÂNESC

Dicționar sintactic

**Adriana Ionescu
Maria Steriu**

Editura Universității din București

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
București

Cota III 471759

Inventar C 199904850

ADRIANA IONESCU

MARIA STERIU

VERBUL ROMÂNESC
DICȚIONAR SINTACTIC

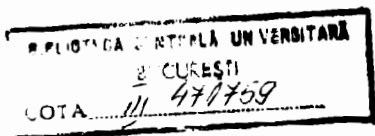

ADRIANA IONESCU

MARIA STERIU

VERBUL ROMÂNESC
DICTIONAR SINTACTIC

EDITURA UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI
1999

B.C.U. București

C199904850

Tehnoredactare computerizată: Florian Mihalcea

© Editura Universității din București
Șos. Panduri, 90-92, București - 76235; Telefon: 410.23.84

ISBN - 973 - 575 - 207 - 7

PREFAȚĂ

Parte de vorbire fundamentală pentru nucleul propoziției, verbul ocupă un loc important în procesul de predare și achiziționare a oricărei limbi străine. Structurile în care figurează verbele pun probleme speciale acelor care studiază limba română ca limbă - țintă. Dificultățile rezultă nu atât din bogata flexiune a verbului românesc, cât mai ales din diferențele de comportament al verbelor corespondente în operațiile de traducere, deoarece rețelele în care se structurează membrii unei serii pot diferi de la o limbă la alta.

În momentul actual, lingvistica românească dispune de descrieri teoretice ale structurilor fundamentale în care verbul constituie elementul de bază, dar aceste lucrări nu abordează problema din punctul de vedere al celui care își însușește româna ca limbă străină. Un studiu având ca punct de plecare comportamentul sintagmic al verbelor românești este indispensabil celui ce își propune învățarea limbii române. O cercetare de acest tip trebuie să urmărească nu numai analiza unui corpus de structuri, ci și să ofere studenților posibilitatea de a „recrea”, pe baza descrierii propuse, modelele analizate și, în același timp, de a „produce” noi enunțuri corecte. În această viziune și în baza principiului pedagogic de a prezenta materialul lingvistic în mod concret și exact, lucrarea de față are ca scop înarmarea studenților cu posibilitatea de a selecta corect anumite structuri în care pot apărea verbele românești.

În descrierea noastră am folosit analiza distribuțională, dar, spre deosebire de aceasta, nu am neglijat sensul.

Lucrarea se adresează nu numai începătorilor, ci și studenților străini din anii I și al II-lea de la diverse facultăți, de aceea inventarul de verbe include nu numai unități care aparțin vocabularului fundamental al românei standard, ci și verbe specifice limbajelor tehnice de specialitate. S-au urmărit numai acele poziții sintactice care reprezintă puncte de maximă dificultate în însușirea românei de către străini. S-au prezentat distinct cele două aspecte

ale sintaxei verbului (notându-se cu I nivelul propoziției și cu II nivelul frazei), aceasta deoarece a trebuit să se țină seama de valențele combinatorii ale verbelor, diferite la cele două nivele.

Dicționarul se adresează nespecialiștilor, de aceea în redactarea articolelor s-a optat pentru criteriul formal, forma fiind mai ușor de sesizat și de urmărit de către străini.

Pentru fiecare verb s-au indicat, în afara formei de infinitiv, formele de indicativ și conjunctiv prezent, pers. a III-a și cea de participiu, acestea fiind mai dificil de însușit de către străini.

În cazul verbelor cu două paradigme la indicativ prezent (de ex. *a decerna*, *a degaja* etc.) s-au consemnat ambele forme. Dacă cele două paradigme sunt specializate semantic, ele au fost tratate ca verbe diferite.

S-au tratat verbele mai întâi la diateza activă (notată cu A), ordinea de prezentare a valențelor combinatorii ale verbului la nivelul propoziției fiind: 1. poziția sintactică de obiect direct: a) non - persoană, b) persoană (redate sub aspect generalizat prin pronumele nehotărâte *ceva*, *pe cineva*); 2. poziția sintactică de obiect indirect (prezentată sub aspect generalizat prin pronumele nehotărât *cuiva* pentru obiectul indirect persoană și prin indicația *dativ* pentru obiectul indirect non - persoană; au fost incluse aici și construcțiile cu dativ posesiv exprimat prin pronume personal neaccentuat, deoarece forma pronumelui este identică cu aceea pe care o are în cazul obiectului indirect; s-a relevat valoarea atributivă a construcției prin semnalarea sinonimiei acesteia cu construcțiile posesive; 3. construcții prepoziționale obligatorii sau foarte frecvente (în măsura în care acestea, putându-se realiza fără obiect direct sau indirect, n-au apărut sub 1 sau 2).

La verbele tranzitive urmează diateza pasivă, redată sub formă generalizată prin *de (către)*... și construcțiile reflexive: 1. cu pronume reflexiv în dativ (notat cu B), semnalându-se valorile reflexivului: propriu-zis, reciproc (redat prin construcția *unul altuia*) și dativul posesiv cu pronume reflexiv; 2. cu pronume reflexiv în acuzativ (notat cu C), ținându-se seama, de asemenea, de valorile posibile: propriu - zis, reciproc (semnalat prin construcția *unul pe altul*), impersonal, pasiv, (indicate prin *pers. 3* și, respectiv, prin *pers. 3, 6*).

În cazul sinonimiilor sintactice s-au indicat, în paranteze, construcțiile echivalente, de ex. : Cartea *se citește* (= este citită) ușor.; **I**-am citit *lucrarea (lucrarea lui)*; **I** s-a publicat *lucrarea* (= a fost publicată lucrarea lui).

Au fost notate cu asterisc (*) acele construcții care, posibile în principiu, nu sunt, totuși, niciodată folosite ca atare (de ex.: **Și**-a terminat *teza* (= **teza sa*).

La nivelul frazei s-au prezentat construcțiile introduse prin conjuncțiile subordonatoare *că*, *să* și *dacă* (introducând o interogativă totală) și prin

pronume și adverbe relative care introduc subordonate necircumstanțiale, deoarece aceste construcții generează cele mai multe erori în învățarea limbii române ca a doua limbă. Subordonatele circumstanțiale n-au stat în atenția autoarelor, deoarece aceste subordonate caracterizează, de regulă, orice verb.

În cazul câtorva verbe (de ex.: *a avea*, *a putea*, *a rămâne*, *a trebui* etc.) s-au dat și unele construcții specifice acestora, chiar dacă ele nu se încadrează în limitele acestei lucrări.

Fiecare situație a fost ilustrată printr-un enunț concret. În cadrul acestora, acuzativul este redat cu cursive, iar dativul cu aldine, pentru a facilita recunoașterea lor de către străini. Tot cu aldine sunt subliniate genitivul pronumelui personal și adjectivele posesive echivalente ale dativului posesiv.

Au fost prezentate separat sensurile diferite ale aceleiași reprezentări fonologice (stabilite pe baza *Dicționarului explicativ al limbii române*, București, 1975) și au fost notate cu litere mici. Această notare nu reprezintă o ierarhizare a sensurilor. De asemenea, au fost selectate și unele expresii mai frecvente în care apar verbele discutate. În cadrul frazeologiei, verbul a fost înlocuit prin tildă (~).

Lucrarea nu urmărește îmbogățirea vocabularului studenților, de aceea, în cele mai multe cazuri, exemplele sunt cât mai scurte și mai ușor de decodat, pentru ca atenția să se îndrepte asupra verbului și a valențelor sale.

Ediția de față este varianta revăzută și adăugită a lucrării *Verbul românesc. Dicționar sintactic pentru studenții străini* de Adriana Ionescu și Maria Steriu, apărută la București, TUB, 1985.

A

1. ABANDONÁ (abandonează, să abandoneze, abandonát)

I

A. ceva

pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (cãtre)...

cuiva de (cãtre)...

a. Am abandonat *cercetãrile* arheologice.

b. Sportivul a abandonat *întrecerea*.

a. Nu-*l* vom abandona niciodatã (*pe Ion*).

Îi veți abandona *proiectele* (= *proiectele lui*)?

Sã nu-*i* abandonezi *sora* (= *pe sora lui*)!

Utilajele au fost abandonate de (cãtre)
proprietari.

Copilul a fost abandonat (de pãrinți) când avea
trei luni.

Familia (= familia **noastrã**) **ne-a** fost
abandonatã de toți prietenii.

B. a-și abandona

ceva
pe cineva

a. De ce **ți-ai** abandonat *studiile* (= ***studiile tale**)?

Sã nu **vã** abandonați niciodatã *prietenii* (= *pe
prietanii voștri*)!

C. a se abandona

(p. 3, 6) Un studiu de acest fel nu *se abandoneazã*
(= nu este abandonat) fãrã motiv. În nici o
societate civilizatã nu *se abandoneazã* (= nu sunt
abandonați) bãtrânii.

b. (p. 3, 6) *Se abandoneazã* (= este abandonat)
concursul numai în cazuri extreme.

2. ABÁTE (abãte, sã abátã, abãtút)

I

A. ceva

pe cineva din...
de la...
cuiva ceva

a. Hidrotehnicienii au abãtut *cursul* râului.

De ce *mã* abateți din drum ?

(fig.) De ce *o* abateți de la hotãrãrea luatã ?

(fig.) **I-am** abãtut *gãndurile* (= *gãndurile lui*) de
la eșecul suferit.

cuiva pe cineva
de (către)...
cuiva de (către)...

O să-ți abată *prietenii* (= *pe prietenii tăi*) din drum.
Cursul râului va fi abătut spre dreapta.
Atenția (= *atenția lui*) i-a fost abătută de un
zgomot puternic.

B. *a-și abate*

ceva spre... /
asupra...
pe cineva din... / de
la...

Și-a abătut *privirea* (= **privirea sa*) spre mine
/ asupra mea.
Și-au abătut *colegii* (= *pe colegii lor*) din drum.
(fig.) Ți-ai abătut *prietenul* (= *pe prietenul tău*)
de la conduita normală.

C. *a se abate*

asupra...
pe la...
din...
de la...

b. Furtuna s-a abătut asupra satului.
a. În drum, o să mă abat pe la bibliotecă.
De ce te-ai abătut din drum ?
(fig.) Să nu vă abateți de la principiile voastre !

3. *ABONĂ* (abonează, să aboneze, abonat)

I

A. ceva la...
pe cineva la...
cuiva pe cineva
de către... la...

Am abonat *secția* noastră la toate revistele de
specialitate.
O să-l abonez *pe Dănuț* la o revistă pentru copii.
I-ai abonat *copiii* (= *pe copiii lui*) la această
revistă ?
Biblioteca a fost abonată (de mine) la revista
„Limba română”.

B. *a-și abona*

ceva la...
pe cineva la...

Mi-am abonat *echipa* (= *echipa mea*) la „Gazeta
sporturilor”.
Și-au abonat *prietenii* (= *pe prietenii lor*) la teatru.

C. *a se abona*

la...

O să te abonezi la ziarul nostru ?
(p. 3, 6) Și catedra noastră trebuie să se aboneze
(= să fie abonată) la această publicație.

4. *ABORDĂ* (abordează, să abordeze, abordat)

I

A. ceva

a. Lucrarea abordează o *problemă* fundamentală
a ciberneticii.

pe cineva
cuiva pe cineva
de (căt-re)...

la...

B. *a-și aborda*
pe cineva

C. *a se aborda*

b. *L-a abordat pe medic*, ccrându-i explicații.

Îi abordăm prietenii (= *pe prietenii lui*).

a. Procesele economice sunt abordate cu succes de cibernetică.

c. Nava abordează la cheiul 4 / la ora 10.

b. **Își** abordează *cunoscuții* (= *pe cunoscuții săi*) adesea.

a. În cap. IV *se abordează* (= este abordată) dezvoltarea filogenetică a sistemului nervos.

5. **ABSENTĂ** (absentează, să absentéze, absentát)

I

A. (de) la ...

Ai absentat de la școală ? De ce absentati de la cursuri ? Actorul acesta nu absentează niciodată (de) la spectacol.

C. *a se absenta*

(p. 3) Se absentează prea mult (de) la acest curs.

6. **ABSORBÍ** (absoárbe, să absoárbă, absorbit)

I

A. ceva

a. Plantele absorb din sol *apa și substanțele nutri-tive*.

pe cineva
de (căt-re)...

b. (fig.) Lectura acestui articol *m-a absorbit*.

a. Hrana este absorbită de celulă prin membrana celulară.

b. (fig.) Era absorbit de muzica lui George Enescu.

B. *a-și absorbi*
ceva

a. Plantele **își** absorb *hrana* (= *hrana lor*) prin rădăcini.

C. *a se absorbi*

(p. 3, 6) Energia solară *se absoarbe* (= este absorbită) prin toți porii.

7. **ABUZÁ** (abuzează, să abuzéze, abuzát)

I

A. de ...

a. Nu abuzați de tutun / de răbdarea mea !

b. A fost pedepsit pentru că a abuzat de funcția pe care o avea.

C. a se abuză

de...

a. (p. 3) Să nu se abuzeze de alcool / dulciuri !

b. (p. 3) S-a abuzat de situația creată.

8. ACAPARĂ (acaparează, să acapareze, acaparát)

I

A. ceva

pe cineva

cuiva ceva

În 1812, Rusia a acaparat *Basarabia*.

(fig.) Studiul muzicii te-a acaparat total.

Năvălitorii le-au acaparat *pământurile*
(= *pământurile lor*).

de (cătrel)..

Insula Șerpilor a fost acaparată de U.R.S.S. după
al II-lea război mondial.

cuiva de (cătrel)..

I-a fost acaparată *moștenirea* (= *moștenirea lui)
de către fratele mai mare.

B. a-și acapara

ceva

pe cineva

(fig.) Oratorul și-a acaparat *auditoriul*
(= *auditorul său)

(fig.) Actorul acesta își acaparează întotdeauna
spectatorii (= *pe spectatorii săi*).

C. a se acapara

(p. 3, 6) În urma marilor descoperiri geografice se
vor acapara (= vor fi acaparate) teritorii imense.

9. ACCELERĂ (accelerează, să accelereze, accelerát)

I

A. ceva

Accelerați *ritmul* însămânțării!

B. a-și accelera

ceva

În cădere liberă, orice corp își accelerează *viteza*
(= *viteza sa).

C. a se accelera

Pulsul bolnavului s-a accelerat din cauza febrei.
(p. 3, 6) S-a accelerat (= a fost accelerat) procesul
de recapitalizare a întreprinderilor industriale.

10. ACCEPTĂ (accéptă, să accépte, acceptát)

I

A. ceva

Nu accept *propunerea* aceasta.

pe cineva

O acceptăm pe Ana în grupa noastră ?

cuiva ceva

Îi acceptați *ideile* (= *ideile lui*) ?

cuiva pe cineva

Îi acceptă *prietenii* (= *prietenii lui*).

- de (către)... Am fost acceptat de colegi.
 cuiva de (către)... V-au fost acceptate cererile (= cererile **voastre**)?
- B. *a-și accepta*
 ceva **Își** acceptă *soarta* (= ***soarta sa**) în liniște.
 pe cineva Nu **și**-a acceptat niciodată *sora* (= pe **sora sa**).
- C. *a se accepta*
 unul pe altul Radu și Ion nu *se* acceptă (unul pe altul).
 (p. 3, 6) Propunerea dumneavoastră nu *se* acceptă
 (= nu este acceptată).
 cuiva **I** s-a acceptat articolul (= a fost acceptat articolul **lui**) pentru publicare.

II

- A. SĂ... Acceptați SĂ participați la sesiunea de comunicări științifice ?
 CĂ... Să acceptăm CĂ ai avea dreptate!
- C. *a se accepta*
 SĂ... (p. 3) S-a acceptat SĂ se refacă lucrarea.
 CĂ... (p. 3) În general, *se* acceptă CĂ materia este infinită.

11. ACCIDENTĂ (accidentează, să accidenteze, accidentat)

I

- A. ceva Ai accidentat *mașina* prietenului tău ?
 pe cineva Camionul a accidentat *un pieton*.
 cuiva ceva Fratele meu **mi**-a accidentat *motocicleta*
 (= ***motocicleta mea**)
 cuiva pe cineva **I**-au accidentat *copilul* (= *pe copilul lui*).
 de (către) ... Trecătorul a fost accidentat de un autobuz.
- B. *a-și accidenta*
 ceva Cum **ți**-ai accidentat *mașina* (= ***mașina ta**)?
 pe cineva Din imprudență **și**-a accidentat *fratele* (= pe **fratele său**).
- C. *a se accidenta*
 la... Dan *s*-a accidentat coborând de pe munte.
 cuiva **M**-am accidentat la braț.
I s-a accidentat mașina (= a fost accidentată) mașina **lui**.
I s-a accidentat soția (= soția **lui** s-a accidentat).

12. **ACHITĂ** (achită, să achíte, achitat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt^{re}) ...
cuiva de (căt^{re})...
- a. Am achitat toate *datoriile*.
b. Instanța *l-a* achitat *pe inculpat*.
a. **I-am** achitat **fratelui** meu toate *datoriile* (= *datoriile fratelui* meu). Mi-ai achitat o *datorie* veche. **Ți-au** achitat *banii* datorati ?
Sumele au fost achitate (de mine) la caserie.
Nota de plată **v-a** fost achitată (= a fost achitată nota **voastră** de plată)?
b. Inculpatul va fi achitat, dacă se va dovedi nevinovat.
- B. *a-și achita*
ceva
- a. **Și-a** achitat toate *obligațiile* (= *obligațiile sale*) bănești.
- C. *a se achita*
- a. (p. 3, 6) Bonul *se* achită (= este achitat) la casă.
b. (p. 3, 6) Nu *se* va achita (= nu va fi achitat) nici un vinovat !

EXPRESII

- C. ~ *de*... Radu *s-a* achitat de toate sarcinile primite.

13. **ACHIZIȚIONĂ** (achiziționează, să achiziționeze, achiziționat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt^{re})...
de la...
- Firma noastră a mai achiziționat o *clădire*.
I-am achiziționat un *timbru* de valoare.
Manuscrisul va fi achiziționat de Academie.
Am achiziționat o *sculptură* de Brâncuși de la un colecționar de artă.
- B. *a-și achiziționa*
ceva
- Mi-am** achiziționat un tablou de N. Grigorescu.
- C. *a se achiziționa*
- (p. 3, 6) Biletele *se* achiziționează (= sunt achiziționate) din timp (de la casa de bilete).

14. **ACLIMATIZĂ** (aclimatizează, să aclimatizeze, aclimatizat)

I

- A. ceva
de (căt^{re})...
- a. Am aclimatizat câteva *plante* sudice.
De cine a fost aclimatizat la noi castanul comestibil ?

C. *a se aclimatiza*

Unele plante *se aclimatizează* mai repede, altele mai încet.

(p. 3, 6) *Se vor aclimatiza* (= vor fi aclimatizate) soiuri mai productive.

b. (fig.) *M-am aclimatizat ușor în această țară.*

15. *ACOMODĂ* (se acomodează, să se acomodeze, acomodat)

I

C. *a se acomoda*

cu...

S-a acomodat cu noii colegi ?

în...

V-ați acomodat în noua locuință ?

la...

Planta nu *s-a acomodat* la noile condiții de mediu.

cuiva

Ochii **i** (= ochii **lui**) *s-au acomodat* cu întunericul.

16. *ACOPERI* (acoperă, să acopere, acoperit)

I

A. *ceva* (cu...)

a. *Acoperă cratița* (cu un capac)!

pe cineva (cu...)

b. Nu vrem să acoperim *minciuna* voastră.

a. *Îl acopăr pe tata* cu o pătură.

cuiva ceva

b. Radu a greșit, dar Ion *l-a acoperit*.

a. **Îi** acopăr **copilului** *picioarele* (= **picioarele lui*).

cuiva pe cineva

b. **Ți-am acoperit** *fapta* (= *fapta ta*) cea rea.

a. *l-am acoperit copilul* (= *pe copilul lui*) (cu un cearșaf).

de (către)...

b. *V-am acoperit prietenul* (= *pe prietenul dv.*).

a. Casa a fost acoperită cu tablă de un meșter.

b. Greșeala ta nu va fi acoperită de nimeni.

B. *a-și acoperi*

ceva

a. **Își** acoperă *fața* (= **fața sa*).

b. **Și-au acoperit** *trădarea* (= *trădarea lor*)

pe cineva

a. **Își** acoperă cu grijă *mama* (= *pe mama sa*).

b. **Îmi** acopăr *prietenii* (= *pe prietenii mei*) când greșesc.

C. *a se acoperi*

cu...

a. Ana *s-a acoperit* cu plapuma.

cu.../de...

c. Pământul *se acoperă* cu / de flori primăvara.

cuiva cu... / de...

I *s-a acoperit pielea* (= *pielea lui*) cu / de pete albe.

unul pe altul

b. Cei doi frați *se acoperă* întotdeauna când greșesc.

Veniturile din export nu acoperă cheltuielile de import.

17. **ACORDĂ** (acorda, să acorde, acordat)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 dativ + ceva
 de (căt-re)...
- a. Directorul acordă *audiențe* luna și joia.
I-au acordat o bursă. Îi acord un interviu.
 Vom acorda *subvenții firmelor* mici.
 Diplomele au fost acordate de un juriu de specialiști.
Lui Ion i-a fost acordat premiul I.
- B. *a-și acorda*
 unul altuia ceva
- Ei **își** acordă *încredere*.
- C. *a se acorda*
 cuiva
- (p. 3, 6) **Participanților** la concurs **li se acordă** (le sunt acordate) numeroase premii.
- cu...
- b. Subiectul *se acordă* cu predicatul.

18. **ACTIVĂ** (activează, să activeze, activat)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
- a. Curentul de aer activează *arderea*.
 Medicamentul acesta i-a activat *circulația* (= *circulația lui) sanguină.
- b. Componentele au fost activate de un operator calificat.
- c. Activați în domeniul educației publice ?
- în...
- B. *a-și activa*
 ceva
- a. **Și-a** activat toată *echipa* (= *echipa sa) pentru a termina experimentul.
- C. *a se activa*
 în...
- (p. 3, 6) Prin aportul de oxigen, arderile *se activează* (= sunt activate) la nivelul celulei.
- b. (p. 3) Astăzi *se activează* intens în domeniul cultural.

19. **ACȚIONĂ** (acționează, să acționeze, acționat)

I

- A. ceva
 asupra...
- a. Operatorul acționează *elementele* de comandă.
 b. Gravitarea acționează asupra tuturor corpurilor.

- C. *a se acționa*
- pentru...
- asupra...
- a. (p. 3, 6) Butonul roșu *se acționează* (= este acționat) în caz de pericol.
- b. (p. 3) *Se acționează* pentru înlăturarea urmărilor inundației.
- (p. 3) Întotdeauna *se acționează* asupra organismului uman ca tot unitar.

20. ACUMULĂ (acumulează, să acumuleze, acumulat)

I

- A. ceva
- de (cătore)...
- B. *a-și acumula*
ceva
- C. *a se acumula*
în...
- În timpul studiilor, studenții acumulează *cunoștințele* necesare pentru viitoarea lor profesiune.
- Pentru iarnă au fost acumulate (de către conducerea fermei) suficiente rezerve furajere .
- Și-a acumulat *cunoștințele* (= * *cunoștințele sale*) frecventând cursurile mai multor facultăți.
- Substanțele toxice *se acumulează* în sânge.
- (p. 3, 6) În întreaga lume s-au acumulat (= au fost acumulate) mari cantități de informații.

21. ACUZĂ (acúza, să acúze, acuzat)

I

- A. ceva de...
- pe cineva de...
cuiva pe cineva de...
de (cătore)...
- B. *a-și acuza*
ceva de...
- pe cineva de...
- C. *a se acuza*
unul pe altul de...
- a. Acuzăm *sistemul* social de corupție.
- b. Bolnavul acuză *dureri* în regiunea inimii.
- a. *Îl* acuză pe Radu de indiferență.
- I-au* acuzat *sora* (= *pe sora lui*) de trădare.
- A fost acuzat de pasivitate de către toți colegii.
- Nu-ți acuza *echipa* (= *echipa ta) de incompetență!
- Și-au acuzat *prietenii* (= *pe prietenii lor*) de nepăsare.
- Sanda și Maria *se* acuză de minciună.
- (p. 3, 6) *Se* acuză (= este acuzată) administrația de nereguli în gestiune.

II

- A. ~ ceva CĂ...
pe cineva CĂ...
cuiva pe cineva CĂ...
de (către)... CĂ...
- B. ~ ceva CĂ...
pe cineva CĂ...
- C. ~ unul pe altul CĂ...
- Au acuzat guvernul CĂ nu aplică legea.
Îl acuză pe tata CĂ nu-l ajută.
I-au acuzat fratele (= pe fratele ei) CĂ n-o sprijină.
Am fost acuzat (de toți) CĂ am lipsit mult.
Și acuză familia (= * familia sa) CĂ nu-l înțelege.
Și-a acuzat soția (= pe soția sa) CĂ este neprevăzătoare.
- Ele se acuză CĂ mint.
(p. 3, 6) În articol se acuză (= este acuzată) conducerea șantierului CĂ nu respectă termenele de predare a lucrărilor.

22. ADAPTĂ (adaptează, să adapteze, adaptat)

I

- A. ceva la...
cuiva ceva
- dativ + ceva
de (către)
- B. a-și adapta
ceva pentru.../la...
- C. a se adapta
la...
- a. Am adaptat *mobila* la dimensiunile camerei.
Tehnicianul i-a adaptat *proteza* (= *proteza lui) dentară.
Turbinei îi vom adapta un *propulsor*.
Motorul a fost adaptat la mașină de un mecanic auto.
- Și-a adaptat *mașina* (= *mașina sa) pentru drumurile de munte.
Și-a adaptat *radioul* (= *radioul său) la curentul monofazic?
- b. În decursul evoluției, omul și-a adaptat *mâna* (= *mâna sa) pentru muncă.
- În cursul mileniilor, animalele și plantele s-au adaptat la condițiile de mediu,
a. (p. 3, 6) Aparatele electrice se adaptează (= sunt adaptate) la tensiunea de 220 V.

23. ADĂUGĂ (adăugă, să adăuge, adăugat)

I

- A. ceva (la...)
pe cineva (pe...)
dativ + ceva
de (către)...
- a. Am adăugat câteva *cuvinte* (la concluziile referatului).
L-am adăugat și pe *Ion* (pe lista mea).
- b. **Acestor substanțe le** adăugăm și H_2SO_4 .
- a. Numele tău a fost adăugat ulterior (de profesor).
b. Catalizatorul a fost adăugat de laborant.

B. *a-și adăuga*

ceva

a. În baie **mi-am** mai adăugat câțiva elemente la calorifer.

Și-a adăugat *numele* (= *numele său*) pe lista abonaților.

C. *a se adăuga*

la...

b. *Se* mai adaugă (= este adăugat) un catalizator. La condițiile climatice *s-a* adăugat și buna calitate a semințelor.

dativ

a. (p. 3, 6) *Noului model* de mașină **i** *s-au* adăugat (= **i-au** fost adăugați) doi cilindri la motor.

24. **ADJUDECĂ** (adjudecă, să adjudece, adjudecât)

I

A. *cuiva* ceva

cuiva de (către)...

Instanța **i-a** adjudecat **Mariei** casa.

Casa **i-a** fost adjudecată de instanță.

B. *a-și adjudeca*

ceva

Offerind cel mai bun preț, firma **și-a** adjudecat *terenul* licitat.

C. *a se adjudeca*

cuiva

(p. 3, 6) Obiectele licitate *se vor* adjudeca (= vor fi adjudecate) **celor** care oferă mai mult.

25. **ADERĂ** (aderă, să adere, aderat)

I

A. la...

a. Am aderat la ideile tale.

b. Membrana aderă la suprafața organului pe care îl acoperă.

c. România va adera la tratatul de cooperare economică.

C. *a se adera*

la...

a. (p. 3) *Se* va adera ușor la aceste principii ?

c. (p. 3) Nu *se* va mai adera prea curând la acest tratat.

26. **ADMINISTRĂ** (administrează, să administreze, administrat)

I

A. *ceva*

cuiva ceva

a. Cine administrează *fondurile* sindicale ?

Tutorele îi administrează *veniturile* (= *veniturile lui*).

b. Medicul (**îi**) administrează **bolnavului** o injecție.

de (către)...
cuiva de (către)...

B. *a-și administra*
ceva

C. *a se administra*
cuiva

- a. Fondul de rulment e administrat de Ion.
b. (p. 3, 6) Medicamentele **mi**-au fost administrate de sora medicală.

a. **Își** administrează singur *averea* (= *averea sa).
b. **Îmi** administrez *tratamentul* prescris de medic.

- a. (p. 3, 6) O fermă *se* administrează (= este administrată) greu.
(p. 3, 6) **I s-a** administrat incorect moștenirea (= a fost administrată moștenirea **lui**).
b. (p. 3, 6) **Tratamentul i s-a** administrat (= **i-a** fost administrat) la timp.

27. ADMIRĂ (admîră, să admîre, admîrăt)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)...
cuiva de (către)...

Admir *natura*.
Îl admir *pe savantul* acesta.
Îi admirăm *perseverența* (= *perseverența lui*).
Îți admir *copiii* (= *pe copiii tăi*).
Actorul acesta este admirat de toți spectatorii.
(p. 3, 6) Opera **ne-a** fost admirată de toți (= opera **noastră**)

B. *a-și admira*
ceva
pe cineva
C. *a se admira*
unul pe altul

cuiva

Își admira *mașina* (= *mașina sa) cea nouă.
Îmi admir *profesorul* (= pe profesorul **meu**).
Rodica *se* admiră în oglindă.
Radu și Ion *se* admiră (unul pe altul) pentru rezultatele obținute la concurs.
(p. 3, 6) **I s-au** admirat ultimele tablouri (= au fost admirate tablourile **lui**).

28. ADMITÉ (admîte, să admîtă, admis)

A. ceva
pe cineva (la... / în...)
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)...
cuiva de (către)...

Admitem această *soluție*.
L-au admis *pe Andrei* (la examen / în echipa lor) ?
V-au admis *propunerile* (= *propunerile voastre*).
O să-**mi** admiteți *fiul* (= *pe fiul meu*) la colegiu ?
Propunerea ta a fost admisă de toți.
(p. 3, 6) Cererea nu **ți-a** fost admisă de decanat (= n-a fost admisă cererea **ta**).

A. *a se admite*
cuiva

(p. 3, 6) Nu *se admit* (= nu sunt admise) contestații.
(p. 3, 6) **I** *s-a admis* reexaminarea (= a fost admisă reexaminarea **lui**).

II

A. ~ CĂ...

Admit CĂ ai dreptate.

SĂ...

Au admis SĂ reia experiențele.

C. ~ CĂ...

(p. 3) *Se admite CĂ* poluarea mediului ambiant este foarte periculoasă.

SĂ...

(p. 3) *S-a admis SĂ* participăm la olimpiada de fizică.

29. **ADOPTĂ** (adóptă, să adópte, adoptát)

I

A. ceva

a. Organul legislativ adoptă *legile*.

pe cineva

b. Au adoptat *ideile* lui A. Einstein.

cuiva ceva

c. Au adoptat *un copil*.

cuiva pe cineva

b. **I-am** adoptat *propunerile* (= *propunerile lui*).

de (câtre)...

c. O **să-i** adoptați *fetița* (= *pe fetița ei*) ?

cuiva de (câtre)...

a. Legea a fost adoptată de Parlament.

b. Ideea ta a fost adoptată de toți.

c. Băiatul acela a fost adoptat de familia Florescu.

b. (p. 3, 6) Ideile **i-au** fost adoptate de noi (= ideile **lui**).

c. (p. 3, 6) Copilul **îi** va fi adoptat de niște prieteni.

(= copilul **ei**).

B. *a-și adopta*

pe cineva

c. Maria **și-a** adoptat nepoata (= *pe nepoata sa*).

C. *a se adopta*

b. (p. 3, 6) Pentru realizarea proiectului *s-a adoptat* (= a fost adoptată) soluția cea mai simplă.

cuiva

(p. 3, 6) **I se vor adopta** planurile (= vor fi adoptate planurile **lui**) premiate la concurs.

a. (p. 3, 6) Toate legile *se adoptă* (= sunt adoptate) prin vot secret ?

c. (p. 3, 6) Numai minorii *se adoptă* (= sunt adoptați).

30. **ADORMÍ** (adoárme, să adoármă, adormít)

I

A. ceva

a. (fig.) *Am adormit* bănuielile mamei.

pe cineva

b. O să adorm eu *copilul*. *Pe Gigel îl* adoarme bunica.

cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (cătref...)
cuiva de (cătref)...

- a. (fig.) **I**-ai adormit *bănuielile* (= *bănuielile lui) ?
b. **I**-ai adormit *fetița* (= *pe fetița ei*)?
b. Măriuca a fost adormită de sora ei.
a. (p. 3, 6) (fig.) Bănuielile **mi**-au fost adormite
(= bănuielile **mele** au fost adormite) de spusele lui.
b. (p. 3, 6) Copilul **i**-a fost adormit de mama
(= copilul **lui** a fost adormit).

B. *a-și adormi*
pe cineva
C. *a se adormi*

- b. **Își** adoarme *copiii* (= *pe copiii săi*) cu povești.
(p. 3, 6) Copiii *se* adorm (= sunt adormiți) cu
cântece de leagăn.
(p. 3) În liniște și întuneric *se* adoarme ușor.

31. ADRESĂ (adresează, să adreseze, adresat)

I

A. cuiva ceva
dativ + ceva
dativ + de (cătref) ...

- a. Am adresat *o scrisoare* **decanului**.
Au adresat *un protest* **Senatului**.
Cererea a fost adresată (de către studenți)
Decanatului.
Invitația **mi**-a fost adresată de profesorul Preda.
Va adresa *un memoriu* către Rectorat.

cuiva de (cătref) ...
ceva către ...

B. *a-și adresa*
cuiva ceva

Și-a adresat *plângerea* (= *plângerea sa*)
ministrului.

dativ + ceva

Și-au adresat *reclamația* (= *reclamația lor*)
secției de poliție.

unul altuia ceva

De ce v-ați adresat *insulte* ?

C. *a se adresa*
cuiva

- b. **Mă** adresez **colegilor** mei, cerându-le să mă
ajute.
(p. 3, 6) Cererile *se* adresează (= sunt adresate)
contabilului șef.
b. **Ne** adresăm unii altora.

unul altuia

32. ADUCE (aduce, să aducă, adus)

I

A. ceva

- a. Aduc *cumpărăturile* acasă.
b. Comportarea ta va aduce mari *necazuri* .

pe cineva la ... / de la ...
dativ + ceva

- a. Aducem *copiii* la / de la *grădiniță*.
b. Acțiunea aceasta va aduce *prejudicii* **institutului**.

- cuiva ceva
 cuiva pe cineva
 de (către) ...
 cuiva de (către) ...
- B. *a-și aduce*
 ceva
 pe cineva la ... / de
 la ...
- C. *a se aduce*
 cuiva
- a. **Îi** aduce **mamei flori** .
Îi aduc **fratele** (= *pe fratele lui*) de la aeroport.
 b. Scrisorile sunt aduse de poștaș după-amiaza.
 (p. 3, 6) Pachetul **mi**-a fost adus de un cunoscut.
- a. **Ti**-ai adus toate **lucrurile** (= *lucrurile tale*) ?
Își aduce **colega** (= *pe colega sa*) de la spital
 la cămin.
 (p. 3, 6) La magazin **se** aduc (= sunt aduse) zilnic
 ouă proaspete.
 (p. 3, 6) **I** s-a adus (= *i-a fost adus*) un colet.

EXPRESII

- A. ~ *aminte*
 cuiva ceva
 de ceva
 de cineva

- cuiva CĂ ...
 SĂ...
 CE ...
 CINE ...
 UNDE ...
 CÂND ...
 CUM ...

- B. ~ *aminte*

- ceva
 de ...

- CĂ ...
 SĂ ...
 CE ...
 CINE ...
 UNDE ...
 CUM ...
 CÂND ...

- Îi** aduce **aminte greșeala** făcută.
Îți aduc **aminte de copilărie**
Îmi aduci **aminte de fratele meu**.

II

- I-am adus **aminte CĂ** a făcut o greșeală.
Le voi aduce **aminte SĂ**-și facă tema.
Adu-i **aminte CE** trebuie să cumpere!
Îi aduc **aminte CUI** i-a dat biletele.
I-am adus **aminte UNDE** a pus cheile.
I-ai adus **aminte CÂND** a primit scrisoarea?
Le-am adus **aminte CUM** ne-am cunoscut.

I

- Și**-a adus **aminte numărul** de telefon.
Mi-am adus **aminte de țara mea** / de prieteni.

II

- Ți**-ai adus **aminte CĂ** trebuie să scrii părinților.
Și-a adus **aminte SĂ** scrie compoziția.
V-ați adus **aminte CE** voiăți să mă întrebați?
Mi-am adus **aminte CINE** te-a căutat.
Adu-ți **aminte UNDE** ai lăsat umbrela!
Și-au adus **aminte CUM** s-a întâmplat totul.
Nu-mi aduc **aminte CÂND** l-am întâlnit.

33. ADUNĂ (adună, să adune, adunăt)

I

- A. ceva

- a. Adună toate **hârtiile** !

- b. Ați adunat *merele* ?
 c. O să adunăm tot *grâul* în silozuri.
 d. Ai adunat *numerele* acestea?
- pe cineva
 cuiva ceva
- a. Adună toți *copiii* !
 Adună-**i** *lucrurile* (= *lucrurile lui*)!
- de (către) ...
- a. **Mi**-ai adunat *flori* ?
 a. Hainele au fost adunate de Ana.
 b. Recolta va fi adunată în curând.
 c. Datele pentru raport vor fi adunate de mine.
 d. Sumele mari sunt adunate de calculator.
- cuiva de (către) ...
- a. **Lucrurile i**-au fost adunate (= *lucrurile lui* au fost adunate) de mama.
- B. a-și aduna**
 ceva
- a. **Și**-a adunat *cărțile* (= *cărțile sale).
 b. **Țăranii își** vor aduna *recolta* (= *recolta lor).
- pe cineva
- a. **Și**-a adunat toți *prietenii* (= *pe prietenii săi*) cu ocazia Anului Nou.
- C. a se aduna**
- a. Oamenii *se* adună în fața școlii.
 b. (p. 3, 6) Fructele *se* adună (= sunt adunate) când se coc.
 c. (p. 3, 6) Informațiile *se* adună (= sunt adunate) în bănci de date.
 d. (p. 3, 6) Nu *se* adună (= sunt adunate) merele cu perele!

34. AFECTĂ¹ (afectează, să afecteze, afectât)

I

- A. dativ + ceva
 ceva pentru ...
 cuiva ceva
- Au afectat acest *teren* **construirii** unui stadion.
 Vom afecta *terenul* pentru construirea unei școli.
Bolnavilor de nevroză **le**-au afectat un nou *pavilion* de tratament.
- cuiva de (către) ...
- Spitalul a fost afectat **bolnavilor** incurabili.
- C. a se afecta**
 pentru ...
- (p. 3, 6) **S**-au afectat (= au fost afectate) sume importante pentru construirea noului teatru.
- cuiva
- (p. 3, 6) **Copiii lor li** *se* vor afecta (= le vor fi afectate) camerele de la parter.

35. AFECTĂ² (afectează, să afecteze, afectât)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
- Hotărârea voastră afectează *interesele* copiilor.
 Comportarea ta **m**-a afectat profund.
 Oboseala **ți**-a afectat *capacitatea* (= *capacitatea ta*) de concentrare.

- de (cătref) ... Bunicul a fost afectat de spusele tale.
 cuiva de (cătref) ... (p. 3, 6) Sănătatea **i**-a fost afectată (= a fost afectată
 sănătatea **lui**) de condițiile de trai.
- B. *a-și afecta*
 ceva **Și**-a afectat *interesele* (= * *interesele sale*) prin
 vânzarea acestor bunuri.
 pe cineva Prin purtarea lui **și**-a afectat *prietenii* (= *pe*
prietenii săi).
- C. *a se afecta* (p. 3, 6) Prin eforturi neraționale *se* afectează
 (= este afectată) starea de sănătate.

36. AFIRMĂ (afirmă, să afirme, afirmât)

I

- A. ceva a. A afirmat *un neadevăr* .
- B. *a-și afirma*
 ceva **Își** afirmă *ideile* (= * *ideile sale*) cu orice prilej.
 C. *a se afirma* (p. 3, 6) **S**-a afirmat (= a fost afirmat) un neadevăr.
 în ... b. Radu s-a afirmat în critica literară.

II

- A. ~ CĂ ... a. Galileo Galilei a afirmat CĂ Pământul se mișcă
 în jurul Soarelui.
 C. ~ CĂ ... (p. 3) **S**-a afirmat CĂ rata inflației a scăzut.
 cuiva CĂ ... (p. 3) **I** s -a afirmat CĂ cererea lui a fost rezolvată
 favorabil.

37. AFLĂ (ăflă, să ăfle, aflât)

I

- A. ceva a. Ai aflat *data* examenului?
 de la ... / din ... Am aflat *vestea* de la colegii mei / din ziar.
 cuiva ceva O să-i aflăm în curând *intențiile* (= *intențiile*
lui).
- de (cătref) ... Adevărul a fost aflat de toată lumea.
 cuiva de (cătref) ... Încă nu **i**-au fost aflate *planurile* (= * *planurile*
lui) de viitor.
- B. *a-și afla*
 unul altuia ceva Dan și Mircea nu **și**-au aflat *intențiile*
 (= * *intențiile lor*).
- C. *a se afla* b. Nu **și**-a aflat *familia* (= * *familia sa*) dispărută
 în timpul războiului.
 a. (p. 3, 6) **S**-a aflat (= a fost aflat) adevărul?
 c. Unde *se* află centrala atomică?

II

- A. ~ CĂ ... a. Am aflat CĂ vacanța începe peste două săptămâni.
 DACĂ ... Ai aflat DACĂ Sanda a luat examenul?
 CE ... O să aflu CE s-a întâmplat.
 CINE ... Vom afla CINE a făcut asta.
 UNDE ... Ați aflat UNDE a plecat Andrei?
 CÂND ... Vreau să aflu CÂND s-a transferat Ana în provincie.
 CUM ... N-am aflat CUM s-au petrecut lucrurile.
- C. ~ CĂ ... (p. 3) S-a aflat CĂ experiența n-a reușit.
 DACĂ ... (p. 3) S-a aflat DACĂ vaporul s-a întors?
 CE ... (p. 3) S-a aflat CE ai spus.
 CINE ... (p. 3) O să *se* afle CINE a greșit.
 UNDE ... (p. 3) S-a aflat UNDE sunt banii?
 CÂND ... (p. 3) S-a aflat CÂND ai cumpărat casa.
 CUM ... (p. 3) Nu *se* va afla niciodată CUM s-au îmbogățit.

38. AGRAVĂ (agravează, să agraveze, agravat)

I

- A. ceva Criza energetică a agravat *inflația* .
 cuiva ceva Vestea aceasta i-a agravat *boala* (= * *boala lui*).
 de (cătore) ... Situația agriculturii e agravată de secetă.
 cuiva de (cătore) ... Starea sănătății i-a fost agravată de viața dezordonată pe care o duc (= starea sănătății *lui*).
- B. a-și agrava Prin atitudinea sa, *și*-a agravat *situația* (= * *situația sa*).
- C. a se agrava (p. 3, 6) În aceste condiții, boala *se* va agrava.
 cuiva Boala *i s* -a agravat (= boala *lui s* -a agravat).

39. AGREĂ (agreează, să agreeze, agreeat)

I

- A. ceva Nu agreez *propunerea* ta.
 pe cineva Colegii *o* agreează *pe Irina* .
 cuiva ceva Nu-i agreeăm *prezența* (= *prezența lui*).
 cuiva pe cineva De ce nu-i agreeați *copilul* (= *pe copilul ei*)?
 de (cătore) ... Planul acesta a fost agreeat de toți.
- B. a-și agreea Radu nu-și agreează *vecinii* (= *pe vecinii săi*).
- C. a se agreea Ana și soacra ei nu s-au agreeat niciodată.

40. *AJUNGE* (ajunge, să ajungă, ajuns)

I

- A. la ... a. Ajung repede la gară.
în ... b. Au ajuns la ceartă.
până la ... a. Au ajuns în oraș.
c. Carpații ajung până la 2500 m înălțime.
Câmpia ajunge până la mare.
pe cineva a. *Îl* ajung *pe Ion* din urmă.
cuiva d. Nu *i*-au ajuns banii de drum.
cuiva pe cineva a. *I*-ai ajuns *prietenii* (= *pe prietenii lui*) din urmă?
de (câtre) ... a. Am fost ajuns de voi.
- B. *a-și ajunge*
ceva a. N-a reușit să-și mai ajungă *echipa* (= * *echipa sa*).
pe cineva O să-*mi* ajung *colegii* (= *pe colegii mei*) la învățătură.
- C. *a se ajunge*
la ... a. (p. 3) Pe aici *se* ajunge mai repede la cabană.
b. (p. 3) *S* -a ajuns la vreo înțelegere?

II

- A. ~ SĂ ... b. Am ajuns SĂ ne înțelegem cu vecinii asupra terenului.

Expresii

- A. ~ departe Dacă o să înveți serios, o să ajungi departe.
~ bine / rău În America, familia lui a ajuns bine / rău.
~ medic / profesor etc. Sora mea vrea să ajungă actriță.

41. *AJUTĂ* (ajută, să ajute, ajutat)

I

- A. ceva Firma noastră ajută *organizațiile* sportive.
pe cineva (cu ...) *Îl* ajut *pe prietenul* meu (cu bani / sfaturi).
cuiva ceva O să-*i* ajutați *familia* (= *familia lui*)?
cuiva pe cineva (la ...) *Îi* ajut *copilul* (= *pe copilul ei*) (la lecții).
la ... Ei au ajutat la modernizarea laboratorului.
de (câtre) ... Am fost ajutat întotdeauna de colegii mei.
cuiva de (câtre) ... Familia *mi*-a fost ajutată (= familia *mea* a fost ajutată) de rude.
- B. *a-și ajuta*
ceva De ce nu-*ți* ajuți *echipa* (= * *echipa ta*)?
pe cineva Ajutați-*vă* *părinții* (= *pe părinții voștri*)!

- C. *a se ajuta*
unul pe altul
de ... / cu ...
- Frații *se* ajută întotdeauna.
Pentru a merge, bătrânul *se* ajută de / cu un baston.
- II
- A. ~ ceva SĂ ...
pe cineva SĂ ...
cuiva SĂ ...
- Am ajutat *școala* SĂ obțină fonduri pentru modernizare.
L -au ajutat (*pe fratele* lor) SĂ-și termine studiile.
Îi ajut *Mariei* SĂ facă ordine în bibliotecă.
- B. ~ ceva SĂ ...
pe cineva SĂ ...
- Își ajută *echipa* (= * *echipa sa*) SĂ câștige meciul.
Și-au ajutat *colegul* (= *pe colegul lor*) SĂ ia examenul.
- C. ~ unul pe altul SĂ ...
- Ana și Ioana *s* -au ajutat SĂ câștige concursul.

42. **ALARMA** (alarmează, să alarmeze, alarmat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva pe cineva
de (căt^{re}) ...
- Știrea a alarmat toată *șara* .
Întârzierea lui Ion a alarmat-o *pe mama* lui.
Vestea proastă *mi*-a alarmat *prietenii* (= *pe prietenii mei*).
- B. *a-și alarma*
ceva
pe cineva
- Am fost alarmat de vecinii de la parter.
Lipsind câteva zile de acasă, Andrei *și*-a alarmat *familia* (= * *familia sa*).
Prin hotărârea sa, Ioana o să-și alarmeze *soțul* (= *pe soțul său*).
- C. *a se alarma*
- Părinții *s* -au alarmat când câinele *s*-a îndreptat spre copil.

43. **ALĂTURĂ** (alătură, să alăture, alăturat)

I

- A. ceva
cuiva ceva de ...
de (căt^{re}) ...
- Alăturați cele două *mese* !
I-am alăturat *scaunul* (= *scaunul lui*) de masă.
Mașinile au fost alăturate de șoferii lor în parcare.
- B. *a-și alătura*
ceva de ...
pe cineva
- Alătură-ți *fotoliul* (= *fotoliul tău*) de scaunul meu!
În această acțiune, profesorul *și*-a alăturat toți *elevii* .
- C. *a se alătura*
cuiva
- M -am alăturat **fratelui** meu, încercând s-o convingem pe mama.

dativ
unul de altul

S -au alăturat **cererilor** sindicatului.
(p. 3, 6) Pentru a obține efectul dorit, *se* alătură
(= sunt alăturați) doi electrolizi.

44. **ALCĂTUÍ** (alcătuiéște, să alcătuiască, alcătuit)

I

- A. ceva
ceva din
cuiva ceva din ...
de (cătrefe) ...
cuiva de (cătrefe) ...
- a. Acești zece studenți alcătuiesc *grupa* a II-a.
b. Au alcătuit un nou *tratat* de istorie contemporană.
Am alcătuit *ierbarul* din plantele culese în vara asta.
Mama **mi**-a alcătuit un *album* din fotografiile de familie.
Culegerea de exerciții a fost alcătuită de câțiva profesori.
Dosarul **i**-a fost alcătuit (= a fost alcătuit dosarul **lui**) de secretară.
- B. *a-și alcătui*
ceva
Și-a alcătuit *averea* (= *averea sa*) din comerțul cu cereale.
- C. *a se alcătui*
din ...
- a. (p. 3, 6) Flora țării *se* alcătuiéște (= este alcătuită) din plante spontane și plante cultivate.
b. (p. 3, 6) Un dicționar nu *se* alcătuiéște (= nu este alcătuit) prea ușor.

45. **ALÉGE** (alége, să aleágă, alés)

I

- A. ceva
pe cineva
în ...
cuiva ceva
de (cătrefe) ...
- a. Am ales *rochia* albastră.
b. L-au ales *pe Andrei* șef de grupă.
Te vom alege în consiliul de conducere.
- a. **Îi** aleg *o ie* frumoasă. **I**-au ales *lucrarea* (= *lucrarea ei*) pentru concursul pe țară.
a. Mobila n-a fost aleasă de noi.
b. A fost ales membru al comisiei de examinare (de către decan).
- B. *a-și alege*
ceva
pe cineva
- a. **Mi**-am ales *o bluză* albă.
b. Nu știi să-**ți** alegi *prietenii* (= *pe prietenii tăi*).
- C. *a se alege*
- a. (p. 3, 6) *S* -au ales (= au fost alese) tablourile cele mai valoroase.

- pentru ... Pentru reproducere *se* aleg (= sunt alese) animalele cele mai viguroase.
- b. (p. 3, 6) Când *se* vor alege (= vor fi aleși) noii primari?
- cuiva a. (p. 3, 6) **I** s-au ales câteva lucrări (= au fost alese câteva lucrări **ale lui**) pentru expoziție.

46. **ALERTĂ** (alertează, să alerteze, alertat)

I

- A. ceva Vestea aceasta a alertat toată *întreprinderea*.
 pe cineva Rezultatele experiențelor *i*-au alertat *pe savanți*.
 cuiva ceva Dispariția lui Mircea *i*-a alertat *familia* (= * *familia lui*).
- cuiva pe cineva Absența ta îndelungată **ți**-a alertat *părinții* (= *pe părinții tăi*).
- B. *a-și alerta*
 pe cineva Acționând grăbit, **iși** va alerta *concurenții* (= *pe concurenții săi*).
- C. *a se alerta*
 (p. 3, 6) În caz de pericol *se* alertează (= este alertată) echipa de salvare.
 Te-ai alertat înțelegând pericolul

47. **ALIA** (aliază, să alieze, aliat)

I

- A. ceva cu ... a. Pentru obținerea bronzului vom alia *cuprul* cu staniu.
- C. *a se alia*
 (p. 3, 6) În timpul prelucrării, aurul *se* aliază (= este aliat) cu argint sau cu cupru.
 cu ... b. În primul război mondial, România *s*-a aliat cu Franța.

48. **ALIMENTĂ** (alimentează, să alimenteze, alimentat)

I

- A. ceva (cu ...) a. Alimentează *mașina* (cu benzină).
 pe cineva b. Uneori *pe bolnavi* îi alimentăm artificial.
 cuiva ceva a. **Îți** alimentează *mașina* (= * *mașina ta*) cu carburant.
 b. Sugarii sunt alimentați la intervale regulate.
 de (cătore) ... a. Aparatura era alimentată de o sursă electrică.
- B. *a-și alimenta*
 ceva a. **Îmi** alimentez *mașina* (= * *mașina mea*).

- pe cineva
- b. Ana **își** alimentează *copiii* (= * *pe copiii săi*) în mod științific.
- C. *a se alimenta*
- a. (p. 3, 6) Aparatele electrice *se* alimentează (= sunt alimentate) de la rețea.
- b. *Ne* alimentăm rațional.
- (p. 3, 6) Copiii *se* alimentează (= sunt alimentați) după sfatul medicului.
- prin ...
- Plantele *se* alimentează prin rădăcini și frunze.

49. **ALOCĂ** (alocă, să alóce, alocát)

I

- A. cuiva ceva
- Ministerul a alocat **copiilor** orfani *o sumă importantă*.
- dativ + ceva
- Au alocat acestei **instituții** *un sfert* din fondurile disponibile.
- ceva pentru
- Vom aloca noi *fonduri* pentru renovarea muzeului.
- de (căt)re ...
- Banii aceștia sunt alocați de Banca Națională.
- C. *a se aloca*
- cuiva
- (p. 3, 6) Banii *se alocă* (= sunt alocați) **părinților**.
- dativ
- (p. 3, 6) **Căminului** de bătrâni **i s** -au alocat (= **i-au** fost alocate) 300 000 000 de lei.

50. **ALTERNĂ** (alternează, să alternéze, alternát)

I

- A. cu ...
- Iernile aspre alternează cu veri secetoase.
- ceva cu ...
- Vom alterna *culturile* de grâu cu cele de floarea-soarelui.
- cuiva ceva cu ...
- I-am** alternat *tratamentul* (= *tratamentul lui*) medicamentos cu cel fizioterapeutic.
- C. *a se alterna*
- (p. 3, 6) Pe același teren *se* alternează (= sunt alternate) culturi de diverse tipuri.

51. **AMBALĂ** (ambalează, să ambaléze, ambalát)

I

- A. ceva
- a. Ați ambalat *cumpărăturile* ?
- cuiva ceva
- Te rog să-**mi** ambalezi *mobila* (= *mobila mea*) cu grijă.
- în ...
- Ambalați *florile* în celofan!

- de (către) ... Medicamentele vor fi ambalate (de noi) în cutii speciale.
- cuiva de (către) ... Bagajele **îi**-au fost ambalate (= au fost ambalate bagajele **tale**) de mama.
- B. *a-și ambala*
ceva (în ...)
- C. *a se ambala*
- Și**-au ambalat toate *lucrurile* (= *lucrurile lor*) (în folii de plastic) pentru a le transporta la gară.
- (p. 3, 6) Hrana *se* ambalează (= este ambalată) în pungi sterilizate.
- b. (fig.) De ce *te* ambalezi așa de ușor?

52. AMELIORĂ (ameliorează, să amelioréze, ameliorát)

I

- A. ceva
- ceva prin ...
cuiva ceva
- de (către) ...
cuiva de (către) ...
- B. *a-și ameliora*
ceva (prin ...)
- C. *a se ameliora*
- cuiva
- Lucrările hidrotehnice vor ameliora *terenurile* agricole.
- Ameliorăm *simptomele* prin tratamente adecvate. Medicamentele administrate **îi** vor ameliora *starea* (= *starea lui*).
- Rasele de oi au fost ameliorate de încrucișările succesive practicate în acest institut.
- Durerile **i**-au fost ameliorate (= au fost ameliorate durerile **lui**) de medicamentele luate.
- Și**-a ameliorat *situația* (= * *situația sa*) financiară (printr-un împrumut de la o bancă).
- Vremea *s* -a mai ameliorat.
- (p. 3, 6) Soiurile de plante *se* ameliorează (= sunt ameliorate) prin selecție.
- Durerile **i se** vor ameliora (= durerile **lui se** vor ameliora) după efectuarea tratamentului.

53. AMENAJĂ (amenajează, să amenajéze, amenaját)

I

- A. ceva
- cuiva ceva
- de (către) ...
cuiva de (către) ...
- Lângă școală vom amenaja *un teren* de sport.
- I**-am amenajat *o cameră* la parter. **I**-am amenajat *vila* (= * *vila lui*).
- Locurile de parcare au fost amenajate de primăria orașului.
- Mi**-au amenajat *un birou / biroul* (= *biroul meu*) la subsol.

B. *a-și amenaja*

ceva

C. *a se amenaja*

cuiva

Și-a amenajat *casa* (= * *casa sa*) în stil românesc.

(p. 3, 6) *S*-au amenajat (= au fost amenajate) locuri de joacă pentru copii.

(p. 3, 6) **I** *s*-a amenajat (= **i**-a fost amenajat) un garaj lângă clădirea fabricii.

54. AMENINȚĂ (aménință, să aménințe, amenințât)

I

A. *ceva*

pe cineva cu ...

cuiva *ceva*

cuiva pe cineva
de (căt-re) ...

cuiva de (căt-re) ...

B. *a-și amenința*

pe cineva

unul altuia *ceva*

C. *a se amenința*

unul pe altul

cuiva

a. Inflația amenință *nivelul* de trai al populației.

b. Directorul *i* -a amenințat *pe elevii* nedisciplinați cu exmatricularea.

a. Poluarea mediului **ne** amenință *sănătatea* (= *sănătatea noastră*).

b. De ce **îmi** ameninți *copilul* (= *pe copilul meu*)?

a. Viitorul Pământului este amenințat de folosirea excesivă a energiei atomice.

b. Bunicul a fost amenințat de vecinii lui.

a. Bunăstarea **le** este amenințată (= este amenințată bunăstarea **lor**) de recesiunea economică.

b. De ce **îți** ameninți *prietenul* (= *pe prietenul tău*)?

a. Cele două armate **își** amenințau *pozițiile* (= * *pozițiile lor*) cucerite.

b. Cele două partide *se* amenință cu demascarea.

a. (p. 3, 6) Prin creșterea poluării *se* amenință (= este amenințată) existența vieții pe Pământ.

Lui Andrei i s -a amenințat *poziția* (= a fost amenințată *poziția lui*) de manager.

II

A. ~ pe cineva CĂ ...

SĂ ...

B. ~ pe cineva CĂ ...

b. *M*-au amenințat CĂ nu-mi vor aproba transferul.

c. Seceta amenință SĂ distrugă recolta.

b. **Și**-a amenințat *fratele* (= *pe fratele său*) CĂ nu-l va mai ajuta.

55. AMESTECĂ (améstecă, să améstec-e, amestecăt)

I

A. *ceva* (cu ...)

a. Amestecă *zahărul* (cu făină)!

b. De ce amesteci una cu alta?

pe cineva (în ...) de (către) ...

- c. Nu *mă* amestecați *pe mine* în treburile voastre!
a. Substanțele au fost amestecate (de cercetător) într-o eprubetă.
c. A fost amestecată (de prieteni) într-o problemă de familie.

B. *a-și amesteca* ceva
ceva în ...

- b. **Și**-au amestecat *lucrurile* (= *lucrurile lor*).
c. **Ți**-ai amestecat *familia* (= * *familia ta*) într-o afacere incorectă.
Nu **vă** amestecați *părinții* (= *pe părinții voștrii*) în această problemă!

pe cineva în ...

C. *a se amesteca* cu ...

- a. (p. 3, 6) Siliciul *se* amestecă (= este amestecat) cu diverse substanțe pentru a se obține sticlă colorată.
b. Studenții din grupa I *s* -au amestecat cu cei din grupa a II-a.
(p. 3, 6) I *s* -au amestecat fișele (= au fost amestecate fișele **lui**).
c. De ce *te* -ai amestecat în treburile altora?

cuiva ...

în ...

56. AMINTI (amintește, să amintească, amintit)

I

A. ceva
pe cineva

- a. În lucrare am amintit și *lupta* de la Vaslui.
Vorbind despre personalități istorice Sorin *l-a* amintit *pe Ștefan cel Mare*.

cuiva ceva
de...

- b. **Îi** amintesc *programul* excursiei.
a. În articol am amintit de Tratatul de la Versailles.
b. **I**-ai amintit de noi?

cuiva de...

- a. **I**-am amintit de datoria lui față de patrie.
b. O să **le** amintesc și de tine.
a. Numele lui a fost amintit în referat.

de(către)...

B. *a-și aminti* ceva
pe cineva
de...

- b. O să-**și** amintească numele tău?
Ți-o amintești *pe Dana Munteanu*?
Și-au amintit de casa părintească / profesorul lor.

C. *a se aminti* de...

- a. (p. 3, 6) În cap. I *se* amintesc (= sunt amintite) războaiele din sec. al II-lea e. n. dintre daci și romani.
În raport nu *s-a* amintit de succesele obținute.

cuiva

b. (p. 3, 6) Ni s-au mai amintit (= ne-au fost amintite) greșelile făcute.

cuiva de...

Vi se amintește mereu de planul acesta.

II

A. ~ cuiva CĂ...

b. **Îi** amintesc CĂ trebuie să învețe.

SĂ...

Le-ai amintit SĂ-și scrie temele?

CE...

Mi-au amintit CE ai spus despre mine.

CINE...

Ți-am amintit CINE te-a ajutat la nevoie.

UNDE...

Amintește-**mi** UNDE am pus banii!

CÂND...

Amintiți-**le** CÎND să aducă lucrările!

CUM...

Îi amintesc CUM ne-am cunoscut.

B. ~ CĂ...

Îmi amintesc CĂ l-am întâlnit la Brașov.

SĂ...

Și-a amintit SĂ telefoneze acasă?

DACĂ...

Nu-**și** amintesc DACĂ au încuiat ușa sau nu.

CE...

Îți amintești CE frumos era la mare?

CINE...

Amintește-**ți** CINE ți-a spus asta!

UNDE...

Nu-**mi** amintesc UNDE stă doctorul Nica.

CÂND...

V-ați amintit CÎND a avut loc răscoala lui Horea?

CUM...

Nu-**și** amintește CUM a ajuns aici.

C. ~ CĂ...

(p. 3) În lucrare se amintește CĂ dacii au pierdut războiul datorită trădării.

SĂ...

(p. 3) Se amintește prin acest ordin SĂ se sisteze tăierea nerațională a pădurilor.

DACĂ...

(p. 3) Nu s-a amintit DACĂ inflația a mai crescut sau nu.

CE...

(p. 3) În articol se amintește CE trebuie făcut împotriva răspîndirii hepatitei B.

CINE...

(p. 3) În lucrare nu se amintește CINE a trădat.

CÂND...

(p. 3) Se va aminti și CÎND au fost restituite pământurile.

UNDE...

(p. 3) În scrisoare s-a amintit UNDE sînt ascunse lucrurile dispărute?

CUM...

(p. 3) În document nu se amintește CUM s-a ajuns la acest acord secret.

cuiva CĂ...

(p. 3) **I** se amintește CĂ trebuie să se întoarcă devreme.

SĂ...

(p. 3) **Mi** s-a amintit SĂ refac lucrarea.

CE...

(p. 3) **Vi** se amintește CE răspuns trebuie să dați.

CINE...

(p. 3) **Li** s-a amintit CUI să scrie?

UNDE...	(p. 3) Ți se va aminti UNDE să ne găsești.
CÂND...	(p. 3) Ni s-a amintit CÎND a fost întemeiat statul lui Burebista.
CUM...	(p. 3) I se amintește CUM a fost ajutat de voi.

57. **AMÂNĂ** (amână, să amâne, amânat)

I

A. ceva (cu...) pe cineva	Am amînat <i>examenul</i> (cu două săptămîni). (fam.) Profesorul trebuie să-mi dea răspunsul, dar mă tot amînă.
cuiva ceva	Conducerea întreprinderii le-a amînat <i>plecarea</i> (= <i>plecarea lor</i>) în concediu.
de(către)...	Susținerea proiectului a fost amînată (de către comisie).
cuiva(de către)...	Examenul i-a fost amînat (= a fost amînat examenul lui) pentru toamnă.
B. <i>a-și amîna</i> ceva	Și-a amînat plecarea (= <i>plecarea sa</i>) la mare.
C. <i>a se amîna</i>	Spectacolul <i>se</i> amînă (= este amînat) din cauza îmbolnăvirii unui actor.

cuiva	(p. 3, 6) Ți s-a amînat fixarea protezei (= a fost amînată fixarea protezei tale) dentare.
-------	---

58. **AMNISTIA** (amnistiază, să amnistiéze, amnistiát)

I

A. ceva pe cineva de către...	Vor amnistia și <i>delictele</i> cuprinse în acest articol? Ministrul Justiției poate amnistia <i>infractorii</i> ? Condamnații au fost amnistiați de președintele țării printr-un decret.
C. <i>a se amnistia</i>	(p. 3, 6) În curînd <i>se</i> vor amnistia (= vor fi amnistrate) toate persoanele condamnate pe baza vechii legi.

59. **AMORTIZĂ** (amortizează, să amortizéze, amortizát)

I

A. ceva	a. Materialele fonoizolante amortizează orice <i>zgomot</i> .
cuiva ceva	b. În cît timp veți amortiza <i>cheltuielile</i> de investiții? a. Centura de siguranță i-a amortizat <i>șocul</i> . b. Banca nu le-a amortizat <i>creditul</i> (= <i>creditul lor</i>)

- de(către)... a. Lovitura a fost amortizată de costumul special al cascadorului.
b. Datoriile vor fi amortizate din veniturile realizate.
- B. *a-și amortiza*
ceva a. Cum **și**-ar putea amortiza *căderea* (= * *căderea sa*) ?
b. Vrea să-și amortizeze *datoriile* (= * datoriile sale) cât mai repede.
- C. *a se amortiza*
prin... a. (p. 3, 6) Zgomotele *se* vor amortiza (= vor fi amortizate) prin folosirea unor materiale speciale.
b. (p. 3, 6) Creditul *se* amortizează (= este amortizat) prin plăți la date fixe.

60. AMPLASĂ (amplasează, să amplaséze, amplasát)

I

- A. ceva Am amplasat noul *combinat* chimic lângă uzina de apă.
cuiva ceva Unde **ți**-au amplasat *vila* (= *vila ta*) ?
de(către)... Blocurile au fost amplasate de constructori în centrul orașului.
cuiva de(către)... Biroul **mi**-a fost amplasat (= biroul **meu** a fost amplasat) la parter.
- B. *a-și amplasa*
ceva Ne vom amplasa *corturile* (= *corturile noastre*) pe țărmul mării.
- C. *a se amplasa*
cuiva (p. 3, 6) Printre blocuri *s*-au amplasat (= au fost amplasate) spații verzi.
(p. 3, 6) Unde **li** *s*-au amplasat dormitoarele (= au fost amplasate dormitoarele **lor**)?

61. AMPLIFICĂ (amplifică, să amplífice, amplificát)

I

- A. ceva Aparatul acesta amplifică *sunetele*.
dativ + ceva Acestei **mașini** *i*-au amplificat *forța* motorului (= *forța* motorului **mașinii**).
cuiva ceva Microfonul **îți** amplifică *vocea* (= *vocea ta*).

de(către)...
cuiva de(către)...

Viteza bărcii a fost amplificată de vînt.
Succesele **i**-au fost amplificate (= succesele **lui** au fost amplificate) de presă.

B. *a-și amplifica*
ceva

Cu ajutorul calculatoarelor omul **și**-a amplificat *capacitatea* (= *capacitatea sa*) de prelucrare a informației.

C. *a se amplifica*

(p. 3, 6) Prin microfon, sunetul **se** amplifică (= este amplificat) de cîteva ori.

În cădere liberă, viteza **se** amplifică constant.

62. **AMPUTĂ** (amputează, să amputeze, amputat)

I

A. ceva
cuiva ceva
de(către)...
cuiva de(către)...

Medicul va amputa *degetul* cangrenat.
Îi va amputa *brațul* (= *brațul lui*)?
Piciorul a fost amputat de chirurgul de gardă.
Ce organ **i**-a fost amputat?

B. *a-și amputa*
ceva

Din neatenție **și**-a amputat *un deget/degetul* (= degetul **său**).

C. *a se amputa*

(p. 3, 6) **Se** amputează (= sînt amputate) numai părțile total distruse ale diferitelor organe.

63. **ANALIZĂ** (analizează, să analizeze, analizat)

I

A. ceva
cuiva ceva

a. Profesorul analizează *greșelile* studenților.
b. Laboratorul va analiza toate aceste *substanțe*.
a. **I**-au analizat *activitatea* (= *activitatea lui*) științifică.
b. **Ți**-au analizat *sîngele* (= *sîngele tău*) pentru a descoperi boala de care suferi?

de(către)...

a. Situația financiară a fost analizată de factorii responsabili.
b. Compoziția noului produs va fi analizată de laboratorul 4.

cuiva de(către)...

a. Situația la învățătură **v**-a fost analizată (= a fost analizată situația **voastră**) cu atenție.
b. Toate produsele biologice (= produsele **lui** biologice) **îi** vor fi analizate pentru a i se stabili diagnosticul.

B. *a-și analiza*

ceva

C. *a se analiza*

cuiva

a. Mi-am analizat *aptitudinile* (= *aptitudinile mele*).

a. (p. 3, 6) *Se vor analiza* (= vor fi analizate) rezultatele obținute în concurs.

b. (p. 3, 6) *S-a analizat* (= a fost analizat) noul produs dietetic?

a. (p. 3, 6) *Ni se va analiza răspunsul* (= va fi analizat răspunsul **nostru**) cu ajutorul calculatorului.

b. (p. 3, 6) **I se analizează** și saliva (= saliva **lui** este analizată)?

64. *ANCHETĂ* (anchetează, să ancheteze, anchetat)

I

A. ceva

pe cineva

cuiva ceva

cuiva pe cineva

de(către)...

B. *a-și ancheta*

pe cineva

C. *a se ancheta*

cuiva

Cine va ancheta acest *caz*?

Poliția *l-a anchetat pe patronul* restaurantului.

Procurorul **îi** anchetează întreaga *familie* (= * *familia lui*).

De ce **ți-au** anchetat *soțul* (= *pe soțul tău*) ?

Infraactorii au fost anchetați de procuratură.

Polițiștii n-au voie să-și ancheteze *rucele* (= *pe rucele lor*).

(p. 3, 6) Anual *se anchetează* (= sînt anchetate) mii de infracțiuni.

(p. 3, 6) **I se va ancheta** participarea (= va fi anchetată participarea **lui**) la acest delict.

65. *ANEMIA* (anemiază, să anemieze, anemiât)

I

A. ceva

pe cineva

cuiva ceva

de(către)...

B. *a-și anemia*

ceva

C. *a se anemia*

Lipsa fierului în alimentație *anemiează organismele* vii.

Pierderea de sînge *l-a anemiât pe bolnav*.

Regimul alimentar sărac în fier **ți-a** anemiât *organismul* (= * *organismul tău*).

Organismele sînt anemiate de lipsa de fier din alimentație.

Printr-un regim de viață dezordonat și-a anemiât *organismul* (= * *organismul său*).

Ai să *te anemiezi* dacă nu mănînci fructe și legume.

66. ANESTEZIA (anesteziază, să anestezieze, anesteziat)

I

- A. pe cineva   Înaintea intervenției chirurgicale medicul *îl* va anestezia *pe pacient*.
 cuiva ceva   Stomatologul *i-a* anesteziat *maxilarul* (= *maxilarul **lui**) pentru a-i extrage o măsea.
 de(către)...   Bolnavul va fi anesteziat de medicul anestezist.
- B. *a-și anestezia*
 pe cineva   Chirurgul **își** anesteziază *pacientul* (= *pe pacientul său*) pentru a-l opera.
- C. *a se anestezia*   (p. 3, 6) Pacienții *se* anesteziază (= sînt anesteziați) parțial sau total.

67. ANGAJĂ (angajează, să angajeze, angajat)

I

- A. ceva   a. Institutul de Proiectări a angajat *o nouă lucrare* de arhitectură.
 cu...   b. Am angajat *o discuție* în contradictoriu cu funcționara de la ghișeu.
 pe cineva   a. Anul acesta fabrica a angajat cinci *absolvenți* ai Institutului Politehnic.
 cuiva ceva   **Ți-am** angajat *o mașină* să te plimbe.
 cuiva pe cineva   **I-am** angajat *o infirmieră*. O să-**i** angajăm *fiul* (= *pe fiul lui*) ca șofer.
 (ca...)   Muncitorii au fost angajați de director.
- B. *a-și angaja*
 pe cineva (ca.../la...)   **Și-a** angajat *vărul* (= *pe vărul său*) ca vânzător la magazin.

- C. *a se angaja*
 ca...   **M-am** angajat ca frezor la I.M.G.B.
 în...   (p. 3, 6) *Se* angajează (= sînt angajate) două bibliotecare.
    c. Radu *s-a* angajat în depășirea mașinii din față.

II

- C. ~ SĂ...   d. Muncitorii *s-au* angajat SĂ termine lucrarea în două săptămîni.

68. ANIHILĂ (anihilează, să anihiléze, anihilat)

I

- A. ceva   Regimul de viață dezordonat anihilează *efectul* benefic al tratamentului.

- cuiva ceva de(către)...
- B. *a-și anihila* ceva
- pe cineva
- C. *a se anihila*
- unul pe altul
- I-au anihilat toate inițiativele (= inițiativele lui).**
Urmările acestei hotărâri vor fi anihilate în timp.
- (fig.) Puterea nu trebuie să-și anihileze opoziția (= opoziția sa.
- (fig.) Noua companie petrolieră și-a anihilat toți adversarii (= pe adversarii săi).
- (p. 3, 6) Prin această acțiune se vor anihila (= vor fi anihilate) consecințele proastei administrări a întreprinderii.
- Efectele medicamentelor se anihilează (unul pe altul).

69. **ANTICIPĂ** (anticipează, să anticipéze, anticipát)

I

- A. ceva
- cuiva ceva de (către)...
- cuiva de(către)...
- B. *a-și anticipa* ceva
- C. *a se anticipa*
- Cunoscînd poziția celor două părți, am anticipat rezultatul negativ al tratativelor.
- Îi anticipezi întotdeauna reacțiile (= reacțiile lui)?
Concluzia a fost anticipată de toți participanții la dezbateri.
- Poziția mi-a fost anticipată (= a fost anticipată poziția mea) de toți.
- Nu și-au anticipat insuccesul (= insuccesul lor) electoral.
- (p. 3, 6) În acest raport se anticipează (= este anticipată) devalorizarea monedei naționale cu 5%.

70. **ANTRENĂ** (antrenează, să antrenéze, antrenát)

I

- A. ceva
- pe cineva
- în...
- cuiva ceva
- cuiva pe cineva
- a. Apele revărsate au antrenat pietre și trunchiuri de copaci.
- b. Am antrenat o echipă de volei.
- Profesorul îi antrenează pe elevi pentru campionatul de gimnastică
- c. L-am antrenat pe doctor într-o discuție despre medicina preventivă.
- b. Îi antrenez capacitatea (= capacitatea lui) de deducție.
- O să-i antrenezi fratele (= pe fratele lui)?

- de(către)...
- în...
- B. *a-și antrena*
ceva
pe cineva
- C. *a se antrena*
cuiva ceva
- unul pe altul în...
- a. Copacii au fost antrenați de curentul apci.
b. Echipa de baschet a fost antrenată de cel mai bun antrenor.
c. Am fost antrenați într-o acțiune periculoasă.
- b. **Și-a** antrenat *simțul* (= *simțul său) de observație.
Mi-am antrenat foarte bine *coechipierii* (= *pe coechipierii mei*).
Orice sportiv *se* antrenează zilnic.
Cîinelui i s-au antrenat toate *simțurile* (= au fost antrenate *simțurile cîinelui*).
- c. Ana și Radu s-au antrenat într-o discuție foarte serioasă.
b. (p. 3, 6) Animalele *se* antrenează (= sînt antrenate) prin exerciții îndelung repetate.

71. **ANULĂ** (anulează, să anuleze, anulăt)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de(către)...
- cuiva de(către)...
- B. *a-și anula*
ceva
- C. *a se anula*
cuiva
- Am anulat *contractul* de vânzare.
Poliția *le-a* anulat *viza* de intrare în țară.
Hotărârea de exmatriculare nu va fi anulată de decan.
Numirea (= numirea **lui**) *i-a* fost anulată de consiliul de administrație.
- Primul ministru **și-a** anulat *vizita* (= *vizita sa*) în această țară.
(p. 3, 6) *Se* vor anula (= vor fi anulate) taxele suplimentare?
(p. 3, 6) **Li** s-au anulat biletele (= au fost anulate biletele **lor**) de avion.

72. **ANUNȚĂ** (anunță, să anunțe, anunțăt)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
- Au anunțat noul *program* al grupei?
Vom anunța *opinia* publică despre această experiență.
Ai anunțat-o *pe profesoară*?
Mi-au anunțat *desființarea* secției noastre.
Îi anunțăm *familia* (= *familia lui) despre accident.

- cuiva pe cineva de(către)...
- cuiva de(către)...
- B. *a-și anunța*
ceva
pe cineva
unul altuia ceva
- C. *a se anunța*
unul pe altul
cuiva
- I**-ai anunțat *soția* (= *pe soția lui*)?
Sunt anunțat de prieteni despre venirea lui Matei.
Vestea a fost anunțată și la radio.
- I**-am anunțat *sosirea* (= *sosirea lui*). Le-ai anunțat *schimbarea* programului?
- Și**-a anunțat *plecarea* (= **plecarea sa*)?
Anunță-**ți** *colegii* (= *pe colegii tăi*)!
Ana și Ioana **își** anunță orice schimbare de program.
- (p. 3, 6) **S**-a anunțat (= este anunțată) începerea cursurilor în septembrie.
Dan și Ion *se* anunță întotdeauna prin telefon.
(p. 3, 6) **I** s-au anunțat noutățile (= **i**-au fost anunțate noutățile)?

II

- A. ~ ceva CĂ...
SĂ...
pe cineva CĂ...
SĂ...
CÂND...
UNDE...
CUM...
CĂ...
SĂ...
CINE...
CE...
CÂND...
UNDE...
CUM...
- B. ~ ceva CĂ...
SĂ...
pe cineva CĂ...
SĂ...
- A anunțat *întreprinderea* CĂ își dă demisia.
Anunțați *aeroportul* SĂ anuleze acest zbor!
L-am anunțat CĂ a luat examenul de admitere.
Anunțați-o SĂ-și aștepte familia la gară!
Te-a anunțat CÂND se întorc sportivii?
Anunță-mă UNDE o să te pot găsi!
I-ai anunțat CUM s-a desfășurat procesul?
Au anunțat CĂ începe spectacolul.
Ministerul a anunțat SĂ se ia măsuri de profilaxie.
Au anunțat CINE a câștigat concursul?
Anunțați CE trebuie făcut în această situație!
O să anunți CÂND se pleacă în excursie?
Televiziunea a anunțat UNDE e localizată noua descoperire arheologică.
Va trebui să anunțăm CUM se poate ajunge acolo.
- Și-a anunțat *familia* (= **familia sa*) CĂ va pleca în provincie.
Anunță-**ți** *echipa* (= *echipa ta*) SĂ se pregătească de plecare!
O să-**mi** anunț *părinții* (= *pe părinții mei*) CĂ am reușit la examen.
Anunțați-**vă** *prietenii* (= *pe prietenii voștri*) SĂ vă aștepte mâine!

CÂND...	Anunțați- vă sora (= <i>pe sora dv.</i>) CÂND să se prezinte la post!
UNDE	Și-au anunțat cunoscuții (= <i>pe cunoscuții lor</i>) UNDE s-au mutat?
CUM...	Anunțați- vă invitații (= <i>pe invitații voștri</i>) CUM pot ajunge acolo!
C. ~ CĂ...	(p. 3) S-a anunțat CĂ vremea se va ameliora.
SĂ...	(p. 3) La TV s-a anunțat SĂ se ia măsuri de protejare a culturilor timpurii.
CE	(p. 3) Încă nu s-a anunțat CE s-a întâmplat cu echipa de cercetători.
CINE	(p. 3) Când se va anunța CINE e învingător?
CÂND...	(p. 3) S-a anunțat CÂND se ține concursul?
UNDE...	(p. 3) Se anunță UNDE trebuie să ne prezentăm pentru cazare în cămin.
CUM...	(p. 3) Nu s-a anunțat CUM s-a petrecut accidentul.

73. APARTȚINE (aparține, să aparțină, aparținut)

I

A. cuiva	Cartea aceasta (ii) aparține Elenei .
dativ	Limba română aparține familiei limbilor romanice.
de...	Acest sector nu aparține de secția noastră.

74. APĂRĂ (ăpără, să ăpere, ăpărat)

I

A. ceva (de.../ contra..., împotriva...)	a. Trebuie să apărăm țara (de dușmani / contra dușmanilor). Produsul acesta apără plantele (de insectele dăunătoare).
pe cineva (de.../ c o n t r a . . . , împotriva...)	Întotdeauna l-am apărat pe fratele meu (de acuzații /împotriva acuzațiilor nefondate).
cuiva ceva	b. Îți vom apăra interesele (= interesele tale).
cuiva pe cineva	a. Îi aperi copiii (= pe copiii lui)?
de(către)...	Patria este apărată de toți cetățenii.
cuiva(de către)...	b. Ideea aceasta a fost apărată de toți. Interesele (= interesele mele) nu mi -au fost apărate.

B. *a-și apăra*

ceva
pe cineva

C. *a se apăra*

de...
unul pe altul
cuiva

Îmi voi apăra *principiile* (= * *principiile mele*).

a. Ne apărăm *prietenii* (= *pe prietenii noștri*).

S-a apărat de dușmani.

În caz de primejdie *ne* vom apăra unii pe alții.

(p. 3, 6) Nu **i** s-au apărat suficient interesele (n-au fost apărate interesele **lui**).

75. **APĂREA** (apăre, să apără, apărút)

I

A. *cuiva*

I-au apărut niște pete pe corp.

Îmi apare articolul (= articolul **meu**) peste o săptămână.

ca...

Industria a apărut ca rezultat al diviziunii sociale a muncii.

76. **APELĂ** (apelează, să apeléze, apelát)

I

A. *la...*

Apelez la colegul meu.

Vom apela la înțelegerea dv.

C. *a se apela*

la...

(p. 3) Pentru eliminarea defecțiunii *s-a* apelat la echipa de intervenție.

77. **APLAUDĂ** (apláudă, să apláude, aplaudát)

I

A. *ceva*

pe cineva
cuiva ceva
de(către)...

cuiva de(către)...

Toți am apludat acest *spectacol*.

Întotdeauna **il** aplaudăm *pe* acest actor.

Îți aplaudăm *propunerea* (= *propunerea ta*)

Solistul a fost îndelung aplaudat (de toți spectatorii).

Interpretarea **i**-a fost apludată (= interpretarea **lui**) de mulți.

B. *a-și aplauda*

pe cineva

C. *a se aplauda*

Ne aplaudăm *copiii* (= *pe copiii noștri*).

(p. 3) La sfârșitul fiecărei arii *s-a* aplaudat.

(p. 3, 6) *Se* aplaudă (= este aplaudat) solistul sau dirijorul?

78. **APLICĂ** (aplică, să aplice, aplicat)

I

- A. ceva (la...)
 cuiva ceva
 (pe...)
 de (cătref)...
 cuiva de (cătref)...
- B. *a-și aplica*
 ceva
- C. *a se aplica*
 în...
 la... / în...
 pe...
 peste...
 dativ
 cuiva
- a. **Aplic instrucțiunile** (la cazul acesta).
I-au aplicat un tratament de șoc. Nu **ți-au aplicat sfatul** (= **sfatul tău**)?
- b. **Îi aplic un pansament** (pe rană).
 a. Hotărârea adoptată este aplicată de toți.
 (p. 3, 6) **Ne-a fost aplicat un tratament special.**
- Își aplică un tratament** antiviral. De ce nu-**ți aplici noua teorie** (= noua **ta** teorie)?
- b. **Și-a aplicat un pansament.**
- a. (p. 3,6) Raționamentul matematic *se aplică* (= este aplicat) în toate științele.
 (p. 3,6) Tratamentul acesta *se aplică* (= este aplicat) la/în mai multe boli.
- b. (p. 3,6) Tapetul *se va aplica* (= va fi aplicat) pe toți pereții.
 (p. 3,6) Betonul *se aplică* (= este aplicat) peste pietriș.
- a. (p. 3,6) Măsurile adoptate *se aplică* (= sunt aplicate) tuturor **întreprinderilor** nerentabile.
Bolnavului i se va aplica (= **îi** va fi aplicat) un tratament antișoc.

79. **APRECIĂ** (apreciază, să aprecieze, apreciat)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (cătref)...
 cuiva de (cătref)...
- B. *a-și aprecia*
 ceva
 pe cineva
- a. Ați apreciat *valoarea* lucrărilor de restaurare?
 Apreciez *situația*.
 b. Aprecieri spectacolele bune.
 Toți profesorii *il apreciază pe Matei*.
Îi apreciez caracterul (= **caracterul ei**).
 Exponatele au fost apreciate de vizitatori.
Ți-am apreciat întotdeauna inteligența
 (= **inteligența ta**).
- a. A încercat să-**și** aprecieze *șansele* (= *șansele sale*) de succes.
 b. **Ne aprecieri profesorul** (= *pe profesorul nostru*).

- unul altuia ceva
C. *a se aprecia*
- unul pe altul
cuiva
- a. Adversarii **și**-au apreciat *forțele* (= **forțele lor*).
b. (p. 3,6) *Se apreciază* (= sunt apreciate) îndeosebi lucrările originale.
Profesorul și elevul *se apreciază* (unul pe altul).
I s-a apreciat favorabil ultimul roman (= a fost apreciat romanul **lui**) publicat.

II

- A. ~ CĂ...
- C. ~ CĂ...
- a. Am apreciat CĂ exportul depășește valoarea estimată.
(p. 3) *Se apreciază* CĂ există rezerve de combustibil nuclear pentru o mie de ani.

80. APRÍNDE (aprinde, să aprindă, aprins)

I

- A. ceva
- cuiva ceva
- de (câtre)...
- B. *a-și aprinde*
ceva
- C. *a se aprinde*
cuiva
- a. Am aprins *focusul*.
b. Aprinde *lumina!*
- a. **Îi** aprind un *chibrit*. Aprinde-i *țigara* (= *țigara lui*)!
Țigara a fost aprinsă de mine.
b. Lumina n-a fost aprinsă de Andrei.
- a. **Îmi** aprind *bricheta* (= **bricheta mea*).
b. Aprinde-**ți** lumina! Aprinde**-vă** *lanterna* (= **lanterna voastră*)!
- a. Hârtia *se aprinde* ușor.
b. (p. 3,6) Lumina *se aprinde* de la panou.
- a. **I** s-a aprins casa (= casa **lui**).
b. **I** s-a aprins un bec.

81. APROBĂ (apróbă, să apróbe, aprobát)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
- de (câtre)...
- cuiva de (câtre)...
- Ministerul a aprobat *aplicarea* proiectului.
Nu-l aprob *pe tata*.
Ne-a aprobat *fonduri* pentru continuarea cercetărilor.
I-au aprobat *proiectul* (= *proiectul lui*) de renovare.
Invenția a fost aprobată de Biroul de Brevete.
(p. 3, 6) Cererile nu **v**-au fost aprobate (= cererile **voastre** n-au fost aprobate).

B. *a-și aproba*
ceva
pe cineva
unul altuia ceva

C. *a se aproba*
cuiva

Radu nu-și aprobă *familia* (= * *familia sa*).
Nu-**mi** aprob întotdeauna *colegii* (= *pe colegii mei*).

Cei doi directori **își** aprobă (unul altuia) *deciziile* (*deciziile lor*).

(p. 3,6) Cererea *s-a* aprobat (= a fost aprobată).

(p. 3,6) **Mi** *s-a* aprobat trecerea (= a fost aprobată trecerea **mea**) la altă secție a facultății.

I *s-a* aprobat (= **i-a** fost aprobat) un împrumut important.

82. APROFUNDĂ (aprofundează, să aprofundeze, aprofundat)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (către)...

B. *a-și aprofunda*
ceva

C. *a se aprofunda*

Gh. Marinescu a aprofundat *cercetarea* sistemului nervos.

Îi vom aprofunda *ideile* (= *ideile lui*) originale.

Teoria relativității va fi aprofundată în cursurile următoare.

Vreau să-**mi** aprofundez *cunoștințele* (= **cunoștințele mele*) de cibernetică.

(p.3,6) Deosebirile sociale *se* aprofundează continuu
(p. 3,6) În viitor *se* vor aprofunda (= vor fi aprofundate) cercetările în domeniul științelor interdisciplinare.

83. APROPIĂ (apropie, să apropie, apropiat)

I

A. ceva (de...)
cuiva ceva (de...)
de (către)...

B. *a-și apropia*
ceva de...
pe cineva

C. *a se apropia*
de...
cuiva

a. Apropie *masa* (de perete)!

I-am apropiat *un fotoliu* de masă. **I-am** apropiat *fotoliul* (= *fotoliul lui*) de masă.

Scaunele au fost apropiate de copii.

Și-a apropiat *scaunul* (= *scaunul său*) de al meu.

b. Încearcă să-**ți** apropie *colaboratorii* (= *pe colaboratorii tăi*)!

a. *Se* apropie iarna.

Ne apropiem de oraș.

(p. 3,6) **I** se apropie plecarea (= *plecarea lui*) în concediu.

unul de altul

Câinele și pisica s-au apropiat cu teamă (unul de altul).

b. Maria și Irina s-au apropiat (una de alta) în ultimul timp.

II

C. ~ SĂ...

a. (p. 3) *Se apropie SĂ înceapă strânsul recoltei.*

84. *APROVIZIONĂ* (aprovizionează, să aprovizioneze, aprovizionat)

I

A. ceva (cu...)

Ferma noastră aprovizionează *cantina* (cu zarzavaturi pentru iarnă).

pe cineva (cu...)

O aprovizionez *pe sora* mea (cu combustibil).

cuiva ceva (cu...)

Îți vom aprovizona *ferma* (= *ferma ta*) cu îngreșăminte chimice.

cuiva pe cineva (cu...)

I-am aprovizionat *părinții* (= *pe părinții ei*) cu alimente.

de (cătref)...

Cantina a fost aprovizionată de magazioner.

cuiva de (cătref)...

Familia **i-a** fost aprovizionată (= familia **lui** a fost aprovizionată) de prieteni.

B. *a-și aprovizona*

ceva cu...

Intreprinderea **își** aprovizionează *sucursalele* (= **sucursalele sale*) cu materii prime.

pe cineva cu...

Îmi aprovizionez *părinții* (= *pe părinții mei*) cu alimente în fiecare săptămână.

C. *a se aprovizona*

cu...

Pentru iarnă, populația *se* aprovizionează din timp cu legume și fructe.

(p. 3,6) Fabrica *se* aprovizionează (= este aprovizionată) cu piese de schimb.

de la...

Mă aprovizionez cu lapte de la ferma voastră.

85. *ARĂ* (ără, să are, arăt)

I

A. ceva

Ați arat tot *terenul*?

cuiva ceva

O să **vă** arăm noi *pământul* (= *pământul vostru*).

de (cătref)...

Întreaga suprafață va fi arată în trei zile.

cuiva de (cătref)...

(p. 3, 6) **Îi** va fi arat și *terenul* (= *terenul lui*) de lângă pădure.

B. *a-și ara*

ceva

Cine nu *și-a arat* încă *lotul* (= * *lotul său*)?

C. *a se ara*

(p. 3) *Se ară* mai bine și mai repede cu tractorul decât cu plugul.

(p. 3,6) Pământul *se ară* (= este arat) primăvara și toamna.

86. *ARANJĂ* (aranjează, să aranjeze, aranjât)

I

A. *ceva*

Aranjez *cărțile* în bibliotecă. Am aranjat o *întâlnire* cu foștii colegi.

cuiva *ceva*

Îi aranjez *camera* (= *camera lui*).

de (către)...

Exponatele au fost aranjate (de arhitect) cu mult gust.

cuiva de (către)...

Lucrurile *le-au* fost aranjate (= lucrurile **lor** au fost aranjate) în valiză (de mama).

B. *a-și aranja*

ceva

Îmi aranjez *biblioteca* (= * *biblioteca mea*). Încă nu *și-a aranjat transferul* (= * *transferul său*).

C. *a se aranja*

Mă aranjez pentru spectacol.

cuiva

(p. 3,6) Lucrurile se vor aranja (= vor fi aranjate) în curând.

(p. 3,6) **Li s-a aranjat** (= **le-a** fost aranjată) o cameră la hotel. **Ți se aranjează** *apartamentul* (= este aranjat **apartamentul tău**).

II

A. ~ SĂ...

Am aranjat SĂ ne întâlnim la ora 17.

C. ~ SĂ...

(p. 3) *S-a aranjat SĂ* plecăm în excursie cu autocarul.

87. *ARĂȚĂ* (arăță, să arăte, arătat)

I

A. *ceva*

a. Arată *pașaportul!*

pe cineva

Arată-*l pe Mihai* în fotografie!

cuiva *ceva*

Profesorul **ne-a arătat** *părțile* componente ale aparatului.

cuiva pe cineva

I-am arătat-o pe Irina.

de (către)...

b. Importanța problemei a fost arătată de profesor.

cuiva de (către)...

a. (p. 3, 6) Casa **ți-a** fost arătată de proprietar.

- B. *a-și arăta*
ceva Câinele **își** arată *colții* (= *colții săi). **Mi**-am arătat *greșelile* (= *greșelile mele*).
- unul altuia ceva Ana și Ioana **își** arată (una alteia) *fotografiile* (= *fotografiile lor*) de la Revelion.
- C. *a se arăta*
cuiva c. Soarele *se arată* pe cer.
b. (p. 3,6) *S-a arătat* (= a fost arătată) importanța acestei investiții.
a. (p. 3,6) Măine **i** *se va arăta* (= **îi** va fi arătat) laboratorul de histologie.

II

- A. CĂ...
cuiva CĂ...
CE...
CINE...
UNDE...
CUM...
C. ~ CĂ...
CE...
CINE...
UNDE...
CUM...
- b. Au arătat în raport CĂ situația agriculturii s-a ameliorat.
Profesorul **ne-a** arătat CĂ protonii și neutronii formează nucleul atomului.
Mama **ne-a** arătat CE trebuie să facem.
a. Arată-**mi** CINE te-a lovit!
Profesorul **v-a** arătat UNDE este Marea Neagră.
b. Arată-**i** CUM să rezolve exercițiul!
(p. 3) *S-a arătat* CĂ inflația poate fi redusă, dar nu stopată.
(p. 3) **Ni** *se arată* Ce trebuie să studiem.
(p. 3) *Se va arăta* CUI **îi** folosește această teorie.
(p. 3) Nu **vi** *s-a arătat* UNDE va fi construită noua uzină.
(p. 3) O să **li** *se arate* CUM să rezolve problema.

88. ARBITRĂ (arbitrează, să arbitreze, arbitrat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
C. *a se arbitra*
a. Cine va arbitra *meciul* următor?
O să-**i** arbitrezi tu *partida* (= *partida lui*) de șah.
Jocul va fi arbitrat de un arbitru străin.
(p. 3,6) Orice întrecere sportivă *se arbitrează* (= este arbitrată) de persoane calificate.
b. (p. 3,6) Neînțelegerile *se arbitrează* (= sunt arbitrate) la Comisia de Arbitraj.

89. *ARDE* (árde, să árdă, arș)

I

- A. *ceva*
 ceva cu...
 pe cineva cu...
 pe cineva la... /pe...
 cuiva *ceva*
 de (căt-re)...
 cuiva de (căt-re)...
- a. Am arș *scrisorile* vechi.
 A arș *fața de masă* cu chibritul.
 M-ai arș cu țigara.
 L-a arș la mână / pe față.
 I-am arș *hainele* (= *hainele lui*).
- b. Acidul sulfuric **mi**-a arș *halatul* (= *halatul meu*).
 a. Hârtiile au fost arșe de mine.
 (p. 3, 6) Documentele **le**-au fost arșe (= au fost arșe documentele **lor**).
- B. *a-și arde*
 ceva (cu...)
- Și-a arș cămașa (= *cămașa sa) cu fierul de călcat.
- C. *a se arde*
 cu... la...
 la... /pe...
 cuiva
- M-am arș la deget cu bricheta.
 S-a arș la picior / pe față.
 (p. 3,6) În termocentrală *se arde* (= este arșă) motorină.
 (p. 3, 6) În trecut, **bolnavilor** contagioși **li se** ardeau hainele (= hainele **bolnavilor** erau arșe).

EXPRESII

~ cuiva de...

I
 Nu-**mi** arde de glumă.

SĂ...

II
 Nu-i arde SĂ învețe.

90. *ARENDĂ* (arendează, să arendéze, arendát)

I

- A. *ceva*
 cuiva *ceva*
 de (căt-re)...
- Vreau să arendez *livada* de lângă râu.
 I-ai arendat **vecinului** tău *terenul* acela?
 Pământurile acestea n-au fost niciodată arendate de familia mea.
 (p. 3, 6) Fermă **i**-a fost arendată chiar de moștenitori.
- B. *a-și arenda*
 ceva
- Oricine poate să-și arendeze *pământul* (= *pământul său).
- C. *a se arenda*
 cuiva
- (p. 3,6) De obicei, terenurile suplimentare *se arendează* (= sunt arendate).
 (p. 3,6) Pământul *se* va arenda (= va fi arendat) **celor** care pot să-l lucreze

91. **ARESTĂ** (arestează, să aresteze, arestat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re)...
B. *a-și aresta*
pe cineva
C. *a se aresta*
- Poliția a arestat toată *banda* de spărgători.
L-ați arestat pe infractor?
N-o să-i aresteze *familia* (= *familia lui*).
De ce *v-au arestat fratele* (= *pe fratele dv*)?
E adevărat că ai fost arestat din greșeală?
- Și-a arestat propriul fiu** (= *pe fiul său*).
(p. 3, 6) În temeiul acestei dispoziții, *se va aresta*
(= va fi arestată) orice persoană suspectă.

92. **ARGUMENTĂ** (argumentează, să argumenteze, argumentat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
B. *a-și argumenta*
ceva
C. *a se argumenta*
- Cum **ai** argumentat această *idee*?
Argumentează-**mi** poziția *ta*!
Teoria aceasta e bine argumentată (de profesor) în manual.
- Argumentează-**ți** *afirmația* (= *afirmația ta*)!
(p. 3,6) Nu așa *se* argumentează (= *este argumentată) o părere!

II

- A. ~ cuiva CĂ...
C. ~ CĂ...
cuiva CĂ...
- I-am argumentat CĂ** n-are dreptate.
(p. 3) *S-a argumentat CĂ* minorii nu pot hotărî singuri în această problemă.
(p. 3) **I s-a argumentat CĂ** au prioritate cei cu rezultate foarte bune.

93. **ARUNCĂ** (aruncă, să arunce, aruncat)

I

- A. ceva
cu...
cuiva ceva
de (căt-re)...
cuiva de (căt-re)...
- a. Aruncă *mingea* spre mine!
b. De ce aruncați cu pietre?
a. **Îi** arunc mingea.
c. **Ți-am aruncat** toate *hârtiile* (= *hârtiile tale*) vechi.
a. Mînea e **aruncată** la coș (de baschetbalist).
c. Deșeurile nu sunt aruncate (de muncitori).
a. Mînea nu **ți-a** fost aruncată **ție**!
c. Cărțile vechi **mi-au** fost aruncate (= cărțile **mele** au fost aruncate) de sora mea.

B. *a-și arunca*

ceva

C. *a se arunca*

c. **Și**-a aruncat *notițele* (= *notițele sale) vechi.

a. Înnotătorul *s*-a aruncat în mare.

c. (p. 3,6) Deșeurile nu *se* aruncă (= nu sunt aruncate).

EXPRESII

A. ~ o vorbă cuiva

~ o privire cuiva

~ o privire pe...

peste...

spre...

A aruncat o vorbă **colegilor** lui despre excursie.

Mi-a aruncat o privire indiferentă.

Am aruncat o privire pe articolul tău.

Aruncă o privire peste exerciții!

Aruncați o privire spre copii!

C. ~ privirea

pe...

peste...

spre...

Și-a aruncat privirea (= *privirea sa) pe lecție.

Aruncați-**vă** privirea (= *privirea voastră) peste exerciții!

Și-a aruncat privirile spre dușmani.

94. *ASANĂ* (asanează, să asaneze, asanát)

I

A. ceva

cuiva ceva

de (câtre)...

Când ați asanat *balta* de lângă sat?

I-am asanat *terenul* de lângă râu.

Lacul va fi asanat (de Întreprinderea de Salubritate).

B. *a-și asana*

ceva

Toate satele trebuie să-și asaneze *pământurile* (= *pământurile lor*) mlăștinoase.

C. *a se asana*

(p. 3,6) Apele stătătoare *se* asanează (= sunt asanate) din motive igienice.

95. *ASASINĂ* (asasinează, să asasineze, asasinát)

I

A. pe cineva

cuiva pe cineva

de (câtre)...

cuiva de (câtre)...

Cine *l*-a asasinat *pe Nicolae Iorga*?

Naziștii **le**-au asasinat toate *rucele* (= *pe rucele lor*).

Mii de oameni au fost asasinați de regimurile dictatoriale.

(p. 3,6) Părinții **i**-au fost asasinați (= au fost asasinați părinții **lui**) în timpul războiului.

B. *a-și asasina*
pe cineva

Nu cred că **și-a** asasinat *prietenul* (= *pe prietenul său*) din copilărie.

C. *a se asasina*

(p. 3,6) În numele libertății *se* asasinează (= sunt asasinate) nenumărate persoane nevinovate.

96. **ASCULTĂ** (ascultă, să asculte, ascultăt)

I

A. ceva
pe cineva

a. Ascult *concertul*.
b. *O* ascult *pe mama* întotdeauna.

pe cineva ceva
cuiva ceva

a. *L-ai* ascultat *pe pianist*?
c. Medicul *il* ascultă pe bolnav (cu stetoscopul).
d. Profesorul *il* ascultă (*pe elev*) *lecția*.
a. (p. 3,6) Doctorul **îi** ascultă *bătăile* inimii (= *bătăile* inimii **lui**).

de (către)...

b. **Îți** voi asculta *sfatul* (= *sfatul tău*).
a. Concertul a fost ascultat cu plăcere.
b. Am fost ascultat de colegi în această problemă.
Ascultă întotdeauna de părinți!

de...

B. *a-și asculta*
ceva
pe cineva

a. Radu **își** ascultă *discurile* (= *discurile sale*) noi.
b. **Îmi** ascult *părinții* (= *pe părinții mei*).
d. Încă nu **ți-ai** ascultat toți *elevii* (= *pe toți elevii tăi*)?

unul altuia ceva

Și-au ascultat cu atenție *plângerile* (= *plângerile lor*).

C. *a se asculta*

a. (p. 3,6) Cuvântarea *se* ascultă (= este ascultată) în liniște.

cuiva

b. (p. 3,6) *I se* vor asculta sfaturile (= vor fi ascultate sfaturile **lui**)?

97. **ASCUNDE** (ascunde, să ascundă, ascuns)

I

A. ceva

Săndel a ascuns *mingea* sub fotoliu.

pe cineva
cuiva ceva

(fig.) Au ascuns *fapta* lui Ionel.

Cine **îi** ascundea *pe haiduci*?

I-am ascuns **bunicului** *ochelarii* (= *ochelarii bunicului*).

(fig.) De ce **mi-ai** ascuns *adevărul*?

- de (către)... Documentele au fost ascunse într-un loc necunoscut.
- cuiva de (către)... (fig.) (p. 3,6) De ce **ne-a** fost ascuns acest fapt?
- B. *a-și ascunde*
ceva Unde **ți-ai** ascuns *banii* (= *banii tăi*)?
(fig.) **Și-au** ascuns *intențiile* (= *intențiile lor*) față de noi.
- C. *a se ascunde*
cuiva Ionel *s-a* ascuns după un pom.
(p. 3,6) Consecințele negative *se* vor ascunde (= vor fi ascunse) cu grijă.
(p. 3,6) **Mi** *s-a* ascuns (= *mi-a* fost ascunsă) hotărârea directorului.

II

- A. ~ CĂ... (fig.) De ce ai ascuns CĂ ai căzut la examen?
cuiva CĂ... (fig.) **I-a** ascuns **mamei** CĂ a rămas repetentă.
- C. ~ cuiva CĂ... (p. 3) (fig.) **I** *s-a* ascuns CĂ sora lui e grav bolnavă.

98. ASEMĂNĂ (aseamnă, să asemene, asemănat)

I

- A. ceva cu... a. Asemăn *tabloul* tău cu cele pictate de N. Dărăscu.
pe cineva cu... *Îl* asemănăm *pe Eminescu* cu marii poeți romantici.
cuiva ceva cu... *Îi* asemăn *talentul* (= *talentul lui*) cu al lui Arghezi.
de (către)... Poetul a fost asemănat de toți cu luceafărul.
- B. *a-și asemăna*
pe cineva cu... **Își** asemăună *copilul* (= *pe copilul său*) cu o floare.
- C. *a se asemăna*
unul cu altul b. Nu prea *mă* asemăn cu sora mea.
cuiva De obicei, frații *se* asemăună (între ei).
a. (p. 3,6) **I** *s-a* asemănat opera (= opera **lui** a fost asemănată) cu aceea a lui L. Rebreanu.

99. ASIGURĂ (asigură, să asigure, asigurat)

I

- A. ceva a. Economistul asigură *organizarea și conducerea* proceselor economice.
pe cineva (de...) b. *L-am* asigurat de sprijinul nostru.
cuiva ceva a. **I-am** asigurat *un post* bun. **I-am** asigurat *postul* (= **postul său*).

- dativ + ceva Executarea corectă a construcțiilor asigură **clădirilor stabilitate și confort.**
- de (către)... Îngrășămintele azotoase sunt asigurate de industria chimică.
- B. *a-și asigura*
ceva Și-a asigurat *materialele* necesare pentru construirea casei.
- pe cineva de... c. **Mi-am asigurat casa** (= *casa mea*) la ASIROM.
b. Și-a asigurat *prietenii* (= *pe prietenii săi*) de ajutorul său.
- C. *a se asigura*
de... Asigurați-**vă** înainte de a porni mașina!
prin... a. (p. 3,6) Furajele *se asigură* (= sunt asigurate) din producția internă.
b. Matei *s-a asigurat* de ajutorul vostru?
(p. 3,6) Înșușirea cunoștințelor practice *se asigură* (= este asigurată) prin participarea studenților la practica productivă.
c. (p. 3,6) Cum *se asigură* (= sunt asigurate) bunurile imobiliare?

II

- A. ~ ceva CĂ... b. Am asigurat echipa CĂ va avea condiții bune de antrenament.
pe cineva CĂ... *L-am asigurat pe Mircea CĂ* îl voi ajuta.
- B. ~ ceva CĂ... **Mi-am asigurat familia** (= **familia mea*) CĂ vei reuși la examen.
pe cineva CĂ... Și-au asigurat *părinții* (= *pe părinții lor*) CĂ n-au greșit.
DACĂ... Șoferul nu *s-a asigurat DACĂ* traversează corect.

100. ASIMILĂ (asimilează, să asimileze, asimilât)

I

- A. ceva a. Plantele asimilează *substanțele* nutritive din sol.
b. În timpul studiilor am asimilat multe *cunoștințe* de specialitate.
pe cineva c. În cursul perioadei de conviețuire, românii *i-au asimilat pe slavi.*

de (căt-re)...

- a. Substanțele nutritive sunt asimilate de plante și animale la nivelul celulei.
- b. Limba latină a fost asimilată de populația din Dacia.
- c. Românii n-au fost asimilați de popoarele migratoare.

C. *a se asimila*

- a. (p. 3,6) *Hrana se asimilează* (= este asimilată) după descompunerea ei în principii elementare.
- b. (p. 3,6) Limba franceză *se asimilează* (= este asimilată) repede de către români.
- c. (p. 3,6) Popoarele *se asimilează* (= sunt asimilate) prin cultură sau prin forță.

101. *ASISTĂ* (asistă, să asiste, asistat)

I

A. pe cineva la...

- a. Studenții din anul al IV-lea *l-au asistat pe profesor* la operație.

cuiva pe cineva la...

Doctorița Mirea *i-a asistat soția* (= *pe soția lui*) la naștere.

de (căt-re)... (la...)

Chirurgul a fost asistat de încă doi medici (la operație).

la...

- b. Aseară am asistat la un spectacol de balet.

B. *a-și asista*

pe cineva la...

- a. *Și-a asistat colegul* (= *pe colegul său*) la efectuarea experienței.

C. *a se asista*

unul pe altul

- b. (p. 3) La aceste experiențe nu *se asistă*.

- a. Când operează, dr. Vasilescu și dr. Cernea *se asistă* (unul pe altul).

102. *ASOCIA* (asociază, să asocieze, asociat)

I

A. ceva (cu...)

Pentru tratarea acestei boli medicul a asociat *medicamentele* cu acupunctura.

C. *a se asocia*

cu...

M-am asociat cu câțiva colegi.

la...

Inginerii *s-au asociat* la alcătuirea prototipului.

între...

În mișcarea lor perpetuă, atomii *se asociază* între ei.

dativ

(p. 3,6) Acestei **propuneri i** *s-a asociat* și sindicatul.

(p. 3,6) *Medicamentele se asociază* (= sunt asociate) cu tratamentul balnear.

103. *ASPIRÁ* (aspiră, să aspire, aspirat)

I

- A. ceva
la...
cuiva ceva
de (căt-re)...
B. *a-și aspira*
ceva
C. *a se aspira*
la...
- Pompa asta poate aspira toată *apa* din rezervor.
(fig.) Românii au aspirat întotdeauna la unitate națională.
Medicul *i*-a aspirat *lichidul* din plămâni.
Lichidul gastric este aspirat printr-o sondă.
- A vrut să-și aspire toate *covoarele* (= **covoarele sale*).
- (p. 3,6) Odată cu aerul *se* aspiră (= sunt aspirate) și unele substanțe poluante.
(p. 3) (fig.) Întotdeauna *se* va aspira la o viață mai bună.

104. *ASUPRÍ* (asuprește, să asuprească, asuprit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re)...
cuiva de (căt-re)...
B. *a-și asupri*
ceva
pe cineva
C. *a se asupri*
unul pe altul
- Nu trebuie să asupriți *poporul!*
De obicei, învingătorii *îi* asupresc *pe cei învinși*.
Stăpânul *îi* asuprea *familia* (= **familia lui*).
Nu-*mi* asupriți *părinții* (= *pe părinții mei!*)
Săracii vor fi mereu asupriți?
(p. 3,6) Familia *îi* fusese asuprită de proprietarul pământului.
- Și-a asuprit *poporul* (= **poporul său*).
Nu-*ți* asupri *copiii* (= *pe copiii tăi!*)
- De-a lungul timpului, popoarele *s-au* asuprit unele pe altele.

105. *AȘEZA* (așază, să așeze, așezat)

I

- A. ceva în... /pe...
pe cineva în... /pe...
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re)...
- a. Așez *cărțile* în bibliotecă / pe rafturi.
Așezăm *elevii* în bănci.
b. Așază *copilul* pe scaun!
a. *Îi* așez *hainele* (= *hainele lui*) frumos.
b. Așază-*i* *copilul* (= *pe copilul lui*) pe pat!
a. Copiii au fost așezați în bănci de către învățătoare.
b. Tablourile au fost așezate pe pereți de Mircea.

- cuiva de (către)...
- a. (p. 3,6) Lucrurile **mi-au** fost așezate (= au fost așezate lucrurile **mele**) de sora mea în valiză.
(p. 3,6) Copiii **îți** vor fi așezați (= vor fi așezați copiii **tăi**) în prima bancă.
- B. *a-și așeza*
ceva

pe cineva
- C. *a se așeza*
pe... /în...
cuiva
- Îmi** așez *cărțile și caietele* (= *cărțile și caietele mele*) pe birou.
- b. **Și-a** așezat *copilul* (= *pe copilul său*) în fotoliu.
- Așază-*te* pe bancă / în fotoliu!
Pasărea **i** s-a așezat pe umăr (= pe umărul **lui**).
- a. (p. 3,6) Cum *se* așază (= sunt așezate) *mărfurile* astea?
- c. Strămoșii noștri s-au așezat la munte, dar și la câmpie.

106. AȘTEPTĂ (așteaptă, să aștepte, așteptăt)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva

de (către)..
cuiva de (către)...
- a. Aștept o *scrisoare / autobuzul*.
Îl aștept *pe profesor*.
Îi aștept *invitația* (= *invitația lui*).
Îți așteptăm *prietenii* (= *pe prietenii tăi*) la aeroport.
Sunt așteptat de voi la masă.
(p. 3,6) Copiii **le** vor fi așteptați (= *copiii lor* vor fi așteptați) de bunici.
- B. *a-și aștepta*
ceva

pe cineva
- C. *a se aștepta*
unul pe altul

cuiva

la...
- Îmi** aștept *numirea* (= *numirea mea*) în postul de profesor.
Vă așteptați *părinții* (= *pe părinții dv.*) la gară?
(p. 3) La doctor *se* așteaptă mult.
Dana și Sanda se așteaptă întotdeauna la ieșirea de la cursuri.
(p. 3,6) **I** *se* așteaptă *sosirea* (= e așteptată *sosirea ei*).
- b. **Mă** aștept la mari schimbări / orice.

II

- A. ~ SĂ...
- C. ~ SĂ...
- a. Aștept SĂ vină autobuzul.
- b. Nu *m-am* așteptat SĂ-mi scrie.

- A. ceva
- Dușmanii au atacat *orașul*.
  - Drogurile atacă *sistemul* nervos.
  - (fig.) Ion a atacat această *idee*.
  - Când o să atacați noul *obiectiv* de construcție?
- pe cineva
- Câinele *m-a* atacat pe neașteptate.
  - (fig.) În articolele sale ziaristul *îi* atacă *pe* toți *politicienii*.
- cuiva ceva
- Paraziții *i-au* atacat *culturile* (= *culturile lui*) de legume.
  - (fig.) De ce *i-ai* atacat *opera* (= *opera lui*)?
(p. 3,6) Nu-*i* ataca *rudele* (= *pe rudele lui*)!
  - Ursul *i-a* atacat *copilul* (= *pe copilul lui*).
- cuiva pe cineva
- Țara a fost atacată de dușmani.
  - Culturile au fost atacate de mucegai.
  - (fig.) Am fost atacat de toți pentru ideile mele.
  - Noul șantier al hidrocentralei va fi atacat în aprilie.
- de (către)...
- Țara a fost atacată de dușmani.
  - Culturile au fost atacate de mucegai.
  - (fig.) Am fost atacat de toți pentru ideile mele.
  - Noul șantier al hidrocentralei va fi atacat în aprilie.
- cuiva de (către)...
- (p. 3,6) Casa *i-a* fost atacată (= casa *lui* a fost atacată) de persoane necunoscute.
  - (p. 3,6) Plămâni *și-au* fost atacați (= plămâni *tăi*) au fost atacați de silicoză.
  - (fig.) Familia *le-a* fost atacată (= familia *lor* a fost atacată) în presă.
- B. a-și ataca
- pe cineva
- (fig.) În ultimul articol publicat Șerban *și-a* atacat cel mai bun *prieten* (= *pe prietenul său*).
  - Nu-*ți* ataca *vecinul* (= *pe vecinul tău*)!
- unul altuia ceva
- (fig.) Cei doi filosofi *își* atacă *ideile* (= *ideile lor*).
- unul altuia pe cineva
- Și-au* atacat cu vehemență *simpatizanții* (= *pe simpatizanții lor*).
- C. a se ataca
- (p. 3,6) În război *se* atacă (= sunt atacate) mai ales centrele industriale.
  - (fig.) (p. 3,6) În editorial *se* atacă (= este atacată) justiția.
- unul pe altul
- Uneori criticii *se* atacă (unul pe altul) vehement.
  - (p. 3,6) Măine *se* va ataca (= va fi atacat) noul front de lucru.
  - (p. 3,6) Dușmanul nu *se* atacă (= nu este atacat) într-un moment sau într-un loc nepotrivit.

108. **ATAȘĂ** (atașează, să atașézc, atașát)

I

- A. ceva (la...)
 cuiva ceva (la...)
 de (cătref)... (la...)
 cuiva de (cătref)... (la...)
- a. Ai atașat *portbagajul* (la mașină)?
Îți atașez acum *o rulotă* (la mașină).
 Hârtiile au fost atașate la dosar de un funcționar.
 (p. 3,6) Cererea (= cererea **mea**) nu **mi**-a fost atașată la dosar.
- B. *a-și atașa*
 ceva (la...)
- C. *a se atașa*
 dativ
- ~ M-am atașat **unui grup** de excursioniști.
 (p. 3,6) **Mașinii i** s-a atașat (= **i**-a fost atașată) o roată de rezervă.
- de... b. S-a atașat de colega ei de cameră.

109. **ATENTĂ** (atentează, să atentéze, atentát)

I

- A. la...
- Au atentat la siguranța țării.
 (fig.) Această lege atentează la dreptul de proprietate.
- C. *a se atenta*
 la...
- (p. 3) S-a atentat la viața unor demnitari.
 (fig.) (p. 3) În acest articol *se* atentează la demnitatea unor persoane importante.

110. **ATENUĂ** (atenuează, să atenuéze, atenuát)

I

- A. ceva
- Măsurile de izolare fonică au atenuat considerabil *zgomotele*.
- cuiva ceva
- Medicamentul luat **și**-a atenuat *durerile* (= **durerile tale*).
- de (cătref)...
- Efectul loviturii a fost atenuat de centura de siguranță.
- cuiva de (cătref)...
- (p. 3,6) Simptomele **i**-au fost atenuate (= au fost atenuate simptomele **lui**) de tratamentul urmat.
- B. *a-și atenua*
 ceva
- Ziarele **și**-au mai atenuat *criticile* (= **criticile lor*) la adresa guvernului.
- C. *a se atenua*
- Spre prânz gerul *s*-a mai atenuat.
 (p. 3,6) Efectul nociv al drogului *se* atenuază (= este atenuat) prin scăderea treptată a dozei.

111. **ATÎNGE** (atinge, să atingă, atîns)

I

A. ceva

- Nu atingeți *florile!*
- Munții Carpați ating *înălțimi* de peste 2500 m. Bunicul a atins *vârsta* de 90 de ani.
- Tema de cercetare a atins *parțial problema* eficienței investiției.
- Decretul atinge *drepturile* acestei categorii sociale.

pe cineva

- Anual, SIDA atinge *mii* de noi victime.
- L-am atins pe Alexandru* din greșală.
- Hotărârea conducerii nu *l-a atins pe Aurel*.

cuiva ceva

- I-a atins mîna** (= *mîna ei*).
- I-am atins interesele** (= *interesele lui*).

cuiva pe cineva
de (cătore)...

- (p. 3,6)Nu-**mi** atingeți *copilul* (= *pe copilul meu!*)
- Exponatele n-au fost atinse de nimeni.
- Vârful acestui munte a fost atins de pușini.
- Chestiunea aceasta a fost atinsă în treacăt de vorbitor.
- Am fost foarte atins de atitudinea lor neprietenosă.
- Popoare întregi erau atinse, în trecut, de flagelul ciumei.
- Ai fost atins din greșală.

cuiva de (cătore)...

- Lucrurile nu **ș**-i-au fost atinse (= lucrurile **tale** n-au fost atinse) de nimeni.
- Mi-a** fost atinsă demnitatea (= a fost atinsă demnitatea **mea**).
- Plantele **le-au** fost atinse (= au fost atinse plantele **lor**) de o boală necunoscută.
- Soția **i-a** fost atinsă (= a fost atinsă soția **lui**) din neatenție.

dativ + de (cătore)

- Acestei prăpastii** nu **i-a** fost atins fundul (= n-a fost atins fundul **prăpastiei**) niciodată.

B. *a-și atinge*

ceva

- Ș**-i-au atins *mîinile* (= **mîinile lor*).

pe cineva

- Ș**-i-a atins *prietenul* (= *pe prietenul său*), acuzându-l de nesinceritate.
- Din grabă **mi-am** atins *copilul* (= *pe copilul meu*).

C. *a se atinge*

de...

a. *M-am atins de ușa proaspăt vopsită. Intrând în grabă, s-a atins de mine.*

(p. 3,6) Plăgile deschise nu *se ating* (= nu sunt atinse) cu mâna.

b. (p. 3,6) *S-a atins* (= a fost atins) nivelul maxim al consumului energetic.

c. (p. 3,6) În lucrare *se atinge* (= este atinsă) o problemă delicată.

d. (p. 3,6) Prin această sentință *se ating* (= sunt atinse) interesele minorului.

g. De ce *te-ai atins* de banii copilului?

de...

EXPRESII

B. ~ scopul

Și-au atins scopul muncind cu răbdare.

112. **ATRÁGE** (atrăge, să atrăgă, atrás)

I

A. *ceva*

pe cineva

cuiva pe cineva

a. Magnetul atrage fierul.

b. Natura l-a atras pe M. Eminescu din copilărie.

a. I-au atras prietenii (= pe prietenii lui) într-un grup de tineri fără ocupație.

A atras asupra sa pericolul.

Fierul e atras de magnet.

(p. 3,6) Ți-au atras fratele (= pe fratele tău) de partea lor.

asupra ...

de (căt-re) ...

cuiva de (căt-re) ...

B. *a-și atrage*

ceva

pe cineva

a. Mi-am atras simpatia lor.

Și-a atras prietena (= pe prietena sa) într-o aventură.

C. *a se atrage*

unul pe altul

Corpurile încărcate cu sarcini electrice de semn contrar *se atrag*.

b. Copiii *se atrag* (= sunt atrași) cu promisiuni.

EXPRESII

~ cuiva atenția

A. ~ asupra ...

Anunțul tău mi-a atras atenția.

Ți-au atras atenția asupra greșelii făcute.

II

CĂ ...

SĂ ...

Mi-a atras atenția CĂ am greșit.

Le-au atras atenția SĂ nu mai întârzie.

C. ~ *cuiva atenția*

I

asupra ...

I s-a atras atenția asupra comportării sale.

II

CĂ ...

Ni s-a atras atenția CĂ am greșit.

SĂ ...

Vi s-a atras atenția SĂ nu mai lipsiți.

*a atrage pe cineva
de partea ...*

b. *L-am atras pe Bogdan de partea mea.*

113. **TRIBUI** (atribuie, să atribuie, atribuit)

I

A. *cuiva ceva*

a. Primăria a atribuit câteva **apartamente unor tineri**.

b. Criticul **îmi** atribuie o *opinie* interesantă.

dativ + de (către) ...

a. **Banii** au fost atribuiți de Ministerul Muncii **unor spitale** de copii.

B. *a-și atribui
ceva*

Și-a atribuit, în mod nelegal, două *bilete* la mare.

C. *a se atribui
cuiva*

(p. 3, 6) **I se** va atribui (= **îi** va fi atribuit) premiul **I**?

b. (p. 3, 6) **Lui Cezar i se** atribuie (= **îi** sunt atribuite) cuvintele: „Veni, vidi, vici”.

114. **ATROFIA** (atrofiază, să atrofiéze, atrofiát)

I

A. *ceva*

Lipsa de exercițiu atrofiază orice *organ*.

cuiva ceva

Acest medicament **i-a** atrofiat *auzul* (= ***auzul lui**)

de (către) ...

Embrionii au fost atrofiati de radiații.

cuiva de (către) ...

(p. 3,6) Ochiul **i-a** fost atrofiat (= ochiul **lui** a fost atrofiat) de lumina exploziei.

B. *a-și atrofia
ceva*

Și-a atrofiat *mușchii* (= ***mușchii săi**) din cauza sedentarismului.

C. *a se atrofia
cuiva*

Din cauza secetei plantele *s-au* atrofiat.

(p. 3,6) **Câinelui i s-a** atrofiat simțul mirosului (= ***simțul lui**) de bătrânețe.

115. **AUDIĂ** (audiază, să audieze, audiat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...
- a. Vreau să audiez *cursul* acesta.
b. Judecătorul a audiat toți *martorii*.
a. **I**-ați audiat *prelegerile* (= *prelegerile lui*)?
b. Instanța nu **ne**-a audiat încă *martorii* (= *pe martorii noștri*).
a. Noua ta compoziție a fost audiată de dirijor.
b. Radu va fi audiat în calitate de inculpat.
- B. *a-și audia*
ceva
- C. *a se audia*
- a. Ți-ai audiat *cântecul* (= *cântecul tău*) cel nou?
(p. 3, 6) În acest studio *se audiază* (= sunt audiate) noile piese muzicale înregistrate.
b. (p. 3, 6) *Martorii se audiază* (= sunt audiați) pe rând.

116. **AUTOMATIZĂ** (automatizează, să automatizeze, automatizat)

I

- A. ceva
de căt-re ...
- Am hotărât să automatizăm *procesul* de producție. Toate operațiile din această întreprindere au fost automatizate (de conducerea întreprinderii).
- B. *a-și automatiza*
ceva
- Uzina **și**-a automatizat toate *secțiile* (= **secțiile sale*).
- C. *a se automatiza*
- (p. 3, 6) În câțiva ani *se va automatiza* (= va fi automatizată) întreaga industrie.

117. **AUTORIZĂ** (autorizează, să autorizeze, autorizat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
cuiva de (căt-re) ...
- Cine a autorizat *transferul* de tehnologie?
Nu **ți**-am autorizat *participarea* (= participarea ta) la Congres.
Decolarea avionului a fost autorizată de turnul de control.
(p. 3,6) **Mi**-a fost autorizată plecarea (= plecarea **mea**) la studii în străinătate.
- B. *a-și autoriza*
pe cineva
- Și**-a autorizat *avocatul* (= *pe avocatul său*) să-l reprezinte în instanță.
- C. *a se autoriza*
- (p. 3, 6) Prin acest act *se autorizează* (= este autorizată) construirea unui nou spital.

II

- A. ~ ceva SĂ ... Ministerul a autorizat *decanatul* SĂ rezolve favorabil cererea dv.
 pe cineva SĂ ... Te autorizez SĂ-mi reprezinți interesele în justiție.
 de către SĂ ... A fost autorizat de director SĂ ducă tratative cu firma concurentă.
- B. ~ ceva SĂ... Vă autorizați *familia* (= *familia* dv.) SĂ vă apere interesele?
 pe cineva SĂ... Directorul **și**-a autorizat *adjunctul* (= *pe adjunctul său*) SĂ semneze în locul său.

118. AUZÍ (aúde, să aúdá, auzit)

I

- A. ceva a. Medicul a auzit *un suflu* anormal al inimii.
 pe cineva O aud *pe sora* mea cântând.
 cuiva ceva **Îi** aud *pașii* (= *pașii* lui).
 de (către) ... Vorbele lui au fost auzite de toți.
 cuiva de (către) ... Părerile **mi**-au fost auzite de toți (= părerile **mele** au fost auzite de toți).
- B. *a-și auzi*
 ceva **Îmi** aud *bătăile* inimii (= *bătăile* inimii **mele**).
- C. *a se auzi*
 unul pe altul (p. 3, 6) Aici muzica nu *se* mai aude (= nu mai este auzită).
 Din cauza zgomotului nu *se* aud (unul pe altul) când vorbesc.

II

- A. ~ CĂ ... b. Am auzit CĂ nu mai pleci în excursie.
 pe cineva CĂ ... a. *Îl* aud CĂ vine.
- C. ~ CĂ ... b. (p. 3) *Se* aude CĂ s-ar fi amânat sesiunea de examene.

119. AVANSÁ (avanseáză, să avanséze, avansát).

I

- A. ceva a. Am avansat o *propunere* de inovație.
 cuiva ceva Banca **i**-a avansat *împrumutul* solicitat.
 pe cineva b. Directorul *l*-a avansat *pe tata* ca maistru-șef.
 de (către) ... a. Fondurile vor fi avansate la sfârșitul lunii (de către firma constructoare).
 b. Ion a fost avansat (în funcția de) contabil-șef.

B. *a-și avansa*

ceva

a. **Mi-am avansat cererea** (= *cererea mea*) de pensionare la forurile competente.

pe cineva

b. **Și-a avansat prietenul** (= *pe prietenul său*) ca inginer-șef.

C. *a se avansa*

cuiva

a. (p. 3, 6) **Se avansează** (= este avansată) această sumă pentru reparații.

(p. 3, 6) **Ni s-au avansat** (= *ne-au fost avansate*) fondurile pentru investiții.

b. (p. 3, 6) **Cu această ocazie se vor avansa** (= vor fi avansați) câțiva maiori la gradul de colonel.

în ...

c. (p. 3) **Se avansează greu** în cercetarea structurii materiei.

120. **AVANTAJĂ** (avantajează, să avantajeze, avantaját)

I

A. ceva

Propunerea aceasta **avantajează comerțul** privat.

pe cineva

Arbitrul **l-a avantajat pe unul** dintre concurenți.

de (câtre) ...

Țara noastră este **avantajată de poziția sa geografică**.

B. *a-și avantaja*

ceva

La negocieri **își va avantaja propria întreprindere** (= **întreprinderea sa*).

pe cineva

Întotdeauna Radu **își avantajează coechipierii** (= *pe coechipierii săi*).

C. *a se avantaja*

(p. 3, 6) În viitor, **se vor avantaja** (= vor fi avantajate) numai întreprinderile profitabile.

121. **AVARIA** (avariază, să avarieze, avariát)

I

A. ceva

Ploaia torențială a **avariat barajul** hidrocentralei.

cuiva ceva

Pana de curent **le-a avariât televizorul** (= **televizorul lor*).

de (câtre) ...

Mașina a fost **avariată de șofer**.

cuiva de (câtre) ...

(p. 3,6) Casa **v-a fost avariată** (= a fost avariată casa *voastră*) de cutremur.

B. *a-și avaria*

ceva

În timpul furtunii, **și-a avariât șalupa** (= **șalupa sa*).

C. *a se avaria*

Instalația de gaz **s-a avariât**.

(p. 3, 6) În coliziune **s-au avariât** (= au fost avariate) două camioane.

I

A. ceva

- a. Alina are o rochie nouă. (fig.) Au avut o idee interesantă.
 b. Întreprinderea are patru secții. Cartea n-are ilustrații.
 c. Irina are 60 de kg. Colegul meu are 19 ani.
 d. - Ce are Ana? - N-are nimic.
   Dana are apendicită.
 e. - Ce ai în mână? - Un creion.
 f. Părinții mei au un medic / un croitor bun.

pe cineva
de + part.

Are mult de învățat (= Trebuie să învețe mult).
 Mai am de mers până acolo (= Trebuie să mai merg până acolo). Au de repetat toată materia (= Trebuie să repete toată materia).
 Ați avut multe de aflat.

CE ...
 CINE ...
 CÂND ... + vb. inf.
 UNDE ...
 CUM ...

- g. N-am CE face.
 N-au avut PE CINE întreba.
 N-are CÂND afla noutatea.
 Ai UNDE sta?
 N-au avut CUM răspunde provocării.

II

CE ...
 CINE ...
 CÂND ... + SĂ...
 UNDE ...
 CUM ...

N-am CE SĂ răspund.
 N-a avut PE CINE SĂ invite.
 N-ai avut CÂND SĂ ajungi?
 N-avem UNDE SĂ ne ducem sâmbătă.
 N-are CUM SĂ mă ajute.

EXPRESII

A. ~ nevoie de ...

I

Avem nevoie de o concepție nouă asupra dezvoltării.

~ loc în.../la...

Practica studenților are loc în întreprinderi / septembrie/ la spital.

~ prilejul/ocazia de a ...

N-am avut prilejul/ocazia de a vizita Egiptul.

~ sarcina de a ...

Industria are sarcina de a realiza produse de calitate.

~ ca obiect ceva

Comerțul are ca obiect marfa.

~ ca scop ceva

Lucrarea are ca scop descrierea structurii atomului.

~ de-a face cu ...

Aici avem de-a face cu un raționament inductiv.

~ dificultăți cu ...

Profesorul a avut dificultăți cu unii dintre elevi.

~ acces la...

Economistul n-a avut acces la documente secrete.

~ în.../pe...

Numai specialiștii au acces în/pe șantier.

~ în vedere ceva	Am avut în vedere <i>îmbunătățirea</i> condițiilor de lucru.
~ pe cineva	L-ai avut în vedere și <i>pe Ion</i> ?
C. ~ în vedere	(p. 3, 6) S-a avut în vedere scăderea inflației.
II	
A. ~ nevoie SĂ ...	Au nevoie SĂ facă o cură de ape minerale la Olănești.
~ sarcina SĂ ...	Industria ușoară are sarcina SĂ realizeze produse noi.
~ ca scop SĂ ...	Activitatea practică a studenților are ca scop SĂ-i obișnuiască cu condițiile reale de muncă.
~ prilejul/ocazia SĂ ...	În atelierul mecanic am avut prilejul/ocazia SĂ vedem cum se prelucrează piesele.
~ de gând SĂ ...	Am avut de gând SĂ-mi refac lucrarea.
~ în vedere SĂ ...	Au avut în vedere SĂ îmbunătățească activitatea managerială.
CĂ ...	Aveți în vedere CĂ lucrarea se va termina într-o lună!
C.~ SĂ...	(p. 3) S-a avut în vedere SĂ se repartizeze spații de joacă pentru copii.

123. AVERTIZĂ (avertizează, să avertizeze, avertizat)

I

A. ceva asupra ...	Am avertizat <i>decanatul</i> asupra acestei chestiuni.
pe cineva asupra ...	<i>Te</i> avertizez asupra dificultăților materiale.
cuiva ceva asupra...	I -au avertizat <i>familia</i> (= <i>*familia lui</i>) asupra greutăților financiare.
cuiva pe cineva asupra ...	Îți avertizez <i>fiul</i> (= <i>pe fiul tău</i>) asupra consecințelor faptei sale.
de (către)... asupra...	Am fost avertizat (de medic) asupra greutății bolii.
cuiva de (către) ... asupra ...	(p. 3,6) Prietenii i -au fost avertizați (= au fost avertizați prietenii lui) asupra posibilității de a-și pierde banii.
B. a-și avertiza	
ceva asupra ...	Își va avertiza <i>echipa</i> (= <i>*echipa ta</i>) asupra riscurilor.
pe cineva asupra ...	Mi -am avertizat <i>colegii</i> (= <i>pe colegii mei</i>) asupra urmărilor grevei.

C. *a se avertiza*

- unul pe altul asupra... Cei doi concurenți s-au avertizat asupra dificultății testului.
asupra ... (p. 3, 6) S-au avertizat (= au fost avertizate) toate întreprinderile asupra schimbării cursului valutar?

II

- A. ceva CĂ ... Am avertizat *editura CĂ* lucrează în deficit.
SĂ ... Am avertizat *editura SĂ* nu publice această carte.
pe cineva CĂ ... Te avertizez CĂ greșești!
SĂ ... L-am avertizat SĂ nu depășească viteza legală.
cuiva ceva CĂ ... I-au avertizat *familia* (= *familia lui*) CĂ va rămâne repetent.
SĂ ... Mi-au avertizat *echipa* (= *echipa mea*) SĂ nu depășească termenul livrării produselor.
cuiva pe cineva CĂ... I-am avertizat *fiica* (= *pe fiica ei*) CĂ va pierde examenul.
SĂ ... Ți-a avertizat *colegul* (= *pe colegul tău*) SĂ nu mai lipsească.
de (căt-re) ... CĂ ... Ați fost avertizat (de secretariat) CĂ veți pierde bursa.
SĂ ... Am fost avertizat SĂ nu parchez mașina în acest loc.
cuiva de (căt-re)... CĂ ... Mi-a fost avertizat *fratele* (= *fratele meu*) CĂ va fi amendat pentru exces de viteză.
SĂ ... Familia i-a fost avertizată (= a fost avertizată familia lui) SĂ elibereze imediat locuința.
B. ~ ceva CĂ ... Și-a avertizat *echipa* (= **echipa sa*) CĂ vor pierde meciul.
SĂ ... Îmi avertizez *familia* (= **familia mea*) SĂ nu risipească energia electrică.
pe cineva CĂ ... Își avertizează *soția* (= *pe soția sa*) CĂ va pleca în misiune.
SĂ ... Îmi avertizez *copilul* (= *pe copilul meu*) SĂ se poarte frumos.
C. ~unul pe altul CĂ ... Ana și sora ei se avertizează CĂ vor pierde procesul.

- SĂ... Cei doi jucători se avertizează SĂ nu mai trișeze.
(p. 3, 6) Se avertizează (= sunt avertizați) toți concurenții
- CĂ... CĂ întrecerea se va ține pe stadionul nou.
- SĂ... (p. 3, 6) S-au avertizat (= au fost avertizate) toate fermele
SĂ-și asigure îngrășămintele chimice necesare.

124. AVIZĂ (avizează, să avizeze, avizat)

I

- A. ceva
asupra... a. Directorul a avizat favorabil cererea muncitorilor.
pe cineva asupra ... b. Am avizat *întreprinderea* asupra pagubelor suferite
cuiva ceva a. Îl vom aviza *pe Victor* asupra gravității bolii lui.
cuiva ceva asupra... a. Ministerul ți-a avizat *transferul* (= *transferul tău*).
cuiva pe cineva de... b. O să-i avizăm *familia* (= **familia lui*) asupra
de (cătrel)... rezultatului expertizei contabile.
(de către...) asupra... b. Ți-au avizat *soțul* (= *pe soțul tău*) de consecințe
cuiva de (cătrel)... hotărârii sale.
a. Planurile vor fi avizate de arhitectul șef.
b. Au fost avizați de medic asupra pericolelor stresului
- B. a-și aviza a. Cererea *mi-a* fost avizată favorabil (= cererea *mea*
fost avizată favorabil).
- C. a se aviza b. Ți-a fost avizată familia (= familia *ta*)?
O să-*mi* avizez și *colaboratorii* (= *pe colaboratorii*
mei).
- a. (p. 3, 6) Se avizează (= este avizată) favorabil
propunerea dv.
b. (p. 3, 6) Se vor aviza (= vor fi avizate) toate echipele
asupra pericolelor traseului.

II

- A. ceva CĂ... Am avizat *întreprinderea* CĂ îmi voi cere transferul
SĂ... Am avizat administrația SĂ pregătească sala
conferințe.
- pe cineva CĂ... L-au avizat CĂ nu va reuși la examen.
SĂ... I-au avizat *pe rezerviști* SĂ se prezinte la comisaria
militar.

- cuiva pe cineva CĂ... **Ți**-au avizat *fiul* (= *pe fiul tău*) CĂ a câștigat concursul.
- SĂ... **V**-am avizat *fiica* (= *pe fiica dv.*) SĂ se prezinte la post.
- de (căt-re)... CĂ... A fost avizat CĂ va fi înlocuit de colegul lui.
- SĂ... Am fost avizați SĂ nu ne plângem directorului.
- cuiva de(căt-re)... CĂ... **V**-a fost avizată *soția* (= *soția dv.*) CĂ va fi transferată.
- SĂ... **Ne**-au fost avizați *vecinii* (= *vecinii noștri*) SĂ nu mai tulbure liniștea.

B. a-și aviza

- ceva CĂ... **Și**-a avizat *echipa* (= **echipa sa*) CĂ nu va juca în meciul următor.
- SĂ... **Și**-a avizat secția (= *secția sa*) SĂ supravegheze atent furnalul.
- pe cineva CĂ... **Și**-a avizat *soțul* (= *pe soțul său*) CĂ va divorța.
- SĂ... **Mi**-am avizat *părinții* SĂ nu mă mai aștepte.

C. a se aviza

- CĂ... (p. 3, 6) **Se** avizează întreprinderile (= sunt avizate întreprinderile) CĂ se va modifica ora de începere a programului.
- SĂ... (p. 3, 6) **S**-a avizat (= a fost avizată) televiziunea SĂ nu facă reclamă țigărilor.
- unul pe altul CĂ... Reclamantul și pârâtul **s**-au avizat CĂ vor continua procesul.
- SĂ... Cele două state **s**-au avizat SĂ nu-și încalce frontierele.

125. **AZVÂRLI** (azvârlă, să azvârle, azvârlit)

I

- A. ceva**
- pe cineva Lovitura a azvârlit-o la 2-3 m.
- cuiva ceva A azvârlit **câinelui** un os.
- de (căt-re)... **Ți**-am azvârlit *ghetele* (= *ghetele tale*) vechi.
Florile ofilite au fost azvârlite (de mama).

- B. *a-și azvârli*
ceva **Mi-am azvârlit toate lucrurile (= lucrurile mele) vechi.**
- C. *a se azvârli*
cuiva **Hârtia nu se azvârle (= nu este azvârlită), ci se refolosește.**
(p. 3,6) **Animalelor li s-a azvârlit (= le-a fost azvârlită) mâncarea.**
- spre ... **b. Câinele s-a azvârlit spre noi.**
asupra ... **Ursul s-a azvârlit asupra prăzii.**

B

126. BĂTE (bate, să bată, bătut)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către) ...
la ...
cu ...
- B. *a-și bate*
ceva
pe cineva
- C. *a se bate*
cu ...
pentru ...
- a. Bate *covorul* bine! Bate *ouăle* pentru omletă!
b. Am bătut *un cui* în perete.
c. Pendula a bătut *ora* 6.
a. De ce *l-ai bătut pe Săndel*? Au bătut *câinele*.
d. *L-am bătut la șah pe campion*.
e. **Îi** bate inima (= inima **ei**) repede.
a. **I-a** bătut *covorul* (= *covorul ei*).
I-a bătut *copilul* (= *pe copilul lui*).
d. Rapidul a fost bătut de Dinamo cu 2-0.
a. Ionel a fost bătut de Radu. Câinele n-a fost bătut niciodată de stăpâni.
f. Cine bate *la ușa*?
g. Vântul bate cu 60 de km pe oră.
- a. **Ți-ai** bătut *covoarele* (= *covoarele tale*)?
b. **Mi-am** bătut *un cui* în perete.
a. **Și-a** bătut *copilul* (= *pe copilul său*).
d. O **să-și** bată sigur *adversarul* (= *pe adversarul său*).
- a. Gigel și Dănuț *s-au bătut* în joacă.
(p. 3, 6) Animalele nu *se bat* (= nu sunt bătute) pentru a fi dresate.
b. Cuiele *se bat* (= sunt bătute) cu ciocanul.
h. Românii *s-au bătut* cu turcii de nenumărate ori.
Ne-am bătut mereu pentru libertate.

EXPRESII

- A. ~ recordul la ... Gigel a bătut recordul la atletism.
~ din palme ... Spectatorii băteau din palme după fiecare număr din spectacol.
~ la cap pe cineva L-a bătut la cap pe tata până a obținut ce dorea.
~ pasul pe loc Construcția podului bătea pasul pe loc de mult timp.
- B. ~ joc de ... De ce îți bați joc de sănătate?
~ capul cu ... Nu-ți mai bate capul cu asta!

II

SĂ ... **Îmi bat capul SĂ** găsesc o soluție acestei probleme.

127. BAZĂ (bazează, să bazeze, bazat)

I

- B. *a-și baza*
ceva pe ... **Își bazează afirmațiile** (= ***afirmațiile sale**) pe rezultatele cercetărilor de laborator.
- C. *a se baza*
pe ... Numeroasele aplicații ale materialelor semiconductoare *se bazează* pe variația proprietății electrice.
Nu pot să *mă bazez* pe tine.

128. A BĂNUI (bănuiește, să bănuiască, bănuit)

I

- A. ceva
pe cineva (de ...) a. N-am bănuit *trădarea* lui.
cuiva ceva b. Poliția îl bănuiește *pe portar* (de complicitate).
cuiva pe cineva a. **Îți** bănuiesc *sentimentele* (= **sentimentele tale**).
de... b. **Îi** bănuim *fratele* (= *pe fratele lui*) (de minciună).
de (cătore) ... a. Implicarea lui a fost bănuită de toți.
b. Ești bănuit de toți colegii.
- B. *a-și bănu*
ceva a. **Își** bănuiește *incapacitatea* (= * *incapacitatea sa*) de a rezolva situația.
pe cineva b. **Și-a** bănuit *vecinul* (= *pe vecinul său*) de furt.
- C. *a se bănu*
a. (p. 3, 6) *Se* bănuiește (= este bănuit) amestecul tău în această afacere.
unul pe altul de ... b. Toți *se* bănuiesc (de neglijență).

- A. CĂ ...
 CE ...
 CINE ...
 CÂND ...
 UNDE ...
 CUM ...
 pe cineva CĂ ...
- a. Am bănuit CĂ ne-a trădat.
 Bănuiesc CE vrei să spui.
 Bănuim CINE te-a informat.
 Nu bănuieți CÂND o să se întoarcă?
 Nu bănuiesc UNDE s-a dus.
 Bănuieți CUM va acționa?
- B. ~ ceva CĂ ...
 pe cineva CĂ ...
- b. Poliția *i!* bănuiește CĂ a participat la o infrațiune.
 Suntem bănuieți CĂ am ascunde adevărul.
Își bănuiește *familia* (= * *familia sa*) CĂ nu-l iubește.
Își bănuia *vecina* (= *pe vecina sa*) CĂ i-a rupt florile.
- C. ~ CĂ ...
 CE ...
 CINE ...
 CÂT ...
 CÂND ...
 UNDE ...
 CUM ...
 unul pe altul CĂ ...
- a. (p. 3) *Se* bănuiește CĂ a aflat adevărul.
 (p. 3) *Se* bănuia CE vei declara la anchetă.
 (p. 3) Nu *se* bănuiește CINE a avariat camionul?
 (p. 3) *Se* bănuiește CÂT vor crește dobânzile?
 (p. 3) Nu *se* bănuiește CÂND se va întoarce?
 (p. 3) *Se* bănuiește UNDE s-a ascuns?
 (p. 3) *Se* bănuiește CUM au pătruns infractorii în uzină?
- b. *Se* bănuiau (unul pe latul) CĂ ar fi fost spioni.

129. *BEĂ* (bea, să bea, băut)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (către) ...
- Beau *apă / vin / un ceai* .
Îi bei *cafeaua* (= *cafeaua lui*)?
 Ceaiul tău a fost băut de Ionel.
- B. *a-și bea*
 ceva
- Își** bea *cafeaua* (= * *cafeaua sa*).
- C. *a se bea*
 cuiva
- (p. 3, 6) Ceaiul de *tei se bea* (= * *este băut*) fierbinte.
 (p. 3, 6) **I s** -a băut tot vinul (= a fost băut vinul **lui**).
 (p. 3) **În** țara noastră nu *se bea* prea mult.

130. *BENEFICIA* (beneficiază, să beneficieze, beneficiat)

I

- A. de ... România beneficiază de un relief variat.
C. *a se beneficia*
de ... (p. 3) Nu *se* beneficiază de tratament gratuit?

131. *BLOCĂ* (blochează, să blocheze, blocat)

I

- A. ceva a. Mașina avariată bloca *drumul* spre cabană.
pe cineva b. Banca a blocat *fondurile* acestea.
cuiva ceva c. Boxerul *l* -a blocat *pe adversar* în corzi.
a. Zăpada **ne** blocase *accesul* (= * *accesul nostru*)
spre vârful muntelui.
b. Instanța **i**-a blocat toate *bunurile* (= *bunurile lui*).
de (către) ... a. Șoseaua era blocată de câteva camioane.
cuiva de (către) ... b. Toate veniturile **i**-au fost blocate (= veniturile **lui** au fost blocate) până la proces.
c. Dan a fost blocat de adversarul său.
- B. *a-și bloca*
ceva d. Coborând, **și**-a blocat *ușa* mașinii (= *ușa mașinii sale*).
pe cineva b. Înainte de plecarea în excursie, **și**-a blocat toate *fondurile* (= *fondurile sale*).
c. Printr-un atac rapid, înaintașul **și**-a blocat *adversarul* (= *pe adversarul său*).
- C. *a se bloca*
cuiva a. *S* -a blocat frâna.
(fig.) La examen *m* -am blocat din cauza emoției.
(p. 3,6) **Mi s** -a blocat cheia (= cheia **mea**) în broască.
b. (p. 3,6) *Se* vor bloca (= vor fi blocate) toate conturile acestei întreprinderi.

132. *BOICOTĂ* (boicotează, să boicoteze, boicotat)

I

- A. ceva Vom boicota această *lege* .
pe cineva De ce *il* boicotați *pe inginerul-șef* ?
cuiva ceva **I**-au boicotat *încercarea* (= *încercarea lui*) de a
fonda o firmă de import-export.
de (către) ... Negocierile au fost boicotate de firma concurentă.

cuiva de (către) ... (p. 3,6) Proiectul **ți**-a fost boicotat (= proiectul **tău** a fost boicotat)?

B. *a-și boicota*
ceva

Nimeni nu-**și** boicotează propriul *partid*
(= propriul **său** *partid*).

pe cineva

O să-**ți** boicotezi *prietenii* (= *pe prietenii tăi*)?

C. *a se boicota*
unul pe altul

Cei doi candidați *s* -au boicotat cu orice prilej.
(p. 3, 6) Crezi că *se* va boicota (= va fi boicotată)
propunerea președintelui?

133. BOMBARDĂ (bombardează, să bombardeze, bombardat)

I

A. ceva (cu ...)

a. Ciclotronul bombardează *particulele* grele ale atomului cu particule alfa.

pe cineva (cu ...)
cuiva ceva

b. (fig.) *L* -am bombardat *pe profesor* cu întrebări.

a. **Ne**-au bombardat *orașul* (= *orașul nostru*) de trei ori.

de (către) ...

Orașul a fost bombardat de avioanele inamice.

cuiva de (către) ...

(p. 3,6) Ieri, casa **i**-a fost bombardată (= a fost bombardată casa **lui**).

B. *a-și bombardă*
ceva cu ...

b. (fig.) **Și**-a bombardat *familia* (= * *familia lui*) cu scrisori.

Își bombardează prietenii cu telefoane.

pe cineva cu ...

C. *a se bombardă*

a. (p. 3) Azi *s* -a bombardat de două ori în zona de nord a orașului.

(p. 3, 6) *S* -au bombardat (= au fost bombardate) principalele porturi ale dușmanului.

134. BREVETĂ (brevetează, să breveteze, brevetat)

I

A. ceva
cuiva ceva

Putem să brevetăm acest *aparat* ?

Biroul special a refuzat să **ne** breveteze *invenția*
(= *invenția noastră*).

de (către) ...

Aerodina lui H. Coandă n-a fost brevetată în România.

B. *a-și breveta*
ceva

Când o să-**ți** brevetezi *descoperirea*
(= *descoperirea ta*)?

- C. *a se breveta* (p. 3, 6) Aici *se* brevetează (= este brevetată) orice invenție.
 cuiva (p. 3, 6) Nu *i s* -a brevetat (nu i-a fost brevetată) nici o invenție.

135. **BUCURĂ** (búcură, să búcure, bucurát)

I

- A. *ceva*
 pe cineva
 cuiva pe cineva
 B. *a-și bucura*
 ceva
 pe cineva
 C. *a se bucura*
 de ...
- a. Succesul tău a bucurat întreaga familie .
 O să-*l* bucare venirea ta.
Îi bucur *soția* (= *pe soția lui*) cu vestea asta.
Și-a bucurat *grupa* (= * *grupa sa*) anunțând excursia.
Îmi bucur *părinții* (= *pe părinții mei*) cu succesele la învățătură.
 Mă bucur de venirea primăverii.
 b. Soluția construcțiilor de tip celular *s* -a bucurat de succes.
 Profesorul se bucură de influență asupra elevilor.

II

- C. ~ CĂ ...
 SĂ ...
 DACĂ ...
- Mă bucur CĂ ai sosit la timp.
 M -aș bucura SĂ mă vizitezi.
 S -ar bucura DACĂ ar afla adevărul.

C

136. **CALCULĂ** (calculează, să calculeze, calculát)

I

- A. *ceva*
 cuiva ceva
 de (câtre) ...
 B. *a-și calcula*
 ceva
 C. *a se calcula*
 cuiva
- Funcționara a calculat *dobânda* .
 Secretara **ți**-a calculat *media* (= *media ta*).
 Consumul de combustibil a fost calculat pe trei luni.
 Nu **ți**-ai calculat *efortul* (= *efortul tău*).
 (p. 3, 6) Dimensiunile *se* calculează (= sunt calculate) fără erori.
 (p. 3,6) **I s** -a calculat noul salariu (= a fost calculat noul **lui** salariu)?

II

- A. ~ CĂ ...
 CE ...
- Au calculat CĂ toate cheltuielile se vor amortiza în doi ani.
 Ai calculat CE impozit plătești?

CÂT ...   Calculați CÂT metal e necesar pentru această
lucrare!

C. *a se calcula*

CĂ ...   (p. 3) *S*-a calculat CĂ rețeaua vaselor sangvine
ale omului atinge o lungime de kilometri.

CE ...   (p. 3) Nu *s* -a calculat CE pierderi au fost?

CÂT ...   (p. 3) *S* -a calculat CÂT timp a trecut de la ultima
glaciațiune?

137. CALIFICĂ (califică, să califice, calificat)

I

A. pe cineva în ...
ca ...
de (cătore) ...

a. Cine *te* -a calificat în această specialitate?
Cine *l* -a calificat ca maestru?
Vor fi calificați ca piloți de către un instructor
special.

B. *a-și califica*
pe cineva în ...
ca ...

Și-a calificat *fiul* (= *pe fiul său*) în meseria de
strungar.
O să-și califice *fiul* (= *pe fiul său*) ca electri-
cian.

C. *a se califica*
ca ...
în ...

Vreau să *mă* calific ca desenator.
S -a calificat într-o altă meserie.
b. Echipa noastră *s*-a calificat în turneul final.

138. CALMĂ (calmează, să calméze, calmát)

I

A. ceva
cuiva ceva
pe cineva
de (cătore) ...

Analgizicele calmează *durerile* de orice fel.
Tratamentul *i*-a calmat *migrenele* (= * *migrenele
lui*).
Discuția cu voi *m* -a calmat.
Copilul a fost calmat de mama lui.

B. *a-și calma*
ceva

Și-a calmat *tusea* (= * *tusea sa*) luând siropul
prescris de medic.

C. *a se calma*

Calmați-vă *partenerii* (= *pe partenerii voștrii*)!
Furtuna *s* -a mai calmat spre dimineață.
(p. 3, 6) *Durerile se* vor calma (= vor fi calmate)
după o baie fierbinte.

139. *CAPTĂ* (captează, să capteze, captat)

I

- A. ceva
- a. Filtrul acesta captează *oxidul* de carbon din atmosferă.
- cuiva ceva
- b. Conferința i-a captat *interesul* (= *interesul lui*).
- de (către) ...
- a. Gazele au fost captate de instalații de purificare a aerului.
- cuiva de (către) ...
- b. Atenția **mi**-a fost captată (= atenția **mea**) de spectacol.
- B. *a-și capta*
- ceva
- b. Actorul **și**-a captat *auditoriul* (= * *auditoriul său*).
- pe cineva
- Întotdeauna **își** captează *ascultătorii* (= *pe ascultătorii săi*).
- C. *a se capta*
- a. (p. 3, 6) Apa brută *se* captează (= este captată) cu ajutorul puțurilor și al pompelor.
- b. (p. 3, 6) Atenția ascultătorilor nu *se* captează (= nu este captată) ușor.

140. *CARACTERIZĂ* (caracterizează, să caracterizeze, caracterizat)

I

- A. ceva
- a. Activitatea de intermediere caracterizează *comerțul*.
- pe cineva
- b. Profesorul a caracterizat *perioada* 1821 - 1848.
- a. *O* caracterizează cinstea.
- b. Am caracterizat *personajul* principal al romanului.
- de (către) ...
- Maria a fost caracterizată de colegii ei.
- cuiva de (către) ...
- Atitudinea (= atitudinea **lui**) i-a fost caracterizată de prietenul lui.
- B. *a-și caracteriza*
- pe cineva
- Matei **și**-a caracterizat frumos *prietenul* (= *pe prietenul său*).
- C. *a se caracteriza*
- prin ...
- a. Cultura românească *se* caracterizează (= este caracterizată) prin patriotism.

141. CAUZĂ (cauzează, să cauzeze, cauzat)

I

- A. ceva
    cuiva ceva
- B. a-și cauza
    ceva
- Creșterea apelor a cauzat *ruperea* digului.
Excesul de medicamente **i-a** cauzat **lui Radu o** puternică *intoxicație* .
- Călcând neatent, **mi-am** cauzat *o entorsă*.
(p. 3,6) Aplicând acest procedeu *se vor cauza*
(= vor fi cauzate) pierderi excesive de energie.

142. CĂDEĂ (căde, să cadă, căzută)

I

- A. din ...
    de la ...
    de pe ...
    pe ...
    la ...
    cuiva
- C. a se cădea
    pe ...
    la ...
    cuiva
- a. Ionel a căzut din pom.
    A căzul de la etajul al doilea.
    O să cazi de pe scaun!
    Au căzut pe gheață.
- b. Ai căzut la examen?
a. **Îi** cade părul (= * părul lui).
- a. (p. 3) *Se* cade ușor pe gheață.
b. (p. 3) *Se* cade ușor la examenul acesta.
c. (p. 3, 6) Casa **mi se** cade **mie**, banii **ți se** cad **ție**.
- II
- C. ~ SĂ ...
- c. (p. 3) Nu *se* cade SĂ te porți așa.

EXPRESII

I

- A. ~ de acord asupra ...
- Radu și Bogdan au căzut de acord asupra acestei probleme.

II

- CĂ ... Am căzut de acord CĂ planul era ingenios.
SĂ ... Am căzut de acord SĂ mergem împreună în excursie.
CE ... N-au căzut de acord CE să răspundă.
CINE ... Ați căzut de acord PE CINE să invitați?
UNDE ... Au căzut de acord UNDE să petreacă concediul.
CÂND ... Ați căzut de acord CÂND să ne faceți o vizită?
CUM ... Vom cădea de acord CUM să rezolvăm problema.

I

- ~ cuiva bine / rău
~ cuiva greu
- Costumul **îi** cade bine / rău.
Mâncarea asta o să-**ți** cadă greu.

143. CĂLĂTORÍ (călătorește, să călătorească, călătorit)

I

- A. prin ... Ai călătorit prin țară?
 cu ... Vor călători cu avionul.
 până la ... Călătorim împreună până la Brașov.
 (împreună) cu ... De obicei călătorea (împreună) cu familia.
- B. a se călători (p. 3) Cu avionul se călătorește rapid și comod.

144. CĂLCĂ (călcă, să călce, călcăt)

I

- A. ceva a. Nu călcați *florile* !
 b. Vreau să calc *o bluză* .
 c. Au fost pedepsiți pentru că au călcat *legea* .
- pe cineva (pe...) a. *L* -am călcat *pe Radu* (pe picior) din neatenție.
 cuiva ceva De ce *i*-ai călcat *iarba* (= * *iarba lui*)?
 b. O să-*ți* calc *o batistă* .
Ți-am călcat *cămașa* (= * *cămașa ta*).
 c. Nu-*i* călcați *ordinul* (= *ordinul lui*)!
- de (către) ... a. Semănăturile au fost călcate de vite.
 b. Costumul va fi călcat mai târziu.
 c. Tratatul de pace n-a fost călcat de nimeni.
- pe ... a. Călcați pe pietre, nu pe iarbă!
- B. a-și călca b. *Și*-a călcat *o rochie* .
 ceva O să-*mi* calc *fusta* (= * *fusta mea*).
 c. N-o să-*și* calce niciodată *cuvântul* (= * *cuvântul său*).
- C. a se călca a. (p. 3) Să nu *se* calce pe iarbă!
 pe ... b. (p. 3, 6) Haina asta *se* calcă (= este călcată) bine.
 c. (p. 3, 6) O promisiune nu *se* calcă (= nu este călcată) niciodată.

145. CĂLI (căleşte, să călească, călît)

I

- A. ceva a. Muncitorul călea *fierul* cu ajutorul focului și al apei.
 b. (fig.) Gimnastica va căli *organismul* omului.
- pe cineva Necazurile *l* -au călît.

de (căt-re)...

a. Metalul a fost călit (de oțelar).

b. (fig.) Au fost căliți de greutateți.

B. a-și căli

ceva

Sportivii trebuie să-și călească *organismul*
(= * *organismul lor*).

C. a se căli

a. (p. 3, 6) Fierul *se* căleşte (= este călit) pentru a deveni mai rezistent.

b. (fig.) Prin exerciții fizice, oamenii *se* călesc.

146. CĂSĂTORÍ (căsătorește, să căsătorească, căsătorit)

I

A. pe cineva
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...

Ai căsătorit-o *pe fiica* ta?

Cine *i-a* căsătorit *sora* (= *pe sora lui*)?

Andrei a fost căsătorit de tânăr de părinții săi.

B. a-și căsători

pe cineva

Aș vrea să-*mi* căsătoresc *fiul* (= *pe fiul meu*).

C. a se căsători

(cu ...)

unul cu altul

cuiva

Ioana se va căsători în curând (cu Mihai).

Victor și Ana *s-au* căsătorit anul trecut.

I s -a căsătorit *fiica* (= *fiica lui*) cea mică.

147. CĂUTĂ (căută, să căute, căutat)

I

A. ceva
pe cineva
la ...
cuiva ceva

a. Caut *strada* „Tudor Arghezi”.

Îl caută *pe Matei*.

Te -am căutat aseară la telefon.

Îi caut *un apartament* mai confortabil.

Îi caut *cartea* (= *cartea lui*).

A fost căutat de prietenul lui.

B. a-și căuta

ceva

Ana **își** caută *caietul* (= *caietul său*).

pe cineva

Vreau să-**mi** caut *prietenii* (= *pe prietenii mei*).

C. a se căuta

unul pe altul

a. (p. 3, 6) *Se* caută (= este căutat) un profesor de biologie.

Ion și Radu *se* caută (unul pe altul) de o oră.

b. (p. 3, 6) Marfa asta nu *se* caută (= nu este căutată) pe piață.

cuiva

a. **I s** -a căutat adresa (= a fost căutată adresa **lui**) în cartea de telefon.

II

A. ~ SĂ ...

c. Nu căuta SĂ mă înșeli!

C. ~ SĂ ...

(p. 3) S -a căutat SĂ se ajungă la un acord.

148. CEDĂ (cedează, să cedéze, cedát)

I

A. ceva

A hotărât să cedeze *dreptul* de proprietate.

cuiva ceva

Mi-a cedat mie camera lui.

cuiva/dativ pe cineva

Echipa noastră l-a cedat *pe Dinu* altui **club**.

cuiva/dativ de (căt)re ...

Drepturile de autor au fost cedate (de noi) **unui orfelinat**.

la ...

A cedat la presiunile colegilor.

B. a-și ceda

ceva

De ce **ți-ai cedat biletul** (= *biletul tău*)?

C. a se ceda

cuiva

(p. 3, 6) Prin acest document *se cedează* (= sunt cedate) **fratelui** mai mic, *casa* și *grădina*.

149. CENZURĂ (cenzurează, să cenzuréze, cenzurat)

I

A. ceva

Ziarul acesta nu cenzurează *știrile*.

cuiva ceva

Nu permit să-**mi** cenzurați *afirmațiile* (= *afirmațiile mele*).

pe cineva

Numeni nu *te* va cenzura când vei vorbi.

de (căt)re ...

Lucrarea nu va fi cenzurată (de editură).

B. a-și cenzura

ceva

Trebuie să **ne** cenzurăm *opiniile* (= *opiniile noastre*)?

C. a se cenzura

(p. 3, 6) În timp de război, corespondența *se cenzurează* (= este cenzurată).

150. CERCETĂ (cercetează, să cercetéze, cercetát)

I

A. ceva

a. Poliția cercetează *un caz* de delapidare.b. Optica cercetează *natura* luminii.

pe cineva

a. Procurorul *il* cercetează *pe inculpat*.

cuiva ceva

Îi vom cerceta *cazul* (= *cazul lui*).

de (căt)re ...

De ce a fost cercetat de Procuratură?

b. Tema aceasta va fi cercetată de câțiva studenți.

B. *a-și cerceta*
ceva

a. Vrea să-și cerceteze el însuși *cazul* (= *cazul său*).

C. *a se cerceta*
cuiva

(p. 3, 6) *Se cercetează* (= este cercetată) arhiva.
(p. 3, 6) *I s-a cercetat* trecutul (= a fost cercetat trecutul **lui**).

b. (p. 3, 6) *Se va cerceta* (= va fi cercetat) efectul acestor radiații asupra celulelor vii.

II

A. ~ *DACĂ ...*
CE ...
CINE ...
CARE ...
CUM ...
UNDE ...

Cercetați *DACĂ* este vinovat sau nu!
Vom cerceta *CE* urmări va avea acest proiect.
Ați cercetat *CINE* a lansat acest zvon?
Cercetează *CARE* sunt urmările acestei afirmații!
Vor cerceta *CUM* s-a ajuns la această situație.
Trebuie să cercetăm *UNDE* a fost ascuns documentul.

C. ~ *DACĂ ...*
CE ...
CINE ...
CARE ...
CUM ...
UNDE ...

(p. 3) *Se cercetează DACĂ* este vinovat sau nu.
Se va cerceta CE urmări va avea acest proiect.
S-a cercetat CINE a lansat acest zvon?
Se cercetează CARE sunt urmările acestei afirmații.
Se va cerceta CUM s-a ajuns la această situație.
Se cercetează UNDE a fost ascuns documentul.

151. *CÉRE* (cére, să ceară, cerút)

I

A. *ceva* (cuiva)

de (către) ...

a. Cer (**bibliotecarei**) *o carte*.
b. Operația pe cord deschis cere (**chirurgului**) multă *atenție*.
a. Revistele au fost cerute de studenți.

B. *a-și cere*
ceva

c. **Își** cere *drepturile* (= * *drepturile sale*).

C. *a se cere*

a. (p. 3, 6) *S-a cerut* (= a fost cerut) dosarul nr. 369.
b. (p. 3, 6) Pentru vindecare *se cere* (= * este cerut) un tratament îndelungat.
c. Pentru ocuparea acestui post *se cer* (= sunt cerute) referințe.
d. Aceste produse *se cer* (= sunt cerute) pe piața externă.

cuiva

a. (p. 3, 6) **I s-au cerut** (= **i-au** fost cerute) câteva date despre noile experiențe.

II

- A. SĂ ...
 cuiva SĂ ...
 C. *a se cere*
 cuiva SĂ ...
- a. A cerut SĂ i se acorde o audiență la ministru.
 c. **Îți** cer SĂ înveți mai mult.
 c. (p. 3) **I s** -a cerut SĂ-și explice teoria.

EXPRESII

I

- A. ~ ajutor (cuiva)
- a. A cerut ajutor **unui șofer** profesionist.

II

- ~ voie / permisiune
 (cuiva) SĂ ...
- I-am cerut** voie **mamei SĂ** merg în excursie.

152. CERTĂ (ceartă, să cêrte, certăt)

I

- A. pe cineva
 cuiva pe cineva
 de (căt-re) ...
- O să-**l** cert *pe Nicușor* .
Îi cert *copilul* (= *pe copilul lui*).
 Elevii au fost certați de profesor.
- B. *a-și certa*
 pe cineva
- Îmi** cert *elevii* (= *pe elevii mei*).
- C. *a se certa*
 cu ...
 (unul cu altul)
- M** -am certat cu prietena mea.
 Victor și Bogdan **s** -au certat.

153. CHEMĂ (cheámă, să chéme, chemát)

I

- A. ceva
 pe cineva
 pe cineva la ...
 în ...
 cuiva pe cineva
 de (căt-re) ...
 la...
- a. A chemat „*Salvarea*”.
 Cheamă-**l** *pe Bogdan* !
 b. O să-**l** chem la masă.
 Am chemat-**o** *pe Ana* în vizită.
 c. (p. 3) Cum *vă* cheamă? **Mă** cheamă Ion.
- a. Cheamă-**i** *copiii* (= *pe copiii lui*)!
 Am fost chemat de director.
 b. Vei fi chemat la nunta lor?
- B. *a-și chema*
 pe cineva la ...
- Își** cheamă *prietenii* (= *pe prietenii săi*) la el.
- C. *a se chema*
- a. (p. 3, 6) În cazuri grave *se* cheamă (= este chemat) medicul.
 c. Cum *se* cheamă *fapta ta*?

154. *CITĂ* (citcăză, să citéze, cităt)

I

- A. ceva
pe cineva
de (cătře) ...
din ...
- B. a-și cita
ceva
pe cineva
- C. a se cita
cuiva
- a. Ai citat *afirmațiile* directorului?
L -am citat *pe Eminescu* .
- b. Tribunalul o să *te* citeze și *pe tine* (ca martor)?
- a. Autorii tratatului au fost citați meru (de autorul referatului).
- b. Am fost citat (ca martor) în procesul acesta.
- a. În subsolul paginii a citat din Caragiale.
- a. **Și**-a citat *părerile* (= *părerile sale*).
- Își** citează întotdeauna *profesorul* (= *pe profesorul său*).
- a. (p. 3, 6) În acest capitol *se* citează (= este citat) deseori numele lui H. Coandă.
- În comunicare, *i se* citează teoria (= este citată teoria **lui**).

155. *CITÎ* (citéște, să citească, citît)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (cătře) ...
din ...
- B. a-și citi
ceva
- C. a se citi
cuiva
din ...
- Citesc *un articol* interesant.
- L* -ai citit *pe Kant* ?
- I**-am citit **lui Ionel** *o poveste* .
- I**-am citit *romanul* (= *romanul lui*).
- Poeziile au fost citite **de autori**.
- Actorul a citit din (opera lui) **L. Blaga**.
- Își** citește *compoziția* (= *compoziția sa*).
- (p. 3) La masă nu *se* citește.
- (p. 3, 6) Literatura umoristică *se* citește (= este citită) cu plăcere.
- Copiilor li s** -au citit (= **le-au** fost citite) câteva povești.
- Lui Radu i s** -au citit poeziile (i-au fost citite poeziile **lui**) la cenaclu.
- (p. 3) **Ni se** va citi din opera lui Sadoveanu.

II

- A. ~ CĂ ...
- Am citit CĂ, în nordul țării, au fost viscole puternice.

156. *CIVILIZĂ* (civilizează, să civilizeze, civilizat)

I

- A. ceva
pe cineva
de (către) ...
- Imperiul roman a civilizat *teritoriile* cucerite.
Guvernul încearcă să-i civilizeze *pe indienii* din Amazonia.
Unele triburi primitive n-au fost încă civilizate (de nimeni).
- B. a-și civiliza
ceva
- Se spune că Zamolxe **și**-a civilizat *țara și poporul* (= *țara și poporul său*).
- C. a se civiliza
- La acest stadiu de dezvoltare omul *se* civilizează cu greu.
(p. 3, 6) Popoarele nu *se* civilizează (= nu sunt civilizate) prin forță.

157. *CĂNTĂ* (cântă, să cânte, cântăt)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către) ...
- a. Cântă *o doină* !
b. Eminescu a cântat *natura* .
În opera sa, Dante a cântat-*o pe Beatrice* .
a. **Îmi** cântă *un cântec* din țara lui.
Orchestra **ți**-a cântat ultima *compoziție* (= *compoziția ta*).Aria a fost cântată de un tenor tânăr.
- b. România a fost cântată în versuri de toți poeții noștri.
- B. a-și cânta
ceva
pe cineva
- a. Vlad **și**-a cântat *compoziția* (= *compoziția sa*) în fața colegilor.
b. **Și**-a cântat cu dragoste *poporul* (= * *poporul său*).În această poezie, poetul **își** cântă *iubita* (= *pe iubita sa*).
- C. a se cânta
cuiva
- a. (p. 3) Aici nu *se* cântă.
(p. 3, 6) Imnul *se* cântă (= este cântat) numai în ocazii speciale.
(p. 3, 6) Acestui **compozitor i** *se* cântă toate melodiile (= sunt cântate toate melodiile **lui**).

158. **CĂNTĂRI** (cântărește, să cântărească, cântărit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt)re ...
- B. *a-și cântări*
ceva
pe cineva
- C. *a se cântări*
unul pe altul
- a. Cântăriți *marfa* !
Înainte de cursă *îi* vor cântări *pe jochei* .
Cântărește-**ne** un *pește* mai mare!
Cântărește-**mi** *pachetul* (= * *pachetul meu*)!
Carnea a fost cântărită (de vânzător).
- O să-**mi** cântăresc *niște fructe* .
Și-a cântărit toată *marfa* (= * *marfa sa*)?
- b. (fig.) Cântărește-**ți** bine *cuvintele* (= *cuvintele tale*)!
Nu **și**-au cântărit bine *adversarul* (= *pe adversarul lor*).
- a. (p. 3, 6) Cu ce *se* cântărește (= este cântărită) carnea?
b. (fig.) Concurenții *se* cântăreau din ochi.

159. **CĂȘTIGĂ** (câștigă, să câștige, câștigat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de(căt)re ...
- B. *a-și câștiga*
ceva
- C. *a se câștiga*
- a. Câștigă mulți *bani* lucrând în comerț.
b. Echipa noastră va câștiga *meciul* .
c. *L* -a câștigat *pe Mihai* de partea sa.
I-ai câștigat *încrederea* (= *încrederea lui*)?
- a. Avera a fost câștigată prin muncă.
b. Procesul a fost câștigat de tine?
c. Am fost câștigat de ideea lui.
- a. **Și**-a câștigat *dreptul* (= *dreptul său*) de proprietate.
c. **Și**-au câștigat *auditoriul* (= * *auditoriul lor*).
- a. (p. 3) În comerț *se* câștigă bine.
b. (p. 3, 6) Victoria *se* câștigă (= este câștigată) prin luptă.
c. Prietenia *se* câștigă (= este câștigată) greu și se **pierde** ușor.

160. **CLARIFICĂ** (clarifică, să clarifice, clarificat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
- Vom clarifica *problema* imediat.
I-am clarificat *situația* (= *situația lui*).

- de (către) ... Neînțelegerea a fost clarificată de arbitru.
 cuiva de (către) ... Poziția **i**-a fost clarificată (= poziția **lui** a fost clarificată) de avocat.
- B. *a-și clarifica*
 ceva Te rog să-ți clarifici *atitudinea* (= *atitudinea ta*)!
- C. *a se clarifica*
 asupra ... (p. 3, 6) Situația *se* va clarifica (= va fi clarificată) în curând.
M -am clarificat asupra problemei.

161. *CLASĂ* (clasează, să claséze, clasát)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (către) ...
- a. Cuvier a clasat *regnul* animal în mod științific.
 b. Instanța a clasat acest *caz* .
 a. *L* -au clasat printre scriitorii romantici.
 Îți clasez eu *lucrările* (= *lucrările tale*).
 Documentele vor fi clasate de arhivar.
- B. *a-și clasa*
 ceva
 C. *a se clasa*
- Trebuie să **ne** clasăm *actele* (= *actele noastre*).
 Radu *s* -a clasat pe locul al II-lea la olimpiada de matematică.
 (p. 3, 6) Acest animal *se* clasează (= este clasat) între nevertebrate.
 b. Dosarul *se* clasează (= este clasat) din lipsă de probe.

162. *CLASIFICĂ* (clasifică, să clasifice, clasificát)

I

- A. ceva
 pe cineva pe ...
 de (către) ...
- Mendeleev a clasificat numai *elementele* chimice cunoscute pe atunci.
 Comisia *l* -a clasificat *pe Ion* pe locul al IV-lea.
 Această plantă a fost clasificată printre graminee.
 Radu *s* -a clasificat al II-lea din clasă.
- B. *a se clasifica*
 după ...
 în ...
 pe ...
- (p. 3, 6) Aparatele de măsurat *se* clasifică (= sunt clasificate) după mărimea de măsurat și după principiul de funcționare.
 Materialele *se* clasifică (= sunt clasificate) în organice și anorganice.
 Echipa de forbal *s* -a clasificat pe locul întâi în divizia A.

163. CLĂDÍ (clădește, să clădească, clădit)

I

- A. ceva Constructorii clădesc *blocuri, magazine, instituții* etc.
 cuiva ceva Părinții **i**-au clădit **fiicei** lor *o casă* .
 de (căt-re) ... Teatrul a fost clădit de constructorii din localitate.
- B. *a-și clădi*
 ceva Pasărea **și**-a clădit *cuibul* (= * *cuibul său*) într-un pom înalt.
Și-a clădit *o casă* în pădure.
- C. *a se clădi*
 (p. 3) În acest oraș *se* clădește tot mai mult.
 (p. 3, 6) Orașul *s* -a clădit (= a fost clădit) în câțiva ani.
 dativ **Institutului i s** -a clădit (= **i**-a fost clădit) încă o aripă.

164. COAGULĂ (coagulează, să coaguleze, coagulat)

I

- A. ceva Procesul termic coagulează ireversibil *albuminele*.
 cuiva ceva Medicamentul **i**-a coagulat *sângele* (= * *sângele lui*), oprind hemoragia.
 de (căt-re) ... Laptele este coagulat printr-un procedeu special.
- C. *a se coagula* În contact cu aerul sângele *se* coagulează.

165. COALIZĂ (coalizează, să coalizeze, coalizat)

I

- A. ceva (împotriva ...) Războiul a coalizat aceste *state* (împotriva dușmanului comun).
 pe cineva (contra...) Primejdia **i** -a coalizat *pe toți* (contra forțelor ostile).
 de (căt-re) ... Partidele progresiste au fost coalizate împotriva extremismului.
- B. *a-și coaliza*
 ceva Toate țările **și**-au coalizat *forțele* (= * *forțele lor*) în lupta împotriva drogurilor.
- C. *a se coaliza*
 împotriva ... Oamenii **s** -au coalizat împotriva primejdiei nucleare.
 cu ... România *se* va coaliza cu țările europene, pentru a proteja mediul înconjurător.

166. COÁSE (coásc, să coásă, cusút)

I

- A. ceva
cu ...
cuiva ceva
de (către) ...
- a. Cos *un nasture* .
b. (med.) Chirurgul a cusut *rana* cu catgut.
a. **Îi** cos *o bluză* . **Îi** cos *fusta* (= *fusta ei*).
Paltonul a fost cusut de un croitor renumit.
- B. *a-și coase*
ceva
- Îmi** cos *o rochie* . **Își** coase *tivul* (= * *tivul său*).
- C. *a se coase*
cuiva
- a. (p. 3, 6) Iile *se* cos (= sunt cusute) manual.
b. (med.) Printr-o operație complicată **i s** -a cusut mîna (= a fost cusută mîna **lui**) amputată în urma accidentului.

167. COBORÎ (coboără, să coboăre, coborît)

I

- A. ceva din ...
cuiva ceva din ...
de (către) ...
din ...
de la ...
de pe ...
la ...
- a. Coboară *valizele* din taxi!
Îi cobor *bagajele* (= *bagajele ei*) din tren.
Bagajele au fost coborâte din mașină de șofer.
Coborâm din mașină.
Au coborât de la etajul al II-lea.
Nu coborî de pe trotuar /terasă/ munte !
Cobori la stația asta?
- b. Temperatura a coborât la - 15°C.
I-a mai coborât febra (= febra **lui**).?
- B. *a-și coborî*
ceva
pe cineva
- De ce **ți-ai** coborât *valiza* (= *valiza ta*)?
Îmi cobor *copilul* (= *pe copilul meu*) din tramvai.
- C. *a se coborî*
- (p. 3) *Se* coboară numai pe scara din spate.
(p. 3, 6) Containerele *se* vor coborî (= vor fi coborâte) cu macaraua.

168. CODIFICĂ (codifică, să codifice, codificăt)

I

- A. ceva
- Banca Națională a codificat toate *operațiunile* bancare.
- cuiva ceva
- I-au codificat *dosarul* (= *dosarul lui*).
- de (către) ...
- Rezultatele examenului au fost codificate pe calculator.

B. *a-și codifica*
ceva

Firma **și**-a codificat toate *conturile* (= *conturile sale*).

C. *a se codifica*

(p. 3, 6) Informația genetică *se* codifică (= este codificată) în acizii nucleici.

169. *COEXISTĂ* (coexistă, să coexiste, coexistat)

I

A. cu ...

Într-un lichen, o ciupercă coexistă cu o algă.

170. *COINCIDE* (coincide, să coincidă, coincis)

I

A.
cu ...

a. Aceste două triunghiuri nu coincid.

Părerea mea nu coincide cu a ta.

b. Venirea lui a coincis cu plecarea noastră.

171. *COINTERESĂ* (cointeresează, să cointereseze, cointerestat)

I

A. ceva (în ...)
pe cineva în ...

Vom cointeresea și *banca* (în această afacere).

L -am cointerestat *pe medic* în cercetarea fenomenului.

de (către) ...

A fost cointerestat de profesor în realizarea experienței.

B. *a-și cointeresea*
pe cineva în ...

Și-a cointerestat *partenerii* (= *pe partenerii săi*) în realizarea acestui proiect.

172. *COLABORĂ* (colaborează, să colaboreze, colaborat)

I

A. la ...
cu ceva ...
cu cineva ...

a. Colaborez la o revistă de folclor.

b. Vom colabora cu Institutul de Arheologie.

Au colaborat cu profesorul Dan Iorga.

C. *a se colabora*
la ...
cu ...

a. (p. 3) *Se* colaborează ușor la această lucrare.

b. (p. 3) Nu *se* colaborează ușor cu dr. Florescu.

S-a colaborat mulți ani cu Institutul „V. Babeș”.

173. **COLECTĂ** (colectează, să colecteze, colectat)

I

- A. ceva
a. Întreprinderea aceasta colectează *hârtia* uzată.
b. (med.) Rana a colectat *puroi*.
- de(către)...
a. Produsele agricole au fost colectate de către achizitori.
- de la...
De la cine ați colectat *îmbrăcăminte*?
- B. *a se colecta*
(p. 3,6) Fierul vechi *se* colectează (= este colectat) pentru a fi refolosit.

174. **COMANDĂ** (comandă, să comănde, comandat)

I

- A. ceva
a. Fratele meu comandă *un vapor* de cursă lungă.
b. A comandat *o prăjitură*.
c. Beneficiarul a comandat și *piese* de schimb.
- cuiva
a. **Mie nu-mi** comandă nimeni.
cuiva ceva
c. **I-a** comandat *un costum*.
de(către)...
a. Batalionul era comandat de un ofițer tânăr.
b. Tortul va fi comandat mâine.
c. Aspersoarele au fost comandate de director.
- B. *a-și comanda*
cuiva
Și-a comandat *pantofi*.
- C. *a se comanda*
cuiva
S-a comandat (= a fost comandată) o statuie pentru parcul din centrul orașului.
(p. 3,6) **Sculptorului i** s-a comandat un monument (= **i-a** fost comandat un monument).

175. **COMBĂTE** (combăte, să combătă, combătut)

I

- A. ceva
a. Vom combate aceste *idei*.
b. Medicina preventivă combate *aparitia* bolilor.
- pe cineva
a. L-a combătut *pe director* în problema instituțiilor.
- cuiva ceva
Îi combatem *ideile* (= *ideile lui*).
cuiva pe cineva
Ți-au combătut *prietenul* (= *pe prietenul tău*)?
de(către)...
Atitudinea lui a fost combătută de toți.
- B. *a-și combate*
pe cineva
Și-a combătut fostul *profesor* (= *pe profesorul său*).
- C. *a se combate*
b. (p. 3, 6) Multe boli *se* combat (= sunt combătute) cu ajutorul antibioticilor.

176. **COMBINĂ** (combînă, să combîne, combinat)

I

- A. ceva cu... a. Am combinat *lâna* maro cu cea bej.
b. Combinând *H* cu *O* se obține apa.
- de(către)... a. Culorile au fost combinate de pictor.
- C. *a se combina* Pentru obținerea dispozitivelor complexe, *se combină* (= *este combinat) un număr de sisteme de comandă.
b. Hidrogenul *se combină* cu oxigenul dând apă.

177. **COMPARĂ** (compără, să compăre, comparat)

I

- A. ceva cu... Nu comparați *organismul* uman cu o mașină!
pe cineva cu... *Îl compară pe poet* cu Luceafărul.
cuiva ceva cu... *Îi compar răspunsul* (= *răspunsul lui*) cu al celorlalți.
- B. *a-și compara* *ceva* cu... *Își compară rezultatele* (= *rezultatele sale*) cu ale Mariei?
- C. *a se compara* cu... (p. 3, 6) Datele economice efective *se compară* (= sunt comparate) cu cele de plan.
Nu *mă compar* cu tine.

178. **COMPENSĂ** (compensează, să compenseze, compensat)

I

- A. ceva a. Aportul de hrană compensează *consumul* energetic al organismului.
b. Tratamentul va compensa *funcția* dereglată a unor organe.
- de (către) ... a. Pagubele din agricultură au fost compensate de guvern.
- B. *a-și compensa* *ceva* b. Dereglarea activității va fi compensată de acest medicament.
a. *Și-au compensat pierderile* (= *pierderile lor)?
- C. *a se compensa* (p. 3, 6) Nu toate medicamentele *se compensează* (= sunt compensate).
b. (p. 3,6) Cum *se compensează* (= este compensată) o funcție dereglată?

179. **COMPLĂCEĂ** (se complăce, să se complacă, complăcút)

I

C. a se complăcea

în...

De ce *te* complaci în situația asta?

180. **COMPLETĂ** (completează, să completeze, completăt)

I

A. ceva

cuiva ceva

Ai completat *formularul* de înscriere?

I-am completat *suma* de bani necesară pentru excursie.

I-au completat *spusele* (= *spusele lui*).

Recipisa a fost completată de funcționară.

de (cătrel)...

B. a-și completa

ceva

Vrea să-și completeze *studiile* (= **studiile sale*).

C. a se completa

unul pe altul

cuiva

(p. 3,6) S-au completat (= au fost completate) toate locurile?

Ana și Ioana *se* completează (una pe alta).

Lui Dan i s-a completat dosarul de studii (= a fost completat dosarul **lui**).

181. **COMPLICĂ** (complică, să complice, complicăt)

I

A. ceva

cuiva ceva

Starea arterelor bolnavului complică *intervenția* chirurgicală.

Absențele numeroase **îi** complică *situația* (= *situația lui*) școlară.

de (cătrel)...

Situația întreprinderii este complicată de blocajul financiar.

B. a-și complica

ceva

De ce **îți** complici *situația* (= **situația ta*)?

C. a se complica

Relațiile dintre cele două partide *se* complică începând cu februarie 1990.

(p. 3,6) Prin această decizie *se* complică (= este complicată) rezolvarea cererilor de azil politic.

182. **COMPORȚĂ** (compórtă, să compóрте, comportăt)

I

A. ceva

a. Noua politică managerială comportă unele *riscuri*.

C. a se comporta

cu ...

b. Sper că o să *se comporte* civilizată.

Cum v-ați comportat cu bolnavii?

c. Noul agregat *se* comportă mulțumitor.

183. **COMPRIMĂ** (comprimă, să comprime, comprimat)

I

- A. ceva
de (către)... Garoul comprimă *vasul* sanguin lezat.
Oxigenul este comprimat în tuburi metalice de un
dispozitiv special.
- B. a-și comprima
ceva În momentul expirației, plămânu*l* își comprimă
țesuturile (= *țesuturile sale), reducându-și
volumul.
- C. a se comprima
La temperaturi scăzute, metalele *se* comprimă.
(p. 3,6) Oxigenul *se* comprimă (= este comprimat)
și se păstrează în recipiente metalice.

184. **COMPROMITÉ** (compromite, să compromită, compromis)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)... a. Seceta a compromis *recolta* de cereale.
b. Minciuna asta o să *te* compromită.
a. Lipsa de fonduri îi compromise *planurile*
(= *planurile lui*) de extindere.
b. Purtarea de atunci i-a compromis *numele*
(= *numele lui*).
Afacerea aceea ți-a compromis *fiul* (= *pe fiul*
tău).
- a. Vindecarea bolnavului a fost compromisă de
condițiile de mediu.
b. Familia lui a fost compromisă de purtarea fiului
mai mic.
- B. a-și compromite
ceva a. În felul acesta își va compromite *șansele*
(= *șansele sale*) de reușită.
- pe cineva b. Și-a compromis *tatăl* (= *pe tatăl lui*).
Te-ai compromis fiind prieten cu Radu.
- C. a se compromite
unul pe altul Adversarii au încercat să *se* compromită prin
orice mijloace.
(p. 3,6) Un nume *se* compromite (= este
compromis) foarte ușor.
- a. (p. 3,6) Nefolosind îngrășăminte chimice, *se* vor
compromite (= vor fi compromise) toate
semănăturile.

184. **COMPÚNE** (compúne, să compúnă, compús)

I

- A. ceva a. Aceste piese și subansamble compun *motorul*.
 cuiva ceva b. Muzicianul a compus o *sonată* pentru pian.
 de(către)... **I-am compus un cântec.**
 „*Rapsodiile române*” au fost compuse de G. Enescu.
- B. *a se compune*
 din... a. (p. 3, 6) Din ce *se compune* (= este compus) aparatul cardiovascular?
 b. (p. 3, 6) O simfonie nu *se compune* (= nu este compusă) ușor.

185. **COMUNICĂ** (comunică, să comunice, comunicăt)

I

- A. ceva a. Au comunicat *numărul* de locuri vacante?
 cuiva ceva Secretara **ne-a comunicat data** examenului.
 de(către)... Știrea a fost comunicată de toate posturile de radio.
 între... Cum comunică oamenii între ei?
 prin... La început, oamenii au comunicat prin semnale acustice sau vizuale.
 cu... Avioanele comunică permanent cu aeroportul.
 b. Dormitorul nu comunică cu baia.
- B. *a-și comunica*
 cuiva ceva a. După spectacol, Vlad **și-a comunicat prietenilor impresiile** (= impresiile **sale**).
- C. *a se comunica*
 cuiva (p. 3, 6) Știrea *s-a comunicat* (= a fost comunicată) în presa locală.
 cu... (p. 3, 6) Nu **i s-a comunicat** hotărârea (= nu **i-a** fost comunicată hotărârea) decanatului?
 (p. 3) Pe aici *se comunica* cu interiorul cetății.

II

- A. CĂ... A comunicat CĂ nu participă la simpozion.
 cuiva CĂ... **Ne-au comunicat CĂ** experiența a căsătorit.
 SĂ... **I-am comunicat SĂ-și** face dosarul de angajare.
 CE... **I-ai comunicat CE** să pregătească pentru examen?
 CINE... Comunicați-**ne** CINE va participa la simpozion!
 CĂT... **Le-ați comunicat CĂT** datorează băncii?
 UNDE... O să-**ți** comunic UNDE o să ne întâlnim.

- CÂND... O să **le** comunicăm CÂND se pot prezenta la post.
 CUM... Nu **ne-au** comunicat CUM au decurs tratativele.
 C. ~ CĂ... (p. 3) *S-a* comunicat la radio CĂ se amână
 începerea concursurilor.
 cuiva CĂ... (p. 3) **I** *s-a* comunicat CĂ cererea i-a fost aprobată.
 SĂ... (p. 3) **I** *s-a* comunicat SĂ se prezinte la examenul
 medical.

187. **COMUTĂ** (comúta, să comúte, comutát)

I

- A. ceva a. Ai comutat *canalele* TV?
 cuiva ceva din... b. Judecătorul **i-a** comutat *pedeapsa* (= *pedeapsa*
 în... lui) din închisoare pe viață în închisoare pe 10
 ani.
 de (căt-re)... a. Posturile de radio sunt comutate cu ajutorul
 acestui buton.
 b. Pedeapsa a fost comutată de Tribunalul
 județean.
 pe... a. Comută pe canalul 2 !
 C. *a se comuta* a. (p. 3,6) Cum *se* comută (= sunt comutate)
 posturile de radio?
 b. (p. 3,6) Sentințele definitive nu *se* comută
 (= nu sunt comutate).

188. **CONCENTRĂ** (concentrează, să concentreze, concentrát)

I

- A. ceva a. Statele beligerante au concentrat *trupe* la graniță.
 b. (chim.) Prin acest procedeu au concentrat *soluția*
 de permanganat de potasiu.
 de (căt-re)... a. Au fost concentrați toți rezerviștii?
 c. Rezervele valutare sunt concentrate de Banca
 Națională.
 B. *a-și concentra* a. Inamicul **și-a** concentrat toate *forțele* (= *forțele*
 ceva **sale**) armate.
 asupra... **Mi-am** concentrat *atenția* (= **atenția mea*)
 asupra proiectului.
 C. *a se concentra* a. (p. 3,6) *Se* vor concentra (= vor fi concentrate)
 toate efectivele în acest punct.
 asupra... d. Studenții *se* concentrează asupra lecției.
 prin... b. (p. 3,6) Minereurile *se* concentrează prin
 îndepărtarea sterilului.

189. **CONCÉPE** (concépe, să conceápă, concepút)

I

- A. ceva
ca...
cuiva ceva
de (către)...
- a. Cine a conceput *planul* catedralei ?
Teoria corpusculară a lui Newton concepe *lumina* ca un flux de particule.
Cine **și-a** conceput *lucrarea* (= *lucrarea ta*)?
Programul de dezvoltare va fi conceput de economiști pe baze științifice.
- B. *a-și concepe*
ceva (ca...)
- Și-a** conceput *tabloul* (= *tabloul său*) ca o alegorie.

II

- A. ~ SĂ... Nu concep SĂ nu particip la olimpiadă.

190. **CONCESIONĂ** (concesionează, să concesioneze, concesionát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- Statul intenționează să concesioneze câteva *mine*.
Ministerul Transporturilor va concesiona **unei societăți** private câteva *vapoare* comerciale.
Exploatarea pădurilor nu va fi concesionată **nimănui**.
- B. *a-și concesiona*
ceva cuiva
- România **și-a** concesionat **unor firme** străine o *parte* din flota (= o parte din flota **sa**) de pescuit.
- C. *a se concesiona*
cuiva
- De obicei *se* concesionează (= sunt concesionate) ramurile economice puțin profitabile.
Ni s-a concesionat (= **ne-a** fost concesionată) valorificarea apei minerale din această zonă.

191. **CONCORDĂ** (concordă, să concórde, concordát)

I

- A. cu... Prețul real nu concordă cu prețul de pe piață.

192. **CONCRETIZĂ** (concretizează, să concretizeze, concretizát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- Cum ați concretizat aceste *propuneri*?
N-am reușit să-**i** concretizez *ideile* (= *ideile lui*).
Planul a fost concretizat de șeful proiectului.
- B. *a-și concretiza*
ceva
- N-a reușit să-**și** concretizeze *planul* (= **planul său*).
- C. *a se concretiza*
în...
- Planurile noastre *s-au* concretizat (= au fost concretizate) în aceste construcții.

193. **CONCURĂ** (concuerează, să concuereze, concuorat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (cătref)...
- la...
- B. *a-și concuora*
pe cineva
- C. *a se concuora*
pe...
unul pe altul
- a. Avioanele cu reacție concuerează *avioanele* cu elice.
Radu *il* concuerează *pe Șerban*.
I-am concuorat *proiectul* (= *proiectul lui*).
Ion **îți** concuerează *colegul* (= *pe colegul tău*).
Acest procedeu de fabricație este concuorat de unul mai nou.
- b. Fiul meu concuerează la Facultatea de Transporturi.
- c. Noile surse de energie vor concuora la satisfacerea necesarului energetic al industriei.
- a. **Și-a concuorat** *colegii* (= *pe colegii săi*).
- b. (p. 3) La orice concurs sportiv *se concuerează* pe categorii de vârste.
- a. Firmele comerciale *se concuerează* fără menajamente.

194. **CONDAMNĂ** (condamnă, să condâmne, condamnât)

I

- A. ceva
cuiva ceva
pe cineva (la...)
de (cătref)...
- B. *a-și condamna*
ceva
pe cineva
- C. *a se condamna*
- a. Opinia publică a condamnat *războiul* nuclear.
Toți o să-**ți** condâmne *comportarea* (= *comportarea ta*)
- b. Instanța *l-a condamnat* *pe inculpat* (la doi ani închisoare).
- a. Hotărârea aceasta a fost condamnată de toți.
- b. Teroriștii vor fi condamnați la moarte?
- a. Chiar și eu **îmi** condamn *îngăduința* (= *îngăduința mea*) față de purtarea ta.
- b. Judecătorul nu poate să-**și** condâmne *fiul* (= *pe fiul său*).
- a. (p. 3,6) În acest document *se condamnă* (este condamnată) orice manifestare separatistă.
- b. (p. 3,6) Vinovații *se condamnă* (= sunt condamnați) la plata unei amenzi.

II

- A. ceva SĂ... b. Judecătorul a condamnat *instituția* SĂ plătească daunele produse.
 pe cineva SĂ... Instanța *i-a* condamnat *pe vinovați* SĂ părăsească țara în 24 de ore.
 de (către) SĂ... Au fost condamnați SĂ efectueze 500 de ore de muncă socială.

195. CONDÚCE (condúce, să condúcă, condús)

I

- A. ceva a. Directorul conduce *întreprinderea*.
 (fig.) Cine a condus *discuția*?
 b. În timpul excursiei numai Radu a condus *mașina*.
 pe cineva c. Ghidul *îi* conduce *pe vizitatori* prin muzee.
 (până) la... **Îl** conduc *pe Ion* (până) la aeroport.
 cuiva ceva a. Ce profesor **ți-a** condus *lucrarea* (= *lucrarea ta*)?
 b. O să-**i** conduc eu *mașina* (= *mașina lui*).
 cuiva pe cineva c. **Îi** conduci *sora* (= *pe sora lui*) la gară?
 de (către)... a. Uzina e condusă de un director tânăr.
 (fig.) Discuțiile asupra referatului au fost conduse de către profesor.
 b. Autobuzul va fi condus de un șofer experimentat.
 c. Turiștii erau conduși de un ghid. Mama a fost condusă la gară de Silvia.
- B. *a-și conduce*
 ceva a. **Își** conduce *întreprinderea* (= **întreprinderea sa*) după metode moderne.
 b. Din cauza accidentului, nu poate să-și mai conducă *mașina* (= **mașina sa*).
 pe cineva a. **Își** conduce *subalternii* (= *pe subalternii săi*) cu abilitate.
 c. O să-și conducă *invitații* (= *pe invitații săi*) până la stația de metrou.
- C. *a se conduce*
 a. (p. 3,6) O uzină ca aceasta nu *se* conduce (= este condusă) ușor.
 (fig.) Nu *se* conduce (= **nu e condusă*) așa discuția!
 b. Tractorul ăsta *se* conduce (= este condus) ușor?
 c. Oaspeții *se* conduc (= sunt conduși) întotdeauna.

după
EXPRESII

A. ~ la...

d. Ana se conduce după principiile sănătoase.

Realizarea planului de producție va conduce la realizarea indicilor de export.

196. **CONDIȚIONĂ** (condiționează, să condiționeze, condiționat)

I

A. ceva

Buna pregătire a studenților condiționează rezultatele la examen.

de (cătore)...

Progresul industriei este condiționat de introducerea tehnologiilor noi.

C. a se condiționa

(p. 3,6) Împrumuturile se condiționează (= sunt condiționate) de garanții bancare.

197. **CONECTĂ** (conectează, să conecteze, conectat)

I

A. ceva la...

Conectează frigiderul la transformator!

cuiva ceva la...

I-a conectat instalația (= instalația lui) electrică la rețeaua națională.

de (cătore)... cu...

Manipulatoarele teleghidate sunt conectate (de operator) la distanță cu un panou de vizualizare.

B. a-și conecta

ceva la...

Și-a conectat computerul (= computerul său) la banca noastră de date.

C. a se conecta

la...

(p. 3,6) Măine se va conecta (= va fi conectat) noul transformator la rețeaua de înaltă tensiune.

198. **CONFECȚIONĂ** (confeționează, să confeționeze, confeționat)

I

A. ceva

Ați confeționat piesele de schimb ?

cuiva ceva

O să-i confeționez o sacoșă.

ceva din...

Vom confeționa conductorii din cupru.

de (cătore)...

Covoarele sunt confeționate la fabrica din Cislădie.

B. a-și confeționa

ceva (din)...

Mi-am confeționat un aparat de radio din piese reconșionate.

C. a se confeționa

din...

(p. 3,6) Din ce se confeționează (= sunt confeționați) conductorii electricei?

cuiva

Bolnavului i s-a confeționat (= i-a fost confeționată) o proteză metalică.

199. **CONFERÍ** (confără, să confere, conferít)

I

- A. *cui*va *ceva*
de (cãtre)...
- Academia **vã** conferã *titlul* de membru de onoare.
Premiul (**ne-**)a fost conferit de președintele
Asociației Culturale.
- B. *a-și conferi*
unul altuia *ceva*
- Cei doi președinți **și-au** conferit înalte *decorații*.
- C. *a se conferi*
*cui*va
- (p. 3,6) Ordinul „Mihai Viteazul” *se conferã*
(= este conferit) **militarilor**.

200. **CONFIRMÁ** (confirmã, să confirme, confirmát)

I

- A. *cã*va
*cui*va *ceva*
- a. Am confirmat *spusele* Anei.
I-am confirmat *autenticitatea* actelor.
- b. **Le-am** confirmat *numirea* (= *numirea lor*) în
post.
L-au confirmat ca medic specialist.
- pe *cineva* ca...
- a. Declarația Mariei a fost confirmată de toți.
b. Ai fost confirmat în funcția de director?
- de (cãtre)...
- B. *a-și confirma*
*cã*va
- a. **Și-a** confirmat *aptitudinile* (= **aptitudinile sale*)
de sportiv.
Ipoteza lui *s-a* confirmat.
- C. *a se confirma*
*cui*va
- (p. 3,6) **I s-a** confirmat (= a fost confirmat)
talentul (= *talentul lui*) de compozitor.
- b. (p. 3,6) **Ți s-a** confirmat titlul (= a fost confirmat
titlul **tãu**) de doctor în istorie?

II

- A. ~CĂ...
CE...
- a. Confirm CĂ a spus adevărul.
Confirm CE a declarat martorul.

201. **CONFISCÁ** (confiscã, să confiște, confiscát)

I

- A. *cã*va
*cui*va *ceva*
de (cãtre)...
- Vameșii confiscã *mãrfurile* nedeclarate.
Garda financiarã **le-a** confiscat *bani* (= **bani lor*)
pentru care nu aveau documente.
Drogurile au fost confiscate de polițiști.

- C. *a se confiscă* (p. 3,6) Bunurile introduse ilegal în țară *se confiscă* (= sunt confiscate)
 cuiva (p. 3,6) **I** s-a confiscat (= i-a fost confiscat) tot *pământul* cumpărat nelegal.

202. **CONFORMĂ** (conformează, să se conformeze, conformăt)

I

- C. *a se conforma*
 dativ S-a conformat **deciziei** Decanatului.

203. **CONFRUNȚĂ** (confruntă, să confrunte, confruntăt)

I

- A. ceva cu... a. Am confruntat *lucrarea* mea cu a colegului meu.
 între... Vom confrunta *lucrările* între ele.
 pe cineva cu... b. L-am confruntat *pe Andrei* cu Paul.
 între... Au confruntat *martorii* între ei.
 cuiva ceva cu... **I**-am confruntat *scrisul* (= *scrisul lui*) cu cel al
 fratelui lui.
 de (cătrel)... Documentele au fost confruntate de o comisie de
 specialiști
 b. Martorii vor fi confrunțați în instanță.
- B. *a-și confrunta*
 ceva cu... a. **Mi**-am confruntat *rezultatele* (= *rezultatele mele*)
 cu cele ale colegilor mei.
- C. *a se confrunta*
 cu... a. (p. 3,6) Originalul *se confruntă* (= este
 confruntat) cu copia de la dosar.
 b. (p. 3,6) Martorii *se confruntă* (= sunt confrunțați)
 în instanță.
 c. Omenirea *se confruntă* cu o criză energetică.

204. **CONFUNDĂ** (confundă, să confunde, confundăt)

I

- A. ceva a. Am confundat *subiectul* (la examen).
 cu... Am confundat *exercițiul* 4 cu exercițiul 5.
 pe cineva cu... L-am confundat *pe Ion* cu fratele lui.
 cuiva pe cineva cu... **Ți**-am confundat *sora* (= *pe sora ta*) cu o vecină.
 cuiva ceva cu... **I**-am confundat *vocea* (= *vocea ei*) cu a ta.
 de (cătrel...) (cu...) La examen Mircea a fost confundat de profesor
 (cu alt student).

B. *a-și confunda*
ceva cu...

Mi-am confundat mașina (= *mașina mea*) cu una străină.

pe cineva cu...

Și-a confundat prieteneul (= *pe prietenul său*) cu un necunoscut.

C. *a se confunda*
cu...

(p. 3,6) În felul acesta *se confundă* (= este confundată) cauza cu efectul.

b. În depărtare, vârfurile munților *se confundă* cu norii.

205. **CONSEMNA** (consemnează, să consemneze, consemnât)

I

A. ceva în...

În cronica sa, Ion Neculce a consemnat și o serie de legende.

cuiva ceva în...

O să-ți consemnăm *propunerile* (= *propunerile tale*) în raport.

de (către)...

Orice notă telefonică este consemnată (de telefonistă) într-un registru special.

B. *a-și consemna*
ceva în...

Medicul și-a consemnat *experiențele* (= *experiențele sale*) într-un jurnal.

C. *a se consemna*
în ...

Toate deciziile *se vor consemna* (= vor fi consemnate) în procesul-verbal.

206. **CONSERVĂ** (conservă, să conserve, conservât)

I

A. ceva
de (către)...(prin)

a. Frigul conservă *substanțele organice*.
Alimentele sunt conservate prin frig.

B. *a-și conserva*
ceva

b. Alergătorul și-a conservat *forțele* (= * *forțele sale*) pentru ultimii metri ai cursei.

C. *a se conserva*

(p. 3,6) Manuscrisele *se conservă* (= sunt conservate) în condiții speciale.

207. **CONSIDERĂ** (consideră, să considere, considerât)

I

A. ceva
pe cineva
de (către)...

Consider binevenită *propunerea* voastră.

Îl consider prietenul meu / inteligent.

Atomii erau considerați de filosoffii greci particule invizibile.

- B. *a-și considera*
pe cineva
C. *a se considera*

Și-a considerat *fratele* (= *pe fratele său*) un geniu.
Marta *se consideră* inteligentă.

II

- A. ~ CĂ...
C. ~ CĂ...

Consider CĂ trebuie să-l ajutăm
Se consideră CĂ omul a apărut acum cca 3,5-4 milioane de ani.

208. *CONSIMȚI* (consimte, să consimtă, consimțit)

I

- A. la...

Consimți la căsătoria fiicei tale?

II

- A. ~ SĂ...

Consimte *SĂ*-și amâne plecarea?

209. *CONSOLIDĂ* (consolidează, să consolideze, consolidat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (câte)...

Trebuie să consolidăm *fundația* clădirii.
Îi vor consolida *locuința* (= *locuința lui*)
Barajul a fost consolidat anul trecut (de către o
asociație de construcții hidrotehnice).

- B. *a-și consolida*
ceva

Și-a consolidat *poziția* (= **poziția sa*) în consiliul
de administrație.

- C. *a se consolida*
cuiva

(p. 3,6) Cunoștințele dobândite în clasă *se consolidează*
(= sunt consolidate) prin studiu individual.
(p. 3,6) Prin cumpărarea acestor acțiuni, **ți** se va
consolida situația financiară (= va fi consolidată
situația **ta** financiară).

210. *CONSTĂ* (constă, să conșteá, constát)

I

- A în ...
dîn ...

În ce constă caracterul abstract al matematicii ?
Aparatul acesta constă din câteva subansamble.

211. *CONSTATĂ* (constátă, să constáte, constatát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (câte)...

Tehnicianul a constatat *defecțiunea* motorului.
Medicii **îi** constată *capacitatea* (= *capacitatea lui*)
de adaptare la mediu.
Eroarea de calcul a fost constatată de contabil.

- B. *a-și constata*
ceva Ion **și**-a constatat *incapacitatea* (= *incapacitatea sa*) de acomodare la climatul alpin.
- C. *a se constata*
cuiva (p. 3, 6) **S**-au constatat (= au fost constatate) unele deficiențe ale proiectului.
(p. 3, 6) **Lui Dan i se** constată capacitatea (= este constatată capacitatea **lui Dan**) de muncă.
- II
- A. ~ CĂ... Inginerii au constatat CĂ pot reduce consumul de energie.
- C. ~ CĂ... (p. 3) *S*-a constatat CĂ există legi ale naturii neexplicate încă.
- DACĂ... (p. 3) Nu *s*-a constatat DACĂ e vinovat sau nu.
- CE... (p. 3) *S*-a constatat de CE boală suferă ?
- CINE... (p. 3) *S*-a constatat CINE a sustras aparatul ?
- UNDE (p. 3) *S*-a constatat UNDE *s*-au depus fondurile deturnate ?
- CÂND (p. 3) Să *se* constate CÂND a avut loc accidentul!
- CUM (p. 3) Nu *s*-a constatat CUM au procedat.

212. *CONSTITUI* (constituie, să constituie, constituít).

I

- A. ceva
de (căt)re... Totalitatea oaselor constituie *scheletul*.
Clubul a fost constituit de câțiva tineri cu idei moderne.
- B. *a-și constitui*
ceva Fiecare organism **își** constituie *un sistem* de apărare împotriva bolilor.
- C. *a se constitui*
prin... (p. 3, 6) În cadrul bugetului *se* constituie (= sunt constituite) fondurile proprii ale întreprinderii.
Statul român modern *s*-a constituit (= a fost constituit) prin unirea celor trei principate românești.
- din... Aparatul respirator *se* constituie din: nas, trahee, și plămâni.

213. *CONSTRÂNGE* (constrânge, să constrângă, constrâns)

I

- A. ceva la... Au constrâns *fabrica* la reducerea consumului energetic.

A. ceva SĂ...

Au constrâns *Decanatul SĂ* accepte schimbarea programului.

pe cineva SĂ...
de(către)... SĂ...

Te-au constrâns SĂ le accepți oferta?

B. a-și constrânge
ceva SĂ...

Suntem constrânși SĂ părăsim locuința.

pe cineva SĂ...

Și-a constrâns *echipa* (= *echipa sa) SĂ facă antrenamente suplimentare.

C. a se constrânge
unul pe altul

Și-a constrâns *vecinii* (= *pe vecinii săi*) SĂ respecte ordinea.

Cei doi adversari s-au constrâns SĂ abandoneze întrecerea.

213. *CONSTRUI* (construiește, să construiască, construit)

I

A. ceva

a. Cine a construit această *clădire*?b. mat. Construiți *un triunghi* dreptunghic!cuiva ceva
de(către)...c. lingv. Construiți *o propoziție* cu verbul „a fi”.a. Părinții i-au construit **Elenei** un apartament.

din...

a. Podul de la Cernavodă a fost construit de Anghel Saligny.

Această vilă este construită din cărămidă.

B. a-și construi
ceva

Mi-am construit *o cabană* la munte.

Și-a construit *casa* (= *casa sa) din prefabricate.

C. a se construi

(p. 3, 6) S-a construit (= a fost construită) a doua generație de calculatoare românești?

b. Cercurile *se* construiesc (= sunt construite) cu ajutorul compasului.c. Verbul acesta *se* construiește (= *este construit) cu poziția *spre*.

cuiva

a. **Specialiștilor** străini **li** s-au construit (= *le-au* fost construite) locuințe speciale.

dativ

Spitalului **i** *se* va construi (= **îi** va fi construită) o anexă.

(p. 3) În ultimii ani *se* construiește mult din materiale prefabricate.

215. *CONSULTĂ* (consultă, să consulte, consultat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)...
- a. Consultați *bibliografia* indicată de profesor !
b. Am consultat *un doctor* specialist în boli de nutriție.
a. **I**-ai consultat unele *lucrări* (= *lucrările lui*)?
b. **I**-am consultat *soția* (= *pe soția lui*) în această problemă.
a. Medicul este consultat de pacient pentru aflarea diagnosticului.
- B. *a-și consulta*
ceva
pe cineva
- Vorbind, **își** consulta mereu *notițele* (= **notițele sale*).
b. Înainte de a lua o decizie, **și**-a consultat *părinții* (= *pe părinții săi*).
- C. *a se consulta*
cu...
unul cu altul
cuiva
asupra...
- a. În această problemă *m*-am consultat cu prietenul meu.
Profesorul și asistentul său *se* consultă întotdeauna.
(p. 3, 6) **Inginerului i** se consultă frecvent *lucrările* (= *lucrările lui* sunt consultate).
Mai consultați- *vă* asupra acestei probleme !

216. *CONSUMĂ*¹ (consumă, să consume, consumat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- Pentru această schiță am consumat multă *hârtie*.
Ți-am consumat tot *săpunul* (= *săpunul tău*).
Mâncarea a fost consumată cu plăcere de invitați.
- B. *a-și consuma*
ceva
- Mi**-am consumat toate *proviziile* (= *proviziile mele*).
- C. *a se consuma*
- (p. 3, 6) Fructele *se* consumă (= sunt consumate) de preferință crude.

217. *CONSUMĂ*² (consumă, să consume, consumat)

I

- A. ceva
pe cineva
de (către)...
- a. Focul a consumat toată *rezerva* de lemne.
b. (fig.) Supărarea *îl* consumă.
a. Pădurea a fost consumată de incendiu.
Trupul (= trupul **lui**) **îi** era consumat de boală.

B. *a-și consuma*
ceva

De ce **îți** consumi *energia* (= * *energia ta*) fără rost ?

C. *a se consuma*
cuiva

Lumânarea *s-a consumat* în cinci minute.

b. (fig.) *Te consumi* prea mult pentru asta !

a. (p. 3, 6) **Mi s-a consumat** bateria (= bateria **mea**).
(p. 3, 6) **I s-au consumat** rezervele (= au fost consumate rezervele **lui**) energetice.

218. *CONTĂ* (contează, să contéze, contát)

I

A. *pe...*

a. Contez *pe ajutorul tău*. Vom conta *pe tine*.

C. *a se conta*
pe...

(p. 3) *S-a contat* *pe o recoltă record*. *Se contează* *pe noi*.

II

A. ~ CE...

b. (p. 3) Nu contează **CE** spui.

CINE...

(p. 3) Contează **CINE** vine ?

CÂND...

(p. 3) Nu contează **CÂND** plecăm.

UNDE

(p. 3) N-a contat **UNDE** am făcut studiile ?

CUM...

(p. 3) Nu contează **CUM** răspunzi ?

DACĂ...

(p. 3) Nu contează **DACĂ** ai bani (sau nu).

219. *CONTAMINĂ* (contaminează, să contaminéze, contaminát)

I

A. *ceva*
pe cineva
de (căt)re... (cu...)

Substanțele toxice au contaminat *apa potabilă*.

Având pojar, Radu a contaminat și alți *copii*.

Alimentele au fost contaminate (cu insecticide).

B. *a-și contamina*
ceva (cu...)

Și-a contaminat *echipamentul* (= *echipamentul său) cu substanțe radioactive.

pe cineva

Fiind bolnavă de gripă, Ana **și-a** contaminat *colegii* (= *pe colegii săi*).

C. *a se contamina*
unul pe altul
cu...

Neizolați, bolnavii *se vor contamina* (unul *pe altul*).

(p. 3, 6) Grâul *s-a contaminat* (= a fost contaminat) cu pesticide.

220. **CONTESTĂ** (contesta, să conteste, contestát)

I

- A. ceva A contestat *decizia* comisiei de examinare.
 cuiva ceva **I-a** contestat *dreptul* (= *dreptul ei*) de moștenire.
 de (câtre)... Rezultatele concursului au fost contestate de concurenți.
- C. *a se contesta* (p. 3, 6) Nu *se* contestă (= nu este contestat) dreptul națiunilor la autodeterminare.
 cuiva (p. 3, 6) Nu **i** s-a contestat talentul (= n-a fost contestat talentul **lui**) niciodată.

221. **CONTINUĂ** (contínuă, să continue, continuát)

I

- A. ceva Emil n-a mai continuat *discuția*.
 cuiva ceva **I-am** continuat *experiențele* (= *experiențele lui*).
 de (câtre)... Antrenamentele au fost continuate de toți sportivii.
 până în... / la... Lucrările agricole vor continua până în / la iarnă.
- B. *a-și continua* **Mi-am** continuat *expunerea* (= *expunerea mea*)
 ceva asupra antibioticelor.
- C. *a se continua* (p. 3, 6) Lucrările de restaurare *se* vor continua
 (= vor fi continuate) la primăvară.
 cuiva (p. 3, 6) **Li** *se* vor continua cercetările (vor fi continuate cercetările **lor**) de inginerie genetică.

II

- A. ~ SĂ... Am continuat SĂ ne pregătim pentru examen.

222. **CONTRACARĂ** (contracarează, să contracareze, contracarat)

I

- A. ceva Plantarea copacilor va contracara *degradarea* mediului.
 cuiva ceva prin... Prin această acțiune **fi** vom contracara *influența* (= *influența lui*) asupra consiliului de administrație.
 de (câtre)... Atacul aviației a fost contracarat de artileria antiaeriană.
- C. *a se contracara* (p. 3, 6) *Se* vor contracara (= vor fi contracarate) toate inițiativele firmei concurente.
 unul pe altul Efectele celor două experimente *se* contracarează.
 prin ... (p. 3, 6) Stresul *se* contracarează (= este contracarat) printr-un regim de viață rațional.

223. **CONTRACTĂ** (contractează, să contracteze, contractat)

I

- A. ceva cu... a. Firma trebuie să contracteze 200 t de ulei cu fabrica producătoare.
b. Dan a contractat o gripă puternică.
c. Lumina puternică contractează / contractă pupila.
- de (către)... a. Toată lâna a fost contractată de o fabrică de tricotaje.
c. Mușchii au fost contractați de efortul prelungit.
- B. a-și contracta
ceva c. Își contractează / contractă toți mușchii (= * mușchii săi).
- C. a se contracta
cuiva a. (p. 3, 6) Se va contracta (= va fi contractat) o importantă cantitate de cereale.
c. La temperaturi scăzute, metalele se contractă.
După un antrenament prelungit, i se contractă / contractează mușchii (= mușchii lui).

EXPRESII

- A. ~ o datorie a. Ferma noastră a contractat o datorie la Banca Agricolă.

224. **CONTRASTĂ** (contrastează, să contrasteze, contrastat)

I

- A. cu... Faptele lui contrastează cu afirmațiile făcute în presă.

225. **CONTRAVENÍ** (contravine, să contravină, contravenit)

I

- A. dativ Această rezolvare contravine **dispozițiilor** legale.
Purtarea lor contravine **normelor** de securitate a muncii.

226. **CONTRAZÍCE** (contrazíce, să contrazícă, contrazís)

I

- A. ceva
cuiva ceva
pe cineva
de (către)... a. Faptele contrazic **afirmațiile** făcute de el.
b. **I-am** contrazis **afirmațiile** (= **afirmațiile lui**).
Dinu l-a contrazis **pe profesor**.
a. Ipoteza voastră este contrazisă de realitate.
b. Am fost contrazis de colegul meu.

B. *c-și contrazice*

ceva

De ce **îți** contrazici *afirmațiile* (= **afirmațiile tale*) anterioare ?

pe cineva

Nu-**ți** contrazice *părinții* (= *pe părinții tăi*)!

C. *c se contrazice*

unul pe altul

Nu vreau să *mă* contrazic.

Ana și Maria *se* contrazic întotdeauna.

227. CONTRIBUÍ (contribuie, să contribuie, contribuit)

I

A. la...

Calciul contribuie la formarea scheletului.

cu... la...

Cu cât ai contribuit la cumpărarea cadoului?'

228. CONTROLÁ (controlează, să controleze, controlát)

I

A. ceva

a. Profesoara controlează *temele* studenților.

b. În curând, omul va controla deplin *energia nucleară*.

cuiva ceva

a. Doctorul **i-a** controlat *pulsul* (= **pulsul lui*).

de (către)...

Piesele finisate au fost controlate de tehnician.

b. Piețele sunt controlate de monopoluri.

B. *a-și controla*

ceva

a. **Își** controlează săptămânal *tensiunea* (= **tensiunea sa*).

b. Controlează-**ți** *gesturile* (= **gesturile tale*)!

pe cineva

a. De ce nu **vă** controlați *copilul* (= *pe copilul dv.*)?

C. *a se controla*

unul pe altul

a. (p. 3, 6) Tensiunea *se* controlează (= este controlată) periodic.

Beneficiarul și executantul proiectului *se* controlează reciproc.

cuiva

I s-a controlat permisul (= a fost controlat permisul **lui**) de conducere ?

b. Radu *se* controlează întotdeauna.

II

A. ~ DACĂ...

a. N-am controlat DACĂ și-a făcut temele.

pe cineva DACĂ...

Controlează-**l** *pe Dănuț* DACĂ și-a schimbat hainele.

CE...

O să controlăm CE a făcut.

CINE...

Controlează CINE lipsește !

CÂND...

Ai controlat CÂND au telefonat ?

CUM... N-am controlat CUM au îndeplinit planul la export.

UNDE... O să controlez UNDE se află documentele.

C. ~ DACĂ...

CE...

CINE...

CÂND...

CUM...

UNDE...

(p. 3) Să se controleze

DACĂ a fost sau nu la cursuri!

CE a spus!

CINE a afirmat asta!

CÂND au intrat în țară!

CUM au trecut granița!

UNDE și-a depus fondurile!

229. *CONTURĂ* (conturează, să contureze, conturat)

I

A. ceva

a. Ai conturat *desenul* ?

b. Au conturat *planul* referatului.

cuiva ceva
de (către)...

a. **I**-am conturat *portretul* (= *portretul lui*).

Personajele din tablou au fost conturate de desenator.

b. Măsurile de sporire a productivității vor fi conturate de inginer într-un referat.

B. *a-și contura*
ceva

a. **Mi**-am conturat *harta* (= **harta mea*).

b. **Și**-a conturat *planul* (= *planul său*) de acțiune.

C. *a se contura*

a. (p. 3, 6) *Desenul se conturează* (= este conturat) cu cărbune.

b. În viitor, *se conturează* victoria împotriva cancerului.

ca...

Cercetările asupra viitorului s-au conturat ca o știință nouă abia în ultimul deceniu.

230. *CONȚINE* (conține, să conțină, conținut)

I

A. ceva

a. Recipientul conține *acid sulfuric*.

b. Organismele vii conțin *apă* și diferite *elemente* chimice.

231. *CONVENI* (convine, să convină, convenit)

I

A. cuiva

a. **Îmi** convine salariul.

II

- A. ~ cuiva SĂ...
 CĂ...
 CE...
 CINE...
 (împreună cu...)
 SĂ...
 CĂ...
 CÂND...
 UNDE...
 CUM...
- a. (p. 3) **Îmi** convine SĂ mai rămân aici câtva timp.
 (p. 3) Nu-**i** convine CĂ trebuie să plece mâine.
 a. (p. 3) **Îți** convine CE spune el ?
 Nu-**mi** convine cu CINE trebuie să discut.
- b. Am convenit (împreună cu Maria) SĂ participăm la conferință.
 Au convenit CĂ se vor vedea mai des.
 Ați convenit CÂND vă veți reîntâlni ?
 N-am convenit UNDE să depunem banii.
 Am convenit CUM să răspundem la această propunere.
- C. ~ SĂ...
 CĂ...
- (p. 3) S-a convenit SĂ se refacă proiectul.
 (p. 3) S-a convenit CĂ trebuie să se reia lucrările de sistematizare a orașului.

232. CONVÎNGE (convînge, să convîngă, convîns)

I

- A. ceva
 pe cineva (de...)
 cuiva ceva
 cuiva pe cineva
 de (căt-re)...
 B. a-și convînge
 ceva
 pe cineva
 C. a se convînge
 de...
 unul pe altul de...
- Oratorul n-a convîns *auditoriul*.
 Îl convîng *pe Radu* (de dreptatea mea).
 I-am convîns *familia* (= *familia lui*).
 Trebuie să-**i** convîngi *prietenii* (= pe *prietenii lui*).
 Am fost convîns de acest argument.
- Și-a convîns *familia* (= **familia sa*)?
 Convîngeți-**vă** *colegii* (= *pe colegii voștri*)!
- M-am convîns de adevăr.
 Ne convîngem (unii pe alții) de dreptatea voastră.
 (p. 3, 6) Copiii *se* convîng (= sunt convîși) prin exemple personale.

II

- A. ~ pe cineva SĂ...
 ceva SĂ...
 ceva CĂ...
 pe cineva CĂ...
 cuiva ceva SĂ...
 CĂ...
- L-am convîns *pe Radu* SĂ mă aștepte.
 Am convîns *decanatul* SĂ ne aprobe cererea.
 Vom convînge *auditoriul* CĂ avem dreptate.
 Am convîns-o CĂ trebuie să se întoarcă.
 I-am convîns *familia* (= *familia lui*) SĂ-l ierte.
 I-am convîns *anturajul* (= *anturajul lui*) CĂ n-a greșit.

cuiva pe cineva	SĂ...	I-am convins <i>soția</i> (= <i>pe soția lui</i>) SĂ-l aștepte.
	CĂ...	I-am convins <i>fiul</i> (= <i>pe fiul ei</i>) CĂ n-are dreptate.
B. ~ ceva	SĂ...	Își convinge <i>firma</i> (= <i>firma sa</i>) SĂ investească în această afacere.
	CĂ...	Își va convinge <i>grupa</i> (= <i>grupa sa</i>) CĂ e nevinovat.
pe cineva	SĂ...	Și-a convins <i>fiica</i> (= <i>pe fiica sa</i>) SĂ studieze chimia.
	CĂ...	Și-a convins <i>mama</i> (= <i>pe mama sa</i>) CĂ n-a greșit.
C. ~ CĂ...		
unul pe altul	CĂ...	M-am convins CĂ hotărârea ta este corectă.
	SĂ...	S-au convins (unul pe altul) CĂ trebuie să continue cercetările.
		S-au convins (unul pe altul) SĂ refuze această ofertă.

233. CONVOACĂ (convoacă, să convoáce, convocát)

I

A. ceva	Directorul va convoca <i>consiliul</i> de administrație.
pe cineva	Generalul i-a convocat <i>pe toți ofițerii</i> .
cuiva pe cineva	I-am convocat <i>colaboratorii</i> (= <i>pe colaboratorii lui</i>).
de (căt-re)...	Sântem convocați de către decan.
B. a-și convoca	
ceva	O să-mi convoc toată <i>echipa</i> (= <i>echipa mea</i>).
pe cineva	De ce și-a convocat <i>subordonații</i> (= <i>pe subordonații săi</i>)?
C. a se convoca	(p. 3, 6) Pentru luni se convoacă (= este convocat) senatul.

234. COOPERĂ (cooperează, să cooperéze, cooperát)

I

A. cu...	Vom coopera cu o nouă societate străină. Am cooperat bine cu tine.
(cu...) la...	Cooperează (cu voi) la întocmirea devizului.
C. a se coopera	
cu...	(p. 3) Se va coopera mai mult timp cu această bancă.
(cu...) la...	(p. 3) E necesar să se coopereze (cu toate statele) la instaurarea păcii în întreaga lume.

235. **COOPTĂ** (cooptează, să coopteze, cooptat)

I

- A. ceva (în...) Vom coopta *ceaclul* acesta (în „Asociația pentru dezvoltarea literaturii moderne”).
- pe cineva (în...) O să-*l* cooptați și *pe Radu* în echipa voastră ?
de (către)... România a fost cooptată în CE.
- B. *a-și coopta*
pe cineva în... **Și-a cooptat *fratele*** în Consiliul de administrație.
- C. *a se coopta* (p. 3, 6) În curând în Consiliul Europei *se vor coopta* (= vor fi cooptați) noi membri.

236. **COORDONĂ** (coordonează, să coordoneze, coordonat)

I

- A. ceva Consiliul profesoral coordonează *activitatea* facultății.
- pe cineva Regizorul *îi* coordonează *pe actori*.
cuiva ceva Antrenorul *i-a* coordonat *mișcărilor* (= *mișcărilor ei*).
- de (către)... Activitatea de cercetare este coordonată de un grup de specialiști.
- B. *a-și coordona*
ceva Bolnavul a început să-**și** coordoneze *mișcărilor* (= **mișcărilor sale*).
- C. *a se coordona* (p. 3, 6) Activitatea acestei instituții nu *se coordonează* (nu este coordonată) ușor.

237. **COPIĂ** (copiază, să copieze, copiat)

I

- A. ceva a. Ai copiat *notițele* ?
pe cineva b. Nu-*l* copiați *pe Chaplin* !
cuiva ceva a. **Mi-ai** copiat *exercițiul* acela ?
la... b. **Ți-ai** copiat *stilul* (= *stilul tău*).
de (către)... a. Nici un elev n-a copiat la examen.
Tabloul a fost copiat de mulți pictori.
b. Atitudinea lui a fost copiată și de alții.
- B. *a-și copia*
ceva a. **V-ați** copiat *tema* (= **tema voastră*)?
pe cineva b. Elevul **și-a** copiat *maestrul* (= *pe maestrul său*).
- C. *a se copia* a. (p. 3, 6) Desenul *se va copia* (= va fi copiat) pe hârtie de calc.
la... (p. 3) Am auzit că la examen *s-ar fi copiat*.

238. **CORECTĂ** (corectează, să corecteze, corectât)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și corecta*
ceva
pe cineva
- C. *a se corecta*

unul pe altul
cuiva
- Profesoara corectează *temele* elevilor.
Profesorul *il* corectează *pe elev* când greșește.
Ochelarii **îi** corectează **vederea** (= *vederea lui).
Articolul a fost corectat de redactorul - sef.
- Corectează-**ți** *pronunția* (= * *pronunția ta*)!
Orice maestru **își** corectează *discipolii* (= *pe discipolii săi*).
- Mersul lui *s-a* corectat.
(p. 3, 6) *Lucrarea* aceasta *se* corectează (= este corectată) ușor.
Când greșim, *ne* corectăm unul pe altul.
I *s-a* corectat *lucrarea* (= *lucrarea lui* a fost corectată) ?

239. **CORESPONDĂ** (corespundează, să corespundeză, corespundât)

I

- A. cu...
- C. *a se coresponda*
cu...
- Institutul nostru corespundează cu institute similare din străinătate.
Am corespundat mult timp cu foștii mei profesori.
- (p. 3) Cu țările îndepărtate *se* corespundează destul de ușor.

240. **CORESPÜNDE** (corespunde, să corespundă, corespuns)

I

- A. dativ
cu...
- a. Actorul n-a corespuns **ășteptărilor** publicului.
Descrierea situației nu corespunde cu realitatea.
b. Canalul naso-lacrimonal corespunde cu cavitatea bucală.

241. **COSTĂ** (cóstă, să cóste, costât)

I

- A. pe cineva
pe cineva ceva
- A. Apartamentul *ne-a* costat 30000000 de lei.
b. Efortul *l-a* costat *sănătatea*.

II

- A. ~ SĂ...
- (p. 3) Costă mult SĂ renovezi acest monument.

242. **CREĂ** (crecăză, să creéze, creát)

I

- A. *ceva*
cuiva *ceva*
de (căt-re)...
- a. Cine a creat *avionul* cu reacție ?
b. Acest actor a creat numeroase *roluri* în teatru și în film.
a. I-au creat *condiții* bune de cercetare.
Nemulțumirea noastră a fost creată de comportarea directorului.
- B. *a-și crea*
ceva
- Și-a creat *un nume* în știință.
Eminescu și-a creat *opera* (= *opera sa*) într-un timp scurt.
- C. *a se crea*
cuiva
- b. **Își** creează *rolurile* (= **rolurile sale*) cu talent.
(p. 3, 6) În timpul experimentelor, *s-au creat* (= au fost create) situații periculoase.
(p. 3, 6) **I** *s-au creat* (= *i-au fost create*) condiții bune de studiu.

243. **CRÉDE** (créde, să creádă, crezút)

I

- A. *ceva*
pe cineva
cuiva *ceva*
de (căt-re)..
în...
- a. Nu cred aceste *vorbe*.
L-ai crezut pe Ion ?
b. *Îl credeam prieten* / inteligent.
a. I-am crezut *afirmațiile* (= *afirmațiile lui*).
Adevărul n-a fost crezut de nimeni.
c. Cred în prietenie. Cred în prietenii mei.
d. Crezi în Dumnezeu ?
- B. *a-și crede*
ceva
pe cineva
- a. Nu și-a crezut *familia* (= **familia sa*).
Nu și-a crezut *prietenul* (= *pe prietenul său*).
- C. *a se crede*
unul pe altul
- Cei doi parteneri nu *s-au crezut* unul pe altul.
e. *Se crede savant*.

II

- A. ~ CĂ...
SĂ...
- b. Am crezut CĂ îmi ești prieten.
Nu cred SĂ ajungem la timp.
- C. ~ CĂ...
(p. 3) *Se crede CĂ există viață și pe alte planete.*

244. **CREȘTE** (crește, să crească, crescut)

I

- A. pe cineva
 cuiva pe cineva
 cuiva
 de (către)...
- a. Pe *Irina* au crescut-o bunicii.
Îi crește *copiii* (= *pe copiii lui*).
 b. **Mi**-au crescut *copiii* (= *copiii mei* au crescut).
 a. *Copiii* sunt crescuți de **părinți**.
 Oile astea au fost crescute de noi.
 c. Temperatura a crescut cu 10°.
 d. Apele Dunării au crescut cu jumătate de m.
 e. În fumul, temperatura a crescut de la 400° (până) la 1200°C.
- cu...
- c. Temperatura a crescut cu 10°.
 d. Apele Dunării au crescut cu jumătate de m.
 e. În fumul, temperatura a crescut de la 400° (până) la 1200°C.
- de la... până la...
- c. În fumul, temperatura a crescut de la 400° (până) la 1200°C.
- B. *a-și crește*
 pe cineva
- a. **Și**-a crescut *copiii* (= *pe copiii săi*) singură.
- C. *a se crește*
 (p. 3, 6) *Copiii se cresc* (= sunt crescuți) cu dragoste.
 La fermă *se cresc* (= sunt crescuți) și cai de rasă.

245. **CRITICĂ** (critică, să critice, criticat)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (către)...
- Profesorul a criticat *lucrarea* lui Radu.
 L-au criticat *pe Ștefan* pentru absențe.
 I-au criticat *purtarea* (= *purtarea lui*).
 Am fost criticat de colegii mei.
- B. *a-și critica*
 ceva
- De ce **îți** critici *echipa* (= **echipa ta*)?
 Nu-**ți** critica *părinții* (= *pe părinții tăi*) !
- C. *a se critica*
 (p. 3, 6) În articol *se critică* (= este criticată) politica de investiții a acestei întreprinderi.
- cuiva
- Ți** s-au criticat *abaterile* (= au fost criticate abaterile **tale**) de la disciplină.
 Ana și Ioana *se critică* mereu.
- unul pe altul

246. **CULCĂ** (culcă, să culce, culcât)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 cuiva pe cineva
 de (către)...
- a. Culcă *capul* pe pernă !
 b. **Îi** vom culca *pe musafiri* în camera de sus.
 a. **Îi** culc *capul* (= *capul ei*) pe umărul meu.
 b. **Îi** culcăm *copiii* (= *pe copiii lui*) la noi.
 Copiii au fost culcați devreme.

- B. *a-și culca*
ceva
- a. La apusul soarelui, florile **își culcă capul** (= *capul lor).
- pe cineva
- b. Unde **ți-ai culcat oaspeții** (= *pe oaspeții tăi*) ?
Aseară *ne-am culcat târziu*.
- C. *a se culca*
- a. (p. 3, 6) Membrul fracturat *se culcă* (= este culcat) cu grijă pe pernă.
- cuiva
- b. Musafirii **mi s-au culcat** (= musafirii **mei s-au culcat**) târziu.

247. *CULÉGE* (culege, să culegă, culés).

I

- A. *ceva*
cuiva *ceva*
- Culege câteva *mere* mai coapte !
Îți culeg câțiva *trandafiri*.
I-ai cules *via*(= *via lui*) ?
Strugurii au fost culeși de țărani.
- B. *a-și culege*
ceva
- Și-a** cules niște *fructe*.
Și-a cules *livada* (= *livada sa)?
(p. 3, 6) Fructele *se culeg* (= sunt culese) toamna.
Intr-o zi **i s-a cules** toată *via* (= a fost culeasă *via lui*).
- C. *a se culege*
cuiva

248. *CULTIVÁ* (cultivă, să cultive, cultivát)

I

- A. *ceva*
cuiva *ceva*
- a. În grădină vom cultiva *legume*.
b. (fig.) Pașoptiștii au cultivat *sentimentul național*.
a. **Îi** cultivi *grădina* (= *grădina lui*) ?
b. (fig.) I-au cultivat *simțul* (= *simțul lui*) datoriei.
- de (cătrel)...
- a. Terenul acela e cultivat de vecinii noștri.
b. (fig.) Dragostea de patrie este cultivată de familie și de școală.
- B. *a-și cultiva*
ceva
- a. **Și-a** cultivat intensiv *grădina* (= *grădina sa).
b. (fig.) **Își** cultivă *talentul* (= *talentul său) muzical.
- C. *a se cultiva*
- a. (p. 3, 6) Cerealele *se cultivă* (= sunt cultivate) la câmpie.
b. (fig.) (p. 3, 6) Prietenia *se cultivă* (= este cultivată) cu grijă.
c. *Se cultivă* citind zilnic.

249. CUMPĂRĂ (cumpără, să cumpere, cumpărat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
- a. Fratele meu a cumpărat *un apartament*.
b. (fig.) Dușmanii *l*-au cumpărat *pe paznicul* porții.
- de (către)...
- a. O să-**i** cumpăr câteva *reviste*.
Cine mi-a cumpărat casa (= *casa mea*)?
b. (fig.) Dușmanii **i**-au cumpărat *tăcerea* (= *tăcerea lui*).
- de la...
- a. Manualele au fost cumpărate de elevi.
b. (fig.) Paznicul a fost cumpărat de dușmani.
- din...
cu...
- a. Cumpăr *caiete* de la librărie. Ce a cumpărat de la tine ?
Cumpără *zarzavaturi* din piață !
A cumpărat *mașina* cu 7000000.
- B. a-și cumpăra
ceva
- Mi-am cumpărat țigări.**
b. (fig.) **Și-a cumpărat scump libertatea** (= *libertatea sa*).
- C. a se cumpăra
- a. (p. 3, 6) Ziarele *se cumpără* (= sunt cumpărate) zilnic.
I s-au cumpărat (= **i-au** fost cumpărate) fructe în fiecare zi.
- cuiva
- b. (fig.) (p. 3, 6) Libertatea nu *se cumpără* (= nu este cumpărată) cu bani.
(p. 3, 6) **I s-a cumpărat tăcerea** (= **tăcerea lui a** fost cumpărată).
- cuiva

250. CUNOĂȘTE (cunoaște, să cunoască, cunoscut)

I

- A. ceva
- a. Nu cunosc *fenomenul* acesta.
b. Ea cunoaște multe *limbi străine*.
c. Petrochimia a cunoscut *o dezvoltare rapidă*.
- pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)...
- a. **Îl cunoști pe vărul** meu ?
Nu-**i** cunosc *adresa* (= *adresa ei*).
I-am cunoscut fratele (= **pe fratele lui**) în excursie.
Părerea lui era cunoscută de toți.
- B. a-și cunoaște
ceva
- Și-a cunoscut bine țara și poporul** (*țara și poporul său*).
- pe cineva
- Nu-**ți** cunoști prea bine *copilul* (= *pe copilul tău*) !

C. *a se cunoaște*

unul pe altul
cuiva

Cunoaște-te pe tine însuși!

(p. 3, 6) Amănuntele nu *se* cunosc (= nu sunt cunoscute).

Aici *ne* cunoaștem toți.

(p. 3, 6) **I** *se* cunoaște bine activitatea (= activitatea **lui** este cunoscută).

II

A. ~ CĂ...

d. (p. 3) *Se* cunoaște CĂ nu este român.

251. CUPRÎNDE (cuprinde, să cuprindă, cuprîns)

I

A. ceva

cu...
pe cineva cu... / în...
pe cineva
de (către...)

a. Numărul 6 cuprinde de două ori *numărul* 3.

b. (fig.) Învățământul postuniversitar cuprinde *curturile* de specializare și doctoratul.

(fig.) Cuprind *privești* cu privirea.

L-a cuprins cu brațele / în brațe și l-a sărutat.

c. (fig.) *Pe mama* a cuprins-o dorul de copii.

b. Transporturile sunt cuprinse într-un sistem unitar.

c. Am fost cuprins de bucurie.

B. *a-și cuprinde*

ceva (cu...)

pe cineva (în... / cu...)

b. (fig.) **Și**-a cuprins *capul* (= *capul său*) cu brațele, încercând să se apare.

(fig.) **Și**-a cuprins *prietenul* (= *pe prietenul său*) în brațe.

C. *a se cuprinde*

în...

a. (p. 3, 6) 3 *se* cuprinde (= este cuprins) în 12 de 4 ori.

b. (fig.) În raport *se* vor cuprinde (= vor fi cuprinse) și rezultatele ultimelor experiențe.

252. CURĂȚĂ (curăță, să curețe, curățat)

I

A. ceva

ceva de...
cuiva ceva (de...)
de (către...)

Curăță și *covorul* din dormitor !

Am curățat *mărul* de coajă.

I-ai curățat *haina* (= *haina lui*) (de pete) ?

Cartofii au fost curățați de copii.

B. *a-și curăța*

ceva (de...)

Mi-am curățat *fusta* (= *fusta mea*) de pete.

C. *a se curăța*

cuiva

(p. 3, 6) Cireșele nu *se* curăță (= nu sunt curățate) de coajă.

(p. 3, 6) **I** *s*-au curățat *hainele* (= au fost curățate *hainele lui*).

253. *CURGE* (cúrge, să cúrgă, curs)

I

- A. cuiva   **Îi** curg *lacrimile*.
                                    Îi curge *nasul* (= *nasul lui).
    la...   Toate râurile curg la vale.
    spre / către...   De aici, Dunărea curge spre mare.

254. *CUVENÍ* (se cuvíne, să se cuvínă, cuvenít)

I

- C. *a se cuveni*   (p. 3) Asta nu *se* cuvine.
    cuiva   (p. 3, 6) Banii **i** *se* cuvin **lui Mircea**.

II

(p. 3) Nu *se* cuvine **SĂ** te porți așa cu prietenii.

C. ~ **SĂ**...

D.

255. *DA* (dă, să dea, dat)

I

- A. ceva.   a. Cu cât dai *roșiile* ?
                                    b. Livada a dat câteva *tone* de mere.
    pe cineva la...   c. Anul ăsta **îl** dau la școală *pe Mihai*.
    cuiva ceva   d. **I**-am dat *caietul* meu.
                                    e. De ziua mea, **mi**-a dat *o carte*.
                                    f. La teză, profesorul **le**-a dat trei *exerciții* de
                                               algebră.
                                    g. **Lui Ion i**-au dat *premiul I*.
    de (către)...   c. Mihai a fost dat la școală la cinci ani.
                                    g. Premiul va fi dat de Federația de fotbal.
    cuiva de (către)...   d. Cartea **mi**-a fost dată de bunica.
                                    e. Albumul **i**-a fost dat de ziua lui de către un
                                               prieten.
                                    f. Subiectele **le**-au fost date de președintele
                                               comisiei.
                                    g. Premiile **vă** vor fi date la închiderea competiției.
    spre ... / în...   h. Fereastra camerei mele **dă** spre / în grădină.
- B. *a-și da*
    cuiva ceva   d. **Și**-a dat toate *lucrurile* (= lucrurile **sale**) mai
                                               vechi **săracilor**.

pe cineva

C. a se da

cuiva

cuiva

c. **Ți-ai dat fratele** (= *pe fratele tău*) la școală ?

a. (p. 3, 6) Cu cât *se dau* (= *sunt date) merele ?

c. (p. 3, 6) De obicei, copiii *se dau* (= sunt dați) la școală la 6 ani.

d. (p. 3, 6) Pământul *se va da* (= va fi dat) **urmașilor**.

e. (p. 3, 6) Cădourile nu *se dau* (= nu sunt date) altora.

f. (p. 3, 6) Subiectele astea *s-au mai dat* (= au mai fost date) la teză.

g. (p. 3, 6) Premiile *se dau* (= sunt date) în fiecare an.

(p. 3, 6) **Lui Ion i s-a dat** (= **i-a fost dat**) premiul al II-lea.

II

A. ~ cuiva SĂ...

d. **I-am dat SĂ** mănânce.

f. **Mi-a dat SĂ** fac o problemă.

EXPRESII

A. ~ bună ziua (cuiva)

De ce nu dai bună ziua (**vecinilor**)?

~ examen / teză /
lucrare la...

Dați examen/teză/lucrare la chimie?

~ atenție (dativ / cuiva)

Profesora **i-a dat** prea multă atenție **Elenei**.

Dați atenție **studiului** individual!

~ înapoi (cuiva) ceva

Trebuie să **le dea** înapoi banii împrumutați.

~ în primire (cuiva)
ceva

(**Mi**-)a dat în primire toate *dosarele*.

Anul acesta vom da în folosință un nou stadion.

~ în folosință ceva

D-na Vasilescu dă *camere* cu chirie (**studentilor**).

~ cu chirie (cuiva)
ceva

Dă-**le** *ceva* de lucru **copiilor**!

~ de lucru cuiva ceva

Rezolvarea problemei **mi-a dat** mult de lucru.

~ de lucru cuiva

Familia Georgescu *te-a dat* în judecată.

~ în judecată pe cineva

Te rog să-**mi dai** *un sfat*!

~ sfaturi cuiva

Șeful de echipă dă indicații **muncitorilor** înainte de începerea lucrului.

~ indicații cuiva

Noua linie tehnologică n-a dat randament.

~ randament

Femeia aceea a dat naștere unui copil de sex bărbătesc.

~ naștere cuiva

Atitudinea lui a dat naștere la discuții / **unor discuții** neplăcute.

~ naștere la... /dativ

Vom da lecții de engleză și **preșcolarilor**.

~ lecții cuiva

B. ~ seama de...	Și-a dat seama imediat de greșeala făcută.
~ părerea despre... / asupra...	Profesorul și-a dat părerea despre lucrarea ta / asupra lucrării tale?
~ viața pentru...	Ostașii și-au dat viața (= *viața lor) pentru patrie.
C. ~ în folosință	(p. 3,6) Blocurile se dau (= sunt date) în folosință peste trei luni.
~ examen / teză / lucrare	(p. 3,6) Se va da examen/teză/lucrare și la istorie?
~ atenție (dativ / cuiva)	(p. 3) Se dă prea multă atenție acestei probleme.
~ înapoi ceva	(p. 3,6) Cărțile împrumutate se dau înapoi (= sunt date înapoi) după ce sunt citite.
~ în primire (cuiva)	(p. 3,6) Se vor da în primire (= vor fi date în primire) toate documentele de arhivă.
~ cu chirie (cuiva)	(p. 3,6) Aici nu se dau (= nu sunt date) camere cu chirie.
~ de lucru (cuiva)	(p. 3,6) Ce li s-a dat (= le-a fost dat) de lucru?
~ în judecată unul pe altul	Cei doi vecini s-au dat în judecată.
~ indicații (cuiva)	(p. 3,6) Se vor da (= vor fi date) indicații de folosire a acestui aparat tuturor beneficiarilor .
~ lecții (cuiva)	(p. 3,6) Se vor da (= vor fi date) lecții de înot tuturor copiilor .

II

B. ~ cuvântul CĂ...	Și-a dat <i>cuvântul</i> (= * <i>cuvântul său</i>) CĂ nu e vinovat.
~ seama CĂ...	Îmi dau seama CĂ n-ai dreptate.
CE...	Ne dăm seama CE trebuie să facem.
CINE...	Nu-și dă seama CINE ești?
CÂT...	Nu-ți dai seama CÂT trebuie să muncești?
UNDE...	Nu-mi dau seama UNDE s-a ascuns.
CÂND...	Nu ne-am dat seama CÂND am pierdut banii.
CUM...	Îți dai seama CUM au procedat infractorii?
DACĂ...	Nu-mi dau seama DACĂ e el sau nu.

256. **DANSĂ** (dansează, să danseze, dansát)

I

- A. ceva (cu...) Am dansat *un tangou* (cu colegul meu).
cuiva ceva Le-a dansat *un fragment* din „Lacul lebedelor”.
de (către)... Valsul a fost dansat de toți cu plăcere.
- C. *a se dansa* (p. 3) De Revelion s-a dansat toată noaptea.
(p. 3,6) Polca nu *se* mai dansează (= nu mai este dansată).

257. **DATA** (datează, să dateze, datát)

I

- A. ceva a. A datat *scrisoarea* cu data de mâine.
cuiva ceva I-a datat *cererea* (= *cererea lui*) cu o zi înainte.
de... b. Cea mai veche casă din sat datează de două secole.
- din... Aceste obiecte datează din sec. al II-lea î.Ch.
de la... Această serie de sateliți datează de la 16 martie 1962.
- de (către)... a. Actul de vânzare-cumpărare a fost datat de notariat.
- B. *a-și data* Și-a datat *tabloul* (= **tabloul său*) ianuarie 1978.
ceva (p. 3,6) Toate documentele *se* datează (= sunt date).
- c. *a se data* I *s-a* datat *cererea* (= a fost datată *cererea lui*)?
cuiva

258. **DATORĂ** (datorează, să datoréze, datorát)

I

- A. cuiva ceva a. **Îi** dorez *o sumă* de bani.
de (către)... b. Dorezi *respect părinților* tăi.
- B. *a-și datora* a. Suma aceasta e datorată de Radu.
ceva (cuiva) b. **Își** dorează *postul* (= **postul său*) **prietenului** său.
- unul altuia ceva Vă dorați *stimă* unul altuia.
- C. *a se datora* I *se* dorează *stimă*.
cuiva Creșterea productivității muncii *se* dorează
dativ mai multor **factori**.

259. **DATORÍ** (se datoréște, să se datorească, datorát)

I

C. *a se datori*

dativ

Înșușirea corpurilor frecate de a atrage obiecte ușoare *se datorește* **electrizării** lor.

260. **DĂRUÍ** (dăruiește, să dăruiească, dăruít)

I

A. *cuiva ceva*

cuiva de (cătrefe)...

a. **Íi** dăruiesc **lui Mihai un album** de artă.

Jucăriile vor fi dăruite **copiilor** de (cătrefe) părinți.

B. *a-și dăruí*

cuiva ceva

Și-a dăruít colecția (= **colecția sa*) de timbre prietenilor.

unul altuia ceva

De sărbători **ne dăruím** (unii altora) *discuri* cu colinde.

dativ

b. N. Bălcescu **și-a dăruít viața** (= **viața sa*) **cauzei** revoluției.

C. *a se dăruí*

cuiva

a. (p. 3,6) Tuturor **copiilor li s-au dăruít** (= **le-au** fost dăruíte) dulciuri.

dativ

b. Acest medic *s-a dăruít* **profesiunii** sale.

261. **DĂUNÁ** (dăunează, să dăuneze, dăunát)

I

A. dativ

Ploile prea abundente dăunează **culturilor** de cereale.

cuiva

Poluarea mediului dăunează **oamenilor** și **animalelor**.

262. **DEBLOCÁ** (deblochează, să deblocheze, deblocát)

I

A. ceva

a. Au deblocat *intrarea* din spate?

cuiva ceva

b. Banca trebuie să deblocheze *fondurile* fabricii.
a. **Mi-au** deblocat *broasca* (= **broasca mea*) de la intrare.

de (cătrefe)...

b. Casierul o să **ne** deblocheze *banii* (= *banii noștri*)?

a. Mașina a fost deblocată de mecanic.

b. Fondurile valutare n-au fost încă deblocate.

- B. *a-și debloca*
ceva
- a. **Ți**-ai deblocat *frâna* (= *frâna ta)?
b. N-a reușit să-**și** deblocheze *fondurile*
(= *fondurile sale).
- C. *a se debloca*
cuiva
- a. Frâna *s*-a deblocat singură.
(fig.) Candidatul a reușit să *se* deblocheze după câteva minute.
Ți *s*-a deblocat *automatul* (= automatul **tău**)?
(p. 3,6) Drumul *s*-a deblocat (= a fost deblocat) cu ajutorul poliției.
- (cuiva)
- b. Încă nu (**ni**) *s*-au deblocat (= n-au fost deblocate) sumele pentru investiții.

263. *DECALĂ* (decalează, să decaléze, decalát)

I

- A. ceva
pe cineva
- Vom decala *data* concursului.
Pe ultimii zece metri, Ion *l*-a decalat *pe adversarul său*.
- cuiva ceva
de (căt-re)...
- Le**-au decalat *concediile* (= *concediile lor).
Decolarea a fost decalată de turnul de control.
- B. *a-și decala*
ceva
- Vrem să **ne** decalăm *examenele* (= **examenele noastre*).
- pe cineva
- Și**-a decalat *contracandidatul* (= **pe contracandidatul său*) cu 15 sutimi.
(p. 3,6) *Se* vor decala (= vor fi decalate) ultimele două examene.
- C. *a se decala*

264. *DECERNĂ* (decernă/decernează, să decérne / să decérneze, decernát)

I

- A. (cuiva) ceva
de (căt-re)...
- Juriul va decerna (**concurenților**) *premiile*.
Titlul (**i**-)a fost decernat de Academie.
- B. *a-și decerna*
unul altuia ceva
- Cele două delegații **și**-au decernat *decorații*.
- C. *a se decerna*
cuiva
- (p. 3,6) Acest titlu *se* decernă/decernează (= este decernat) numai aviatorilor.

265. *DECÍDE* (decide, să decidă, decís)

I

- A. ceva
de (căt-re)...
- a. Cinc a decis *amânarea* excursiei?
Scoaterea la licitație a averii rămase a fost decisă de moștenitori.

- B. *a-și decide*
ceva
C. *a se decide*
cuiva

Și-a decis singur *soarta* (= *soarta sa).
(p. 3,6) Renovarea teatrului s-a decis (= a fost decisă) de mult timp.
Ți s-a decis transferul (= a fost decis transferul tău).

II

- A. ~ CĂ... Vlad a decis CĂ va deveni aviator.
SĂ... Am decis SĂ merg și eu la teatru.
CE... Ați decis CE veți face în viitor?
CINE... N-am decis CUI să-i lăsăm casa.
UNDE... Ai decis UNDE îți vei petrece concediul?
CÂND... Trebuie să decidem CÂND se va inaugura expoziția.
CUM... Au decis CUM vor acționa?
DACĂ... Încă n-am decis DACĂ vom participa sau nu la simpozion.
- C. ~ SĂ... Inginerul s-a decis SĂ colaboreze la întocmirea acestui proiect.
CĂ... (p. 3) S-a decis SĂ se înceapă imediat lucrările agricole.
(p. 3) S-a decis CĂ e necesară o nouă investiție de capital.
CE... (p. 3) S-a decis CE vom face în vacanță?
CINE... (p. 3) Se va decide în curând CINE va fi numit director.
CÂT... (p. 3) S-a decis CÂTE ha vom semăna cu cartofi?
UNDE... (p. 3) Încă nu s-a decis UNDE va fi amplasat noul teatru.
CÂND... (p. 3) Să se decidă CÂND se vor începe lucrările de hidroameliorații!
CUM... (p. 3) S-a decis CUM se va numi noua fabrică?
DACĂ... (p. 3) Nu s-a decis DACĂ ei sunt vinovații sau nu.

266. DECLANȘĂ (declanșează, să declanșeze, declanșat)

I

- A. ceva a. Paznicul a declanșat *sistemul* de alarmă.
b. Descoperirea aceasta a declanșat *vii discuții* în presa de specialitate.
cuiva ceva Efortul i-a declanșat o *criză* de inimă.
de (cătore) a. Reactorul a fost declanșat de operator.
b. Convulsiile sunt declanșate de lipsa de calciu.

- C. *a se declanșa* (cuiva)
- a. Aparatul *s-a declanșat* automat.
  - b. Criza (= criza lui) cardiacă (i) *s-a declanșat* în cursul nopții.
- (p. 3,6) *S-au declanșat* (= au fost declanșate) negocierile de pace?

267. **DECLARĂ** (declără, să decläre, declarát)

I

- A. *ceva*
pe cineva
de (căt-re)...
- a. Trebuie să declari *adevărul!*
  - b. Au declarat această *zonă* rezervație naturală.
L-au declarat „doctor honoris causa”.
- a. Adevărul a fost declarat de martori.
b. A fost declarat „erou național”.
- B. *a-și declara*
ceva
unul altuia *ceva*
- a. **Și-a declarat** *intenția* (= *intenția sa) de a rămâne neutru.
Ei **și-au declarat** *simpatie*.
- C. *a se declara*
- (p. 3,6) De obicei, intențiile dușmănoase nu *se declară* (= nu sunt declarate).
Mă declar învins.

II

- A. ~ (cuiva) CĂ...
- C. ~ (cuiva) CĂ...
- Ion (**ne-**)a declarat CĂ nu cunoaște adevărul.
  - (Ni) *s-a declarat* CĂ împrumutul *ne-a fost acordat condiționat*.

EXPRESII

- A. ~ război
dativ
- C. ~ de acord cu...
- În 1941, Germania a declarat război **Rusiei**.
  - Ion *s-a declarat* de acord cu propunerea colegilor.

268. **DECODĂ** (decodează, să decodéze, decodát)

I

- A. *ceva*
cuiva *ceva*
de (căt-re)...
- C. *a se decoda*
- Sistemul nervos central *decodează* *semnalele* primite din mediul ambiant.
  - Ți-am decodat** *mesajul* (= *mesajul tău*).
  - Telegrama *n-a fost încă decodată*.
  - (p. 3,6) Orice document cifrat *se decodează* (= este decodat), dacă se cunoaște cifrul.

269. *DECONTĂ* (decontează, să deconteze, decontát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)... Am decontat *cheltuielile* de deplasare în provincie.
O să-**ți** decontăm toți *bani* (= *bani tăi) cheltuiți.
Toate sumele au fost decontate de casierie.
- B. *a-și deconta*
ceva Nu **mi-am** decontat *cheltuielile* (= *cheltuielile mele*) făcute cu ocazia deplasării la Iași.
- C. *a se deconta*
(p. 3,6) Toate sumele *se vor deconta* (= vor fi decontate) mâine.

270. *DECRETĂ* (decretează, să decretéze, decretát)

I

- A. ceva În urma inundațiilor, guvernul a decretat *starea* de necesitate.
- de (căt-re)... Grațierea a fost decretată de președintele țării.
- C. *a se decreta*
(p. 3,6) Ieri *s-a decretat* (= a fost decretată) mobilizarea.

271. *DECÚRGE* (decúrge, să decúrghă, decurs)

I

- din... Mărimea pedepsei decurge din gravitatea faptei.

272. *DEDICĂ* (dedică, să dedíce, dedicát)

I

- A. cuiva ceva
pe cineva + dativ a. Dedicăm acest *concert copiilor* supradotați.
b. Părinții *l-au dedicat pe Dan carierei* de muzician.
- cuiva de (căt-re)... a. Tabloul **ți-a** fost dedicat **ție**.
- B. *a-și dedica*
cuiva ceva **Și-a** dedicat *lucrarea* (= *lucrarea sa*) profesorului Călin.
- dativ + ceva b. N. Bălcescu **și-a** dedicat *viața* (= *viața sa) **luptei** pentru cauza națională.
- C. *a se dedica*
cuiva a. (p. 3,6) Monumentul *se dedică* (= este dedicat) **eroilor** neamului nostru.
- dativ b. V. Pârvan *s-a* dedicat **studiului** arheologiei.

273. DEDUCE (deduce, să deducă, dedus)

I

- A. ceva Studiind căderea liberă a corpurilor, I. Newton a dedus *existența* gravitației.
 cuiva ceva din... Din discuția cu el **i-am dedus intențiile** (= *intențiile lui*).
 de (către)... Existența unor elemente chimice necunoscute încă a fost dedusă de Mendeleev.
- C. a se deduce (p. 3,6) Studiind datele experimentului, rezultatul *se deduce* (= este dedus) ușor.
 dativ Acestui **element** chimic **i s-au dedus proprietățile** (= au fost deduse proprietățile **lui**) fizice?

II

- A. ~ CĂ... Ascultându-l, am dedus CĂ nu înțelesese situația.
 CE... Ai dedus CE s-a întâmplat?
 CINE... N-am dedus CINE e vinovatul.
 CÂT... Am dedus CÂT l-a costat excursia.
 UNDE... Ați dedus UNDE s-au petrecut faptele?
 CÂND... Am dedus CÂND s-a produs fenomenul.
 CUM... N-ai dedus CUM s-a produs accidentul?
- C. ~ CĂ... (p. 3) Din rezultatele obținute *se deduce* CĂ metoda aceasta este eficientă.

274. DEFECTĂ (defectează, să defecteze, defectat)

I

- A. ceva Anca a defectat *televizorul*.
 cuiva ceva **I-ai defectat frigiderul** (= **frigiderul lui*)?
 de (către)... Casetofonul a fost defectat de Mihai.
- B. a-și defecta
 ceva **Și-a defectat mașina** (= **mașina sa*).
- C. a se defecta
 cuiva **I s-a defectat instalația** (= instalația **lui s-a defectat**) electrică.

275. DEFINI (defineste, să definească, definit)

I

- A. ceva (ca...) În curs, profesorul a definit *fuzibilitatea* (ca proprietatea unui metal de a putea fi topit ușor).
 pe cineva (ca...) Directorul l-a definit *pe Matei* ca un bun inginer.

cuiva ceva
de (către)...

Maistrul **le-a** definit *fiabilitatea*.

Legea atracției universale a fost definită de
I. Newton.

B. *a-și defini*
ceva

Radu nu **și-a** definit *poziția* (= *poziția sa*) în această
problemă.

C. *a se defini*
prin...

(p. 3,6) Comerțul *se* definește (= este definit) prin
mai multe caracteristici.

dativ

(p. 3,6) Acestui corp cosmic necunoscut **i s-au**
definit caracteristicile (= au fost definite
caracteristicile **lui**).

ca...

(p. 3,6) Sănătatea *se* definește (= este definită) ca
starea de echilibru funcțional a tuturor siste-
melor unui organism.

276. DEFORMĂ (deformează, să deformeze, deformat)

I

A. ceva

a. Presiunea apei a deformat *barajul*.

b. Vârsta înaintată deformează *corpul* omului.
(fig.) Ai deformat *adevărul*.

cuiva ceva

a. Lovitura **mi-a** deformat *ușa* (= *ușa mea*).

b. (fig.) În articol, ziaristul **ne-a** deformat *ideile*
(= *ideile noastre*).

de (către)...

a. Metalul a fost deformat de căldură.

b. (fig.) Adevărul a fost deformat de martori.

B. *a-și deforma*
ceva

a. **Mi-am** deformat *scrisul* (= **scrisul meu*).

Pantofii cei vechi *s-au* deformat.

C. *a se deforma*

b. (p. 3,6) În reportajul acesta faptele *se*
deformează (= sunt deformat) în mod voit.

277. DEGAJĂ (degajează / degăjă, să degajeze / să degaje, degajat)

I

A. ceva

a. Această reacție degajă *căldură* și *lumină*.

ceva de...

b. Degajează *drumul* de zăpadă!

cuiva ceva (de...)

A cerut să-**i** degajăm *intrarea* (= *intrarea lui*)
în garaj.

de (către)...

a. Gazul toxic a fost degajat de această substanță
în contact cu aerul.

de... de (către)... b. Terenul va fi degajat de resturile menajere de către lucrătorii de la salubritate.

B. *a-și degaja*
ceva (de...)

A încercat să-și degajeze *atelierul* (= **atelierul său*) de resturile procesului de fabricație.

C. *a se degaja*

a. În urma reacției *se degajă* un gaz galben-verzui, clorul.

de...

b. Înainte de a fi arate, câmpurile *se vor degaja* (= vor fi degajate) de resturile de plante.

278. *DEGRADĂ* (degradează, să degradeze, degradat)

I

A. ceva

a. Activitatea industrială degradează *mediul înconjurător*.

pe cineva

b. Fapta asta *te degradează*.

cuiva ceva

a. Seceta **ne-a** degradat *culturile* (= *culturile noastre*).

de (către)...

Terenul a fost degradat de acțiunea nocivă a gazelor industriale.

c. Maiorul Costescu a fost degradat pentru această *faptă*.

C. *a se degrada*

a. Terenurile despădurite *se degradează*.

b. Comportându-te astfel, *te-ai degradat* în ochii prietenilor.

279. *DELIMITĂ* (delimitează, să delimiteze, delimitat)

I

A. ceva

Circumferința delimitează *suprafața* cercului.

cuiva ceva

Vrei să-**mi** delimitezi *atribuțiile* (= *atribuțiile mele*)?

de (către)... de...

Terenul de sport e delimitat de curtea școlii de un gard înalt.

B. *a-și delimita*

ceva

Și-a delimitat *poziția* (= *poziția sa*) în această problemă.

C. *a se delimita*

de...

(p. 3,6) Cum *se va delimita* (= va fi delimitată) partea lui de moștenire de a celorlalți moștenitori?

cuiva...

(p. 3,6) Nu **i s-au delimitat** *proprietățile* (= proprietățile ei n-au fost delimitate).

280. *DEMASCĂ* (demască, să demaște, demascăt)

I

- A. ceva (fig.) I. L. Caragiale demască, în piesele sale, *lipsurile* societății românești.
 pe cineva (fig.) Cine *l-a demascat pe spion*?
 de (către)... (fig.) Acțiunea de sabotaj a fost demascată (de organele competente).
- B. *a-și demasca*
 pe cineva (fig.) A reușit să-și demaște *dușmanii* (= *pe dușmanii săi*).
- C. *a se demasca*
 unul pe altul (fig.) S-a demascat printr-un gest necontrolat.
 (fig.) Cei doi inamici încearcă să *se demaște* (unul pe altul).
 (p. 3,6) (fig.) În articol *se demască* (= este demascată) activitatea subversivă a acestei grupări.

281. *DEMOLĂ* (demolează, să demoléze, demolât)

I

- A. ceva Primăria va demola toate *clădirile* insalubre.
 cuiva ceva Cine *le-a demolat atelierul* (= *atelierul lor*)?
 de (către)... Casa a fost demolată de o echipă de constructori.
- B. *a-și demola*
 ceva **Ți-ai demolat garajul** (= **garajul tău*)?
- C. *a se demola*
 (p. 3,6) Construcțiile avariate *se vor demola* (= vor fi demolate) în curând.

282. *DEMONSTRĂ* (demonstrează, să demonstreze, demonstrât)

I

- A. ceva a. Profesorul de matematică a demonstrat *teorema*.
 cuiva ceva Demonstrează-**mi** *adevărul*!
 de (către)... Această teorie a fost demonstrată de Pitagora.
 pentru... / împotriva... b. Mulțimea demonstrează pentru pace / împotriva războiului.
- B. *a-și demonstra*
 ceva a. Matematicianul **își** demonstrează *teoremele* (= *teoremele sale*) prin raționamente și calcule.
- C. *a se demonstra*
 cuiva (p. 3,6) Teorema lui Pitagora *se demonstrează* (= este demonstrată) ușor.
 (p. 3,6) De ce nu **i** s-a demonstrat *adevărul*?

II

- A. ~ (cuiva) CĂ... (I)-am demonstrat CĂ n-are dreptate.
 CE... (V)-am demonstrat CE importanță are medicina preventivă.
 CINE... (I)-ai demonstrat CINE e adevăratul vinovat.
 CÂT... (Vă) vom demonstra CÂT de importantă este mișcarea pentru organism.
 CUM... (Le-)ai demonstrat CUM au acționat infractorii?
 UNDE... Demonstrează-(ne) UNDE se vor întâlni cele două corpuri!
 CÂND... (Ne) puteți demonstra CÂND se va produce fenomenul descris?
- C. ~ (cuiva) CĂ... (p. 3) (Vi) s-a demonstrat CĂ omul se trage din maimuță?
 DACĂ... (p. 3) Nu ni s-a demonstrat DACĂ e vinovat sau nu?
 CE... (p. 3) S-a demonstrat CE important e să eviți stresul.
 CINE... (p. 3) (Li) s-a demonstrat CINE e mai talentat.
 CÂT... (p. 3) (Vi) se va demonstra CÂT e de important mediul ambiant nepoluat.
 CUM... (p. 3) Nu (i) s-a demonstrat convingător CUM au fost construite piramidele.
 UNDE... (p. 3) (Ți) se demonstrează convingător UNDE era mai bine să se amplaseze hidrocentrala?
 CÂND... (p. 3) Nu (mi) s-a demonstrat CÂND s-a produs agresiunea.

283. DEMONTĂ (demontează, să demonteze, demontat)

I

- A. ceva Mecanicul a demontat *motorul* mașinii.
 cuiva ceva Dan i-a demontat **Anei** *chiuveta* (= *chiuveta Anei*) din baie.
 de (către)... Ușile mașinii au fost demontate de șofer.
- B. a-și demonta
 ceva **Mi**-am demontat *ceasul* (= *ceasul meu*).
- C. a se demonta
 cuiva (p. 3,6) După întărirea betonului, cofrajele *se demontează* (= sunt demontate).
 (p. 3,6) **Ni** s-a demontat lampa (= a fost demontată lampa **noastră**) pentru a fi reparată.

284. DENATURĂ (denaturează, să denatureze, denaturat)

I

- A. ceva De ce ai denaturat *adevărul*?
cuiva ceva În raport **mi**-au denaturat *spusele* (= au denaturat *spusele mele*).
de (către)... Sensul lucrării a fost denaturat de referent.
- C. a se denatura (p. 3,6) Prin această afirmație *se* denaturează (= este denaturată) ideea de bază a documentului.

285. DENIGRĂ (denigrează, să denigreze, denigrat)

I

- A. ceva Articolul denigrează *activitatea* Institutului de
Chimie.
cuiva ceva **Ți**-au denigrat întreaga *operă* (= *opera ta*).
pe cineva Criticul nu *l*-a denigrat niciodată *pe poet*.
de (către)... Orice persoană celebră este denigrată de dușmani.
- B. a-și denigra
ceva Nu-**ți** denigra *țara* (= **țara ta*)!
pe cineva **Și**-a denigrat *colegii* (= *pe colegii săi*) într-un
interviu la radio.
- C. a se denigra
unul pe altul Cele două companii rivale *se* denigrează în presă.
(p. 3,6) În această carte *se* denigrează (= este
denigrată) ideea națională.

286. DENUNȚĂ (denunță, să denunțe, denunțat)

I

- A. ceva a. Cine a denunțat *frauda*?
b. Părțile interesate au denunțat *contractul*.
pe cineva a. S-a aflat cine *i*-a denunțat *pe complotiști*?
cuiva pe cineva Un vecin **ți**-a denunțat *fratele* (= *pe fratele tău*).
de (către)... Infractorul a fost denunțat de *complicii* săi.
- B. a-și denunța
pe cineva **Și**-a denunțat *vecinul* (= *pe vecinul său*).
- C. a se denunța
unul pe altul Complicii *s*-au denunțat (unul pe altul) de la
primele cercetări.
(p. 3,6) În scrisoare *se* denunță (= sunt denunțate)
fapte penale grave.

287. *DEPANĂ* (depanează, să depaneze, depanat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
B. *a-și depana*
ceva
C. *a se depana*
- Ai depanat *televizorul*?
Tehnicianul o să-ți depaneze *frigiderul* (= *frigiderul tău*).
Mașina a fost depanată de mecanic.
Trebuie să-și depaneze *radioul* (= *radioul său).
(p. 3,6) Aici *se depanează* (= este depanată) aparatură audio și video.

288. *DEPĂRTĂ* (depărtează, să depărteze, depărtat)

I

- A. ceva de...
cuiva ceva de...
de (căt-re)...
B. *a-și depărta*
ceva de...
pe cineva
C. *a se depărta*
de ceva
de cineva
unul de altul
- a. Depărtează *masa* de perete!
Îi depărtez *scaunul* (= *scaunul lui*) de ușă.
Băncile au fost depărtate pentru a ne face loc.
Îmi depărtez *cartea* de ochi.
Depărtează-ți *scaunul* (= *scaunul tău*) de ușă!
(fig.) Prin comportarea ta, ți-ai depărtat toți *prietanii* (= *pe prietenii tăi*).
Mă depărtez de casă.
Câinele nu *se depărtează* de stăpân.
(fig.) *M-am depărtat* de sora mea.
Mergând prin pădure, *ne-am depărtat* unii de alții.
b. La examen, Victor *s-a depărtat* de subiect.

289. *DEPĂȘI* (depășește, să depășească, depășit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re)...
- a. Autobuzul a depășit *taxiul*.
Întreprinderea a depășit *greutățile* financiare.
b. (fig.) Succesul vostru a depășit toate *așteptările*.
a. *L-am depășit pe sportivul* din fața mea.
b. Această problemă *mă depășește*.
a. Depășește-*i mașina* (= *mașina lui*)!
Toate *greutățile* au fost depășite.
b. Cheltuielile de construcție au fost depășite cu 15%.

B. *a-și depăși*
ceva

Muncitorii **și**-au depășit *norma* (= **norma lor*).
Mi-am depășit *posibilitățile* (= *posibilitățile mele*) financiare.

pe cineva

a. Sportivul acesta **și**-a depășit *coechipierii* (= *pe coechipierii săi*).

C. *a se depăși*
unul pe altul

Ne-am depășit unii pe alții la învățătură.

b. Actorul *s*-a depășit *pe sine*.

(p. 3,6) *S*-au depășit (= au fost depășite) toate angajamentele luate.

290. DEPÍNDE (depinde, să depíndă, depíns)

I

A. de...

Rezultatul experienței depinde de munca depusă de voi.

II

A. ~ de... DACĂ...
de... SĂ...

(p. 3) Depinde de mine DACĂ reușesc sau nu.

(p. 3) Depinde numai de tine SĂ obții locul I la concurs.

291. DEPISTÁ (depisteáză, să depistéze, depistát)

I

A. ceva
cuiva ceva

Geologii au depistat *un nou bazin* carbonifer.

Medicul **i**-a depistat **bunicii** o *leziune* incipientă a retinei.

de (cătrel)...

Cauza fenomenului n-a fost depistată de nimeni.

B. *a-și depista*
ceva

Și-a depistat *mașina* (= **mașina sa*) furată acum o lună.

pe cineva

Încearcă să-**și** depisteze *coechipierul* (= *pe coechipierul său*) rătăcit în pădure.

C. *a se depista*

(p. 3,6) Cu ajutorul acestui aparat *se* depistează (= sunt depistate) unele afecțiuni cardiace.

cuiva

(p. 3,6) La examenul radiologic **i** s-au depistat (= **i**-au fost depistate) urmele unei fracturi de tibie.

292. *DEPLASĂ* (deplascăză, să deplascăze, deplascăt)

I

- A. *ceva*
 ceva spre... /la...
 cuiva *ceva*
 de (căt-re)...
 a. Cine a deplascăt *containerele*?
 Deplascăză *camionul* spre/la dreapta!
 Lovitura primită **i**-a deplascăt *umărul* (= *umărul lui).
- B. *a-și deplasa*
ceva
 Armata **și**-a deplascăt *trupele* (= *trupele sale*) spre vest.
- C. *a se deplasa*
ceva
 Satelitul *se* deplascăză pe orbită cu viteză constantă.
 După operația de menisc, Alexandru *se* deplascăză greu.
- la...
 b. Inginerul *s*-a deplascăt la Iași în interes de serviciu.
- cuiva
 a. Când a căzut pe gheață, **i** *s*-a deplascăt *genunchiul* (= *genunchiul lui*).

293. *DEPOSEDĂ* (deposedăză, să deposedăze, deposedăt)

I

- A. *ceva de...*
 Hotărârea judecătorească deposedăză *societatea* reclamată de toate bunurile ei.
- pe cineva de...
 Fratele cel mare *l*-a deposedat *pe cel mic* de moștenirea cuvenită.
- cuiva pe cineva de...
I-a deposedat *fratele* (= *pe fratele lui*) de avere.
- de (căt-re)... de...
 Țăranii au fost deposedați de pământ de către regimul comunist.
- B. *a-și deposeda*
ceva de...
Și-a deposedat *familia* (= *familia sa) de toate proprietățile.
- pe cineva de...
 Nu încerca să-**ți** deposedezi *frații* (= *pe frații tăi*) de drepturile lor!
- C. *a se deposeda*
 (p. 3,6) Prin această lege *se* deposedăză (= este deposedată) cea mai mare *parte* a proprietarilor de pământ.

294. **DEPOZITĂ** (depozitează, să depoziteze. depozitat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (cătrefe)...
- Unde să depozităm *cutiile* astea?
Le-am depozitat valizele (= *valizele lor*) la biroul de bagaje.
Produsele finite sunt depozitate în magazie.
- B. *a-și depozita*
ceva
- Mi-am depozitat lucrurile** (= *lucrurile mele*) vechi într-o debara.
- C. *a se depozita*
(p. 3,6) Surplusul de produse *se depozitează* (= este depozitat) cu grijă.

295. **DEPRİNDE** (deprinde, să deprindă, deprins)

I

- A. ceva
cuiva ceva
pe cineva cu...
cuiva pe cineva cu...
- a. În copilărie a deprins *obiceiuri* sănătoase.
Ți-am deprins limba (= *limba ta*) în scurt timp.
b. *L-a deprins pe Ionel* cu lapte praf.
O să-**ți** deprindem *copiii* (= *pe copiii tăi*) cu sportul.
- de (cătrefe)...
- a. Limba română este deprinsă de mulți străini cu destulă ușurință.
Am fost deprinși de părinți cu ordinea și curățenia.
- de (cătrefe)...
- cu...
- B. *a-și deprinde*
ceva cu...
- Nu **mi-am** deprins *ochii* (= **ochii mei*) cu întinericul.
- pe cineva cu...
- Și-a** deprins *câinele* (= *pe câinele său*) cu hrana conservată.
- C. *a se deprinde*
cu...
- (p. 3,6) Pisica *se va deprinde* (= va fi deprinsă) cu hrana naturală.
- cu...
- Nu *m-am* deprins cu obiceiurile voastre.

II

- A. ~ pe cineva SĂ...
cuiva pe cineva SĂ...
- I-am deprins pe copii* SĂ se culce devreme.
O să-**ți** deprind *câinele* (= *pe câinele tău*) SĂ mănânce orice.
- de (cătrefe)...
- SĂ...
A fost deprinsă SĂ se scoale devreme.
- B. ~ ceva SĂ...
- Mi-am** deprins *auzul* (= **auzul meu*) SĂ distingă cele mai slabe zgomote.

pe cineva SĂ...
C. a se deprinde
SĂ...

Deprinde-**ți** *fiul* (= *pe fiul tău*) SĂ spună adevărul!

Ne-am deprins SĂ facem plimbări în fiecare zi.
(p. 3,6) Prin antrenamente speciale, câinii *se*
deprind (= sunt deprinși) SĂ descopere drogurile
ascunse de traficanți.

296. DEPÚNE (depúne, să depúnă, depús)

I

A. ceva

a. Șoferul a *depus bagajele* în portbagaj și a închis
ușa.

pe cineva
cuiva ceva

Mașina *ne-a* *depus* la intrarea aeroportului.

Ți-am *depus bagajele* (= *bagajele tale*) la biroul
de bagaje.

de (căt)re...

Scrisoarea a fost *depusă* de portar pe biroul
decanului.

B. a-și depune
ceva

V-ați *depus pașapoartele* (= *pașapoartele voastre*)
pentru viză?

C. a se depune

(p. 3, 6) Obiectele pierdute *se* *depun* (= sunt depuse
la acest ghișeu.

b. Substanțele insolubile *se* *depun* pe fundul
recipientului.

EXPRESII

A. ~ bani (la ...)

A *depus* toți banii la CEC.

~ un act / un memoriu

O să *depun* actele la registratură.

/ o cerere la ...

~ (o) muncă / (un)

Pentru crearea acestei firme am *depus* nenumărate
eforturi.

efort, -uri

~ jurământul

Măine toți soldații vor *depune* jurământul.

~ mărturie în .../

Nu voi *depune* mărturie în acest proces.

împotriva...

A *depus* mărturie împotriva noastră.

B. a-și depune

De ce nu-**ți** *depui banii* (= *banii tăi*) la bancă?

~ banii (la ...)

Mi-am *depus actele* (= **actele mele*) pentru viză.

~ actele (la ...)

Guvernul **și-a** *depus* mandatul (= **mandatul său*)
la cererea președintelui.

~ mandatul

C. ~ mărturie în ...

În acest proces *se* vor mai *depune* (= vor mai fi
depușe) câteva mărturii.

- ~ bani (la ...) (p. 3, 6) Bani *se* depun (= sunt depuși) la CEC sau la bancă.
- ~ actele (la ...) (p. 3, 6) Aici *se* depun actele (= sunt depuse) pentru căsătorie?
- ~ (o) muncă / (un) efort, -uri (p. 3, 6) Pentru ridicarea acestei clădiri *s-au* depus (= au fost depuse) eforturi uriașe.
- ~ jurământul Mâine *se* va depune jurământul.

297. DERANJĂ (deranjează, să deranjeze, deranjat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt)re ...
- a. Mișcându-se neatent, au deranjat *exponatele*.
b. Prin atitudinea lor au deranjat *opinia* publică.
Venind târziu acasă, *l-am* deranjat *pe colegul* meu de cameră.
a. *I-am* deranjat *lucrurile* (= *lucrurile ei*).
b. Eram mereu deranjați de zgomote.
- B. *a-și deranja* ceva
pe cineva
- a. *Ti-ai* deranjat *coafura* (= **coafura ta*).
b. Întorcându-se târziu, Anca *și-a* deranjat *colega* (= *pe colega sa*) de cameră.
- C. *a se deranja* cuiva
- a. (p. 3, 6) *I s-a* deranjat *ținuta* (= *ținuta lui*).
b. Nu *vă* deranjați, *vă* rog!

II

- C. *a se deranja* SĂ ...
EXPRESII
- B. ~ stomacul
- Nu *s-a* deranjat SĂ răspundă la telefon.
Și-a deranjat *stomacul* (= **stomacul său*) mâncând prea multe fructe.

298. DEREGLĂ (dereglează, să deregleze, dereglat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt)re ...
- Undele magnetice au dereglat *aparatura* electronică.
Cine *ți-a* dereglat *televizorul* (= **televizorul tău*)?
Funcția rinichiului a fost dereglată de un calcul.
- B. *a-și deregla* ceva
- Ducând o viață dezordonată *și-a* dereglat *ritmul* (= **ritmul său*) biologic.
- C. *a se deregla* cuiva
- (p. 3, 6) Imaginea de la televizor *s-a* dereglat (= a fost dereglată).
(p. 3, 6) *I s-a* dereglat *pulsul* (= *pulsul lui*).

324. **DETECTĂ** (detcctează, să detecteze, detectát)

I

- A. ceva Radarul a detectat *un avion* străin.
 pe cineva Poliția *i-a detectat pe infractori*.
 cuiva ceva (fig.) **Ți-au detectat intențiile** (= *intențiile tale*).
 de (cătref) ... Noul zăcământ de țitei a fost detectat de doi geologi.
- B. *a-și detecta*
 ceva **Și-a detectat mașina** (= *mașina sa*) dispărută acum o lună.
 unul altuia ceva Cele două armate **își** vor detecta ușor *pozițiile* (= *pozițiile lor*).
 pe cineva N-a reușit să-**și** detecteze *dușmanul* (= *pe dușmanul său*).
- C. *a se detecta*
 cuiva (p. 3, 6) Cu acest aparat *se detectează* (= sunt detectați) calculii renali.
 unul pe altul **I** s-a detectat o fractură veche a tibiei.
 Cele două echipe vor încerca să *se* decteze în teren.

325. **DETERIORĂ** (deteriorează, să deterioreze, deteriorát)

I

- A. ceva Ploaia o să deterioreze *instalația* electrică.
 cuiva ceva Viața dezordonată **i-a** deteriorat *sănătatea* (= *sănătatea lui*).
 de (cătref) ... Șoseaua a fost deteriorată de circulația intensă.
- B. *a-și deteriora*
 ceva Căzând, **și-a** deteriorat *aparatul* (= *aparatul său*) de fotografiat.
- C. *a se deteriora*
 cuiva Mașina *s-a* lovit de copac deteriorându-*se*.
 Relațiile dintre cele două țări *s-au* deteriorat.
Ni *s-a* deteriorat *aparatul* (= *aparatul nostru*) de emisie-recepție.

326. **DETERMINĂ** (determínă, să detérmine, determinát)

I

- A. ceva a. Agricultura intensivă determină *obținerea* unor recolte sporite.
 b. Mendeleev a determinat cu precizie *locul* elementelor chimice în sistemul periodic.
- cuiva ceva a. Educația din familie **i-a** determinat *caracterul* (= *caracterul lui*).

- f. Congresul va fi deschis de președintele prezidiului.
- g. Magazinul acesta va fi deschis peste o săptămână.

B. *a-și deschide*
ceva

- a. **Mi-am** deschis *valiza* (= *valiza mea*).
- b. Deschide-**ți** *umbrela* (= *umbrela ta*)!
- c. Încă nu **și-a** deschis *telegrama* (= *telegrama sa*)?
- g. **V-ați** deschis *magazinul* (= *magazinul vostru*)?

C. *a se deschide*

- a. (p. 3, 6) *Capacul cutiei se deschide* (= este deschis) ușor.

Ușa dulapului *s-a* deschis singură.

- b. (p. 3, 6) *Umbrela mea se deschide* (= este deschisă) greu.

- c. Volumul *s-a* deschis la pag. 27.

- d. (p. 3, 6) *Casetofonul se deschide* (= este deschis) apăsând pe buton.

- e. (p. 3, 6) În acest caz *se va deschide* (= va fi deschisă) *cavitatea ventriculară*.

- f. (p. 3, 6) *Olimpiada se va deschide* (= va fi deschisă) *peste câteva zile*.

- g. (p. 3, 6) *Casa teatrului se deschide* (= este deschisă) la ora 10.

- h. *Bobocii de tranfadir încă nu s-au deschis*.

cuiva

- a. **Mi s-a** deschis *geanta* (= *geanta mea*).

- c. (p. 3, 6) **I se** deschid *scrisorile* (= sunt deschise *scrisorile lui*)?

- e. (p. 3, 6) **I s-a** deschis *rana* (= *rana lui*).

- h. (p. 3, 6) **Trandafirului** nu *i s-au* deschis *bobocii* (= *bobocii lui*).

305. **DESCIFRĂ** (descifrează, să descifreze, descifrat)

I

A. *ceva*
cuiva ceva

- a. Cine a descifrat *hieroglifele egiptene*?

Încerc să-**ți** descifrez *manuscrisul*
(= *manuscrisul tău*).

- b. fig. Nu **le-am** descifrat *intențiile* (= *intențiile lor*).

- a. Codul a fost descifrat de o echipă specializată.

de (către) ...

B. *a-și descifra*
ceva

Nu poți să-**ți** descifrezi propriul *scris* (= *scrisul tău*)?

- unul altuia ceva   b. (fig.) Cei doi concurenți **și**-au descifrat *intențiile* (= **intențiile lor*).
- C. *a se descifra*   (p. 3, 6) Inscripțiile antice *se* descifrează (= sunt descifrate) cu greutate.
- b. (fig.) (p. 3, 6) **Lui Radu i** s-a descifrat (= **i**-a fost descifrat) ușor *planul* (= *planul lui*).

306. **DESCOMPLETĂ** (descompletează, să descompleteze, descompletat)

I

- A. ceva   *Nu* descompletea *seriile* de timbre!
- cuiva ceva   Cine **ți**-a descompletat *colecția* (= *colecția ta*) de tablouri?
- de (către) ...   Nu știm de cine a fost descompletat *mobilierul* teatrului.
- B. *a-și descompleta*
    ceva   **Și**-a descompletat *serviciul* (= **serviciul ei*) de masă.
- C. *a se descompleta*   (p. 3, 6) Prin vânzări nelegale *s*-au descompletat (= au fost descompletate) numeroase colecții de artă.

307. **DESCOMPUNE** (descompune, să descompună, descompus)

I

- A. ceva   Bacteriile descompun *substanțele* organice.
- ceva în ...   Prin electroliză chimiștii descompun *apa* în oxigen și hidrogen.
- C. *a se descompune*   (p. 3, 6) În condiții normale, această substanță *se* descompune rapid.
- (p. 3, 6) Pentru prepararea biogazului *se* descompun (= sunt descompuse) dejecțiile animale și resturile menajere.

308. **DESCOPERI** (descoperă, să descopere, descoperit)

I

- A. ceva   a. Mama a descoperit *oala* cu lapte.
- b. N. Paulescu a descoperit *insulina*.
   Trebuie să descopăr *adevărul*.
- pe cineva   *L*-am descoperit *pe tata* în mulțime.
- cuiva ceva   a. Descoperă-**i** *capul* (= **capul lui*)!
- b. **Îți** voi descoperi *secretul* (= *secretul tău*).
- cuiva pe cineva   **Îi** va descoperi *cîinele* (= *cîinele lui*) pierdut.
- de (către) ...   În sec. al XX-lea au fost descoperite noi elemente chimice.

B. *a-și descoperi*
ceva

- a. Copiii **își** descoperă *capetele* (= *capetele lor) când salută.
b. **Și**-a descoperit târziu *talentul* (= *talentul său*) muzical.

C. *a se descoperi*

- a. Ionuț *s-a* descoperit când a trecut pe lângă noi.
b. (p. 3, 6) *S-a* descoperit (= a fost descoperit) un nou trib primitiv în Amazonia.

unul pe altul

- a. Vlad și Anca *s-au* descoperit întâmplător în mulțime.

II

A. ~ CĂ ...
DACĂ ...
CE ...
CINE ...
CÂT ...
UNDE ...

- Am descoperit CĂ suntem rude.
N-au descoperit DACĂ a spus adevărul la proces.
Ai descoperit CE s-a întâmplat?
N-am descoperit CINE mi-a luat manuscrisul.
Ai descoperit CÂȚI bani lipsesc?
N-au descoperit UNDE au fost ascunse documentele sustrase.

CÂND ...
CUM ...

- Ați descoperit CÂND s-a produs atacul?
Vom descoperi CUM s-a operat în cazul acesta.

C. ~ CĂ ...
CE ...
CINE ...
CÂND ...
UNDE ...
CUM ...

- (p. 3,6) *S-a* descoperit CĂ vaccinul a fost inactiv.
CE a făcut în seara aceea?
CINE a luat dosarul?
CÂND s-a produs incidentul?
UNDE s-a ascuns vinovatul?
CUM au acționat?

309. *DESCRÎE* (descrie, să descrie, descris)

I

A. *ceva*

- a. În compunere am descris *frumusețea* Carpaților.
b. Mașina a descris *o curbă*.

pe cineva
cuiva *ceva*
de (câtre) ...

- a. Descrieți *o persoană apropiată!*
Îi descriu *chipul* (= *chipul ei*).
Întâmplarea a fost descrisă de martorii oculari.

B. *a-și descrie*
ceva

Am încercat să-**mi** descriu *situația* (= *situația mea*).

pe cineva

În această schiță autorul **își** descrie *părinții* (= *pe părinții săi*).

C. *a se descrie*

- (p. 3, 6) În tratat *se* descriu (= sunt descrise) câteva specii noi din flora României.

cuiva

- (p. 3, 6) **Ni** s-au descris (= **ne**-au fost descrise) caracteristicile aparatului.

- b. (p. 3, 6) Între punctele A și B *se va* descrie (= va fi descrisă) o traiectorie rectilinie.

310. *DESCUIÁ* (descúie, să descúie, descuiát)

I

- A. *ceva* Descuind *dulapul*, a rupt cheia.
cuiva ceva Poți să-**mi** descui *valiza* (= *valiza mea*)?
de (căt-re) ... Poarta a fost descuiată de mama.
- B. *a-și descuia* L-am văzut descuindu-**și** *cutia* (= *cutia sa*) poștală.
- C. *a se descuia* (p. 3, 6) Cu ce cheie *se* descuie (= este descuiată)
cuiva ușa asta?
(p. 3, 6) **Mi** s-a descuiat servieta (= servieta **mea**).
(p. 3, 6) **Ți** s-a descuiat (= a fost descuiată) căsuța
(= căsuța **ta**) poștală.

311. *DESCURAJÁ* (descurajează, să descurajeze, descuraját)

I

- A. *ceva* Hotărârea guvernului n-a descurajat *presa*.
pe cineva Nesinceritatea ta *mă* descurajează.
cuiva pe cineva Insuccesul **i**-a descurajat *susținătorii* (= *pe susținătorii lui*).
de (căt-re) ... Vor fi descurajați de atitudinea ta.
- B. *a-și descuraja* Nu-**ți** descuraja *copilul* (= *pe copilul tău*)!
- C. *a se descuraja* Aflând condițiile de participare la concurs, *ne*-am descurajat.
(p. 3, 6) Astăzi *se* descurajează (= este descurajată) orice atitudine șovină.

312. *DESEMNA* (desemnează, să desemneze, desemnát)

I

- A. *ceva* Arbitrii au desemnat *echipa* noastră pentru a participa la concursul pe țară.
pe cineva Colegii *te*-au desemnat pentru funcția de președinte al asociației.
pe cineva (ca ...) Au desemnat-o *pe Ana* (ca) locțiitor de director.
- B. *a-și desemna* Încă nu **și**-a desemnat *succesorul* (= *pe succesorul său*).
- C. *a se desemna* *Se* va desemna (= va fi desemnată) o comisie pentru întocmirea *bilanțului*.

313. *DESENÁ* (deseneáză, să desenéce, desenát)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
- Desenați *harta* Europei!
O desenez *pe bunică*.
Îi desenez **copilului** *o floare*.
Îi desenez *casa* (= *casa lui*).
- de (cătref) ...
în ... / pe ...
în ... / cu ...
- Peisajul acesta a fost desenat de fratele meu.
Desenați în / pe caiete!
Îi place să deseneze în/cu cărbune.
- B. *a-și desena*
ceva
- Îmi** desenez *portretul* (= *portretul meu*).
- C. *a se desena*
cuiva
- (p. 3, 6) Proiectul *se desenează* (= este desenat) la planșetă.
I *s-a desenat* (= **i-a** fost desenat) planul apartamentului.

314. *DEFÁCE* (desfăce, să desfăcă, desfăcút)

I

- A. ceva
ceva în ...
cuiva ceva
de (cătref) ...
- a. Desfă *pachetul!*
b. Mecanicul a desfăcut *motorul* în segmente.
Îți desfac *puloverul* (= *puloverul tău*).
- B. *a-și desface*
ceva
- Ana încă nu **și-a** desfăcut *bagajele* (= *bagajele sale*).
- C. *a se desface*
cuiva
- Pachetul *s-a* desfăcut.
(p. 3, 6) Cutiile de conserve *se* desfac (= sunt desfăcute) cu un cuțit special.
c. Floarea asta *se* desface în curând.
b. **I** *s-a* desfăcut tivul (= tivul **ei**).

315. *DEFĂȘURÁ* (desfășoară, să desfășoáre, desfășurat)

I

- A. ceva
de (cătref) ...
- a. Desfășurați *ghemul* mai repede!
b. Inginerul Miron desfășoară *o activitate* intensă.
- B. *a-și desfășura*
ceva
- a. Planșa a fost desfășurată de Rodica.
b. Studenții de la Institutul Politehnic **își** desfășoară *activitatea* (= ***activitatea lor**) practică în ateliere.

- C. *a se desfășura* Comerțul *se desfășoară* în mod planificat.
 Acțiunea romanului „Răscoala” de L. Rebreanu
se desfășoară la începutul sec. al XX-lea.
 c. Pe teritoriul României *se desfășoară* două treimi
 din arcu carpatic.

316. **DESFIIŢĂ** (desfiiŢează, să desfiiŢeŢe, desfiiŢât)

I

- A. *ceva* Ministerul a desfiiŢat *unităŢile* nerentabile.
cuiva ceva **I**-au desfiiŢat *postul* (= *postul lui*).
de (către) ... Institutul a fost desfiiŢat de organele competente.
- B. *a-Ţi desfiiŢa*
ceva Radu **Ţi**-a desfiiŢat *garajul* (= *garajul său*).
- C. *a se desfiiŢa*
cuiva (p. 3, 6) Atelierul optic *s-a desfiiŢat* (= a fost desfiiŢat).
 (p. 3, 6) **I** *s-a desfiiŢat* *clasa* (= a fost desfiiŢată
 clasa **lui**).

317. **DESPACHETĂ** (despachetează, să despacheteŢe, despachetât)

I

- A. *ceva* Despachetează *cumpărăturile!*
cuiva ceva **I**-am despachetat *cărŢile* (= *cărŢile lui*).
de (către) ... Mobila a fost despachetată cu grijă de proprietar.
- B. *a-Ţi despacheta*
ceva Maria încă nu **Ţi**-a despachetat *lucrurile* (= *lucrurile*
sale).
- C. *a se despacheta*
cuiva (p. 3, 6) Mărfurile casabile *se despachetează*
 (= sunt despachetate) cu atenŢie.
 (p. 3, 6) **Lui IonuŢ** *i s-au despachetat* bagajele
 (= au fost despachetate bagajele **lui**).

318. **DESPĂGUBÎ** (despăgubeste, să despăgubescă, despăgubit)

I

- A. *ceva* Vinovatul va despăgubi *partea* vătămată.
pe cineva... pentru... Societatea de asigurări *l-a despăgubit* pentru
 pierderea suferită.
cuiva ceva **Îi** vom despăgubi *părinŢii* (= *pe părinŢii lui*).
de (către) ... Ţăranii vor fi despăgubiŢi de stat pentru pământul
 expropriat.

B. *a-și despăgubi*
pe cineva

Trebuie să **vă** despăgubiți *asociații* (= *pe asociații voștri*).

C. *a se despăgubi*

(p. 3, 6) Toate persoanele *se* vor despăgubi (= vor fi despăgubite) prin hotărâre judecătorească.

319. **DESPĂRȚI** (despărte, să despărtă, despărțit)

I

A. ceva de ... prin ...
pe cineva de ...
de (cătore) ...

a. O să despart *biroul* de hol printr-o draperie.
b. (fig.) *L*-au despărțit de priereni.
Ionel a fost despărțit de ai săi când avea un an.

B. *a-și despărți*
ceva de ... prin ...

Și-a despărțit *curtea* (= *curtea sa*) de grădină printr-un gard de lemn.

C. *a se despărți*
de ...
unul de altul

b. *M*-am despărțit de Sorin la ora 9.
Ajungând la farmacie, Dana și Anca *s*-au despărțit.
c. Cei doi soți *s*-au despărțit de doi ani.

320. **DESPRÎNDE** (desprinde, să desprindă, desprîns)

I

A. ceva de pe ...
ceva din ...

a. A desprins *eticheta* de pe valiză.
b. (fig.) Din discuțiile purtate am desprins câteva *idei* interesante.

cuiva ceva
de (cătore) ...

a. Medicul *i*-a desprins cu grijă *pansamentul*.
Timbrul n-a fost desprins cu atenție de Radu.

B. *a-și desprinde*
ceva

c. Făcând un gest brusc, **și**-a desprins *mâneca* (= **mâneca sa*).

C. *a se desprinde*

a. Tabloul *s*-a desprins din cui și a căzut.
b. (fig.) Prin abstractizare, *se* desprind (= sunt deprinse) unele caracteristici ale obiectului cercetat.

cuiva

c. **Mi** *s*-a desprins *tivul* (= tivul **meu**).

EXPRESII

A. ~ o concluzie din ...

Din analiza faptelor vom desprinde o concluzie sigură.

C. ~ o concluzie din

Din spusele lui nu *s*-a desprins nici o concluzie.

321. **DESTINĂ** (destinează, să destinéze, destinat)

I

- A. *cuiva ceva*
pe cineva + dativ
de (căt-re) ... + dativ
- Am destinat această *lucrare* **urmașilor** noștri.
Soarta *ne-a* destinat **luptei**.
Spitalul este destinat de sponsori **copiilor** preșcolari.

- B. *a-și destina*
ceva + dativ

N. Bălcescu **și-a** destinat *opera* (= *opera sa*) **luptei** pentru idealul național.

- cuiva ceva*

Părinții **și-au** destinat toate *eforturile* (= *eforturile lor*) **copiilor**

II

- A. ~ pe cineva SĂ ...
de (căt-re) ... SĂ ...
- L-au destinat SĂ împlinească jurământul strămoșesc.
A fost destinat SĂ câștige întotdeauna.

322. **DESTITUÎ** (destituie, să destituie, destituît)

I

- A. *ceva*
pe cineva (din ...)
de (căt-re) ...
- Vom destitui *consiliul* de administrație.
De ce *te-au* destituit (din funcția de director)?
Directorul a fost destituit pentru incompetență.

- B. *a-și destitui*
pe cineva

Și-a destituit adjunctul (= *pe adjunctul său*).

- C. *a se destitui*

(p. 3, 6) Începând de astăzi, *se* destituie (= este destituită) întreaga *conducere* a departamentului.

323. **DETAȘĂ** (detașează, să detașéze, detașât)

I

- A. *ceva* (de ... / din ...)
pe cineva (la ...)
de (căt-re) ...
- a. Detașează *foaia* asta (din carnet)!
- b. *Pe soful* tău l-au detașat la Constanța?
- a. Panoul stâng a fost detașat de restul ansamblului pictural pentru a fi restaurat.

- B. *a-și detașa*
ceva

Și-a detașat *proteza* (= **proteza sa*) pentru a o repara.

- pe cineva

b. Directorul **și-a** detașat *adjunctul* (= *pe adjunctul său*) la o filială din provincie.

- C. *a se detașa*

a (p. 3, 6) Ecranul *se* detașează (= este detașat) ușor de restul aparatului.

b. Vârfurile înzăpezite ale munților *se* detașau pe cerul albastru.

299. *DERIVĂ* (derivă, să derive, derivat)

I

- A. ceva
din ...
de (cătore) ...
- a. Au derivat *circulația* pe Bulevardul Aviatorilor.
b. Cuvântul „țară” derivă dintr-un cuvânt latin.
a. Apele Dunării au fost derivate în canalul Dunăre-Marea Neagră.

300. *DERUTĂ* (derutează, să deruteze, derutat)

I

- A. ceva
pe cineva
de (cătore) ...
- B. *a-și deruta*
pe cineva
ceva
- C. *a se deruta*
- Aceste afirmații au derutat *publicul*.
Comportarea voastră *mă* derutează.
Ați fost derutați de spusese profesorului.
- În felul acesta **îți** vei deruta *cititorii* (= *pe cititorii tăi*).
- Și-a derutat *auditoriul* (= **auditoriul său*) cu această teorie.
- (p. 3, 6) Printr-o indicație falsă *se* derutează (= este derutat) computerul.

301. *DESCĂLȚĂ* (descălță, să descălțe, descălțat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva pe cineva
- B. *a-și descălta*
ceva
- C. *a se descălța*
de ...
- Descălță *pantofii!*
Educatorea *i*-a descălțat *pe copii* înainte de a-i culca.
Îți descălț eu *fetița* (= *pe fetița ta*).
- Descălțați-**vă** *cizmele* (= **cizmele voastre!*)
- (p. 3, 6) Ghetetele *se* descălță (= sunt descălțate) la intrare.
Întrând în cameră, *m*-am descălțat de pantofi.

302. *DESCĂRCĂ* (descărcă, să descărce, descărcat)

I

- A. ceva
ceva (din ...)
cuiva ceva
pe cineva de ...
de (cătore) ...
- a. Descărcați *mașina!*
Am descărcat *cutiile* (din camion) și le-am dus în magazin.
I-au descărcat *mobila* (= *mobila lui*) în câteva minute.
- b. *L*-au descărcat *pe Andrei* de gestiune?
a. Căruciorul a fost descărcat de copii.

- B. *a-și descărca*
ceva
- C. *a se descărca*

Unde v-ați descărcat *mașina* (= *mașina voastră*)?
(p. 3, 6) Acum *se descarcă* (= sunt descărcate)
ultimele *vagoane* de grâu.
c. După câțva timp, bateriile *se descarcă*.

303. *DESCHEIA* (desch^éie, să descheie, descheiát)

I

- A. ceva
pe cineva (la ...)
cuiva ceva
de (căt^{re}) ...

Nu descheia toți *nasturii*!
Descheie-*l* pe *Dănuș* (la palton)!
I-am descheiat paltonul (= *paltonul lui*).
Toți *nasturii* au fost descheiați.

- B. *a-și descheia*
ceva
- C. *a se descheia*

De ce nu-**ți** deschei *jacheta* (= *jacheta ta*)?
(p. 3, 6) Haina asta *se descheie* (= este descheiată)
ușor.

(la ...)

Nu pot să *mă* deschei (la canadiană).

304. *DESCHÍDE* (deschíde, să deschídă, deschís)

I

- A. ceva
- cuiva ceva

a. Deschide *ușa*!
b. Ai deschis *umbrela*?
c. Deschideți *cartea (revista)*!
d. De ce nu deschizi *radioul*?
e. Chirurgical a deschis *abdomenul* pacientului.
f. Șahista a deschis *partida* mutând un pion.
g. Sora ta a deschis *o farmacie*?

cuiva ceva

a. **I-am** deschis *ușa*.
b. Cine **ți-a** deschis *umbrala* (= *umbrela ta*)?
c. Nu-**mi** deschide *cartea* (= *cartea mea*)!
e. Chirurgical **i-a** deschis *abcesul* (= *abcesul lui*).
f. Familia **i-a** deschis *un atelier* de croitorie.

pe cineva

e. Chirurgical **l-a** deschis pentru a-i extirpa
apendicele.

de (căt^{re}) ...

a. Poarta întreprinderii e deschisă în fiecare zi la
ora 7.
c. Cărțile vor fi deschise de toți elevii la p. 15.
d. Televizorul a fost deschis de bunica.
e. Cavitatea toracică a fost deschisă pe o lungime
de 15 cm.

328. *DEȚINE* (deține, să dețină, deținut)

I

- A. ceva
de (către) ...
- a. Ferma aceasta deține și câteva *livezi* .
b. Radu Georgescu deține *funcția* de director.
Această funcție este deținută de Victor de trei ani.
- a. Până la colectivizare pășunea fusese deținută de țărani.

329. *DEVASTĂ* (devastează, să devasteze, devastat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către) ...
- B. *a-și devasta*
ceva
- C. *a se devasta*
- Războiul a devastat *țările* implicate.
Furtuna i-a devastat *grădina* (= *grădina ei*).
Regiunea a fost devastată de un puternic uragan.
- Tăind prea mulți copaci, *și-a devastat pădurea*
(= * *pădurea sa*).
- (p. 3, 6) În timpul războiului, *s* -au devastat (= au fost devastate) numeroase muzee.

330. *DEVIĂ* (deviază, să devieze, deviat)

I

- A. ceva
de (către) ...
de la ...
- C. *a se devia*
- a. Poliția rutieră a deviat *traficul* spre Șosea.
Mașinile au fost deviate spre stânga.
- b. Ați deviat de la subiect!
- a. (p. 3, 6) *Se* va devia (= va fi deviat) cursul râului.
- b. (p. 3) În cursul discuțiilor, *s* -a deviat de la tema dezbătută.

331. *DEZAMĂGÍ* (dezamăgește, să dezamăgească, dezamăgit)

I

- A. ceva
pe cineva
de (către) ...
- B. *a-și dezamăgi*
pe cineva
- Filmul a dezamăgit *publicul* .
Ultimul lui roman *m* -a dezamăgit.
Familia va fi dezamăgită de răspunsul tău.
- Ți-ai dezamăgit *suporterii* (= *pe suporterii tăi*).

332. *DEZAPROBĂ* (dezaprobă, să dezaprobe, dezaprobăt)

I

- A. ceva Opinia publică dezaprobă această *hotărâre* a guvernului.
 cuiva ceva Familia *îți* va dezaproba *fapta* (= *fapta ta*).
 pe cineva E prietenul nostru, dar *îl* dezaprobăm.
 de (cătore) ... Știam că vom fi dezaprobați de restul familiei.
- B. *a-și dezaproba*
 ceva Acum *îmi* dezaprob și eu *comportarea* (= *comportarea mea*).
 pe cineva Nu *și-a* dezaprobat *părinții* (= *pe părinții săi*) niciodată.
- C. *a se dezaproba*
 unul pe altul Cei doi directori *s-au* dezaprobat întotdeauna.

333. *DEZARMA* (dezarmează, să dezarmeze, dezarmăt)

I

- A. ceva a. (fig.) Au încercat să dezarmeze *presa* .
 b. Au dezarmat *nava* inamică.
 pe cineva Dezarmați orice *dușman* !
 de (cătore) ... a. (fig.) Propunerea voastră *ne* -a dezarmat.
 (fig.) Vor fi dezarmați de argumentele noastre.
 b. Agresorul a fost dezarmat de un polițist.
- B. *a-și dezarma*
 pe cineva a. (fig.) Cu aceste argumente *și-a* dezarmat *opozanții* (= *pe opozanții săi*).
 b. Fiind un bun luptător, *și-a* dezarmat rapid *agresorul* (= *pe agresorul său*).
- C. *a se dezarma* (p. 3, 6) *Se* vor dezarma (= vor fi dezarmate) toate formațiunile paramilitare.

334. *DEZAVANTAJĂ* (dezavantajează, să dezavantajeze, dezavantajăt)

I

- A. ceva Această asociere dezavantajează *compania* noastră.
 pe cineva Condițiile concursului *îi* dezavantajează *pe tineri*.
 de (cătore) ... E dezavantajat de lipsa lui de experiență.

- B. *a-și dezavantaja*
ceva Prin jocul său pasiv, fotbalistul **și**-a dezavantajat *echipa* (= * *echipa sa*).
- pe cineva Procedând așa, **ți**-ai dezavantajat *colegii* (= *pe colegii tăi*).
- C. *a se dezavantaja* (p. 3, 6) Prin această lege *se* dezavantajază (= este dezavantajată) o mare parte a populației.

335. DEZBĂTE (dezbăte, să dezbătă, dezbătut)

I

- A. ceva Guvernul a dezbătut din nou *problema* poluării mediului ambiant.
- de (cătore) ... Proiectul legii învățământului va fi dezbătut de parlament.
- C. *a se dezbate* (p. 3, 6) Ce articol de lege *se* dezbate (= este dezbătut) astăzi?

336. DEZBRĂCĂ (dezbracă, să dezbrăce, dezbrăcat)

I

- A. ceva Dezbracă *haina* !
pe cineva Dezbracă *copilul* !
cuiva pe cineva (de...) **Îi** dezbracă *fetița* (= *pe fetița ei*) (de palton).
de (cătore) ... Ionuț a fost dezbrăcat de bunica lui.
- B. *a-și dezbrăca*
ceva Dezbracă-**ți** *haina* (= *haina ta*)!
pe cineva **Îmi** dezbracă *copiii* (= *pe copiii mei*) ca să le fac baie.
- C. *a se dezbrăca*
de ... *Mă* dezbracă repede de palton.

337. DEZECHILIBRĂ (dezechilibrează, să dezechilibreze, dezechilibrat)

I

- A. ceva a. Stresul prelungit dezechilibrează *sistemul* nervos.
pe cineva Lovitura *m* -a dezechilibrat.
- cuiva ceva b. Vestea primită *l* -a dezechilibrat *pe director* .
de (cătore) ... Consumul de alcool **i**-a dezechilibrat *metabolismul* (= * *metabolismul lui*),
Situția financiară a firmei va fi dezechilibrată de pierderea contractului cu firma engleză.
- B. *a-și dezechilibra*
ceva **Ți**-ai dezechilibrat *metabolismul* (= * *metabolismul tău*) printr-o viață dezordonată.

C. a se dezechilibra

În timpul exercițiului la bărnă, gimnasta s-a dezechilibrat și a căzut.

b. (p. 3, 6) Dacă nu se respectă regulile de protecția a mediului, acesta *se* dezechilibrează.

338. DEZINFECTĂ (dezinfectează, să dezinfectéze, dezinfectát)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (cătrec) ...

Trebuie să dezinfecțați *grajdurile* animalelor.
Medicul **i**-a dezinfecțat *plaga* (= * *plaga lui*).
Instrumentele medicale sunt dezinfecțate de sora medicală.

B. a-și dezinfecțea
ceva

Înainte de operație, medicul **își** dezinfecțea **mâinile** (= * *mâinile sale*).

C. a se dezinfecțea

(p. 3, 6) Toate instrumentele medicale *se* dezinfecțea înainte de folosire.
După tratamentul aplicat bolnavului trebuie să **te** dezinfecțezi.

339. DEZINFORMĂ (dezinformează, să dezinforméze, dezinformát)

I

A. ceva
pe cineva
de (cătrec) ...

Nu dezinformați *opinia publică*!
Funcționarul **l**-a dezinformat *pe director* (cu privire la cheltuielile de producție).
Am fost dezinformat de secretara dv.

B. a-și dezinforma
ceva
pe cineva

Și-a dezinformat *echipa* (= *echipa sa*).
Șă nu-**ți** dezinformezi *colegii* (= *pe colegii tăi*)!

C. a se dezinforma
unul pe altul

(p. 3, 6) Prin aceste afirmații *se* dezinformează (= sunt dezinformați) alegătorii.
Concurenții au încercat să *se* dezinformeze (unul pe altul).

340. DEZLEGĂ (dezleagă, să dezlege, dezlegát)

I

A. ceva
cuiva ceva
pe cineva
pe cineva de ...
de (cătrec) ...

a. Dezleagă *șiretul* !
b. Ai dezlegat *problema* (*jocul*, *enigma*)?
a. Dezlegați-**i** *mâinile* (= * *mâinile lui*)!
b. Poți să-**mi** dezlegi *ghicitoarea* (= *ghicitoarea mea*)?
a. Cine **l**-a dezlegat *pe prizonier* ?
c. Stăpânul **l**-a dezlegat de jurământ.
a. Câinele a fost dezlegat de stăpân.
b. Enigma asta n-a fost niciodată dezlegată.

B. *a-și dezlega*
ceva
pe cineva de...

a. **Și**-a dezlegat *cordonul* (= *cordonul său*).
c. **Și**-a dezlegat *prietenul* (= *pe prietenul său*) de jurământ.

C. *a se dezlega*

a. Câinele *s* -a dezlegat și a fugit.
b. (p. 3, 6) Misterul nu *se* va dezlega (= nu va fi dezlegat) ușor.
c. Ar vrea să *se* dezlege de cuvântul dat.

de...

341. *DEZMOȘTENI* (dezmoștenește, să dezmoștenească, dezmoștenit)

I

A. pe cineva
cuiva pe cineva
de (cătore) ...

Familia a dezmoștenit-o *pe fiica* cea mare.
Bunica **ți**-a dezmoștenit *copiii* (= *pe copiii tăi*).
Ion a fost dezmoștenit de unchiul său.

B. *a-și dezmoșteni*
pe cineva

De ce vrei să-**ți** dezmoștenești *rucele* (= *pe rucele tale*)?

342. *DEZORGANIZĂ* (dezorganizează, să dezorganizeze, dezorganizat)

I

A. ceva
de (cătore) ...
B. *a-și dezorganiza*
ceva

Ați dezorganizat tot *atelierul* de turnătorie.
Partidul a fost dezorganizat din interior.

C. *a se dezorganiza*

În felul acesta, **îți** dezorganizezi întreaga *activitate* (= * *activitatea ta*).
(p. 3, 6) S-a încercat să *se* dezorganizeze (= să fie dezorganizată) chiar și armata.

343. *DEZORIENTĂ* (dezorientează, să dezorienteze, dezorientat)

I

A. ceva
cuiva ceva
pe cineva
de (cătore) ...

Acest aparat dezorientează orice *radar*.
Fulgerul **i**-a dezorientat *aparatele* (= *aparatele lui*) de bord.
(fig.) Răspunsul tău *m* -a dezorientat.
Am fost dezorientați de afirmațiile presei.

B. *a-și dezorienta*
pe cineva

Au încercat să-**și** dezorienteze *concurenții* (= *pe concurenții lor*).

C. *a se dezorienta*

Din cauza întunericului, *s* -a dezorientat și s-a rătăcit.

344. **DEZVINOVĂȚI** (dezvinovățește, să dezvinovățească, dezvinovățit)

I

- A. ceva pe cineva de (către) ... Aceste documente dezvinovățesc *organizația* noastră. Instanța *l* -a dezvinovățit *pe acuzat*. Ana a fost dezvinovățită de colega ei.
- B. *a-și dezvinovăți* ceva pe cineva Ar vrea să-și dezvinovățească *echipa* (= * *echipa sa*). N-am reușit să-**mi** dezvinovățesc *prietenul* (= *pe prietenul meu*).
- C. *a se dezvinovăți* Vreau să *mă* dezvinovățesc în fața voastră.

345. **DEZVOLTĂ** (dezvoltă, să dezvolte, dezvoltat)

I

- A. ceva a. Dezintegrarea nucleului atomic dezvoltă o mare *cantitate* de căldură.
b. Exercițiile fizice dezvoltă *organismul* uman.
c. Ch. Darwin a dezvoltat o *teorie* originală despre apariția și evoluția speciilor.
- cuiva ceva b. Studiul regulat **îți** va dezvolta *talentul* (= *talentul tău*) muzical.
c. În referat **i-am** dezvoltat *ideea* (= *ideea lui*) din ultimul articol publicat.
- pe cineva de (către) ... b. Viața în aer liber o să-*i* dezvolte armonios *pe copii*.
a. Energia electrică va fi dezvoltată de o turbină.
c. Teoria heliocentrică a fost dezvoltată de mulți savanți, începând chiar din antichitate.
- B. *a-și dezvolta* ceva b. **Și-au** dezvoltat *simțul* (= * *simțul lor*) de orientare.
c. O să-**mi** dezvolt *ideile* (= * *ideile mele*) într-o serie de articole.
- C. *a se dezvolta* a. (p. 3, 6) În urma acestui proces, *se* dezvoltă (= este dezvoltată) o puternică radiație gamma.
b. Culturile timpurii *se* dezvoltă normal.
c. (p. 3, 6) Subiectul *se* dezvoltă (= este dezvoltat) pe parcursul a cinci capitole.
- cuiva b. **I s** -a dezvoltat gustul (= gustul **lui**) pentru pictură.

346. **DICTĂ** (dictează, să dicteze, dictat)

I

- A. ceva a. Dictez *un text* nou.
b. Unul dintre parteneri dictează *condițiile* contractului comercial.
- cuiva ceva a. **Vă** dictez *un text* cunoscut.
b. Banca **le** dictează *condițiile* împrumutului.
- de (către) ... a. Textul este dictat rar de profesor.
b. Intrarea României în război a fost dictată de situația externă.
- B. *a-și dicta*
ceva (cuiva) **Și**-a dictat *testamentul* (= *testamentul său*) unui notar.
- C. *a se dicta*
cuiva a. (p. 3, 6) Textul *se* va dicta (= va fi dictat) de două ori.
(p. 3, 6) **I** *se* dictează (= **îi** sunt dictate) zilnic câteva rânduri în limba engleză.
b. (p. 3, 6) **Li s** -au dictat (= **le**-au fost dictate) condițiile tratatului de pace.

347. **DIFERENȚIĂ** (diferențiază, să diferențieze, diferențiat)

I

- A. ceva de ... Gradul de dotare tehnică diferențiază *țările* dezvoltate de restul lumii.
- pe cineva de ... Rezultatele la examen diferențiază *pe studenții* buni de cei slabi.
- C. *a se diferenția*
cuiva Mircea *se* diferențiază din ce în ce mai mult de frații lui.
Cu timpul, *copilului i se* diferențiază aptitudinile (= aptitudinile **lui**).

348. **DIFERĂ** (diferă, să difere, diferit)

I

- A. de ... Părerea mea diferă de a ta.
de la ... la ... Resursele naturale diferă de la o țară la alta.
față de ... Starea sănătății lui Ștefan diferă față de luna trecută.
prin ... Prin ce diferă limba română de celelalte limbi romanice?

349. **DIFUZĂ** (difuzează, să difuzeze, difuzat)

I

- A. ceva a. Cine difuzează *presa* în provincie?
de (cătore) ... Știrea a fost difuzată de toate agențiile de presă.
- B. *a se difuza* (p. 3, 6) Cartea *se* va difuza (= va fi difuzată) în școli.
în ... b. Celulele canceroase *s*-au difuzat în tot organismul.

350. **DILATĂ** (dilată / dilatează, să dilate / dilateze, dilatat)

I

- A. ceva a. Temperaturile înalte dilată *metalele* .
cuiva ceva b. Această substanță dilată *vasele* sanguine.
de (cătore) ... Medicul *i*-a dilatat *pupila* (= * *pupila lui*) folosind atropină.
a. Șinele au fost dilatate de căldură.
b. Rana a fost dilatată și chiuretată de medic.
- B. *a-și dilata* a. Prin îngheț, apa *își* dilată *volumul* (= * *volumul său*).
ceva
- C. *a se dilata* Orice corp *se* dilată la căldură.
b. Pupilele *se* dilată sub influența atropinei.

351. **DILUĂ** (diluează, să dilueze, diluât)

I

- A. ceva Am diluat *alcoolul* cu puțină apă.
cuiva ceva O să-*i* diluez *siropul* (= *siropul lui*) de tuse.
de (cătore) ... Soluția electrolitică a fost diluată de laborant.
- B. *a-și dilua* *Și*-a diluat *băutura* (= * *băutura sa*).
ceva
- C. *a se dilua* (p. 3, 6) Medicamentul *se* va dilua (= va fi diluat) înainte de administrare.

352. **DIMINUĂ** (diminuează, să diminueze, diminuat)

I

- A. ceva Condițiile climatice nefavorabile au diminuat *productivitatea* solului.
cuiva ceva Boala *i*-a diminuat *capacitatea* (= *capacitatea lui*) de concentrare.
de (cătore) ... Exportul de petrol a fost diminuat de țările OPEC.

- B. *a-și diminua*
ceva România **și-a** diminuat *importurile* (= *importurile sale*).
- C. *a se diminua*
cuiva (p. 3, 6) Decalajul dintre industrie și agricultură *s -a* diminuat (= a fost diminuat).
I s -a diminuat acuitatea (= acuitatea **lui**) vizuală.

353. *DIRIJĂ* (dirijează, să dirijeze, dirijât)

I

- A. ceva Dispecerul dirijează *brațul* macaralei.
(spec.) Profesorul Georgescu dirijează *corul* liceului.
- cuiva ceva Educația **ne** dirijează *comportamentul* (= *comportamentul nostru*).
- dativ Acestui **satelit îi** vom dirija *traectoria* (= *traectoria lui*) prin radio.
- de (cătore) ... Mișcările roboților industriali sunt dirijate de operator.
(spec.) Corul „Madrigal” este dirijat de Marin Constantin.
- ceva către ... / spre ... Polițistul a dirijat *traficul* spre magistrala 2.
- B. *a-și dirija*
ceva Sportivii **își** dirijează cu atenție *eforturile* (= *eforturile lor*) fizice.
- C. *a se dirija*
cuiva (p. 3, 6) O astfel de activitate nu *se* dirijează (= nu este dirijată) ușor.
În copilărie, **i s -au** dirijat cu atenție înclinațiile (= au fost dirijate înclinațiile **lui**) literare.

254. *DISCREDITĂ* (discreditează, să discrediteze, discreditat)

I

- A. ceva Astfel de acțiuni discreditează *întreprinderea* .
cuiva ceva Presa **îi** va discredita *faptele* (= *faptele lui*).
pe cineva Colaborarea cu aceste persoane *te* va discredita.
de (cătore) ... Teoria aceasta a fost discreditată de practică.
- B. *a-și discredita*
ceva **Și-au** discreditat *profesia* (= * *profesia lor*) prin aceste fapte.
- pe cineva Să nu-**ți** discreditezi niciodată *colegii* (= *pe colegii tăi*)!
- C. *a se discredita*
Cine nu-și respectă cuvântul dat *se* discreditează.
(p. 3, 6) În articolul acela *se* discreditează (= este discreditată) activitatea întregului institut.

355. **DISCUTĂ** (discută, să discute, discutat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (cătore) ...
cu ...
despre ...
- C. *a se discuta*
despre ...
cuiva
- a. Colegii au discutat *proiectul* inginerului Petrescu.
I-au discutat *propunerile* (= *propunerile lui*) de îmbunătățire a ritmului de lucru.
Lucrările de diplomă au fost discutate de o comisie.
- b. Discută (această *problemă*) cu Matei!
Am discutat despre filmul văzut aseară.
- a. (p. 3, 6) La ședință *s-a discutat* (= a fost discutat) modul de realizare a planului la export.
- b. (pers. 3) *Se discută* mult despre creșterea productivității muncii.
- a. Astăzi *i se discută* lucrarea (= este discutată lucrarea **lui**).

356. **DISPĂREĂ** (dispăre, să dispără, dispărut)

I

- A. cuiva
din...
- Ți-au dispărut banii (= * banii **tăi**)?
Mi-a dispărut durerea de cap.
Cartea a dispărut din librării.

357. **DISPREȚUI** (disprețuiește, să disprețuiească, disprețuit)

I

- A. ceva
cuiva ceva
pe cineva
de (cătore) ...
- B. *a-și disprețui*
ceva
pe cineva
- C. *a se disprețui*
unul pe altul
- Nu disprețuieți *munca* !
De ce să-**i** disprețuim *profesia* (= *profesia sa*)?
Lumea **ii** disprețuiește *pe mincinoși* .
Lașii sunt disprețuiți de toți.
- Nu e frumos să-**ți** disprețuiești *originea* (= * *originea ta*).
- Radu **iși** disprețuiește *colegul* (= *pe colegul său*) pentru că e leneș.
- De ce **vă** disprețuiți tu și vecinul tău?

358. **DISPUNE** (dispune, să dispună, dispus)

I

- A. ceva
de ...
de (cătore) ...
- B. *a-și dispune*
ceva
- a. Directorul școlii a dispus *sanționarea* elevilor nedisciplinați.
- b. Arhitectul a dispus *blocurile* în jurul parcului.
- c. România dispune de resurse naturale bogate.
- b. Piesele au fost dispuse pe tabla de șah.
- Cum **și**-a dispus *utilajele* (= *utilajele sale*) în atelier?

C. *a se dispune*

a. (p. 3, 6) *S* -a dispus (= * a fost dispusă) începerea lucrărilor de sistematizare a orașului.

b. (p. 3, 6) Tranzistorii *se* dispun (= sunt dispuși) în serii de câte patru.

II

A. ~ SĂ ...

a. Inginerul a dispus SĂ se facă revizia generală a utilajelor.

CE...

CE vom produce.

CINE...

Directorul
va dispune

CINE se va ocupa de re tehnologizare.

UNDE...

UNDE să amplasăm utilajele.

CÂND...

CÂND vom începe producția de serie.

CUM...

CUM vor fi retribuiți muncitorii.

C. ~ SĂ ...

(p. 3) *S* -a dispus SĂ se continue lucrările de amenajare a râului.

359. *DISTÎNGE* (distinge, să distingă, distins)

I

A. ceva

a. Din cauza ceții nu distingem *nimic*.

ceva de ...

b. Activitatea de intermediere distinge *comerțul* de alte activități economice.

cuiva ceva

a. Din cauza întunericii, nu i-am distins *trăsăturile* (= *trăsăturile lui*).

pe cineva

c. Academia *I* -a distins *pe savant* cu premiul I.

de (căt)re ...

Emil a fost distins de comisie cu premiul I.

C. *a se distinge*

a. În zare *se* distinge vârful Negoiu.

cuiva ceva

Nu *i se* distingea *figura* (= *figura lui*).

b. (p. 3, 6) *Se* disting (= sunt distinse) mai multe tipuri de analiză economică.

c. La examen *s* -au distins câțiva studenți pentru buna lor pregătire.

360. *DISTRĂ* (distrează, să distreze, distrát)

I

A. pe cineva

Matei *îi* distrează *pe colegii* lui.

cuiva pe cineva

Îi distrez *copiii* (= *pe copiii lui*) spunându-le povești.

B. *a-și distra*

Și-a distrat *musafirii* (= *pe musafirii săi*) cântând un cântec.

pe cineva

C. *a se distra*

Ne distrăm foarte bine la mare.

II

A. ~ pe cineva SĂ ...

(p. 3) *Mă* distrează SĂ-l văd dansând

CE...

(p. 3) Nu *mă* distrează ce-mi spui.

361. **DISTRIBUÍ** (distribuie, să distribuie, distribuit)

I

- A. ceva a. Vom distribui *alimente* și *haine* în regiunile calamitate.
 cuiva ceva Am distribuit *echipament* sportiv tuturor **copiilor**.
 pe cineva (în ...) b. Regizorul *l* -a distribuit *pe* tânărul *actor* în rolul principal.
 de (cătore) ... a. Invitațiile au fost distribuite de Ana.
 b. Actrița a fost distribuită într-un rol de compoziție.
- B. *a-și distribui*
 ceva a. Fabrica **își** distribuie *produsele* (= *produsele sale*) prin rețeaua proprie de magazine.
- C. *a se distribui*
 (p. 3, 6) Disciplinele de studiu *se* distribuie (= sunt distribuite) echilibrat pe ani de studiu.
 dativ **Atelierelor li s** -au distribuit (= **le**-au fost distribuite) materiile prime necesare.
 cuiva (p. 3, 6) **Ni se** vor distribui tichete de călătorie gratuite.

362. **DISTRÚGE** (distrúge, să distrúgă, distrús)

I

- A. ceva Mana a distrus *vița -de-vie*.
 cuiva ceva Grindina **i**-a distrus *grădina* (= *grădina lui*).
 (fig.) Întâmplarea aceea **i**-a distrus *autoritatea* (= *autoritatea lui*).
 pe cineva (fig.) Vestea a distrus-*o pe* *Maria*.
 de (cătore) ... Recolta a fost distrusă de secetă.
- B. *a-și distruge*
 ceva **Și**-a distrus toate *manuscrisele* (= *manuscrisele sale*).
 (fig.) Fumând prea mult o **să-ți** distruge *sănătatea* (= * *sănătatea ta*).
- C. *a se distruge*
 (p. 3, 6) În accident mașina *s* -a distrus (= a fost distrusă) complet.
 cuiva (p. 3, 6) **I s** -a distrus casa (= casa **lui** a fost distrusă) în incendiu.
 (fig.) (p. 3, 6) **I s** -a distrus reputația (= a fost distrusă reputația **lui**).

363. **DIVERSIFICĂ** (diversifică, să diversifice, diversificat)

I

- A. ceva Vom diversifica *tipurile* de aparate produse în secția noastră.
 de (cătore) ... Producția de confecții va fi diversificată în curând.

B. *a-și diversifica*
ceva

În ultimii ani, institutul *și-a diversificat cercetările*
(= *cercetările sale*).

C. *a se diversifica*

În decursul evoluției, ființele vii *s-au diversificat*.
(p. 3, 6) *Disciplinele matematice s-au diversificat*
(= au fost diversificate).

364. *DIVÍDE* (divíde, să divídă)

I

A. *ceva*

Primul număr *nu-l divide pe al doilea*.

C. *a se divide*

cu ...

18 *nu se divide* cu 4.

prin ...

9 *se divide* prin 3.

În procesul de înmulțire, celulele celor mai multe
organisme vii *se divid*.

365. *DIVIZÁ* (divizeáză, să divizéze, divizát)

I

A. *ceva în ...*

a. *Vom diviza fondurile în trei părți*.

b. *Evenimentele au divizat societatea în grupuri cu
interese opuse*.

pe cineva

Politica sindicală greșită i-a divizat pe muncitori.

de (căt-re) ...

*Lumea este divizată de interese politice și economice
opuse*.

B. *a-și diviza*

ceva

Nu vă divizați forța (= *forța voastre) economică!

C. *a se diviza*

în ...

*După comuna primitivă, societatea s-a divizat în clase
sociale cu interese opuse*.

366. *DIVORŢÁ* (divorțeáză, să divorțéze, divorțát)

I

A. *de ...*

Maria nu vrea să divorțeze de soțul ei.

C. *a se divorța*

(p. 3) *Astăzi se divorțează mult mai ușor decât în
trecut*.

367. **DIZOLVÁ** (dizólvă, să dizólve, dizolvát)

I

- A. ceva (în ...)
- a. Dizolvă *substanța* asta (în alcool)!
- b. Președintele a dizolvat *parlamentul* și a cerut alegeri anticipate.
- cuiva ceva
- a. **I-am dizolvat *medicamentul*** (= *medicamentul lui*) în ceai.
- de (căt-re) ...
- Grăsimile sunt dizolvate de alcool.
- b. La sfârșitul congresului, comitetul de organizare a fost dizolvat.
- B. *a-și dizolva* ceva
- a. **Și-a dizolvat o *aspirină*** în puțină apă.
- C. *a se dizolva* în ...
- Sarea de bucătărie *se* dizolvă în apă.
- cuiva
- (p. 3, 6) **I s -a dizolvat medicamentul** (= a fost dizolvat *medicamentul lui*) pentru a nu-i ataca mucoasa gastrică.
- b. (p. 3, 6) **Parlamentul s -a dizolvat** (= a fost dizolvat) înainte de alegeri.

368. **DOBÎNDÍ** (dobândește, să dobândească, dobândít)

I

- A. ceva
- În călătoria de studii, Șerban a dobândit multă *experiență*.
- cuiva ceva
- I -am dobândit *încrederea*** (= *încrederea lui*).
- de (căt-re) ...
- Victoria asupra dacilor a fost dobândită de romani cu mari sacrificii.
- B. *a-și dobândi* ceva
- Multe națiuni **și-au dobândit** recent *independența* (= *independența lor*) politică.
- C. *a se dobândi*
- (p. 3, 6) Rezultatele excepționale *se* dobândesc (= sunt dobândite) prin muncă asiduă.

369. **DOCUMENTÁ** (documentează, să documentéze, documentát)

I

- A. pe cineva în ...
- Te* vom documenta în această problemă.
- B. *a-și documenta* ceva
- Trebuie să **ne** documentăm bine *afirmațiile* (= *afirmațiile noastre*), dacă vrem să fim convingători.

C. *a se documenta*

în ...

asupra ...

în legătură cu ...

S-au documentat serios în probleme de astronomică.

Ne vom documenta asupra acestor probleme.

Documentează-te în legătură cu posibilitățile de export!

370. *DOMICILIA* (domiciliază, să domicilieze, domiciliat)

I

A. în...

Nu mai domiciliază în România (/București/ acest apartament).

pe...

Părinții mei au domiciliat cândva pe acest bulevard.

la...

Cine domiciliază la nr. 16 A (/etajul al IV-lea)?

371. *DOMINĂ* (domină, să domine, dominat)

I

A. ceva

a. Această doctrină a dominat *viața* politică a țării.

b. Ceahlăul domină *finiturile* din jur.

c. În urmă cu milioane de ani, reptilele uriașe dominau *Pământul*.

pe cineva

a. Religia *ii* va domina mereu *pe oameni*.

c. În timpul concursului, gimnasta noastră *le-a* dominat *pe toate celelalte*.

de (cătore)...

a. Viața oamenilor este dominată de latura economică a societății.

b. Orașul era dominat de un munte înalt.

c. Apărarea noastră a fost dominată de apărarea echipei adverse.

B. *a-și domina*

ceva

a. Omul trebuie să-și domine *instinctele* (= *instinctele sale*) agresive.

pe cineva

Tatăl *își* domină *copiii* (= *pe copiii săi*).

c. Șahistul *își* domina cu ușurință *adversarii* (= *pe adversarii săi*).

C. *a se domina*

unul pe altul

a. Ana era foarte nervoasă, dar a reușit să *se* domine.

c. Echipele concurente au încercat să *se* domine.

372. *DONĂ* (donează, să doneze, donat)

I

- A. dativ + ceva
cuiva ceva   Pictorul va dona **Muzeului** Național câteva *tablouri*.
Am donat **surorii** mele *unul* dintre apartamentele
moștenite.
- B. *a-și dona*
dativ + ceva   Poetul **și-a** donat toate *manuscrisele* (= *manuscrisele*
sale) **Bibliotecii** Academiei.
cuiva ceva   **Și-au** donat toată *averea* (= *averea lor*) **unor orfani**.
C. *a se dona*   *Se* donează (= este donată) acestui **cămin** suma de
15.000.000 de lei.

373. *DORÍ* (doréște, să dorească, dorit)

I

- A. ceva   a. Aș dori *o cafea*.
cuiva ceva   b. **Îți** dorim *sănătate*.
de (căt-re)...   a. Unirea a fost dorită de toți românii.
- B. *a-și dori*
ceva   **Îmi** doresc *o casă* la munte.
unul altuia ceva   b. **Ne** dorim unii altora *fericire*.
- C. *a se dori*
cuiva   a. Nu *se* dorește (= nu este dorită) împăcarea?
I se dorește *binele* (= este dorit binele **său**).

II

- A. ~ SĂ...   Doream SĂ obțin o bursă pentru specializare.
cuiva SĂ...   b. **Îți** doresc SĂ reușești.
- B. *a-și dori*
SĂ...   a. **Își** dorește SĂ petreacă o săptămână la munte.
- C. *a se dori*
SĂ...   (p. 3) *Se* dorea SĂ se ajungă la o înțelegere între părțile
interesate.

EXPRESII

I

a lăsa de dorit   Atitudinea ta lasă de dorit.

II

a fi de dorit
SĂ...   E de dorit SĂ învățați mai serios.

374. *DORMÍ* (doărme, să doărmă, dormít)

I

- A. (împreună) cu... Dorm în aceeași cameră (împreună) cu fratele meu.
de (la)... până (la) ... Am dormit de la ora 6 până la 8 / de dimineață până
seara.
- C. *a se dormi* (p. 3) *Se* doarme comod în tren?

375. *DOTÁ* (doteáză, să dotézc, dotát)

I

- A. ceva cu... Am dotat *laboratoarele* cu *aparatură* ultramodernă.
de (cătrec)... cu... Întreprinderea a fost dotată cu computere (de cătrec
sponsori).
- B. *a-și dota*
ceva cu... **Și**-a dotat *atelierul* (= *atelierul său) cu o instalație
de aer condiționat.
- C. *a se dota*
cu... Fabricile *se* vor dota (= vor fi dotate) cu utilaje
moderne.
Ne vom dota cu tehnică video.

376. *DOVEDÍ* (dovedéște, să dovedească, dovedít)

I

- A. ceva
a. Istoria limbii române dovedește *originea* ei latină.
b. Ștefan a dovedit *delăsare* în activitate.
- cuiva ceva
a. **I**-a dovedit *vinovăția* (= *vinovăția lui*).
de (cătrec)... Fapta lui a fost dovedită?
cu... / prin... Să dovedești *afirmațiile* acestea cu/prin fapte!
- B. *a-și dovedi*
ceva N-a putut să-și dovedească *nevinovăția*
(= *nevinovăția sa).
- C. *a se dovedi* (p. 3,6) Adevărul unei teoreme *se* dovedește (= este
dovedit) printr-un număr de raționamente.
cuiva b. Mihai *s*-a dovedit un bun pedagog.
(p. 3,6) **I** *s*-a dovedit competența (= a fost dovedită
competența **lui**).

II

- A. ~ CĂ...
 cuiva CĂ...
- C. ~ CĂ...
 cuiva CĂ...
- a. Dovedește CĂ ai dreptate !
I-am dovedit CĂ a greșit.
 (p. 3) *S*-a dovedit CĂ fiecare om are un ritm biologic propriu.
 (p. 3) **Mi** *s*-a dovedit CĂ m-am înșelat.

377. DÚCE (dúce, să dúcă, dús)

I

- A. ceva la...
 cuiva ceva la...
 pe cineva la...
 cuiva pe cineva la...
 de (căt-re)..
- B. *a-și duce*
 ceva
 pe cineva
- C. *a se duce*
 la...
 în...
- a. Du *scrisoarea* la poștă!
I-ai dus *bagajele* (= *bagajele ei*) la gară?
 Am dus-o *pe Maria* la medic.
Îi duc *copilul* (= *pe copilul ei*) la grădiniță.
 Ion a fost dus la aeroport de fratele lui.
- Și**-a dus *lucrul* (= *lucrul sale*) la cămin.
 Dana **și**-a dus *colega* (= *pe colega sa*) la concert.
 (p. 3,6) Valizele *se duc* (= sunt duse) pe peron cu căruciorul de bagaje.
- b. Ne ducem la facultate (/teatru/doctor/cinema/).
 Te duci în *parc*?

II

- C. ~ SĂ...
 Du-te SĂ cumperi fructe!

EXPRESII

- A. (fig.) ~ la...
 Seceta a dus la pierderi importante.

378. DUREÁ (doáre, să doárá, durút)

I

- A. pe cineva
 (p. 3,6) *Mă* doare capul. *Îl* dor urechile.
 (fig.) *Mă* doare fapta ta.

II

- A. ~ CĂ...
 SĂ...
- (fig.) (p. 3) *Îl* doare CĂ a fost trădat.
 (p. 3) *Te* doare SĂ pierzi examenul.

E

379. ECHILIBRÁ (echilibrează, să echilibreze, echilibrát)

I

- A. ceva
    cuiva ceva
    de (căt-re)...
B. a-și echilibra
    ceva
C. a se echilibra
- Această taxă va echilibra *bugetul* pe anul în curs.
Mecanicul **mi**-a echilibrat *roțile* autoturismului
    (= *roțile* autoturismului **meu**).
Raportul salarii-prețuri a fost oarecum echilibrat prin
    indexări.
Fabrica aceasta **și**-a echilibrat *situația* (= *situația sa)
    financiară.
(p. 3,6) În acest atelier *se* echilibrează (= sunt
    echilibrate) roți.
Au avut greutateți financiare, dar acum *s-au* mai
    echilibrat.

380. ECHIVALÁ (echivalează, să echivaléze, echivalát)

I

- A. ceva cu...
    cuiva ceva
    cu...
    de (căt-re)...
    cuiva de (căt-re)...
B. a-și echivala
    ceva
C. a se echivala
    cuiva
- Experții au echivalat *1 gr.* de radiu cu 100 gr. de aur.
Secretariatul **i**-a echivalat *examenele* (= *examenele*
    lui).
1 dolar echivalează cu 7800 de lei.
Unele examene *n-au* fost echivalate de decanat.
Ți-a fost echivalată perioada (= perioada **ta**) de
    practică?
Colega **ta și**-a echivalat *examenul* (= *examenul său)
    de anatomie?
(p. 3,6) *S-au* echivalat (= au fost echivalate) diplomele
    de absolvire?
(p. 3,6) **I se** va echivala titlul (= va fi echivalat titlul
    lui) de doctor?

381. ECONOMISÍ (economiséște, să economisească, economisít)

I

- A. ceva
    cuiva ceva
    de (căt-re)...
- Economisești *combustibilul*?
Părinții **i**-au economisit *bani*.
Banii au fost economisiți de toată familia.

B. *a-și economisi*

ceva

Alergătorul **și**-a economisit *forțele* (= *forțele sale) până la ultima tură.

C. *a se economisi*

(p. 3,6) Materiile prime *se economisesc* (= sunt economisite) prin reciclarea deșeurilor.

382. *EDITĂ* (editează, să editeze, editat)

I

A. ceva

a. Editura aceasta va edita *operele* complete ale lui M. Eminescu.

cuiva ceva

Nimeni nu-**ți** va edita o *lucrare* nerentabilă.

pe cineva

I-ai editat *cartea* (= *cartea lui*) ?

de (către)...

b. T. Maiorescu a fost primul care *l*-a editat *pe Eminescu*.

B. *a-și edita*

ceva

Când **ți**-ai editat primul *volum* de versuri?

C. *a se edita*

(p. 3,6) Aici *se editează* (= sunt editate) lucrările scriitorilor debutanți.

b. (p. 3,6) *Se vor edita* (= vor fi editați) clasicii români.

383. *EDUCĂ* (educă, să educe, educat)

I

A. ceva

Ai educat multe *generații*.

pe cineva

Învățătorul meu a educat nenumărați *elevi*.

cuiva ceva

I-am educat *talentul* (= *talentul lui*) muzical.

cuiva pe cineva

Cine **ți**-a educat *copiii* (= *pe copiii tăi*) ?

de (către)...

Copiii sunt educați de familie și de școală.

B. *a-și educa*

ceva

Și-a educat *voința* (= *voința sa).

pe cineva

Și-au educat *copiii* (= *pe copiii lor*) foarte bine.

C. *a se educa*

(p. 3,6) Tinerii *se educă* (= sunt educați) prin exemplul personal al educatorului.

cuiva

Câinelui i s-au educat reflexele (= au fost educate reflexele **lui**).

II

A. ~ pe cineva SĂ...

L-am educat SĂ respecte munca.

de (către)... SĂ...

Am fost educat SĂ respect legea.

B. ~ pe cineva SĂ...

Și-a educat *copiii* SĂ iubească animalele.

384. *EFECTUĂ* (efectuează, să efectueze, efectuat)

I

- A. ceva   Roboții efectuează *operații* foarte delicate.
 cuiva ceva   Dentistul **i-a** efectuat *lucrarea* (= *lucrarea ei*) în câteva zile.
 de (căt-re)...   Experimentele au fost efectuate de o echipă specială.
- B. *a-și efectua*
 ceva   **Și-a** efectuat *serviciul* (= *serviciul lui) militar la aviație.
- C. *a se efectua*
 cuiva   (p. 3,6) Lucrările agricole *se* efectuează (= sunt efectuate) planificat.
     (p. 3,6) Pentru precizarea diagnosticului **i s-au** efectuat (= **i-a** fost efectuată) o biopsie.

385. *EGALĂ* (egalează, să egaléze, egalát)

I

- A. ceva   Astăzi am egalat *scorul* de săptămâna trecută.
 pe cineva (la...)   La matematică nimeni nu-*l* egalează *pe Radu*.
 în..   Câinele acesta *îl* egalează *pe al meu* în răutate.
 cuiva ceva (la...)   Am vrea să-**i** egalăm *performanțele* (= *performanțele lui*) la sport.
 de (căt-re)...   Scorul a fost egalat de centrul atacant.
- B. *a-și egala*
 ceva   **Și-a** egalat *succesul* (= *succesul său) de anul trecut.
 pe cineva   A încercat, dar n-a putut să-**și** egaleze *concurrentul* (= *pe concurrentul său*).
- C. *a se egala*
     (p. 3,6) *S-a* egalat (= a fost egalată) performanța sportivă de anul trecut.

386. *ELABORĂ* (elaborează, să elaboréze, elaborát)

I

- A. ceva   Pe baza legilor naturale cunoscute, cercetătorii elaborează *previziunile* științifice.
 cuiva ceva   *Lucrarea* asta **i-am** elaborat-*o* eu.
 de (căt-re)...   Tratatul a fost elaborat de câțiva specialiști.
- B. *a-și elabora*
 ceva   Fiecare întreprindere **își** elaborează *bugetul* (= *bugetul său*) propriu.
- C. *a se elabora*
     (p. 3,6) *Se* va elabora (= va fi elaborat) un plan de dezvoltare.

387. **ELECTRIFICĂ** (electrifică, să electrifice, electrificat)

I

- A. ceva Vom electrifica și *comuna* asta.
 cuiva ceva O să-**i** electrifice *gospodăria* (= *gospodăria lui).
 de (către)... Nu toate satele au fost electrificate.
- B. *a-și electrifica*
 ceva Uzina și-a electrificat toate *secțiile* (= *secțiile sale).
- C. *a se electrifica* (p. 3,6) Dacă transportul feroviar *se* va electrifica (= va fi electrificat), costurile vor scădea, iar siguranța traficului va crește.

388. **ELIBERĂ** (eliberează, să elibereze, eliberat)

I

- A. ceva a. Secretara a eliberat *adeverințele* solicitate.
 pe cineva (de...) b. Armata română a eliberat multe *orașe* ungurești.
 Mecanizarea nu-**l** eliberează *pe om* de integrarea în producția de bunuri materiale.
 cuiva ceva a. **I**-a eliberat *pașaportul* (= *pașaportul lui*) azi dimineață.
 cuiva pe cineva b. Cine **i**-a eliberat *tovarășii* (= *pe tovarășii lui*)?
 de (către)... a. Documentele au fost eliberate de forurile competente.
 c. Până mâine biroul să fie eliberat!
- B. *a-și elibera*
 ceva de... b. La 23 august 1944, poporul român și-a eliberat *țara* (= *țara sa) de armatele germane.
 c. Încearcă să-**ți** eliberezi *casa* (= *casa ta*) de chiriași!
- C. *a se elibera* a. (p. 3,6) Rezultatele analizelor *se* eliberează (= sunt eliberate) între orele 12 și 14.
 b. În 1878, Țările Române *s*-au eliberat de dominația otomană.
 c. Locuința încă nu *s*-a eliberat (= *n*-a fost eliberată).

389. **ELIMINĂ** (elimină, să elimine, eliminat)

I

- A. ceva Automatizarea reduce sau elimină *intervenția* omului în procesele de producție mecanizate.
 pe cineva din... **L**-au eliminat din școală pentru comportare necorespunzătoare.
 cuiva pe cineva din... **I**-au eliminat *fratele* (= *pe fratele lui*) din echipa de fotbal.

- de (către)...   Calculul renal a fost eliminat în urma tratamentului.
- B. *a-și elimina*
pe cineva   Boxerul **și**-a eliminat toți *adversarii* (= *pe adversarii săi*).
- C. *a se elimina*   (p. 3,6) Substanțele toxice *se* elimină (= sunt eliminate), în parte, prin transpirație.

390. *EMÍTE* (emíte, să emită, emis)

I

- A. ceva   a. A. Einstein a emis *teoria* relativității.
                                    b. Banca Națională a emis *cărți* de credit.
                                    I-au emis *ordinul* (= *ordinul lui*) de repartizare?
                                    O nouă serie de monede a fost emisă de către Banca Națională.
- c. Stațiile noastre de radio emit pe unde lungi, medii și scurte.
- a. I. Newton **și**-a emis *teoria* (= *teoria sa*) asupra gravitației în urma observării atente a naturii.
- (p. 3,6) *S*-a emis (= a fost emisă) o nouă teorie asupra originii vieții.
- b. **I** *s*-a emis pașaportul (= a fost emis pașaportul **lui**)?
                                    (p. 3,6) *Se* vor emite (= vor fi emise) noi serii de timbre.

391. *EMOȚIONĂ* (emoționează, să emoționeze, emoționat)

I

- A. ceva   Fapta lui a emoționat *opinia* publică.
                                    pe cineva   Răspunsul copilului *i*-a emoționat *pe părinți*.
                                    de (către)...   Am fost emoționat de spusele lui.
- B. *a-și emoționa*
                                    pe cineva   **Și**-a emoționat *prietenii* (= *pe prietenii săi*) cântându-le o doină.
- C. *a se emoționa*   Știa răspunsul, dar *s*-a emoționat și a greșit.

392. *ENERVĂ* (enervează, să enerveze, enervat)

I

- A. ceva   Ai enervat toată *strada* cu zgomotele astea.
                                    pe cineva   Comportarea ta *l*-a enervat *pe profesor*.
                                    cuiva pe cineva   Nu **ți**-am enervat eu *copilul* (= *pe copilul tău*).

- de (către)... A fost enervată de răspunsul tău.
- B. *a-și enerva* pe cineva Făcând zgomot, **își enervează vecinii** (= *pe vecinii săi*).
- C. *a se enerva* De ce *te* enervezi așa ușor?

393. **ENUNȚĂ** (enunță, să enunțe, enunțat)

I

- A. ceva Profesorul a enunțat *problema*, apoi a scris-o pe tablă.
 cuiva ceva Vreau să-**ți** enunț *teoria mea*.
 de (către)... Teoria relativității a fost enunțată de A. Einstein.
- B. *a-și enunța* ceva În acest articol, Gh. Marinescu **își enunță principiile** (= *principiile sale*) de tratament.
- C. *a se enunța* (p. 3,6) Teoriile *se enunță* (= sunt enunțate), apoi se demonstrează.
 cuiva **I s-a enunțat** (= *i-a fost enunțată*) problema, cerându-i-se s-o rezolve în 15 minute.

394. **EPUIZĂ** (epuizează, să epuizeze, epuizată)

I

- A. ceva a. Exploatarea intensă va epuiza *rezervele* de petrol în câțiva ani.
 pe cineva b. Discuția noastră n-a epuizat *problema* aceasta.
 cuiva ceva c. Efortul prelungit *ne-a epuizat* complet.
 de (către)... a. Boala **i-a epuizat forțele** (= *forțele lui).
 Rezervele valutare au fost epuizate.
 b. Problema a fost epuizată într-o teză de doctorat.
 c. Era epuizat de eforturile făcute.
- B. *a-și epuiza* ceva a. **Și-a epuizat toate resursele** (= *resursele sale*) financiare.
- pe cineva c. O să-**ți** epuizezi *colegii* (= *pe colegii tăi*) obli-
 gându-i la un efort permanent.
- C. *a se epuiza* a. (p. 3,6) Ediția I a cărții *s-a epuizat* (= a fost epuizată) foarte repede.
 dativ (p. 3,6) **Fabricii i s-au epuizat stocurile** (= au fost epuizate *stocurile ei*) de materii prime.
 cuiva (p. 3,6) **Mi s-au epuizat resursele** (= *resursele mele) fizice.

395. **ESTIMĂ** (estimează, să estimeze, estimat)

I

- A. ceva Am estimat *beneficiul* la cca 30.000.000.
 cuiva ceva Nu **i**-ai estimat corect *forța* (= *forța lui*).
 de (către)... la... Valoarea tabloului a fost estimată de experți la câteva milioane.
- B. *a-și estima*
 ceva Trebuie să-**ți** estimezi corect *posibilitățile* (= *posibilitățile tale*) intelectuale.
 pe cineva Estimați-**vă** corect *adversarul* (= *pe adversarul vostru*)!
- C. *a se estima*
 la... (p. 3,6) Pierderile *se* estimează (= sunt estimate) la sute de milioane.

II

- A. ~ CĂ... Am estimat CĂ economia se va reface rapid.
 B. ~ CĂ... (p. 3) S-a estimat CĂ inflația va atinge 12%.

396. **EVACUĂ** (evacuează, să evacueze, evacuat)

I

- A. ceva a. Evacuați *clădirea*!
 pe cineva b. În timpul inundațiilor, *pe săteni* i-au evacuat.
 de (către)... a. Din cauza luptelor, multe orașe au fost evacuate.
 b. Surplusul de apă de pe ogoare va fi evacuat cât mai repede.
- B. *a-și evacua*
 ceva În timpul războiului **și**-a evacuat *avutul* (= **avutul său*) la țară.
 pe cineva Va trebui să-**ți** evacuezi *soția și copiii* (= *pe soția și pe copiii tăi*) într-un loc mai sigur.
- C. *a se evacua*
 cuiva a. (p. 3,6) Din cauza lucrărilor de consolidare *se* vor evacua (= vor fi evacuate) toate laboratoarele.
 b. Familia mea a refuzat să *se* evacueze în timpul epidemiei.
 c. (p. 3,6) Gazele de combustie *se* evacuează (= sunt evacuate) prin țeava de eșapament.
 d. Înainte de operație, **i** s-a evacuat intestinul (= a fost evacuat intestinul **lui**).

397. **EVALUĂ** (evaluează, să evalueze, evaluat)

I

- A. ceva Comisia a evaluat această *lucrare* de restaurare.
 cuiva ceva Medicul **i**-a evaluat *pacientului* *capacitatea* (= *capacitatea lui*) de muncă.

de (căt-re)... la...

Colecția de tablouri a fost evaluată de un expert (la o sută de milioane de lei).

B. a-și evalua

ceva

Și-a evaluat șansele (= șansele sale) de a câștiga concursul.

pe cineva

Ar vrea să-și evalueze adversarii (= pe adversarii săi).

C. a se evalua

cuiva

(p. 3,6) S-au evaluat (= au fost evaluate) rezervele de combustibili solizi pe plan mondial.

(p. 3,6) I s-a evaluat mașina (= mașina lui a fost evaluată) la 5.000.000.

398. EVITĂ (evită, să evite, evitat)

I

A. ceva

Am evitat o discuție deschisă cu directorul.

pe cineva

De ce îl eviți pe Alexandru?

cuiva ceva

Ana îmi evita privirea (= privirea mea).

de (căt-re)...

În ultima clipă, accidentul a fost evitat de șofer.

B. a-și evita

ceva

A reușit să-și evite retrogradarea (= retrogradarea sa).

pe cineva

A încercat să-și evite prietenii (= pe prietenii săi).

C. a se evita

(p. 3,6) Să se evite (= să fie evitat) abuzul de medicamente!

unul pe altul

De când s-au certat, Ana și Irina se evită.

II

A. ~ SĂ...

Am evitat SĂ dau un răspuns definitiv.

C. ~ SĂ...

(p. 3) Se evită SĂ se ia o hotărâre în această problemă.

399. EVOCĂ (evocă, să evocé, evocat)

I

A. ceva

Romanul evocă o întâmplare adevărată.

pe cineva

Amintindu-mi copilăria, am evocat-o pe bunica.

cuiva ceva

Îi vom evoca prietenia care ne-a legat cândva.

de (căt-re)...

Îi vor evoca amintirea (= amintirea lui).

Personalitatea lui Ștefan cel Mare a fost evocată de profesorul de istorie.

B. a-și evoca

ceva

În această poezie, autorul își evocă copilăria (= copilăria sa).

pe cineva

Și-a evocat prietenul (= prietenul său) din tinerețe.

C. a se evoca

(p. 3,6) În acest capitol se evocă (= este evocată) figura mamei autorului.

400. *EVOLUĂ* (evolucază, să evoluéze, evoluát)

I

- A. de la... la...   Procesul de producție a evoluat de la simplu la complex.
spre...   Starea economiei evoluează spre criză.

401. *EXAGERĂ* (exagerează, să exageréze, exagerát)

I

- A. ceva   Nu exagera *urmările* acestui fapt!
  cuiva ceva   De ce **îmi** exagerezi *meritele* (= *meritele mele*)?
  de (căt-re)...   Succesul piesei a fost exagerat de cronicar.
  cu...   Ați exagerat cu laudele.
- B. *a-și exagera*
  ceva   Ana **își** exagerează *vina* (= *vina sa).
- C. *a se exagera*
  cu...   (p. 3,6) **În** presă *s-a* exagerat (= a fost exagerată) importanța acestui eveniment.
    (p. 3) *S-a* exagerat cu criticile.

402. *EXAMINĂ* (examinează, să examinéze, examinát)

I

- A. ceva   a. Examinează *situația* livrărilor de combustibil!
  pe cineva   b. Profesorul examinează *candidații* (= *pe candidați*).
    c. Medicul (**i-**)a examinat (*pe*) toți *bolnavii*.
- cuiva ceva   a. Direcția **îi** examinează *activitatea* (= *activitatea lui*).
  de (căt-re)...   b. *Candidații* au fost examinați de o comisie de specialiști.
    c. Copilul va fi examinat imediat de medic.
- B. *a-și examina*
  ceva   a. Radu **și**-a examinat *agenda* (= *agenda sa) de lucru.
  pe cineva   b. Antrenorul **își** examinează *echipa* (= *echipa sa*).
    c. Medicul **și**-a examinat toți *pacienții* (= *pe pacienții săi*).
- C. *a se examina*
  unul pe altul   a. (p. 3,6) *S-au* examinat (= au fost examinate) posibilitățile de a depăși stagnarea producției.
  cuiva   **În** pauze, concurenții *se* examinau cu atenție.
    (p. 3,6) **I** *s-a* examinat proiectul (= a fost examinat proiectul **lui**).

403. **EXCLÚDE** (exclúde, să exclúdá, exclus)

I

- A. ceva
pe cineva din...
cuiva ceva din...
de (căt-re)...
Am exclus această *posibilitate*.
L-am exclus *pe Matei* din cercul nostru de prieteni.
I-au exclus *tablourile* (= *tablourile lui*) din expoziție.
Dan a fost exclus din competiție de conducerea clubului.
- B. *a-și exclude*
pe cineva
C. *a se exclude*
unul pe altul
Și-a exclus *prietenul* (= *pe prietenul său*) din afaceri.
(p. 3,6) *Se exclude* (= este exclusă) participarea politicianilor din consiliile de administrație.
Cele două variante de plan nu *se* exclud.

404. **EXECUTÁ** (execută, să execúte, executát)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re)...
a. Întreprinderea a executat *comanda*.
b. Gimnasta a executat *exercițiul* cu măiestrie.
Orchestra executa *Rapsodia I* de G. Enescu.
c. Nu-*l* vor executa *pe condamnat*.
a. Cine o să-*ți* execute *proiectul* (= *proiectul tău*)?
b. N-au vrut să-*i* execute ultima *compoziție* (= *compoziția lui*).
a. Piesele au fost executate de muncitori la strung.
b. Simfonia va fi executată mâine în primă audiție.
c. Condamnatul nu va fi executat.
- B. *a-și executa*
ceva
pe cineva
C. *a se executa*
cuiva
a. Nu *și*-a executat *proiectul* (= *proiectul său*) la timp.
b. Acrobatul *își* execută *numărul* (= *numărul său*) fără plasă.
c. Țarul Petru *și*-a executat *fiul* (= *pe fiul său*) trădător.
a. (p. 3,6) *Se* vor executa (= vor fi executate) izolații termice la toate apartamentele.
b. **I** s-a executat *compoziția* (= a fost executată *compoziția lui*) premiată.
a. **I** *se* va executa (= **îi** va fi executată) o protecță dentară.

EXPRESII

- A. ~ un ordin
C. ~ un ordin
Soldații execută întotdeauna ordinul superiorilor.
(p. 3,6) Ordinele *se* execută (= sunt executate), nu se discută).

405. **EXEMPLIFICĂ** (exemplifică, să exemplifice, exemplificat)

I

- A. ceva (cu...)
cuiva ceva
de (către)...
B. *a-și exemplifica*
ceva
C. *a se exemplifica*
- Va trebui să exemplifice această *teorie* (cu fapte).
Le-am exemplificat *afirmațiile* (= *afirmațiile lor*).
Teoria a fost exemplificată de profesor.
- Exemplifică-ți *spusele* (= *spusele tale)!
(p. 3,6) Orice afirmație *se exemplifică* (= este exemplificată) pentru a fi mai bine înțeleasă.

406. **EXERCITĂ** (exercită, să exercite, exercitat)

I

- A. ceva
ceva asupra.../pe...
de (către)...
B. *a-și exercita*
ceva asupra...
ceva
C. *a se exercita*
- a. Apa exercită *o presiune* mai mare decât presiunea aerului.
b. Ion exercită *meseria* de frezor din 1988.
- a. Sângele exercită *o anumită presiune* asupra pereților vaselor sanguine/pe pereții vaselor sanguine.
b. Funcția de rector este exercitată de un cunoscut profesor universitar.
- a. Sarcinile electrice *își exercită acțiunea* (= *acțiunea lor) asupra altor sarcini.
b. De ce nu-ți exerciți *meseria* (= *meseria ta) corect?
- a. Forța de atracție a Soarelui *se exercită* asupra tuturor planetelor.
b. (p. 3,6) Această profesie *se exercită* (= este exercitată) mai ales de către bărbați.

EXPRESII

- A. ~ o influență asupra...
~ presiuni asupra...
- Ana a exercitat o mare influență asupra surorii ei mai mici.
Banca exercită presiuni asupra debitorilor pentru a restitui împrumuturile.

407. **EXERSĂ** (exersează, să exerseze, exersat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
B. *a-și exersa*
ceva
C. *a se exersa*
- Mai exersează *pronunția* acestor sunete!
Îi vom exersa *talentul* (= *talentul lui) de orator.
Această figură a fost exersată de toți gimnaștii.
- Și**-a exersat *auzul* (= *auzul său).
(p. 3) La acest pian *se exersează* foarte bine.
(p. 3, 6) *Se* vor mai exersa (= vor mai fi exersate) figurile 2 și 3.

408. **EXPEDIÁ** (expediáză, să expedieze, expediát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
prin ...
- B. *a-și expedia*
ceva
- C. *a se expedia*
cuiva
- Au expediat *pachetele* ?
O să **le** expediez *o telegramă* .
I-ai expediat *scrisoarea* (= *scrisoarea lui*)?
Invitațiile vor fi expediate mâine.
A expediat *bani* prin poștă.
- Încă nu v-ați expediat *bagajele* (= *bagajele voastre*)?
(p. 3, 6) De aici *se* expediază (= sunt expediate)
scrisori, telegrame, bani și pachete.
(p. 3, 6) **Ți** s -au expediat *bani* (= au fost expediați
bani **țai**) cu mandat telegrafic.

409. **EXPERIMENTÁ** (experimentează, să experimenteze, experimentát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- B. *a-și experimenta*
ceva
- C. *a se experimenta*
cuiva
- Au experimentat noul *antibiotic* ?
I-am experimentat *teoriile* (= *teoriile lui*), dar fără
succes.
Noul procedeu de sinteză a fost experimentat de către
o comisie de specialiști.
- Și**-a experimentat *inovația* (= * *inovația sa*) în
laboratorul nostru.
(p. 3, 6) Transmisia prin unde radio *s* -a experimentat
(= a fost experimentată) în 1896.
I *s*-a experimentat noua invenție (= a fost
experimentată invenția **lui**).

410. **EXPLICÁ** (explică, să explice, explicát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- B. *a-și explica*
ceva
- unul altuia ceva
- a. Profesoara explica *o lecție* nouă.
Astăzi **le**-am explicat *modul* gerunziu.
Structura celulei a fost explicată de profesorul de
biologie.
- A încercat să-și explice *teoria* (= *teoria sa*)
într-o serie de articole.
- b. Cum **își** explică această *întâmplare* ?
Cum **își** explică *poziția* (= *poziția sa*)?
Și-au explicat (unii altora) *motivele* insuccesului.

- C. *a se explica*
- cuiva a. (p. 3, 6) Când *s* -a explicat (= a fost explicată) teoria relativității?
I s -a explicat (= **i**-a fost explicată) teorema de mai multe ori, până a înțeles-o.
- despre La curs *s* -a explicat de curând despre materialele semiconductoare.
- unul cu altul c. Ana *s* -a explicat cu prietena ei.

II

- A. ~ (cuiva) CĂ ...
 CE... (Le-a) explicat CĂ trebuie să refacă proiectele.
 CINE... Explică(-i) Ce trebuie să faci!
 UNDE... Explică(-mi) CINE a făcut asta!
 CUM... (Ți-)a explicat UNDE a pus actele?
 DE CE... Explicați(-ne) CUM ați rezolvat problema!
 C. ~ (cuiva) CĂ... (Ne) poate explica DE CE a ratat experimentul?
 CINE... (Li) *s*-a explicat CĂ ipoteza lor trebuie verificată.
 CE... Nu (ni) *s*-a explicat CINE a dat ordinul acesta.
 UNDE... Să (i) *se* explice CE trebuie să facă.
 CUM... (Vi) *se* va explica UNDE trebuie să vă adresați.
 DE CE... (Mi) *se* explică acum CUM *s*-a obținut acest rezultat.
 (Ți) *s*-a explicat De CE ai fost sancționat?

411. EXPLOATĂ (exploatează, să exploateze, exploatat)

I

- A. ceva a. Au exploatat *utilajele* la maximum.
 pe cineva b. Boierimea *i* -a exploatat *pe țărani* .
 cuiva ceva a. **I**-a exploatat *forța* (= *forța lui*) de muncă.
 de (cătore) ... Energia nucleară este exploatată de om în scopuri pașnice.
- B. *a-și exploata*
 ceva **Și**-a exploatat toate *resursele* (= * *resursele sale*) fizice.
- C. *a se exploata*
 cuiva (p. 3, 6) Sulful *se* exploatează (= este exploatat) pe scară industrială.
 c. (fig.) (p. 3, 6) **I s** -a exploatat slăbiciunea (= a fost exploatată slăbiciunea **lui**) pentru sport.

412. EXPLORĂ (explorează, să exploreze, explorat)

I

- A. ceva Vor să exploreze *o regiune* necunoscută din Amazonia.
 cuiva ceva Medicul **i**-a explorat *capacitatea* (= *capacitatea lui*) de rezistență la efort.
 de (cătore) ... Africa ecuatorială a fost explorată de mulți cercetători.

B. *a-și explora*

ceva

C. *a se explora*

Și-a explorat întâi țara (= țara sa), apoi alte țări .
(p. 3, 6) Zăcămintele de substanțe minerale utile se explorează (= sunt explorate) acum cu ajutorul sateliților.

413. EXPORTĂ (expórtă, să expóрте, expórtát)

I

A. ceva

ceva în ...

de (către) ...

Țările arabe exportă mult petrol .

România exportă automobile în toată America Latină.

Utilajele petroliere au fost exportate în țările în curs de dezvoltare.

B. *a-și exporta*

ceva

Această firmă își exportă produsele (= produsele sale) în multe țări.

C. *a se exporta*

(p. 3, 6) Nu se exportă (= nu sunt exportate) decât produsele de înaltă tehnicitate.

(p. 3) În prezent, în economia românească se exportă mai mult decât se importă.

414. EXPRESSĂ (exprimă, să exprime, exprimát)

I

A. ceva

pe cineva

cuiva ceva

de (către) ...

a. Acest monument exprimă recunoștința noastră față de eroii patriei.

Orice operă de artă îl exprimă pe autor .

I-am exprimat sentimentul meu de nemulțumire.

Concluziile au fost exprimate de director la sfârșitul întrevederii.

B. *a-și exprima*

ceva

Expertul financiar și-a exprimat părerea (= *părerea sa) în legătură cu inflația pe plan mondial.

C. *a se exprima*

Ali se exprimă corect (în limba română).

(p. 3, 6) S -a exprimat (= a fost exprimată) o nouă ipoteză despre formarea universului.

cuiva

(p. 3, 6) I s -a exprimat (= i-a fost exprimat) regretul nostru.

415. **EXPUNE** (expune, să expună, expus)

I

- A. ceva a. În Prefață, autorul expune *ideile* principale ale lucrării.
 cuiva ceva **Le-a expus concepția** lui asupra sistemelor economice.
 ceva la ... b. După recoltare vom expune *fânul* la soare spre a se usca.
 pe cineva la ... b. Nu expuneți *copiii* prea mult la soare!
 ceva + dativ Nu expuneți *aparatura* **intemperiilor** !
 pe cineva + dativ Nu expuneți *pe nimeni* **influenței** radiațiilor!
 de (către) ... a. Subiectul romanului a fost expus pe scurt.
 b. Bolnavul va fi expus la raze ultraviolete.
- B. *a-și expune*
 ceva a. Încă nu **mi-am** expus *punctul* (= *punctul meu*) de vedere.
 la ... b. Pictorul **își** va expune *tablourile* (= *tablourile sale*) în sala Dalles.
 pe cineva la ... Nu **vă** expuneți *filmele* (= *filmele voastre*) la lumină!
 Nu **și-a** expus *colegii* (= *pe colegii săi*) la critici nejustificate.
- C. *a se expune*
 la ... a. (p. 3, 6) Lucrările *se* vor expune (*= vor fi expuse) la Muzeul de Artă.
 dativ b. De ce *te* expui la reproșuri?
Se expune *primejdiilor* .

416. **EXTENUĂ** (extenuează, să extenuéze, extenuát)

I

- A. pe cineva Munca grea *i* -a extenuat *pe constructori* .
 B. *a-și extenua*
 ceva Antrenorul **și-a** extenuat *echipa* (= * *echipa sa*).
 pe cineva **Ți-ai** extenuat *oamenii* , obligându-i să lucreze peste program.
 C. *a se extenua* Muncind nerațional, *te* -ai extenuat.

417. **EXTÎNDE** (extinde, să extindă, extîns)

I

- A. ceva Extindeți *suprafețele* cultivate cu cereale?
 dativ + ceva Acestui **aparat i-au extins sfera** (= * *sfera lui*) de aplicație și în medicină.
 cuiva ceva **Managerului i-au extins dreptul** (= * *dreptul lui*) de control.
 de (căt-re) ... Relațiile comerciale ale firmei vor fi extinse în viitorul apropiat.
- B. *a-și extinde*
 ceva Institutul **și-a extins cercetările** (= *cercetările sale*) în domeniul laserilor.
- C. *a se extinde*
 (p. 3, 6) Automatizarea *se* va extinde (= va fi extinsă), ușurând astfel munca omului.
 cuiva (p. 3, 6) **I s -au extins atribuțiile** (= au fost extinse atribuțiile **lui**) de serviciu.
 asupra ... Analiza *se* extinde asupra tuturor ramurilor economiei naționale.
 la ... Activitatea serviciului financiar *se* extindea și la urmărirea îndeplinirii planului economic.

418. **EXTRĂGE** (extrăge, să extrăgă, extras)

I

- A. ceva Vom extrage mai mult fier și mangan .
 din ... Putem extrage *hidrogen* din orice acid.
 cuiva ceva Stomatologul **i-a extras o măsea / măseaua** (= * *măseaua lui*).
- de (căt-re) ... Țițeiul este extras din subsol de către sondori.
- B. *a-și extrage*
 ceva S-a dus să-și extragă **un dinte / dintele** (= * *dintele său*).
- C. *a se extrage*
 (p. 3, 6) Din substanțele minerale *se* extrag (= sunt extrase) metale sau combinații ale acestora.
 cuiva (p. 3, 6) Azi **i s -au extras** (= **i-au** fost extrași) doi dinți.

EXPRESII

- A. (matem.) ~ rădăcina pătrată / cubică din ... Extrageți rădăcina pătrată din 144!

419. *EZITĂ* (ezită, să ezíte, ezitat)

II

A. ~ SĂ ...

Am ezitat SĂ iau o hotărâre definitivă.

C. ~ SĂ ...

(p. 3) S -a ezitat prea mult SĂ se ia măsurile necesare.

F

420. *FĂCE* (face, să facă, făcut)

I

A. ceva

- Colega mea face *un pulover* .
- Pomul ăsta o să facă multe *fructe* .
- Săndel a făcut *otită* .
- În vacanță, o să facem o *excursie* în Deltă.
- Sora ei a mai făcut o *facultate / medicina* .
- Fă *pantofii* ăștia cu cremă!
- Vreau să fac o *casă* .
- Ai făcut o mare *greșeală* .
- Ana a mai făcut *un copil / un băiat* .
- Te -a făcut șef de echipă?

pe cineva

cuiva ceva

- Mama **mi**-a făcut o *fustă* .
- Cine **ți**-a făcut *ghetele* (= * *ghetele tale*)?
- Părinții vor să-**ți** facă o *casă* .
- O să-**i** facă *un nepot* .

B. a-și face

ceva

- Ți**-ai făcut o *jachetă* .
- Ionuț, **ți**-ai făcut *pantofii* ?
- Ne**-am făcut o *casă* la munte.
- Mi**-am făcut mulți *prieteni* .

C. a se face

ceva

- S -au făcut multe fructe anul ăsta.
- (p. 3, 6) Excursia *se* va face (= va fi făcută) în iulie.
- O facultate nu *se* face așa ușor.
- (p. 3, 6) Pantofii *se* fac (= sunt făcuți) cu cremă.
- La munte, casele *se* fac (= sunt făcute) din lemn.
- S -a făcut (= a fost făcută) o mare *greșeală*!
- Radu *se* va face doctor.

cuiva

- (p. 3, 6) **I** s -a făcut (= i-a fost făcut) un costum nou.

g. (p. 3, 6) O să **ți se** facă (= o să-**ți** fie făcut) un apartament.

k. (p. 3, 6) **Mi s** -au făcut *formele* (= au fost făcute **formele mele**) de angajare.

II

A. ~ CE ...

CUM ...

C. ~ CĂ ...

CE

CUM

a. Fă CE vrei!

A făcut CUM a crezut că e mai bine.

l. S -a făcut CĂ pleacă.

a. (p. 3) Se va face CE vrei tu.

(p. 3) S-a făcut CUM s-a hotărât.

EXPRESII

A. ~ cunoștință cu ...

~ baie / duș (cuiva)

~ bine cuiva

~ parte din ...

~ practică la ... / în ...

~ investiții în ...

~ abstracție de ...

~ deosebire între ...

~ excepție de la ...

~ reproșuri cuiva

~ focul

B. ~ griji pentru ...

~ datoria față de ...

~ datoria de ...

~ reproșuri

C. ~ bine / sănătos

~ ziuă / noapte

~ ora ...

~ târziu

~ frig

~ frică cuiva

Am făcut cunoștință cu Ioana Vasilescu.

Mama **îi** face baie **lui Dănuț**. Facem baie în fiecare zi.

Doctoria asta **mi-a** făcut bine.

Munții Făgăraș fac parte din Carpații Meridionali.

Studentii fac practică în școli sau în uzine.

Firmele fac investiții în ramurile economice profitabile.

Nu putem face abstracție de amănunte.

Nu faceți deosebire între cei doi concurenți!

Ceea ce nu se supune unei reguli face excepție de la regula respectivă.

Colegul meu **mi-a** făcut reproșuri pentru întârziere.

Fă focul, te rog!

Părinții **și-au** făcut griji pentru fiul lor.

Ostașii **și-au** făcut datoria față de patrie.

Fă-**ți** datoria de elev!

Dan și Mirecea **își** fac reproșuri pentru insuccesul avut.

Copilul s -a făcut bine / sănătos.

Vara se face ziuă devreme.

S -a făcut ora 6.

Discuția fiind foarte interesantă, n-am observat că s-a făcut târziu.

Începând din noiembrie, se face tot mai frig.

Când a văzut ursul, i s -a făcut frică.

421. **FACILITĂ** (facilitează, să faciliteze, facilitat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (cătore) ... Banca a facilitat această *tranzacție* comercială.
I-au facilitat *acordarea* unui împrumut.
Exportul a fost facilitat de calitatea deosebită a produselor.
- B. *a-și facilitat*
ceva Asociindu-se cu voi, **și**-au facilitat *procurarea* de capital.
Publicând această lucrare Ion **și**-a facilitat *avansarea* (= *avansarea sa*).
- C. *a se facilitat*
cuiva (p. 3, 6) Prin această lege, *se* facilitează (= este facilitată) investiția de capital străin.
(p. 3, 6) **Mi s** -a facilitat (= **mi**-a fost facilitată) înființarea unei societăți comerciale.
(p. 3, 6) **I s**-a facilitat transferul (= a fost facilitat transferul **lui**).

422. **FAVORIZĂ** (favorizează, să favorizeze, favorizat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (cătore) ... a. Stresul favorizează *aparitia* multor boli grave.
b. Comisia n-a favorizat *pe nimeni* la examen.
- B. *a-și favoriza*
ceva
pe cineva a. Condițiile de mediu neprielnice i-au favorizat *îmbolnăvirea* (= *îmbolnăvirea lui*).
Obezitatea este favorizată de sedentarism.
- C. *a se favoriza* b. La negocieri, **și**-a favorizat *firma* (= * *firma sa*).
Crezi că **își** favorizează *nepotul* (= *pe nepotul său*)?
a. (p. 3, 6) E necesar să *se* favorizeze (= să fie favorizată) afirmarea tineretului.

423. **FELICITĂ** (felicită, să felicite, felicitat)

I

- A. ceva (pentru ...)
pe cineva (pentru ...)
cu ocazia ...
cuiva pe cineva
de (cătore) ... Au felicitat *echipa* pentru premiul obținut la concurs.
Îl felicit *pe Paul* (pentru rezultatul examenului).
I -am felicitat *pe bunici* cu ocazia Anului Nou.
Îi felicită *sora* (= *pe sora lui*) cu ocazia căsătoriei.
Concurenții au fost felicitați de *președintele* juriului.
- B. *a-și felicita*
ceva
pe cineva
unul pe altul **Și**-a felicitat *familia* (= * *pe familia sa*) de sărbători.
Ar vrea să-**și** felicite toți *prietanii* (= *pe prietenii săi*).
De Crăciun, eu și Maria *ne* felicităm întotdeauna.

424. *FERÍ* (feréște, să ferească, ferit)

I

- A. ceva de ...
pe cineva de ...
cuiva ceva de ...
cuiva pe cineva de ...
- a. Ferește *mobila de lovituri!*
Mama *îl* ferește *pe Dănuț* de răceală.
I-am ferit *mașina* (= *mașina lui*) de avarii.
Medicul **mi**-a ferit *copiii* (= *pe copiii mei*) de
contaminare.
Recolta a fost ferită de intemperii.
- de (câtre) ... de ...
- B. *a-și feri*
ceva de ...
- Își** ferește *capul* (= * *capul său*) de ploaie cu
ajutorul umbrelei.
- pe cineva de ...
- Și**-a ferit *părinții* (= *pe părinții săi*) de supărări.
Maria nu *se* ferește de răceală.
- C. *a se feri*
de ...
- b. Nu *m*-am ferit niciodată de părinți.
De ce *vă* feriți unul de altul?
- unul de altul

II

- C. ~ SĂ ...
- S*-a ferit SĂ recunoască adevărul.

425. *FI* (éște, să fie, fost)

I

- A. din ...
- a. Sunt din Ploiești / Bulgaria.
Suntem în București / România / vizită.
Ei sunt la facultate / bibliotecă / teatru / plimbare /
noi etc.
- în ...
- la ...
- cu ... (la ... / în ...)
- pentru ...
- Am fost cu prietenii (la teatru / în oraș).
Sunteți aici pentru studii?
- contra ... / împotriva ...
- cuiva
- b. Suntem pentru restructurarea economiei.
Ei erau împotriva monarhiei.
- b. Ana **îmi** este prietenă.

II

- A. ~ SĂ ...
- a. Am fost SĂ-mi cumpăr țigări.

EXPRESII

I

- A. ~ cuiva bine / rău /
foame / sete / frig /
cald / dor de...
- Ți**-a fost frig / cald?
Nu **mi**-e foame, dar **mi**-e sete.
N-a venit la cursuri pentru că **i**-a fost rău.
Mi-e dor de prieteni.

~ în stare de ...	Nu e în stare de fapte urâte.
~ capabil de ...	Nu sunt capabil de un asemenea efort.
~ conștient de ...	Ești conștient de posibilitățile tale?
~ încântat de ...	E încântată de noua ei mașină.
~ convins de ...	Sunt convins de prietenia ta.
~ sigur de ...	Candidatul era sigur de succes.
~ îndreptățit la ...	Și Ana e îndreptățită la moștenire.

II

A. ~ bine / rău CĂ ...	(p. 3) E bine CĂ ai ajuns la timp.
SĂ ...	(p. 3) E bine SĂ-ți ajuți prietenii.
DACĂ ...	(p. 3) Nu era rău DACĂ mai făceai câteva exerciții.
~ necesar SĂ ...	(p. 3) A fost necesar SĂ se acorde atenție și agriculturii.
~ în stare SĂ ...	N-au fost în stare SĂ răspundă la examen.
~ capabil SĂ ...	Nu este capabilă SĂ-și stăpânească emoția.
~ conștient CĂ ...	Era conștient CĂ greșise.
~ încântat CĂ ...	Sunt încântat CĂ ne-am întâlnit.
SĂ ...	Sunt încântat SĂ te ajut.
~ convins CĂ ...	Eram convins CĂ aveam dreptate.
~ sigur CĂ ...	Ești sigur CĂ vei primi postul acela?
~ îndreptățit SĂ ...	Era îndreptățită SĂ primească bursă.
~ (cuiva) ușor / greu / drag SĂ ...	Nu mi -e ușor SĂ renunț la excursie. I-a fost greu SĂ învețe românește? Ne e drag SĂ ne amintim de copilărie.

426. FIÉRBE (fierbe, să fiarbă, fiert)

I

A. ceva	Ai fiert <i>carnea</i> ?
cuiva ceva	Să-ți fierb <i>un ou</i> ? Ți-am fiert <i>laptele</i> (= <i>laptele tău</i>).
de (câtre) ...	Apa va fi fiartă cel puțin o jumătate de oră.
B. a-și fierbe	Îmi fierb <i>un ou</i> . Și-a fiert <i>compotul</i> (= * <i>compotul său</i>)?
ceva	
C. a se fierbe	(p. 3, 6) Pentru supă, <i>carnea se fierbe</i> (= este fiartă) la foc mic.

427. FIGURĂ (figurează, să figureze, figurat)

I

A. în ...	Toate datele statistice figurează în raport.
pe ...	Cine figurează pe lista candidaților reușiți la examen?

428. *FINALIZĂ* (finalizează, să finalizeze, finalizat)

I

- A. ceva Ai finalizat *proiectul* stadionului?
cuiva ceva O să-**i** finalizez astăzi *schița* (= *schiza lui*).
de (cătore) ... Investiția va fi finalizată în semestrul I al anului viitor.
- B. *a-și finaliza*
ceva Încă nu **și**-a finalizat *cercetările* (= *cercetările sale*).
- C. *a se finaliza*
(p. 3, 6) Negocierile *se* vor finaliza (= vor fi finalizate)
în curând.

429. *FINANȚĂ* (finanțează, să finanțeze, finanțat)

I

- A. ceva Banca finanțează *întreprinderile* rentabile.
pe cineva Cine *te* -a finanțat pentru rețehnologizare?
cuiva ceva Nu **vă** finanțăm acest *contract*. O să-**i** finanțăm noi
afacerea (= *afacerea lui*).
de (cătore) ... Proiectul va fi finanțat de câteva bănci.
- B. *a-și finanța*
ceva Trebuie să **ne** finanțăm singuri noua *investiție*
(= *investiția noastră*).
pe cineva Poți să-**ți** finanțezi *prietenul* (= *pe prietenul tău*)
pentru renovarea magazinului?
- C. *a se finanța*
(p. 3, 6) Unele întreprinderi de interes național *se*
finanțează (= sunt finanțate) de la buget.

430. *FIXĂ* (fixează, să fixeze, fixat)

I

- A. ceva a. Fixează bine *oglinđa* retrovizoare!
pe cineva b. Ați fixat *data* examenului?
cuiva ceva a. De ce **il** fixezi așa *pe dirijor* ?
Mi-ai fixat *soneria* (= * *soneria mea*)?
b. **I**-am fixat o *întâlnire*.
cuiva pe cineva a. **Îi** fixează insistent *sora* (= *pe sora lui*).
de (cătore) ... b. Ora și locul conferinței au fost fixate de decan.
- B. *a-și fixa*
ceva a. Fixează-**ți** mai bine *schuurile* !
b. **Și**-a fixat *data* plecării?
- C. *a se fixa*
la ... S -a fixat la ingineria genetică.
asupra ... Nu **v** -ați fixat asupra titlului.
a. (p. 3, 6) Piesa asta *se* fixează (= este fixată) prin
sudură.
b. (p. 3, 6) Data căsătoriei *se* va fixa (= va fi fixată)
în curând.

431. **FOLOSÍ** (foloséște, să folosească, folosit)

I

- A. ceva
pe cineva ca ...
cuiva ceva
cuiva
la ...
de (căt-re) ... (ca ...)
- a. De ce nu folosești *dicționarul* ?
    Îl folosim *pe Ion* ca ghid.
b. **I-am** folosit *compasul* (= *compasul lui*).
    Ceasul o să-**ți** folosească mai târziu.
a. Substanța asta folosește la curățarea metalelor oxidate.
b. Lemnul este folosit (ca materie primă) în industria mobilei.
- B. *a-și folosi*
ceva
- a. **Și-a** folosit *cunoștințele* (= *cunoștințele sale*) de trigonometrie pentru a rezolva exercițiul.
    Și-a folosit *prietenul* pentru a ieși din încurcătură.
- C. *a se folosi*
de ...
în ...
la ... / pentru ...
cuiva
- Ne* folosim de mașina mamei.
(p. 3, 6) Noțiunea de mulțime *se* folosește (= este folosită) deseori în matematică.
(p. 3, 6) Cerealele *se* folosesc (= sunt folosite) la / pentru fabricarea pâinii, a grișului, a pastelor făinoase etc.
(p. 3, 6) **I s** -au folosit schițele (= au fost folosite schițele **lui**) pentru întocmirea documentației.

432. **FORMÁ** (formează, să forméze, formát)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
ca ...
- a. Au format o nouă *echipă* de gimnastică.
b. Inima și vasele sanguine formează *aparatură* cardiovasculară.
    Educația din familie *l* -a format astfel.
    Experiența o să-**i** formeze *characterul* (= * *characterul lui*).
- a. Grupa de gimnastică a fost formată de instructorul sportiv.
b. Radu a fost format ca istoric.
- B. *a-și forma*
ceva
pe cineva (ca ...)
- a. **Ți-ai** format o *părere* despre situația asta?
    Și-a format *echipa* (= * *echipa sa*) din specialiști în mai multe domenii.
b. **Și-a** format *copilul* (= *pe copilul său*) ca pianist.

C. *a se forma*

ca ...
cuiva

a. (p. 3, 6) Grupa aceasta *s* -a format (= a fost formată) în semestrul al II-lea.

b. *S* -a format ca cercetător în câțiva ani.

(p. 3,6) Gustul *i s* -a format (= gustul **lui** a fost format) treptat. Desenând mult, o să *i se* formeze mâna (= mâna **lui**).

433. **FORMULĂ** (formulează, să formuleze, formulat)

I

A. ceva
cuiva ceva

Știința formulează *legi* cu caracter general.

I-am formulat eu *cererea* (= *cererea lui*) către decanat.

de (cătore) ...

Întrebarea a fost formulată de unul dintre studenți.

B. *a-și formula*
ceva

Și-a formulat *ideile* (= *ideile sale*) în scris.

C. *a se formula*

(p. 3, 6) *Legile se* formulează (= sunt formulate) de organul legislativ.

434. **FORȚĂ** (forțează, să forțeze, forțat)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (cătore)...

a. Nu forța *broasca* valizei !

Cine *i*-a forțat *ușa* (= *ușa lui*) ?

Seiful a fost forțat de persoane neidentificate.

B. *a-și forța*
ceva

De ce **ți**-ai forțat *portiera* (= *portiera ta*)?

C. *a se forța*

(p. 3, 6) Casele de bani *se* forțează (= sunt forțate) cu instrumente speciale.

II

A. ~ ceva SĂ...
pe cineva SĂ...
de (cătore)...

b. A forțat întreprinderea SĂ-i plătească despăgubiri.

L-au forțat *pe Șerban* SĂ spună adevărul.

Ana a fost forțată SĂ se mute.

B. *a-și forța*
ceva SĂ...

Și-a forțat *echipa* (= **echipa sa*) SĂ-și prelungească antrenamentul.

pe cineva SĂ...

Nu-**ți** forța *copilul* (= *pe copilul tău*) SĂ muncească peste puteri!

C. ~ SĂ...

M-am forțat SĂ rămân calm.

EXPRESII

A. ~ cuiva mâna
~ nota

N-a vrut să vândă casa, dar *i*-au forțat *mâna*.

Insistând asupra acestui fapt, ai forțat *nota*.

435. **FOTOGRAFIA** (fotografiază, să fotografieze, fotografiat)

I

- A. *ceva* Am fotografiat *o casă/peisajul*.
pe cineva L-ai fotografiat *pe fratele tău*?
cuiva ceva O să-**i** fotografiezi *tabloul (=tabloul lui)*.
cuiva pe cineva **Ți**-aș fotografia *copiii (= pe copiii tăi)*.
de (câtre)... Hotelul „Intercontinental” este deseori fotografiat de turiști.
- B. *a-și fotografia*
ceva Ar fi vrut să-**și** fotografieze *casa (= casa sa)*.
pe cineva **Ți**-ai fotografiat *soția (= pe soția ta)* ?
- C. *a se fotografia*
cuiva Îmi place să **mă** fotografiez.
 (p. 3, 6) **I** s-au fotografiat tablourile (= au fost fotografiate tablourile **lui**) pentru catalogul expoziției.

436. **FRACTURĂ** (fracturează, să fractureze, fracturat)

I

- A. *cuiva ceva* Lovitura **i**-a fracturat *un braț / brațul (= brațul lui)*.
de (câtre)... Piciorul stâng (**i**-)a fost fracturat în două locuri.
- B. *a-și fractura*
ceva Căzând, **și**-a fracturat *o coastă /piciorul (= *piciorul său)*.
- C. *a se fractura*
 (p. 3, 6) Oasele bătrânilor *se* fracturează (= *sunt fracturate) ușor.
 În urma unor lovituri puternice, orice os *se* fracturează.

437. **FRÂNĂ** (frânează, să frâneze, frânat)

I

- A. *ceva* La intrarea în gară, mecanicul a frânat *locomotiva*.
cuiva ceva (fig.) Tatăl său **i**-a frânat *inițiativa (= *inițiativa ei)*.
de (câtre)... Mașina a fost frânată de șofer.
 (fig.) Inflația a fost frânată de măsurile economice luate.
- B. *a-și frâna*
ceva (fig.) Frânați-**vă** *pornirile (= *pornirile voastre)*!
- C. *a se frâna*
 (p. 3) În viteză nu *se* frânează ușor.
 (p. 3, 6) Mașinile *se* frânează (= sunt frânate) cu frâna de mână sau de picior.
 (fig.) (p. 3, 6) În ultimul timp *s*-a frânat (= a fost frânată) creșterea prețurilor.

438. *FUGÍ* (fúge, să fúgă, fugít)

I

- A. spre / către...
de...
din...
de la...
până la...
după...
cuiva...
C. *a se fugi*
- a. Alexandru fugea spre / către stația de autobuz.
De ce fugi de noi ? De ce a fugit de acasă ?
b. A fugit din țară pentru că era căutat de poliție.
Ionuț a fugit astăzi de la cursuri.
a. Fugi până la farmacie și ia niște aspirine !
Nu fugiți după autobuz !
b. **I**-a fugit câinele (= câinele **lui**).
a. (p. 3) Nu *se* fuge după tramvai !
b. (p. 3) Din această închisoare nu *se* fuge.

II.

- A. ~ SĂ... Fug SĂ cumpăr ceva de mâncare.

439. *FUMÁ* (fumează, să fuméze, fumát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
B. *a-și fuma*
ceva
C. *a se fuma*
- Sandu fumează *țigări* cu filtru.
I-a fumat **fratelui** său toate *țigările* (= *țigările lui*).
Țigara a fost fumată de Dinu.

Și-a fumat toate *țigările* (= *țigările sale*).
(p. 3) Aici nu *se* fumează.
(p. 3, 6) Țigările acestea *se* fumează (sunt fumate) cu plăcere.

440. *FUNȚIONÁ* (funcționează, să funcționeze, funcționát)

I

- A. în favoarea...
în cadrul
pe baza...
pe principiul...
ca...
cuiva
- a. Sitemul internațional de relații economice funcționează în favoarea tuturor statelor.
Secția centrală electrică funcționează în cadrul Facultății de energetică.
Mașina aceasta va funcționa pe baza energiei solare.
Aparatul funcționează pe principiul lui Arhimede.
b. Andrei funcționează ca inspector financiar.
a. **Îi** funcționează bine rinichii (= rinichii **lui**).

441. **FUNDĂ / FONDA** (fundează / fondează, să fundeze / să fondeze, fundat / fondat)

I

- A. ceva
de (căt-re)... Burebista a fundat primul *stat* unitar al dacilor.
Revista „Dacia literară” a fost fondată de
M. Kogălniceanu.
- B. a-și funda / fonda
ceva Mușatinii **și-au** fundat *dinastia* (= *dinastia lor*) în
sec. al XIV-lea.
- C. a se funda / fonda
(p. 3, 6) Muzeul de Istorie Naturală s-a fondat (= a
fost fondat) în deceniul al IV-lea.

442. **FUNDAMENTĂ** (fundamentează, să fundamenteze, fundamentat)

I

- A. ceva
de (căt-re)... (ca...) Victor Babeș a fundamentat *cercetarea* bacteriologică
în România.
Speologia a fost fundamentată ca știință de către Emil
Racoviță.
- B. a-și fundamenta
ceva În sec. al XIX-lea, Ch. Darwin **își** fundamentează
teoria (= teoria sa) asupra originii speciilor.
- C. a se fundamenta
(p. 3, 6) Chimia s-a fundamentat (= a fost
fundamentată) ca știință în sec. al XIX-lea.

443. **FURĂ** (fură, să fure, furat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva Pisica a furat *un pește*.
Cine l-a furat *pe Ionuț* ?
Lui Doru i-au furat o importantă *sumă* de bani. Ai
aflat cine **ți-a** furat *mașina* (= *mașina ta*)?
de (căt-re)... Au fost furate câteva tablouri valoroase de la Muzeul
Național.
- B. a-și fura
unul altuia ceva (fig.) Ion și Mihai **și-au** furat *ideile* (= *ideile lor*).
- C. a se fura
cuiva (p. 3, 6) I. Popescu - Gopo a regizat filmul „S-a furat
(= a fost furată) o bombă”.
(p. 3, 6) Când **ți** s-au furat cheile (= au fost furate
cheile **tale**)?

444. *FURNIZĂ* (furnizează, să furnizeze, furnizat)

I

- A. ceva Geomeria în spațiu furnizează o *imagine* profundată a relațiilor din realitatea obiectivă.
cuiva ceva **I**-ai furnizat *datele* necesare alcătuirii statisticii ?
dativ Chimia furnizează **agriculturii** *îngrășăminte* chimice de toate tipurile.
- B. *a-și furniza*
unul altuia ceva Cei doi ingineri **și**-au furnizat *informații* de specialitate.
- C. *a se furniza* (p. 3, 6) Piesele de schimb *se* furnizează (= sunt furnizate) de la magazinele de specialitate.
cuiva (p. 3, 6) **I** s-a furnizat (= i-a fost furnizată) aparatura cerută ?

445. *FUZIONĂ* (fuzionează, să fuzioneze, fuzionat)

I

- A. cu... Banca aceasta va fuziona cu Banca Agricolă.

G

446. *GĂSI* (găsește, să găsească, găsit)

I

- A. ceva a. Am găsit o *pereche* de mănuși în sala de curs.
pe cineva L-am găsit *pe Andrei* la bibliotecă.
cuiva ceva **I**-ai găsit *actele și banii* (= *actele și banii ei*)?
- **Ți**-am găsit o *cameră* mobilată.
I-ai găsit *un post* la bancă.
de (cătredre)... Câinele Anei a fost găsit de un vecin.
- B. *a-și găsi*
ceva Radu **și**-a găsit *ochelarii* (= **ochelarii săi*)?
pe cineva Unde **ți**-ai găsit *prietenul* (= *pe prietenul tău*)?
- C. *a se găsi* (p. 3, 6) S-a găsit (= a fost găsită) soluția problemei.
cuiva (p. 3, 6) Nu **i** s-au găsit încă *actele* (= n-au fost găsite actele **lui**) pierdute.
b. În stare naturală, carbonul *se* găsește sub formă de diamant și de cărbune.

II

- A. ~ CĂ... c. Găsesc CĂ n-ai procedat corect.
EXPRESII
- B. ~ aplicații în... Matematica **și**-a găsit aplicații în multe domenii.

447. *GENERÁ* (generează, să genereze, generat)

I

- A. ceva Acest aparat generează *curent* electric.
 de (către)... Energia electrică este generată de centrala nucleară.
 C. *a se genera* (p. 3, 6) Prin fuziune nucleară *se generează* (= este generată) mai multă energie decât prin fisiunea nucleului atomului.

448. *GENERALIZÁ* (generalizează, să generalizeze, generalizát)

I

- A. ceva Industria ușoară a generalizat *folosirea* fibrelor sintetice.
 de (către)... În România a fost generalizat învățământul de 8 ani.
 C. *a se generaliza* (p. 3, 6) Când *s-a generalizat* (= a fost generalizată) săptămâna de lucru redusă ?
 cuiva Boala *i s-a generalizat* (= *s-a generalizat boala lui*) rapid.
 în... (p. 3, 6) Folosirea fibrelor de sticlă *se va generaliza* (= va fi generalizată) în fabricarea elementelor de construcție.

449. *GHIDÁ* (ghidează, să ghideze, ghidát)

I

- A. ceva Cine a ghidat *activitatea* de investiții a băncii ?
 pe cineva (în...) Profesorul Preda *ne-a ghidat* în alegerea temelor de cercetare.
 cuiva ceva Antrenorul *le-a ghidat activitatea* (= *activitatea lor*) de menținere a condiției fizice.
 de (către)... În activitatea sa, N. Iorga a fost ghidat de idei democratice.
 B. *a-și ghida*
 ceva Al. I. Cuza *și-a ghidat politica* (= **politica sa*) în spiritul dreptății sociale.
 pe cineva (în...) Medicul *își ghidează pacienții* (= *pe pacienții săi*) în efectuarea tratamentului.
 C. *a se ghida*
 după... În excursie, *ne-am ghidat* după harta asta.
 în... după... (p. 3, 6) Activitatea cercurilor științifice *se ghidează* (= este ghidată) după preferințele elevilor.
 în... după... În alegerea profesiei, tinerii *se ghidează* după preferințele proprii, dar și după necesitățile sociale.

450. **GÂNDÍ** (gândește, să gândească, gândit)

I

A. ceva
de (căt-re)...

a. Elevul n-a gândit bine *problema*.
Fiecare mutare a fost bine gândită de șahist.

B. *a-și gândi*
ceva

Nu **ți-ai** gândit suficient *mișcarea* (= *mișcarea ta*)
următoare.

C. *a se gândi*
la...

S-a gândit toată ziua la familia lui.

II

C. ~ CĂ...

b. *Se gândește CĂ* trebuie să dea toate examenele în
sesiunea de vară.

SĂ...

M-am gândit SĂ nu mai plec la mare.

DACĂ...

Ne gândim DACĂ am procedat bine sau nu.

CE...

Te-ai gândit CE o să faci dacă nu iei examenul ?

CINE...

Gândiți-vă cu CINE să vă împrieteniți !

CÂT...

V-ați gândit CÂT va costa construcția casei ?

UNDE...

Să *ne gândim UNDE* putem amplasa atelierul foto!

CÂND...

Gândește-te bine CÂND l-ai întâlnit ultima oară !

CUM...

Mă tot gândesc CUM să obțin un nou credit.

451. **GLUMÍ** (gluméște, să glumească, glumit)

I

A. cu...

Îmi place să glumesc cu colegii mei.

C. *a se glumi*
cu...

(p. 3) La petrecere s-a cântat, s-a râs, s-a glumit.

(p. 3) Nu *se glumește* cu aceste idei.

EXPRESII

A. a nu ~ cu...

Nu glumi cu sănătatea !

a nu fi de glumit cu...

Să știi că nu-i de glumit cu legea !

452. **GOLÍ** (goléște, să golească, golit)

I

A. ceva

Ai golit *coșul* ?

de...

Goliți *camera* de toată mobila !

cuiva ceva (de...)

Golește-**i** *valiza* (= *valiza lui*) (de hârtii) !

de (căt-re)...

Casa a fost golită în scurt timp.

- B. *a-și goli*
ceva Golindu-și *buzunarele* (= *buzunarele sale), a observat că a pierdut cheile.
- C. *a se goli*
de... (p. 3, 6) Sticla de apă minerală *s-a golit* (= a fost golită).
Evaporându-se tot lichidul, paharul *s-a golit*.
Piața *se golise* de lume.

453. **GRAȚIA** (grațiază, să grațieze, grațiat)

I

- A. pe cineva
cuiva pe cineva
de (căt-re)... Președintele țării are dreptul de a grația *pe oricine*.
Justiția *ți-a grațiat asociatul* (= *pe asociatul tău*).
Condamnatul nu va fi grațiat.
- C. *a se grația*
de... (p. 3, 6) Cu prilejul comemorării, *se vor grația* (= vor fi grațiate) unele categorii de comandanți.

454. **GRĂBÍ** (grăbește, să grăbească, grăbit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re)... Am grăbit *darea* în funcțiune a termocentralei.
De ce *mă grăbești* ?
I-am grăbit plecarea (= *plecarea ei*).
Vindecarea lui Radu a fost grăbită de tratamentul balnear urmat.
- B. *a-și grăbi*
ceva Aplicând tratamentul indicat **își grăbește însănătoșirea** (= *însănătoșirea sa).
- pe cineva **Își grăbea coechipierii** (= *pe coechipierii săi*) pentru a câștiga cursa.
- C. *a se grăbi*
de... Nu mai pot sta de vorbă pentru că *mă grăbesc*. Unde *te grăbești* ?
(p. 3, 6) *Se grăbește* (= este grăbită) terminarea construcției.

II

- C. ~ SĂ... M-am grăbit SĂ termin proiectul la timp.
Nu prea *te grăbești* SĂ ne ajuți !

455. **GRAFÁ** (grefează, să grefeze, grefât)

I

- A. ceva Christian Barnard este primul chirurg care a grefat *o inimă*.

cuiva ceva	Chirurgul i-a grefat bolnavului un fragment de cornee.
ceva pe...	Pe țesutul sănătos al cobaiului, cercetătorul a grefat câteva <i>celule</i> canceroase.
de (către)...	Pielea a fost grefată cu multă atenție.
C. a se grefa cuiva	(p. 3, 6) Pacientului i se va grefa (= îi va fi grefat) un dinte prin metoda de autoimplant.
pe...	(p. 3, 6) Celulele bolnave <i>se grefează</i> (= sunt grefate) pe un țesut normal pentru a li se observa evoluția.

456. **GREȘÍ** (greșește, să greșească, greșit)

I

A. ceva	Ai greșit ultimul <i>exercițiu</i> .
cuiva ceva	Croitorul i-a greșit <i>costumul</i> (= <i>costumul lui</i>).
de (către)...	Execuția piesei a fost greșită de strungar.
față de...	Am greșit față de părinții mei.
B. a-și greși ceva	Și-a greșit <i>cariera</i> (= <i>*cariera sa</i>). Mi-am greșit <i>puloverul</i> (= <i>*puloverul meu</i>).
C. a se greși	(p. 3) La lucrarea de astăzi <i>s-a</i> greșit mult. (p. 3, 6) <i>S-a</i> greșit (= a fost greșită) turnarea fundației blocului.

457. **GRUPÁ** (grupează, să grupéze, grupát)

I

A. ceva după.../ în funcție de...	a. Am grupat <i>exercițiile după / în funcție de gradul de dificultate</i> .
(împreună) cu...	Putem grupa <i>vitaminele (împreună) cu enzimele ?</i>
pe cineva pe.../ după.../ în funcție de...	Pentru examenul radiologic, asistenta medicală <i>grupează pacienții pe / după / în funcție de sexe</i> .
de (către)...	Înainte de a intra în muzeu, elevii au fost grupați de profesori.
B. a-și grupa ceva	Și-a grupat <i>lucrările</i> (= <i>lucrările sale</i>) pe teme.
pe cineva	Grupează-ți <i>oamenii</i> (= <i>pe oamenii tăi</i>) câte trei !
C. a se grupa	(p. 3, 6) În sistemul periodic, elementele chimice <i>se grupează</i> (= sunt grupate) în ordinea numerelor lor atomice.
	b. Demonstrații <i>s-au</i> grupat în fața bazei militare.

458. *GUSTĂ* (gústa, să gúste, gustát)

I

- A. ceva a. Ai gustat *supa* ?
b. (fig.) Nu gust *spectacolul* acesta.
- cuiva ceva a. Gustă-**i** *ceaiul* (= *ceaiul lui*)!
b. (fig.) Nimeni nu-**i** gustă *glumele* (= *glumele lui*).
- de (căt-re)... a. Mâncarea n-a fost gustată de nimeni.
b. (fig.) Situația era gustată de toți cei prezenți.
- din... a. Ai gustat din plăcintă ?
- B. *a-și gusta*
ceva a. Gustați-**vă** *prăjiturile* (*prăjiturile voastre*) !
b. (fig.) Nu-**și** gustă *succesul* (= **succesul său*) ?
- C. *a se gusta* a. (p. 3, 6) Orice mâncare *se* gustă (= este gustată) înainte de a fi servită.
b. (fig.) Bucuria *se* gustă (= este gustată) împreună cu cei apropiați.

H

459. *HOTĂRÎ* (hotărăște, să hotărăscă, hotărât)

I

- A. ceva a. Ați hotărât *data* examenului ?
în legătură cu... Ce au hotărât în legătură cu cumpărarea vilei ?
în privința... N-am hotărât nimic în privința asocierii cu voi.
referitor la... Nu știm ce au hotărât referitor la închirierea apartamentului.
- de (căt-re)... Înființarea clubului de tenis a fost hotărâtă de toți elevii.
- B. *a-și hotărî*
ceva Și-a hotărât singur *soarta* (= *soarta sa*).
- C. *a se hotărî* (p. 3, 6) S-a hotărât (= a fost hotărâtă) mărirea suprafeței cultivate cu porumb.

II

- A. ~ CĂ... b. Am hotărât CĂ trebuie să-i ajut.
SĂ... A hotărât SĂ plece duminică la munte.
DACĂ N-ai hotărât DACĂ îl mai aștepti sau nu ?
CE... Ai hotărât CE vei face după absolvirea facultății ?
CINE... Hotărâți CINE va primi ajutorul social !

CÂT...	N-au hotărât CÂT o să stea la mare.
UNDE...	Ați hotărât UNDE o să locuiți după căsătorie ?
C. <i>a se hotărî</i>	
SĂ...	M-am hotărât SĂ studiez istoria artei.
	(p. 3) S-a hotărât SĂ se revină la vechea împărțire administrativă.
DACĂ...	(p. 3) Mâine <i>se</i> va hotărî DACĂ vom pleca la munte sau la mare.
CE...	(p. 3) S-a hotărât CE vom semăna pe acest teren ?
CINE...	(p. 3) Acum <i>se</i> hotărâște CINE va fi numit director.
CÂND...	(p. 3) S-a hotărât CÂND vor începe campionatele ?
UNDE...	(p. 3) Trebuie să <i>se</i> hotărască UNDE va fi amplasat hotelul.
CUM...	(p. 3) Nu s-a hotărât CUM vom proceda în această situație.

460. **HRĂNÍ** (hrănește, să hrănească, hrănit)

I

A. ceva	Apa și îngrășămintele hrănesc <i>plantele</i> .
pe cineva	Mama <i>îl</i> hrănește bine <i>pe Săndel</i> .
cuiva pe cineva	O să- ți hrănesc eu <i>copiii</i> (= <i>pe copiii tăi</i>).
cu...	Zootehnicianul a hrănit <i>animalele</i> cu concentrate.
de (cătore)...	Animalele sunt hrănite de îngrijitori la ore fixe.
B. <i>a-și hrăni</i>	
pe cineva	Și -a hrănit <i>copiii</i> (= <i>pe copiii lor</i>) după indicațiile medicului.
C. <i>a se hrăni</i>	Omul modern <i>se</i> hrănește rațional.
cu...	(p. 3, 6) În timpul iernii, animalele <i>se</i> hrănesc (= sunt hrănite) cu nutrețuri concentrate.

I

461. **IDEALIZÁ** (idealizează, să idealizeze, idealizat)

I

A. ceva	Nu idealizați <i>trecutul</i> !
pe cineva	Românii <i>îl</i> idealizează <i>pe Eminescu</i> .
cuiva ceva	Au greșit idealizându- i <i>caracterul</i> (= <i>caracterul lui</i>).
de (cătore)...	Ștefan cel Mare a fost idealizat de popor.

B. *a-și idealiza*

ceva

pe cineva

C. *a se idealiza*

Multe popoare **își** idealizează *istoria* (= *istoria lor).

Și-a idealizat *părinții* (= *pe părinții săi*).

(p. 3, 6) În roman *se* idealizează (= este idealizată) epoca de glorie a Romei antice.

462. *IDENTIFICĂ* (identifică, identifice, identificat)

I

A. *ceva*

pe cineva

cuiva ceva

cuiva pe cineva

de (către)...

B. *a-și identifica*

ceva

pe cineva

C. *a se identifica*

cuiva

cu...

Analizele de laborator identifică *factorii* patogeni.

Poliția l-a identificat *pe infractor*.

I-ați identificat *amprente* (= *amprente* **lui**)?

Încă **nu i-au** identificat *complicii* (= pe complicii **lui**).

Victima accidentului a fost identificată de un vecin.

Și-a identificat *valiza* (= *valiza sa*) pierdută.

Poliția i-a cerut să-**și** identifice *asociatul* (= *pe asociatul său*).

(p. 3, 6) Aurul *se* identifică (= este identificat) cu ajutorul „apei regale”.

(p. 3, 6) **I** s-a identificat grupa (= a fost identificată grupa **lui**) sanguină.

M. Eminescu *se* identifică (= este identificat) cu geniul și sufletul poporului român.

463. *IERTĂ* (iartă, să ierte, iertat)

I

A. *ceva*

pe cineva

cuiva ceva

de (către)...

B. *a-și ierta*

ceva

pe cineva

unul altuia ceva

C. *a se ierta*

cuiva

unul pe altul

Nu iertați *fapta* asta !

L-ai iertat *pe Mircea* ?

Nu pot să-**i** iert *purtarea* (= *purtarea lui*).

Dan a fost iertat de bunicul lui.

Nu-**mi** iert *neatenția* (= *neatenția mea).

Și-a iertat *prietena* (= *pe prietena sa*)?

Ana și Ioana nu-**și** iartă *greșelile*.

(p. 3, 6) Trădarea de patrie nu *se* iartă (= nu este iertată).

(p. 3, 6) **I** s-a iertat *greșeala* (= a fost iertată greșeala **lui**) cu prea multă ușurință.

Cei doi frați nu s-au iertat niciodată.

II.

- A. ~ pe cineva CĂ...
 DACĂ
 CE...
 PE CINE...
 B. ~ CĂ...
 CE...
- Iartă-mă CĂ am întârziat !
 Iertați-ne DACĂ vă deranjăm !
 Nu pot ierta CE mi-a făcut.
 Nu iertați PE CINE ne-a trădat!
 Nu-mi iert CĂ l-am supărat pe tata.
 Nu-și iartă CE a făcut.

464. IEȘI (ieșe, să iasă, ieșit)

I

- A. din...
 în...
 împreună cu...
 pe...
 cuiva
- a. Emilia a ieșit din cameră.
 b. După ploaie, grâul a ieșit din pământ.
 c. Astăzi nu ies în oraș.
 Deseară ieșim (împreună) cu prietenii.
 a. Hoțul ieșise pe fereastră.
 d. Ți-a ieșit rezultatul la analize ?
 Cum ți-a ieșit radiografia?
 e. Nu i-au ieșit planurile (= planurile lui).
 f. Am ieșit primul la concurs. Radu a ieșit doctor după șase ani de studiu.
- C. a se ieși
 (p. 3) Pe unde se iese de aici ?

EXPRESII

- A. ~ din funcțiune
 ~ din uz
 ~ la plimbare
 B. ~ din fire
- După zece ani, aceste utilaje ies din funcțiune.
 Legea asta a ieșit din uz.
 În fiecare seară ieșeam la plimbare.
 Auzindu-i spusele, mi-am ieșit din fire.

465. IGNORĂ (ignorează / ignórá, să ignoreze / să ignóre, ignorát)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
- a. Am ignorat cauza bolii.
 b. La congres, l-au ignorat toți.
 De ce îți ignoră lucrările (= lucrările tale)?
 Opera acestui savant a fost mult timp ignorată.
 a. Au fost ignorate defectele de fabricație ale acestui aparat.
- B. a-și ignora
 ceva
 pe cineva
- a. Cred că îți ignorezi calitățile (= calitățile tale) de manager.
 b. Nu vă ignorați nici prietenii, dar nici dușmanii (= pe prietenii / dușmanii voștri)!
- C. a se ignora
 unul pe altul
- (p. 3, 6) S-a ignorat (= a fost ignorată) voința alegătorilor.
 Cei doi pretendenți încearcă să se ignoreze.

466. *ILUSTRĂ* (ilustrează, să ilustreze, ilustrat)

I

- A. ceva
ceva cu... / prin...
cuiva ceva
- a. Cine a ilustrat *cartea* ?
b. Ilustrați *afirmația* cu / prin exemple !
a. Un grafician renumit **i-a** ilustrat *cartea* (= *cartea lui*).
b. **I-am** ilustrat *teoria* cu câteva fapte noi.
- cu...
de (către)...
- a. Legătura dintre abstract și concret este ilustrată cel mai bine în domeniul matematicii.
- B. *a-și ilustra*
ceva
- a. Poetul **și-a** ilustrat singur ultimul *volum* (= *volumul său*).
b. Ilustrează-**ți** *teoria* (= *teoria ta*) cu mai multe exemple!
- C. *a se ilustra*
prin...
- a. (p. 3, 6) O carte ca aceasta *se* ilustrează (= este ilustrată) cu dificultate.
b. (p. 3, 6) Opiniile *se* ilustrează (= sunt ilustrate) cu argumente solide.
c. Cercetătorul acesta *s-a* ilustrat prin studiile sale de inginerie genetică.

467. *IMAGINĂ* (imaginează, să imagineze, imaginat)

I

- A. ceva
de (către)...
- Copiii au imaginat *un joc nou*.
Acest dispozitiv pentru economisirea gazului metan a fost imaginat de un tânăr inventator.
- B. *a-și imagina*
ceva
- Radu nu **și-a** imaginat astfel *întoarcerea* (= *întoarcerea sa*) acasă.
Fetița **și-a** imaginat-*o* pe *Ileana Cosânzeana*.
Mi-am imaginat-*o* pe *mama* (= *pe mama mea*).
- pe cineva
- C. *a se imagina*
- (p. 3, 6) *S-a* imaginat (= a fost imaginată) o altă soluție a problemei.

II

- B. ~CĂ...
CE...
CINE...
UNDE...
CUM...
- Își** imaginează CĂ dorința i se va realiza.
Nu-**mi** imaginez CE aş putea face acum.
Imaginează-**ți** CINE a câștigat concursul!
Nu-**mi** imaginez UNDE s-a ascuns.
Imaginați-**vă** CUM va arăta România peste 20 de ani!

468. *IMITĂ* (imita, să imite, imitat)

I

- A. ceva
pe cineva
- Nu imita *stilul* altcuiva !
Actorul a încercat să-*l* imite *pe Ch. Chaplin*.

- cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și imita*
pe cineva
- C. *a se imita*
unul pe altul
- Poți să-**mi** imiți *scrisul* (= *scrisul meu*)?
Atitudinea lor a fost imitată de mulți.
- Își** imită *prietenul* (= *prietenul său*).
(p. 3,6) S-a făcut o încercare de a *se imita* (= a fi imitat) porțelanul japonez.
Jucându-se, copiii *se imitau* (unul pe altul).
(p. 3, 6) În acest atelier *se imită* (= sunt imitate) picturile pe sticlă.

469. **IMOBILIZĂ** (imobilizează, să imobilizeze, imobilizat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și imobiliza*
ceva
pe cineva
- C. *a se imobiliza*
cuiva
- Vom imobiliza *membrul* fracturat cu o atelă improvizată.
Boala *te-a* imobilizat la pat.
În timpul operației, **i-am** imobilizat *brațele* (= **brațele lui*).
Infractorul a fost imobilizat de câțiva polițiști.
- Trebuie să-**ți** imobilizezi *degetul* (= *degetul tău*) rupt.
Luptătorul **și-a** imobilizat *adversarul* (= *pe adversarul său*).
(p. 3, 6) Pentru efectuarea electrocardiogramei *se imobilizează* (= sunt imobilizate) membrele pacientului.
(p. 3, 6) **I se** va imobiliza *genunchiul* (va fi imobilizat genunchiul **lui**) cu un pansament gipsat.

470. **IMPLICĂ** (implică, să implice, implicat)

I

- A. ceva
ceva în...
pe cineva în...
cuiva ceva în...
cuiva pe cineva în...
de (către)... în...
- a. (p. 3) Orice fenomen implică *o cauză*. Roboții industriali implică *existența* unui sistem electronic.
b. Managerul a implicat *firma* într-un conflict comercial.
L-au implicat și *pe contabil* în această fraudă.
I-au implicat *întreprinderea* (= *întreprinderea lui*) într-o afacere ilegală.
Au încercat să-**i** implice și *soția* (= *pe soția lui*) în comiterea infracțiunii.
Ai fost implicat (de poliție) în acest proces ?

- B. *a-și implica*
ceva în...   **Și-a implicat firma** (= *firma sa*) într-o tranzacție nesigură.
pe cineva în...   **Și-a implicat prietenul** (= *pe prietenul său*) în rezolvarea acestei situații.
- C. *a se implica*
în...   Radu nu *se* implică niciodată în problemele familiei.

471. **IMPORTĂ** (impórtă, să impóрте, importát)

I

- A. ceva (din...)
de (cătре)...   România importă *petrol* (din țările OPEC).
Grâuul a fost importat de o societate comercială din provincie.
- C. *a se importa*
(p. 3, 6) În trimestrul acesta *se* va importa (= va fi importat) mai puțin cărbune.
(p. 3) Anul acesta *s-a* importat mai mult decât *s-a* exportat.

472. **IMPRESIONĂ** (impresionează, să impresioneze, impresionát)

I

- A. ceva   Pledoaria avocatului a impresionat *completul* de judecată.
pe cineva   Purtarea ta *m-a* impresionat plăcut.
cuiva ceva   Au încercat să-*i* impresioneze *familia* (= *familia lui*).
cuiva pe cineva   Declarația martorului *i-a* impresionat nefavorabil *colegii* (= *pe colegii lui*).
de (cătре)...   Opinia publică este impresionată de propaganda ecologică.

- B. *a-și impresiona*
ceva

Oratorul n-a reușit să-**și** impresioneze *auditoriul* (= **auditoriul său*).

- pe cine

Actorul acesta **își** impresionează întotdeauna *spectatorii* (= *pe spectatorii săi*).

- C. *a se impresiona*

Radu nu *se* impresionează prea ușor.

II

- A. ~ pe cineva CE...   (p. 3) Nu *mă* impresionează CE spui.

473. **IMPROVIZĂ** (improvizează, să improvizeze, improvizát)

I

- A. ceva   Trebuie să improvizeze *un discurs*.
cuiva ceva   **Ți-am** improvisat aici *o cameră/camera* (= *camera ta*) de studiu.
de (cătре)...   Spectacolul a fost improvisat de câțiva actori și cântăreți cunoscuți.

B. *a-și improviza*

Mi-am improvizat *un laborator* fotografic.

Actorul **și-a** improvizat cu mult talent *numărul* (= *numărul său*).

C. *a se improviza*

(p. 3, 6) Scena *se* va improviza (= va fi improvizată) în stânga intrării.

cuiva

Rănitului i s-a improvizat (= i-a fost improvizată) o atelă.

474. **IMPULSIONĂ** (impulsionează, să impulsioneze, impulsionat)

I

A. ceva

Descoperirea unor noi surse de energie va impulsiona *dezvoltarea economiei mondiale*.

pe cineva

Interesul pentru studiile efectuate *i-a* impulsionat *pe cercetători*.

de (cătrel)...

Exportul va fi impulsionat de noile reglementări vamale.

B. *a-și impulsiona*

pe cineva

Încearcă să-**ți** impulsionezi *colaboratorii* (= *colaboratorii tăi*)!

C. *a se impulsiona*

(p. 3,6) Prin împrumutul acordat *s-a* impulsionat (= a fost impulsionată) rețehnologizarea fabricii.

475. **IMPŪNE** (impune, să impună, impus)

I

A. ceva

a. Activitatea din sectoarele economice a impus *specializarea economiștilor*.

pe cineva ca...

Consiliul de administrație *l-a* impus *pe Andrei* ca manager.

în...

b. Activitatea de cercetare a impus-*o* *pe Ana Aslan* ca specialistă în geriatric.

cuiva ceva

Rezultatele profesionale *l-au* impus în rândurile specialiștilor.

de (cătrel)...

a. Medicul *i-a* impus un *regim* alimentar sărac în glucide.

Programul de lucru a fost impus de necesități.

B. *a-și impune*

ceva

Și-a impus *un regim* de viață echilibrat.

Ți-ai impus *punctul* (= *punctul tău*) de vedere ?

C. *a se impune*

(p. 3, 6) Pentru realizarea unei producții industriale automatizate *se impune* utilizarea unor roboți industriali.

ca...

Radu *s-a impus* ca specialist în cibernetică.

în...

Ana *n-a reușit să se impună* în acest domeniu.

în fața...

Încearcă să *te impui* în fața colegilor!

cuiva

a. (p. 3, 6) **Li s-a impus** (= **le-a fost impus**) un nou program de muncă.

II

A. ~ cuiva SĂ...

Directorul **le impune elevilor SĂ** facă liniște.

B. ~ SĂ...

Și-a impus SĂ facă sport în fiecare zi.

C. ~ SĂ...

(p. 3) *Se impune SĂ* munciți mai serios.

cuiva SĂ...

(p. 3) **I s-a impus SĂ** plătească o amendă pentru depășire neregulamentară.

476. *IMPUTĂ* (impúta, să impúte, imputát)

I

A. cuiva ceva

a. Tatăl tău **îți** impută *purtarea* (= **purtarea ta*) față de frații mai mici.

b. Întreprinderea **fi** impută o pierdere de câteva milioane.

de (câtre)...

a. Minciuna **i-a** fost imputată de voi.

b. Paguba **îți** va fi imputată cu siguranță.

B. *a-și imputa*

ceva

a. Nu-**mi** pot imputa *nimic*. **Îmi** imput *atitudinea* (= **atitudinea mea*) față de colegi.

unul altuia ceva

Cei doi protagoniști ai filmului **își** impută *insuccesul* (= **insuccesul lor*).

b. Acționarii și consiliul de administrație **își** imputau *prejudiciile* materiale.

C. *a se imputa*

dativ

(p. 3, 6) Pagubele *se vor imputa* (= vor fi imputate) **întreprinderii**.

cuiva

b. (p. 3, 6) **Vi se vor imputa** (= **vă** vor fi imputate) toate abaterile de la legile în vigoare.

477. **IMUNIZĂ** (imunizează, să imunizeze, imunizat)

I

- A. ceva
pe cineva Am imunizat tot *lotul* experimental de animale.
Vaccinul are proprietatea de a imuniza *persoanele* vaccinate.
- B. *a-și imuniza*
pe cineva Medicul **și-a** imunizat toți pacienții (= *pe pacienții săi*).
- C. *a se imuniza* (p. 3, 6) Organismele vii *se* imunizează (= sunt imunizate) prin vaccinare.

478. **INAUGURĂ** (inaugurează, să inaugureze, inaugurat)

I

- A. ceva
cuiva ceva Vom inaugura în curând noul *teatru* pentru copii.
I-au inaugurat *restaurantul* (= *restaurantul lui*) printr-o petrecere între prieteni.
de (către)... Noul spital a fost inaugurat de ministrul sănătății.
- B. *a-și inaugura*
ceva În curând **își** va inaugura noul *sediu* al firmei.
- C. *a se inaugura* (p. 3, 6) Măine *se* va inaugura (= va fi inaugurată) Biblioteca Națională.

479. **INCLUDE** (incluște, să includă, inclus)

I

- A. ceva
pe cineva printre... Planul clădirii include *spațiile* utile, *spațiile* anexă și *spațiile* de circulație.
în... Printre invitați l-au inclus și *pe medic*.
pe... *Pe mine* nu m-au inclus în echipa de volei.
cuiva ceva *Te-au inclus pe* lista de rezerve ?
de (către)... I-au inclus *articolul* (= *articolul lui*) în volumul omagial.
Lucrarea ta a fost inclusă pe lista lucrărilor propuse pentru premieră.
- B. *a-și include*
ceva Ana **și-a** inclus acest *articol* (= *articolul său*) în teza de doctorat.
pe cineva **Și-a** inclus *prietena* (= pe prietena **sa**) în echipa de șah.
- C. *a se include* (p. 3, 6) În ultimul volum *s-au* inclus (= au fost incluse) numai operele postume ale autorului.

480. **INCULPĂ** (inculpă, să inculpe, inculpat),

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva pe cineva
de (către)...
pentru...
- B. *a-și inculpa*
pe cineva
- Ați inculpat și această *firmă*?
Procurorul nu *te-a* inculpat.
Procuratura **ți-a** inculpat și *asociații* (= *pe asociații tăi*)?
Vor fi inculpate încă trei persoane.
Era inculpat pentru deturnare de fonduri.
În timpul anchetei, **și-au** inculpat și *complicii* (= *pe complicii lor*).

481. **INDICĂ** (indică, să indice, indicat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- C. *a se indica*
cuiva
- a. Indicați *proprietățile* oxigenului!
b. În obezitate, medicul indică o *alimentație* rațională.
c. Directorul *l-a* indicat *pe Mircea* pentru funcția de contabil - șef.
a. Agentul de circulație **i-a** indicat a doua *bandă* de circulație.
b. Profesorul **le-a** indicat *bibliografia* pentru examen.
a. Drumul spre cabană este indicat de o săgeată roșie.
b. Metodele de analiză au fost inidicate de conducătorul științific al experimentului.
(p. 3, 6) În răceală nu *se* indică (= nu sunt indicate) antibioticele.
(p. 3, 6) **Ni** s-a indicat un tratament la Sovata.

II

- A. ~ cuiva SĂ...
CE...
CINE...
CÂT...
UNDE...
CUM...
CÂND...
- C. *a se indica*
SĂ...
(cuiva) SĂ...
CE...
- a. Medicul **i-a** indicat SĂ nu mai fumeze.
Profesorul **le-a** indicat CE să citească.
I-ai indicat PE CINE să întrebe ?
Medicul o să-**i** indice CÂT timp să stea la mare.
Cine **ți-a** indicat UNDE să te adresezi ?
Indică-**le** CUM să rezolve problema !
Agronomul **ne** va indica CÂND să facem înșămânțările.
(p. 3) Nu *se* indică SĂ înoți imediat după masă.
(p. 3) **I** s-a indicat SĂ repete analizele.
(p. 3) **Ți** s-a indicat CE dietă să urmezi.

CINE...	(p. 3) Nu mi s-a indicat CUI să ne adresăm.
CÂT...	(p. 3) Să li se indice CÂT să urmeze această dietă!
UNDE...	(p.3) Vi se va indica UNDE să construiți noul stadion ?
CUM...	(p. 3) Nu mi s-a indicat CUM aş putea realiza acest plan.

482. **INFECTĂ** (infectează, să infecteze, infectat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva (ceva)
de (către)...
- a. Animalele bolnave au infectat *apa*.
Neizolați, bolnavii contagioși *îi* pot infecta și *pe ceilalți*.
Insectele **le-au** infectat *alimentele* (= **alimentele lor*).
Instrumentele medicale păstrate necorespunzător au fost infectate.
- B. *a-și infecta*
ceva
pe cineva
- b. Cum **ți-ai** infectat *rana* (= **rana ta*)?
Neștiind că are o boală contagioasă, **și-a** infectat *copiii* (= *pe copiii săi*).
- C. *a se infecta*
cuiva
- Nefiind tratată la timp, rana *s-a* infectat.
Lui Sandu i s-a infectat un ochi / ochiul (= **ochiul lui*).
Asistenta medicală *s-a* tăiat cu un bisturiu folosit, infectându-*se* astfel.

483. **INFIRMĂ** (infirmă, să infirme, infirmat)

I

- ceva
cuiva ceva
de (către)...
- Practica a infirmat *teoria*.
Medicul **îți** va infirma *temerile* (= *temerile tale*).
Sentința a fost infirmată de Curtea Supremă de Justiție.
- C. *a se infirma*
cuiva
- (p. 3, 6) Presupunerile noastre *s-au* infirmat (= au fost infirmate).
(p. 3, 6) **Ți** s-au infirmat teoriile (= au fost infirmate teoriile **tale**) asupra expansiunii cosmosului.

484. **INFLUENȚĂ** (influențează, să influențeze, influențat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
- Condițiile de mediu influențează *sănătatea* omului.
Discuția cu prietenul lui *l-a* influențat în bine.
Spusele tale **mi-au** influențat *hotărârea* (= *hotărârea mea*).

- cuiva pe cineva de (către)... Intervenția ta **i**-a influențat *părinții* (= *pe părinții lui*). Proprietățile electrice sunt influențate de prezența impurităților în structura materialului.
- B. *a-și influența* ceva A încercat să-și influențeze *auditoriul* (= * *auditoriul său*).
pe cineva Prin comportarea lor, *părinții își* influențează întotdeauna *copiii* (= *pe copiii lor*).
- C. *a se influența* unul pe altul Dan și colegul lui *s*-au influențat în luarea acestei hotărâri.

485. **INFORMĂ** (informează, să informeze, informat)

I

- A. ceva (despre...) Vom informa *secretariatul* (despre desfășurarea practicii pedagogice).
pe cineva (asupra...) *Îl* vom informa *pe director* asupra stadiului lucrării.
cuiva ceva (despre...) **Îți** vor informa și *familia* despre această situație.
cuiva pe cineva (despre...) **I**-am informat *soția* (= *pe soția lui*) despre incidentul petrecut.
de (către)... (despre/ asupra...) Au fost informați de poliție asupra celor întâmplate.
- B. *a-și informa* ceva (despre.../ asupra...) Informează-ți echipa (= *echipa ta*) despre noul program de lucru!
pe cineva (despre/ asupra...) **Și**-a informat *părinții* despre hotărârea sa.
- C. *a se informa* asupra... *V*-ați informat asupra itinerarului excursiei?
unul pe altul Guvernele *s*-au informat (reciproc) despre ultimele evenimente politice.
(p. 3,6) *S*-a informat (= a fost informat) și decanatul?

II

- A. ~ ceva CĂ... Am informat *uzina CĂ* i s-a sistat creditul.
pe cineva CĂ... *L*-ai informat CĂ a primit aprobarea de transfer?
cuiva pe cineva CĂ... O să-**i** informăm *părinții* (= *pe părinții lui*) CĂ nu s-a prezentat la examen.

B. ~ ceva CĂ...	Și-a informat <i>echipa</i> (= * <i>echipa sa</i>) CĂ au primit aprobarea de construcție.
pe cineva CĂ...	Informează-ți <i>asociații</i> (= <i>pe asociații tăi</i>) CĂ ați pierdut licitația!
C. ~ DACĂ...	Informează-te DACĂ mai sunt bilete la acest spectacol!
UNDE...	Informați-vă UNDE se va ține congresul!
CÎND...	S-au informat CÎND va avea loc concursul?
CUM...	V-ați informat CUM s-a rezolvat problema?

486. *INIȚIA* (inițiază, să inițieze, inițiat)

I

A. ceva	a. România a inițiat unele <i>negocieri</i> cu Banca Mondială.
pe cineva în...	b. Profesorul <i>l</i> -a inițiat în descifrarea textelor vechi.
cuiva pe cineva în...	I -am inițiat <i>fratele</i> (= <i>pe fratele ei</i>) în operațiunile pe computer.
de (către)...	a. Întrecerea a fost inițiată de grupa voastră.
	b. Am fost inițiați în limba engleză de o profesoară din Anglia.
B. <i>a-și iniția</i>	
ceva	Și-a inițiat <i>echipa</i> (= * <i>echipa sa</i>) în jocul de oină.
pe cineva în...	b. Și-a inițiat <i>elevii</i> (= <i>pe elevii săi</i>) în cibernetică.
C. <i>a se iniția</i>	a. (p. 3,6) S-au inițiat (= au fost inițiate) noi tratative comerciale cu țările vecine.
în...	b. Radu ar vrea să <i>se inițieze</i> în marketing.

487. *INSISTĂ* (insistă, să insiste, insistat)

I

A. asupra...	Insist asupra acestei decizii.
C. <i>a se insista</i>	
asupra...	(p. 3) În cadrul cursului s-a insistat asupra pregătirii teoretice a cursanților.

II

A. ~ SĂ...	A insistat SĂ colaborăm la acest proiect.
C. ~ SĂ...	(p. 3) La congres s-a insistat SĂ se revadă textul acordului.

488. *INSPECTĂ* (inspectează, să inspecteze, inspectat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și inspecta*
ceva
pe cineva
- C. *a se inspecta*
unul pe altul
- Poliția sanitară inspectează *piețele și magazinele*.
Comisia *îl* va inspecta *pe candidat* la cursuri.
Garda financiară *le-a* inspectat *registrele* (= *registrele lor*).
Spitalul este inspectat de director în fiecare zi.
- Inspectează-**ți** cu atenție *locul* (= *locul tău*) de muncă!
Trebuie să-**și** inspecteze mai des *subalternii* (= *pe subalternii săi*).
- (p. 3,6) Astăzi *se* vor inspecta (= vor fi inspectate) fabricile de pâine.
(fig.) Necunoscuții *se* inspectau din priviri.

489. *INSPIRĂ* (inspiră, să inspire, inspirat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- C. *a se inspira*
din...
- a. Omul inspiră *oxigenul* și elimină bioxidul de carbon.
b. (fig.) Natura *îi* inspiră *pe artiști*.
(fig.) Peisajul acest **i**-a inspirat o *poezie*.
(fig.) Romanul „Baltagul” a fost inspirat de balada „Miorița”.
(fig.) G. Enescu a fost inspirat de muzica populară.
- a. (p. 3) La munte *se* inspiră mai rapid decât la șes din cauza aerului rarefiat.
b. (fig.) M. Eminescu *s-a* inspirat deseori din poezia populară românească.

490. *INSTALĂ* (instalează, să instaleze, instalat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)...
- a. Muncitorii au instalat noile *strunguri* în secție.
b. Au instalat-*o* *pe Anca* la Sinaia, iar părinții au plecat la Tușnad.
a. **I**-au instalat *telefon* și **vecinului** nostru.
b. **I**-am instalat *părinții* (= *pe părinții ei*) într-un hotel modern.
- a. Noua turbină va fi instalată de specialiști în curând.
b. Bunica a fost instalată într-un fotoliu comod.

- B. *a-și instala*
ceva
pe cineva
- C. *a se instala*
cuiva
- a. Sorin **și**-a instalat *un televizor/televizorul* (= *televizorul **său**) în camera de zi.
b. **Și**-a instalat *musafirii* (= *pe musafirii săi*) în cea mai bună cameră.
- a. (p. 3,6) Furnalul cel nou *se va instala* (= va fi instalat) în hala mare.
b. Familia mea *s-a instalat* într-un apartament mai spațios.
- a. (p. 3,6) **I** *s-a instalat* (= **i**-a fost instalată) o nouă antenă de televiziune.

491. **INSTAURĂ** (instaurează, să instaureze, instaurat)

I

- A. ceva
de (căt-re)...
B. *a-și instaura*
C. *a se instaura*
- Partidele politice vor să instaureze *un regim democratic*.
Dictatura regală a fost instaurată de Carol al II-lea.
Și-a instaurat dictatura (= dictatura **sa**) printr-o lovitură de stat
(p. 3,6) În Principatele Române Unite, monarhia *s-a instaurat* (= a fost instaurată) sub Carol I.

492. **INSTIGĂ** (instigă, să instige, instigat)

I

- A. ceva la...
pe cineva la...
de (căt-re) la...
B. *a-și instiga*
pe cineva la...
C. *a se instiga*
la...
- Acest partid instigă *sindicat-ele* la grevă.
Cine *i*-a instigat *pe soldați* la nesupunere?
Poporul e instigat la revoltă.
Și-a instigat *colegii* (= *pe colegii săi*) la fapte reprobabile.
(p. 3,6) Prin aceste declarații *se instigă* (= sunt instigați) muncitorii la acțiuni revendicative nefondate.

493. **INSTITUI** (instituie, să instituie, instituit)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
C. *a se institui*
- Poliția a instituit *un control* rutier sever.
Medicul **ți**-a instituit *un regim* alimentar adecvat bolii tale.
Blocada orașului a fost instituită acum trei luni.
(p. 3,6) Începând de mâine *se instituie* (= este instituită) carantina.

494. *INSTRUI* (instruiește, să instruiască, instruiți)

I

- A. *ceva* a. (jur.) Procurorul a instruit temeinic acest *caz*.
 b. (milit.) Comandanții vor instrui *trupele* zilnic.
- pe *cineva* c. Profesorii îi instruiesc *pe elevi* la cursuri și în cadrul
 cercurilor științifice.
 Cine **îți** instruiește *copiii* (= *pe copiii tăi*)?
- cui_{va} pe *cineva* a. (jur.) Dosarul va fi instruit de Procuratură.
 de (căt_{re})... b. (milit.) Armata a fost instruită teoretic și practic.
 c. Copiii erau instruiți după metode învechite.
- B. *a-și instrui*
ceva a. (jur.) Acest procuror **își** instruiește temeinic orice
dosar/dosarele (= * *dosarele sale*).
- pe *cineva* b. (milit.) **Își** instruiește *soldații* (= *pe soldații săi*)
 cu atenție.
 c. Instruiește-ți conștiincios *elevii* (= *pe elevii tăi*)!
- C. *a se instrui*
 a. (p. 3,6) (jur.) Cazurile grave *se* instruiesc (= sunt
 instruite) în colaborare cu poliția.
 b. (milit.) Soldații *s-au* instruit timp de o lună.
 c. Mulți tineri doresc să *se* instruiască în domeniul
 financiar.

495. *INTEGRĂ* (integrează, să integreze, integrat)

I

- A. *ceva în...* Ministerul a integrat *serviciul* nostru în
 compartimentul „Învățământ”.
- pe *cineva în...* L-am integrat *pe Matei* în grupa noastră.
- cui_{va} *ceva în...* I-au integrat *firma* (= *firma lui*) în concernul nou
 format.
- cui_{va} pe *cineva în...* Încercăm să-**i** integrăm *jucătorii* (= *pe jucătorii lui*)
 în echipa noastră de fotbal.
- de (căt_{re}) în... Sora ta a fost integrată într-o grupă de cercetare.
- B. *a-și integra*
 pe *cineva* **Și**-a integrat *elevii* (= *pe elevii săi*) în grupa de juniori.
- C. *a se integra*
 în... Radu *s-a* integrat ușor în noul colectiv de muncă.

496. **INTENSIFICĂ** (intensifică, să intensifice, intensificat)

I

- A. ceva
de (către)... Antrenorul a intensificat *pregătirea* fizică a sportivilor.
Cercetările de studiere a viitorului au fost intensificate.
- B. *a-și intensifica*
ceva **Și**-au intensificat *eforturile* (= *eforturile lor) pentru câștigarea concursului.
- C. *a se intensifica* (p. 3,6) Zgomotul *se intensificase*.
(p. 3,6) *S-a intensificat* (= a fost intensificată) folosirea surselor de energie neconvențională.

497. **INTENTĂ** (intentează, să intenteze, intentat)

I

- A. ceva
cuiva ceva Vom intenta *un proces* de stabilire a proprietății.
de (către)... **Le-au intentat o acțiune** civilă.
Procesul va fi intentat de moștenitori.
- B. *a-și intenta*
unul altuia ceva Cei doi vecini **își** intentează mereu câte *un proces*.
- C. *a se intenta* (p. 3,6) În cazurile îndoielnice, *se intentează* (= sunt intentate) acțiuni de stabilire a paternității.
cuiva (p. 3,6) **Vi se** va intenta (= **vă** va fi intentat) un proces penal.

498. **INTERCEPTĂ** (interceptează, să intercepteze, interceptat)

I

- A. ceva
pe cineva Portarul a interceptat *mingea*.
cuiva ceva Fundașul *l-a interceptat pe atacantul* echipei adverse.
de (către)... Poliția nu **ți-a** interceptat *corespondența*
(= *corespondența ta*).
Mașina traficantilor va fi interceptată de mașinile poliției.
- B. *a-și intercepta*
pe cineva A încercat să-și intercepteze *adversarul* (= *pe adversarul său*).
- C. *a se intercepta* (p. 3,6) Convorbirile telefonice nu *se interceptează*
(= nu sunt interceptate).

501. **INTEROGĂ** (interoghează, să interogheze, interogăt)

I

- A. pe cineva
cuiva pe cineva
de (către)...
- B. *a-și interoga*
pe cineva
- C. *a se interoga*
- Procurorul *îi* va interoga mâine *pe martori*.
Trebuie să-**i** interoghezi și *complicii* (= *pe complicii lui*).
Inculpatul a fost interogat de procurori.
- Trebuie să-**și** interogheze *colaboratorii* (= *pe colaboratorii săi*) în legătură cu această problemă.
(p. 3,6) *S-au* interogat (= au fost interogați) toți suspecții?

502. **INTERPRETĂ** (interpretează, să interpreteze, interpretăt)

I

- A. ceva
cuiva ceva
pe cineva
de (către)...
- B. *a-și interpreta*
ceva
- C. *a se interpreta*
- a. Pianistul a interpretat *o piesă* de G. Enescu.
b. Cum interpretezi *fraza* asta?
a. O să-**ți** interpretăm *simfonia* (= *simfonia ta*) cea nouă la începutul stagiunii.
b. **Le-am** interpretat greșit *afirmațiile* (= *afirmațiile lor*).
a. Actorul acest *îl* va interpreta *pe Hamlet*.
Concertul a fost interpretat de o orchestră din provincie.
b. Legea va fi interpretată în favoarea noastră.
- a. Nu vrea să-**și** interpreteze ultima *compoziție* (= *compoziția sa*) în această stagiune.
(p. 3,6) *Piesa se* va interpreta (= va fi interpretată) în limba franceză.
b. (p. 3,6) Atitudinea ta *s-a* interpretat (= a fost interpretată) greșit.

503. **INTERVENI** (intervine, să intervină, intervenit)

I

- A. în...
pentru...
în favoarea...
- De ce ai intervenit în discuție?
Directorul n-a intervenit pentru numirea lui Dan ca maistru.
Medicul va interveni întotdeauna în favoarea pacientului.

C. *a se interveni*
în...
pentru...
în favoarea...

(p. 3) *S*-a intervenit în conținutul documentului?
(p. 3) *Se* va interveni pentru acceptarea soluției propuse de noi.
(p. 3) Nu *s*-a intervenit în favoarea nimănui.

504. *INTERZICE* (interzice, să interzică, interzis)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (cătore)..
C. *a se interzice*
cuiva

Directoarea căminului a interzis *fumatul* în camere.
Medicul (**i**-)a interzis **pacientului** *consumul* de alcool.
A fost interzis *exportul de capital*.
(p. 3,6) *Se* interzice (= este interzisă) circulația autovehiculelor pe această stradă.
(p. 3,6) Pentru menajarea ochilor **i** *s*-a interzis (= **i**-a fost interzis) *cititul* prelungit.

II

A. ~ SĂ...
cuiva SĂ...
C. *a se interzice*
SĂ...
cuiva SĂ...

Am interzis SĂ se folosească aceste substanțe.
Părinții **i**-au interzis SĂ să căsătorească.
(p. 3) *Se* interzice (= este interzis) SĂ se amplaseze clădirile în locuri neasigurate seismic.
(p. 3) **Li** *s*-a interzis (= **le**-a fost interzis) SĂ *stea* prea mult la soare.

505. *INTIMIDĂ* (intimidează, să intimideze, intimidat)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva pe cineva
de (cătore)..
B. *a-și intimida*
pe cineva
C. *a se intimida*
unul pe altul

Patronatul a încercat să intimideze *sindicatelor*.
Atitudinea ta *ne*-a intimidat.
Ne-a intimidat *susținătorii* (= *pe susținătorii noștri*).
Au fost intimidați de director.
A căutat să-și intimideze *adversarul* (= *pe adversarul său*).
Intimidându-*se*, copilul a uitat poezia.
Rivalii încercau să *se* intimideze.
(p. 3,6) Cu aceste afirmații se încearcă să *se* intimideze (= să fie intimidată) *opinia publică*.

506. *INTITULĂ* (intitulează, să intituleze, intitulat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- Au intitulat acest *tablou* „Toamnă aurie”.
Îl intitulau „salvatorul poporului”.
Cum **i**-ai intitulat *volumul* (= *volumul ei*) de versuri?
Simfonia a V-a a lui Beethoven a fost intitulată
„Simfonia destinului”.
- B. *a-și intitula*
ceva
- A. Russo **și**-a intitulat *opera* (= *opera sa*) „Cântarea României”.
Poporul **își** intitulase *domnul* (= *pe domnul său*)
„Ștefan cel Mare și Sfânt”.
- C. *a se intitula*
- (p. 3,6) Cartea *se* intitula (= era intitulată) „Amintiri din copilărie”.

507. *INTOXICĂ* (intoxică, să intoxice, intoxicat)

I

- A. ceva
pe cineva (cu...)
cuiva ceva
de (către)...
- Alcoolul intoxică *ficatul și creierul*.
A intoxicat *copilul* cu mâncare alterată.
Tutunul **i**-a intoxicat *plămâni* (= **plămâni lui*).
A fost intoxicată de gazele de eșapament.
- B. *a-și intoxica*
ceva (cu...)
pe cineva
- Și-a intoxicat *sângele* (= **sângele său*) cu alcool.
Din neatenție, **și**-a intoxicat *fratele* (= *pe fratele său*).
- C. *a se intoxica*
cu...
- Muncitorii *s-au* intoxicat cu oxid de plumb.

508. *INTRĂ* (intră, să între, intrat)

I

- A. în...
- a. Profesoara intră în clasă la ora 8.
b. Paltonul nu intră în valiză.
c. De ce ai intrat în partidul ăsta?
d. 3 intră în 9 de 3 ori.
- pe...
- a. Pisica a intrat pe fereastră.
Ploaia intra prin acoperiș.
- prin...
- Intrăm la cinema?
- la...
- e. Avea 18 ani când a intrat la facultate.
g. Cât ciment intră la un bloc cu 4 etaje?
- C. *a se intra*
- a. (p. 3) Pe unde *se* intră în muzeu?
c. (p. 3) Într-un partid *se* intră din convingere.
e. (p. 3) La facultate *se* intră prin concurs.

A. ~ în serviciu	Ana a intrat în serviciu de curând.
~ în spital	Ieri sora mea a intrat în spital pentru operație.
~ în război	România a intrat în război pentru a-și recuceri teritoriile răpite pe nedrept.
~ în vigoare	Legea votată astăzi va intra în vigoare peste o lună.
~ în acțiune	Poliția a intrat în acțiune pentru prinderea infractorului.

509. INTRODUCE (introduce, să introducă, introdus)

I

A. ceva în...	a. Am introdus <i>cheia</i> în broască. Ai introdus <i>datele</i> în computer?
pe cineva în...	Secretara <i>m-a</i> introdus în biroul directorului.
	b. Aș vrea să <i>te</i> introduc în anturajul meu.
	c. Profesorul <i>l-a</i> introdus <i>pe Radu</i> în cibernetică.
cuiva ceva	a. Medicii (<i>i-</i>)au introdus bolnavului un stimulator cardiac .
	Ți-am introdus <i>lucrările</i> (= <i>lucrările tale</i>) în bibliografia obligatorie.
de (cătore)...	a. Acul va fi introdus cu grijă în venă.
	b. Televiziunea a fost introdusă și în medicină.
	c. Am fost introdus în studiul comparativ al limbilor de profesorul Bogdan.
B. a-și introduce	
ceva în...	a. Și-a introdus în venă o <i>substanță</i> marcată radioactiv.
	Și-au introdus <i>datele</i> (= <i>datele lor</i>) în fișa biografică?
pe cineva în...	b. Și-a introdus <i>colegul</i> (= <i>pe colegul său</i>) în familie.
	c. Mi-am introdus <i>studenții</i> (= <i>pe studenții mei</i>) în studiul arheologici.
C. a se introduce	
	a. (p. 3,6) Lucrarea aceasta nu <i>se</i> va introduce (= nu va fi introdusă) în bibliografie.
	b. Maria încearcă să <i>se</i> introducă în grupul nostru.
	d. (p. 3,6) Orarul de vară <i>se</i> va introduce (= va fi introdus) în aprilie.

510. *INTUI* (intuiește, să intuiască, intuit)

I

A. ceva	Am intuit imediat <i>pericolul</i> .
pe cineva	(fig.) Am vrea să- <i>l</i> intuim <i>pe</i> noul <i>director</i> .
cuiva ceva	Nu <i>v</i> -am intuit <i>intențiile</i> (= <i>intențiile voastre</i>).
de (căt-re)...	Gravitatea situației fusese intuită de toți.
B. <i>a-și intui</i>	
ceva	Ți-ai intuit perfect <i>situația</i> (= <i>situația ta</i>).
pe cineva	Și-a intuit imediat <i>adversarul</i> (= <i>pe adversarul său</i>).
C. <i>a se intui</i>	(p. 3,6) S-a intuit (= a fost intuit) pericolul reprezentat
	de energia atomică.
unul pe altul	Concurenții s-au intuit rapid.

II

A. ~ CĂ...	N-am intuit	CĂ ne va trăda.
CE...		CE rezultate va avea experimentul
CINE...		CINE era vinovat.
UNDE...		UNDE ascunsese documentele.
CÂND...		CÂND va izbucni rășcoala.
CUM...		CUM se va rezolva conflictul.

511. *INVADĂ* (invadează, să invadéze, invadát)

I

A. ceva	a. În mileniul migrațiilor, numeroase populații migratoare au invadat <i>teritoriul</i> nostru.
pe cineva	(fig.) <i>Pe copii îi</i> invadase spaima.
cuiva ceva	De multe ori dușmanii <i>ne-au</i> invadat <i>țara</i> (= <i>țara noastră</i>), dar au fost respinși de fiecare dată.
de (căt-re)...	b. Omizile <i>i-au</i> invadat <i>grădina</i> (= <i>grădina ei</i>).
	a. Țara fusese invadată de dușmani.
	(fig.) Bolnavul era invadat de presimțiri rele.
	b. Semănăturile sunt invadate de dăunători.

512. *INVALIDĂ* (invalidează, să invalidéze, invalidát)

I

A. ceva	Tribunalul a invalidat <i>sentința</i> anterioară.
cuiva ceva	O să- <i>i</i> invalidăm <i>alegera</i> (= <i>alegera lui</i>) ca director.
de (căt-re)...	Sentința a fost invalidată de instanța de recurs.
C. <i>a se invalida</i>	(p. 3,6) <i>Se</i> invalidează (= este invalidată) această lege ca neconstituțională.
cuiva	(p. 3,6) Ți <i>se</i> va invalida candidatura (= va fi invalidată candidatura <i>ta</i>) în alegeri.

513. **INVENTĂ** (inventează, să inventeze, inventat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și inventa*
ceva
- C. *a se inventa*
- a. H. Coandă a inventat *avionul* cu reacție.
b. **I-am inventat lui Gigel o poveste.**
a. Becul electric a fost inventat de Th. Edison.
b. **Și-a inventat o scuză** pentru a nu răspunde invitației.
(p. 3,6) **Se inventează** (= sunt inventate) mereu noi arme de distrugere în masă.

514. **INVERSĂ** (inversează, să inverseze, inversat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și inversa*
ceva
- unul altuia ceva
- C. *a se inversa*
- A inversat *direcția* de deplasare a vehiculului.
I-am inversat ordinea întrebărilor.
Ordinea discutării problemelor a fost inversată.
Stelele **și-au inversat poziția** (= *poziția lor) pe bolta cerească.
Și-au inversat locurile (= *locurile lor) la teatru.
(p. 3,6) Inversând semnele matematice, *se inversează* (= sunt inversate) și rezultatele?

515. **INVESTIGĂ** (investighează, să investigheze, investigat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și investiga*
pe cineva
- C. *a se investiga*
- Cine investighează *cazul* acesta?
Medicul a investigat cu atenție toți *bolnavii*.
Îți vom investiga întreaga *activitate* (= *activitatea ta*).
Sabotajul e investigat de poliție.
Investighează-ți *partenerul* (= *pe partenerul tău*)!
(p. 3,6) Aici *se investighează* (= sunt investigate) delictele penale.

516. **INVIDIA** (invidiază, să invidieze, invidiat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
pe cineva pentru...
de (către)...
- Să nu invidiați *soarta* altora!
De ce *o invidiați*?
Îți invidiez *calmul* (= *calmul tău*).
Te invidiază pentru succesele tale.
Era invidiată de toți pentru vocea ei minunată.

- B. *a-și invidia*
pe cineva
C. *a se invidia*
unul pe altul

Își invidia vecinul (= *pe vecinul său*).
Cei doi frați nu *s-au* invidiat niciodată.

517. *INVITĂ* (invită, să invite, invitat)

I

- A. pe cineva la...
    în...
    cuiva pe cineva
    în... / la...

Te invit la teatru /cofetărie/ mine.
Am invitat-*o* în camera de zi.

de (către)...

Îi invităm *prietenii* (= *pe prietenii ei*) în excursie / la masă.

Am fost invitat de colegi la plimbare.

- B. *a-și invita*
pe cineva

După examene, Ion **și-a** invitat *colegii* (= *pe colegii săi*) la o petrecere.

- C. *a se invita*

(p. 3,6) La recepție *se* invită (= sunt invitate) numai oficialități.

518. *IRIGĂ* (irigă / irighează, să irige / să irigheze, irigat)

I

- A. ceva
    cuiva ceva
    de (către)...

Arterele coronare irigă *mușchiul* cardiac.
Vrea să-**i** irigăm *grădina* (= *grădina lui*).
Ogoarele sunt irigate de apele Dunării.

- B. *a-și iriga*
ceva

Aș vrea să-**mi** irig *grădina* (= *grădina mea*) de legume.

- C. *a se iriga*

(p. 3,6) Terenurile arabile *se* irigă (= sunt irigate) printr-un sistem de canale.

519. *IRITĂ* (irită, să irite, iritat)

I

- A. ceva
    pe cineva
    cuiva ceva
    cuiva pe cineva
    de (către)...

a. Praful irită *mucoasa* nazală.
b. Vorbele tale *le-au* iritat *pe* *colegele* noastre.
a. Lumina prea puternică **îi** irită *ochii* (= **ochii lui*).
b. De ce **îmi** iriți *copilul* (= **pe copilul meu*)?
a. Pielea lui fusese iritată de acțiunea razelor infraroșii.
b. A fost iritat de afirmațiile medicului.

B. *a-și irita*
ceva
pe cineva

- a. Nu-ți irita *rana* (= *rana ta)!
b. **Își** irită mereu *vecinii* (= *pe vecinii săi*) prin comportarea sa.

C. *a se irita*
cuiwa

- a. Dacă n-o îngrijești, *rana se irită*.
b. *M-am iritat auzind pretextele lui*.
a. **Ți** s-a iritat *tăietura* (= *tăietura ta) de la deget.

520. **IRONIZĂ** (ironizează, să ironizeze, ironizat)

I

A. ceva
pe cineva
cuiwa ceva
de (către)...

Presa a ironizat *propunerile* acestui partid.
Nu-l ironiza *pe tata*!
Ziaristul **ți**-a ironizat *discursul* (= *discursul tău*).
Succesul lor a fost ironizat de adversarii înfrânți.

B. *a-și ironiza*
ceva
pe cineva

Își ironizează propria *atitudine* (= *atitudinea sa).
Să nu-ți ironizezi niciodată *prietenii* (= *pe prietenii tăi*)!

C. *a se ironiza*
unul pe altul

(p. 3,6) În această poveste *se ironizează* (= este ironizată) prostia.
Ion și sora lui *se ironizează* mereu.

521. **IUBÎ** (iubește, să iubească, iubit)

I

A. ceva
pe cineva
cuiwa pe cineva
de (către)...

Iubesc *sportul / muzica / arta / natura*.
O iubește pe sora sa.
Îi iubesc *copiii* (= *pe copiii ei*).
Era iubit de prieteni.

B. *a-și iubi*
ceva

Își iubea *țara* (= *țara sa) / *profesia* (= *profesia sa).

pe cineva
C. *a se iubi*
unul pe altul

Îmi iubesc *frații* (= *pe frații mei*).

Cele trei surori *se iubesc* mult.

522. **IZOLĂ** (izolează, să izoleze, izolat)

I

A. ceva
pe cineva

- a. Materialele termoizolante izolează *construcțiile* împotriva acțiunii frigului sau a căldurii.
b. Medicul *l*-a izolat imediat pe bolnav.

- cuiva pe cineva (de...)   Medicul **i**-a izolat *copilul* (= *pe copilul ei*) bolnav de cei sănătoși.
- de (către)...   Acești compuși au fost izolați din petrol.
- B. *a-și izola*
ceva   a. **Și**-a izolat *instalația* (= **instalația sa*) electrică.
pe cineva   b. **Și**-a izolat *pacientul* (= *pe pacientul său*) de ceilalți bolnavi.
- C. *a se izola*
de...   a. (p. 3,6) Construcțiile *se izolează* (= sunt izolate) cu materiale termoizolante.
c. Andrei *s*-a izolat de restul familiei.

Î

523. ÎMBARCĂ (îmbărcă, să îmbărce, îmbarcât)

I

- A. ceva   Ați îmbarcat toate *mărfurile*?
pe cineva (pe...)   *Pe Andrei l*-au îmbarcat ieri (pe un vas de pasageri).
cuiva ceva   Îmbarcați-**i** *bagajele* (= *bagajele lui*)!
cuiva pe cineva   Trebuie să-**i** îmbărcăm și *părinții* (= *pe părinții lui*).
de (către)...   Toate mașinile au fost îmbarcate?
- B. *a-și îmbarca*
ceva   Trebuie să-**mi** îmbarc și *lucrurile* (= *lucrurile mele*).
pe cineva   Îmbarcă-**ți** *prietenii* (= *pe prietenii tăi*) mai repede!
- C. *a se îmbarca*
(pe...)   Vreau să *mă* îmbarc (pe vaporul ăsta) săptămâna viitoare.
ca...   S-a îmbarcat ca șef de echipaj.
(p. 3,6) Animalele mari *se* îmbarcă (= sunt îmbarcate) cu ajutorul macaralei.

524. ÎMBĂIĂ (îmbăiază, să îmbăieze, îmbăiat)

I

- A. pe cineva   Ați îmbăiat *copiii*?
cuiva pe cineva   Mama o să-**ți** îmbăieze *copilul* (= *pe copilul tău*).
de (către)...   Anuța a fost îmbăiată de bunica ei.
- B. *a-și îmbăia*
pe cineva   **Ți**-ai îmbăiat *surioara* (= *pe surioara ta*)?
- C. *a se îmbăia*
de...   Vara ne place să *ne* îmbăiem în râul de lângă sat.
(p. 3,6) Sugarii *se* îmbăiază (= sunt îmbăiați) în fiecare zi.

525. **ÎMBĂRBĂȚĂ** (îmbărbățează, să îmbărbățeze, îmbărbătat)

I

- A. ceva Au încercat să îmbărbăteze *armata*.
 pe cineva De ce ce nu-*l* îmbărbătezi *pe colegul* tău?
 cuiva ceva Îmbărbățați-*i familia* (= **familia lui*)!
 cuiva pe cineva **I**-au îmbărbătat *părinții* (= *pe părinții lui*).
 de (către)... Am fost îmbărbățați de toți prietenii.
- B. *a-și îmbărbăta*
 pe cineva **Își** îmbărbățează întotdeauna *colegii* (= *pe colegii săi*).
- C. *a se îmbărbăta*
 (p. 3,6) Soldații *se* îmbărbățează (= sunt îmbărbățați)
 cu cuvinte bine alese.
 unul pe altul Combatanții *se* îmbărbătau neîncetat.

526. **ÎMBĂȚĂ** (îmbăță, să îmbéte, îmbătăt)

I

- A. pe cineva a. Alcoolul îmbăță *omul și animalele*.
 cuiva ceva b. (fig.) Mirosul florilor *mă* îmbăță.
 cuiva pe cineva (fig.) Muzica **ne** îmbăță *sufletele* (= **sufletele*
 de (către)... **noastre**).
 cu... a. Cine **ți-a** îmbătăt *fratele* (= *pe fratele tău*)?
 Ion a fost îmbătăt de prieteni.
 b. (fig.) A fost îmbătătă de frumusețea peisajului.
 a. *L*-au îmbătăt cu vin.
- B. *a-și îmbăta*
 ceva b. (fig.) **Și-a** îmbătăt *simțurile* (= **simțurile sale*)
 admirând natura.
- C. *a se îmbăta*
 cu... a. **Și-a** îmbătăt *colegul* (= *pe colegul său*) de cameră.
 de... *S*-au îmbătăt cu bere.
 (fig.) *Se* îmbăță de aroma florilor.
- EXPRESII**
- C. ~ cu vorbe Vorbind despre viitor, *se* îmbăta cu vorbe.
 ~ cu apă rece / chioară Credea că va avea succes, dar *s-a* îmbătăt cu apă
 rece / chioară.

527. **ÎMBĂTRÂNII** (îmbătrânește, să îmbătrânească, îmbătrânit)

I

- A. pe cineva a. Boala/supărarea *l-a* îmbătrânit pe Ion.
 Rochia maro *te* îmbătrânește.

cuiva	Șoferului i-a îmbătrânit (moral) <i>mașina (mașina lui)</i> .
	I-au îmbătrânit <i>părinții (= părinții ei)</i> .
dativ	b. Agregatului i-au îmbătrânit <i>subansamblele (= subansamblele lui)</i> .

528. **ÎMBIA** (îmbie, să îmbie, îmbiat)

I

A. pe cineva cu ceva cuiva cu ceva de (către) cu ceva	L-a îmbiat cu o mâncare bună. I-a îmbiat <i>fetița (= pe fetița ei)</i> cu o ciocolată. Câinele a fost îmbiat de stăpân cu un os.
B. a-și <i>îmbia</i> pe cineva la ceva	Și-a îmbiat <i>musafirii (= pe musafirii săi)</i> la o cafea.
C. a se <i>îmbia</i> unul pe altul la ceva	Prieteni s-au îmbiat la o bere.

II

A. ~ pe cineva SĂ... cuiva (de către) SĂ...	A îmbiat-o SĂ accepte invitația. I-a fost îmbiat fiul de prieteni SĂ meargă la munte.
--	--

529. **ÎMBIBA** (îmbibă, să îmbibe, îmbibat)

I

A. ceva cu... cuiva ceva cu... de (către)...	a. Asistenta medicală a îmbibat <i>vata</i> cu cloroform. I-a îmbibat <i>batista (= batista ei)</i> cu parfum. Pământul fusese îmbibat de ploaie.
B. a-și <i>îmbiba</i> ceva cu...	Mecanicul și-a îmbibat <i>salopeta (= salopeta sa)</i> cu ulei.
C. a se <i>îmbiba</i> de...	Ogoarele se îmbibaseră de apă. (p. 3,6) Se îmbibă (= *este îmbibat) un tampon cu iod și se dezinfectează rana.

530. **ÎMBINA** (îmbină, să îmbine, îmbinat)

I

A. ceva cu... cuiva ceva de (către)...	În profesiunea lui a îmbinat <i>utilul</i> cu plăcutul. Croitoreasa i-a îmbinat armonios <i>culorile</i> rochiei (= <i>culorile rochiei ei</i>) de seară. Desenele materialului au fost îmbinate plăcut.
--	--

B. *a-și îmbina*
ceva cu...

În vacanță **și**-a îmbinat *odihna* activă (= *odihna sa*)
cu cea pasivă.

C. *a se îmbina*

Culorile toamnei *se* îmbină plăcut.

Ușile dulapului nu *se* îmbină perfect.

(p. 3,6) În școală, activitatea de instruire *se* îmbină
(= este îmbinată) cu cea educativă.

531. **ÎMBLÂNZÍ** (îmblânzește, să îmblânzească, îmblânzit)

I

A. pe cineva

a. Am îmblânzit-*o pe mama* cu vorbe frumoase.

Dresorul a reușit să îmblânzească *puiul* de tigru.

cuiva ceva
de (către)...

b. **I**-a îmblânzit *pornirile* (= *pornirile lui*).

a. Câinele-lup a fost îmblânzit de stăpân.

B. *a-și îmblânzi*
(pe) cineva

a. **Și**-a îmblânzit *calul* (= *calul său*) nărăvaș.

b. **Ți**-ai îmblânzit *fratele* (= *pe fratele tău*)?

C. *a se îmblânzi*

a. (p. 3,6) Unele animale *se* îmblânzesc (= sunt
îmblânzite) ușor.

cuiva

b. **Ți** s-a mai îmblânzit prietena (= prietena **ta**)?

c. (fig.) Vremea s-a mai îmblânzit.

532. **ÎMBOGĂȚÍ** (îmbogățește, să îmbogățească, îmbogățit)

I

A. ceva cu...

Profesorul a îmbogățit *conținutul* lecției cu unele date
noi.

ceva prin...

Prin operele sale, C. Brâncuși a îmbogățit *arta*
universală.

pe cineva...

Afacerea asta *te* va îmbogăți.

cuiva ceva

(fig) **I**-am îmbogățit *albumul* (= *albumul lui*) cu câteva
fotografii.

cuiva pe cineva

Munca asiduă **i**-a îmbogățit *prietenul* (= *pe prietenul*
lui).

de (către)...

(fig.) Colecția de tablouri a Muzeului Național a fost
îmbogățită cu noi achiziții.

B. *a-și îmbogăți*
ceva

Dan **își** îmbogățește neîncetat *cunoștințele*
(= **cunoștințele sale*).

pe cineva

Luându-i ca asociați, Victor **și**-a îmbogățit *prietenii*
(= *pe prietenii săi*).

- C. *a se îmbogăți*
cu... În câțiva ani, acționarii *se vor îmbogăți*.
(p. 3,6) Cunoștințele despre structura materiei *s-au*
îmbogățit (= au fost îmbogățite) cu noi date.
- prin.../în urma... (p. 3,6) Informațiile despre ecologia planetei *s-au*
îmbogățit (= au fost îmbogățite) prin noi experiențe
(în urma unor noi experiențe).

533. **ÎMBOLNĂVI** (îmbolnăvește, să îmbolnăvească, îmbolnăvit)

I

- A. *ceva* (de...) Excesul de umiditate a îmbolnăvit *culturile* (de
micoză).
pe cineva (de...) Excesul de tutun *l-a* îmbolnăvit de plămâni.
cuiva ceva Lumina nepotrivită *i-a* îmbolnăvit *ochii* (= *ochii ei).
cuiva pe cineva Neîmbrăcându-l cum trebuie, **mi-ai** îmbolnăvit
copilul (= *pe copilul meu).
- B. *a-și îmbolnăvi*
ceva Citind prea mult, **și-a** îmbolnăvit *ochii* (= *ochii săi).
pe cineva Având gripă, **Irina și-a** îmbolnăvit *și copiii* (= *pe copiii*
săi).
- C. *a se îmbolnăvi*
de... Mulți copii *s-au* îmbolnăvit de hepatită.
cuiva **I** *s-a* îmbolnăvit câinele (= câinele ei).

534. **ÎMBRĂCĂ** (îmbracă, să îmbrăce, îmbrăcât)

I

- A. *ceva în.../cu...* a. Mecanicul a îmbrăcat *conducta* de apă caldă în/cu
vată de sticlă.
pe cineva b. Îmbracă mai repede *copilul!*
cuiva ceva a. **I-am** îmbrăcat **Ioanei** *caietul* (= *caietul ei*) cu hârtie
albastră.
cuiva pe cineva b. Îmbracă-**mi** *tu copiii* (= *pe copiii mei!*)
de (cătore)... a. Cărțile tale au fost îmbrăcate de mama.
b. Copiii mici sunt îmbrăcați de părinți sau de bunici.
- B. *a-și îmbrăca*
ceva a. **Ți-ai** îmbrăcat *pereții* (= *pereții tăi*) cu faianță?
b. **Și-a** îmbrăcat *paltonul* (= *paltonul său*) cel nou.
pe cineva Îmbracă-**ți** *surioara* (= *pe surioara ta*) cu rochia
albă!
- C. *a se îmbrăca*
cu.../ în... a. (p. 3,6) Băile și bucătăriile *se* îmbracă (= sunt
îmbrăcate) cu/în faianță.
cu.../în.... b. Astăzi Corina *se* îmbracă cu rochia cea nouă.
Îi place să *se* îmbrace în roșu.

535. **ÎMBRĂȚIȘĂ** (îmbrățișează, să îmbrățișeze, îmbrățișat)

I

- A. ceva
din.../ cu...
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re)...
cuiva de (căt-re)...
- b. Am îmbrățișat *ideea* colegului meu.
A îmbrățișat *cariera* de inginer de sistem.
A îmbrățișat *peisajul* dintr-o privire / cu privirea.
a. *L-a* îmbrățișat *pe fiul* ei.
b. *I-a* îmbrățișat *părerile* (= *părerile ei*).
a. *I-a* îmbrățișat *sora* (*pe sora ei*).
Corina a fost îmbrățișată de toată lumea.
b. Această doctrină/cariere a fost îmbrățișată de mulți.
Opinia (= *opinia lui*) *i-a* fost îmbrățișată de câțiva colegi.
- B. *a-și îmbrățișa*
pe cineva
- C. *a se îmbrățișa*
unul pe altul
- a. **Și-a** îmbrățișat *mama* (= *pe mama sa*).
Frații *s-au* îmbrățișat.

536. **ÎMBUNĂTĂȚI** (îmbunătățește, să îmbunătățească, îmbunătățit)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
- Roboții îmbunătățesc *performanțele* omului.
Tratamentul recomandat *i-a* îmbunătățit *starea* (= *starea lui*).
Proiectul a fost îmbunătățit substanțial de către arhitectul șef.
- B. *a-și îmbunătăți*
ceva
- C. *a se îmbunătăți*
cuiva
- Și-au** îmbunătățit *situația* (= **situația lor*) la învățătură.
Vremea *s-a* mai îmbunătățit.
(p. 3,6) Procesul de fabricație *se va* îmbunătăți (= va fi îmbunătățit).
După cura balneară urmată, starea sănătății (= starea sănătății **lui**) *i s-a* îmbunătățit.
Ni s-au îmbunătățit condițiile (= au fost îmbunătățite condițiile **noastre**) de muncă.

537. **ÎMPACHETĂ** (împachetează, să împacheteze, împachetat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
- a. Ana a împachetat toate *hainele*.
Vânzătoarea **mi-a** împachetat *cumpărăturile* (= *cumpărăturile mele*).
b. Medicul *i-a* împachetat *genunchiul* (= **genunchiul lui*) cu nămol.

- de (cătrec)...
- B. *a-și împacheta*
ceva
- C. *a se împacheta*

a. Rochia a fost împachetată cu grijă de vânzătoare.

Ți-au împachetat *cărțile* (= *cărțile tale*)?

(p. 3,6) Mărfurile *se* împachetează (= sunt împachetate) cu atenție.

cuiva

(p. 3,6) **I** s-au împachetat lucrurile (= au fost împachetate lucrurile **ei**)?

538. ÎMPĂCĂ (împacă, să împăce, împăcat)

I

A. pe cineva cu...

a. O s-o împăce cu promisiuni.

Ai împăcat *copilul*?

cuiva pe cineva
de (cătrec)...

b. Aș vrea să-l împăc *pe Matei* cu colegul lui.

I-am împăcat *prietenii* (= *pe prietenii lui*).

B. *a-și împăca*
pe cineva

a. Fetița a fost împăcată de mama ei cu o ciocolată.

Îmi împăc *nepotul* (= *pe nepotul meu*) cântându-i un cântec de leagăn.

b. Ar vrea să-și împăce *frații* (= *pe frații săi*).

C. *a se împăca*
unul cu altul
cu...
cuiva
cu...

După disputa avută, *prietenii* s-au împăcat.

Radu s-a împăcat cu vecinul lui.

Ți s-au împăcat *rudele* (= *rudele tale*)?

c. Faptele lui nu *se* împacă cu vorbele.

a. Copiii *se* împacă (= sunt împăcați) cu vorbe bune.

EXPRESII

C. ~ cu ideea (că.../de...)

S-a împăcat cu ideea (CĂ nu mai pleacă / de a nu mai pleca la mare).

~ cu situația

Știu că e greu, dar trebuie să *te* împaci cu situația.

539. ÎMPĂRȚÍ (împărte, să împărtă, împărțit)

I

A. ceva

a. Împarte *cadourile* !

la...

b. Împărțiți **36** la **9** !

pe cineva pe.../în...

Împarte *copiii* pe grupe / în grupuri de câte cinci!

cuiva ceva

a. Am împărțit *jucării* tuturor **copiilor**!

de (cătrec)...(între...)

Moștenirea a fost împărțită între cei trei copii.

în...

Optica fizică este împărțită în două părți.

B. *a-și împărți*

ceva în...

între...

cuiva ceva

Și-a împărțit *echipa* (= *echipa sa*) în două.

Frații și-au împărțit *banii* (= *banii lor*) între ei.

Și-a împărțit *colecția* (= *colecția sa*) de timbre
colegilor.

C. *a se împărți*

cuiva

(p. 3,6) Veniturile *s-au împărțit* (= au fost împărțite)
echitabil **muncitorilor**.

la...

(p. 3,6) Cum *se împarte* 365 la 14?

în...

(p. 3,6) 17 nu *se împarte* în două părți egale.

după...

(p. 3,6) Premiile *se vor împărți după* merit.

540. **ÎMPIEDICĂ** (împiedică, să împiedice, împiedicat)

I

A. ceva (cu)...

pe cineva

cuiva pe cineva

de (către)...

a. Pe gheață, a împiedicat *roțile* mașinii cu lanțuri.

Ai împiedicat *calul*?

I-ai împiedicat *catârul* (= *catârul lui*)?

Seara, animalele au fost împiedicate de stăpân.

B. *a-și împiedica*

pe cineva

Nu **ți-ai** împiedicat *măgarul* (= *măgarul tău*) și a fugit.

C. *a se împiedica*

de...

unul de altul

b. *S-a împiedicat* pe scări/pe stradă și a căzut.

S-a împiedicat de o piatră.

S-au împiedicat unul de altul

a. (p. 3,6) La păscut animalele *se împiedică* (= sunt împiedicate).

II

A. ~ pe cineva SĂ...

ceva

c. Boala *m-a împiedicat SĂ-mi realizez* proiectele de vacanță.

Părinții *l-au împiedicat SĂ devină* actor.

Antibioticele au împiedicat *boala SĂ progreseze*.

B. *a-și împiedica*

pe cineva SĂ...

c. **Și-a** împiedicat *sora* (= *pe sora sa*) SĂ se căsătorească cu Dan.

ceva SĂ...

Și-a împiedicat *firma* (= **firma sa*) SĂ prospere.

541. ÎMPÍNGE (împínge, să împíngă, împíns)

I

A. ceva (cu...)

a. Împinge *mingea* cu piciorul!

Să împingem *mașina*!

la...

b. Au împins *țara* la dezastru.

pe cineva

a. De ce *mă* împingi?

L-ai împins *pe bătrân* în autobuz?

la...

c. Radu *te* împinge la fapte rele.

cuiva ceva

a. **I**-am împins *bagajele* (= *bagajele lui*) sub banchetă.

pe cineva

I-ați împins *copilul* (= *pe copilul lui*).

de (către)...

Aurel a fost împins mai în față de mulțime.

B. *a-și împinge*

ceva

Și-a împins *Trabantul* (= **Trabantul său*) până în garaj.

pe cineva

Și-a împins *prietena* (= *pe prietena sa*).

C. *a se împinge*

unul pe altul

De ce *te* împingi în față?

cuiva

b. *S*-au împins la casa de bilete.

a. (p. 3,6) **I** *s*-a împins mașina (= a fost împinsă mașina ei) pe dreapta.

II

A. ~ pe cineva SĂ...

c. (fig.) Mama *m*-a împins SĂ renunț la cariera de actriță / SĂ accept postul acesta.

542. ÎMPOTRIVÍ (împotrivește, să împotrivească, împotrívít)

I

C. *a se împotrivi*

dativ

S-au împotrivit *hotărârii* directorului.

cuiva

Nu *te* împotrivi **părinților**!

la...

Părinții nu *s*-au împotrivit la căsătoria fiicei lor.

543. ÎMPRIETENÍ (împrietenește, să împrietenească, împrieteníť)

I

C. *a se împrieteni*

unul cu altul

Copiii *se* împrietenesc ușor.

cu...

M-am împrietenit cu vecinii de apartament.

544. **ÎMPROSPĂTĂ** (împrospăcăză, să împrospăteze, împrospătăt)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (cătře)...
cuiva de (cătře)...
- B. *a-și împrospăta*
ceva
- C. *a se împrospăta*
dativ
- a. O să împrospătez *apa* din sticlă.
b. Aerisind, **i**-a împrospătăt *aerul* din cameră.
a. **Apa** din sticlă a fost împrospătătă de mama.
c. (fig.) Memoria (= memoria **ei**) **i**-a fost împrospătătă de fiica ei.
- b. Ar vrea să-și împrospăteze *garderoba* (= *garderoba sa*).
Înainte de examen **și**-a împrospătăt *cunoștințele* (= *cunoștințele sale*).
c. Prin aprovizionări sistematice **și**-a împrospătăt *fondul de marfă* (= fondul **său** de marfă).
- a. După ploaie aerul *s-a* împrospătăt.
b. (p. 3,6) Prin angajarea unor tineri, colectivul de redacție *s-a* împrospătăt (= a fost împrospătăt).
a. (fig.) După renovare, casei **i** *s-a* împrospătăt fațada (= a fost împrospătătă fațada **casei**).

545. **ÎMPRUMUTĂ** (împrumută, să împrumute, împrumutăt)

I

- A. ceva de la ...
cuiva ceva
pe cineva cu...
de (cătře)...(de la...)
- B. *a-și împrumuta*
ceva cu...
pe cineva cu...
cuiva ceva
- C. *a se împrumuta*
de la... cu...
cuiva
- Ștefan a împrumutat câteva *cărți* de la bibliotecă.
I-am împrumutat **colegei** mele *o revistă* de modă.
Prietenul lui *I*-a împrumutat cu 50.000 lei.
Această sumă a fost împrumutată de uzină de la bancă pentru achiziționarea unor utilaje noi.
- Și**-a împrumutat *familia* (= *familia sa) cu bani.
Și-a împrumutat *vecinul* (= *pe vecinul său*) cu o sumă de bani.
Să nu-**ți** împrumuți **nimănui** și niciodată *periuța* (= *periuța ta*) de dinți!
(p. 3,6) Mașina nu *se* împrumută (= *nu este împrumutată).
M-am împrumutat de la bancă cu o mare sumă de bani.
(p. 3,6) **I** *se* va împrumuta (= **îi** va fi împrumutată) suma necesară pentru cumpărarea tractorului.

546. **ÎMPUȘCĂ** (împușcă, să împuște, împușcât)

I

- A. ceva Vânătorul a împușcat *o vulpe*.
 pe cineva Polițistul *l-a împușcat pe infractor*.
 cuiva (pe) cineva **I-a împușcat câinele** (= **câinele lui**) bolnav.
 de (către)... Cerbul a fost împușcat de pădurar.
- B. *a-și împușca*
 pe cineva Soldații **și-au împușcat inamicii** (= *pe inamicii lor*).
- C. *a se împușca*
 unul pe altul Curățind arma, *s-a împușcat*.
 În luptă, combatanții *s-au împușcat* timp de trei ore.
 (p. 3,6) Caii răniți *se împușcă* (= sunt împușcați).
 cu... *S-a împușcat* cu o armă de vânatoare.
 cuiva (p. 3,6) **I s-a împușcat câinele** (= **câinele lui** a fost împușcat).

547. **ÎMPUTERNICÍ** (împuternicește, să împuternicească, împuternicít)

II

- A. ~ pe cineva SĂ... *L-a împuternicit pe soțul său S-o reprezintă la tribunal*.
 cuiva pe cineva SĂ... **I-a împuternicit fiul** (= *pe fiul lui*) SĂ încaseze cecul de la bancă.
 de (către) SĂ... Ana a fost împuternicită de colegi SĂ-i reprezintă la congres.
- B. *a-și împuternici*
 pe cineva SĂ... Fiind bolnav, **și-a împuternicit colegul** (= *pe colegul său*) SĂ-i prezinte comunicarea.
- C. *a se împuternici* SĂ... (p. 3,6) *Se împuternicește* (= este împuternicită) Curtea Supremă SĂ dea hotărârea definitivă.

548. **ÎMPUȘINĂ** (împușinează, să împușineze, împușinat)

I

- A. ceva Seceta a împușinat *recolta*.
 cuiva ceva **I-au împușinat veniturile** (= **veniturile lui*).
- B. *a-și împușina*
 ceva **Și-a împușinat orele** de somn /de distracție.
- C. *a se împușina*
 cuiva Din cauza poluării peștele *s-a împușinat* (= a fost împușinat).
S-au împușinat cazurile de gripă/accidentele mortale/falimentele.
 (p. 3,6) **I s-au împușinat prietenii** (= **prietenii lui**).

549. **ÎNAINȚĂ** (înaintează, să înainteze, înaintat)

I

- A. (cu...) spre...
 în...
 pe cineva (în...)
 cuiva ceva
 cuiva ceva la...
 de (căt-re) ...
- a. Ion a înaintat (cu un pas) spre ușă.
 b. Tudor a înaintat în funcție/grad.
Pe Victor l-au înaintat (în funcție).
 c. Am înaintat **directorului cererea** de transfer.
I-am înaintat cererea (= cererea lui) la secretariat.
- b. Radu a fost înaintat contabil șef.
 c. Propunerea a fost înaintată de colegul meu.
Ana și-a înaintat demisia (= *demisia sa).
- B. *a-și înainta*
 C. *a se înainta*
 cuiva/dativ
- a. (p. 3) *Se înaintează greu din cauza viscolului.*
 c. (p. 3,6) *Cererile se înaintează (= sunt înaintate)*
direcției/directorului.

550. **ÎNAPOIĂ** (înapoiază, să înapoieze, înapoiat)

I

- A. ceva (la...)
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
- a. Ai înapoiat *dicționarul* (la bibliotecă)?
 O să-**ți** înapoieze curând *banii*.
 Împrumutul a fost înapoiat la termen.
 (p. 3,6) Orice datorie *se înapoiază* (= este înapoiată)
 la termen.
- C. *a se înapoia*
 (de la...)
 la...
 cuiva
- b. S-a înapoiat (de la Sinaia) *abia ieri*.
 O *se se înapoieze* la părinți.
- a. (p. 3,6) **I s-au înapoiat notițele** (= **i-au** fost înapoiate
 notițele **ei**)?

551. **ÎNARMĂ** (înarmează, să înarmeze, înarmat)

I

- A. pe cineva/ceva cu...
 cuiva pe cineva
- Ministerul de Interne a înarmat *grănicerii/poliția* cu
 arme moderne.
 (fig.) **I-am înarmat adversarul** (= **pe adversarul lui**)
 cu argumente puternice contra lui.
- B. *a-și înarma*
 ceva cu...
- Statul **și-a înarmat oștirea** (= **oștirea sa**) cu
 echipament modern.
- pe cineva
Și-a înarmat paznicii (= **pe paznicii săi**) ?
- C. *a se înarma* cu...
- Polițistul *s-a înarmat* cu un baston de cauciuc.
 (fig.) Pentru susținerea examenului *s-a înarmat* cu
 serioase cunoștințe de fizică.

EXPRESII

- C. ~ cu răbdare
- Știind că are de așteptat, *s-a înarmat* cu răbdare.

552. **ÎNĂBUȘI** (înăbușă, să înăbușe, înăbușit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (cătore)...
- a. Antifoanele/covoarele înăbușeau orice *zgomot*.
(fig.) Armata a înăbușit *răscoala*.
b. Neghina a înăbușit *grâul*.
c. Mirosul de benzină *mă înăbușă*.
a. (fig.) **I**-a înăbușit *aspirațiile* (= *aspirațiile ei*).
(fig.) Protestele celor nemulțumiți au fost înăbușite de poliție.
b. Florile erau înăbușite de buruieni.
- B. *a-și înăbuși*
ceva
pe cineva
- a. (fig.) **Și**-a înăbușit *sentimentele* (= *sentimentele sale*) de revoltă/indignarea/lacrimile.
c. **Își** înăbușă *adversarul* (= *pe adversarul său*) strângându-l în brațe.
- C. *a se înăbuși*
Simt că *mă înăbuș* de furie/de căldură.

553. **ÎNĂLȚĂ** (înălță, să înălțe, înălțat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de(cătore)...
- a. Copilul înălță *zmeul*.
b. Constructorii au înălțat *un bloc*.
Au înălțat *casa* cu încă un etaj.
c. (fig.) Arta înălță *sufletul*.
b. Părinții **i**-au înălțat *o casă*.
Barajul a fost înălțat de constructorii români.
- B. *a-și înălța*
ceva...spre...
...pe
- a. **Și**-a înălțat *privirile* (= *privire sale*) spre crucea de pe Caraiman/spre tine.
b. **Își** va înălța *o casă* pe deal.
- C. *a se înălța* spre
cu
cuiva
pe
- a. Pasărea **s**-a înălțat spre cer.
d. În ultimele trei luni Oana **s**-a înălțat cu 7 cm.
b. (p. 3,6) **Pictorului i** **s**-a înălțat un monument (= **i**-a fost înălțat un monument) în satul natal.
e. Castelul **se** înălța pe o stâncă abruptă.

554. **ÎNCADRĂ** (încadrează, să încadréze, încadrât)

I

- A. ceva
pe cineva...în
- a. (jur.) Procurorul a încadrat *fapta* în articolul 15 .
b. **L**-a încadrat *pe Anton* în învățământul preuniversitar.
a. (jur.) **Pe infractor l**-au încadrat în articolul 187 din Codul Penal

cuiva ceva...în
cuiva pe cineva...la...

de (către)...

B. *a-și încadra*
pe cineva...ca...

C. *a se încadra*

în...
ca...

cuiva

- d. **Îi** încadrăm *opera* (= *opera lui*) în curentul romantic.
b. **Îi** voi încadra *nepotul* (= *pe nepotul lui*) la Biblioteca Centrală Universitară / ca bibliotecar.
c. (jur.) **Infra**țiunea a fost încadrată (de procuror) în art. 141 din Codul Civil.
b. Am fost încadrată ca profesoară suplinitoare.
e. Infanteria a fost încadrată de tancuri.

b. De ce nu-**ți** încadrezi *sora* (= *pe sora ta*) ca stenodactilografă?

e. Valeriu *s-a* încadrat repede în colectivul unde a fost repartizat.

f. Clădirea nu *se* încadrează în peisaj.

b. Ana *s-a* încadrat ca asistentă medicală.

c. (jur.) **Delictul** *se* încadrează (= este încadrat) în art. 14 din Codul penal.

(p. 3,6) **I** *s-a* încadrat soția (= a fost încadrată soția **lui**) la radio.

555. **ÎNCASĂ** (încasează, să încaseze. încasât)

I

A. ceva

A încasat *un premiu*.

(fig.) (fam.) La meciul de box a încasat multe *lovituri*.

cuiva ceva
de (către)...

Mâine o să-**i** încasez *salariul* (= *salariul lui*).

Polița a fost încasată de bancă.

B. *a-și încasa*

În curând **își** va încasa *dividendele* (= *dividendele lui*)

C. *a se încasa*
cuiva

(p. 3,6) Salariul *se* încasează (= este încasat) bilunar.

Ți *s-a* încasat dreptul de autor (= a fost încasat dreptul **tău** de autor).

556. **ÎNCĂLCĂ** (încălcă, să încălce, încălcât)

I

A. ceva

În august 1990, Irakul a încălcat *teritoriul* Kuweitului.

(fig.) Unii oameni de afaceri încălcă *legea* vamală.

cuiva ceva

I-a încălcat *hotarul* grădinii (= *hotarul grădinii lui*) / (fig.) *dreptul* de proprietate.

de (către)...

(fig.) Libertatea religioasă a fost încălcată de regimurile totalitare. Granița a fost încălcată de contrabandiști.

B. *a-și încâlca*

(fig.) Petre **și-a** încâlcat *promisiunea* (= *promisiunea lui*).

C. *a se încâlca*

(p. 3,6) (fig.) Legile țării nu *se* încalcă (= nu sunt încâlcate).

557. **ÎNCĂLȚĂ** (încălță, să încălțe, încălțat)

I

A. ceva
pe cineva (cu...)
cuiva ceva
cuiva pe cineva

Astăzi Alina a încălțat *pantofii* noi.
Mama a încălțat *copilul* (cu ghetele albe).
I-ai încălțat *sandalele* (= *sandalele ei*)?
I-am încălțat *fetița* (= *pe fetița ei*) cu sandalele cumpărate ieri.
Ionuț a fost încălțat de sora lui.

B. *a-și încălța*

ceva
pe cineva

Și-a încălțat *papucii* (= *papucii săi).
Încălță-**ți** *fetița* (= *pe fetița ta*)!

C. *a se încălța*
(cu...)

S-a încălțat repede (cu bascheții) și a plecat la antrenament.
(p. 3,6) Cizmele *se* încâlță (= *sunt încâlțate) *pe vreme rea*.

558. **ÎNCĂLZÍ** (încălzește, să încălzească, încălzít)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re)...

a. Soarele încâlzea puternic *pământul*.
Efortul *l*-a încălzit *pe sportiv*.
Sora lui **i**-a încălzit *mâncarea*.
Ceaiul a mai fost încălzit o dată.

B. *a-și încâlzi*
ceva
pe cineva

Își încâlzea *mâinile* (= *mâinile sale) la foc.
Mama **își** încâlzea *copilul* (= *pe copilul său*) la piept.

C. *a se încâlzi*

timpul *s*-a încălzit.
(p. 3,6) În timpul prelucrării prin forjare, metalul *se* încâlzește (= este încălzit) până la 700°C.

la...

Pisica *se* încâlzește la soare.

cuiva

b. Înainte de începerea meciului, sportivii *se* încâlzesc câteva minute.
a. (p. 3,6) **I** *s*-a încălzit (= **i**-a fost încălzit) **copilului** laptele?

559. **ÎNCĂPEĂ** (încăpe, să încapă, încăpút)

I

- A. în... Cumpărăturile nu încap în sacoşa asta.
 pe... Cărţile nu mai încap pe raft.
 sub... Etajera asta o să încapă sub fereastră?
 pe cineva (p. 3, 6) *Pe Ana* n-o mai încap pantofii.
 cuiva în... (p. 3, 6) **I**-au încăput lucrurile (= lucrurile **lui**) în valiză?

560. **ÎNCĂRCĂ** (încărcă, să încărce, încărcát)

I

- A. ceva (în...) a. Şoferul a încărcat *marfa* (în camion).
 cu... Au încărcat *maşina* cu fructe.
 pe cineva cu... b. Ai încărcat *bateria*?
 cuiva ceva (în...) a. *L*-au încărcat *pe Dan* cu prea multe bagaje.
 de (către)...(în...) **Ți**-au încărcat *mobila* (= *mobila ta*) în maşină?
 cu... Cărţile au fost încărcate de bibliotecar (în câteva maşini).
 Camionul o să fie încărcat cu cartofi.
 B. *a-şi încărcă* **Î**şi încărcase *braţele* (= **braţele sale*) cu flori.
 ceva cu... b. **Şi**-a încărcat *acumulatorul* (= **acumulatorul său*)?
 C. *a se încărcă*
 în... a. (p. 3,6) Amestecul de pietriş, nisip, apă şi ciment *se* încarcă (= este încărcat) în autobasculante.
 cu... (p. 3,6) Camioanele astea *se* vor încărca (= vor fi încărcate) cu legume proaspete.

561. **ÎNCÂNTĂ** (încântă, să încânte, încântát)

I

- A. ceva a. Peisajul alpin încântă *ochiul*.
 pe cineva Muzica lui Mozart *mă* încântă.
 cu... b. A încântat-o *pe Carmen* cu promisiuni.
 cuiva ceva a. Tablourile lui Luchian **i**-au încântat *sufletul* (= **sufletul ei*).
 cuiva pe cineva cu... b. **I**-a încântat *fetiţa* (= *pe fetiţa ei*) cu poveşti.
 de (către)... a. Am fost încântată de rezultat.
 b. A fost încântat de vărul lui (cu promisiuni).
 B. *a-şi încânta*
 ceva Conferenţiarul **şi**-a încântat *auditoriul* (= *auditoriul său*) prin eleganţa stilului.
 pe cineva **Şi**-a încântat *ascultătorii* cu glasul său.
 C. *a se încânta* b. (p. 3, 6) Copiii *se* încântă (= sunt încântaţi) uşor.

562. ÎNCÊPE (începe, să înceapă, începút)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
- a. Profesorul a început *lecția*. Cine a început *pâinea*?
Mama **i-a** început **Anei un pulover/puloverul**
(= *puloverul ei*).
Cercetările au fost începute de un arheolog
craiovean.
- B. *a-și începe*
ceva (cu...)
- Și-a început *conferința* (= *conferința sa*) cu un citat
din opera lui N. Bălcescu.
- C. *a se începe*
cuiva
- (p. 3,6) Studierea unui fenomen *se începe* (= *este
începută) prin cercetarea unor aspecte
particulare.
(p. 3,6) De mâine, **belnavului i se va începe**
tratamentul (= va fi început tratamentul **lui**) cu
raze ultraviolete.

II

- A. ~ SĂ...
- b. (p. 3) A început SĂ plouă.
Sportivii încep SĂ se antreneze din timp pentru
concurs.

563. ÎNCERCĂ (încearcă, să încerce, încercăt)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re)...
- a. Încearcă *pantofii* ăștia!
(fig.) Viața *l-a încercat* de multe ori.
Îi încerc *taiorul* (= *taiorul ei*).
Toate costumele vor fi încercate de actori.
Noua metodă de lucru a fost încercată cu succes
de secția noastră.
- B. *a-și încerca*
ceva
pe cineva
- Luptătorul și-a încercat *forța* (= *forța sa) fizică.
(fig.) Ar vrea să-și încerce *prietenul* (= *pe prietenul*
său).
- C. *a se încerca*
cuiva
- (p. 3,6) Orice lucru *se încearcă* (= este încercat)
înainte de a fi cumpărat.
b. (p. 3,6) *S-a încercat* (= *a fost încercată) înlocuirea
benzinei cu alți carburanți.
a. **I s-a încercat rezistența** (= a fost încercată rezistența
lui) la efort.

II

- A. ~ SĂ...
- b. A încercat SĂ termine proiectul mai devreme.
- C. ~ SĂ...
- (p. 3) *Se încearcă SĂ se aclimatizeze* noi plante
industriale.

564. *ÎNCETĂ* (încetează, să înceteze, încetat)

I

- A. ceva Să nu încetezi *tratamentul* cu antibiotice!
cu... Încetează cu scuzele!
cuiva I-a încetat durerea (= *durerea lui) de cap?
- B. a-și înceta
ceva Comisia **și-a** încetat *activitatea* (= *activitatea sa) la 15 septembrie.
- C. a se înceta (p. 3,6) S-a încetat (= a fost încetată) urmărirea penală din lipsă de probe.

EXPRESII

- A. ~ din viață Mihai Eminescu a încetat din viață la 15 iunie 1889.

565. *ÎNCETINI* (încetineste, să încetinească, încetinit)

I

- A. ceva Conducătorul vehiculului a încetinit viteza.
cuiva ceva Tratamentul neadecvat i-a încetinit *vindecarea* (= *vindecarea ei*).
de (cătore)... Secretara i-a încetinit *rezolvarea* problemei (= rezolvarea problemei ei).
Viteza de coborâre a fost încetinită de parașută.
- B. a-și încetini
ceva Apropiindu-se de noi, Ana **și-a** încetinit *pașii* (= *pașii ei).
- C. a se încetini
Circulația rutieră s-a încetinit din cauza unui accident.
S-a încetinit (= a fost încetinit) ritmul de creștere economică.
cuiva (p. 3,6) În faza premergătoare deschiderii cordului **pacientului i** s-a încetinit ritmul cardiac (= a fost încetinit ritmul lui cardiac).

566. *ÎNCHEIĂ* (încheie, să încheie, încheiat)

I

- A. ceva a. Mama a încheiat *paltonul* Irinei.
b. Statele acestea au încheiat *un acord* de asistență mutuală.
c. Cum ați încheiat *anul școlar*?
- de (cătore)... a. Gulerul n-a fost încheiat cum trebuie.
b. Convenția a fost încheiată în iulie.
c. Campania de însămânțări n-a fost încheiată la timp.

B. *a-și încheia*
ceva

- a. Încheie-ți *bluza* (= *bluza ta*) la toți nasturii!
c. **V**-ați încheiat *activitatea* (= ați încheiat *activitatea voastră*) în uzină?

C. *a se încheia*

- a. Încheie-**te** la *bluză*!
(p. 3,6) Cămășile *se* încheie (= sunt încheiate) întotdeauna pe stânga.

cuiva

- b. (p. 3,6) Când *s-a* încheiat (= a fost încheiată) *pecea de la Adrianopol*?
c. (p. 3,6) *Excursia s-a* încheiat (= a fost încheiată) cu o vizită la *Muzeul „Peleş”*.
b. (p. 3,6) **I** *s-a* încheiat (= **i-a** fost încheiat) un contract de muncă pe trei ani.
c. (p. 3,6) Când **ți se** va încheia perioada (= perioada **ta**) de practică?

567. **ÎNCHIDE** (închide, să închidă, închis)

I

A. *ceva*

- a. Ai închis *ușa* ?
b. Au închis *magazinul* pentru inventar.
c. Președintele Academiei a închis *lucrările* Congresului.
d. De ce n-ați închis *televizorul*?

cu...

- e. Poliția a închis *drumul* spre cabană.
a. A închis *ușa* cu cheia.
e. Vor închide *drumul* cu o barieră.
f. O să închidem *terenul* de sport cu un gard mai înalt.
g. De ce *i-au* închis *pe revoluționari* ?

pe cineva

cuiva ceva

- a. **I-ai** închis **lui Gigel** *valiza* (= *valiza lui*)?
b. De ce **ți-au** închis *cabinetul* (= **cabinetul tău*)?
d. Închide-**le** *radioul* (= **radioul lor*)!

de (căt-re)...

- a. Fereastra a fost închisă chiar de mine.
b. Fabrica va fi închisă de comisia ecologică.
c. *Lucrările congresului* au fost închise ieri.
d. De cine a fost închis *televizorul*?
e. *Drumul* a fost închis de poliție.
g. De ce a fost închis *vecinul tău*?

B. *a-și închide*
ceva

- a. Închideți-**vă** *ferestrele* (= *ferestrele voastre*)!
b. De ce **și-au** închis *restaurantul* (= *restaurantul lor*)?

C. *a se închide*

- a. Ana *s-a* închis în casă.
(p. 3,6) *Ușa dulapului* nu *se* mai închide.

cuiva

- b. (p. 3,6) Magazinul *se* va închide (= va fi închis) la ora 18.
c. (p. 3, 6) Când *se* va închide (= va fi închisă) expoziția?
d. (p. 3, 6) De unde *se* închide telefonul?
h. Rana (= rana **lui**) *i se* va închide prea repede.
b. (p. 3,6) Când **vi s-a** închis cabinetul (= a fost închis cabinetul **vostru**)?

EXPRESII

- A. ~ ochii la ceva
~ ochii

- Nu închideți ochii la greșelile copiilor!
i. N-am închis ochii toată noaptea.
j. Bunicul a închis ochii la vârsta de 90 de ani.

568. ÎNCHINĂ (închină, să închine, închinat)

I

- A. dativ + ceva
în cinstea...

- a. A închinat *poemul patriei* sale.
b. Închin *acest pahar* în cinstea prietenului meu.
c. Ștefan cel Mare a închinat *o mănăstire Muntelui Athos*.
d. Mihai Viteazul n-a închinat *țara puterilor străine*.

- pe cineva
cuiva ceva
pe cineva

- e. Ai închinat *copilul* ?
a. **I-a** închinat **iubitei un sonet**.
e. **Bunica îmi** închină **copilul** (= *pe copilul meu*) în fiecare seară.

- de (către)... cuiva

- a. Romanul a fost închinat de scriitor **soției** sale.
d. Țara nu va fi închinată **dușmanului**.

- B. *a-și închina*
ceva cuiva

- a. **Și-a** închinat întreaga **viață** (= viața **lui**) **familiei**.

- C. *a se închina*
(cuiva)
în fața

- e. Mama *se* închină (**lui Dumnezeu**) cu evlavie.
f. Marin *s-a* închinat în fața argumentelor prietenei sale.

- cuiva

- a. (p. 3, 6) **I s-a** închinat acest toast (= **i-a** fost închinat).

569. ÎNCHIPUI (își închipuie, să-și închipuie, închipuit)

I

- B. *a-și închipui*
ceva

- a. **Mi-am** închipuit **întoarcerea** acasă ca o adevărată sărbătoare.

- pe cineva

- Nu **mi te** închipui doctor.

B. *a-și închipui*

CĂ...

CE...

CINE...

CÂT...

UNDE...

CÂND...

CUM...

b. Maria **își** închipuie CĂ va ajunge balerină.Nu-**mi** închipui Ce ți-a spus.**Îmi** închipui CINE a făcut asta!Închipuie-**ți** CÂT au suferit!Nu-**mi** închipui UNDE a dispărut!Nu-**mi** închipui CÂND o să restituie împrumutul.**Vă** închipuiți CUM o să arate teatrul după renovare?570. *ÎNCONJURĂ* (încónjură, să încónjure, înconjurat)

I

A. ceva

pe cineva

a. Alergătorul a înconjurat *stadionul* de câteva ori.Colegele au înconjurat-*o pe Ana*, urându-i „La mulți ani!”

cu...

de (câtre)...

cu...

b. Mircea a înconjurat *curtea* cu un gard de beton.

a. Pădurea a fost înconjurată de vânători.

b. Terenul va fi înconjurat cu o perdea forestieră.

B *a-și înconjura*

ceva cu...

pe cineva cu...

Ei ar vrea să-**și** înconjure *livada* (= *livada lor*) cu sârmă.(fig.) **Își** înconjură *părinții* (= *pe părinții săi*) cu dragoste.C. *a se înconjura*

cu...

de...

a. (p. 3,6) Obiectivul *se* va înconjura (= va fi înconjurat) de la stânga la dreapta.b. (p. 3, 6) Pomii altoiți *se* înconjură (= sunt înconjurați) cu țărushi.(fig.) Mariei îi place să *se* înconjure de prieteni.571. *ÎNCORDĂ* (încordează, să încordéze, încordât)

I

A. ceva

de (câtre)...

B. *a-și încorda*

ceva

a. Nu încorda *mușchii!*

b. Arcul a fost încordat de arcaș.

a. Sportivul **și**-a încordat *bicepsii* (= *bicepsii lui*).Vânătorul **și**-a încordat *privirea* (= *privirea sa*).(fig.) Ileana **și**-a încordat *voința* (= *voința ei*) / atenția/ memoria.C. *a se încorda*

cuiva

a. **Ți** s-au încordat toți mușchii (= mușchii **tăi**) de efort.

(fig.) Relațiile dintre noi s-au încordat.

572. **ÎNCORPORĂ** (încorporează, să încorporeze, încorporat)

I

- A. ceva
ceva în...
pe cineva
de (câtre)...
- a. Preparatul acesta încorporează și *antibiotice*.
Organismele vii încorporează *substanțele* nutritive în țesuturi.
- b. *Pe fratele* tău o să-*l* încorporeze la toamnă?
- a. Uleiul de mentă a fost încorporat (de farmacist) în loțiunea pregătită.
- b. Au fost încorporați toți tinerii de la 18 ani în sus.
- C. *a se încorpora*
în...
- a. (p. 3, 6) Rășina sintetică *se* încorporează (= este încorporată) în ciment pentru a spori rezistența acestuia.
- b. *V-ați* încorporat ca voluntari?

573. **ÎNCREDINȚĂ** (încredințează, să încredințeze, încredințat)

I

- A. cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (câtre) ...
- Rodica a încredințat **surorii** ei *secretul*.
I-am încredințat *o sumă* mare de bani.
Mama *l* -a încredințat *pe Vlăduț bunicii* (pentru câteva zile).
Manuscrisul a fost încredințat editurii de către autor.
- B. *a-și încredința*
cuiva ceva
- Și-a** încredințat *secretul* (= *secretul ei*) celei mai bune **prietene**.
- C. *a se încredința*
de...
cuiva
- M* -am încredințat **prietenilor** mei.
Nu *m-am* încredințat de dreptatea lui.
(p. 3, 6) Lucrurile de valoare nu *se* încredințează (= nu sunt încredințate) **oricui**.

II

- C. ~ CĂ ...
- S* -a încredințat CĂ prietenul lui a spus adevărul.

574. **ÎNCUIĂ** (încúie, să încúie, încuiát)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
- Ai încuiat *ușa / sertarul / caseta / geamantanul / mașina?*
- Mama *l* -a încuiat *pe Sorin* în cameră.
- I-ai** încuiat *mașina* (= *mașina lui*)?

cuiva pe cineva

Mi-ai încuiat *fetița* (= *fetița mea*) în baie (din greșeală).

B. *a-și încuia*

pe cineva
ceva

Și-a încuiat *câinele* (= * *câinele ei*) în mașină.

A uitat să-**și** încuie garajul (= * *garajul lui*).

C. *a se încuia*

în...

Directorul *s* -a încuiat în birou.

(p. 3, 6) Lacătul acesta *se* încuie (= este încuiat) greu.

dativ

(p. 3, 6) **Dulapului nu i se** încuie nici o ușă (= nu este încuiată nici o ușă a **lui**).

cuiva

(p. 3, 6) **Mi s** -a încuiat valiza (= valiza **mea**).

575. ÎNCURAJĂ (încurajează, să încurajeze, încurajat)

I

A. ceva

pe cineva

Publicul încurajează *echipa* favorită.

Înainte de examen, Sorin *l* -a încurajat *pe prietenul său*.

cuiva ceva

De ce **îi** încurajezi *comportarea* (= *comportarea lui*) necuviincioasă?

cuiva pe cineva

O să-**i** încurajez *fetița* (= *pe fetița ei*) înaintea concursului de înot.

de (cătore) ...

Candidații au fost încurajați de profesori.

B. *a-și încuraja*

pe cineva

Părinții **își** încurajează întotdeauna *copiii* (= *pe copiii lor*).

C. *a se încuraja*

(p. 3, 6) Orice inițiativă importantă *se* încurajează (= este încurajată).

unul pe altul

Cochipierii *se* încurajează (unii pe alții) înaintea meciului.

cuiva

I *s*-au fost încurajat opiniile critice (= au fost încurajate opiniile **lui**) referitoare la sumarul revistei.

II

A. ~ pe cineva SĂ ...

L-am încurajat SĂ se prezinte la concurs.

576. **ÎNCUVIINȚĂ** (încuviințează, să încuviințeze, încuviințat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
- Părinții au încuviințat *căsătoria* fiicei lor.
Directorul i-a încuviințat *transferul* (= * *transferul lui*).
- de (cătore) ...
- Pedepsirea vinovatului a fost încuviințată de toată familia.
- C. a se încuviința
- (p. 3) S-a încuviințat (= a fost încuviințată) crearea unui nou muzeu)

577. **ÎNDATORĂ** (îndatorează, să îndatoréze, îndatorát)

I

- A. pe cineva
cuiva pe cineva
- a. Ștefan I -a îndatorat *pe Anton* (împrumutându-l cu o sumă de bani / ajutându-l la nevoie).
I-a îndatorat *fratele* (= *pe fratele lui*) obținându-i o bursă de studii.
- B. a-și îndatora
pe cineva
- Cumpărându-le bilete la meci, Virgil și-a îndatorat *colegii* (= *pe colegii lui*).
- C. a se îndatora
- b. Ca să-și cumpere mașina, Vlad s -a îndatorat la bancă / la prieteni.

578. **ÎNDELETNICÍ** (se îndeletnicéște, să se îndeletnicească, îndeletnicít)

I

- C. a se îndeletnici
cu...
- Prietenul meu se îndeletnicește *cu* gravura / croitoria / instalarea antenelor prin cablu / medicina veterinară / chirurgia estetică.

579. **ÎNDEMNA** (îndeamnă, să îndémne, îndemnát)

I

- A. ceva la ...
pe cineva la ...
cuiva pe cineva la ...
de (cătore) ... la ...
- Cine a îndemnat *opinia* publică la neîncredere în sindicate?
De ce I -ai îndemnat *pe fratele* tău la rele?
I-am îndemnat *părinții* (= *pe părinții lui*) la înțelegere.
Ai fost îndemnat de colegul tău la nesupunere.
- B. a-și îndemna
pe cineva la ...
- Părinții își îndeamnă *copiii* (= *pe copiii lor*) la învățătură.
- C. a se îndemna la...
- Nu prea mă îndemn la scris.
Copiii se îndemnau (unii pe alții) la joc.

II

- A. ~ ceva SĂ ...
pe cineva SĂ ...
cuiva pe cineva SĂ ...
- de (către) ... SĂ
- B. a-și îndemna
pe cineva SĂ ...
- C. a se îndemna
SĂ ...
unul pe altul SĂ ...
- Au îndemnat *sindicatelor* SĂ declare grevă.
Tu *i*-ai îndemnat *pe prietenii* mei SĂ refuze invitația?
I-am îndemnat *prietenii* (= *pe prietenii lui*) SĂ-l ajute.
Am fost îndemnat de toți SĂ nu-mi schimb hotărârea.
Bunicii **își** îndemnau *nepoții* (= *pe nepoții lor*) SĂ fie ascultători.
Nu prea *mă* îndemn SĂ mă apuc de învățat.
Ionel și Sandu *se* tot îndeamnă SĂ învețe.

580. ÎNDEPĂRTĂ (îndepărtează, să îndepărteze, îndepărtat)

I

- A. ceva din ...
ceva de ...
pe cineva din ...
pe cineva de ...
cuiva ceva din ...
cuiva pe cineva din ...
cuiva pe cineva de ...
de (către) ...
- B. a-și îndepărta
ceva din ... / de ...
pe cineva
- C. a se îndepărta
de ...
- a. Ați îndepărtat *substanțele* toxice din magazie?
Îndepărtează *scaunul* de masă!
De ce *te* -au îndepărtat din întreprindere?
- b. Cine a îndepărtat-*o pe Lili* de prieteni?
- a. Medicul *i*-a îndepărtat din plagă *corpurile* străine.
b. De ce *i*-ai îndepărtat *copilul* din echipa sportivă?
- b. De ce **ți**-au îndepărtat *sora* (= *pe sora ta*) de tine?
- a. Ursul a fost îndepărtat de vânători.
Și-a îndepărtat *mâinile* (= *mâinile sale*) de ochi.
Și-a îndepărtat toate *lucrurile* (= *lucrurile sale*) din casă.
- b. Prin comportarea sa nepotrivită, **și**-a îndepărtat toți *prietenii* (= *pe prietenii săi*).
- a. (p. 3, 6) Rebuturile *se* îndepărtează (= sunt îndepărtate) imediat.
Trenul *se* îndepărta (de gară) cu repeziciune.
b. De ce *te* -ai îndepărtat de familie?

581. ÎNDEPLINI (îndeplinește, să îndeplinească, îndeplinit)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către) ...
- Toate fermele au îndeplinit *planul* de însămânțări.
Mama **îi** îndeplinea *Mariei* orice *dorință*.
Ți-am îndeplinit *visul* (= ** visul tău*).
Acțiunea a fost îndeplinită de doi soldați.

B. *a-și îndeplini*

ceva

Victor o să-și îndeplinească *datoria* (= * *datoria sa*) față de familie.

C. *a se îndeplini*

cuiva

(p. 3,6) Hotărârile *se* vor îndeplini (= vor fi îndeplinite) până la data fixată.

(p. 3,6) **I** *se* va îndeplini rugămintea (= va fi îndeplinită rugămintea **lui**)?

(p. 3,6) Până acum **mi s**-au îndeplinit toate dorințele (= dorințele **mele**).

II

A. ~ CE ...

Să îndeplinești imediat CE ai promis!

C. ~ (CEE) CE

(p. 3) *Se* va îndeplini, oare, (CEE) CE dorim cu toții?

582. *ÎNDESÍ* (îndeséște, să îndesească, îndesít)

I

A. *ceva*

de (căt-re)...

Îndesiți *acțiunile* de control în piețe!

Experimentele vor fi îndesite.

B. *a-și îndesi*

ceva... la

Monica **și**-a îndesit *vizitele* (= * *vizitele sale*) la bunici.

C. *a se îndesi*

cuiva

Pădurea *s*-a îndesit.

Numărul accidentelor rutiere *s*-a îndesit.

Bolnavului i s-au îndesit accesele de tuse.

După un tratament medical, **părul i se** va îndesi (= **părul ei**).

583. *ÎNDOÍ* ¹(îndoáie, să îndoáie, îndoít)

I

A. *ceva*

cuiva *ceva*

de (căt-re) ...

Îndoáie *hârtia / stofa / pătura*!

De ce **i**-ai îndoít *fotografia* (= *fotografia lui*)?

Stofa a fost îndoítă de vânzător (pentru a fi împachetată).

B. *a-și îndoí*

ceva

Și-a îndoít *certificatul* (= * *certificatul ei*) și l-a pus în poșetă.

Îndoáie-**ți** *cotul* (= *cotul tău*)!

C. *a se îndoí*

cuiva

Pomii *se* îndoáie din cauza vântului.

De când a îmbătrânit, **i s**-a îndoít spinarea (= * spinarea **lui**).

584. *ÎNDOÎ* ²(îndoiește, să îndoiască, îndoit)

I

- A. ceva cu...
de (către) ... cu
- B. *a-și îndoii*
ceva
- C. *a se îndoii*
de cineva
de ceva
- a. Patronul îndoiește *vinul* cu apă.
b. Retehnologizarea a îndoit *veniturile* firmei.
a. Berea a fost îndoită cu apă de barman.
a. Înainte de examen, Cornel o să-și îndoiască *timpul* (= * *timpul lui*) de pregătire.
b. Ca să ridice haltera, sportivul și-a îndoit *efortul* (= * *efortul lui*).
c. De ce *te* îndoiești de mine?
Anca *se* îndoiește de reușita la examen a fiului său.

II

C. ~ CĂ ... Nu *mă* îndoiesc CĂ vei reuși în afaceri.

585. *ÎNDRĂGOSTI* (se îndrăgostește, să se îndrăgostească, îndrăgostit)

I

- C. *a se îndrăgosti*
de cineva
de ceva
- unul de altul
cuiva
- a. Mihai *s* -a îndrăgostit de Emilia.
S -a îndrăgostit de mare / de Bușteni / de muzica lui Chopin / de vocea ei / de tablourile lui Tonitza / de baschet.
Veronica și Petre *s* -au îndrăgostit (de la prima vedere).
Am auzit că *ți s* -a îndrăgostit fiica (= fiica **ta**).

586. *ÎNDRĂZNI* (îndrăznește, să îndrăznească, îndrăznit)

II

A. SĂ ... N-am îndrăznit SĂ-l refuzăm.

587. *ÎNDREPTĂ* (îndreaptă, să îndrepte, îndreptat)

I

- A. ceva
pe cineva
pe cineva spre ... /
către ...
- a. Să îndrepti *axul* ăsta!
b. Cine o să îndrepte *greșeala* făcută de voi?
Trebuie să-*l* îndreptăm *pe Mihai* .
c. *Ne* -au îndreptat spre ieșirea din parc.
d. Încă din copilărie, părinții *m* -au îndreptat spre muzică.

- cuiva ceva a. **I-am îndreptat aripa** mașinii (= *aripa* mașinii **lui**).
- cuiva pe cineva d. **I-a îndreptat copilul** (= *pe copilul ei*) spre studiul matematicii.
- de (către) ... a. Cablul a fost îndreptat de electrician.
b. Eroarea va fi îndreptată de cel ce a făcut-o.
- către ... / spre ... c. Ion a fost îndreptat de portar spre laboratorul acesta.
d. Colegul meu a fost îndreptat de profesori spre activitatea practică.

B. a-și îndrepta

- ceva a. **Și-a îndreptat brațul** ochelarilor (= *brațul* ochelarilor **săi**).
- spre ... / către ... b. Ștefan **și-a îndreptat greșelile** (= *greșelile sale*).
d. **Mi-am îndreptat cercetările** (= *cercetările mele*) spre fizica nucleară.
- pe cineva spre ... / către ... c. **Și-a îndreptat prietenii** (= *pe prietenii săi*) spre bibliotecă.
d. **V-ați îndreptat copiii** (= *pe copiii voștrii*) către studiul limbilor clasice.
- e. Vremea o să *se* îndrepte curând.
f. Ion a fost bolnav, dar acum *s-a* mai îndreptat.
- c. Mihai *se* îndrepta spre stadion când l-am întâlnit.
d. Cred că o să *mă* îndrept spre studiul ciberneticii.

C. a se îndrepta

spre ... / către ...

EXPRESII

- B. ~ privirea către / spre / asupra ... Vorbitorul **își îndrepta privirea** (= *privirea sa*) către / spre auditoriu // **asupra** auditoriului.
- ~ pașii către / spre ... **Și-a îndreptat pașii** (= * *pașii săi*) către casă.
- ~ atenția spre / către / asupra ... **Ne vom îndrepta atenția** (= * *atenția noastră*) spre / către ultimele descoperiri din genetică // **asupra** ultimelor cercetări din genetică.
- ~ gândul spre / către / asupra ... **Îndreptați-vă gândul** (= *gândul vostru*) spre / către viitorul țării // **asupra** viitorului țării.

588. **ÎNDRUMĂ** (îndrumează, îndrúmă, să îndruméze, îndrumát)

I

- A. ceva spre
pe cineva spre
cuiva ceva
cuiva pe cineva spre...
de (către) ...
- B. *a-și îndruma*
pe cineva
- C. *a se îndruma*
- a. Polițistul a îndrumat *convoiul* spre dreapta.
Un necunoscut *l* -a îndrumat spre cabană.
- b. Părinții au îndrumat-*o* spre cariera de pianistă.
Bunica *i*-a îndrumat *pașii* (= *pașii ei*) în viață.
- a. Un vecin *i*-a îndrumat *copilul* (= *pe copilul lui*) spre casă.
- b. Toată viața a fost îndrumată de mama ei.
- b. Profesoara *și*-a îndrumat *elevetele* (= *pe elevetele ei*) înainte de concurs.
- b. (p. 3, 6) Unii copii *se* îndrumează greu.
(p. 3, 6) *Se* vor îndruma (= vor fi îndrumate) cercetările spre descoperirea de noi resurse energetice.

589. **ÎNDURĂ** (îndură, să îndúre, îndurát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către) ...
- B. *a-și îndura*
ceva
- C. *a se îndura*
de ...
- a. Florica a îndurat *multe* în viață.
- a. Bunica îndură *boala* cu stoicism.
Ion îndură greu *zgomotele* străzii.
Șerban *i*-a îndurat *destule vecinului* său.
Ți-am îndurat toate *greșelile* (= *greșelile tale*).
Câte neazuri n-au fost îndurate de familia Comșa!
- a. Orfanii **își** îndură *soarta* (= ** soarta lor*) cu resemnare.
- b. Mama *s* -a îndurat de Elena (și *i*-a cumpărat blugi noi / și a iertat-o).

II

- C. ~ SĂ ...
- c. În sfârșit, *s* -a îndurat SĂ plece la mare.
Nu *se* îndură SĂ-și cumpere mașină.

590. **ÎNDURERĂ** (îndurerează, să îndureréze, îndurerát)

I

- A. pe cineva
ceva
- Vestea falimentului / eșecului / morții prietenului *ne* -a îndurerat profund.
Insuccesul a îndurerat *echipa* .

cuiva pe cineva

I-a îndurerat *familia* (= * *familia ei*) (comunicându-i accidentul).

B. *a-și îndurera*
pe cineva

Și-a îndurerat *părinții* (= *pe părinții lui*) deoarece a căzut la două examene.

591. *ÎNECĂ* (îneacă, să înece, înecat)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva/pe cineva

a. Râul a înecat *arăturile*.
c. *Mă* îneacă tusea / plânsul / fumul de țigară.

de (cătore) ...

a. **Ți**-a înecat *pisica* (= *pisica ta*).
Torentul **i**-a înecat *ogorul* (= *ogorul lui*).

B. *a-și îneca*
ceva

d. Vasul a fost înecat de flota inamică.
b. (fig.) **Și**-a înecat *necazul* (= * *necazul lui*) în vin / băutură.

C. *a se îneca*
cuiva cu ...

a. În râul acesta *s*-au înecat mulți oameni.
c. **I s** -a înecat pisica (= pisica **lui**) cu un os de pește.
a. **Li s** -a înecat fratele (= fratele **lor**).

592. *ÎNFĂPTUI* (înfăptuiește, să înfăptuiască, înfăptuiește)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (cătore) ...

Guvernul va înfăptui *reforma* economică / învățământului.

Părinții **i**-au înfăptuit *dorința* (= *dorința ei*).

Ultima reformă agrară a fost înfăptuită de guvern în anul 1991.

B. *a-și înfăptui*

Alexandra **și**-a înfăptuit *visul* (= *visul ei*), reușind la Facultatea de Stomatologie.

C. *a se înfăptui*

(p. 3, 6) Unirea tuturor românilor *s*-a înfăptuit (= a fost înfăptuită) în anul 1918.

cuiva

(p. 3, 6) **Mi s**-a înfăptuit *dorința* (= a fost înfăptuită *dorința mea*) de a-mi petrece vacanța în Italia.

593. *ÎNFĂȘĂ* (înfășă, să înfășe, înfășat)

I

A. pe cineva
cuiva ceva

Mama *il* înfășă *pe Dănuț*.

Sora medicală o să-**i** înfășe *brațul* (= *brațul lui*) cu o fașă elastică.

cuiva pe cineva
de (cătore) ...

O prietenă **i**-a înfășat *fetița* (= *pe fetița ei*).

Păpușa a fost înfășată de Dana.

B. *a-și înfășa*

Silvia **și**-a înfășat *băiețelul* (= *pe băiețelul ei*).

pe cineva
ceva

Rănitul **și**-a înfășat *brațul* (= *brațul său*).

C. *a se înfășa*

(p. 3, 6) Copiii nu *se* înfășă (= nu sunt înfășați) prea strâns.

594. **ÎNFĂȘURĂ** (înfășoară, să înfășoăre, înfășurat)

I

- A. ceva pe ... Bunica înfășoară *lâna* pe fus.
 pe cineva în ... A înfășurat *copilul* în scutece.
 cuiva ceva cu ... Sora medicală **i-a** înfășurat *genunchiul* (= *genunchiul lui*) cu un pansament.
 cuiva pe cineva cu ... Înfășoară-**i** *fetița* (= *pe fetița ei*) cu un pled!
 de (cătore) ... Bibeloul a fost înfășurat în vată și apoi împachetat.
- B. **a-și înfășura**
 ceva
 Și-a înfășurat *un fular* în jurul gâtului.
 Și-a înfășurat *picioarele* (= * *picioarele lui*) cu un pled.
 pe cineva
 Și-a înfășurat *nepoțica* (= *pe nepoțica ei*) cu plapuma.
- C. **a se înfășura**
 După baie *s* -a înfășurat într-un prosop.
 (p. 3, 6) Firul *se* înfășoară (= este înfășurat) pe suveică.

595. **ÎNFĂȚIȘĂ** (înfățișează, să înfățișeze, înfățișat)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (cătore) ...
 a. Tabloul înfățișează *un portret* de copil.
 a. Fotografia *il* înfățișează *pe fratele* meu.
 a. Contabilul **i-a** înfățișat **patronului** *situația* financiară a firmei.
 În tablou, România a fost înfățișată (de pictor) printr-o alegorie.
- B. **a-și înfățișa**
 ceva
 b. Realitatea a fost alta decât **și-a** înfățișat-o el.
- C. **a se înfățișa**
 în fața ...
 cuiva
 a. *S* -a înfățișat în fața instanței de judecată.
 a. (p. 3, 6) **I s** -a înfățișat (= **i-a** fost înfățișată) o cu totul altă persoană decât cea pe care o aștepta.

596. **ÎNFIĂ** (înfiază, să înfiéze, înfiat)

I

- A. pe cineva
 cuiva pe cineva
 de (cătore) ...
 Familia Costiniu a înfiat *un copil* .
 Magda **i-a** înfiat *fetița* (= *pe fetița ei*).
 Unul dintre copiii orfani a fost înfiat de familia Popescu.
- B. **a-și înfia**
 pe cineva
 Neavând copii, **și-a** înfiat *nepotul* (= *pe nepotul său*).
- C. **a se înfia**
 cuiva
 (p. 3, 6) Nu *se* înfiază (= nu sunt înfiați) decât copiii minori.
 (p. 3, 6) **I se** va înfia băiețelul (= va fi înfiat băiețelul **ei**).

597. **ÎNFIERBÂNTĂ** (înfierbântă, să înfierbânte, înfierbântat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către) ...
- Ai înfierbântat *apa / supa* ?
(fig.) Discuția *l* -a înfierbântat *pe Sorin* .
Îi înfierbânt *ceaiul* (= * *ceaiul lui*) **îmediat**.
(fig.) La întrunire, spiritele au fost înfierbântate de inginerul Georgescu.
Lichidul a fost înfierbântat până la punctul de fierbere.
- B. *a-și înfierbânta*
ceva
- Vrei să-**ți** înfierbânți singur *laptele* (= *laptele tău*)?
(fig.) Conferențiarul **și**-a înfierbântat *auditorul* .
- C. *a se înfierbânta*
cuiva
- Vezi dacă fierul de călcat *s* -a înfierbântat!
(fig.) În timpul ședinței, discuțiile *s*-au înfierbântat.
(p. 3, 6) **I** *s* -a înfierbântat (= *i*-a fost înfierbântată)
copilului *apa de baie*?

598. **ÎNFIINȚĂ** (înființează, să înființeze, înființat)

I

- A. ceva
de (către) ...
- Elevii vor înființa *un cerc* literar.
Această asociație sportivă a fost înființată de câțiva foști jucători de fotbal.
- B. *a-și înființa*
ceva
- Anglia **și**-a înființat *imperiul* (= *imperiul său*) colonial în secolul trecut.
- C. *a se înființa*
- (p. 3, 6) Statul unitar român *se* înființează (= este înființat) la 24 ianuarie 1859.

599. **ÎNFRĂȚI** (înfrățește, să înfrățească, înfrățit)

I

- A. ceva cu ...
- (fig.) Trebuie să înfrățim *gândul cu* fapta.
- C. *a se înfrăți*
unul cu altul
- a. Cei doi prieteni *s* -au înfrățit pentru toată viața.
b. Orașele Nantes și Ploiești *s* -au înfrățit.
- cu ...
- a. *Ne* -am înfrățit cu vecinii la vreme de nevoie.

600. **ÎNFRICOȘĂ** (înfricoșează, să înfricoșeze, înfricoșat)

I

- A. ceva
pe cineva
- Războiul a înfricoșat toată *țara*.
Perspectiva șomajului *mă* înfricoșează.
Examenu / filmul de aseară *te* -a înfricoșat.
- cuiva pe cineva
de (către) ...
- Câinele meu *i*-a înfricoșat *copiii* (= *pe copiii ei*).
Oamenii au fost înfricoșați de cutremur.

B. *a-și înfricoșa*
pe cineva

Și-a înfricoșat *copiii* (= *pe copiii săi*) cu poveștile
astea.

C. *a se înfricoșa*
de ceva
de cineva

S -a înfricoșat de întuneric.

S -a înfricoșat de tatăl său.

601. *ÎNFRÂNȚE* (înfrânge, să înfrângă, înfrânt)

I

A. *ceva*

La Călugăreni, oștirea română a înfrânt *oastea*
otomană.

pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către) ...

Boxerul *l* -a înfrânt *pe adversarul său*.

I-a înfrânt *orgoliul* (= *orgoliul ei*).

I-a înfrânt *fratele* (= *pe fratele lui*) la șah.

Echipa de polo a României a fost înfrântă de echipa
Italiei.

B. *a-și înfrânge*
ceva
pe cineva

Nu **și**-a înfrânt încă *durerea* (= * *durerea ei*).

Francisc Vaștag **și**-a înfrânt toți *adversarii* (= *pe toți*
adversarii săi).

C. *a se înfrânge*

(p. 3, 6) Adversarul *se* înfrânge (= e înfrânt) prin
perseverență.

Am vrut să-l iert, dar n-am putut să **mă** înfrâng.

602. *ÎNFRUNTĂ* (înfruntă, să înfrunte, înfruntat)

I

A. *ceva*
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către) ...

a. Exploratorul a înfruntat multe *primejdii* .

b. Cristian *l* -a înfruntat *pe unchiul său*.

a. **I**-a înfruntat *privirea* (= *privirea ei*).

b. O să-**i** înfrunte *fratele* (= *pe fratele ei*).

Angela a fost înfruntată de fiul ei.

B. *a-și înfrunta*
ceva
pe cineva

a. Înfruntă-**ți** *soarta* (= * *soarta ta*)!

b. Și-a înfruntat *părinții* (= *pe părinții lui*).

C. *a se înfrunta*
unul pe altul
cu ...

Armatele dușmane *s* -au înfruntat într-o bătălie aprigă.

M -am înfruntat cu vecinii.

603. *ÎNFURIA* (înfúrie, să înfúrie, înfuriát)

I

- A. ceva Trădarea lui a înfuriat *poporul* .
pe cineva Observațiile colegilor *l* -au înfuriat *pe Dan* .
cuiva pe cineva **I**-a înfuriat *prietena* (= *pe prietena lui*) (prin
atitudinea sa).
de (către) ... Câinele a fost înfuriat de copii (și a început să latre).
- B. *a-și înfuria*
pe cineva Nu-**ți** înfuria *tatăl* (= *pe tatăl tău*)!
C. *a se înfuria* *Te* înfurii prea repede.

604. *ÎNGĂDUÍ* (îngăduie, să îngăduie, îngăduit)

I

- A. ceva a. Banca a îngăduit *amânarea* rambursării creditului.
pe cineva b. (pop.) Prietenii *l* -au îngăduit *pe Dan* cu plata
datoriilor încă o săptămână.
- B. *a-și îngădui*
ceva a. **Și**-a îngăduit o mică *vacanță*.
C. *a se îngădui* (p. 3, 6) Nu *se* îngăduie (nu este îngăduită)
unii pe alții abaterea de la disciplină.
cuiva Vecinii *se* îngăduie adesea.
Nu **ți se** îngăduie purtarea (= nu este îngăduită
purtarea **ta**) necuviincioasă.

II

- A. ~ cuiva SĂ ... a. Părinții **i**-au îngăduit SĂ se căsătorească.
B. ~ SĂ ... **Își** va îngădui SĂ plece în concediu la sfârșitul
verii.
C. ~ cuiva SĂ ... **Copiii lor li s** -a îngăduit SĂ folosească terenul de
sport din cartier.

605. *ÎNGHESUI* (înghésuie, să înghésuie, înghesuit)

I

- A. ceva în ... Geta a înghesuit *cărțile* într-o valiză.
pe cineva De ce *mă* înghesui?
cuiva ceva **I**-a înghesuit *mobila* (= *mobila lui*) într-o cameră.
pe cineva **Le**-a înghesuit *copiii* (= *pe copiii lor*) într-un singur
pat.
de (către) ... Cărțile au fost înghesuite de bibliotecară pe un
singur raft.

B. *a-și înghesui*
ceva între .../în...

Și-a înghesuit mașina (= * *mașina sa*) între două
TIR-uri / în garaj.

pe cineva în ...

Și-a înghesuit familia (= * *familia sa*) într-un
compartiment.

C. *a se înghesui*
cuiva

De ce *se* înghesuie oamenii aceștia?

I s-au înghesuit bagajele (= *bagajele lui* au fost
înghesuite) sub banchetă.

606. ÎNGHIȚI (înghite, să înghită, înghițit)

I

A. ceva

a. Paul a înghițit repede câteva *sandvișuri* .

b. (fig.) Pământul a înghițit toată *apa* .

c. (fig.) Florin înghite cu repeziciune *cărțile* de
aventuri.

pe cineva

d. (fig.) Ana nu-*l* înghite *pe Nicu* .

cuiva ceva

(fig.) Colegii nu-*i* înghit *glumele* (= *glumele lui*)
lui Sandu.

cuiva pe cineva

(fam.) Vecinii nu-*i* înghit noului *locatar familia*
(= * *familia lui*).

de (căt-re) ...

a. Bucata de carne a fost înghițită cu plăcere de cățel.

B. *a-și înghiți*

a. Câinele **și-a** înghițit repede *mâncarea*
(= *mâncarea sa*).

C. *a se înghiți*

a. (p. 3,6) Medicamentele *se* înghit (= sunt înghițite)
înainte de masă, cu puțină apă.

unul pe altul

(fig.) Lia și Doina nu *se* înghit deloc.

cuiva

b. (p. 3,6) (fig.) **I s**-au înghițit (= *i*-au fost înghițite)
multe obrăznicii de către colegii de serviciu.

EXPRESII

A. ~ *pământul* pe cineva

Parcă *l*-a înghițit pământul.

B. ~ *lacrimile*

ceva

Aurora **și-a** înghițit *lacrimile* (= * *lacrimile ei*).

607. ÎNGLOBĂ (înglobează, să înglobeze, înglobat)

I

A. ceva (în ...)

Am înglobat (în acest capitol) și câteva *scheme* .

pe cineva (în ...)

Pe acest *poet l*-au înglobat în curentul romantic.

cuiva ceva

I-au înglobat *opera* (= *opera lui*) în curentul verist.

de (căt-re) ... în ...

Fabrica lui a fost înglobată într-un concern
multinațional.

B. *a-și îngloba*
ceva (în ...)

Și-a înglobat toate *cunoștințele* (= *cunoștințele sale*)
în această invenție.

C. *a se îngloba*
în ...

(p. 3, 6) Cifrele de plan *se* înglobează (= sunt
înglobate) în acest paragraf.

608. *ÎNGRĂȘĂ* (îngrășă, să îngrașe, îngrășat)

I

A. ceva cu...

a. Țăranii *îngrășă pământul* cu *îngrășăminte* naturale.

pe cineva
cuiva

b. Tudor *îngrășă* 4 - 5 *porci* pe an.

c. Cura de vitamine o *să-l* *îngrășe*.

de (către) ... cu ...

b. Prietena ei *i-a* *îngrășat* *câinele* (= * *câinele ei*)
cam mult.

a. Pământul a fost *îngrășat* de legumicultor cu
îngrășăminte chimice.

B. *a-și îngrășa*
ceva

c. O *să-și* *îngrășe* *pământul* (= * *pământul lui*) din
seră.

b. *Și-a* *îngrășat* *un porc* de Crăciun.

Dinu *s* -a *îngrășat* cam mult în ultimele luni.

C. *a se îngrășa*

a. (p. 3, 6) Pământul *se* *îngrășă* (= este *îngrășat*) cu
îngrășăminte chimice.

cuiva

b. (p. 3, 6) Porcii *se* *îngrășă* (= sunt *îngrășați*) câteva
luni înainte de sacrificare.

Ți s -a cam *îngrășat* soția (= soția *ta*).

609. *ÎNGREUNĂ* (îngreunează, să îngreuneze, îngreunat)

I

A. ceva

a. Încărcătura a *îngreunat* *avionul* .

b. (fig.) Furtuna *îngreuna* *operațiile* de salvare a
navei.

pe cineva

a. Povara a *îngreunat* *catârul* .

Sarcina a *îngreunat-o* pe *Eliza* .

cuiva ceva

(fig.) Oboseala *i-a* *îngreunat* *mintea* (= *mintea lui*).

b. (fig.) Cearta cu directorul *i-a* *îngreunat* *situația*
(= * *situația lui*) în institut.

de (către) ...

Situația a fost *îngreunată* și mai mult de tine.

B. *a-și îngreuna*
ceva

(fig.) Adina *și-a* *îngreunat* *viața* (= * *viața ei*)
căsătorindu-se în timpul facultății.

C. *a se îngreuna*

(fig.) Viața *s* -a *îngreunat* tot mai mult.

610. *ÎNGRIJI* (îngrijește, să îngrijească, îngrijit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (câtre) ...
- B. *a-și îngriji*
ceva
pe cineva
- C. *a se îngriji*
de ...
- a. Ion îngrijește *grădina* bunicilor.
Cine a îngrijit-*o pe Maria* când a fost bolnavă?
Sora mea **mi**-a îngrijit *casa* (= *casa mea*) cât timp
am fost plecat.
Cine **îți** îngrijește *copiii* (= *pe copiii tăi*)?
Livada o să fie îngrijită de noi.
- Îngrijeți-**vă sănătatea** (= * *sănătatea voastră*)!
E datoria fiecăruia să-**și** îngrijească *părinții* (= *pe părinții săi*) când îmbătrânesc.
Pentru că nu *s* -a îngrijit, boala i s-a agravat.
În lipsa părinților, ea *se* îngrijește de gospodărie.

II

- C. *a se îngriji*
SĂ ...
- b. Mama *s* -a îngrijit SĂ avem tot ce ne trebuie.

611. *ÎNGRIJORĂ* (îngrijorează, să îngrijoreze, îngrijorat)

I

- A. pe cineva
de (câtre) ...
- B. *a-și îngrijora*
pe cineva
- C. *a se îngrijora*
- Viitorul *mă* îngrijorează.
Am fost îngrijorați de sănătatea colegului nostru.
- Renunțând la studii, Anton **și**-a îngrijorat *părinții*
(= *pe părinții lui*).
- Auzind vestea, Ana *s* -a îngrijorat.

612. *ÎNGUSTĂ* (îngustează, să îngusteze, îngustat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (câtre) ...
- B. *a-și îngusta*
ceva
- C. *a se îngusta*
cuiva
- Costructorul a îngustat *balcoanele* .
Ți-a îngustat prea mult *aleea* din fața casei.
Autostrada a fost îngustată cu un metru.
- Și**-a îngustat *straturile* (= * *straturile sale*) de flori.
Drumul de acces spre cabană *s*-a îngustat.
(fig.) **I** *s*-a îngustat (= a fost îngustat) *domeniul*
(= *domeniul lui*) de activitate.
(fig.) **Ți** *s*-a îngustat *orizontul* .

613. **ÎNLĂTURĂ** (înlătură, să înlăture, înlăturat)

I

- A. ceva (din ... / de.../ de pe...)
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (către) ...
 B. *a-și înlătura*
 ceva
 pe cineva
 C. *a se înlătura*
 unul pe altul
 dativ
 cuiva
- Înlăturați *pietrele* din drum / de aici / de pe cărare!
Pe cine au înlăturat din funcție?
 Medicul **i**-a înlăturat *țesuturile* (= * *țesuturile lui*) distruse.
 Toate piedicile au fost înlăturate de tata.
 Înlăturați-**vă** *supărarea* (= * *supărarea voastră*) și împăcați-**vă**!
 Mircea **și**-a înlăturat toți *adversarii* (= *pe adversarii săi*).
 (p. 3, 6) De obicei, tumorile benigne *se* înlătură (= sunt înlăturate) chirurgical.
 În lupta pentru existență, speciile *se* înlătură (una pe alta).
 (p. 3, 6) **Plantelor li se** înlătură părțile (= sunt înlăturate părțile **lor**) uscate.
 (p. 3, 6) **Pacientului i s** -au înlăturat toți dinții stricați (= dinții **lui**).

614. **ÎNLESNÍ** (înlesnește, să înlesnească, înlesnit)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 (cuiva) de (către) ...
 B. *a-și înlesni*
 ceva
 unul altuia
 C. *a se înlesni*
 ceva
 cuiva
- Avocatul a înlesnit *tranzacția* financiară între cele două societăți.
 O să-**i** înlesnească *un împrumut /împrumutul* (= *împrumutul lui*) / *obținerea* unui post / *plecarea* în străinătate.
 Obținerea apartamentului (**i**)-a fost înlesnită de primar.
 Prin procurarea calculatorului, **și**-a înlesnit *accesul* (= *accesul său*) la informații.
 Patronii **și**-au înlesnit *obținerea* de împrumuturi cu dobândă redusă.
 (p. 3, 6) Achiziționând utilaje moderne, **s** -a înlesnit (= a fost înlesnită) execuția construcției.
 (p. 3, 6) **I s** -a înlesnit (= a fost înlesnită) obținerea licenței (= licenței **lui**) de import.

II

- A. ~ cuiva SĂ...
Le-am înlesnit SĂ plece în turneu în Japonia.

615. **ÎNLOCUI** (înlocuiește, să înlocuiască, înlocuît)

I

- A. ceva (cu ...)
pe cineva (cu ...)
dativ + ceva
- a. O să înlocuiesc *cutia* de viteze (cu una nouă).
b. Inginerul *l* -a înlocuit *pe șeful* echipei (cu Ion).
- cuiva ceva
- a. Televizorul s-a stricat și trebuie să-**i** înlocuiesc *tubul* (= * *tubul lui*) catodic.
Dentistul **i**-a înlocuit **pacientului** *proteza* (= *proteza lui*).
- de (cătore) ...
(cu ...)
- c. Laborantul a fost înlocuit de un coleg.
a. Piesa defectă a fost înlocuită (cu una nouă).
- B. **a-și înlocui**
ceva
pe cineva
- Ți**-ai înlocuit *mașina* (= * *mașina ta*)?
Ana **și**-a înlocuit *colega* (= *pe colega sa*) din schimbul de noapte.
- C. **a se înlocui** (cu...)
- (p. 3, 6) Piese uzate **se** înlocuiesc (= sunt înlocuite) imediat (cu altele noi).
La nevoie, Dan și Radu **se** înlocuiesc (unul pe altul).
(p. 3, 6) **Macaralei i se** va înlocui *brațul* (= va fi înlocuit *brațul ei*).
- unul pe altul
dativ
- Lui Dan i se** înlocuiește pansamentul (= pansamentul **lui** este înlocuit) zilnic.
- cuiva
- b. (p. 3, 6) Specialiștii buni **se** înlocuiesc (= sunt înlocuiți) cu greutate.

616. **ÎNMÂNĂ** (înmânează, să înmâneze, înmânât)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (cătore) ...
- La sfârșitul concursului, directorul a înmânat *premiile*.
Secretara **i**-a înmânat **directorului** *corespondența*.
Adresa a fost înmânată de curier **secretariatului** facultății.
- C. **a se înmâna**
- (p. 3, 6) S-au înmânat (= au fost înmânate) certificatele de proprietate?
- cuiva
- (p. 3, 6) **Li se** vor înmâna decorații (= le vor fi înmânate decorații) cu ocazia sărbătoririi victoriei.

617. **ÎNMULȚI** (înmulțește, să înmulțească, înmulțit)

I

- A. ceva cu ...
- a. Înmulțește cu 4 *rezultatul* adunării! Poliția rutieră va înmulți *controalele*.
- de (cătore) ... cu ...
- Toate numerele să fie înmulțite cu doi!

B. *a-și înmulți*
ceva

Fabrica **și**-a înmulțit *tipurile* (= * *tipurile* produselor **sale**) de produse.

C. *a se înmulți*
cu ...

(p. 3, 6) Numărul acesta *se* înmulțește (= este înmulțit) cu cinci.

(p. 3, 6) *Se* vor înmulți (= vor fi înmulțite) controalele efectuate de poliția sanitară în piețe.

Păsările *se* înmulțesc prin ouă.

618. **ÎNNOI** (înnoiște, să înnoiască, înnoit)

I

A. ceva
pe cineva cu ...
cuiva ceva

a. Patronul a înnoit *contractele* angajaților.

b. Mama *l* -a înnoit *pe Dorel* cu un palton.

a. **I**-a înnoit *contractul* (= *contractul lui*) de închiriere pe cinci ani.

A fost înnoit acordul comercial cu țara vecină.

B. *a-și înnoi*

b. Tudor **și**-a înnoit *garderoba* (= * *garderoba sa*).

C. *a se înnoi*

Andreea *se* înnoiște cam des.

cuiva

a. **I** se va înnoi *contractul* (= va fi înnoit *contractul lui*) de muncă pe un an.

619. **ÎNRĂUTĂȚI** (în răutățește, să în răutățească, în răutățit)

I

A. ceva
cuiva ceva

Situația politică a în răutățit *relațiile* cu țările vecine.
Pierderea locului de muncă **le**-a în răutățit *situația* materială (= *situația lor* materială).

Climatul de pace a fost în răutățit de războiul rece.

B. *a-și în răutăți*
ceva

Absentând adesea, **și**-a în răutățit *situația* școlară (= * *situația sa* școlară).

C. *a se în răutăți*

Starea vremii *s* -a în răutățit.

Relațiile dintre statele cu sisteme politice diferite *s* -au în răutățit (= au fost în răutățite).

cuiva

Starea sănătății (= sănătății **lui**) **i** s-a în răutățit după operație.

620. **ÎNREGISTRĂ** (înregistrează, să înregistreze, înregistrat)

I

A. ceva

a. Funcționara a înregistrat *documentele*.

b. Ileana înregistrează (la casetofon) câteva *melodii* populare.

(fig.) Am văzut accidentul, dar n-am înregistrat toate *amănuntele* .

c. Știința a înregistrat o *dezvoltare* rapidă în sec. XX.

d. Paznicul a înregistrat o *mișcare* suspectă.

pe cineva (pe ...)

b. *L* -am înregistrat *pe* acest *cântăreț* pe bandă magnetică.

cuiva ceva

a. **I**-ai înregistrat *cererea* (= *cererea lui*) de concediu?

(pe ...)

b. **I**-au înregistrat *imaginea* (= *imaginea lui*) pe peliculă.

(fig.) Nu **ți**-am înregistrat toate *gesturile* (= *gesturile tale*).

de (cătore) ...

Evenimentul a fost înregistrat de toate ziarele.

Spectacolul va fi înregistrat de televiziune.

c. Recesiunea economică este înregistrată de toate țările.

B. *a-și înregistra*

ceva

a. **Ți**-ai înregistrat *mașina* (= *mașina ta*)?

b. Ar vrea să-**și** înregistreze noile *compoziții* (= *compozițiile sale*) la „Electrecord”.

C. *a se înregistra*

a. (p. 3, 6) Actele de proprietate *se* înregistrează (= sunt înregistrate) la ghișeul acela.

b. (p. 3, 6) Fenomenele sonore *se* înregistrează (= sunt înregistrate) pe bandă magnetică.

c. (p. 3, 6) În această zonă *s* -au înregistrat (= au fost înregistrate) numeroase cutremure.

d. (p. 3, 6) Fenomenul diviziunii celulare nu *se* înregistrează (= nu este înregistrat) cu ochiul liber.

EXPRESII

A. ~ un succes / un eșec

Planul lui a înregistrat un eșec total.

Piesa pusă în scenă de curând a înregistrat un succes deosebit.

621. **ÎNSĂMÂNȚĂ** (însămânțează, să însămânțeze, însămânțat)

I

A. ceva

a. Țăranii au însămânțat *pământul* la timp.

pe cineva

b. Au însămânțat *animalele*.

cuiva ceva

a. O să-**i** însămânțeze și **mamei** lui *grădina* (= *grădina ei*).

de (cătore) ...

b. Icrele de păstrăv au fost însămânțate în apă.

B. *a-și însămânța*
ceva în ...

Ferma nu **și**-a însămânțat *ogorul* (= * *ogorul său*) la timp.

C. *a se însămânța*
cu ...

(p. 3, 6) Grâul *se* însămânțează (= este însămânțat) toamna și primăvara.

Cerealele *se* însămânțează (= sunt însămânțate) cu semănătoarea.

622. ÎNSĂNĂTOȘÍ (însănătoșește, să însănătoșească, însănătoșit)

I

A. ceva

(fig.) Măsurile protecționiste n-au însănătoșit *economia* mondială.

pe cineva
cuiva ceva

Tratamentul aplicat *l* -a însănătoșit rapid *pe bolnav*.
Acest insecticid **mi**-a însănătoșit *plantele* (= *plantele mele*) atacate de omizi.

cuiva pe cineva
de (căt-re) ...

Medicul **ți**-a însănătoșit *copilul* (= *pe copilul tău*).
(fig.) Comerțul va fi însănătoșit printr-o serie de măsuri adoptate de curând.

B. *a-și însănătoși*
ceva

(fig.) Țările subdezvoltate trebuie să-**și** însănătoșească *balanța* (= *balanța lor*) comercială.

C. a se însănătoși

Maria *s* -a însănătoșit destul de repede.

(fig.) Climatul de muncă *se* va însănătoși (= va fi însănătoșit) rapid.

cuiva

Mâna accidentată încă nu **i** *s* -a însănătoșit (= mâna **lui**).

623. ÎNSCRÍE (înscrie, să înscrie, înscrís)

I

A. ceva în ... / la ... /
pentru ...

a. Comisia a înscris toate *tablourile* în cataloagele expoziției.

Am înscris două *mașini* la „Raliul Europei”.

O să înscriem câțiva *elevi* pentru faza finală a olimpiadei de fizică.

pe ...

b. Racheta purtătoare a înscris *satelitul* pe orbita circumterestră prevăzută.

printre ...

Noua politică economică ar trebui să înscrie *România* printre țările cu dezvoltare economică medie.

c. Înscrieți *triunghiul* acesta într-un cerc!

d. Echipa noastră de volei a mai înscris două *puncte*.

- pe cineva în... / la... / pe...
 a. Secretara a înscris-o pe Ana în clasa I / la școală / pe lista candidaților.
- cuiva ceva în.../pe...
 Pentru fapta sa eroică, i-au înscris numele (= numele lui) în cartea de onoare.
- de (către) ...
 Dan a fost înscris la școală, de bunicul lui.
- b. Satelitul a fost înscris pe orbită de o rachetă purtătoare.
 c. Triunghiul a fost înscris corect în cerc.
 d. Golul a fost înscris de centrul atacant.

B. a-și înscrie
 ceva

- a. **Ți**-ai înscris *invenția* (= *invenția ta*) la Oficiul de Brevete și Invenții?

pe cineva

Mi-am înscris *fetița* (= *pe fetița mea*) la grădiniță.

C. a se înscrie
 cuiva

Maria o să *se* înscrie la A.S. E.

- (p. 3, 6) **Vi se** va înscrie proiectul (= va fi înscris proiectul **vostru**) la concurs?

b. (p. 3, 6) **Sinaia se** înscrie (= * este înscrisă) printre cele mai frumoase stațiuni turistice din România.

c. (p. 3, 6) **Figura** aceasta geometrică nu *se* înscrie (= * nu este înscrisă) într-un cerc.

d. (p. 3, 6) **Golurile** nu *se* înscriu (= nu sunt înscrise) prea ușor.

624. ÎNSEMNĂ (înseamnă, să însemne, însemnat)

I

A. ceva

a. Maria a însemnat într-un carnet toate *cheltuielile* făcute în excursie.

cuiva ceva

b. Agronomul a însemnat cu roșu *pomii* altoiți.

a. **I**-am însemnat pe o hârtie *numărul* meu de telefon.

b. **Ți**-a însemnat toate *lucrurile* (= *lucrurile tale*).

B. a-și însemna
 ceva

a. **Mi**-am însemnat *adresa* ta în agendă.

b. **Mihai și**-a însemnat toate *cărțile* (= *cărțile sale*).

C. a se însemna

a. (p. 3, 6) **S**-au însemnat (= au fost însemnate) toate numerele de telefon?

b. (p. 3, 6) **Se** vor însemna (= vor fi însemnate) toate animalele tinere?

II

A. ~ CĂ ...
 SĂ ...

(p. 3) Asta înseamnă CĂ am greșit calculele.

(p. 3) (Asta) ar însemna SĂ luăm lucrul de la capăt.

625. *ÎNSOȚÍ* (însoțește, să însoțească, însoțit)

I

- A. ceva
cu ...
pe cineva (la ...)
(până la ...)
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...
- a. Cine a însoțit *transportul* de materii prime?
b. Profesorul a însoțit explicațiile cu prezentarea câtorva diagrame.
a. Victor a însoțit-o *pe sora* lui (la plimbare).
O să *te* însoțesc până la bibliotecă.
I-am însoțit *mama* (= *pe mama lui*) la doctor.
Am fost însoțit în excursie de un ghid foarte bun.
b. Fisiunea nucleară este însoțită de eliberarea unei mari cantități de energie.
- B. *a-și însoți*
ceva cu ...
pe cineva
- Conferențiarul *și-a* însoțit *demonstrațiile* (= *demonstrațiile sale*) cu scheme și desene.
a. Maria nu-și va însoți *soțul* (= *pe soțul său*) în străinătate.
- C. *a se însoți*
cu ...
- c. *S* -a însoțit cu câțiva tineri neserioși.

626. *ÎNSPĂIMÂNTĂ* (înspăimântă, să înspăimânte, înspăimântat)

I

- A. pe cineva
cuiva pe cineva cu ...
de (căt-re) ...
- Examenul de analiză matematică / accidentul rutier *l-a* înspăimântat.
I-a înspăimântat *copiii* (= *pe copiii ei*) cu povestea spusă aseară.
Bătrâna a fost înspăimântată de câinele care a atacat-o.
- B. *a-și înspăimânta*
pe cineva
- Infactorul *și-a* înspăimântat *victima* (= * *pe victima sa*).
- C. *a se înspăimânta*
de ...
- Când *l-a* văzut plin de sânge, *mama* lui *s-a* înspăimântat.
S -a înspăimântat de urs.

II

- A. ~ CE...
C. ~ CE ...
- L*-a înspăimântat *Ce* a făcut prietenul lui.
M -am înspăimântat de *CE* am văzut / auzit.

627. **ÎNSURĂ** (însoară, să însoare, însurat)

I

- A. pe cineva cu ...
 cuiva pe cineva
 de (cătore) ...
- B. *a-și însura pe cineva*
- C. *a se însura* (cu...)
 cuiva
- L* -au însurat *pe fiul* lor cu o doctoriță.
Le-au însurat *nepotul* (= *pe nepotul lor*) la vârsta de 26 de ani.
 Adrian a fost însurat de părinți împotriva voinței lui.
 Nu reușește să-și însoare unicul *fiu* (= *pe fiul său*).
 Andrei *s-a* însurat a doua oară / de tânăr / cu o fată frumoasă.
I s-a însurat și băiatul (= băiatul **lui**) cel mic?

628. **ÎNSUȘI** (însușește, să însușească, însușit)

I

- A. de (cătore) ...
- B. *a-și însuși*
 ceva
- C. *a se însuși*
- a. Averea familiei n-a fost însușită de moștenitorii legali.
 b. Hotărârea a fost însușită de toți membrii echipei de cercetări genetice.
 a. **Și**-a însușit toate *bunurile* companiei.
 b. Crezi că profesorul **își** va însuși *părerea* asistentului?
 c. Încă din copilărie **și**-a însușit perfect *limba* engleză.
 (p. 3, 6) Cunoștințele cele mai solide *se* însușesc (= sunt însușite) în perioada copilăriei și a tinereții.

629. **ÎNȘELĂ** (înșală, să înșele, înșelat)

I

- A. pe cineva (cu ...)
 cuiva pe cineva
 de (cătore) ...
- B. *a-și înșela*
 pe cineva (cu ...)
- a. *L*-a înșelat cu o mare sumă de bani.
 A înșelat-o promițându-i un apartament.
 b. Matei o înșală *pe soția* sa.
 a. **I**-a înșelat *prietenul* (= *pe prietenul lui*) promițându-i postul de analist-programator la firmă.
 Rodica a fost înșelată de multe ori.
 Tudor a fost înșelat de familia lui la împărțirea bunurilor moștenite.
 b. Anca a fost înșelată de soțul ei.
 Am auzit că Andrei **își** înșală soția (= *pe soția sa*) cu o colegă de serviciu.
 a. Vânzătorul **își** înșală *clienții* (= *pe clienții lui*) la cântar.

C. *a se înșela*
asupra ...

M-am înșelat crezând că am câștigat la Loto.
c. S-a înșelat asupra orei de plecare a avionului.

II

C. ~ DACĂ

c. Te înșeli DACĂ îți imaginezi că o să renunți la plecare în străinătate.

EXPRESII

A. ~ memoria pe cineva   Era Vlad sau *mă* înșală memoria (= memoria **mea**)?

630. **ÎNȘTIINȚĂ** (înștiințează, să înștiințeze, înștiințat)

I

A. ceva despre ...
pe cineva despre
cuiva pe cineva
despre ...

Ai înștiințat *echipa* despre schimbarea orarului?
Ai înștiințat-o *pe Ana* despre accidentul surorii ei?

de (cătore) ...

I-a înștiințat *familia* (= *familia lui*) despre evoluția bolii.
Părinții au fost înștiințați de directorul școlii în legătură cu absențele fiului lor.

B. *a-și înștiința*
pe cineva

Și-a înștiințat *rudele* (= *pe rudele lui*) despre plecarea în străinătate.

C. *a se înștiința*

(p. 3, 6) Să *se* înștiințeze (= să fie înștiințați) toți directorii în legătură cu noile dispoziții!

II

A. ~ pe cineva că ...

L-au înștiințat CĂ a fost numit director adjunct.

B. ~ pe cineva că ...

Și-a înștiințat *soția* (= *pe soția lui*) CĂ pleacă în Suedia.

631. **ÎNTĂRI** (întărește, să întărească, întărit)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva

a. Ați întărit *paza de noapte*?
b. Cura de vitamine *l-a* întărit după boală.
c. Succesele repetate **i**-au întărit *moralul* (= *moralul lui*).

de (cătore) ...

a. Măsurile de pază au fost întărite.

B. *a-și întări* ceva

b. **Și**-a întărit *rezistența* (= * *rezistența sa*) la boli datorită curei heliomarine.

C. *a se întări*

c. **Și**-a întărit *bănuielile* (= *bănuielile lui*).

d. **Țăpăda** s-a întărit datorită gerului.

b. Ideea de pace universală *se* întărește tot mai mult.

632. ÎNTEMEIĂ (întemeiază, să întemeieze, întemeiât)

I

- A. ceva
de (către) ...
- B. a-și întemeia
ceva
pe ...
- C. a se întemeia
pe ...
- a. Emil Racoviță a întemeiat *speologia*.
Țara Românească a fost întemeiată de Basarab I.
- Ana și-a întemeiat o *familie* unită.
Când ți-ai întemeiat *firma* (= *firma ta*)?
- b. (fig.) Radu își întemeiază *afirmațiile* (= **afirmațiile sale*) pe rezultatele experiențelor.
- a. (p. 3, 6) În anul 1840 *se* întemeiază (= este întemeiată) societatea „Frăția”.
- b. (fig.) (p. 3, 6) Teoriile lui *se* întemeiază (= sunt întemeiate) pe cercetări serioase.

633. ÎNTÎNDE (întinde, să întindă, întins)

I

- A. ceva
spre ...
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către) ...
- B. a-și întinde
ceva pe...
- unul altuia
- C. a se întinde
în ...
pe...
- a. Întinde *mâna* / *picioarul* / *gâtul* / *sfoara*.
- b. Întindeți *rufele* la uscat / *cearșaful* pe pat!
- c. Vânătorul a întins *pușca* spre vulpe.
- d. Medicul *l-a* întins *pe rănit* pe targă.
- e. **I-am** întins *ceașca* de cafea.
- d. **I-am** întins *copilul* (= *pe copilul lui*) pe sofa.
- b. Rufele au fost întinse *de mama* în curte.
- f. De ce ți-ai întins *cărțile* (= *cărțile tale*) pe masă?
- b. **Și-a** întins *covorul* (= **covorul lui*) pe parchet.
- a. Prietenii și-au întins *mâna*.
- g. Când se trezește, pisica *se* întinde.
- d. Mama *s-a* întins în șezlong.
- h. România *se* întinde pe o suprafață de 237.000 km².
- i. Epidemia de gripă *s-a* întins în trei județe ale țării.
Greva *se* va întinde și în alte departamente economice.
- a. Stofa asta / vopseaua *se* întinde.
- k. Pantofii *se* întind.
- j. Congresul *s-a* întins pe o durată de trei zile.
Migrația popoarelor *s-a* întins de-a lungul a 1000 de ani.

EXPRESII

- A. ~ masa
~ cuiva o cursă
- C. ~ la vorbă
~ cât ți-e plapuma
- La nuntă au întins o masă ca în povești.
I-ați întins o cursă.
Prietenele *s-au* întins la vorbă.
Întinde-*te* cât ți-e plapuma!

634. **ÎNTĂLNI** (întâlnește, să întâlnească, întâlnit)

I

- A. ceva
- Pe drum am întâlnit multe *mașini*.
  - În operele „Școlii Ardelene” vom întâlni *ideile* iluminismului francez.
  - În pădurile tropicale întâlnim încă multe *specii* necunoscute de plante și animale.
- pe cineva
- Il* vom întâlni *pe antrenor* pe stadion.
- cuiva ceva
- I-am** întâlnit *numele* (= *numele lui*) într-o revistă de specialitate.
- cuiva pe cineva de (către) ...
- O să-**ți** întâlnim *părinții* (= *pe părinții tăi*) la mare? Radu a fost întâlnit de prietenii lui în parc.
  - Ideile acestea au fost întâlnite și în alte cărți.
- B. *a-și întâlni*
- ceva
- O să-**mi** întâlnesc *echipa* (= *echipa mea*) la gară. Rodica **și** întâlnește mereu *prietenii* (= *pe prietenii săi*).
- C. *a se întâlni*
- cu ...
- una pe alta
- Sora mea *s-a* întâlnit cu câteva colege.
Ana și Maria *se* întâlnesc mereu.
- (p. 3, 6) Cazurile acestea *se* întâlnesc (= sunt întâlnite) mai ales în mediul rural.
  - (p. 3, 6) Acest animal *se* întâlnește (= este întâlnit) numai în țările nordice.

635. **ÎNTÂMPINĂ** (întâmpină, să întâmpine, întâmpinat)

I

- A. ceva cu ...
- Au întâmpinat cu flori *echipa* câștigătoare.
  - (fig.) Vor întâmpina multe *primejdii* în această expediție.
  - (fig.) Am întâmpinat *propunerea* lui cu interes.
- pe cineva (la ...)
- Cine o să-**l** întâmpine *pe dirijor* (la aeroport / la sosire)?
- cuiva ceva (cu ...)
- I-au** întâmpinat *cererea* (= *cererea lui*) cu un refuz categoric.
- cuiva pe cineva
- I-ați** întâmpinat *fratele* (= *pe fratele lui*) la întoarcerea din excursie?
- de (către) ...
- Oaspeții erau întâmpinați la intrare de gazde.
- Planul lui a fost întâmpinat de toți cu mult interes.

B. *a-și întâmpina*

ceva
pe cineva

C. *a se întâmpina*

- a. **Și**-a întâmpinat *familia* (= *familia sa) la aeroport.
O să-**și** întâmpine *oaspeții* (= *pe oaspeții săi*) la gară.
- a. (p. 3, 6) Oaspeții dragi *se* întâmpină (= sunt întâmpinați) cu flori.
- b. (fig.) (p. 3, 6) *S*-au întâmpinat (= au fost întâmpinate) numeroase greutăți în aplicarea acestui plan.

636. **ÎNTÂMPLĂ** (se întâmplă, să se întâmple, întâmplăt)

I

C. *a se întâmpla*

cu ...
cuiva

- (p. 3, 6) *S*-au întâmplat multe lucruri interesante.
S-a întâmplat ceva?
- (p. 3) Ce *se* întâmplă cu Irina?
- (p. 3) Ce *i s-a* întâmplat **lui Ionel**?

II

C. ~ SĂ ...

cuiva SĂ ...

- (p. 3) *Se* întâmpla SĂ-*i* întâlnesc uneori la bibliotecă.
- (p. 3) **Mi s-a** întâmplat SĂ nu am bani la mine.

637. **ÎNTÂRZIA** (întârzie, să întârzie, întârziat)

I

A. Ceva

pe cineva
cuiva ceva
la ...

- a. Timpul rece a întârziat *coacerea* fructelor.
Pana de mașină *ne-a* întârziat mult.
Boala o să-**ți** întârzie *plecarea* (= *plecarea ta*) la mare.
- b. Radu a întârziat la concurs.
- c. Ion a întârziat la bibliotecă până la ora 20.
- b. Silvia a întârziat cu răspunsul.
Secerișul a fost întârziat de vremea rea.

B. *a-și întârzia*

ceva

Aș vrea să-**mi** întârzii *plecarea* (= *plecarea mea),
dar mi-e imposibil.

C. *a se întârzia*

la ...
cu ...

- (p. 3, 6) De ce *se* întârzie (= este întârziată) începerea spectacolului?
- b. (p. 3) La cursul acesta nu *se* întârzie.
- a. (p. 3) *Se* întârzie prea mult cu rezolvarea cererii noastre!

II

A. ~ SĂ ...

C. ~ SĂ ...

- Directorul n-a întârziat SĂ ia măsurile necesare.
- (p. 3) *S*-a întârziat prea mult SĂ se ia o hotărâre în legătură cu această problemă.

638. *ÎNTOÁRCE* (întoárce, să întoarcă, întors)

I

- A. ceva
- spre ... / la ... / în ...
pe cineva din ... / de la...
- cuiva ceva
- cuiva pe cineva
de (către) ...
- cuiva ...
- a. A întors *mașina* la prima intersecție.
b. Întoarce *ceasul*, te rog!
c. Radu întoarce *capul* spre mine / la dreapta / în sus.
d. *L-am* întors din drum / de la gară pe vecinul meu.
e. Boala *l-a* întors din nou.
- a. Întoarce-*i camionul* (= *camionul lui*)!
b. **Mi-ai** întors *ceasul* (= *ceasul meu)?
c. Doctorul **i-a** întors *palma* (= *palma lui*) în sus.
d. **I-au** întors *copilul* (= *pe copilul ei*) din drum.
- a. Avionul a fost întors de pilot spre dreapta.
b. Pendula era întoarsă în fiecare zi de bunicul.
c. Corpul (= *corpul lui*) **îi** fusese întors pe spate.
d. Ionel a fost întors din drum de mama lui.

B. *a-și întoarce*

- ceva
- pe cineva
- C. *a se întoarce*
- de la.../din.../la.../în...
- a. **Și-a** întors *mașina* (= *mașina sa*) și a parcat-o sub pomi.
b. Radu **își** întoarce zilnic *ceasul* (= *ceasul său).
c. Actorul **își** întoarce *privirea* (= *privirea sa) spre spectatori.
d. **Și-a** întors *prietenii* (= *pe prietenii săi*) de la gară.
- a. (p. 3, 6) Camionul nu *se* întoarce (= *nu este întors) în curbă.
b. (p. 3, 6) Orice ceas *se* întoarce (= este întors) la oră fixă.
c. (p. 3, 6) Toate privirile *se* întoarseră spre vorbitor.
d. Profesorul *s-a* întors de la Paris / din Franța / din excursie / la Paris / în Franța.

II

- C. ~ SĂ ...
- c. Întoarce-*te SĂ* vezi ceva!
d. *S-a* întors SĂ-și ia abonamentul.

639. *ÎNTREBĂ* (întreabă, să întrebe, întrebăt)

I

- A. ceva (pe cineva)
pe cineva la ...
de ... / despre...
- (*Te*)-a întrebat el *asta*?
Ce *te-a* întrebat la examen?
(*Te*)-a întrebat de / despre mine / de scrisoare?

de (către) ...

Radu a fost întrebat de părinți despre activitatea sa școlară.

B. *a-și întreba*
ceva
pe cineva

Mi-am întrebat echipa (= *echipa mea*).
Întrebați-vă dirigințele (= *pe dirigințele vostru!*)
(p. 3) Așa ceva (asta) nu se întreabă.

C. *a se întreba*

II

A. ~*(pe cineva) DACĂ* ...

Turistul (*m*)-a întrebat **DACĂ** poate obține o cameră la hotel.

CE ...

Ana (*l*)-a întrebat **CE** mai face.

CINE ...

(*Le*)-am întrebat **CINE** mai vine la ele în vizită.

CARE ...

(*Ne*)-a întrebat cu **CARE** tren am venit de la Brașov.

CÂT ...

Am întrebat-(*o*) **CÂT** e ceasul.

UNDE ...

Paul (*m*)-a întrebat **UNDE** plec în vacanță.

CÂND ...

Ai întrebat-(*o pe Ana*) **CÂND** pleacă la mare.

CUM ...

O să-(*l*) întrebe **CUM** a petrecut în concediu.

B. ~*pe cineva DACĂ* ...

Ana **și**-a întrebat *părinții* (= *pe părinții săi*) **DACĂ** îi permit să meargă la mare.

CE ...

Mi-am întrebat prietenul (= *pe prietenul meu*) **CE** face duminică.

CINE ...

Ți-ai întrebat colega (= *pe colega ta*) cu **CINE** a fost la cinema.

CARE ...

O să-**și** întrebe *prietena* (= *pe prietena sa*) **CARE** carte i-a plăcut.

CÂT ...

Ți-a întrebat sora (= *pe sora ta*) **CÂT** au costat ochelarii noi.

UNDE ...

O să-**și** întrebe colegul (= *pe colegul său*) **UNDE** sunt cheile.

CÂND ...

Victor **și**-a întrebat sora (= *pe sora sa*) **CÂND** are cursuri săptămâna aceasta.

CUM ...

O să-**și** întrebe *colega* (= *pe colega sa*) **CUM** să ajungă la gară.

C. *a se întreba*

DACĂ ...

Ion *se întreabă DACĂ* e bine ce a făcut.

unul pe altul **DACĂ** ...

Ana și Maria *se întreabă DACĂ* au primit scrisori de acasă.

CE ...

Cei doi prieteni *se întreabă CE* program să-și facă duminică.

CINE ...

Mama și tata *se întreabă pe CINE* să invite la petrecere.

CARE ...

Prietenele *s-au întrebat cu CARE* rochii să se îmbrace.

UNDE ...

Frații mei *se întreabă UNDE* să-și petreacă vacanța.

CÂND ...

Surorile mele *se întreabă CÂND* să meargă la coafor.

CUM ...

Excursioniștii *se întreabă CUM* să ajungă mai repede la cabană.

640. **ÎNTREBUIŢĂ** (întrebuinţează, să întrebuinţeze, întrebuinţat)

I

- A. ceva Pentru experienţă au întrebuinţat *acid sulfuric*.
 cuiva ceva De ce i-ai întrebuinţat *patinele* (= *patinele lui*)?
 de (către) ... Aparatul acesta n-a fost întrebuinţat de nimeni.
 ceva pentru ... Am întrebuinţat *detergentul* pentru a spăla vasele /
 pentru spălarea / spălatul vaselor.
- B. *a-şi întrebuinţa*
 ceva Cum **îşi** întrebuinţează studenţii *timpul* (= *timpul lor*)
 liber?
- C. *a se întrebuinţa*
 la ... / pentru ... (p. 3, 6) Antibioticele *se* întrebuinţează (= sunt
 întrebuinţate) numai după sfatul medicului.
 (p. 3, 6) Termometrul *se* întrebuinţează (= este
 întrebuinţat) la / pentru măsurarea temperaturii.

641. **ÎNTRÉCE** (întréce, să întreacă, întrecút)

I

- A. ceva a. Maşina întrece *autobuzul*.
 pe cineva a. Alergătorul kenian i-a întrecut *pe ceilalţi sportivi*.
 cuiva pe cineva (la...) a. **I**-a întrecut *copiii* (= *pe copiii lui*) la învăţătură.
 de (către) ... a. Mariana a fost întrecută de coechipiera ei la proba
 de nataţie.
- B. *a-şi întrece*
 pe cineva a. Costin **şi**-a întrecut toţi *colegii* (= *pe toţi colegii
 săi*) la olimpiada de matematică.
- C. *a se întrece*
 unul pe altul a. Vlad şi Florin *se* întrec (unul pe altul) la învăţătură.
- EXPRESII**
- A. ~ aşteptările **I**-a întrecut *aşteptările* (= *aşteptările lui*).
 ~ măsura Ai întrecut măsura de data asta.

642. **ÎNTREPRÍNDE** (întreprínde, să întrepríndă, întrepríns)

I

- A. ceva Unul dintre parteneri a întreprins *o acţiune* de
 de (către) ... popularizare a produselor fabricii.
 Cercetările în domeniul geologiei au fost întreprinse
 de un institut de profil.
- C. *a se întreprinde*
 (p. 3, 6) *Se* vor întreprinde (= vor fi întreprinse) noi
 cercetări în domeniul fertilităţii solului.

643. **ÎNTRERÚPE** (întrerúpe, să întrerúpă, întrerúpt)

I

- A. *ceva* Pentru efectuarea reparațiilor, uzina a întrerupt *curentul* electric.
- pe *cineva* Profesorul *l*-a întrerupt *pe Radu*, întrebându-l *ceva*.
- cuiva *ceva* **I**-au întrerupt *expunerea* (= *expunerea lui*).
- de (cătore) ... Lecția a fost întreruptă de directorul școlii.
- B. *a-și întrerupe*
- ceva* Maria **și**-a întrerupt *studiile* (= **studiile sale*) anul trecut.
- pe *cineva* Ion **și**-a întrerupt *interlocutorul* (= *pe interlocutorul său*).
- C. *a se întrerupe*
- unul pe altul (p. 3, 6) Filmul *s*-a întrerupt (= a fost întrerupt) brusc.
Oratorii *se* întrerupeau mereu.

644. **ÎNTREȚINE** (întreține, să întrețină, întreținut)

I

- A. *ceva* a. Administrația întreține bine *parcul*.
- pe *cineva* b. Oxigenul întreține *arderea*.
Bunicii *l*-au întreținut *pe Dan* până la terminarea studiilor.
- de (cătore) ... a. Apartamentul a fost bine întreținut de locatari.
b. Irina e întreținută de o mătușă.
- B. *a-și întreține*
- ceva* a. Ionel nu-**și** întreține bine *bicicleta* (= **bicicleta sa*).
- pe *cineva* b. Ea **și**-a întreținut *fratele* (= *pe fratele său*) în timpul studiilor.
- C. *a se întreține*
- cu ... a. (p. 3, 6) Culturile de floarea-soarelui *se* întrețin (= **sunt întreținute*) destul de ușor.
- b. De la 18 ani, el *se* întreține singur.
- c. Directorul *s*-a întreținut mult timp cu șeful delegației.

EXPRESII

- A. ~ relații cu ... România întreține *relații* diplomatice cu numeroase state.
- ~ o discuție cu ... Victor a întreținut *o discuție* cu profesorul de fizică.

645. **ÎNTRUNI** (întrunește, să întrunească, întrunit)

I

- A. ceva Această formație politică n-a întrunit *numărul* de voturi necesar intrării în parlament.
Domnul Georgescu întrunește toate *calitățile* unui bun contabil-șef.
- de (căt-re) ... Numărul necesar de voturi n-a fost întrunit de nimeni.
- C. a se întruni Pentru discutarea amănuntelor acestei afaceri partenerii *se vor întruni* joi.
- la ... Măine *ne întrunim* la Doina / facultate.
(p. 3,6) Nu *s-au întrunit* (= n-au fost întrunite) condițiile necesare experienței.

EXPRESII

~ sufragiile cuiva Spectacolul a întrunit sufragiile tuturor.

646. **ÎNTUNECĂ** (întuneacă, să întunece, întunecăt)

I

- A. ceva a. Norii întunecă tot *cerul*.
cuiva ceva b. (fig.) Tristețea *i-a întunecat chipul* (= *chipul ei*).
- C. a se întuneca a. (p. 3) Iarna *se întunecă* devreme.
în ... (p. 3) *S-a întunecat* în cameră.
de / de la ... (p. 3) *S-a întunecat* de o oră / de la ora 4.
la ... b. (fig.) *S-a întunecat* la față.
cuiva c. (fig.) (p. 3,6) Minteaa *a început să i se întunece*.

647. **ÎNȚELEGE** (înțelege, să înțeleagă, înțeles)

I

- A. ceva a. N-am înțeles *lecția*.
pe cineva *Înțelege limba germană puțin*.
cuiva ceva *Îl înțelegi pe Radu?*
de (căt-re) ... *I-ai înțeles intențiile* (= *intențiile lui*)?
prin ... Lecția a fost înțeleasă de toți copiii.
Prin mișcare înțelegem *procesele* care au loc în univers.
- B. a-și înțelege
ceva Nu-și înțelege *situația* (= **situația sa*).
pe cineva Victor nu *și-a înțeles fratele* (= *fratele său*).

C. a se înțelege
prin ...

(p. 3,6) Prin matematică se înțeleg (= sunt înțelese)
mai bine micro- și macrocosmasul.

(p. 3,6) Prin proiecție se înțelege modul de
reprezentare a unui obiect în spațiu.

cu ...

b. Mă înțeleg bine cu toți colegii.

unul cu altul

Vlad și Angela se înțeleg bine.

II

A. ~ CĂ ...

Matei a înțeles CĂ n-are dreptate.

SĂ ...

Cum înțelegi SĂ te pregătești pentru examen?

Nu înțeleg SĂ renunț la ideea mea.

CE ...

N-a înțeles CE trebuie să învețe.

CINE ...

Am înțeles CINE a spus adevărul.

CARE ...

Nu înțelege CARE e datoria sa.

CÂT ...

Ai înțeles CÂT costă cărțile?

CÂND ...

N-a înțeles CÂND să ia startul.

UNDE ...

A înțeles UNDE să se întâlnească cu colegii?

CUM ...

Nu înțelege CUM să facă exercițiile.

C. ~ CĂ ...

(p. 3) Se înțelege CĂ ai dreptate.

CE ...

(p. 3) S-a înțeles CE trebuie făcut?

CINE...

(p. 3) Nu se înțelege CINE e șeful?

CARE...

(p. 3) S-a înțeles CARE e principiul privatizării?

CÂT...

(p. 3) Se înțelege CÂT trebuie să economisim?

CÂND...

(p. 3) Nu s-a înțeles CÂND trebuie făcute vânzările
la bursă.

UNDE...

(p. 3) Se va înțelege UNDE s-a greșit?

CUM...

(p. 3) Nu s-a pre înțeles CUM funcționează bursa
de mărfuri.

cu cineva / ceva SĂ...

M-am înțeles cu banca SĂ-mi acorde un credit.

S-au înțeles cu medicul SĂ-i examineze imediat.

648. ÎNVĂȚĂ (învăță, să învețe, învățat)

I

A. ceva

a. Ana a învățat *lecția / limba engleză /
stenodactilografia.*

pe cineva ceva

b. Mama l-a învățat *pe Dănuț o poezie.*

cuiva ceva

Bunica i-a învățat *copiii (= *copiii ei) /
grădinaritul.*

de (cătore) ...

a. Poezia a fost învățată de toți elevii.

B. a-și învăța

ceva

a. Ana nu **și-a** învățat *lecția (= *lecția sa)* la geografie.

pe cineva ceva

b. **Și-a** învățat bine *copii (= pe copiii săi)* limba
engleză.

- C. *a se învăța*
- a. (p. 3,6) Limbile străine nu *se învăța* (= *nu sunt învățate) ușor.
(pers. 3) Dimineța *se învăța* mai ușor.
- cu ... c. Radu *s-a învățat* cu clima aspră din munți.
- II
- A. ~ CĂ ...
- SĂ .. Dan *a învățat* CĂ oxigenul întreține arderea.
CE... O să *învățăm* CE trebuie să facem în caz de pericol.
CINE... Am *învățat* CINE au fost strămoșii noștri.
CARE... O să *înveți* CARE sunt substanțele toxice.
UNDE... Trebuie să *învățăm* UNDE ne putem adăposti în caz de cutremur.
- CÂND... *Învăță* CÂND trebuie să te aperi!
CUM... *Învățați* CUM să vă purtați!
- pe cineva SĂ...
- CĂ... b. *Îl învăț* pe Dragoș SĂ cânte.
CE... d. Mama *l-a învățat* SĂ nu accepte propunerea.
CUM... *L-a învățat* CĂ trebuie să asculte de părinți.
UNDE... b. O să *te învăț* CE să faci.
M-a învățat CUM să acționez.
Au *învățat-o* UNDE să-și depună banii.
- B. ~ pe cineva SĂ...
- CE... **Mi-am învățat copilul** (= *pe copilul meu*) SĂ spună adevărul.
CUM... **Și-au învățat colaboratorii** (= *pe colaboratorii săi*) CE să spună.
UNDE... O să-**și învețe elevii** (= *pe elevii săi*) CUM să câștige concursul.
Și-a învățat partenerul (= *pe partenerul său*) UNDE să se adreseze.
- C. ~ SĂ... Alexandru *s-a învățat* SĂ locuiască singur.
CE.../CUM... *M-am învățat* CE/CUM să răspund șefilor.

649. **ÎNVECHÍ** (se învechește, să se învechească, învechít)

I

- C. *a se învechi*
- cuiva a. Orice lucru *se învechește*.
Garderoba **i** (= garderoba lui) *s-a învechit*.
b. Ideile **i** (= ideile lui) *s-au învechit* !

650. **ÎNVECINÁ** (se învecinează, să se învecineze, învecinát)

I

- C. *a se învecina*
- unul cu altul România și Jugoslavia *se învecinează*.
cu ... La sud România *se învecinează* cu Bulgaria.

651. *ÎNVELÍ* (învêlêște, să învelcască, învelit)

I

A. ceva cu ...
pe cineva cu ...
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...

Ion învelește *casa* cu tablă.
Învelește-*l* pe Ionuț cu pătura!
Îi învelesc *cărțile* (= *cărțile lui*).
I-am învelit *copiii* (= *pe copiii lui*).
Copilul a fost învelit de mama lui.

B. *a-și înveli*
ceva

Sanda nu **și-a** învelit singură *cărțile* (= **cărțile sale*).
Învelește-**ți** *copiii* (= *pe copiii tăi*)!

C. *a se înveli* cu ...
unul pe altul
cuiva

Iarna *mă* învelesc cu plapuma.
Frații *se* învelesc (unul pe altul) în timpul nopții.
Bolnavului i s-au învelit mâinile și picioarele (= au
fost învelite mâinile și picioarele **lui**).

652. *ÎNVESELÍ* (înveselêște, să înveselească, înveselit)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re) ...

a. (fig.) Un tablou cubist înveselea *camera*.
b. Gluma ta *l-a* înveselit *pe Anton*.
I-am înveselit *prietenii* (= *pe prietenii lui*).
Mama a fost înveselită de copiii ei.
(fig.) Atmosfera a fost înveselită de glumele tale.

B. *a-și înveseli*
pe cineva

N-am reușit să-**mi** înveselesc *invitații* (= *invitații
mei*).

C. *a se înveseli*
unul pe altul
cuiva

Mircea nu *se* înveselește ușor.
Cei doi prieteni *se* înveselesc (unul pe altul) cu
glume.
(fig.) **I s-a** înveselit chipul.

653. *ÎNVESTÍ* (învestêște, să învestească, învestít)

I

A. pe cineva (ca) ...
cu ...
de (căt-re) ...

Cine *te-a* investit (ca) director?
Președintele țării *îi* investește *pe miniștri* cu puteri
depline.
George a fost investit președinte al consiliului (de
ceilalți membri).

654. *ÎNVÍNGE* (învínge, să învínge, învínș)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re) ...

Medicul a învins *boala*.
Rodica *l-a* învins *pe George* la șah.
I-am învins *orgoliul* (= *orgoliul lui*).
Ștefan a fost învins de concurentul de la Oradea.

B. *a-și învinge*
ceva
pe cineva

Vlăduț **și**-a învins *teama* (= *teama sa) de doctor.
Echipa noastră **și**-a învins *adversarii* (= *pe adversarii săi*).

C. *a se învinge*

Radu *s*-a învins (pe sine), recunoscându-și greșeala.
(pers. 3) În război nu *se* învinge ușor.
(p. 3,6) Greutățile *se* înving (= sunt învinse) prin perseverență.

655. *ÎNVOI* (învoiește, să învoiască, învoit)

A. pe cineva de la ...
cuiva pe cineva

I
a. Profesorul *l*-a învoit *pe Paul* de la cursuri.
Profesoara *i*-a învoit *copiii* (= *pe copiii lui*) de la ora de sport.
Luni analistul a fost învoit de director.

de (către) ...

B. *a-și învoi*
pe cineva

Nu **și**-a învoit *studentii* (= *pe studentii săi*) de la seminar.

C. *a se învoi*
de la ...
cu ...
la ...

Virgil *s*-a învoit de la cursul de Analiză matematică.
b. Nu *mă* învoiesc cu această propunere.
Nu *mă* învoiesc la asta.

C. ~ SĂ ...

II
Acționarii *s*-au învoit SĂ participe cu capital la re tehnologizarea întreprinderii.

656. *ÎNZECI* (înzecéște, să înzecească, înzecit)

A. ceva
cuiva ceva
cuiva de (către) ...

I
Poliția a înzecit *amenzile* pentru depășirea vitezei.
Directorul *i*-a înzecit *atribuțiile* (= *atribuțiile lui*).
Pedeapsa (= pedeapsa *lui*) *i*-a fost înzecită de instanța superioară.

B. *a-și înzeci*
ceva

După succesul de la olimpiada de fizică, Maria **și**-a înzecit *efortul* (= *efortul său) / orele (= *orele sale) de studiu.

C. *a se înzeci*

Numărul operațiunilor bancare *s*-a înzecit în ultimul timp.

657. *ÎNZESTRĂ* (înzestrează, să înzestreză, înzestrăt).

A. ceva cu...
pe cineva cu ...
cuiva ceva

I
Am înzestrat *mașina* cu alarmă antifurt.
a. (fig.) Natura a înzestrat omul cu înțelepciune.
b. Administrația *i*-a înzestrat *biroul* (= *biroul lui*) cu un calculator.

cuiva pe cineva

c. Bunicul *i*-a înzestrat *fiica* (= *pe fiica ei*).
Pe Ioana a înzestrat-o mătușa ei.

- de (către) ...
de la / cu ...
- B. *a-și înzestra*
ceva cu ...

pe cineva
- C. *a se înzestra*
- Ana a fost înzestrată de sora ei.
- a. (fig.) Doina e înzestrată de la natură / cu multe calități.
- b. Matei **și**-a înzestrat *biroul* (= *biroul lui*) cu o instalație de aer condiționat.
- c. Părinții **și**-au înzestrat *fiica* (= *pe fiica lor*) cu ocazia căsătoriei.
- b. (p. 3, 6) Laboratoarele *se înzestrează* (= sunt înzestrate) cu aparatură modernă.

J

658. *JENĂ* (jenează, să jeneze, jenat)

I

- A. ceva
pe cineva

de (către) ...
- B. *a-și jena*
pe cineva
- C. *a se jena*
de ...
- a. (fig.) Dezvăluirea adevărului a jenat *opinia publică*.
Pantofii *îl jenează pe Virgil*.
(fig.) Atitudinea Anei *mă jenează*.
Bolnavul e jenat de aparatul acela.
(fig.) Am fost jenată de prezența lui.
- Își** cam jenează *vecinii* (= *pe vecinii săi*).
- b. Nu *te jena* de mine!

II

- C. ~ SĂ ...
- Mă jenez SĂ* recunosc că am greșit.

659. *JUCĂ* (joacă, să joáce, jucat)

I

- A. ceva (cu ...)

pe cineva
cuiva ceva
de (către) ...
- B. *a-și juca*
ceva
- C. *a se juca*

cuiva
- a. Radu joacă *șah* în fiecare zi (cu sora lui).
- b. Teatrul acesta joacă multe *piese* clasice.
Cine *îl joacă pe Hamlet* în seara asta?
Lui Tudor nu *i-au jucat piesa* (= *piesa lui*).
- a. Partida de tenis a fost jucată de Florin Segărceanu și Dumitru Hărădău.
- b. Piesa va fi jucată de studenți.
- Actrița nu **și**-a jucat convingător rolul (= **rolul său*).
- a. (p. 3,6) Tenisul *se joacă* (= **este jucat*) în aer liber.
- b. (p. 3,6) Piesa aceasta *s-a jucat* (= a fost jucată) mulți ani.
Lui Matei i *se joacă* toate piesele (= *piesele lui*) cu succes.

cu ...
unul cu altul

EXPRESII

A. ~ un rol în ...

c. Maria *se joacă* cu copiii / mingea.
Copiii *se joacă* (unii cu alții) împreună.

Hormonii joacă un rol important în reglarea proceselor metabolice.

660. **JUDECĂ** (judecă, să judece, judecât)

I

A. ceva

a. Judecă *situația* înainte să iei o hotărâre!
Vlăduț judecă mai întâi problema (la matematică) și apoi o rezolvă.

pe cineva

b. Cine a judecat *procesul* acesta?

c. Când greșesc, tata *mă* judecă.

cuiva ceva

b. **Îl** va judeca Curtea Supremă de justiție.

c. Întreaga clasă **i-a** judecat atitudinea (= *atitudinea lui*).

de (către)...

a. Problema a fost judecată de elev.

c. Comportarea Elenei a fost judecată de întreaga familie.

b. Procesul a fost judecat de un complet de judecată.

B. *a-și judeca*

ceva

c. **Și-a** judecat atitudinea față de voi.

pe cineva

Andrei **își** judecă *prietenul* (= *pe prietenul său*).

C. *a se judeca*

cu... / la...

a. (p. 3,6) Problemele *se* judecă (= sunt judecate) cu răbdare.

b. (p. 3,6) Procesele penale *se* judecă (= sunt judecate) la tribunal.

De ce *te* judeci cu sora ta?

cuiva

(p. 3,6) **Ți** s-a judecat procesul (= a fost judecat procesul **tău**)?

unul pe altul

c. Frații *se* judecă (unul pe altul) când greșesc.

II

A. ~ CĂ...

a. Am judecat CĂ trebuie să mă pregătesc mai bine pentru examen.

DACĂ...

Mai întâi judecă DACĂ poți să te prezinți acum la concurs.

CE...

Ai judecat Ce ai făcut?

CINE...

Judecă CINE are dreptate!

CUM...

Judecă CUM trebuie să acționăm!

661. **JURĂ** (jură, să jure, jurat)

I

A. pe...

Jură pe Biblie!

B. *a-și jura*

unul altuia ceva

Soții **și-au jurat** *credință*.

C. *a se jura*
pe...

S-a jurat pe copiii ei / conștiință.

II

A. ~ CĂ...
SĂ...

Jură CĂ n-o să mai minți!
Am jurat SĂ mă răzbun.

B. *a-și jura* CĂ...
SĂ...

Mi-am jurat CĂ o să câștig concursul.
Mi-am jurat SĂ-mi iau revanșa.

C. *a-și jura* CĂ...
SĂ...

S-a jurat CĂ n-o să mai facă rău nimănui.
S-a jurat SĂ spună numai adevărul.

662. *JUSTIFICĂ* (justifică, să justifice, justificat)

I

A. ceva

a. Fapta nu justifică *atitudinea* lui.
b. Ai justificat *cheltuielile* făcute în deplasare?

pe cineva
cuiva ceva
de (către)...

a. Nu-l justifică *pe Ștefan!*
Cum **îi** justifici *comportarea* (= *comportarea lui*)?
Ipoteza a fost justificată de cercetări.

B. *a-și justifica*
ceva

a. Cum **și**-a justificat *afirmațiile* (= **afirmațiile sale*)?
b. **Își** va justifica *cheltuielile* (= **cheltuielile sale*).

pe cineva

C. *a se justifica*

a. Ana **își** justifică *fiul* (= *pe fiul său*) față de noi.
(p. 3,6) Hotărârea aceasta nu *se* justifică (= nu este justificată).

cuiva

Cum **i** s-a justificat *comportarea* (= cum a fost justificată *comportarea lui*)?

în fața... / față de...

b. (p. 3,6) Investițiile pentru modernizarea aparatului s-au justificat (= au fost justificate).
a. Mariana s-a justificat în fața colegilor / față de colegi.

L

663. *LANSĂ* (lansează, să lanseze, lansat)

I

A. ceva

a. Au lansat o nouă *publicație* satirică.
Când ați lansat (la apă) ultimul *vapor* construit aici?

pe cineva

Anca a lansat tot felul de *zvonuri*.
b. Procuratura o să lanseze un *mandat* de arestare.
c. Cucerirea trofeului l-a lansat *pe solist* în elita lumii artistice.

cuiva ceva

a. Revista de artă i-a lansat *ideile* (= *ideile lui*).

cuiva pe cineva

Olimpiada i-a lansat *elevii* (= *pe elevii lui*).

- de (către)...
pe...
B. *a-și lansa*
ceva
pe cineva
C. *a se lansa în...*
- Actrița a fost lansată de un regizor renumit.
Satelitul a fost lansat pe orbită.
- Și-a lansat *produsele* (= *produsele lui*) pe piața internă.
O să-și lanseze *fiul* (= *pe fiul lui*) în lumea filmului.
- b. Avocatul *s-a lansat* într-o lungă pledoarie.
Domnul Petrescu *s-a lansat* în afaceri.
a. (p. 3,6) Pescadorul *s-a lansat* (= a fost lansat) / la apă/ luna trecută.

664. *LĂMURI* (lămuréște, să lămurească, lămurit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)...
B. *a-și lămuri*
ceva
pe cineva
C. *a se lămuri*
cuiva
asupra...
unul pe altul
- a. Încă n-ați lămurit *problema* asta?
b. *Pe Costin* l-au lămurit colegii lui.
a. **Le-ai lămurit** *nedumerirea* (= **nedumerirea lor*)?
b. O să-i lămurim *familia* (= **familia lui*).
a. Situația va fi lămurită de decan.
- a. **Și-a lămurit** *punctul* (= *punctul său*) de vedere.
b. O să-și lămurească *prietenii* (= *pe prietenii săi*).
a. (p. 3,6) Lucrurile *se vor lămuri* (= vor fi lămurite) în curând.
a. (p. 3,6) **I** *s-au lămurit* (= *i-au fost lămurite*) toate punctele dificile.
a. Nu *s-a lămurit* asupra acestui caz.
b. Discutând, George și Paul *s-au lămurit*.

II

- A. ~ CĂ...
SĂ...
de (către)... CĂ...
SĂ...
B. ~ pe cineva CĂ...
SĂ...
C. ~ CĂ...
- b. O *s-o lămurim* CĂ a greșit.
b. *Pe Ionel* l-au lămurit SĂ se prezinte la examen.
b. Am fost lămuriți de colegii noștri CĂ n-am procedat bine.
b. Am fost lămurit de prietenul meu SĂ-mi susțin toate examenele.
Și-a lămurit *prietenii* (= *pe prietenii săi*) CĂ au greșit.
Și-a lămurit *elevii* (= *pe elevii săi*) SĂ participe la concurs.
b. Sorina *s-a lămurit* CĂ șansele erau de partea ei.

665. *LĂRGÍ* (lărgéște, să lărgéască, lărgít)

I

- A. ceva
cuiva ceva
- a. Constructorii au lărgit *bulevardul*.
Mama *i-a lărgit* **fetitei** *rochia* (= *rochia ei*).

de (către)...

Hala a fost lărgită de o echipă de constructori.
b. A fost lărgită gama de produse a întreprinderii.

B. *a-și lărgi*
ceva

a. Ioana **și**-a lărgit *bluza* (= *bluza sa).
b. Prin studiu sistematic, Tudor **și**-a lărgit mult *cunoștințele* (= **cunoștințele sale*) de biologie.

C. *a se lărgi*
cuiva

a. Spre nord, valea *se lărgea* mult.
Lui Radu i s-au lărgit pantofii (= *pantofii lui*).
b. (p. 3,6) În ultimele decenii, sfera de aplicare a laserului *s-a lărgit* (= a fost lărgită) mult.

666. *LĂSĂ* (lăsă, să lăse, lăsât)

I

A. ceva
pe cineva

a. Rodica a lăsat *scrisoarea* pe masă.
Pe Ionel l-au lăsat acasă.

cuiva ceva

b. Părinții *n-o lasă pe Sorina* la mare.
a. Mama **i**-a lăsat **Anei** *mâncarea* în frigider.
c. Bunica **i**-a lăsat (moștenire) **nepotei un inel**.
a. Cărțile au fost lăstate în bibliotecă de colega mea.
b. Bogdan nu e lăsat de tatăl său la munte.
c. Casa va fi lăsată de părinți **copiilor**.

de (către)...

cuiva

B. *a-și lăsa*
ceva
pe cineva
ceva cuiva

a. Dan **și**-a lăsat *valizele* (= *valizele sale*) la gară.
b. Ioana nu-**și** lasă *fetița* (= *pe fetița sa*) în tabără.
d. Victor **și**-a lăsat *apartamentul* (= *apartamentul său) **unui nepot**.

C. *a se lăsa*

cuiva

a. (p. 3,6) Medicamentele nu *se lasă* (= nu sunt lăstate) la îndemâna copiilor.
Mariei i s-au lăsat (= **i-au fost lăstate**) instrucțiunile într-un plic.
d. Mircea *s-a lăsat* de fumat.

de...

II

A. ~ SĂ...

a. Îl las SĂ aștepte rezolvarea problemei / SĂ înțeleagă singur situația.
e. Victor a lăsat mâncarea SĂ se strice.

pe cineva SĂ...

b. Nu *m-au lăsat SĂ* plec la mare.

de (către).... SĂ...

a. Am fost lăsat SĂ aștept.

B. ~ pe cineva SĂ...

b. Unii părinți **își lasă copiii** (= *pe copiii lor*) SĂ facă ce vor.

C. ~ SĂ...

(pers. 3) *Se lasă* (= este lăsată) SĂ fiarbă apa zece minute.

EXPRESII

A. ~ ceva/pe cineva în
pace
~ cuiva o impresie
~ de dorit

Lasă *cărțile* în pace!
Lasă-*mă* în pace!
Studentii din grupa a II-a **mi-au lăsat** o impresie bună.
Comportarea ta lasă de dorit.

667. **LĂUDĂ** (láudă, să láude, láudát)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re)...
B. *a-și láuda*
ceva
pe cineva
C. *a se láuda*
(cu...)
unul pe altul
cuiva
- Profesorul a láudat *lucrarea* Virginiei.
Îl laud *pe colegul* meu.
Toți criticii **i-au láudat poeziile** (= *poeziile lui*).
Îi laud *copilul* (= *pe copilul lui*).
Irina e láudată de toți profesorii.
- Si-a láudat invenția** (= **invenția sa*).
Își laudă *copiii* (= *pe copiii săi*).
Îi place să *se* laude.
Ion *se* laudă (cu lucrarea sa).
Ana și Ioana *se* laudă una pe alta.
În revista noastră **i s-au láudat** ultimele poezii (= au fost láudate ultimele **lui** poezii).

II

- C. ~ CĂ... Virgil *s-a láudat* CĂ va câștiga concursul.

668. **LEGĂ** (leágă, să lége, legát)

I

- A. ceva (cu...)
de...
pe cineva
de.../la...
cuiva ceva
cu...
de (căt-re)...
prin
B. *a-și lega*
ceva
pe cineva
C. *a se lega*
la.../cu...
de...
în...
- a. Ai legat *pachetul* (cu sfoară)?
b. (Legătorul de cărți) a legat 100 de cărți.
c. Șoseaua leagă *satul* de oraș.
a. **L-au legat pe Dănuț** (= în timpul jocului).
L-au legat (pe bolnav) de mâini / la cap.
a. **I-au legat mâinile** (= *mâinile lui*) **infractorului**.
O să-**i** lege mâna (= *mâna ei*) cu un bandaj.
Pentru a-l imobiliza, infractorul a fost legat (de cei care l-au prins).
b. Manuscrisul va fi legat în piele.
c. Satul meu a fost legat de orașul învecinat printr-o șosea.
- a. **Si-a legat pachetul** (= ** pachetul său*) / *cărțile* (= ** cărțile sale*) / *șireturile* (= ** șireturile sale*) la pantofi.
Si-a legat prietenul (= *pe prietenul lui*) la ochi.
Leagă-ți câinele (= ** câinele tău*)!
S-a legat la degetul rănit cu un bandaj.
Pentru a nu cădea, alpinistul *s-a legat* de coechipierul său.
(p. 3,6) Pachetele *se* leagă (= sunt legate) cu sfoară.
b. (p. 3,6) Cărțile *se* leagă (= sunt legate) în pânză/ piele.

669. **LEGALIZĂ** (legalizează, să legalizeze, legalizat)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (către)...
- Sanda a legalizat *un act* la notariat.
I-ai legalizat *certificatul* (= *certificatul lui*) de naștere?
 Documentele au fost legalizate de notarul șef.
- B. *a-și legaliza*
 ceva
- Nu **și**-a legalizat încă *situația* (= * *situația lui*).
- C. *a se legaliza*
 cuiva
- (p. 3,6) Toate actele *se legalizează* (= sunt legalizate) la notariat.
 (p. 3,6) **I** s-a legalizat *situația* (= a fost legalizată *situația lui*) în instituția în care lucrează?

670. **LEGITIMĂ** (legitimează, să legitimeze, legitimat)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva pe cineva
 de (către)...
- a. Necunoașterea legii nu legitimează *încălcarea ei*.
 b. Bibliotecara a legitimat-o *pe Irina*.
 La ieșirea din țară **i**-a legitimat *copiii* (= *pe copiii ei*).
 Conducătorul auto a fost legitimat de un polițai.
- B. *a-și legitima*
 ceva
 pe cineva
- a. Cum **îți** legitimezi *atitudinea* (= *atitudinea ta*)?
 b. **V**-ați legitimat *pasagerii* (= *pe pasagerii voștri*) înainte de întoarcere?
 c. **Și**-a legitimat *fiiica* (= *pe fiiica lui*) după doi ani.
- C. *a se legitima*
- b. Ofițerul de poliție *s-a legitimat*.
 c. (p. 3,6) Copiii naturali *se legitimează* (= sunt legitimați) în urma unei acțiuni judecătorești.
 a. (p. 3,6) Pretențiile teritoriale nu *se legitimează* (= nu sunt legitimate).

671. **LEZĂ** (lezează, să lezeze, lezât)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (către)...
- a. Lovitura a lezat *membrele* șoferului.
 (fig.) În timpul discuției a lezat-o *pe Sanda*.
 (fig.) **I**-a lezat *mândria* (= * *mândria lui*).
 Accidentul **i**-a lezat *ochiul* (= *ochiul lui*) drept.
- b. Interesele (= *interesele lui*) **i**-au fost lezate de rudele lui apropiate (în timpul procesului).
- a. Integritatea (= *integritatea lui*) corporală **i**-a fost lezată de cei care l-au atacat.

B. *a-și leza*
ceva
pe cineva

- a. Căzând, **și**-a lezat *mâna* (= *mâna sa*) stângă.
(fig.) **Își** lezează *prietenii* (= *pe prietenii săi*) cu
glume nepotrivite.
- b. Prin atitudinea sa **își** lezează interesele
(= **interesele sale*).

672. **LIBERALIZĂ** (liberalizează, să liberalizeze, liberalizat)

I

A. ceva
de (cătore)...

Ministrul de resort va liberaliza *prețurile* produselor.
Rata dobânzilor a fost liberalizată (de conducerea
băncilor).

C. *a se liberaliza*

(p. 3,6) Schimbul valutar *s-a* liberalizat (= a fost
liberalizat).

673. **LIMITĂ** (limitează, să limiteze, limitat)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (cătore)...

Utilajele actuale limitează *posibilitățile* de folosire a
roboților.

Lui Radu i-au limitat *tema* (= *tema lui*) de cercetare.
Câmpia e limitată la N de un șir de coline.

B. *a-și limita*
ceva (la...)

Profesorul **și**-a limitat *activitatea* (= **activitatea sa*)
la scrierea unor articole.

C. *a se limita*

Prin aplicarea gipsului *se* limitează (= este limitată)
posibilitatea de deplasare a fracturii.

cuiva

Lui Paul i *s-a* limitat responsabilitatea (= a fost
limitată responsabilitatea **lui**).

la...

Cinematica *se* limitează (= **e limitată*) la descrierea
mișcărilor.

II

C. ~ SĂ...

Directorul *s-a* limitat SĂ asculte sugestiile inginerului.

674. **LINIȘȚÍ** (liniștește, să liniștească, liniștit)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (cătore)...

Medicamentul acesta liniștește *durerile* de dinți.

Mama *il* liniștește *pe Dănuț*.

I-am liniștit *suspiciunile* (= *suspiciunile lui*).

I-ați liniștit *copiii* (= *pe copiii ei*)?

Fetița a fost liniștită repede de bunica ei.

- B. *a-și liniști*
pe cineva
C. *a se liniști*

După accident n-am reușit să-**mi** liniștesc *prietenii*
(= *pe prietenii mei*).
Spre seară copilul s-a liniștit.
Furtuna s-a mai liniștit.

675. *LIPÍ* (lipéște, să lipească, lipít)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...

Ai lipit *plicul/timbrul*?
I-ai lipit *inelul* (= *inelul lui*) / *cazanul* (= *cazanul lui*)
de la baie?
Foile rupte au fost lipite de fratele lui.

- B. *a-și lipi*
ceva
C. *a se lipi*
cuiva

Nu **și**-a lipit încă *etichetele* (= *etichetele lui*).
(p. 3,6) **F**aianta nu *se lipește* (= nu este lipită) ușor.
Mierea **i** s-a lipit de degete (= de degetele **lui**).

676. *LIPSÍ* (lipséște, să lipsească, lipsít)

I

- A. din...
de la...
cuiva
B. *a-și lipsi*
ceva de...
pe cineva
C. *a se lipsi*
de...

a. Vlad o să lipsească din oraș câteva zile.
b. Din bibliotecă lipsesc multe cărți.
a. De ce ai lipsit de la cursuri?
b. **E**lenei **îi** lipsesc niște bani.
c. **Î**mi lipsesc foarte mult prietenii.
d. **Și**-a lipsit *familia* (= **familia sa*) de ajutor.
Și-a lipsit *copiii* (= *pe copiii săi*) de sprijin mate-
rial.
a. (p. 3) Să nu *se lipsească* de la cursuri!
e. **M**ă lipsesc de asemenea prieteni!

677. *LIVRÁ* (livrează, să livréze, livrát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)..
B. *a-și livra*
ceva
C. *a se livra*
prin...
dativ
cuiva

Ferma livrează zilnic *ouă* proaspete.
Fabrica a livrat **beneficiarului** *produsele* contractate.
Utilajul va fi livrat de o firmă cunoscută.
Uzina **își** livrează ritmic *produsele* (= *produsele sale*).
(p. 3,6) **M**arfa *se livrează* (= este livrată) dimineața
(prin poștă).
Restaurantului **i** *se vor livra* (= **îi** vor fi livrate)
150 kg de pește.
Mobila **îmi** va fi livrată la domiciliu.

678. LOCALIZĂ (localizează, să localizeze, localizat)

I

- A. ceva (pe...
cuiva ceva...
de (către)...
- a. Poți să localizezi (pe hartă) *insula* Borneo?
Poliția i-a localizat *mașina* (= *mașina lui*) furată.
- b. Acțiunea romanului a fost localizată de autor într-un oraș de munte.
- a. Zăcămintele de țitei au fost localizate din elicopter.
Virusul s-a localizat în faringe.
Boala i s-a localizat la plămâni.
- C. a se localiza (în...)
cuiva (la...)

679. LOCUÎ (locuiește, să locuiască, locuit)

I

- A. în...
la...
pe...
(împreună) cu...
de (către)...
- Sora mea locuiește într-un oraș industrial / în Franța.
Irina locuiește la Brașov / mine / nr. 14.
Am locuit pe strada aceasta.
Tudor locuiește (împreună) cu familia.
Casa cea veche este locuită de rudele noastre.
- C. a se locui
(p. 3) În epoca preistorică se locuia în peșteri.

680. LOVI (lovește, să lovească, lovit)

I

- A. ceva
- a. Jucătorul a lovit *mingea* cu piciorul stâng.
(fig.) Această lege lovește *firmele* mici.
- d. (fig.) Seceta a lovit *regiunile* din S-E.
- b. Am lovit-o pe *Angela* din greșeală.
- a. (fig.) Hotărârea conducerii lovește în interesele muncitorilor.
- d. Molima a lovit în vaci și în oi.
- a. **I**-ai lovit *mașina* (= *mașina lui*).
I-ai lovit *bicicleta* (= *bicicleta lui*) cu mașina.
- b. **I**-ai lovit *copilul* (= *pe copilul lui*).
- a. Autoturismul a fost lovit de un tractor.
- b. Magda a fost lovită de sora ei.
- c. (fig.) Dan a fost lovit de neîncrederea prietenilor săi.
- B. a-și lovi
ceva
- a. George **și**-a lovit *mașina* (= *mașina lui*).
- b. Ionel **și**-a lovit *prietenul* (= *pe prietenul lui*).
- C. a se lovi
unul pe altul
- a. (p. 3,6) Nu se lovește (= este lovită) așa mingea.
- b. Cei doi copii s-au lovit din greșeală.
(p. 3,6) **I** s-a lovit brațul (= a fost lovit brațul **lui**) stâng în timpul accidentului.
- de...
- a. *M*-am lovit de un copac / de ea / de multe greutateți în viață.
- la...
- S-a lovit ușor la cap.

I

- A. ceva
(de pe... / din... / de lângă...)
(de la...)
(de la... / până la...)
(de la...)
pe cineva (cu...)
cuiva ceva

de (către)...
- B. a-și lua
ceva

unul altuia

pe cineva
C. a se lua

cuiva

după...
- b. Ana ia numai *note* bune la școală.
a. Maria a luat *florile* de pe birou / din cameră / de lângă fereastră.
b. O să iau și *fructe* (de la piață).
c. Ion ia prea multe *medicamente*.
d. Iau *tramvaiul* (de la / până la Universitate).
e. Dana a luat o *boală* de piele (de la colega ei).
a. Ana *l-a* luat pe *Dorel* (cu ea) / la mare.
I-au luat *caietele* (= *caietele lui*) de pe masă.
b. O să-i iau *mamei flori*.
f. De ce *i-ai* luat *lui Dinu* cartea?
a. Scrisorile au fost luate de Mihai.
b. Prăjiturile vor fi luate de Mariana de la cofetăria aceasta.
c. Antibioticul *n-a* fost luat de bolnav la ore fixe.
c. Gripa a fost luată de toți copiii.
f. Bicicleta *i-a* fost luată de fratele lui.
- a. Raluca *și-a* luat *lucrurile* (= *lucrurile sale*) din dulap.
b. Sora mea *își* ia altă *mașină*.
Șerban și Paul *își* iau cadouri de Crăciun.
f. Cei doi copii *și-au* luat (unul altuia) *jucăriile* (= **jucăriile lor*).
c. **Ți-ai** luat *medicamentul* (= **medicamentul tău*)?
a. Mama *și-a* luat *fetițele* (= *pe fetițele sale*) cu ea.
(p. 3,6) Să *se* ia (= să fie luată) cu grijă vaza de cristal de pe masă!
b. (p. 3,6) De la piață *se* iau (= **sunt luate*) fructe proaspete.
c. (p. 3,6) Aspirina nu *se* ia (= **nu este luată*) înainte de masă.
d. De unde *se* ia (= **este luat*) autobuzul 311?
e. (p. 3,6) Boala asta *se* ia?
f. (p. 3,6) Să nu *se* ia (= să nu fie luate) lucrurile altuia!
g. (p. 3,6) **I s-a** luat permisul (= **a fost luat permisul lui*) de conducere.
h. Câinele *s-a* luat după noi.

I

- A. ~ o gustare / masa
 ~ cuvântul (la... / în...)
 ~ cuiva partea
 ~ parte la...
 ~ în considerare ceva
 ~ măsuri pentru... / de... / contra
 ~ exemplu de la...
 ~ naștere din...
 ~ sfârșit
 ~ cuiva tensiunea / pulsul / temperatura / sânge
 ~ pe cineva drept...
- B. ~ la revedere / rămas bun de la...
- La ora zece vom lua o gustare / masa.
 De ce n-ai luat cuvântul (la / în adunare)?
 De ce nu **i-ai** luat **Mariei** partea?
 O să iei parte la concurs?
 Luați în considerare toți **indicii** de plan?
 Au luat măsuri pentru **îmbunătățirea** calității produselor / contra risipei de energie / de rețehnologizare.
 Luați exemplu de la colegul vostru!
 Poporul român a luat naștere din simbioza dacilor cu romanii.
 Filmul a luat sfârșit la ora 23.
 Doctorul o să-**i** ia tensiunea / pulsul / temperatura / sânge.
 L-am luat drept altcineva.
 Irina nu **și-a** luat la revedere / rămas bun de la colegi.

II

- A. ~ în considerare CĂ...
 ~ măsuri SĂ...
- B. ~ permisiunea SĂ...
 ~ răspunderea SĂ...
- Luați în considerare CĂ e la prima abatere!
 Au luat măsuri SĂ sporească viteza de circulație a trenurilor.
Și-a luat permisiunea SĂ conducă el discuțiile / atace testamentul.
Îmi iau răspunderea SĂ anunț toți colegii.

682. **LUCRĂ** (lucrează, să lucreze, lucrat)

I

- A. ceva
 la...
 în..
 pe...
 cuiva ceva
 de (cătore)...
- a. Corina a lucrat *o bluză*.
 b. Valeria lucrează la bibliotecă.
 c. Virgil lucrează la ultimul capital al tezei de doctorat.
 b. Tata lucrează într-o uzină mare / grădină.
 Țăranii lucrează pe câmp.
 a. Mama **i-a** lucrat **Victoriei un fular**.
I-am lucrat *puloverul* (= *puloverul lui).
 Covorul a fost lucrat de Ana.

B. *a-și lucra*

ceva

a. Irina **își** lucrează o rochie albă.

Mama **și**-a lucrat *fusta* (= *fusta sa) în trei zile.

C. *a se lucra*

(p. 3,6) Covoarele acestea *se* lucrează (= sunt lucrate) la Cîsnădie.

cuiva

Pentru rolul acesta **Anei i se** va lucra (= îi va fi lucrată) o rochie de epocă.

b. (pers. 3) Duminica nu *se* lucrează.

d. (p. 3,6) Pământul *se* lucrează (= este lucrat) cu mașini perfecționate.

683. *LUNGÎ* (lungéște, să lungească, lungit)

I

A. *ceva*

a. Victor a mai lungit puțin *introducerea* lucrării de diplomă.

cuiva ceva
de (căt-re)...

Croitorul **i-a** lungit *paltonul* (= *paltonul lui*).

Fusta a fost lungită de croitoreasă.

Discuția a fost lungită (de participanți) cam mult.

B. *a-și lungi*

ceva

Și-a mai lungit *rochia* (= *rochia sa*).

C. *a se lungi*

pe... / în...

Petrecerea *s-a* lungit până dimineața.

b. Fiind obosit, *s-a* lungit pe canapea/în pat.

684. *LUPTĂ* (lúptă, să lúpte, luptat)

I

A. *cu...*

În decursul istoriei, românii au luptat cu mulți dușmani.

contra.../împotriva...
pentru...
în...

Luptați *contra/împotriva* risipei de energie!

Luptăm *pentru* menținerea păcii.

Bunicul a luptat *în* războiul de independență.

C. *a se lupta*

cu...

Mircea *s-a* luptat cu adversarul său o oră.

(pers. 3) În sport trebuie să *se* lupte cinstit.

unul cu altul

Cele două echipe *s-au* luptat pentru locul I.

II

A. ~ SĂ...

Luptăm SĂ obținem rezultate mai bune.

C. ~ SĂ...

Sportivul *se* luptă SĂ câștige o medalie.

M

685. **MAJORĂ** (majorează, să majoréze, majorát)

I

- A. ceva (cu...)
cuiva ceva
de (căt-re)...
B. *a-și majora*
ceva
C. *a se majora*
ceva
cu...
- Patronul a majorat *prețul* (cu 10%).
I-a majorat din nou *salariul* (= *salariul lui*).
 Retribuțiile au fost majorate în semestrul al II-lea.
- Și**-au majorat *perioada* (= *perioada lor*) de concediu.
- (p. 3,6) **I** s-au majorat veniturile (= au fost majorate veniturile **lui**).
- (p. 3,6) Bursele *se* majorează (= sunt majorate) cu 15%.

686. **MANEVRĂ** (manevrează, să manevréze, manevrát)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re)...
B. *a-și manevra*
ceva
pe cineva
C. *a se manevra*
- a. Mecanicul manevrează *trenul* spre triaj.
 b. (fig.) Sora lui *il* manevrează *pe Cristian* cum vrea.
- a. Patronatul **le** manevrează *fondurile* (= *fondurile lor*).
 Avionul a fost manevrat de pilot spre pista de aterizare.
- Și**-a manevrat *fondurile* (= *fondurile lui*) cum a putut mai bine.
- b. **Și**-a manevrat *colegii* (= *pe colegii lui*) cum i-a plăcut.
- a. (p. 3,6) Vehiculul acesta *se* manevrează (= este manevrat) ușor.

687. **MANIFESTĂ**¹ (manifestă, să manifesté, manifestát)

I

- A. ceva
de (căt-re)...
- Pacientul manifesta *simptome* de asfixie.
 Un interes deosebit pentru noul produs e manifestat de toate companiile comerciale.

B. *a-și manifesta*
ceva

În ziare corespondenții sportivi **și**-au manifestat *entuziasmul* (= *entuziasmul lor) pentru victoria obținută.

C. *a se manifesta*

(p. 3,6) În întreprindere *se* manifestă un interes deosebit pentru aplicarea de noi tehnologii.

prin...

Boala aceasta *se* manifestă prin febră ridicată, frisoane și pierderea apetitului.

ca...

S-a manifestat ca un dușman.

688. **MANIFESTĂ**² (manifestează, să manifesteze, manifestat)

I

A. pentru...
împotriva/contra...

Toți salariații institutului au manifestat pentru pace.
Tinerii manifestează contra/împotriva războiului.

C. *a se manifesta*

pentru.../contra... /
împotriva

(p. 3) Astăzi *se* manifestează pentru creșterea salariilor / împotriva șomajului.

689. **MARCA** (marchează, să marcheze, marcat)

I

A. ceva

a. Banca Națională va marca toate *obiectele* prețioase.
b. Anul 1990 marchează o importantă *schimbare* în economia României.

pe cineva
de (către)...

c. În acest meci, echipa noastră a marcat două *goluri*.
d. Mâine vom marca noul *teren* de sport.

b. Boala *îl* marchează profund *pe scriitor*.

a. Orice piesă turnată este marcată de autorul ei.
b. Un succes deosebit a fost marcat de sportivii acestui club.

c. Golul final a fost marcat de Gheorghe Hagi.

d. Bulevardul va fi marcat de serviciul de circulație.

B. *a-și marca*
ceva

Și-a marcat *locul* (= *locul său*) de parcare.

C. *a se marca*

a. (p. 3,6) Obiectele de metal prețios *se* marchează (= sunt marcate).

b. (p. 3,6) S-au marcat (= au fost marcate) unele creșteri în economie.

c. (p. 3,6) În repriza a doua s-au marcat (= au fost marcate) trei goluri.

c. (p. 3) S-a marcat dintr-un unghi diferit.

d. (p. 3,6) S-a marcat (= a fost marcat) terenul de tenis?

690. *MASĂ*¹ (masează, să maséze, masát)

I

- A. ceva   Acest aparat masează *membrele* inferioare ale bolnavului.
pe cineva pe...   A masat-o pe *Gabriela* pe spate.
cuiva ceva   I-am masat tot *corpul* (= *corpul lui*).
de (căt-re)...   Rodica a fost masată de colega ei după ora de sport.Ș
- B. a-și masa
ceva   Și-a masat *picioorul* (= * *picioorul său*).
pe cineva   (p. 3,6) Nu se masează pacientul imediat după masă.
- C. a se masa
unul pe altul   Sportivii s-au masat unii pe alții.
cuiva   (p. 3,6) I s-a masat inima (= a fost masată inima lui)
până și-a reluat bătăile regulate.

691. *MASĂ*² (masează, să maséze, masát)

I

- A. ceva   Au masat *trupe* la graniță.
pe cineva   I-au masat pe *manifestanți* în piața teatrului.
cuiva pe cineva   I-au masat *simpatizanții* (= pe *simpatizanții lui*)
aproape de tribună.

692. *MĂRGINÍ* (mărginește, să mărginească, mărginit)

I

- A. ceva   a. În partea de sud, Dunărea mărginește teritoriul României.
de (căt-re)...   La sud-est, teritoriul României e mărginit de Marea Neagră.
- B. a-și mărgini
ceva la...   b. Istoricii și-a mărginit *cercetarea* (= * *cercetarea sa*) la perioada interbelică.
- C. a se mărgini
cu...   a. La nord și la nord-est, România se mărginește cu Ucraina.
la...   b. Renovarea teatrului s-a mărginit la refacerea scenei și a instalației electrice.

II

- C. ~ SĂ...   b. Aurel s-a mărginit SĂ descrie fenomenul, fără a-l explica.

693. **MĂRI** (mărește, să mărească, mărit)

I

- A. ceva Vom mări *atelierelor* de reparații.
cuiva ceva **Lui Radu i-au mărit salariul** (= *salariul lui*).
de (căt-re)... Suprafața livezii a fost mărită de conducerea fermei.
- B. *a-și mări*
ceva Delta Dunării **își mărește suprafața** (= * *suprafața sa*)
în fiecare an.
- C. *a se mări* (p. 3,6) Producția de cereale *se mărește* (= *este
mărită) an de an.
cuiva (p. 3,6) **Silviei i se va mări bursa** (= va fi mărită bursa ei).
cu... (p. 3,6) Salariile *se vor mări* (= vor fi mărite) cu cca 15%.

694. **MĂSURĂ** (măsoară, să măsoare, măsurat)

I

- A. ceva a. Acest aparat măsoară *intensitatea* curentului
electric.
cu... Măsoară lungimea sălii cu ruleta.
în... Măsurăm tensiunea curentului electric în wați.
cuiva ceva Vânzătorul **i-a măsurat 2 metri** de stofă.
I-am măsurat camera (= *camera lui*).
de (căt-re)... Suprafața terenului a fost măsurată de echipa I.
- B. *a-și măsura*
ceva Vecinul meu **își măsoară grădina** (= * *grădina lui*).
b. Sportivii **și-au măsurat forțele** (= * *forțele lor*).
- C. *a se măsura*
în... a. (p. 3,6) Mărimea atomilor *se măsoară* (= este
măsurată) în angstromi.
cuiva **Bolnavului i se măsoară cantitatea** (= *este
măsurată cantitatea lui) de zahăr în sânge.
cu... Temperatura *se măsoară* (= este măsurată) cu
termometrul.
b. Nu *mă* pot măsura cu tine.

695. **MÂNCĂ** (mănâncă, să mănânce, mâncat)

I

- A. ceva Mănâncă *fructele!*
cuiva ceva Tu **i-ai mâncat sandvișul** (= *sandvișul lui*)?
la... Mâncăm la restaurant / la ora douăsprezece.
cu... Deseară mâncăm cu prietenii noștri.
Mănâncă pâine cu unt !
Nu mânca cu mâna !

de (căt-re)...	Prăjitura fusese mâncată de Irina.
B. a-și mânca ceva	Ana și-a mâncat <i>înghețata</i> (= <i>înghețata sa</i>).
C. a se mânca cuiva	(p. 3, 6) Sarmalele <i>se</i> mănâncă (= * sunt mâncate) cu mămăligă. Lui Nelu i s-a mâncat porția (= a fost mâncată porția lui) de tort. (p. 3) La restaurant <i>se</i> mănâncă bine.

696. **MECANIZĂ** (mecanizează, să mecanizeze, mecanizat)

I

A. ceva de (căt-re)...	Vom mecaniza toate <i>muncile</i> manuale. În secția aceasta, procesul de producție a fost mecanizat de un grup de ingineri.
C. a se mecaniza	(p. 3,6) Agricultură <i>s-a</i> mecanizat (= a fost mecanizată) în câțiva ani.

697. **MENTȚINE** (menține, să mențină, menținut)

I

A. ceva pe cineva în.../ ca...	Prășitul menține <i>umiditatea</i> necesară plantelor. Cine <i>l-a</i> menținut <i>pe Andrei</i> în postul de redactor / ca redactor?
cuiva ceva de (căt-re)...	Consumul de sare îi menține <i>tensiunea</i> (= * <i>tensiunea</i> lui) ridicată. Inginerul Matei a fost menținut (de conducerea uzinei) ca șef de secție.
B. a-și menține ceva pe cineva	Fiul lui și menține <i>hotărârea</i> (= * <i>hotărârea sa</i>) de a deveni fizician. Și-a menținut <i>secretara</i> (= <i>pe secretara sa</i>) în post.
C. a se menține la... cuiva...	Seceta <i>se</i> va mai menține câțva timp. (p. 3,6) La acest produs <i>s-a</i> menținut (= a fost menținut) un preț constant. Producția de cărbune <i>se</i> menține la un nivel ridicat. (p. 3,6) I se va menține postul (= va fi menținut postul lui) de laborant-șef.

698. **MENȚIONĂ** (menționează, să menționeze, menționat)

I

A. ceva pe cineva (ca...)	Articolul menționează <i>descoperirea</i> unei noi particule elementare. Documentul <i>il</i> menționează <i>pe Eminescu</i> ca bibliotecar la Iași.
------------------------------	---

- cuiva ceva
de (către)... (în...)
- I-ai menționat *numele* (= *numele lui*)?
Lucrarea ta a fost menționată de profesorul Ștefănescu
în referat.
- B. *a-și menționa*
ceva
pe cineva
- Ți-ai menționat toate *articolele* (= *articolele tale*) în
dosar?
Menționează-ți toți *colaboratorii* (= *pe toți*
colaboratorii tăi)!
- C. *a se menționa*
cuiva...
- (p. 3,6) În articol *se* menționează (= sunt menționate)
ultimele rezultate ale cercetărilor.
(p. 3,6) În bibliografie, **profesorului i** s-au menționat
toate lucrările (= au fost menționate toate lucrările
lui).

II

- A. ~ CĂ...
- Menționăm CĂ toate echipele de filmare și-au
îndeplinit obligațiile.
- C. ~ CĂ...
- (p. 3) În capitolul I *se* menționează CĂ descoperirea
aparține arheologilor clujeni.

699. MÉRGE (mérge, să meargă, mérs)

I

- A. la...
- a. Deseară mergem la teatru.
b. De la toamnă, Sanda o să meargă la școală.
- cu...
- a. Mergi cu noi?
O să mergem cu tramvaiul.
Trenul merge cu 160 km pe oră.
Am mers mult prin pădure.
Radu merge spre stadion.
- prin...
spre...
- cu... / la...
- c. Pantofii tăi nu merg cu/la rochia asta.
a. De câteva zile nu-**i** merge mașina (= mașina **lui**).
d. Culoarea asta nu-**i** merge.
- cuiva
- a. (pers. 3) Pe aici *se* merge la cabana „Trei Brazi”?
- C. *a se merge*

EXPRESII

- A. ~ cuiva bine/rău
- Lui Radu îi** merge mai bine.

700. METAMORFOZĂ (metamorfozează, să metamorfozeze, metamorfozât)

I

- A. ceva în...
pe cineva
cuiva ceva
- a. Sculptorul a metamorfozat *marmura* într-o statuie.
(fig.) Succesul **l-a** metamorfozat *pe Sorin*.
(fig.) Educația **i-a** metamorfozat *caracterul*
(= *caracterul lui*).

- de (către)... în... În milioane de ani pădurile au fost metamorfozate în zăcăminte de cărbune.
- B. *a-și metamorfoza ceva* (fig.) **Și**-a metamorfozat *comportamentul* (= *comportamentul său*).
- C. *a se metamorfoza*
- în... b. Larvele *s*-au metamorfozat în fluturi.
- cuiva a. (p. 3,6) (fig.) Cu timpul, tinerei *i s*-a metamorfozat înfățișarea / concepția despre viață.

701. *MICȘORĂ* (micșorează, să micșoreze, micșorât)

I

- A. *ceva* Au micșorat *spațiile anexe*.
- cuiva ceva* **I**-ai micșorat *bluza* (= *bluza ei*)?
- de (către)... Producția de cereale a fost micșorată de condițiile meteorologice nefavorabile.
- B. *a-și micșora* Fenomenul **și**-a micșorat *intensitatea* (= **intensitatea sa*).
- C. *a se micșora* Numărul bolilor incurabile *se micșorează* constant.
- cu... / la...* (p. 3,6) *S*-a micșorat (= a fost micșorată) *dobânda*?
- cuiva* Numărul concurenților *s*-a micșorat *cu / la 50*.
- (p. 3,6) **I** *se va micșora bursa* (= *bursa lui va fi micșorată*)?

702. *MILITĂ* (militează, să militeze, militat)

I

- A. *pentru...* Organizația Națiunilor Unite militează pentru pacc.
- contra... / împotriva...* Organizațiile pacifiste din întreaga lume militează contra / împotriva războaielor.
- C. *a se milita*
- pentru...* (p. 3) În țările democratice *se militează* pentru drepturile omului.
- împotriva...* (p. 3) În ultimii ani *s*-a militat intens împotriva poluării mediului.

703. *MINIMALIZĂ* (minimalizează, să minimalizeze, minimalizat)

I

- A. *ceva* Fumătorii minimalizează *pericolul* îmbolnăvirii de tabagism.
 cuiva *ceva* Colegii **i-au** minimalizat *meritele* (= *meritele lui*).
 de (către)... Urmările secetei prelungite au fost minimalizate de Ministerul Agriculturii.
- B. *a-și minimaliza*
ceva **Și-a** minimalizat *capacitatea* (= * *capacitatea lui*) de asimilare a materiei.
- C. *a se minimaliza*
cuiva (p. 3,6) Să nu *se* minimalizeze (= să nu fie minimalizată) importanța lecțiilor recapitulative!
 (p. 3,6) **Lui Florin i s-a** minimalizat aportul la alcătuirea referatului (= a fost minimalizat aportul **lui**).

704. *MINȚI* (mînte, să mîntă, mințit)

I

- A. *pe cineva* Prietena mea nu *m-a* mințit niciodată.
cuiva pe cineva **I-am** mințit *fratele* (= *pe fratele lui*).
 de (către)... Radu a fost mințit de Ioana.
- B. *a-și minți*
pe cineva Nu **și-a** mințit niciodată *părinții* (= *pe părinții lui*).
- C. *a se minți*
unul pe altul Cei doi soți nu *se* mint.
 (p. 3) În unele publicații *se* mînte cam mult.

705. *MIRĂ* (se miră, să se mire, mirat)

I

- A. *pe cineva* Spusele tale *m-au* mirat.
 C. *a se mira*
 de... (Nu) *mă* mir de succesul tău.

II

- C. ~ CĂ... Se miră CĂ n-a reușit la examen.
 DACĂ... Nu s-ar mira DACĂ ar câștiga concursul.
 CE... S-a mirat CE mare a crescut fetița.
 CÂT... S-a mirat CÂT de frumoasă s-a făcut colega ei.

706. **MIROSÍ** (miroáse, să miroasă, mirosít)

I

- A. ceva Am mirosit *un trandafir*.
 Pisica a mirosit *peștele*.
 pe cineva Câinele *l-a* mirosit *pe Vlăduț*.
 cuiva ceva Câinele polițist *i-a* mirosit *urmele* (= *urmele lui*).
 de (căt-re) Urma mistrețului a fost mirosită de ogari.
 a... Miroase a flori de tei / hidrogen sulfurat.
- B. *a-și mirosi*
 ceva Vulpea **își** miroase atentă *culcușul* (= *culcușul său*).
 pe cineva Câțelul **își** miroase întotdeauna *stăpânul* (= *pe stăpânul său*).
- C. *a se mirosi*
 unul pe altul Căii *se* miroseau nervoși.

707. **MIȘCĂ** (mișcă, să miște, mișcát)

I

- A. ceva a. Radu a mișcat *masa* fără să vrea.
 pe cineva Nu mișcați *bolnavul* !
 de (căt-re)... b. (fig.) Spusele tale *m-au* mișcat.
 a. Aparatele au fost mișcate din loc de fratele meu.
- B. *a-și mișca*
 ceva Accidentatul nu-și mișca *picioarele* (= **picioarele sale*).
- C. *a se mișca*
 dativ Pământul *se* mișcă în jurul soarelui.
 (p. 3,6) **Ceasului** nu **i** *se* mișcă acele (= acele **lui**).
 (p. 3,6) În cursul experienței să nu *se* miște (= să nu fie mișcate) eprubetele !

708. **MODERNIZÁ** (modernizează, să modernizeze, modernizát)

I

- A. ceva Vom moderniza toate *cartierele* orașului.
 cuiva **I-am** modernizat *locuința* (= *locuința lui*).
 dativ Acestei **secției** **i-au** modernizat tot *utilajul* (= *utilajul secției*).
 de (căt-re)... Fabrica a fost modernizată de un grup de arhitecți.
- B. *a-și moderniza*
 ceva Iulia **și-a** modernizat *apartamentul* (= **apartamentul său*).

C. *a se moderniza*

În ultimul timp **te-ai modernizat**.

Procesele tehnologice *s-au modernizat* (= au fost modernizate) în ultimele luni.

dativ

(p. 3,6) **Oraşului nostru i se vor moderniza străzile** (= vor fi modernizate străzile **lui**).

709. **MODIFICĂ** (modifică, să modifice, modificat)

I

A. *ceva*

Ana a modificat *planul* casei.

cuiva ceva
de (căt-re)...

Croitorul o să-**i** modifice *paltonul* (= *paltonul lui*).
Casa a fost modificată de un arhitect.

B. *a-şi modifica*

ceva

Materialele semiconductoare **îşi** modifică *proprietăţile*
(=* *proprietăţile lor*).

Şi-a modificat singură *rochia* (= * *rochia ei*).

C. *a se modifica*

(p. 3,6) Structura societăţii *s-a modificat* în decursul
veacurilor.

dativ

Vagonului i s-a modificat gabaritul (= a fost modificat
gabaritul **vagonului**).

cuiva

Lui Mircea nu i s-a modificat *comportarea*
(= *comportarea lui*).

(p. 3, 6) Itinerarul excursiei *s-a modificat* (= a fost
modificat).

710. **MONTĂ** (montează, să monteze, montat)

I

A. *ceva* (la...)

a. Mecanicul montează *filtrul* de ulei (la maşină).

b. Regizorul o să monteze un nou *spectacol* la Teatrul
Naţional.

cuiva ceva

a. **I-a montat** un *safir* la inel ?

O să-**ţi** montez eu *contorul* (= *contorul tău*) electric.

de (căt-re)...

Aparatul a fost montat în laborator (de specialist).

b. Spectacolul acesta a fost montat de curând de un
regizor renumit.

B. *a-şi monta*

ceva

Vlad **şi**-a montat o *antenă* / *antena* (= *antena sa*) de
televizor parabolică pe casă.

- C. *a se monta* a. (p. 3, 6) Piesele unui automobil *se montează* (= sunt montate) pe bandă rulantă.
 dativ **Autoturismului i s-a montat** (= **i-a** fost montat) un indicator stereo.
 cuiva a. (p. 3, 6) **I se va monta** (= **fi** va fi montat) un duș.

711. **MOȘTENÍ** (moștenește, să moștenească, moștenit)

- I
- A. ceva Familia Alexe a moștenit *un apartament*..
 ceva de la... A moștenit *o mașină* de la un unchi.
 pe cineva Copiii *l-au moștenit pe tatăl* lor.
 cuiva ceva O să-**i** moștenească *averea* (= *averea lui*) / *caracterul* (= *caracterul lui*).
 cuiva ceva / pe **I-ai moștenit *averea*** (= *averea ei*) / *părinții* (= *pe părinții ei*).
 cineva
 de (cătrec).... Vila a fost moștenită de rudele apropiate.
 B. *a-și moșteni* Nu **și-a** moștenit *mătușa* (= *mătușa ei*).
 pe cineva (p. 3, 6) De obicei însușirile părinților *se moștenesc* (= sunt moștenite) de copii.
 C. *a se moșteni* Educația *se moștenește* din familie.
 din... După lege, soții *se moștenesc* unul pe altul.
 unul pe altul

712. **MULTIPLICĂ** (multiplică, să multiplice, multiplicat)

- I
- A. ceva (la...) Ai multiplicat *actele* (la xerox) ?
 cuiva ceva **I-a multiplicat *cursul*** (= *cursul lui*) de anatomie.
 de (cătrec).... Fotografia a fost multiplicată în zece exemplare.
 B. *a-și multiplica* O să-**și** multiplice toate *notițele* (= *notițele lui*).
 ceva (p. 3, 6) Hârtia monedă nu *se multiplică* (= nu este multiplicată) la xerox.
 C. *a se multiplica* (p. 3, 6) **I s-a multiplicat** certificatul de naștere (= a fost multiplicat *certificatul lui*)?
 cuiva În cazul unei tumori, celulele *se multiplică* haotic.

713. **MULȚUMÍ** (mulțumește, să mulțumească, mulțumit)

- I
- A. ceva a. Profitul realizat n-a mulțumit *conducerea* firmei.
 pe cineva Răspunsul tău *l-a mulțumit pe profesor*.
 cuiva (pentru)... b. **I-ai mulțumit colegului** tău (pentru ajutor) ?

- B. *a-și mulțumi*
pe cineva
unul altuia
- C. *a se mulțumi*
cuiva
cu...

- a. Silvia nu **și-a** mulțumit *părinții* (= pe părinții **săi**).
b. Elena și Rodica **și-au** mulțumit pentru feliicitări.
(p. 3) Pentru orice serviciu *se* mulțumește.
(p. 3) **I s-a** mulțumit **doctorului** pentru ajutor ?
a. Radu nu *s-a* mulțumit cu acest răspuns.

II

- C. ~ SĂ...

Ana *s-a* mulțumit SĂ ia nota 7.

714. *MUNCÍ* (muncéște, să muncească, muncít)

I

- A. ceva
pe cineva
în... / la...
de (căt-re)...
- B. *a-și munci*
ceva
- C. *a se munci*

- Ion muncește *pământul*.
(fig.) *Mă* muncește un gând.
Ei au muncit trei ani în fabrică / la „Electronica”.
Ogoarele sunt muncite de țărani.
Își muncește *grădina* (= *grădina sa) cu pricepere.
(p. 3) **În** acest atelier *se* muncește bine.
(p. 3,6) Pământul *se* muncește (= este muncit) greu.

715. *MURDĂRÍ* (murdărește, să murdărească, murdărit)

I

- A. ceva
pe cineva cu.../de...
cuiva ceva (de.../cu...)
de (căt-re)...
- B. *a-și murdări*
ceva
- C. *a se murdări*
pe...
cu...
de...
unul pe altul
cuiva

- Copiii au murdărit *farfuriile / covorul*.
O mașină a murdărit-o *pe Carmen* (de noroi).
I-a murdărit *bluza* (= *bluza ei*) (de / cu cemeală).
Autoturismul a fost murdărit de copii.
Și-a murdărit *rochia* (= *rochia sa) / *măinile*
(= *măinile sale).
Lucrurile albe *se* murdăresc ușor.
M-am murdărit pe mâini.
Ionuț *s-a* murdărit cu ciocolată.
Unde *te-ai* murdărit de noroi ?
Jucându-se, copiii *s-au* murdărit (unii pe alții).
(p. 3, 6) **I s-a** murdărit *gulerul* (= a fost murdărit
gulerul lui / gulerul lui s-a murdărit).

716. *MURÍ* (moäre, să moără, murít)

I

- A. de... Câinele a murit de bătrânețe.
la... Bunicul lui a murit la optzeci de ani.
pentru... Ei au murit pentru patrie.
cuiva **Lui Radu i-a murit o mătușă (= mătușa lui).**
C. a se muri (p. 3) Dintr-o boală ca asta nu se moare.

717. *MUTÁ* (múta, să múte, mutát)

I

- A. ceva a. O să mut *biroul* lângă fereastră.
pe cineva (de la... la...) *L-au mutat pe Petre* (de la contabilitate la caserie)?
(din... în) *L-au mutat pe Victor* din grupa I în grupa a V-a.
cuiva ceva *I-am mutat lucrurile* (= *lucrurile lui*) în dulapul
acesta.
cuiva pe cineva b. O să-i mutăm părinții (= *pe părinții lui*) la Ploiești.
de (căt-re)... a. Tabloul a fost mutat de mine (în altă cameră).
B. a-și muta Oana o să-și mute *cărțile* (= *cărțile ei*) pe alt raft.
ceva b. **Și-a mutat sora** (= *pe sora sa*) într-o casă nouă.
pe cineva a. Biblioteca *se mută* (= este mutată) la parter.
C. a se muta În curând Raluca *se va muta* într-un apartament
nou.
cuiva **I s-au mutat lucrurile** (= *lucrurile lui* au fost
mutate) în camera de vizavi.
b. **Mi s-au mutat copiii** (= *copiii mei*) la oraș.

N

718. *NÁȘTE* (naște, să nască, născút)

I

- A. ceva b. Atitudinea lui naște *neîncredere*.
pe cineva a. Mama *l-a născut pe fratele* meu la șapte luni.
cuiva pe cineva Ce a născut Ana? - *Băiat sau fată?*
de (căt-re).. Ce *i-a născut nevasta?* - *O fetiță.*
Viorica a fost născută la Constanța.
B. a-și naște Elena **și-a născut toții copiii** (= *pe copiii săi*) la
maternitatea Giulești.

C. *a se naște*

a. Sora mea *s-a* născut (= *a fost născută) la 22 mai 1979.

cuiva

Lui Șerban i *s-a* născut al treilea copil (= copilul **său**).

(p. 3) Astăzi *se* naște mai ușor decât în trecut.

b. Proiectul acesta *s-a* născut în atelierul nostru.

din...

a. *S-a* născut din părinți intelectuali.

719. **NEDREPTĂȚI** (nedreptățește, să nedreptățească, nedreptățit)

I

A. *ceva*

Au nedreptățit *o clasă* întregă.

pe cineva

Dându-i o notă mică, profesorul *l-a* nedreptățit *pe Alexandru*.

cuiva pe cineva
de (către)...

Le-au nedreptățit *copilul* (= *pe copilul lor*).

A fost nedreptățit **de familie**.

B. *a-și nedreptăți*

pe cineva

Nu-**și** nedreptățește *prietenii* (= *pe prietenii lui*).

C. *a se nedreptăți*

unul pe altul

Să nu *vă* nedreptățiți (unul pe altul) niciodată !

720. **NEGĂ** (neagă, să nege, negat)

I

A. *ceva*

Inculpatul a negat *faptele*.

cuiva ceva
de (către)...

I-a negat *spusele* (= *spusele lui*).

Probele au fost negate de către avocat.

B. *a-și nega*

ceva

Și-a negat *paternitatea* (= * *paternitatea sa*) / *afirmațiile* (= * *afirmațiile sale*).

C. *a se nega*

cuiva

(p. 3, 6) *S-a* negat (= a fost negat) amestecul unor puteri străine în treburile interne ale statului.

(p. 3, 6) **I** *s-a* negat colaborarea la tratat (= a fost negată colaborarea **lui**).

II

A. ~ CĂ...

A negat CĂ a participat la manifestație.

CE...

Au negat CE au declarat mai înainte.

C. ~ CĂ

(p. 3) În declarație *se* neagă CĂ a colaborat cu infractorul.

721. *NEGLIJĂ* (neglijcăză, să neglijeză, neglijat)

I

- A. ceva Dan a neglijat *învățătura* în ultima vreme.
 pe cineva Elena a cam neglijat-o *pe prietena ei*.
 cuiva ceva **I**-a neglijat *sfaturile* (= *sfaturile lui*).
 cuiva pe cineva **I**-a neglijat *copilul* (= *pe copilul ei*).
 de (către)... Fetița a fost neglijată de părinți.
- B. *a-și neglijă* **Și**-a neglijat *sănătatea* (= *sănătatea lui*).
 ceva **Nu-ți** neglijă *părinții* (= *pe părinții tăi*)!
 pe cineva
- C. *a se neglijă* **S**-a neglijat (= a fost neglijată) conservarea stratului
 de ozon.
 unul pe altul Ana și Lucia *se neglijază* de multă vreme.
 cuiva (p. 3, 6) **I** s-au neglijat copiii (= au fost neglijăți
 copiii ei).

II

- A. ~ SĂ... A neglijat SĂ se trateze de astenie.
 C. ~ SĂ... (p. 3) **S**-a neglijat SĂ se publice la timp această știre.

722. *NEGOCIA* (negociază, să negocieze, negociat)

I

- A. ceva Expertul a negociat *tranzacția*.
 cu... Expertii au negociat cu partenerii externi.
 cuiva ceva... Liderul sindical **le**-a negociat *salariile* (= *salariile lor*).
 de (către)... Convenția culturală a fost negociată de ministrul
 culturii.
- B. *a-și negocia* **Și**-au negociat *retribuțiile* (= *retribuțiile lor*).
 ceva
- C. *a se negocia* (p. 3, 6) **S**-au negociat (= au fost negociate) prețurile
 unor mărfuri.
 dativ (p. 3, 6) **Utilajului i** s-a negociat prețul (= a fost
 negociat prețul lui).

723. *NEUTRALIZĂ* (neutralizează, să neutralizeze, neutralizat)

I

- A. ceva a. Organele de poliție au neutralizat o *bandă* de
 traficantși.
 b. Ai neutralizat *substanța* studiată ?

- pe cineva a. Dacă bolnavul e turbulent, să-*l* neutralizați cu tranchilizante!
- de (către)... Argumentația lui a fost neutralizată de contra-argumentele colegilor.
- B. *a-și neutraliza*
pe cineva a. Boxerul **și**-a neutralizat *adversarul* cu o lovitură
- C. *a se neutraliza*
unul pe altul (p. 3, 6) Sucul gastric *se* neutralizează (= este neutralizat) cu pansamente gastrice.
b. În contact direct, cele două substanțe *se* neutralizează.

724. *NOTĂ* (notează, să noteze, notât)

I

- A. ceva
cu...
pe cineva a. Notează *titlul* pe fișă !
b. Profesorul a notat *lucrarea* cu nota 8.
a. *Pe sora* ta au notat-*o* pe lista participanților la concurs ?
b. *Pe primul concurent* *l*-au notat cu nota 9.
- cuiva ceva
cu...
cuiva pe cineva
de (către)... a. **I**-am notat *adresa* (= *adresa lui*) în carnetul meu.
I-am notat *adresa* ta în carnet.
b. **I**-ai notat *fiul* (= *pe fiul lui*) cu nota 7.
a. Observația a fost notată de secretară în procesul verbal.
b. George a fost notat de examinator cu nota maximă.
- B. *a-și nota*
ceva a. **Și**-a notat *numărul* meu de telefon.
Își notează *poeziile* (= *poeziile sale*) într-un caiet.
b. Profesorul Marinescu **își** notează *elevii* (= *pe elevii săi*) cu severitate.
- C. *a se nota*
cuiva a. (p. 3,6) *S*-au notat toate sugestiile ?
b. (p. 3,6) Răspunsurile *se* notează (= sunt notate) cu note între unu și zece.
a. (p. 3,6) **Savantului i** *s*-a notat numele (= a fost notat numele **lui**) în cartea de onoare.
b. (p. 3,6) *Lucrarea i* *s*-a notat (= a fost notată *lucrarea lui*) cu nota 9.

II

- A. ~ CĂ...
 B. ~ CĂ...
 C. ~ CĂ...
 SĂ...
- a. A notat CĂ nu s-a realizat planul de investiții.
 Și-a notat CĂ mâine va avea loc congresul / se va deschide expoziția.
 (p. 3) S-a notat CĂ fabrica trebuie să intre în reparații capitale.
 (p. 3) S-a notat SĂ i se trimită instrucțiunile acasă?

725. NUMĂRĂ (numără, să numere, numărat)

I

- A. ceva
 pe cineva
 printre...
 cuiva ceva
 de (cătore)...
- B. a-și număra
 ceva
- C. a se număra
 cuiva
 printre...
- a. Ai numărat *bani* / *cărțile* ?
 Așezându-i în bănci, învățătorul i-a numărat *pe copii*.
 b. *Pe Tudor îl* număr printre prietenii mei.
 a. O să-i număr *revistele* (= *revistele lui*) mai târziu.
 Banii au fost numărați de casier.
 Și-a numărat *valizele* (= * *valizele sale*) ?
 (p. 3,6) Pentru hemogramă *se* numără (= sunt numărate) hematiile.
 (p. 3,6) **I** s-au numărat absențele ? (= au fost numărate absențele **lui**)?
 b. Printre aceste materii prime *se* numără hidrocarburile și compușii derivați.
 G. Enescu *se* numără (= * e numărat) printre marii muzicieni ai lumii.

726. NUMÎ (numește, să numească, numît)

I

- A. ceva
 pe cineva
 printre...
 cuiva pe cineva
 de (cătore)...
- a. Numiți *vârful* cel mai înalt din masivul Făgăraș!
 b. Cum veți numi noul *cinematograf*?
 c. *Pe fiul* lor l-au numit Alexandru.
 d. L-au numit *pe Virgil* în funcția de director general.
 e. Printre participanți l-au numit și *pe Ion*.
 d. **I**-au numit *fiul* (= *pe fiul lui*) subsecretar de stat.
 c. A fost numit de prieteni „Sfinxul”.
 d. A fost numit (de comitetul de redacție) redactor - șef.

B. *a-și numi*

ceva

pe cineva

C. *a se numi*

unul pe altul

cuiva

c. Camil Petrescu **și**-a numit *romanul* (= *romanul său*) „Patul lui Procust”.

b. **Și**-a numit *nepotul* (= *pe nepotul său*) într-un post bun.

a. **Și**-a numit *copiii* (= *pe copiii său*) Anca și Matei.

c. Cum *vă* numiți ?

(p. 3,6) Cartierul acesta *se* numește (= este numit) Militari.

b. (p. 3. 6) În aceste posturi *se* vor numi (= vor fi numiți) tineri absolvenți.

a. S-au numit unul pe altul în toate felurile.

b. *Se* va numi (= va fi numit) un avocat din oficiu.

a. Cum *i se* numeau părinții ? (= cum erau numiți părinții **lui**?)

O

727. *OBIȘNUȚ* (obișnuiește, să obișnuiească, obișnuit)

I

A. pe cineva cu...

cuiva pe cineva cu...

de (căt-re) cu...

B. *a-și obișnui*

pe cineva cu...

C. *a se obișnui*

cu...

cuiva

Mama *l*-a obișnuit pe Dănuț cu apa rece.

I-am obișnuit *copiii* (*pe copiii lui*) cu disciplina.

Ea a fost obișnuită de părinți cu hărnicia.

Și-a obișnuit *frații* (= *pe frații săi*) cu munca.

Elena *se* va obișnui cu noii săi colegi.

Ochii (= ochii **lui**) **i** s-au obișnuit cu ochelarii cei noi.

(p. 3, 6) În aceste cazuri *se* obișnuiește imobilizarea membrului fracturat.

II

A. ~ SĂ...

pe cineva SĂ...

de (căt-re)... SĂ...

Radu obișnuiește SĂ facă o plimbare după masă.

Mama *l*-a obișnuit *pe Ionuț* SĂ se spele cu apă rece.

George a fost obișnuit de bunicul său SĂ se scoale devreme.

B. ~ SĂ...

Și-a obișnuit prietenii SĂ-l aștepte.

C. ~ SĂ...

Elena *se* va obișnui SĂ colaboreze cu noi.

728. **OBLIGÁ** (obligă, să obligé, obligát)

I

- A. ceva la... Au obligat *uzina* la plata unor daune.
 pe cineva la... Comisia *il* obligă la revizuirea planurilor.
 de (căt-re)... la... Irina a fost obligată la această decizie de starea
 sănătății ei.
- B. *a-și obliga*
 pe cineva la... **Și**-a obligat *colegii* (= *pe colegii săi*) la eforturi
 sporite.
- C. *a se obliga*
 la... Dan *s-a* obligat la achitarea ratelor în termenul
 prevăzut.

II

- A. ~ ceva SĂ... Au obligat *întreprinderea SĂ* plătească despăgubiri.
 pe cineva SĂ... Comisia *il* obligă SĂ revizuiască proiectul.
 de (căt-re) SĂ... Irina a fost obligată de medic SĂ se pensioneze
 temporar.
- B. ~ pe cineva SĂ... **Și**-a obligat *colaboratorii* (= *pe colaboratorii săi*)
 SĂ lucreze mai bine.
- C. ~ SĂ... Dan *s-a* obligat SĂ achite datoria la bancă.

729. **OBOSÍ** (obosește, să obosească, obosít)

I

- A. ceva Efortul intelectual prelungit obosește *sitemul nervos*.
 pe cineva Discuția *l-a* obosit *pe doctor*.
 cuiva ceva Lumina slabă **ii** obosește *ochii* (= *ochii **lui**).
- B. *a-și obosi*
 ceva Ducând o viață nerațională, Nelu **și**-a obosit *inima*
 (= *inima sa).
- pe cineva Discutând îndelung, Radu **și**-a obosit *colegii* (= *pe*
colegii săi).

II

- C. ~ SĂ... (fig.) Bogdan nu *s-a* obosit SĂ ne asculte părerea.

730. **OBSERVÁ** (observă, să observe, observát)

I

- A. ceva N-ai observat *mașina* albastră ?
 pe cineva L-am observat *pe Sandu* ieșind din pădure.
 cuiva ceva I-ai observat *privirea* (= *privirea lui*)?
 de (căt-re)... Fenomenul a fost observat de mulți savanți.

- B. *a-și observa*
ceva
pe cineva
- C. *a se observa*
unul pe altul
cuiva
- Copilul **și-a** observat imediat *greșeala* (= *greșeala sa).
- Mama **își** observă *copilul* (= *pe copilul său*).
(p. 3, 6) De aici *se* observă (= *este observat) doar vârful cel mai înalt al munților.
- Concurenții *se* observau cu atenție.
- Virginiei i** s-a observat lipsa (= a fost observată lipsa ei).

II

- A. ~ CĂ...
DACĂ...
CE...
CINE...
CARE...
CĂT...
UNDE...
CÂND...
CUM...
- C. ~ CĂ...
- Am observat CĂ plantele se ofileau
Observați DACĂ fenomenul se repetă.
N-am observat DACĂ era obosit sau nu.
Ai observat CE s-a întâmplat ?
N-ai observat CINE a intrat acum în cameră ?
Observă CARE bolnav reacționează mai bine la tratament!
Să observi, te rog, CĂT îl iubește Răducu pe bunicul lui.
N-ai observat UNDE mi-am lăsat cheile ?
Nici n-am observat CÂND ai ieșit din birou.
Mama a observat CUM se poartă fetița ei.
(p. 3) *Se* observă CĂ producția de cereale stagnează.

731. OBȚINE (obține, să obțină, obținut)

I

- A. ceva (de la...)
cuiva ceva
de (cătore)...
- B. *a-și obține*
ceva
- C. *a se obține*
din...
prin...
de la...
cuiva
- Ai obținut *aprobarea* (de la decanat) ?
I-am obținut *un bilet* la premieră.
I-ai obținut *transferul* (= *transferul lui*).
Informațiile au fost obținute de Anton.
- În urma procesului, Ion **și-a** obținut toate *drepturile* (= *drepturile sale*).
- (p. 3, 6) În lunca Dunării *se* obțin (= *sunt obținute) noi suprafețe agricole.
(p. 3, 6) Din ce *se* obține (= *este obținută) celuloza?
(p. 3, 6) Toate noțiunile *se* obțin (= *sunt obținute) prin abstractizare.
(p. 3, 6) Aprobarea *se* obține (= *este obținută) de la rectorat.
(p. 3, 6) **Lui Petre i** s-a obținut acordul (= a fost obținut acordul lui)?

732. OCUPĂ (ocupă, să ocupe, ocupat)

I

- A. ceva
 a. Romanii au ocupat *Dacia* în anul 107 e.n.
 b. Grădina de legume ocupă o *suprafață* de 5 ha.
 c. Fratele meu ocupă *postul* de inginer-șef.
- cuiva ceva
 de (către)...
- b. **I-am ocupat masa** (= *masa lui*).
 a. În sec. II e.n., *Dacia* a fost ocupată de Romani.
 b. Toate locurile au fost ocupate de studenți.
 c. Postul va fi ocupat de cel mai bun dintre concurenți.
- B. *a-și ocupa*
 ceva
 b. Măine, Valeriu o să-și ocupe noul apartament (= **apartamentul său*).
 c. La ora 18, spectatorii **își** vor ocupa *locurile* (= **locurile lor*) în sala de spectacol.
- C. *a se ocupa*
 cuiva
 b. (p. 3, 6) *S-au ocupat* (= au fost ocupate) toate camerele noului hotel ?
 (p. 3, 6) **Angelei i s-a ocupat** locul (= a fost ocupat locul ei).
 c. (p. 3, 6) Postul de bibliotecar nu *s-a ocupat* (= n-a fost ocupat) încă.
 prin...
 c. (p. 3,6) Postul *se va ocupa* (= va fi ocupat) prin concurs.
 cu...
 de...
 d. Radu *se ocupă* cu creșterea albinelor.
 d. Vasile *se ocupă* de filatelie.
 e. Bunica *se va ocupa* de nepoți.

733. ODIHNÍ (odihnește, să odihnească, odihnit)

I

- A. ceva
 pe cineva
 Lumina aceasta odihnește *ochiul*.
 Plimbarea prin pădure *l-a odihnit pe Dan*.
- B. *a-și odihni* ceva
 Odihnește-**ți** *ochii* (= *ochii tăi*)!
- C. *a se odihni*
 cuiva
 Rodica *se odihnește* după efortul făcut.
 Cu ajutorul ochelarilor **i se vor odihni** ochii (= *ochii lui*).

734. OFERÍ (oferă, să ofere, oferit)

I

- A. ceva
 Litoralul Mării Negre oferă *condiții* favorabile pentru turism.
- cuiva ceva
 Maria **îi** oferă *mamei sale flori*.
 Cumpărătorul **i-a oferit un preț** bun pe marfă.
 Cadoul a fost oferit Anei de prietenele ei.

B. *a-și oferi*

ceva

După examene, Radu **și-a oferit o scurtă vacanță** la munte.

unul altuia

Dana și Ioana **și-au oferit cadouri** de Crăciun.

cuiva ceva

Florin **și-a oferit ajutorul** (= *ajutorul său) **copiilor** săi.

C. *a se oferi*

cuiva

(p. 3,6) **Lui Radu i s-a oferit** (= i-a fost oferit) un post de cercetător.

(p. 3, 6) La acest concurs *se oferă* (= sunt oferite) premii importante.

II

A. ~ cuiva CE...

I-a oferit fiului său CE și-a dorit.

cuiva ceva CINE...

(I-)a oferit premiul CUI a meritat.

C. ~ SĂ...

Vlad *s-a oferit SĂ organizeze* festivalul.

EXPRESII

B. ~ (cuiva) serviciile

Alexandru **și-a oferit serviciile** (= *serviciile sale*) **unei firme** particulare.

735. *OMÍTE* (omíte, să omítă, omís)

I

A. ceva

Când am dat lista de lucrări am omis *articolul* cel mai important.

cuiva ceva

I-ai omis contribuția (= *contribuția lui*) la reușita spectacolului.

de (căt-re)...

La alcătuirea listei de premianți, Paula a fost omisă de comisie.

C. *a se omite*

(p. 3, 6) La premiere, *s-a omis* filmul (= a fost omis filmul) cel mai reprezentativ al regizorului Matei.

II

A. ~ CĂ...

A omis CĂ trebuie să participe la recepție.

SĂ...

A omis SĂ cheme un doctor.

C. ~ CĂ...

(p. 3) Când *s-a luat hotărârea s-a omis CĂ* nu sunt bani suficienți pentru investiție.

SĂ...

(p. 3) *S-a omis SĂ* se revizuiască manualul.

736. **OMORÎ** (omoără, să omoărc, omorît)

I

- A. pe cineva
 cuiva ceva
 cuiva pe cineva
 de (căt-re)...
 B. *a-și omorî*
 pe cineva
 C. *a se omorî*
 unul pe altul
 cuiva
- Ursul *l*-a omorât *pe cioban*.
 (fig.) **I**-a omorât *inițiativa* (= *inițiativa sa*).
Le-a omorât *bunicul* (= *pe bunicul lor*).
 Inamicul **i**-a omorât *familia* (= *familia lui*).
 Câinele a fost omorât de o mașină.
- Și**-a omorât *prietenul* (= *pe prietenul său*) într-un
 accident de mașină.
- A încercat să *se* omoare.
 Cei doi rivali *s*-au omorât în duel.
I *s*-a omorât *fiica* (= *fiica lui*).
 (p. 3, 6) Caii accidentați *se* omoară (= sunt omorâți).

II

EXPRESII

- B. ~ timpul
 C. ~ de răs
- Toată după amiaza **și**-a omorât timpul jucând șah.
 După ce Șerban le-a spus gluma, toți colegii *s*-au
 omorât de răs.

737. **OPERĂ** (operează, să opereze, operat)

I

- A. ceva
 pe cineva (de...)
 cu...
 de (căt-re)
- a. Poliția a operat *un control* al traficului rutier.
 b. Contabilul n-a operat *transferul* de fonduri.
 c. Medicul îl va opera *pe fratele* meu (de apendicită).
 d. Matematicienii operează cu calculatoare din
 generația a IV-a.
- a. Controlul a fost operat de garda financiară.
 b. Transferul de fonduri a fost operat de contabil.
 c. Bolnavul va fi operat de un chirurg cu experiență.
- B. *a-și opera*
 pe cineva
- c. Chirurgii nu au voie să-și opereze *rucele* (= * *pe rucele lor*).
- C. *a se opera*
 cu...
 de...
 cuiva
- e. (p. 3) În reactoarele nucleare *se* operează cu roboți.
 b. (p. 3, 6) *S*-a operat (= a fost operat) un transfer de
 fonduri.
 c. Constantin *s*-a operat (= a fost operat) de ulcer.
 (p. 3, 6) **Lui Paul i** *s*-a operat întâi ochiul (= a fost
 operat ochiul **lui**) stâng.

738. *OPRI* (oprește, să oprească, oprit)

I

- A. ceva
 (pentru...)
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
- a. Tratatamentul prescris a oprit *evoluția* bolii.
 Oprește *un taxi!*
 b. Oprește câteva *prăjituri* (pentru Dan)!
- a. Margareta *l-a oprit pe Victor* pe stradă.
I-am oprit mașina (= mașina lui).
 b. **I-ai oprit fetitei înghetață.**
- a. Mașina lui Matei a fost oprită de agentul de circulație.
 b. Merele au fost oprite de mine (pentru copii).
- B. *a-și opri*
 ceva
- a. Inima nu-și oprește *bătăile* (= ***bătăile sale**) niciodată în cursul vieții.
 b. Nicu **și-a oprit** câteva fructe pentru masa de seară.
 d. Elena **și-a oprit prietenii** (= *pe prietenii săi*) la masă.
- C. *a se opri*
- a. Fără combustibil, motorul *se oprește*.
 (p. 3, 6) *S-a oprit* (= a fost oprită) producția de antibiotice.
 La întoarcerea de la cursuri *ne-am oprit* la librărie.
 e. În lucrarea de diplomă *s-a oprit* la problema / asupra problemei investițiilor nerentabile.
- la...
 la... / asupra...
- a. Deodată Ana *s-a oprit* din mers.
 b. (p. 3,6) *S-au oprit* (= au fost oprite) camere pentru sportivi?
- din...
 cuiva
- a. **Lui Matei i s-a oprit** motocicletă (= motocicletă lui).
 b. **Lui Ștefan i se va opri** (= **îi va fi oprit**) un loc la masa noastră.

II

- A. ~ SĂ...
- a. *L-am oprit SĂ-i* spun ceva.
 c. Medicul *l-a oprit pe Ion SĂ* ia antibiotice.
- B. ~ SĂ...
- c. Ana **și-a oprit prietenii** (= *pe prietenii săi*) *S-o viziteze* la spital.
- C. ~ SĂ...
- a. *M-am oprit SĂ* stau de vorbă cu Virginia.

739. *OPRIMĂ* (oprímă, să opríme, oprimát)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva pe cineva
 de (căt-re)...
- Tiranul a oprimat *poporul*.
 Tatăl vitreg *l-a oprimat pe Ionuț*.
I-a oprimat copiii (= *pe copiii ei*).
 În țările cu regim totalitar popoarele sunt oprimate.
- B. *a-și oprima*
 pe cineva
- Și-a oprimat rudele** (= *rudele lui*).

740. *OPTĂ* (optează, să opteze, optát)

I

- A. pentru... Elena a optat pentru studiul economiei.
C. a se opta pentru... (p. 3) În condițiile actuale se optează pentru noi surse de energie.

741. *OPÚNE* (opúne, să opúnă, opús)

I

- A. dativ + ceva **Ostilității** naturii omul îi opune *munca* sa.
C. a se opune dativ Valeriu se opune acestui **plan**.
la... Ei s-au opus la tăierea pădurii.
cuiva M-am opus **colegilor** mei.
(p. 3, 6) **Jucătorilor** noștri **li** s-a opus (= **le**-a fost opusă) o echipă foarte puternică.

II

- C. SĂ... M-am opus SĂ fii ales director.
EXPRESII
I ~ rezistență
cuiva Soldații au opus rezistență **dușmanului**.
la... Populația opune rezistență la înființarea unor noi baze militare.

742. *ORGANIZĂ* (organizează, să organizeze, organizát)

I

- A. ceva Grupa noastră a organizat o *excursie* la munte.
cuiva ceva **I**-am organizat un *program* variat.
de (către)... **I**-am organizat *viața* (= * *viața ei*).
Cursurile de vară sunt organizate de Universitatea din București.
- B. a-și organiza
ceva Ștefan nu-și organizează bine *timpul* (= * *timpul său*) liber.
- C. a se organiza
în.../pe... Trebuie să *ne* organizăm mai bine.
Alpiniștii s-au organizat în / pe grupe de doi - trei membri.
(p. 3,6) Se va organiza (= va fi organizat) un spectacol folcloric.
după... (p. 3,6) Grupele sportive se organizează (= sunt organizate) după vârstă.
pe baza... (p. 3,6) Activitatea secției se va organiza (= va fi organizată) pe baza priorităților de producție.
cuiva (p. 3,6) **Actorului i** s-a organizat (= **i**-a fost organizată) o primire călduroasă.

743. *ORIENTĂ* (orientează, să orienteze, orientat)

I

- A. ceva spre...
pe cineva spre...
cuiva ceva spre...
de (cătore)...
- a. Constructorul a orientat *ferestrele* spre sud.
a. Dan *l-a* orientat *pe bătrân* spre ieșire.
b. Profesorul *l-a* orientat *pe Bogdan* spre matematică.
a. **I-am** orientat biroul (= *biroul lui*) spre fereastră.
b. **I-au** orientat *activitatea* (= *activitatea lui*) spre cercetarea aplicativă.
a. Casa a fost orientată de constructor spre sud - vest.
b. Silvia a fost orientată spre pictură de bunicul ei.
- B. *a-și orienta*
ceva
- b. Tudor și-a orientat cercetările (= *cercetările sale*) spre flora spontană.
a. **Mi-am** orientat *mașina* (= **mașina mea*) spre ieșirea din oraș.
- C. *a se orienta*
după...
spre...
- a. În antichitate, oamenii se orientau după stele.
b. (p. 3, 6) Actualmente, industria *se* orientează (= este orientată) spre produsele obținute cu consumuri energetice diminuate.
Ne-am orientat spre economia de piață.

744. *OSCILĂ* (oscilează, să oscilêze, oscilat)

I

- A. între... și...
între... sau...
- Vara, în România, temperatura oscilează între +20° și +38°C.
După terminarea liceului Mircea a oscilat între profesiile de medic sau de economist.

P

745. *PANSĂ* (pansează, să pansêze, pansat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (cătore)...
- Asistenta medicală a pansat *rănile* copilului.
L-ai pansat *pe Victor* ?
I-ai pansat *genunchiul* ? (= **genunchiul lui*).
Medicul **i-a** pansat *fetița* (= *pe fetița ei*).
Răniții au fost pansați de cadrele medicale.

- B. *a-și pansa*
ceva N-a putut să-și panseze singură *degetul* (= *degetul ei).
- pe cineva A reușit să-și panseze la timp *pacienta* (= *pe pacienta lui*).
- C. *a se pansa*
unul pe altul (p. 3, 6) Nu *se pansează* (= nu este pansată) rana înainte de a fi dezinfectată.
cuiva Accidentații *s-au pansat* (unii pe alții) cum au putut.
la... (p. 3, 6) **I** *s-a pansat rana* (= a fost pansată rana **lui**)?.
M-am pansat singur la deget / la picior / la cap.

746. *PARCÚRGE* (parcúrge, să parcúrgă, parcúrs)

I

- A. ceva a. România *parcúrge o etapă* economică importantă.
în... Trenul a parcurs *distanța* în 60 de minute.
cuiva ceva b. Ai parcurs tot *articolul* ?
de (căt-re)... **I**-am parcurs *lucrarea* (= *lucrarea lui*) cu interes.
a. Această etapă istorică a fost parcursă de țara noastră într-un timp relativ scurt.
b. Cartea a fost parcursă de toți cu interes.
- B. *a-și parcúrge*
ceva a. **Și**-a parcurs *drumul* în liniște.
b. **Mi**-am parcurs încă o dată *materia* (= *materia mea) pentru examen.
- C. *a se parcúrge*
(p. 3, 6) Etapele dezvoltării unui organism *se parcúrge* (= sunt parcúse) în ritmuri diferite.
b. (p. 3, 6) *Lucrarea* aceasta *se parcúrge* (= este parcursă) într-un ritm lent.

747. *PARTICIPÁ* (participă, să partícipe, participát)

I

- A. la... Maria n-a participat la spectacol.
la... cu... Am participat la concursul literar cu două poezii.
- C. *a se participa*
la... (p. 3) La acest concurs *se participă* individual sau pe echipe.
cu... (p. 3) La concursul de natație *s-a participat* cu echipe mixte.

748. *PATRONĂ* (patronează, să patroneze, patronat)

I

- A. ceva Ministerul prevederilor sociale patronează căminele de copii.
 pe cineva Cine îi patronează *pe sportivi* ?
 cuiva ceva I-a patronat *inițiativa* (= *inițiativa lui*).
 de (cătore)... Organizarea comemorării lui Mihai Eminescu a fost patronată de Ministerul culturii.

749. *PAUPERIZĂ* (pauperizează, să pauperizeze, pauperizat)

I

- A. ceva Proasta organizare economică a pauperizat *întreprinderea*.
 pe cineva Falimentul băncii *i-a pauperizat pe depunători / acționari*.
 de (cătore) Țărănimea a fost pauperizată de regimurile totalitare.
 B. *a-și pauperiza* Investind greșit banii și-a pauperizat *familia* (= *familia sa*).
 C. *a se pauperiza* Din cauza calamităților naturale populația rurală *s-a pauperizat*.

750. *PĂGUBÎ* (păgubește, să pagubească, păgubit)

I

- A. ceva Devalorizarea monedei a păgubit *instituția* cu 20.000000 lei.
 pe cineva (de...) Asociații au păgubit-o *pe Irina* (de drepturi).
 cuiva ceva Testamentul unchiului *i-a păgubit familia* (= * *familia ei*).
 cuiva pe cineva I-ai păgubit *fratele* (= *pe fratele ei*).
 de (cătore)... Întreprinderea a fost păgubită de o conducere incompetentă.
 B. *a-și păgubi*
 ceva Nu și-a păgubit *secția* (= * *secția sa*).
 pe cineva Dând faliment, și-a păgubit toți *acționarii* (= *pe acționarii săi*).
 C. *a se păgubi*
 unul pe altul Cei doi asociați *s-au păgubit unul pe altul*.

751. **PĂRĂSI** (părăsêște, părăsească, parăsit)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 cuiva pe cineva
 de (către)...
- a. Victor a părăsit *Bucureștiul* / *spitalul*.
 b. Anca a părăsit *fumatul*.
 c. De ce ai părăsit *studiul* pianului.
 a. *L*-ai părăsit *pe soțul* tău ?
 Imaginația *l*-a părăsit *pe autor*.
 d. *L*-au părăsit *puterile*.
- a. **Ți**-ai părăsit *mașina* (= *mașina ta*) la marginea orașului.
Le-a părăsit *copilul* (*pe copilul lor*) în parc.
 Nora ta **ți**-a părăsit *fiul* (= *pe fiul tău*) fără motiv.
 La naufragiu vaporul a fost părăsit de întregul echipaj.
- B. *a-și părăsi*
 ceva
- a. Nu **și**-a părăsit *orașul* (= *orașul său*) natal.
- C. *a se parăsi*
- (p. 3, 6) După un accident rutier nu *se părăsește* (= nu este părăsit) locul faptei.
 b. Trebuie să-**ți** părăsești *obiceiurile* (= *obiceiurile tale*) proaste.
 c. Nu vă părăsiți *posturile* (= *posturile voastre*).

752. **PĂREA** (pare, să pară, părut)

I

- A.
 cuiva
 C. *a se părea*
 cuiva
- El pare inteligent / sfios / tăcut.
Îmi pari un coleg bun / cinstit.
- (p. 3,6) Articolele astea **mi** se par bune.
- II
- A. ~ CĂ...
- Părea CĂ nu înțelege situația.
 (p. 3) Nu pare CĂ i-ar interesa această propunere.
- cuiva CĂ...
 SĂ...
- (p. 3) **Îmi** pare CĂ lipsești cam des de la cursuri.
 Tu pari SĂ nu înțelegi situația.
 (p. 3) Pare SĂ-i intereseze colaborarea cu noi.
- C. ~ CĂ...
- (p. 3) *Se* pare CĂ vom pleca într-o excursie.
- cuiva CĂ...
 cuiva SĂ
- (p. 3) **Silviei** i se pare CĂ te-ai supărat.
 (p. 3) Nu **mi** se pare SĂ fie prea frig.

EXPRESII

- ~ cuiva bine / rău CĂ...
 SĂ...
 DACĂ...
- Îmi** pare bine CĂ te-ai întors sănătos.
I-ar părea rău SĂ nu ne întâlnim.
I-ar părea bine DACĂ ar reuși la examene.

753. **PĂSTRĂ** (păstrează, să păstreze, păstrat)

I

- A. ceva Atomii păstrează *proprietățile* chimice ale elementelor ?
 pentru... Am păstrat *florile* pentru tine.
 cuiva ceva **I-ai păstrat *fotografiile* (= *fotografiile lui*) ?**
 de (către).... Manuscrisele sunt păstrate de soția poetului.
- B. *a-și păstra* ceva Unde **își** păstrează pictorul *tablourile* (= *tablourile sale*) ?
- C. *a se păstra* cuiva (p. 3,6) Fructele *se păstrează* (= sunt păstrate) în locuri reci și uscate.
Irinei i se va păstra locul (= va fi păstrat locul **ei**) în sala de curs.

EXPRESII

- A. ~ secretul cuiva Doina a păstrat secretul cu grijă.
 ~ tăcerea În timpul ceremoniei participanții au păstrat tăcerea.
- C. ~ calmul Păstrează-ți calmul !

754. **PĂTRÂNDE** (pătrunde, să pătrundă, pătruns)

I

- A. prin... Ploaia pătrunde prin acoperișul casei.
 în... Prin membrană, substanțele nutritive pătrund în celula vic.
- printre... Soarele nu pătrunde printre copaci.
 pe... Lumina pătrunde pe fereastră.
 sub... Frigul nu pătrunde sub pătură.
 cuiva în... Tristețea i-a pătruns în suflet.
- C. *a se pătrunde* (p. 3) În clădirea laboratorului *se pătrunde* numai pe ușa aceasta.

755. **PĂZÍ** (păzește, să păzească, păzít)

I

- A. ceva a. Gardienii publici păzesc *unitățile* economice.
 pe cineva Câinele păzește *casa* stăpânului.
 cuiva ceva Garda de corp *îi păzește pe liderii* politici.
Îi păzește *colecția* de artă (= *colecția lui*).

- cuiva pe cineva de (căt-re)... Câinele **îi** păzește *fetița* (= *pe fetița ei*) în parc. Casa e păzită de un câine ciobănesc. Deținutul e păzit de gardian.
- B. *a-și păzi* ceva b. **Și**-a păzit cu grijă *secretul* invenției (= *secretul invenției lui*) / *sănătatea* (= *sănătatea lui*).
C. *a se păzi* de.. S-a păzit de hoți.
cuiva Păzește-*te* de gripă / de răceală / de curent.
(p. 3, 6) **I** s-a păzit manuscrisul (= a fost păzit manuscrisul **lui**) cu grijă.
- II.
- C. ~ SĂ... S-a păzit SĂ facă vreo afirmație sigură.

756. PEDEPSÍ (pedepsește, să pedepsească, pedepsit)

I

- A. pe cineva Mama *îl* pedepsește mereu *pe Vlăduț*.
cuiva pe cineva (pentru...) Judecătorul *l-a* pedepsit *pe autorul* faptei cu doi ani de închisoare.
de (căt-re)... Profesorul *i-a* pedepsit *sora* (= *pe sora lui*) (pentru atitudinea ei).
C. *a-și pedepsi* pe cineva Vinovații au fost pedepsiți de judecător.
C. *a se pedepsi* Profesoara nu **și**-a pedepsit *elevii* (= *pe elevii ei*).
(p. 3, 6) *Se* pedepsește (= este pedepsită) orice greșală.

757. PERFECȚIONĂ (perfecționează, să perfecționeze, perfecționat)

I

- A. ceva Vom perfecționa *instalația* de cracare a petrolului.
cuiva ceva **I-am** perfecționat *mașina* (= *mașina lui*).
de (căt-re)... Aparatul a fost perfecționat de inventator.
- B. *a-și perfecționa* ceva Tudor o să-**și** perfecționeze *cunoștințele* (= **cunoștințele sale*) de fizică nucleară.
- C. *a se perfecționa* Economisții *se* perfecționează urmând formulele de învățământ postuniversitar.
(p. 3, 6) S-au perfecționat (= au fost perfecționate) toate tipurile de calculatoare.
- în... Fratele meu *s-a* perfecționat în chimia organică.
dativ Noului **tip** de mașină **i** s-a perfecționat sistemul de frânare (= sistemul **ei** de frânare a fost perfecționat).

758. **PERICLITĂ** (periclitează, să pericliteze, periclitat)

I

- A. ceva Nefiind un șofer experimentat, a periclitat *viața* pasagerilor.
cuiva ceva **I-a periclitat reputația** (= *reputația lui*).
de (cătore)... cuiva Situația materială (= *situația lui*) **i-a** fost periclitată de falimentul băncii.
- B. *a-și periclita*
ceva Neprezentându-se la toate examenele **și-a** periclitat *situația* (= *situația sa*) școlară.
- C. *a se periclita*
(p. 3, 6) Prin devalorizarea leului *se periclitează* (= sunt periclitare) economiile populației / nivelul de trai al populației.

759. **PERIMĂ** (se perimează, să se perimeze, perimat)

I

- C. a se perima Concepțiile acestei generații de filozofi *s-au perimat*. Datorită neintroducerii la timp a acțiunii judecătorești procesul *s-a perimat*.
Imaginile folsite de acest poet *se vor perima* curând.

760. **PERMÎTE** (permite, să permită, permis)

I

- A. ceva Unele instalații permit *înlocuirea* operațiilor manuale cu cele mecanizate.
cuiva ceva Nu-**i** permitem *accesul* (= *accesul lui*) la aceste documente.
de (cătore)... Vizitarea uzinei a fost permisă de către director.
- B. *a-și permite*
ceva Ei nu-**și** permit *cheltuieli* suplimentare.
- C. *a se permite*
cuiva (p. 3, 6) Nu *se permite* (= nu este permisă) folosirea substanțelor radioactive decât în laborator.
Doctorului Rădulescu **i s-a permis** (= **i-a** fost permisă) reluarea experiențelor.

II

- A. ~ SĂ...
cuiva SĂ... Permiteți SĂ vă explic ce s-a întâmplat !
Îi permiteți Săndei SĂ asiste la operație ?
- B. ~ SĂ... Ana **și-a** permis SĂ nu respecte ordinul directorului.
- C. ~ SĂ... (p. 3) *S-a permis SĂ se schimbe* cursul râului ?
(p. 3) **Chimistului i s-a permis SĂ** reia experiențele.

761. *PERPETUĂ* (perpetuează, să perpetueze, perpetuât)

I

- A. ceva
de (către)... Colonialismul a perpetuat *înapoierea* economică a numeroase țări.
Mortalitatea infantilă ridicată este perpetuată de condițiile precare de viață.
- B. *a-și perpetua*
ceva Explozia atomică *își* perpetuează *efectele* (= *efectele **sale**) distrugătoare pe o perioadă îndelungată.
- C. *a se perpetua* Efectele radiațiilor atomice *se* perpetuează zeci de ani.
(p. 3, 6) *S-a* perpetuat (= a fost perpetuată) discriminarea rasială.

762. *PERSEVERĂ* (perseverează, să persevereze, perseverât)

I

- A. în... Ion a perseverat în greșeala de a absenta de la cursuri.
- C. *a se persevera*
în... (p. 3) În decursul experienței *s-a* perseverat într-o direcție greșită.

763. *PERSISTĂ* (persistă, să persiste, persistât)

I

- A. în... Anca persistă în ideea că vrea să urmeze Dreptul / în dorința de a-și cumpăra o mașină.
- C. *a se persista*
în... (p. 3) În comitetul de redacție *se* persistă în ideea de a începe o campanie împotriva corupției.

764. *PERTURBĂ* (perturbează, să perturbeze, perturbât)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către)... Pana de curent a perturbat *activitatea* secției.
Unii conducători auto perturbează *siguranța* circulației rutiere.
Nu-*i* perturbați *pe studenți* în timpul examenului!
I-ați perturbat *somnul* (= *somnul **lui**) /*activitatea* (= *activitatea lui*).
Cu zgomotele voastre **i-ați** perturbat *elevii* (= *pe elevii lui*).
Curcullația trenurilor a fost perturbată de ninsorile abundente.

B. *a-și perturba*
ceva

Ducând o viață nerațională, **și-a perturbat metabolismul** (= *metabolismul său).

C. *a se perturba*

(p. 3, 6) Prin construirea acestei hidrocentrale *se perturbează* (= este perturbat) echilibrul ecologic al regiunii.

unul pe altul

Vecinii de apartament *se perturbează* unii pe alții.

765. PETRECE (petrece, să petreacă, petrecút)

I

A. ceva (cu...)

a. Am petrecut *o vacanță* minunată la munte (cu prietenii).

la...

Ați petrecut bine la nuntă / la bal / la mare?

B. *a-și petrece*
ceva

I. Creangă **și-a petrecut copilăria** (= *copilăria sa) în satul natal.

Tudor **și-a petrecut vacanța /iarna/ concediul** la munte.

C. *a se petrece*

(p. 3.) *Se petrece* bine la cabană.

b. De curând *s-a petrecut* un eveniment politic important.

cu...

a. Ce *se petrece* cu tine?

în ...

Ce *s-a petrecut* în familia ta / în ziua de 9 mai?

766. PIEPTĂNĂ (piaptână, să pieptene, pieptănat)

I

A. ceva

Olguța piaptână *păpușa*.

pe cineva

Angela *o piaptână pe Geta*.

cuiva ceva

I-a pieptănat părul (= *părul său).

cuiva pe cineva

O să-î pieptene copiii (= *pe copiii ei*).

B. *a-și pieptăna*

Dana **își piaptână frumos părul** (= *părul său).

ceva

Dorina **își piaptână sora** (= *pe sora ei*).

pe cineva

Sora ta *se piaptână* frumos.

C. *a se pieptăna*

Actriței i s-a pieptănat părul (= a fost pieptănat părul **ei**) după moda din secolul trecut.

cuiva

- A. ceva
- a. Ionel a pierdut *banii / trenul*.
 b. În accident șoferul a pierdut *o mână*.
 c. Cine a pierdut *războiul*?
 d. De ce pierzi *timpul* ?
- pe cineva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
- a. În mulțime mama a pierdut-*o pe Olga*.
 I-am pierdut *caietul* (= *caietul lui*).
 Ochelarii au fost pierduți de bunica.
 c. Războiul a fost pierdut de armata mai puțin înzestrată.
- B. *a-și pierde*
 ceva
- a. Nicușor **și**-a pierdut *valiza* (= *valiza sa).
 b. În război, bunicul **și**-a pierdut *piciorul* (= *piciorul său) stâng.
 d. Dan **își** pierde *timpul* (= *timpul său) plimbându-se.
 e. Bunicul **și**-a pierdut *memoria* (= *memoria sa).
- pe cineva
- a. La ieșirea din sala de spectacol Ștefan **și**-a pierdut *prietenu* (= *pe prietenu său*).
 S-a pierdut un copil de cinci ani.
Anei i s-a pierdut cererea (= a fost pierdută cererea **ei**).
- C. *a se pierde*
 cuiva
- d. *Se* pierde (= *este pierdut) prea mult timp cu discuțiile.
 Câinele *s-a* pierdut de stăpânul său.
- de...

EXPRESII

- A. ~ din vedere ceva
 ~ sânge
 ~ ocazia
- Am pierdut din vedere *importanța* experimentului.
 În cursul operației bolnavul a pierdut mult sânge.
 Nu pierdeți ocazia și înscrieți-vă la concurs !
- B. ~ viața
- Fratele ei **și**-a pierdut viața (= *viața sa) într-un accident.
- ~ capul
- Dana nu-**și** pierde capul ușor.
- ~ cunoștința
- Din cauza hemoragiei, bolnavul **și**-a pierdut cunoștința.
- ~ răbdarea
- Nu-**ți** pierde răbdarea ușor !
- C. ~ sânge
- În cursul operației, de obicei *se* pierde mult sânge.
- ~ din vedere
- În referat *s-a* pierdut din vedere (= a fost pierdută din vedere) utilizarea aceluia produs.

II

- A. ~ din vedere CĂ... Am pierdut din vedere CĂ trebuie să-i anunț.
 SĂ... Ai pierdut din vedere SĂ-i anunți.
 CE... În lucrarea de diplomă a pierdut din vedere CE era mai important.
 CINE... Am pierdut din vedere pe CINE trebuie să invit.
- C. ~ din vedere
 CĂ... (p. 3) S-a pierdut din vedere CĂ rentabilitatea depinde de re tehnologizare.

768. PLANIFICĂ (planifică, să planifice, planificat)

I

- A. ceva Au planificat *repararea* tractoarelor în februarie.
 cuiva ceva **Le-am planificat *excursia* (= *excursia lor*)** peste o lună.
 de (căt re)... Ce sumă a fost planificată de conducere pentru renovări?
- B. *a-și planifica*
 ceva Uzina **își** planifică *producția* (= *producția sa) cu câteva luni înainte.
- C. *a se planifica*
 dativ (p. 3,6) S-a planificat (= a fost planificată) extinderea suprafețelor agricole.
 (p. 3,6) **Uzinelor li** s-a planificat consumul (= a fost planificat consumul **lor**) de materii prime.

II

- A. ~ CE... Au planificat CE să importe din Germania.
 CÂT... N-au planificat CÂT să cheltuiască în concediu.
 CÂND... Au planificat CÂND să dea examenul.
 UNDE... N-au planificat UNDE să-și petreacă vacanța.
- B. ~ CE... **ȘI**-au planificat CE mărfuri să exporte.
 CÂT... **Ne-am planificat CÂȚI** musafiri să invităm de revelion.
- CINE... **V-ați planificat pe CINE** invitați la nuntă?
- C. ~ CE... (p. 3) S-a planificat CE probleme să se discute la congres?
 CÂT... (p. 3) Se va planifica (= va fi planificat) cu CÂT să se extindă suprafețele agricole.
 CÂND... (p. 3) Să se planifice CÂND să înceapă însămânțările!
 UNDE... (p. 3) Să se planifice UNDE să se însămânțeze floarea-soarelui!

769. **PLANTĂ** (plantează, să planteze, plantat)

I

- A. ceva Pomicultorii plantează în fiecare an noi *pomi* fructiferi.
 cuiva ceva I-am plantat *via* (= *via lui*).
 de (căt-re)... Vița de vie a fost plantată de viticultori la timp.
- B. *a-și planta* ceva Nu **și**-a plantat *nimic* în grădină anul acesta.
- C. *a se planta* (p. 3, 6) Orezul *se* plantează (= este plantat) pe terenuri irigate.
 cuiva (p. 3, 6) **I s**-a plantat (= **i**-a fost plantat) un cireș sub fereastră.

770. **PLĂCEĂ** (plăce, să plăcă, plăcút)

I

- A. cuiva (p. 3, 6) **Copii**lor le plac *fructele*.
Mariei nu **i**-au plăcut colegii cei noi.
- C. *a se plăcea* Cei doi tineri *se* plac.
 unul pe altul

II

- A. ~ cuiva CĂ... Nu-**mi** place CĂ ai mințit.
 SĂ... **Fratelui** meu **îi** place SĂ înoate.
 CE... **Mi**-a plăcut CE ai cumpărat.
 CINE... **Ți**-a plăcut pe CINE a invitat Sanda la petrecere?
 UNDE... Nu-**mi** place UNDE locuiesc.
 CUM... Nu **mi**-a plăcut CUM ai răspuns la examen.

771. **PLĂȚÍ** (plătește, să plătească, plătit)

I

- A. ceva Ai plătit *prăjiturile*?
 pe cineva L-ați plătit *pe electrician*?
 cuiva (ceva) O să-**i** plătești **Elenei** (*biletele*).
 pentru... Cât ai plătit pentru expertiză?
 la... Plățiți la casă!
 cu... Plătește cu bani sau cu cecuri?
 în... Vom plăti în produse / natură/ valută.
 de (căt-re)... Amenda a fost plătită de șofer.
- B. *a-și plăti* Victor **și**-a plătit *taxa* (= **taxa sa*)?
 ceva Nu **și**-au plătit *angajații* (= *pe angajații lor*).
 pe cineva

C. <i>a se plăti</i>	(p. 3, 6) Când <i>se plătesc</i> (= sunt plătite) dobânzile?
	(p. 3) Aici <i>se plătește</i> puțin/bine.
pentru...	(p. 3) Pentru orice greșeală <i>se plătește</i> .
la...	(p. 3) <i>Se plătește</i> la casă.
cu...	(p. 3) <i>Se plătește</i> cu bani sau cu cecuri?
în...	(p. 3) <i>Se plătește</i> în produse.
cuiva	(p. 3) I <i>se va plăti</i> pentru munca depusă.
cuiva (ceva)	I <i>se va plăti</i> munca (= va fi plătită munca lui).

772. PLÂNȚE (plânge, să plângă, plâns)

I

B. *a-și plânge*

pe cineva
ceva

a. **Își** plânge *sora* (= *pe sora sa*).

Își plânge *norocul* (= * *norocul său*) / *soarta*
(= * *soarta sa*).

C. *a se plânge*

cuiva
de...

(p. 3) La piesa asta de teatru *se plânge*.

b. *M-am plâns* **directorului**.

Bunica *se plânge* de dureri la nivelul articulațiilor.
Mama *se plânge* de tine.

II

C. ~ CĂ...

cuiva CĂ...

Vecinul *se plânge* CĂ nu poate dormi.

Mi s-a plâns CĂ nu-l ajuți.

773. PLECĂ (pleacă, să plece, plecat)

I

A. la.../de la

în.../din...

cu...

spre...

la...

cuiva la...

Sorin a plecat la/de la Iași.

Fratele meu o să plece în / din Bulgaria/ oraș.

În excursie o să plecăm cu mașina/prietenii.

Ana pleacă spre casă/facultate.

A plecat în Franța la studii.

Mariei i-a plecat familia (= familia ei) la mare.

B. *a-și pleca*

ceva

Elena **și-a** plecat *capul* (= * *capul ei*) în fața soții.

C. *a se pleca*

la...(cu...)

(p. 3) De la cabană *se va pleca* la ora 6 (cu telefericul).

II

A. ~ SĂ...

A plecat SĂ-l caute pe fratele său.

774. **PLEDĂ** (pledează, să pledeze, pledát)

I

- A. ceva Horia, Cloșca și Crișan au pledat *cauza* poporului român (la curtea imperială de la Viena).
 cuiva ceva Avocatul i-a pledat *procesul* (= *procesul lui*) magistral.
 de (căt-re)... Procesul va fi pledat de un avocat renumit.
 pentru... Liderii sindicali au pledat (în fața reprezentanților guvernului) pentru condiții mai bune de muncă.
- B. *a-și pleda*
 ceva Bogdan și-a pledat singur *cauza* (= * *cauza sa*).
- C. *a se pleda*
 cuiva (p. 3, 6) Procesul de partaj s-a pledat (= a fost pledat) azi la tribunalul din Galați.
 pentru... (p. 3, 6) Ți s-a pledat procesul de divorț (= a fost pledat procesul tău)?
 (p. 3) În referat se pledează pentru refolosirea în producție a unor materiale deficitare.

775. **PLICTISÍ** (plictisește, să plictisească, plictisit)

I

- A. pe cineva Discuția asta mă plictisește.
 de (căt-re)... Secretara e plictisită de toți solicitanții.
- B. *a-și plictisi*
 pe cineva Ți plictisești *colegii* (= *pe colegii săi*) vorbind prea mult.
- C. *a se plictisi*
 de... În vacanță Radu nu se plictisește.
 S-au plictisit de atâta plimbare.
- II
- C. ~ SĂ... S-au plictisit SĂ se tot plimbe.

776. **PLIMBĂ** (plimbă, să plimbe, plimbát)

I

- A. ceva a. Medicul plimbă *stetoscopul* pe pieptul bolnavului.
 pe cineva b. Rodica îi plimbă *pe frații* ei în fiecare zi.
 cuiva ceva a. Medicul îi plimbă *stetoscopul* pe piept.
 cuiva pe cineva b. I-am plimbat *copiii* (= *pe copiii lui*).
 de (căt-re)... Bolnavul e plimbat zilnic de infirmieră.
- B. *a-și plimba*
 pe cineva Țși plimbă zilnic *sora* (= *pe sora sa*).
- C. *a se plimba*
 (în.../prin...) Copiii se plimbă în fiecare zi (în/prin parc).
 (împreună) cu... Ne-am plimbat (împreună) cu Anca.
 cu... Se plimbă cu mașina/vaporul.
 pe... S-au plimbat pe bulevard/alei.

777. **PLOMBĂ** (plombează, să plombeze, plombat)

I

- A. ceva Stomatologul a plombat de urgență *măseaua* pacientului.
 cuiva ceva **I**-a plombat și *caninul* (= * *caninul lui*) ?
 de (către)... Măseaua de minte a fost plombată de doctorul Florescu.
- B. *a-și plomba* ceva **Și**-a plombat *dinții* (= * *dinții lui*) la un cabinet particular.
- C. *a se plomba* cuiva (p. 3) În prezent nu *se* mai plombează cu amalgam.
 (p. 3, 6) Nu **i** s-a plombat (= n-au fost plombați) încă dinții (= *dinții lui*) din față.

779. **PLUTÍ** (plutește, să plutească, plutít)

I

- A. pe... a. Nava plutește pe apele oceanului.
EXPRESII
 A. ~ în aer a. Balonul plutește în aer.
 b. Furtuna /catastrofa plutește în aer.

779. **POPULÁ** (populează, să populéze, populát)

I

- A. ceva cu... Piscicultorii au populat *apele* de munte cu puiet de păstrāv.
 de (către)...cu... Urșii populează *pădurile* carpatine.
 Rezervațiile naturale din Hațeg au fost populate cu bizoni.
- C. *a se popula* în... (p. 3,6) Orașele mici ale României *s*-au populat (= au fost populate) în ultimii cincizeci de ani.
 cu... (p. 3,6) Datorită legislației în vigoare, *pădurile* României *s*-au populat (= au fost populate) cu lupi, urși, râși etc.

780. **POPULARIZĂ** (popularizează, să popularizeze, popularizat)

I

- A. ceva Editua a popularizat cu ajutorul televiziunii ultimele *volume* tipărite.
 pe cineva Revista „România literară” i-a popularizat *pe* tinerii *scriitori*.
 cuiva ceva I-au popularizat *ideile* (= *ideile lui*).
 cuiva pe cineva I-au popularizat *elevii* (= *pe elevii lui*) premianți la olimpiada de fizică.
 de (căt-re)... Creația sa științifică a fost popularizată de o revistă străină de specialitate.
- B. a-și populariza
 ceva **Își** popularizează *opera* (= *opera sa).
 pe cineva Dirijorul **și-a** popularizat *soliștii* (= *pe soliștii săi*).
- C. a se populariza
 cuiva (p. 3, 6) În această revistă *se* popularizează (= sunt popularizate) cele mai noi descoperiri științifice.
 (p. 3, 6) **I s-a** popularizat opera literară prin mass-media.

781. **PORNÍ** (pormește, să pomească, pornít)

I

- A. ceva a. Pormește *motorul!*
 cuiva ceva **I-ai** pornit *mașina* (= *mașina lui)?
 de (căt-re)... Instalația va fi pornită de inginerul șef.
 spre... Anca a pornit spre casă.
 la... Porniți la drum!
 de la ... Cicliștii au pornit de la start.
- c. Am pornit de la un fapt concret /această idee/această ipoteză.
- B. a-și porni ceva a. Șoferul **și-a** pornit *motocicleta* (= *motocicleta sa*) cu greu.
- C. a se porni Cum *se* pormește (= *este pornit) casetofonul acesta?
- b. S-a pornit ploaia.

II

- C. ~ SĂ... (p. 3) S-a pornit SĂ plouă.

EXPRESII

I

- C. ~ pe plâns S-a pornit pe plâns.
 ~ la drum S-a pornit la drum.

782. *POSEDĂ* (posedă, să posede, posedat)

I

A. ceva

a. Virgil posedă *un apartament*.

România posedă mult *pământ* agricol.

b. Ileana posedă perfect *limba engleză / cunoștințe* temeinice de *algebră*.

c. Victor posedă *calități morale / o inteligență vie / o sănătate* deplină.

de (către)_{ccc}

a. Casa a fost posedată multă vreme de familia Dumitrescu.

d. Personajul principal al nuvelei este posedat de dorința de răzbunare.

783. *POTRIVÍ* (potrivește, să potrivească, potrivit)

I

A. ceva

cuiva ceva

de (către)...

a. Ai potrivit *intensitatea* luminii?

b. **I-a** potrivit *costumul* (= *costumul lui*)?

a. Aparatul a fost potrivit de tehnician.

b. Paltonul a fost potrivit de croitor.

B. *a-și potrive*

ceva (după...)

a. **Și-a** potrivit ceasul (= *ceasul său) (după radio).

C. *a se potrive*

(p. 3,6) De unde *se potrivește* (= *este potrivit) sunetul?

cu...

b. Perdelele nu *se potrivesc* cu covorul.

cuiva

c. (p. 3,6) Pantofii nu **i s-au** potrivit.

784. *POVESTÍ* (povestéște, să povestească, povestit)

I

A. (cuiva) ceva

(cuiva) despre...

de (către)...

Bunica (**le-**)a povestit (**nepoților**) *un basm*.

(**Mi-**)a povestit despre tinerețca lui.

Piesa a fost povestită de Ionel.

B. *a-și povesti*

ceva

În „Amintiri din copilărie”, I. Creangă **iși** povestește *primii ani* (= *anii săi*) de viață.

unul altuia

Dan și George **și-au** povestit *întâmplări* din vacanță.

C. *a se povesti*

(p. 3, 6) Cartea aceasta nu *se povestește* (= *nu este povestită) ușor.

cuiva

(p. 3, 6) **I s-a** povestit (= **i-a** fost povestită) cartea aceea.

cuiva despre...

(p. 3) **I s-a** povestit despre excursia de la Sinaia?

II

- A. ~ cuiva CĂ...
 CE...
 CĂT...
 UNDE...
 CUM...
- B. ~ unul altuia
 CINE...
 CE...
 CUM...
- C. ~ CĂ...
 cuiva CĂ...
 CE...
 CÂND...
- Ioana (**mi**-) a povestit CĂ s-a întâlnit cu fratele ei.
 Să-**(mi)** povestești CE ai făcut azi la școală!
 Costin (**le**-) a povestit CĂT a suferit.
 După amiază Vali o să-**(mi)** povestească UNDE și-a petrecut copilăria.
 Povestește-**(mi)** CUM ai petrecut în excursie!
- Dan și Ștefan **și**-au povestit cu CINE au fost în tabără.
 Ei o să-**și** povestească CE au făcut duminică.
 Să *ne* povestești CUM ai călătorit cu avionul.
- (p. 3) *Se* povestește CĂ Ștefan cel Mare era iubit de popor.
 (p. 3) **I** s-a povestit CĂ a fost laudat de profesor.
Ni s-a povestit CE s-a întâmplat.
 Bunicul **v**-a povestit CÂND a avut loc bătălia de la Rovine?

785. PRACTICĂ (practică, să practice, practicat)

I

- A. ceva
 B. *a-și practica*
 ceva
 C. *a se practica*
- Petre practică *în*otul.
 Silvia practică *meseria* de cosmetician.
 Ei practică *o politică* extremistă.
- În condițiile actuale, Florin nu-**și** poate practica *meseria* (= *meseria sa*).
 (p. 3, 6) Alpinismul *se* practică (= este practicat) atât vara cât și iarna.

786. PRĂJÍ (prăjește, să prăjească, prăjit)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (către)...
 B. *a-și prăji*
 ceva
 C. *a se prăji*
- O să prăjesc *peștele* mai târziu.
 Maria **i**-a prăjit **fratelui** ei *cartofi*.
 Carnea a fost prăjită de mama.
- Ți**-ai prăjit *pâinea* (= *pâinea ta) pentru ceai?
 (p. 3, 6) Nu este sănătos să *se* prăjească (= să fie prăjite) alimentele!
 Carne nu *s*-a prăjit bine.

787. *PRECEDĂ* (precedă, să preceadă, precedat)

I

- A. ceva
pe cineva
de (către)...
- O conferință va preceda *filmul*.
Alexandru cel Bun **îl** precedă *pe Ștefan cel Mare*.
Ploile torențiale au fost precedate de o secetă îndelungată..

788. *PRECIZĂ* (precizează, să precizeze, precizat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și preciza*
ceva
- C. *a se preciza*
dativ
- Lucrarea precizează *rezultatele* experimentului.
Inginerul **ne-a** precizat *scopul* experienței.
Vechimea acestor obiecte a fost precizată de un cunoscut arheolog.
- Și-a precizat *intențiile* (= *intențiile sale)?
(p. 3, 6) Să *se* precizeze (= să fie precizată) cantitatea de energie necesară acestei uzine!
(p. 3, 6) Acestui **medicament** **i** s-au precizat contraindicațiile (= au fost precizate contraindicațiile **lui**).

II

- A. ~ CĂ...
- cuiva CĂ...
- C. ~ (de către) CĂ...
- Precizăm CĂ rezultatele obținute se datorează noii tehnologii.
Ne-a precizat CĂ scopul experimentului a fost atins.
(p. 3) (I) s-a precizat (= a fost precizat) CĂ va fi numit laborant șef.

789. *PRECONIZĂ* (preconizează, să preconizeze, preconizat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- C. *a se preconiza*
cuiva
- Conducerea preconizează *irigarea* a mii de hectare.
Medicul **i-a** preconizat *pierderea* capacității (= *pierderea* capacității **lui**) de muncă.
Le-am preconizat *declinul* (= *declinul* **lor**) economic.
Rezultatul acestui experiment a fost preconizat de mulți oameni de știință.
(p. 3, 6) *Se* preconizează (= este preconizată) construirea unor centrale nucleare.
(p. 3) **Li** s-a preconizat (= a fost preconizată) ieșirea (= ieșirea **lor**) din criza economică.

II

- C. ~ SĂ...
- (p. 3) *Se* preconizează SĂ se depășească exportul cu 5,2%.

790. **PREDĂ** (predă, să predea, predat)

I

- A. ceva (la...)
 a. Andrei a predat mult timp *matematica* (la liceu).
 b. Ai predat scisorile?
 cuiva ceva
 a. Profesorul Vasilescu **ne** predă *fizica*.
 b. Poștașul **i-a** predat **Marianei** *telegrama*.
 de (către)...
 a. Algebra va fi predată de o profesoară nouă.
- B. *a-și preda*
 ceva
 b. **Și-a** predat *lucrările* (= *lucrările sale*)?
- C. *a se preda*
 cuiva
 a. (p. 3,6) Fizica *se* predă (= este predată) începând din clasa a VI-a.
 (p. 3, 6) Astăzi **ni** s-au predat (= **ne-au** fost predate) vitaminele.
 b. (p. 3, 6) Banii *se* predau (= sunt predați) numai **destinatarului**.
 c. Armata *s-a* predat **învingătorilor**.

791. **PREDISPUNE** (predispuine, să predispuină, predispus)

I

- A. ceva la...
 Folosirea nerațională a terenurilor agricole *le* predispuine la degradare.
 pe cineva la...
 Fumatul *il* predispuine *pe om* la diverse boli grave.
 la...
 Obezitatea predispuine la hipertensiune arterială.

792. **PREFĂCE** (prefăce, să prefăcă, prefăcut)

I

- A. ceva
 a. O să prefac *rochia* bej.
 ceva în...
 Au prefăcut *balta* în teren agricol.
 cuiva ceva
I-au prefăcut *paltonul* (= *paltonul lui*)?
 de (către)...
 Haina a fost prefăcută de croitor.
- B. *a-și prefăce*
 ceva
 b. La telefon Lili **și-a** prefăcut *vocea* (= *vocea sa).
 în...
 a. **Și-a** prefăcut *casa* (= *casa sa) într-un muzeu.
- C. *a se prefăce*
 în...
 b. Ionel *se* prefăce foarte bine.
 a. La căldură *gheața se* prefăce în apă.

II

- C. ~ CĂ...
 a. Valeriu *s-a* prefăcut CĂ se simte rău.

793. **PREFERĂ** (preferă, să prefere, preferat)

I

- A. ceva Lucia preferă *științele exacte / romanele polițiste / muzica clasică / înghetata*.
- pe cineva (cuiva) Publicul *il* preferă pe *Luciano Pavarotti (lui Placido Domingo)*.
Te prefer *fratelui tău*.
- cuiva ceva **Îi** prefer *prezența (= prezența lui)*.
- cuiva pe cineva **Îi** prefer *sora (= pe sora ei)*.
- de (cătore) ... Actrița a fost preferată de regizor.
- B. *a-și prefera*
- pe cineva **Și-a** preferat întotdeauna *fiul (= pe fiul său)* mai mic.
- C. *a se prefera*
- cuiva (p. 3, 6) **Îs** -a preferat compoziția (= a fost preferată compoziția **lui**) (la festivalul de la Mamaia).

II

- A. ~ SĂ ... Prefer SĂ *citesc / SĂ ascult muzică / SĂ vizitez un muzeu / SĂ călătoresc*.
- C. ~ SĂ ... (p. 3, 6) *S* -a preferat SĂ se aplice un tratament de recuperare.

794. **PREGĂȚÍ** (pregătește, să pregătească, pregătit)

I

- A. ceva a. Ai pregătit *bagajele* ?
c. Am pregătit *o omeletă* .
- pe cineva (pentru ...) a. Medicul *l* -a pregătit *pe Liviu* (pentru operație).
b. Profesorul *ii* pregătește *pe elevi* pentru examen.
- de ... a. Mama o pregătește *pe Irina* de plecare.
- la ... b. Mihai o pregătește *pe sora* lui, la matematică.
- cuiva ceva c. **I**-a pregătit *o cafea / cafeaua (= * cafeaua lui)*.
- cuiva pe cineva b. **Îi** pregătește *copilul (= pe copilul lui)* pentru examen.
- de (cătore) ... a. Bagajele au fost pregătite de mine.
b. Concurenții vor fi pregătiți de un nou antrenor.
c. Cina e pregătită de mama.
- B. *a-și pregăti*
- ceva a. Nu **mi**-am pregătit *temele (= * temele mele)*.
b. Marina **își** pregătește *examenul (= * examenul său)* de absolvire.
c. Gabriel **își** pregătește *un ceai / ceaiul (= * ceaiul său)*.

- pe cineva
- b. **Și**-a pregătit *sora* (= *pe sora sa*) pentru concurs.
- a. **Își** pregătește *bolnavul* (= * *pe bolnavul său*) pentru transfuzie.
- C. *a se pregăti*
de ...
la ...
pentru ...
- a. Ei *se* pregătesc de plecare.
b. Radu nu *s* -a pregătit la fizică.
Nu ne-am pregătit pentru concurs.
c. (p. 3, 6) Prăjitura aceasta *se* pregătește (= este pregătită) ușor.
- cuiva
- a. (p. 3, 6) **I s** -a pregătit camera (= a fost pregătită camera **lui**).
- II
- C. ~ SĂ ...
- Ei *se* pregătesc SĂ plece la munte.

795. **PREJUDICIÁ** (prejudiciáză, să prejudiciéze, prejudiciát)

I

- A. ceva
- Această lege prejudiciază *interesele* proprietarilor agricoli.
- pe cineva
- Hotărârea consiliului de conducere *l* -a prejudiciat *pe contabilul* -șef.
- cuiva ceva
- I**-a prejudiciat *interesele* (= *interesele lui*) / *prestigiul* (= *prestigiul lui*).
- cuiva pe cineva
de (câtre) ...
- Le**-a prejudiciat *tatăl* (= *pe tatăl lor*).
Nivelul de trai este prejudiciat de inflație.
- B. *a-și prejudicia*
ceva
- Investind în această uzină, **și**-a prejudiciat *situația* (= * *situația sa*) financiară.
- pe cineva
- Neîndeplinindu-și sarcinile de producție, **și**-a prejudiciat *colegii* (= *pe colegii lui*).
- C. *a se prejudicia*
- (p. 3,6) Prin creșterea dobânzilor *se* prejudiciază (= sunt prejudiciate) *interesele* debitorilor.
- unul pe altul
- Cei doi frați *s* -au prejudiciat unul pe altul.
- cuiva
- (p. 3,6) **I s** -a prejudiciat *prestigiul* (= a fost prejudiciat *prestigiul lui*).

796. **PRELUÁ** (preiá, să preiá, preluát)

I

- A. ceva
- Victor a preluat *funcția* de director / *atelierul* de reparații auto.
- pe cineva
- Medicul cel nou a preluat *bolnavii* din salonul 9.

- cuiva ceva Colegul de birou **i-a** preluat **lui Mircea atribuțiile** (= *atribuțiile lui*).
- cuiva pe cineva În timpul concediului tău o să-ți preiau eu *elevii* (= *pe elevii tăi*).
- de (către) ... Conducerea orchestrei a fost preluată de un dirijor nou.
- B. *a-și prelua*
ceva
pe cineva **Și-au** preluat *apartamentul* (= * *apartamentul lor*)? Tânărul profesor **și-a** preluat *studentii* (= *pe studentii săi*).
- C. *a se prelua*
cuiva (p. 3,6) Mărfurile *se* preiau (= sunt preluate) *dîmîneața*.
de (către) ... (p. 3, 6) **I s-**au preluat atribuțiile (= au fost preluate atribuțiile **lui**).
(p. 3,6) Mărfurile *se* preiau de către angroșiști.

797. **PRELUCRĂ** (prelucrează, să prelucreze, prelucrat)

I

- A. ceva a. Acest strung prelucrează *piese* de o mare finețe.
cuiva ceva b. Cine a prelucrat *cântecul* acesta?
de (către) ... **I-am** prelucrat *piesa* (= *piesa lui*).
a. Piesele au fost prelucrate de frezori.
b. Articolul a fost prelucrat de Dan.
- B. *a-și prelucra*
ceva b. **Și-a** prelucrat *cântecul* (= * *cântecul său*) pentru cor.
- C. *a se prelucra*
a. (p. 3, 6) Sticla *se* prelucrează (= este prelucrată) la temperaturi înalte.
b. (p. 3, 6) Piesele folclorice *se* prelucrează (= sunt prelucrate) ușor.

798. **PRELUNGÍ** (prelungéște, să prelungéască, prelunгіt)

I

- A. ceva a. Vor prelungi *strada* asta până la parc.
cuiva ceva b. **Lui Cristian** nu **i-au** prelungit *contractul* (= *contractul lui*).
prin ... **I-au** prelungit *viața* (= * *viața lui*) printr-o operație complicată.
(cuiva) de (către) ... Concediul (= concediul **lui**) (**i-**) a fost prelungit de medic.

B. *a-și prelungi*

ceva

Și-a prelungit *excursia* (= * *excursia sa*) cu câteva zile / *plimbarea* (= * *plimbarea sa*) până la izvor.

a. Vreau să-**mi** prelungesc *aleea* (= *aleea mea*) asfaltată până la poartă.

C. *a se prelungi*

până la ...

a. (p. 3,6) Strada *s* -a prelungit (= a fost prelungită) până la parc.

până la... / până în ...

b. Iarna *s* -a prelungit până la sfârșitul lui martie / până în aprilie.

prin ...

b. (p. 3, 6) Durata de folosire a utilajului *se* prelungeste (= este prelungită) prin exploatare rațională.

799. *PREMEDITĂ* (premeditează, să premediteze, premeditat)

I

A. ceva
de (către) ...

Acuzatul a premeditat *fapta* / *delictul* .
Jaful a fost premeditat.

B. *a-și premedita*
ceva

Făptașul și-a premeditat *delictul* .

C. *a se premedita*

(p. 3, 6) În consiliu *s* -a premeditat (= a fost premeditată) îndepărtarea directorului adjunct.

cuiva

(p. 3, 6) **I** *s* -a premeditat transferul (= a fost premeditat transferul **lui**).

800. *PREMÉRGE* (premérge, să premeărgă, premérs)

I

A. dativ
cuiva în ...

Simptomele au premers **bolii**.
Sorin **i**-a premers **lui Mircea** în funcția de director de liceu.

801. *PREMIĂ* (premiază, să premiéze, premiât)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (către) ...

Juriul a premiat *filmul* lui Dan Pița.
UNITER-ul **l** -a premiat *pe* cel mai tânăr *actor*.
I-au premiat *volumul* (= *volumul lui*) de poezii.
Le-a premiat *elevii* (= *pe elevii lor*).
Sportivii au fost premiați de Ministrul tineretului și sportului.

- B. *a-și premia*
pe cineva
C. *a se premia*
cuiva

Și-a premiat *studentii* (= *pe studentii săi*).
(p. 3, 6) Nu *se premiază* (= este premiată) orice operă de artă.
(p. 3, 6) E adevărat că **i s -a premiat** întreaga operă (= a fost premiată opera **sa**)?

802. **PREOCUPĂ** (preocúpă, să preocúpe, preocupát)

I

- A. pe cineva
de ...
C. *a se preocupa*
de ...

Ideea aceasta *o preocupă pe Emilia* de mult timp.
Irina este preocupată de sănătatea fratelui ei / de înfățișarea ei.
Bunicul meu *se preocupă* de creșterea albinelor.

803. **PREPARĂ** (prepără, să prepăre, preparát)

I

- A. ceva
pe cineva (pentru
... / la ...)
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...

a. Farmacia a preparat *medicamentele* .
b. Profesorul *il* prepară *pe Ionel* pentru olimpiadă / ia chimie.
c. **Îi** prepară *o cafea / cafeaua* (= * *cafeaua lui*).
b. **I-am** preparat *fratele* (= *pe fratele lui*) pentru examen.
c. Masa va fi preparată de Constanța.
b. Șerban a fost preparat la fizică de un profesor bun.

- B. *a-și prepara*
ceva
pe cineva

c. **Și-a** preparat *o masă* (= * *masa sa*) frugală.
b. Anca **își** prepară *elevii* (= *pe elevii săi*) pentru concurs.

- C. *a se prepara*
cuiva
pentru ...

a. (p. 3, 6) Betonul *se* prepară (= e preparat) și manual.
I s -a preparat (= **i-a** fost preparat) un medicament / medicamentul (= a fost preparat medicamentul **său**).
b. Radu *se* prepară pentru olimpiada la engleză.

II

- C. ~ SĂ ...

Paul *se* prepară SĂ ia startul.

804. **PRESCRÎE** (prescrie, să prescrie, prescris)

I

- A. *cuiva ceva de (căt-re) ...* a. Medicul **i-a** prescris **lui Mihai** *penicilină*. Cobaltoterapia **i-a** fost prescrisă de un medic renumit.
- C. *a se prescrie* (p. 3, 6) În reumatism *se* prescrie (= este prescris) medicamentul Boicil.
- cuiva* (p. 3, 6) **I s** -au prescris (= **i-au** fost prescrise) băi calde și masaj.
- b. După un număr de ani, **pedeapsa i s** -a prescris (= **pedeapsa lui a** fost prescrisă).

II

- A. *~ cuiva SĂ ...* a. Specialistul **i-a** prescris **SĂ** facă o cură de ape minerale.
- C. *~ cuiva SĂ ...* a. (p. 3, 6) **I s** -a prescris **SĂ** țină dietă trei luni.

805. **PRESTĂ** (prestează, să presteze, prestat)

I

- A. *ceva de (căt-re) ...* Sorin prestează *munca* de redactor la televiziune. Reparațiile au fost prestate de o echipă de specialiști.
- C. *a se presta* (p. 3, 6) Munca de analist - programator nu *se* prestează (= nu este prestată) decât de absolvenții cu studii economice.

EXPRESII

- A. *~ un jurământ* Martorul a prestat jurământul în fața instanței.

806. **PRESUPÚNE** (presupúne, să presupúnă, presupús)

I

- A. *ceva de (căt-re) ...* a. Operația de laminare presupune un mare *consum* de energie.
- C. *a se presupune* b. H. Coandă a presupus *posibilitatea* zborului cu reacție. Existența atomului a fost presupusă de Democrit.
- (p. 3, 6) *Se* presupune (= e presupusă) existența unor civilizații extraterestre.

II

- A. *~ CĂ ...* Am presupus **CĂ** va accepta colaborarea.
- C. *~ CĂ ...* (p. 3,6) *Se* presupune **CĂ** omul a apărut acum cca. 3, 5 - 4 milioane de ani.

807. *PREȚĂ* (pretează, să preteze, pretăt)

I

C. a se preta

la ...

a. Un om lipsit de prejudecăți *se pretează* la orice.

b. Textul *se pretează* la interpretări diferite.

pentru ...

b. Actrița aceasta *se pretează* pentru rolul Ziței.

II

C. ~ SĂ ...

a. Nu *mă pretez SĂ* fac afaceri cu tine.

Actorul acesta nu *se pretează SĂ* joace în roluri de june - prim.

808. *PREȚINDE* (pretinde, să pretindă, pretîns)

I

A. ceva

a. Boala lui pretinde multe *îngrijiri*.

b. Instalatorul a pretîns 5000 *lei* pentru reparații.

cuiva ceva

I-a pretîns *un preț* mai mare.

de (cătore) ...

Prețul acesta a fost pretîns de proprietarul casei.

C. a se pretinde

a. (p. 3, 6) Pentru acest post *se pretind* (= * sunt pretinse) studii superioare.

cuiva

b. (p. 3, 6) **Unui sportiv i se pretind** (= * **îi** sunt pretinse) multe sacrificii.

II

A. ~ CĂ ...

c. Ana pretinde **CĂ** n-a știut nimic.

SĂ ...

b. El pretinde **SĂ** i se accepte lucrarea.

C. ~ CĂ ...

c. (p. 3) *Se pretinde CĂ* acest medicament nu are contraindicații.

cuiva SĂ ...

a. (p. 3) **I s**-a pretîns **SĂ** repete experiențele.

809. *PREȚUI* (prețuiește, să prețuiască, prețuit)

I

A. ceva

a. Expertul va prețui *tablourile* expuse.

Diamantul / terenul / casa prețuiește câteva *milioane*.

pe cineva

b. Colegii **îl** prețuiesc *pe Mircea*.

cuiva ceva

a. **I**-a prețuit averea (= *averea lui*) la 200.000.000 lei.

b. **I**-a prețuit *meritele* (= *meritele lui*).

cuiva pe cineva

Colegii **i**-au prețuit *tatăl* (= *pe tatăl lui*).

de (cătore) ...

a. Vila a fost prețuită la 300.000.000 lei.

b. Dan n-a fost prețuit de familia lui.

B. *a-și prețui*

ceva
pe cineva

Nu **și-a** prețuit *sănătatea* (= * *sănătatea sa*).

Își prețuiește *sofia* (= *pe sofia lui*).

C. *a se prețui*

unul pe altul
cuiiva

a. (p. 3, 6) *S* -au prețuit (= au fost prețuiți) cerceii la 5.000.000 lei.

b. Scriitorii *s* -au prețuit toată viața.

(p. 3, 6) **I** *s* -au prețuit calitățile (= au fost prețuite calitățile **lui**).

810. *PREVALĂ* (prevalează, să prevaleze, prevalat)

I

A. asupra ...

Activitatea lui de scriitor prevalează asupra funcției de director al revistei literare.

Sănătatea prevalează asupra oricărei activități.

Interesele generale trebuie să prevaleze asupra celor personale.

C. *a se prevala*

de ...

Inginerul *s* -a prevalat de funcția sa pentru a-și influența subalternii.

811. *PREVEDEĂ* (prevéde, să prevadă, prevăzút)

I

A. ceva

a. Savanții au prevăzút *urmările* exploziilor atomice.

b. Programul prevéde *reușita* experienței.

cu ...

c. Au prevăzút vaporul cu bărci de salvare.

de (căt-re) ...

a. Importanța insulinei a fost prevăzută de N. Paulescu.

b. Încheierea contractului cu partenerul străin e prevăzută de program.

cu ...

c. Ambarcațiunea a fost prevăzută de constructori cu echipament de salvare.

B. *a-și prevedea*

ceva

a. Nu **și-a** prevăzút *soarta* (= * *soarta sa*).

cu ...

c. **Și-a** prevăzút mașina (= * *mașina sa*) cu o instalație antifurt.

C. *a se prevedea*

în ...

a. (p. 3, 6) *Se* prevéde (= e prevăzută) o nouă răcire a climei, în viitorul apropiat.

b. (p. 3, 6) *Se* prevéde (= e prevăzută) construirea unei noi autostrăzi.

(p. 3,6) *Se* prevéde (= e prevăzută) în contract cererea unor noi locuri de muncă.

II

- A. ~ CĂ ... a. Savații prevăd CĂ, în viitor, se vor intensifica seismele.
 C. ~ CĂ ... Se prevede CĂ, în curând, va ploua.
 SĂ ... b. Se prevede SĂ se fertilizeze noi suprafețe agricole.
 CE ... (p. 3) Se prevede în contract CE obligații aveți de îndeplinit.
 CINE ... (p. 3) În acte nu se prevede CINE va plăti penalizările.
 CÂND ... (p. 3) În contract nu s-a prevăzut CÂND vor începe plățile.
 CUM ... (p. 3) Nu s-a prevăzut CUM vom plăti dobânzile.

812. PREVENÍ (prevíne, să prevínă, prevenít)

I

- A. ceva a. Vaccinarea previne îmbolnăvirile în masă.
 pe cineva b. Medicul I -a prevenit pe bolnav (asupra nocivității fumatului).
 de (căt-re) ... Familia bolnavului a fost prevenită de medic (asupra gravității bolii).
 B. a-și preveni a. Accidentul a fost prevenit de echipa de salvare.
 b. Și-a prevenit prietenii (= pe prietenii săi) despre plecarea sa.
 a. Și-a prevenit îmbolnăvirea (= * îmbolnăvirea sa) printr-un regim de viață echilibrat.
 C. a se preveni (p. 3, 6) Ateroscleroza se previne (= este prevenită) prin evitarea excesului de grăsimi.

II

- A. ~ pe cineva CĂ ... b. Pe Mihai I -au prevenit CĂ i se va suspenda permisul de conducere.

813. PREZENTÁ (prezintă, să prezínte, prezentát)

I

- A. ceva a. Profesorul a prezentat un referat succint.
 b. Bolnavul prezintă simptome de intoxicație.
 cuiva ceva a. Petre a prezentat profesorului un nou proiect.
 cuiva pe cineva Lenuta I -a prezentat pe fratele ei colegilor de grupă.
 de (căt-re) ... Planul de cercetare va fi prezentat de directorul institutului.
 c. Actorul a fost prezentat de un critic cunoscut.

B. *a-și prezenta*

ceva

a. Autorul **și-a prezentat romanul** (= * **romanul său**) în câteva cuvinte.

pe cineva cuiva

a. Emil **și-a prezentat soția** (= *pe soția sa*) **prietenilor săi**.

C. *a se prezenta*

ca ... / sub forma

Rana *se prezintă* bine.

d. ADN *se prezintă* sub forma unei spirale / ca o spirală.

sub numele ...

a. S -a prezentat sub numele de Șerban Istrate.

la ...

c. Nelu *se va prezenta* luni la secretariat / examen / serviciu.

cuiva ...

c. **Lui Dinu i s -a prezentat** ocazia / prilejul de a cumpăra un timbru rar.

II

C. ~ SĂ ...

c. M -am prezentat SĂ -mi iau actele.

814. PRIMÍ (priméște, să primească, primit)

I

A. ceva

a. N-am primit *coletul* .

de (la) ... / din ...

c. Am primit *aprobarea* decanatului.

pe cineva
cuiva ceva

a. Am primit *o scrisoare* de la fratele meu / de acasă / din Franța.

b. Directorul *îl va primi pe ziarist* imediat.

cuiva pe cineva

a. **I-am primit telegrama** (= *telegrama lui*).

d. Nu i-a primit *sugestiile* (= *sugestiile lui*) / *demisia* (= *demisia lui*).

de (căt-re) ...

b. O să -i primesc *prietenul* (= *pe prietenul lui*) la aeroport.

a. Bani *au fost primiți* de vărul meu.

b. Delegația a fost primită de dr. Niculescu.

d. Propunerea va fi primită de toți studenții.

B. *a-și primi*

ceva

a. Nu **și-a primit salariul** (= * **salariul său**).

pe cineva

b. Lucian o să -și primească *oaspeții* (= *pe oaspeții săi*) în camera lui.

C. *a se primi*

a. (p. 3, 6) La acest ghișeu *se primesc* (= * sunt primite) informații despre orarul avioanelor.

b. (p. 3, 6) Delegațiile *se primesc* (= sunt primite) în această sală.

d. (p. 3, 6) Nu *se primesc* (= nu sunt primite) asemenea sugestii.

II

A. ~ SĂ ...

e. N-a primit SĂ fie ajutat de nimeni.

815. **PRÎNDE** (prinde, să prindă, prins)

I

- A. ceva
pe cineva în ...
de (căt-re) ...
- a. Prinde *mingea* !
b. Prindeți *actele* cu o agrafă!
c. Ai prins *trenul* ?
a. Mama *l* -a prins în brațe *pe Dănuț* .
d. Miliția *l* -a prins *pe infractor* .
- B. *a-și prinde*
ceva
pe cineva
- a. Câinele a fost prins de copiii noștri.
b. Documentele au fost prinse la dosar.
- C. *a se prinde*
cu ... / de ...
- b. **Și**-a prins *părul* (= *părul său*) cu o agrafă.
d. **Și**-a prins *copilul* (= *pe copilul său*) rupând flori.
a. (p. 3, 6) Animalele sălbatice nu *se* prind (= nu sunt prinse) ușor.
e. *S* -a prins cu mâinile de bara trenului.
b. (p. 3, 6) *Părul se* prinde (= este prins) cu agrafe.

II

- A. ~ CĂ ...
- d. *L* -am prins CĂ n-a învățat lecția.

816. **PRIVÍ** (privește, să privească, privít)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
în ...
pe ...
la ...
de (căt-re) ...
- Îi plăcea să privească *munții* .
De ce n-o privești *pe Lucia* ?
Îi priveam *fotografia* (= *fotografia ei*).
Privea în oglindă cu atenție.
Privește pe fereastră!
Ion privea la tablă cu atenție.
Filmul de desene animate a fost privit cu interes de toți copiii.
- B. *a-și privi*
ceva
pe cineva
- Își privea *fața* (= * *fața sa*) în oglindă.
Își privea *copilul* (= *pe copilul său*) cu dragoste.
- C. *a se privi*
unul pe altul
- Nu *te* mai privi atât în oglindă!
Anca și Gabriela *se* priveau cu simpatie.

II

- A. ~ CE ...
CĂT ...
CUM ...
- Priviți CE face băiatul ăsta!
Privește CĂT e de frumoasă!
Toamna privea CUM pleacă păsările.

EXPRESII

- A. ~ pe cineva în ceea ce (p. 3, 6) Asta nu *mă* privește.
(p. 3) În ceea ce privește plecarea ta, comisia n-a hotărât nimic.

II

- A. ~ pe cineva CĂ... (p. 3) Nu *mă* privește CĂ ai întârziat.

817. PROCEDĂ (procedează, să procedeze, procedat)

I

- A. la ... Procurorul procedează *la* anchetarea faptelor.
C. *a se proceda* (p. 3) Nu *se* procedează așa!
la ... (p. 3) *S* -a procedat la confiscarea bunurilor ilicite.

818. PROCURĂ (procură, să procure, procurat)

I

- A. ceva Cine va procura *utilajul* necesar acestei secții?
cuiva ceva **Mamei** i-am procurat *un bilet* de tratament la Mangalia.
de (către) ... Medicamentele au fost procurate de tatăl ei.
B. *a-și procura* Mihai o să-și procure *fondurile* necesare de la bancă.
cuiva C. *a se procura* (p. 3, 6) Ceramica de Horezu *se* procură (= este procurată) de la magazinele de artizanat.
de la ... (p. 3, 6) **I** *s* -au procurat (= i-au fost procurate) diapozitive cu peisaje din România.
cuiva

819. PRODÚCE (próduce, să producă, produs)

I

- A. ceva a. Bărăganul produce, în special, *cereale*.
cuiva ceva b. Fabrica produce *obiecte* de porțelan.
de (către) ... c. Lovitura **i**-a produs *o leziune* ușoară.
C. *a se produce* Succesul **i**-a produs *o mare satisfacție*.
a. (p. 3, 6) În verile secetoase nu *se* produc multe fructe.
b. Locomotivele electrice sunt produse de uzinele „Elecroputere” din Craiova.
c. Rana a fost produsă de un corp dur.
d. (p. 3, 6) În urma fumatului excesiv *se* produc (= * sunt produse) leziunii ale mucoasei bucale.
e. Dansatorii *s* -au produs în fața spectatorilor.

820. PROFESĂ (profesează, să profeseze, profesat)

I

- A. ceva
de (căt-re) ...
- B. a-și profesa
ceva
- C. a se profesa
- a. Sanda profesează *arhitectura* .
b. Fratele ei profesează *idei* liberale.
a. Munca de inginer chimist a fost profesată de Andrei timp de treizeci de ani.
a. Nu **și**-a profesat *meseria* (= * *meseria sa*) decât cinci ani.
(p. 3, 6) Meseria de inginer agronom *se* profesează (= este profesată) la țară, nu la oraș.

821. PROFILĂ (profilează, să profileze, profilat)

I

- A. ceva pe ...
de (căt-re) ...
- B. a-și profila
ceva
- C. a se profila pe...
- a. Am profilat noua *secție* pe producția de îngrășăminte chimice.
Aparatul a fost profilat de inventator pe tratarea paraliziiilor.
Și-a profilat *atelierul* (= * *atelierul său*) pe producerea ceramicii.
Ne -am profilat pe export de cereale.
(p. 3, 6) Institutul *s* -a profilat (= a fost profilat) pe cercetarea virusurilor.
b. În depărtare *se* profilau vârfulurile munților.
c. (fig.) *Se* profilează o nouă criză energetică.

822. PROFITĂ (profită, să profite, profitat)

I

- A. de ...
de pe urma ...
- C. a se profita
de ...
- Culturile de porumb au profitat de ploile din ultima săptămână.
Mulți bolnavi au profitat de pe urma cercetărilor acestui medic.
(p. 3) *S* -a profitat de neatenția lui.

II

- A. ~ CĂ ...
- A profitat CĂ nu eram atent și a plecat.

823. *PROGRAMĂ* (programează, să programeze, programat)

I

- A. ceva
(pentru ...)
- pe cineva
- de (către) ...
- cuiva ceva
- B. *a-și programa*
- C. *a se programa*
- la ...
- a. Profesorul a programat *examenul* la ora 9.
- b. Cine a programat *calculatorul* (pentru această operație)?
- c. Medicul nu *l* -a programat încă *pe Ștefan* pentru operație.
- a. Consultația a fost programată de medic prin telefon.
- b. Calculatorul a fost programat de un specialist.
- a. Profesoara *le*-a programat *examenele* (= *examenelor*) săptămâna aceasta.
- a. Când *ți*-ai programat *examenul* (= * *examenul tău*) de conducător auto?
- a. *Și*-a programat *repetarea* materiei în trei zile.
- b. *Și*-a programat *calculatorul* (= * *calculatorul său*)?
- a. (p. 3,6) Concediile *se* programează (= sunt programate) cu două luni înainte.
- b. (p. 3,6) Calculatoarele *se* programează (= sunt programate) pentru orice operație matematică.
- a. Victor *s* -a programat (= a fost programat) la dentist marța viitoare.

II

- A. ~ SĂ ...
- B. ~ SĂ ...
- a. Am programat SĂ plecăm în vacanță, luna viitoare.
- c. *Și*-a programat SĂ rezolve problema, repede.

824. *PROGRESĂ* (progresează, să progreséze, progresat)

I

- A. în ...
- C. *a se progresa*
- în ...
- Studentii au progresat în cunoașterea limbii engleze / pregătirea de specialitate.
- (p. 3) În medicină *s*-a progresat mult în ultimul secol.

825. PROIECTĂ (proiectează, să proiecteze, proiectat)

I

- A. ceva
(pe ...)
- pe cineva
cuiva ceva
- de (către) ...
- B. a-și proiecta
ceva
- pe cineva
- pe ...
- C. a se proiecta
cuiva
- a. Cine a proiectat *blocul* acesta?
b. Ai proiectat *filmul* (pe ecran normal)?
c. Am proiectat *o excursie* la munte.
d. Impactul a proiectat *mașina* într-un pom.
Lovitura *l* -a proiectat pe boxer la podea.
- a. Ce arhitect **ți**-a proiectat *apartamentul* (= *apartamentul tău*)?
b. Eugen **mi**-a proiectat câteva *diapozitive* .
- a. Clădirea a fost proiectată de un arhitect renumit.
b. Filmul a fost proiectat de operator.
c. Vizita în China a fost proiectată (de noi) de anul trecut.
d. Ciclistul a fost proiectat de lovitură la câțiva metri.
- a. Vlad **și**-a proiectat singur *garsoniera* (= * *garsoniera sa*).
- b. **Mi**-am proiectat câteva *diafilme* .
- c. **Și**-a proiectat *excursia* (= * *excursia sa*) de mult timp.
- d. Boxerul **și**-a proiectat *adversarul* (= *pe adversarul său*) în corzi.
- e. Blocul **își** proiecta *silueta* (= * *silueta sa*) pe cer.
- a. (p. 3, 6) *S* -a proiectat (= a fost proiectată) noua termocentrală?
b. (p. 3, 6) Filmul nu *s* -a mai proiectat (= n-a mai fost proiectat).
Studentilor li s -a proiectat (**le**-a fost proiectat) un film despre germinația plantelor.
c. (p. 3, 6) *Se* proiectează (= e proiectată) vizitarea unor locuri istorice.
e. Silueta lui *se* proiectează pe perete.

II

- A. ~ SĂ ...
B. ~ SĂ ...
C. ~ SĂ ...
- c. Au proiectat SĂ facă o excursie în Delta.
- a. **Și**-a proiectat SĂ-și construiască singur vila.
c. (p. 3) *S* -a proiectat SĂ se viziteze câteva locuri istorice.

826. **PROMÎTE** (promíte, să promită, promís)

I

- A. cuiva ceva
(cuiva) de (către) ... Colega mea **mi**-a promis o carte / ajutorul ei.
Banii (**mi**-)au fost promiși de tatăl meu.
- B. *a-și promite*
ceva unul altuia Dan și Virgil **și**-au promis ajutor.
- C. *a se promite*
cuiva (p. 3, 6) (**Ni**) *s* -a promis (= (**ne**-)a fost promisă) modernizarea bibliotecii.

II

- A. ~ CĂ ...
cuiva CĂ ... Ana a promis CĂ o să învețe.
Sora mea **mi**-a promis CĂ o să mă ajute.
- B. ~ unul altuia CĂ ... **Și**-au promis CĂ vor fi prieteni toată viața.
- C. ~ (cuiva) CĂ ... (p. 3) (**Ni**) *s* -a promis CĂ vor rezolva problema.

827. **PROMOVÁ** (promovează, să promoveze, promovát)

I

- A. ceva
în ...
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de(către) ...
- a. Vlăduț a promovat *clasa* a II-a.
b. Guvernul României a promovat *ideea* economiei de piață.
a. Geta a promovat în anul al II-lea.
Pe Florin I -au promovat în funcția de comisar-șef al gârzii financiare.
Profesoara **i**-a promovat toată *clasa* (= * *clasa ei*).
Nu **ți**-am promovat *fiul* (= *pe fiul tău*).
Anul școlar a fost promovată de (către) toți elevii școlii.
Sanda a fost promovată în funcția de redactor artistic, de (către) conducerea televiziunii.
- B. *a-și promova*
ceva
pe cineva
- b. **Și**-a promovat *inovațiile* (= *inovațiile lui*) în secția montaj.
a. **Și**-a promovat *prietenul* (= *pe prietenul lui*) într-un post bine remunerat.
- C. *a se promova*
unul pe altul
cuiva
- (p. 3, 6) Examenul de licență nu *se* promovează (= este promovată) ușor.
Frații *s* -au promovat (unul pe altul) în posturile cele mai bune.
b. (p. 3, 6) **I** *s* -au promovat toate ideile (= au fost promovate ideile **lui**).

828. **PROMULGĂ** (promúlgă, să promúlge, promulgát)

I

- A. ceva   Președintele Republicii a promulgat *legea* fondului
  fúnciar.
de (cátre) ...   Legea garantării investițiilor străine a fost promulgată
  de președinte.
- C. *a se promulga*   (p. 3, 6) Legea dividendelor *s* -a promulgat (= a fost
  promulgată) de curând.

829. **PROPAGĂ** (propágă, să propáge, propagát)

I

- A. ceva   a. Revista aceasta propagă o nouă *teorie* asupra
  structurii materiei.
de (cátre) ...   Evoluționismul a fost propagat de adepții lui Ch.
  Darwin.
- B. *a-și propaga*
ceva   Savantul **și**-a propagat *teoria* (= * *teoria sa*) cu
  ajutorul / prin intermediul acestei reviste.
- C. *a se propaga*
prin ...   b. Raza de lumină *se* propagă rectiliniu.
  Cu ce viteză *se* propagă sunetul prin corpurile
  solide?
în ...   Radiațiile *se* propagă în mediul înconjurător.

830. **PROPULSĂ** (propulsează, să propulseze, propulsát)

I

- A. ceva   Statele dezvoltate au propulsat *sateliți* de
  telecomunicații în cosmos.
pe cineva   (fig.) Cine *te*-a propulsat în funcția asta?
de (cátre) ...   Satelitul a fost propulsat de o rachetă cu trei trepte.
  (fig.) Șerban a fost propulsat în diplomatie de
  conducerea Ministerului de externe datorită
  meritelor sale.
- B. *a-și propulsa*
pe cineva   (fig.) **Și**-a propulsat *nepoata* (= *pe nepoata sa*)
  într-un post bun.
- C. *a se propulsa*   (p. 3, 6) Sateliții de telecomunicații *se* propulsează
  (= sunt propulsați) în cosmos în scop științific.

831. **PROPÚNE** (propúne, să propună, propus)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- B. *a-și propune*
ceva
pe cineva
- C. *a se propune*
cuiva
- a. Profesorul a propus *amânarea* excursiei.
b. Noi *l* -am propus *pe Ion* lider sindical.
a. **I**-am propus **chimistului** o *colaborare* permanentă.
Tema referatului a fost **propusă** de genetician.
c. **Și**-a propus *repetarea* tuturor experiențelor.
b. **Și**-a propus *prietenul* (= *pe prietenul său*) în comitetul de conducere.
a. (p. 3, 6) *S* -a propus (= a fost propusă) completarea parcului de mașini agricole.
Lui Mihai i s -a propus (= **i**-a fost propus) un contract avantajos.

II

- A. ~ SĂ ...
cuiva SĂ ...
- B. ~ SĂ ...
- C. ~ SĂ ...
cuiva SĂ ...
- a. Studenții din grupa a II-a au propus SĂ amâne examenul de fizică.
I-am propus **criticului** literar SĂ colaboreze permanent la revista noastră.
c. **Și**-a propus SĂ refacă toate experiențele.
Și-a propus SĂ devină genetician.
a. (p. 3) *S* -a propus SĂ se semneze contractele de urgență.
(p. 3) **I s** -a propus SĂ plece la specializare în Anglia.

832. **PROTEJĂ** (protejează, să protejeze, protejât)

I

- A. ceva (de ...)
pe cineva (de ...)
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- B. *a-și proteja*
ceva
pe cineva
- C. *a se proteja*
cuiva
- a. Serele protejează *plantele* (de intemperii).
Umbrela o protejează de ploaie *pe fetiță*.
Mănușile îi protejează *mâinile* (= * *mâinile lui*).
Organismul viu e protejât de (căt-re) sistemul imunitar.
Victor **își** protejează *piciorul* (= * *piciorul său*) bolnav.
b. La olimpiadă, profesorii nu-**și** protejează *elevii* (= *pe elevii lor*).
a. (p. 3, 6) Plaga *se* protejează (= este protejată) cu un pansament steril.
(p. 3, 6) După operație **i s** -au protejât ochii (= au fost protejați ochii **lui**) de lumină.

833. **PROTESTĂ** (protestează, să protesteze, protestat)

I

- A. ceva
împotriva ...
- b. Banca a protestat *polița* debitorului.
- a. Sindicatul din întreprindere a protestat împotriva legii pensiilor.
- C. *a se protesta*
contra ...
- (p. 3) La întrunire *s* -a protestat contra măsurilor de concediere a unor muncitori.

834. **PROVENÍ** (províne, să provínă, provenít)

I

- A. din ...
de la ...
- Aurul acesta provine din Munții Apuseni.
Zvonurile provin de la un post de radio neoficial.

835. **PROVOCA** (provoacă, să provoáce, provocát)

I

- A. ccva
pe cineva la ...
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- a. Modificarea structurii chimice provoacă *schimbări* ale proprietăților substanței respective.
- b. *L* -am provocat la întrecere.
- a. Intoxicația *i*-a provocat *inflamarea* ganglionilor.
Criza energetică a fost provocată de consumul excesiv de carburanți.
- b. Radu a fost provocat la întrecere de colegul lui.
- B. *a-și provoca*
ceva
pe cineva la ...
- a. Căzând, Radu *și*-a provocat *o entorsă* .
- b. Dan *și*-a provocat *toți colegii* (= *pe colegii săi*) la întrecere.
- C. *a se provoca*
cuiva
unul pe altul la ...
- a. (p. 3, 6) Prin iradiere *s* -a provocat (= a fost provocată) o mutație genetică.
(p. 3, 6) Din neatenție, *i s* -a provocat (= *i*-a fost provocată) o rană gravă.
- b. Alexandru și Bogdan *s* -au provocat la întrecere.

II

- A. ~ SĂ ...
de (căt-re) ... SĂ ...
- c. Virgil *l*-a provocat *pe Mircea* SĂ-*i* răspundă urât.
- c. Sanda a fost provocată de Gabriela SĂ-*i* vorbească urât.
- B. ~ SĂ ...
- c. Dan *și*-a provocat *colegul* (= *pe colegul său*) SĂ-*i* răspundă la câteva întrebări.

836. **PUBLICĂ** (públică, să públíce, publicát)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (cătře) ...
 Revista a publicat *un articol* despre hormoni.
 Editura **i-a** publicat *poeziile* (= *poeziile lui*).
 Dicționarul va fi publicat de altă editură.
- B. *a-și publica*
 ceva
 Matei **și-a** publicat *teza* (= * *teza lui*) de doctorat?
- C. *a se publica*
 cuiva
 (p. 3, 6) **S** -au publicat (= au fost publicate) multe dicționare poliglote.
 (p. 3, 6) **Profesorului i s** -a publicat noua carte (= a fost publicată noua **lui** carte) despre mecanica fluidelor.
 (p. 3) Astăzi *se* publică foarte mult.

837. **PÚNE** (púne, să púnă, pús)

I

- A. ceva
 pe ...
 în ...
 cuiva ceva
 de (cătře) ...
 a. Unde ai pus *cărțile* ?
 b. Pune *haina* pe tine!
 Pune *căciula* în cap / *mănușile* în mâini / *ghetele* în picioare!
- B. *a-și pune*
 ceva
 a. **I-am** pus *banii* (= *banii lui*) pe birou.
 Florile au fost puse în *vază* de Dana.
- C. *a se pune*
 cuiva
Și-a pus *lucrurile* (= * *lucrurile sale*) în dulap.
 b. Vrea să-**și** pună *pantofii* (= * *pantofii săi*) noi.
 a. (p. 3, 6) Fructele nu *se* pun (= * nu sunt puse) nespălate în frigider.
 (p. 3, 6) **I se** vor pune lucrurile (= lucrurile **lui** vor fi puse) în dulap.
 b. (p. 3, 6) Mănușile *se* pun (= * sunt puse) numai când e frig.
I se pun (= * îi sunt puse) cele mai bune haine.

EXPRESII

- A. ~ o întrebare cuiva
 Profesorul **i-a** pus **studentului** câteva întrebări.
I se va pune (= **îi** va fi pusă) o singură întrebare.
- ~ accentul pe ...
 Autorul pune accentul pe contribuția românească în fiziologie.
- ~ în valoare ceva
 Lucrarea pune în valoare *rezultatele* obținute prin aplicarea acestei metode.

~ în discuție ceva	La consiliu au pus în discuție <i>problema</i> atitudinii studenților față de învățătură.
~ în scenă	Regizorul a pus în scenă o nouă piesă a lui Marin Sorescu.
~ un diagnostic (cuiva)	După o examinare minuțioasă, doctorul (i)-a pus diagnosticul.
~ în vedere cuiva SĂ...	Directorul i -a pus în vedere SĂ nu mai întârzie.
~ la treabă pe cineva	Mama a pus- <i>o</i> la treabă <i>pe</i> <i>Veronica</i> .
~ la îndoială ceva	De ce pui la îndoială <i>spusele</i> mele?
~ cuiva numele	Părinții i -au pus numele Sorin.
~ preț pe ...	Nu pun preț decât pe învățătură.
~ în gardă pe cineva	Un coleg <i>l</i> -a pus în gardă <i>pe</i> <i>Viorel</i> .
B. ~ în gând SĂ...	Și -a pus în gând să se facă arhitect.
C. ~ accentul pe...	S-a pus accentul pe valorificarea resurselor interne.
~ în valoare	S-au pus în valoare (= au fost puse în valoare) resursele interne.

838. PURTĂ (poartă, să poarte, purtat)

I

A. ceva cuiva de (câtre) ... *	a. Angela purta <i>o rochie</i> albastră și pantofi albi. Sora mea mi -a purtat <i>bluza</i> (= <i>bluza mea</i>). Paltonul maro a fost purtat de Elena cinci ani.
B. <i>a-și purta</i> unul altuia ceva	Frații și -au purtat <i>pantofii</i> unul altuia.
C. <i>a se purta</i>	(p. 3,6) Rochiile lungi nu <i>se</i> mai poartă (= * nu sunt purtate) decât în / la ocazii speciale.
	b. Dinu <i>se</i> poartă întotdeauna politicos.

EXPRESII

A. ~ numele de ...	Reacția purta numele de oxidare.
~ denumirea de ...	Aceste dispozitive poartă denumirea de roboți industriali.
~ o discuție (cu ...) asupra... / despre...	Vom purta o discuție serioasă asupra acestei probleme (cu toți membrii asociației).
~ răspunderea	Cine poartă răspunderea acestui eșec?
~ (o) luptă cu ...	Dacii au purtat numeroase lupte cu romanii.

839. **PUTEÁ** (poáte, să poată, putút)

- I**
- A. infinitiv
~ + inf. + ceva
pe cineva + ~ + inf.
cuiva + ~ + inf.
- B. *a-și putea* + inf. +
+ ceva/cineva
- C. *a se putea*
infinitiv
- Matei nu poate rămâne (= să rămână) aici.
Pot scrie (= să scriu) *tema* acum.
Îl poate vizita (= poate să-l viziteze) în fiecare zi.
Îi pot scrie (= pot să-i scriu) zilnic.
Și-ar putea face *lecțiile* (= * *lecțiile sale*) mai devreme.
Mi-aș putea ajuta *colegii* (= *pe colegii mei*).
- (p. 3, 6) *Se* poate vizita (= poate fi vizitat) muzeul astăzi?

- II**
- A. ~ SĂ ...
C. ~ SĂ ...
- Victor nu poate SĂ plece în excursie.
(p. 3) *S*-ar putea SĂ se întoarcă din Italia / de la Cluj.

R

840. **RALIÁ** (se raliáză, să se raliéze, raliát)

- I**
- C. *a se ralia* la ...
cuiva
dativ
- Gabriela *s*-a raliat la opinia colegilor ei de grupă.
Sindicatul din această întreprindere *s*-a raliat la Confederația sindicală „Frăția”.
Ne-am raliat **directorului**.
Inițiativei lui Anton **i** *s*-a raliat și Anca.

841. **RAPORTÁ** (raportează, să raporteze, raportát)

- I**
- A. cuiva ceva
ceva la ...
- B. *a-și raporta*
ceva la...
- C. *a se raporta*
(cuiva)
la ...
- a. Inginerul-șef a raportat **directorului** *terminarea* proiectului.
b. Raportați aceste cifre la cele de anul trecut!
- Își raportează *rezultatele* (= *rezultatele sale*) la cele ale altor cercetători.
- a. (p. 3, 6) (I) *s*-a raportat (**ministerului**) punerea în funcțiune a centralei atomice.
b. (p. 3, 6) Aceste date *se raportează* (= sunt raportate) la indicii de anul trecut.
- II**
- A. ~ CĂ ...
CE ...
- a. Secția a II-a a raportat CĂ a terminat lucrarea.
Secretara a raportat (**directorului**) CE *s*-a discutat la consfătuire.

CINE ...	Au raportat (conducerii) CINE a lipsit astăzi.
CÂT ...	N-au raportat încă CÂT a costat înlocuirea conductei.
CÂND ...	O să raporteze CÂND o să se termine lucrările.
UNDE ...	N-a raportat UNDE a avut loc vernisajul expoziției.
CUM ...	Trebuie să raporteze CUM s-a aplicat hotărârea.
C. ~ CĂ ...	(p. 3) I s-a raportat ministrului CĂ secția a fost pusă în funcțiune.
CE ...	(p. 3) Trebuie să (i) se raporteze CE secție a lucrat mai bine.
CINE ...	(p. 3) I s-a raportat CINE a fost propus pentru avansare.
CÂT ...	(p. 3) Nu i s-a raportat CÂT va costa noua autostradă.
UNDE ...	(p. 3) E necesar să i se raporteze UNDE s-a deschis noua secție.
CÂND ...	(p. 3) I s-a raportat CÂND va intra în funcțiune noul utilaj?
CUM ...	(p. 3) Să i se raporteze CUM funcționează această pompă.

842. *RATĂ* (ratează, să ratéze, ratât)

I

A. ceva	a. Silvia a ratat <i>examenul</i> de admitere în liceu.
	b. George a ratat <i>prilejul</i> de a pleca în Spania.
	a. Echipa a ratat <i>calificarea</i> la campionatul mondial de fotbal.
de (cătore) ...	Decolarea a fost ratată de pilot.
	b. Ocazia de a participa la festivalul de balet din Franța a fost ratată de Teatrul Fantazio.
B. a-și rata ceva	a. Și -a ratat <i>concediul</i> din vara aceasta.
	Și -a ratat <i>viața</i> (= <i>viața sa</i>).
C. a se rata	b. (p. 3, 6) Nu <i>se</i> ratează (= * este ratată) o asemenea ocazie.
cuiva	a. (p. 3, 6) I s-a ratat intrarea (= a fost ratată intrarea ei) în emisie.
	A fost un pianist talentat, dar <i>s-a</i> ratat.

843. RĂMÂNE (rămâne, să rămână, rămás)

I

- A. cuiva ceva a. **Studentilor le-a** mai rămas puțin timp până la examen.
în ... / la ... b. Rămânem în oraş / la bibliotecă.
~ + de + participiu (p. 3) Ce (**ne**) rămâne de făcut (= să facem)?

II

- A. ~ SĂ ... Dan a rămas SĂ ne ajute.
(p. 3) Rămâne SĂ mai discutăm despre problema asta.

EXPRESII

- A. ~ sănătos Rămâi sănătos!
~ cu bine Rămâi cu bine!
~ în urmă Ceasul a rămas în urmă.

844. RĂNÍ (rănéşte. să rănească, rănit)

I

- A. ceva Dănuţ a rănit (= cu toporul) *trunchiul* copacului.
pe cineva George l-a rănit din greşală *pe Aurel*.
cuiva ceva Lumina excesivă îi răneşte *ochii* (= * *ochii lui*).
(fig.) I-a rănit *mândria* (= *mândria lui*).
cuiva pe cineva Automobilistul i-a rănit *fratele* (= *pe fratele ei*).
de (căt-re) ... Colonelul Predescu a fost rănit de inamic pe front.
cuiva (fig.) Orgoliul (= orgoliul ei) i-a fost rănit de colaboratorul ei.
- B. a-şi răni
ceva Şi-a rănit *degetul* (= * *degetul ei*).
pe cineva Şi-a rănit *adversarul* (= *pe adversarul său*) în timpul meciului.
- C. a se răni
la... (p. 3, 6) Ţesuturile moi se rănesc (= sunt rănite) uşor.
unul pe altul S-a rănit la picior.
Din joacă, copiii s-au rănit (unii pe alţii).

845. RĂPÍ (răpéște, să răpcăscă, răpít)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...
- C. a se răpi
cuiva
- b. Dușmanii nu vor mai răpi *pământul* patriei.
a. Doi necunoscuți **I**-au răpit *pe Dorel* din parc.
b. Cine i-a răpit *averea* (= *averea lui*)?
Le-a răpit fetița (= *pe fetița lor*).
a. Copilul a fost răpit de o femeie necunoscută.
(p. 3, 6) **S-a răpit** (= a fost răpită) o fetiță de trei ani.
(p. 3, 6) **I** s-a răpit moștenirea (= a fost răpită moștenirea **lui**) / copilul (= copilul **lui**).

846. RĂSĂRÍ (răsáre, să răsáră, răsárit)

I

- A. la ...
pe ...
din ...
cuiva ceva
- a. Soarele răsare la ora 5⁴⁵ / la orizont.
Luna a răsărit pe cer.
(fig.) O nouă stea a răsărit pe firmamentul artei.
b. Plantele răsar din pământ / semințe.
(fig.) **I**-au răsărit câteva *fire* de păr alb.

847. RĂSFRĂNGE (răsfránge, să răsfrángă, răsfránt)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- B. a-și răsfrânge
ceva în ...
asupra ...
- C. a se răsfrânge
în ...
cuiva
asupra ...
cuiva
- a. Oglinda răsfrânge *lumina*.
Oglinda **îi** răsfrânge *chipul* (= *chipul lui*).
Lumina e răsfrântă de suprafețele netede.
Lampa **își** răsfrânge *lumina* (= **lumina sa*) în fereastră.
b. **Și-a răsfrânt interesul** (= **interesul său*) asupra problemelor de microbiologie.
a. Lumina lămpii *se răsfrânge* în oglindă.
Fața **i** (= *fața lui*) *se răsfrânge* în oglindă.
b. Dragostea ei *s-a răsfrânt* asupra copiilor.
Interesul **i** (= *interesul lui*) *se răsfrânge* asupra problemelor de inginerie genetică.

848. RĂSPÂNDÍ (răspândește, să răspândească, răspândít)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (câtre) ...
- B. a-și răspândi
ceva
- C. a se răspândi
cuiva
- a. Reflectorul răspândea o lumină puternică.
c. Poliția i-a răspândit pe manifestații.
b. Discipolii i-au răspândit ideile (= ideile lui).
Vestea a fost răspândită de prietenii lui.
- Și-a răspândit teoriile (= teoriile sale) prin articolele publicate în reviste.
- a. Luna își răspândea lumina (= lumina sa) asupra lacului.
Căldura sobei se răspândea în toată camera.
b. (p. 3,6) Știrea s-a răspândit (= a fost răspândită) imediat.
c. Mulțimea s-a răspândit în grabă.
Copiii i (= copiii lui) s-au răspândit în toată țara.

849. RĂSPLĂTÍ (răsplătește, să răsplătească, răsplătít).

I

- A. pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (câtre) ...
- B. a-și răsplăti
pe cineva
- C. a se răsplăti
cuiva
- Părinții i-au răsplătit pe Anton pentru reușita la examen.
I-a răsplătit devotamentul (= devotamentul lui).
I-au răsplătit prietenul (= pe prietenul lui).
Echipa de gimnastică feminină a fost răsplătită de Ministerul tineretului și sportului pentru succesele ei la competiția mondială.
- Nu și-a răsplătit colaboratorii (= pe colaboratorii săi) cum se cuvenea.
(p. 3, 6) Întotdeauna se răsplătește (= este răsplătită) credința.
(p. 3, 6) Ți se vor răsplăti meritele (= vor fi răsplătite meritele tale).

850. RĂSPÚNDE (răspunde, să răspundă, răspuns)

I

- A. cuiva
la ...
de ...
- a. De ce nu-i răspunzi Mariei?
Am răspuns la toate întrebările / la salutul lui.
b. Cine răspunde de calitatea produselor?

B. *a-și răspunde*

unul altuia

C. *a se răspunde*

(cuiva) la ...

A. ~ CĂ ...

cuiva CĂ ...

C. ~ (cuiva) CĂ ...

nu ~ DACĂ ...

a. Dan și Mihai *și-au* răspuns la scrisori.

a. (p. 3) (I) *s-a* răspuns la cererea aceea?

II

a. Dana a răspuns CĂ îi pare rău.

Gabriela **mi-a** răspuns CĂ regretă cele întâmplătoare.

(p. 3) (I) *s-a* răspuns CĂ cererea a fost aprobată.

(p. 3) Nu (i) *s-a* răspuns DACĂ cererea a fost aprobată.

851. RĂSTURNĂ (răstoamnă, să răstoârne, răsturnat)

I

A. *ceva*

a. Rodica a răsturnat *paharul / scaunul*.

Mecanicul a răsturnat *mașina* (ca s-o repare).

c. (fig.) Armata a răsturnat *guvernul*.

pe cineva

b. Gigel *l-a* răsturnat *pe Ionuț* (de pe bicicletă).

cuiva ceva

a. **I-a** răsturnat *ceașca* (= *ceașca lui*) de cafea.

cuiva pe cineva

b. **I-a** răsturnat *copilul* (= *pe copilul ei*) din cărucior.

de (către) ...

a. Vaza a fost răsturnată de pisică.

c. (fig.) Liderul acestui partid a fost răsturnat de la conducere de un adversar politic.

B. *a-și răsturna*

ceva

a. **Și-a** răsturnat *farfuria* (= **farfuria ei*) în poală.

C. *a se răsturna*

Din cauza vitezei excesive, *mașina s-a* răsturnat.

852. RĂZBUNĂ (răzbună, să răzbúne, răzbunat)

I

A. *ceva*

Am răzbunat *moartea* compatrioților lor.

pe cineva

L-a răzbunat *pe fratele ei*.

cuiva ceva

I-a răzbunat *umilințele* (= *umilințele ei*).

de (către) ...

Atrocitățile comise de invadatori au fost răzburate de restul populației.

B. *a-și răzbuna*

pe cineva

Și-a răzbunat *tatăl* (= *pe tatăl lui*).

C. *a se răzbuna*

pe ...

Nu *s-a* răzbunat pe vecinul său.

pentru ...

S-a răzbunat pentru nedreptatea suferită.

853. RĂZGÂNDÍ (se răzgândéște, să se răzgândească, răzgândí)

C. ~ a se răzgândi I
A vrut să-l acționeze în justiție pe vecinul său, dar s-a răzgândit.

SĂ ... II
S-au răzgândit SĂ-și mai petreacă concediul în Delta / SĂ urmeze politehnica.

854. REABILITÁ (reabilitează, să reabiliteze, reabilitát)

A. pe cineva I
L-au reabilitat pe Victor după câțiva ani.
cuiva pe cineva I-au reabilitat prietenul (= pe prietenul lui)?
de (căt-re) ... Toma a fost reabilitat de justiție prin hotărâre definitivă.

B. a-și reabilita
pe cineva Și-a reabilitat colegul (= pe colegul său) de redacție.
C. a se reabilita S-a reabilitat cu ajutorul unor martori.

855. REACȚIONÁ (reacționează, să reacționeze, reacționát)

A. la ... I
a. Organismele vii reacționează specific la acțiunea factorilor de mediu.
cu ... b. Dragoș a reacționat prompt la observațiile colegilor.
a. Bazele reacționează cu acizii, obținându-se săruri și apă.

856. REALIZÁ (realizează, să realizeze, realizát)

A. ceva I
a. Comerțul realizează întâlnirea dintre produse și cumpărători.
cuiva ceva I-am realizat dorința (= *dorința lui).
de (căt-re) ... Construcția a fost realizată de o întreprindere de construcții din Germania.

B. a-și realiza
ceva Și-a realizat visul (= *visul lui).
C. a se realiza (p. 3, 6) S-au realizat (= au fost realizate) economii importante.
prin ... (p. 3, 6) Aceste schimbări se vor realiza (= vor fi realizate) prin aplicarea unor tehnologii noi.

- cuiva (p. 3,6) **Lui George i s-a realizat visul (= visul lui).**
- ca ... c. El nu s-a realizat ca pictor.
- II
- A. ~ CĂ ... b. N-a realizat CĂ se află în pericol.

857. **REANIMĂ** (reanimează, să reaniméze, reanimát)

- I
- A. pe cineva Medicul *l-a reanimat pe Sorin* după operație.
 cuiva pe cineva La spital **i-au reanimat sora** (= *pe sora ei*) cu dificultate.
- de (către) ... Pacientul a fost reanimat de medicul specialist.
- B. *a-și reanima*
 pe cineva Medicul **și-a reanimat pacientul** (= *pe pacientul său*).
- C. *a se reanima*
 cuiva (p. 3,6) **I s-a reanimat fetița** (= a fost reanimată fetița **ei**) de o echipă de medici.

858. **RECAPITULĂ** (recapitulează, să recapituléze, recapitulát)

- I
- A. ceva Pentru examen trebuie să recapitulez toată *materia*.
 de (către) ... Ideile au fost recapitulate de conferențiar.
- B. *a-și recapitula*
 ceva **Și-a recapitulat notițele** (= * *notițele ei*) înaintea examenului.
Și-a recapitulat amintirile (= * *amintirile lui*).
- C. *a se recapitula* (p. 3, 6) Nu *se recapitulează* materia în ziua examenului / în grabă.

859. **RECEPȚIONĂ** (recepționează, să recepționéze, recepționát)

- I
- A. ceva a. Comisia de avizare a recepționat *proiectul* de construcție.
 b. Radioul nostru recepționează numeroase *posturi*.
- cuiva ceva a. **Le-a recepționat execuția** blocului.
 de (către) ... Prototipul a fost recepționat de comisia de specialiști.
 b. Comunicatul guvernului n-a fost recepționat pe acest post.

C. *a se recepționa*

b. (p. 3, 6) Postul acesta de radio / canalul TV 2 nu *se recepționează* (= nu este recepționat) în acest cartier.

(p. 3, 6) Programul „România actualități” *se recepționează* (= este recepționat) și în Europa centrală și de vest.

cuiva

a. **I** *s-a recepționat proiectul* (= a fost recepționat proiectul **lui**)?

860. *RECIDIVĂ* (recidivează, să recidiveze, recidivat)

I

A. după ...

a. De obicei delincvenții recidivează după perioada de detenție.

cuiva

b. **I**-a recidivat boala (= boala **lui**).

861. *RECITĂ* (recitește, să recitească, recitat)

I

A. ceva

Ai recitat *cursul* despre enzime?

cuiva ceva

I-am recitat primele *poezii* (= *poeziile lui*).

de (cătore) ...

Referatul a fost recitat de membrii comisiei.

B. *a-și reciti*

ceva

Elena **și**-a recitat *notițele* (= *notițele sale*).

C. *a se reciti*

(p. 3, 6) Această carte *se recitește* (= este recitată) cu plăcere.

cuiva

(p. 3, 6) **I** *s-a recitat* (= **i**-a fost recitat) poemul?

(p. 3, 6) **I** *se va reciti* piesa (= piesa **lui** va fi recitată).

862. *RECLAMĂ* (reclămă, să reclame, reclamat)

I

A. ceva (la ...)

a. Păgubașul a reclamat *disparația* mașinii (la circumscripția de poliție).

b. Moștenitorul reclămă întreaga *avere* a părinților.

c. Reușita acestei acțiuni reclămă multă *prudență*.

d. Jucătorul reclămă *dureri* la nivelul gleznei.

pe cineva

a. Vecinii *l*-au reclamat *pe Dorin* pentru tulburarea liniștii.

cuiva pe cineva

I-a reclamat *sora* (= pe sora **lui**) pentru abuz în serviciu.

de (cătore) ...

Matei a fost reclamat de colegii lui pentru nefindeplinirea obligațiilor de serviciu.

B. *a-și reclama*

ceva

pe cineva

C. *a se reclama*

unul pe altul

cuiva

b. **Și**-a reclamat *dreptul* (= *dreptul lui*) asupra averii familiei.

a. **Și**-a reclamat partenerul de afaceri.

(p. 3, 6) Nu *s-a* reclamat (= n-a fost reclamată) încă pierderea acestui câine.

Vecinii *s-au* reclamat pentru ocuparea abuzivă a unui teren.

(p. 3, 6) **Polițistului i** *s-a* reclamat (= **i-a** fost reclamat) furtul autoturismului.

II

a. Au reclamat CĂ *s-a* furat o bicicletă.

a. N-ar fi reclamat DACĂ n-ar fi avut dreptate.

a. (p. 3) *S-a* reclamat la poliție CĂ au dispărut documentele contabile.

A. ~ CĂ ...

DACĂ ...

C. ~ CĂ ...

863. *RECOLTĂ* (recoltează, să recoltéze, recoltát)

I

A. ceva

a. Asociația agricolă a recoltat *păioasele*.

b. Institutul de geologie a recoltat *probe* de zăcământ.

I-ai recoltat *sânge* pentru analize?

cuiva ceva

a. Căpșunile au fost recoltate de fermieri.

de (căt-re) ...

b. Analizele sunt recoltate de cadre medicale specializate.

B. *a-și recolta*

ceva

a. **Și**-a recoltat *tomatele* (= *tomatele sale).

C. *a se recolta*

(p. 3, 6) Grâul *se* recoltează (= este recoltat) în iulie.

b. (p. 3, 6) Sângele *se* recoltează (= e recoltat) în condiții de igienă absolută.

cuiva

a. (p. 3, 6) **I** *s-au* recoltat (= **i-au** fost recoltate) legumele.

b. (p. 3, 6) **I** *se* vor recolta (= **îi** vor fi recoltate) probe pentru analize.

864. *RECOMANDĂ* (recomândă, să recománde, recomandát)

I

A. ceva

a. Am recomandat *achiziționarea* acestui aparat.

cuiva ceva

Îți recomand acest *medicament*.

cuiva pe cineva

Ți l-am recomandat *pe* acest *tehnician*.

b. **Vi** l-a recomandat *pe* *unchiul* său.

de (către) ...
B. *a-și recomanda*
(cuiva) ceva

pe cineva
C. *a se recomanda*

cuiva

A. ~ SĂ ...
cuiva SĂ ...

C. ~ SĂ ...
cuiva SĂ ...

a. Produsul e recomandat de toți specialiștii.

Își recomandă (**tuturor**) *metoda* (= *metoda sa)
de tratament.

b. Și-a recomandat *fiul* (= *pe fiul lui*) *prietenilor*.

a. (p. 3, 6) În aceste cazuri *se* recomandă (= este
recomandată) penicilina.

b. De ce nu **te-ai** recomandat **colegilor** de birou?

a. (p. 3, 6) **I**s-au recomandat (= **i**-au fost recomandate)
băi calde.

II

a. Am recomandat SĂ se verifice toate aparatele.

Îți recomand SĂ iei acest medicament.

(p. 3, 6) *Se* recomandă SĂ se înceapă semănatul la
timp.

(p. 3, 6) **I** *se* recomandă SĂ facă un tratament
balnear.

865. *RECONDIȚIONĂ* (recondiționează, să recondiționeze, recondiționat)

I

A. ceva
cuiva ceva

Mecanicul a recondiționat câteva *strunguri*.

I-a recondiționat *amortizoarele* mașinii
(*amortizoarele* mașinii **lui**).

de (către) ...

Mobila a fost recondiționată de doi tâmplari.

B. *a-și recondiționa*
ceva

Și-a recondiționat *motorul* bărcii (= *motorul* bărcii
sale).

C. *a se recondiționa*

(p. 3, 6) Sculpturile deteriorate *se* recondiționează
(= sunt recondiționate) cu dificultate.

cuiva

(p. 3, 6) După accident **i** *se* va recondiționa mașina
(= va fi recondiționată mașina **lui**).

866. *RECONSTITUÎ* (reconstituie, să reconstituie, reconstituie)

I

A. ceva

a. Arheologii au reconstituit *o amforă* romană.

Romancierul a reconstituit *condițiile* în care a avut
loc revoluția.

cuiva ceva

b. Anchetatorul a reconstituit *faptele / crima*.

b. **I**-a reconstituit *dosarul* (= *dosarul lui*).

de (către) ...

- a. Fresca a fost reconstituită de pictor.
- b. Crima va fi reconstituită de anchetator.

B. *a-și reconstitui*
ceva

- a. **Mi-am** reconstituit *fotografia* (= *fotografia mea*) ruptă de Monica.

Și-a reconstituit *tapiseria* (= *tapiseria ei*).

C. *a se reconstitui*

- a. Nu *s-a* reconstituit (= n-a fost reconstituit) încă forumul roman din Cluj-Napoca.

cuiva

Nu **i s-a** reconstituit încă lucrarea de diplomă pierdută (= n-a fost reconstituită lucrarea **ei**).

(p. 3, 6) Nu **i s-a** reconstituit (= n-a fost reconstituit) dreptul de proprietate asupra pământului moștenit.

867. **RECTIFICĂ** (rectifică, să rectifice, rectificat)

I

A. ceva

- a. A rectificat la strung *o piesă* a turbinei.
- b. A rectificat *conținutul* chimic al substanței.
- c. Corectorul a rectificat *greșelile* de tipar.

cuiva ceva

I-a rectificat *turația* motorului (= *turația motorului lui*).

de (către) ...

- a. Matrița piesei a fost rectificată de sculerul-matrițer.

B. *a-și rectifica*
ceva

- a. Costin nu **și-a** rectificat *defecțiunile* strungului (= *defecțiunile strungului lui*).

C. *a se rectifica*

- (p. 3, 6) Retribuțiile minerilor *s-au* rectificat (= au fost rectificate).

868. **RECUNOAȘTE** (recunoaște, să recunoască, recunoscút)

I

A. ceva

- a. Recunoști *locurile* acestea?
- b. A recunoscut *faptele*?

pe cineva

- a. Nu-*l* mai recunoști *pe Dan*?

cuiva ceva

Îi recunoști *vocea* (= *vocea lui*)?

de (către) ...

N-a mai fost recunoscut de colegi.

- c. Această țară a fost recunoscută de toate statele lumii.

B. *a-și recunoaște*
ceva

- b. **Și-a** recunoscut *vina* (= **vina sa*)?

pe cineva

- a. Nu **și-a** recunoscut *părinții* (= *pe părinții săi*).

- d. **Și-a** recunoscut *fiul* (= *pe fiul său*) după câteva luni de la naștere.

C. *a se recunoaște*
unul pe altul
prin ... / după ...

cuiva

A. ~ CĂ ...

C. ~ CĂ ...

a. Când s-au întâlnit, Nicu și Ionel nu s-au recunoscut.
(p. 3, 6) Această specie *se recunoaște* (= este recunoscută) după forma frunzelor.

b. (p. 3, 6) **I** s-a recunoscut (= a fost recunoscută) contribuția (**lui**) la reușita experienței?

II

b. Recunosc CĂ am greșit.

b. (p. 3) S-a recunoscut CĂ proiectul avea multe deficiențe.

869. *RECUPERĂ* (recuperează, să recupereze, recuperat)

I

A. ceva

a. Motorul a recuperat toată *energia* consumată în timpul funcționării.

cuiva ceva

b. **I**-au recuperat *valiza* (= *valiza lui*) uitată în tren?

de (către) ...

a. Pierderea de ulei a fost recuperată de noua instalație.

B. *a-și recupera*

b. **Ți**-ai recuperat *obiectele* (= *obiectele tale*) furate?

C. *a se recupera*

prin ...

a. (p. 3, 6) Deșeurile *se recuperează* (= sunt recuperate) prin diverse procedee.

870. *RECÚRGE* (recúrge, să recúrgă, recúrs)

I

A. la ...

Cercetarea fizică recurge rar la observarea directă a fenomenelor din natură.

C. *a se recurge*

la ...

(p. 3) Pentru construirea canalului Dunăre-Marea Neagră s-a recurs la cele mai moderne tehnologii.

871. *REDĂ* (redă, să redea, redát)

I

A. ceva

a. Tabloul redă *un peisaj* montan.

cuiva ceva

b. **I**-au redat toate *drepturile* (= **drepturile lui*).

cuiva pe cineva

Pe copil l-au redat **familiei**.

de (către) ...

a. Faptele au fost redat realist de autor.

cuiva

b. Dreptul de proprietate asupra pământului **i**-a fost redat de a doua instanță de judecată.

C. *a se reda*

cuiva

- a. (p. 3, 6) În roman *se redă* (= este redat) un fragment din istoria României.
b. (p. 3, 6) Lucrurile *se vor reda* (= vor fi redat) **posesorului** legal.
c. (p. 3, 6) **I s-a redat** (= a fost redată) încrederea în forțele sale.

872. **REDACTĂ** (redactează, să redacteze, redactat)

I

A. ceva

A redactat *un articol*.

cuiva ceva
de (cătore) ...

Cine **i-a redactat referatul** (= *referatul lui*)?
Capitolul I a fost redactat de șeful catedrei.

B. *a-și redacta*

ceva

Încă nu **și-a redactat teza** (= **teza sa*) de doctorat.

C. *a se redacta*

(p. 3, 6) O lucrare ca aceasta nu *se redactează* (= **nu este redactată*) ușor.

873. **REDRESĂ** (redresează, să redreseze, redresat)

I

A. ceva

Căpitanul a redresat *nava*.

de (cătore)...

Avionul a fost redresat de pilot.

B. *a-și redresa*

ceva

Și-a redresat ambarcațiunea (= **ambarcațiunea sa*).

C. *a se redresa*

(p. 3,6) Situația financiară a societății comerciale *s-a redresat* (= a fost redresată).

cuiva

(p. 3,6) **I s-a redresat situația** financiară (= a fost redresată *situația lui*).

874. **REDUCE** (reduce, să reducă, redus)

I

A. *ceva*(cu... /la...)

Au redus *cantitatea* de energie consumată (cu 15% / la 85%).

cuiva ceva

Le-au redus săptămâna (= **săptămâna lor*) de lucru / *taxele* (= **taxele lor*).

de (cătore)...

Deficitul balanței comerciale a fost redus de noua lege a comerțului.

B. *a-și reduce*

ceva

Toate întreprinderile trebuie să-și reducă *consumul* (= **consumul lor*) de materii prime.

- C. *a se reduce*
la... Iarna, durata zilei *se reduce* mult.
(p. 3,6) Prin îndiguire, lățimea văii *s-a redus* (= a fost redusă) la câteva zeci de metri.
- cuiva (p. 3,6) **I** *s-a redus* stagiul (= stagiul **lui** a fost redus) cu 3 luni.

875. **REFĂCE** (refăce, să refacă, refăcút)

I

- A. ceva a. Ai refăcut *schia*?
pe cineva b. Odihna la munte *l-a refăcut pe Șerban*.
cuiva ceva a. **I-am refăcut lucrarea** (= **lucrarea lui**).
de (către)... Planul va fi refăcut de economiști.
B. *a-și reface* **Și-a refăcut proiectul** (= **proiectul său**)?
ceva b. **Și-a refăcut forțele** (= ***forțele sale**) urmând
tratamentul prescris de medic.
- C. *a se reface* a. (p. 3,6) Proiectul *se va reface* (= va fi refăcut) până
săptămâna viitoare.
cuiva (p. 3,6) **I** *s-a refăcut* documentația (= a fost refăcută
documentația **lui**).
dativ **Bisericii i se reface** pictura originală (= este
refăcută pictura originală a **bisericii**).
b. Țesutul distrus *se reface* cu greu.

876. **REFERÍ** (se referă, să se referé, referít)

I

- C. *a se referi*
la... Articolul *se referă* la cele mai noi descoperiri în
domeniu.
Nu *mă refer* la tine.

877. **REFLECTÁ** (reflécťă, să reflécťe, reflectát)

I

- A. ceva a. Oglinda reflectă *imaginea* obiectelor.
b. Datele statistice reflectă *activitatea* economică.
Poezia aceasta *il reflectă* cel mai bine *pe autor*.
pe cineva a. Apa **îi reflectă imaginea** (= **imaginea lui**) puțin
cuiva ceva deformată.
de (către)... Lumina este reflectată de oglinzi.
b. Situația valutară a turismului este reflectată de
balanța de încasări și plăți turistice.

B. *a-și reflecta*
ceva în...
C. *a se reflecta*
pe...
cuiva în...

a. Copacul **își** reflectă *silueta* (= *silueta sa) în apă.

Lumina *se* reflectă pe suprafețele netede.
Bucuria (= *bucuria lui*) **i** *se* reflectă în ochi.

b. (p. 3,6) Patriotismul scriitorului *se* reflectă (≠ este reflectat) în opera sa.

Economia **își** reflectă *starea* (= *starea sa) în balanța export-import.

878. REFLECTĂ² (reflectează, să reflecteze, reflectat)

I

A. la...
asupra...
C. *a se reflecta*

Toată ziua Dan a reflectat la propunerea primită.
Mai reflectează asupra concluziei!
(p. 3) Asupra acestei hotărâri *se* va mai reflecta.

879. REFUZĂ (refuză, să refuze, refuzat)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
B. *a-și refuza*
ceva
pe cineva
C. *a se refuza*
cuiva

De ce ai refuzat *postul* acesta?
Nu-*l* refuza *pe colegul tău!*
I-am refuzat *propunerea* (= *propunerea lui*).
Proiectul a fost refuzat de comisia de experți.

El nu-**și** refuză *nimic*.
Ion nu-**și** refuză niciodată *prietenii* (= *pe prietenii săi*).
(p. 3,6) Invitațiile nu *se* refuză (= nu sunt refuzate).
(p. 3,6) **I** s-a refuzat oferta (= oferta **lui** a fost refuzată).

II

A. ~ SĂ...

Dinu a refuzat SĂ participe la simpozion.

880. REGENERĂ (regenerează, să regenereze, regenerat)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
B. *a-și regenera*
ceva prin...
C. *a se regenera*
cuiva

Măduva osoasă regenerează *hematiile*.
Tratamentul **i**-a regenerat *forțele* (= *forțele lui).
Țesutul lezat e regenerat de noul preparat.

Prin gimnastica medicală **și**-a regenerat capacitatea
(= *capacitatea sa) de muncă.

Celula nervoasă nu *se* regenerează.

Omului nu **i** *se* regenerează organele (= organele **lui**) amputate.

881. *REGLĂ* (reglează, să regleze, reglat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și regla*
ceva
- C. *a se regla*
cuiva
dativ
- O să reglez *motorul* mâine.
I-ai reglat *televizorul* (= *televizorul lui*)?
Instalația a fost reglată de un tehnician.
- Trebuie să-și regleze *aparatul* (= **aparatul său*) cu care lucrează.
- (p. 3,6) Cum *se* reglează (= este reglată) intensitatea luminii?
- (p. 3,6) **Li** s-a reglat motorul (= motorul **lor** a fost reglat)?
- Mașinii** nu **i** s-au reglat roțile (= roțile **mașinii** nu au fost reglate).

882. *REGLEMENTĂ* (reglementează, să reglementeze, reglementat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și reglementa*
ceva
- C. *a se reglementa*
cuiva
- Polițistul reglementează *circulația* la intersecție.
Secretara **i**-a reglementat *situația* școlară (= *situația lui* școlară).
Circulația pe străzile capitalei a fost reglementată de poliția rutieră.
- Și**-a reglementat (= a fost reglementată) *situația* școlară.
- (p. 3,6) **S**-a reglementat (= a fost reglementată) furnizarea apei în capitală.
- (p. 3,6) **I** s-a reglementat *situația* (= a fost reglementată *situația lui*) militară?

883. *REGRETĂ* (regretă, să regreté, regretat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (către)...
- B. *a-și regreta*
ceva
pe cineva
- C. *a se regreta*
unul pe altul
cuiva
- A regretat *lipsa* prietenilor săi.
Elevii **îl** regretă *pe* fostul lor *profesor*.
Îi regretăm *plecarea* (= *plecarea lui*).
Insuccesul lui Radu a fost regretat de toți.
- Mihai nu **și**-a regretat *hotărârea* (= **hotărârea sa*).
O să-**ți** regreti *colegii* (= *pe colegii tăi*).
- George și Virgil *se* regretă (unul pe altul).
(p. 3,6) **Luciei** **i** *se* regretă *absența* (= *absența ei* este regretată).

884. **REIEȘÍ** (reiește, să reiasă, reieșít)

I

A. din... Părerile participanților au reieșit din discuțiile asupra referatului prezentat.

II

A. ~ CĂ... (p. 3) Din analiza faptelor reiese CĂ planul de sistematizare trebuie îmbunătățit.

885. **REÎNNOÍ** (reînnoiște, să reînnoiască, reînnoít)

I

A. ceva Cele două întreprinderi au reînnoit *contractul* de cooperare.

cuiva ceva **I-am reînnoit *permisul* (= *permisul lui*) de bibliotecă.**
de (către)... Contractul a fost reînnoit de directorul firmei.

B. *a-și reînnoi* ceva Ei **și-au reînnoit *propunerile* (= *propunerile lor*).**

C. *a se reînnoi* Celulele organismelor vii *se reînnoiesc* permanent.
(p. 3,6) *Se reînnoiesc* (= sunt reînnoite) **permisele de conducere auto.**

cuiva (p. 3,6) **I se va reînnoi contractul de muncă**
(= contractul **lui** de muncă va fi reînnoit).

886. **RELATÁ** (relatează, să relateze, relatát)

I

A. ceva Ziaristul a relatat *vizita* specialiștilor la combinatul chimic.

cuiva ceva Cine **i-a relatat *Anei faptele?***

despre... Ziarele relatează despre desfășurarea campaniei agricole de primăvară.

de (către)... Faptul a fost relatat de postul de radio.

B. *a-și relata* ceva Autorul **își relatează *impresiile* (= *impresiile sale*) succint.**

unul altuia ceva Cei doi **își relatează toate *evenimentele*.**

C. *a se relata* (p. 3,6) **În articol se relatează (= este relatată) noua descoperire.**

cuiva (p. 3,6) **Profesorului i s-a relatat întâmplarea (= i-a fost relatată întâmplarea).**

cuiva despre... (p. 3) **Profesorului i s-a relatat despre succesul elevilor săi la olimpiadă.**

II

- A. ~ CĂ...   Articolul relatează CĂ s-a descoperit un nou îngrășământ agricol.
- C. ~ cuiva CĂ...   (p. 3) (Ni) se relatează CĂ echipa noastră a câștigat campionatul.
- nu ~ DACĂ...   (p. 3) Nu ni se relatează DACĂ echipa noastră a câștigat sau a pierdut meciul.

887. RELEVĂ (relévă, să reléve, relevát)

I

- A. ceva   a. Analiza a relevat o bună organizare a firmei.
 cuiva ceva   Profesorul ne-a relevat importanța noii descoperiri.
 de (căt-re)...   Noutatea experimentului a fost relevată de toți reporterii.
- B. a-și releva   b. Inginerul agronom și-a relevat talentul (= *talentul
 ceva   său) de bun organizator.
- C. a se releva   a. (p. 3,6) În articol se relevă (= este relevată) noutatea
 prin...   propunerilor noastre.
 în...   c. Economistul s-a relevat prin soluțiile aplicate.
 ca...   b. Șerban s-a relevat în domeniul cercetării
 cuiva   fundamentale.
    Dan s-a relevat ca un sportiv deosebit de talentat.
    c. (p. 3,6) Medicului i s-a relevat talentul (= a fost
    relevat talentul lui) de diagnostician.

II

- A. ~ CĂ...   a. Starea financiară a întreprinderii relevă CĂ investițiile au fost profitabile.
- C. ~ CĂ...   (p. 3) În articol se relevă CĂ experiența a avut succes.

888. REMANIĂ (remaniáză, să remaniéze, remaniát)

I

- A. ceva   La propunerea guvernului, parlamentul a remaniat
    câteva ministere.
    Parlamentul a remaniat legea proprietății funciare.
    Guvernul a fost remaniat de parlament.
- C. a se remania   (p. 3,6) Instituțiile se remaniază (= sunt remaniate)
    din motive întemeiate.

889. **REMARCĂ** (remărcă, să remărc, remărcăt)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
- a. Am remarcat *un fenomen* astronomic deosebit.
Antrenorul *l-a* remarcat *pe* cel mai tânăr *sportiv*.
Îi remărcăm buna *pregătire* (= *pregătirea lui*) profesională.
Talentul actriței a fost remarcat de croniciari.
- de (către)...
- C. *a se remărcă*
- prin...
- ca...
- unul pe altul
cuiva
- b. George *se* remărcă prin seriozitate.
Geta *se* remărcase ca bună organizatoare.
Cei doi pictori nu *s-au* remarcat până acum.
(p. 3,6) **Elenei** nu **i** *s-a* remarcat contribuția
(= contribuția **ei** n-a fost remărcată) la reușita
cercetărilor.

II

- A. ~ CĂ...
- DACĂ...
- (nu ~) DACĂ...
- a. Am remarcat CĂ *v-ați* pregătit foarte bine.
Aș fi remarcat DACĂ ar fi greșit.
N-am remarcat DACĂ familia Antonescu a fost la
petrecere.
- C. ~ CĂ...
- (p. 3) *S-a* remarcat CĂ depunerile populației la
CEC au crescut considerabil.

890. **REMEDIA** (remediază, să remedieze, remediât)

I

- A. ceva
cuiva ceva
- Au remediât *defecțiunile* motorului?
O să **ne** remedieze *defectele* de construcție ale
apartamentului.
Avaria a fost remediată de o echipă de specialiști.
- de (către)...
- B. *a-și remedia*
- ceva
- Ionel **și-a** remediât *situația* (= **situația sa*) școlară.
- C. *a se remedia*
- (p. 3,6) Nu orice malformație *se* remediază (= este
remediată) chirurgical.
- dativ
- Apartmentului i** *s-au* remediât viciile (= au fost
remediate viciile **lui**) de construcție.

891. *REMÍTE* (remíte, să remită, remis)

I

- A. ceva   Ambasadorul a remis președintelui *scrisorile de acreditare*.
 cuiva ceva   Ambasadorul i-a remis ministrului de externe o *notă de protest*.
 de (căt-re)...   Nota de protest a fost remisă ministrului de către ambasadorul O.N.U.
- B. *a-și remite*
 cuiva ceva   Reprezentantul *și-a remis împuternicirea* unui secretar de stat.
- C. *a se remite*
 ceva   (p. 3,6) *S-a remis* (= a fost remis) documentul de anulare a datoriei externe a Poloniei.
 cuiva   (p. 3,6) *Mi s-a remis* (= **mi-a** fost remisă) o notă informativă.

892. *REMUNERÁ* (remunerează, să remunereze, remunerát)

I

- A. pe cineva   Patronul *l-a remunerat pe Andrei după posibilități*.
 cuiva pe cineva   Contabilitatea refuză să-**mi** remunereze *colaboratorii* (= *pe colaboratorii mei*).
 de (căt-re)...   Tinerii absolvenți vor fi remunerați de stat în proporție de 75%.
- B. *a-și remunera*
 ceva   Nu **și-a** remunerat corespunzător *colectivul* (= **colectivul său*).
 pe cineva   **Și-a** remunerat *redactorii* (= *pe redactorii săi*) destul de bine.
- C. *a se remunera*
 (p. 3,6) Potrivit actualei legislații, medicii *se remunerează* (= sunt remunerați) după calitatea muncii lor.

893. *RENOVÁ* (renovează, să renovéze, renovát)

I

- A. ceva   Inginerul Iliescu a renovat *blocul A*.
 cuiva ceva   **I-au** renovat *garsoniera* (= *garsoniera ei*).
 de (căt-re)...   Căminul de copii a fost renovat de o echipă de constructori.
- B. *a-și renova*
 ceva   **Și-a** renovat *mobila* (= *mobila ei*).
- C. *a se renova*
 (p. 3,6) Spitalul din localitate nu *s-a renovat* (= n-a fost renovat) încă.
 cuiva   **I s-a** renovat vila (= a fost renovată vila lui).

894. **RENUNȚĂ** (renunță, să renunțe, renunțat)

I

A. la... Silvia a renunțat la planurile sale.

C. a se renunța
la... (p. 3) S-a renunțat la proiectul inițial.

II

A. ~ SĂ... Au renunțat SĂ-l mai aștepte pe Dragoș.

C. ~ SĂ... (p. 3) Deocamdată s-a renunțat SĂ se înceapă sistematizarea acestui cartier.

895. **REORGANIZĂ** (reorganizează, să reorganizeze, reorganizat)

I

A. ceva (după...) Inginerul a reorganizat *secția* (după indicațiile primite).

cuiva ceva (conform...) **Lui Victor i**-au reorganizat *programul* (= *programul lui*) (conform cererii antrenorului).

de (către)... (pe baza) După 1989, sistemul bancar a fost reorganizat (pe baza sugestiilor specialiștilor).

B. a-și reorganiza
ceva Fabrica **și**-a reorganizat *secțiile* (= **secțiile sale*).

C. a se reorganiza
cuiva (p. 3,6) Sindicatele încearcă să *se* reorganizeze.
(p. 3,6) *Se* va reorganiza (= va fi reorganizat) sistemul de control financiar.

(p. 3,6) **Lui Sorin i** s-a reorganizat programul (= a fost reorganizat programul **lui**) de antrenamente.

896. **REPARĂ** (repară, să repăre, reparat)

I

A. ceva Când reparați *frigiderul*?

cuiva ceva **I**-am reparat **lui Dorin un ceas / ceasul** (= *ceasul lui*).
de (către)... Mașina a fost reparată de mecanic.

B. a-și repara
ceva Mircea **și**-a reparat *calculatorul* (= **calculatorul său*).

C. a se repara
cuiva (p. 3,6) Aici *se* repară (= sunt reparate) televizoare.
(p. 3,6) **Vecinilor li** s-a reparat instalația (= a fost reparată instalația **lor**) de gaze.

dativ (p. 3,6) **Casei i** s-a reparat acoperișul (= a fost reparat acoperișul **ei**).

897. **REPARTIZĂ** (repartizează, să repartizeze, repartizat)

I

- A. ceva
pe cineva Ați repartizat *locurile* în autocar?
Profesorii *îi* repartizează *pe elevi* în taberele de vacanță.
- cuiva ceva
de (către)... **Surorii** mele *i-au repartizat un apartament*.
Camerale de hotel au fost repartizate de administrator.
- la... /în... /pe... Elevii au fost repartizați la o școală economică / în provincie / pe grupe.
- B. *a-și repartiza*
unul altuia ceva Colegii de birou **își** repartizează echitabil *sarcinile* (= *sarcinile **lor**) de serviciu.
- pe cineva **Și-a** repartizat *jucătorii* (= *pe jucătorii săi*) în două echipe.
- C. *a se repartiza*
pe...
după... Electronii *se* repartizează pe orbite proprii.
(p. 3,6) Bursele *se* repartizează (= sunt repartizate) după mediile obținute.
- cuiva (p. 3,6) **Lui Valeriu i** s-a repartizat (= **i-a** fost repartizat) un calculator nou.

898. **REPERCUTĂ** (repercutează, să repercuteze, repercutat)

I

- C. *a se repercuta*
asupra... Urmările stresului *se* repercutează asupra întregului organism.

899. **REPETĂ** (repătă, să repetc, repetat)

I

- A. ceva a. Ai repetat *lecția*?
b. Paul repetă *anul școlar*.
- cuiva ceva a. **I-am** repetat **lui Mircea** *spusele tale*.
I-au repetat *cuvintele* (= *cuvintele lui*).
Exercițiul a fost repetat de toți-elevii.
- B. *a-și repeta*
ceva Silvia **își** repetă *rolul* (= *rolul său).
- C. *a se repeta*
cuiva (p. 3,6) Fenomenul acesta *se* repetă periodic.
Experiența aceasta *se* va repeta (= va fi repetată).
Bolnavului i se vor repeta analizele (= vor fi repetate analizele **lui**).

II

A. ~ cuiva CĂ...
CE...

I-am repetat Anei CĂ trebuie să învețe mai serios.
Ți-am repetat CE mi-a spus Anca.

900. *REPREZENTĂ* (reprezintă, să reprezinte, reprezentat)

I

A. ceva

- a. Tabloul reprezintă *o casă țărănească*.
b. Teatrele reprezintă deseori *piesele* lui I. L. Caragiale.
c. Inginerul acela reprezintă *firma* concurentă.
d. Produsele expuse reprezentau *performanțe* ale tehnicii moderne.

pe cineva

- a. Fotografia *îl* reprezintă *pe poet* în tinerețe.
c. Cine *îl* reprezintă *pe director* la conferință?

cuiva ceva

- a. Pictorul *i-a* reprezentat foarte exact figura (= *figura lui*).
b. Teatrul acesta *i-a* reprezentat **lui Alexandru** prima *piesă* (= *piesa lui*).

de (cătore)...

- Piesa va fi reprezentată de actori renumiți.
c. Întreprinderea va fi reprezentată de director.

B. *a-și reprezenta*
pe cineva

- a. În tablou pictorul **și-a** reprezentat *părinții* (= *pe părinții săi*).

ceva

- c. **Și-a** reprezentat *școala* (= *școala sa*) la olimpiada de matematică.

C. *a se reprezenta*

- (p. 3,6) Piesa *se* va reprezenta (= va fi reprezentată) la Teatrul Național.

901. *REPRODUCE* (reproduce, să reproducă, produs)

I

A. ceva

- a. Fotografia reproduce toate *detaliile* aparatului.

cuiva ceva

- b. **I-ai** produs **Ancăi** *discuția* noastră?

de (cătore)...

- a. Tabloul a fost produs de un pictor amator.

B. *a-și reproduce*
ceva

- c. Mihai **își** reproduce cu ușurință *ideile* (= **ideile sale*).

unul altuia

- b. Florin și Adrian **și-au** produs (unul altuia) *discuțiile* avute cu prietenii.

C. *a se reproduce*

- a. (p. 3,6) Textele scrise cu creionul nu *se* reproduc (= nu sunt produse) la xerox.

cuiva

- (p. 3,6) **Lui Victor i s-au** produs (= **i-au** fost produse) aprecierile directorului.

prin...

- d. Păsările *se* reproduc prin ouă.

902. **REPROȘĂ** (reproșează, să reproșeze, reproșat)

I

- A. cuiva ceva
de (cătore)...
- B. a-și reproșa
ceva
- unul altuia ceva
- C. a se reproșa
cuiva
- Îi** reproșez **Danei lipsa** de interes.
Întârzierea **ne-a** fost reproșată de toți colegii.
- Sanda **își** reproșează *purtarea* (= *purtarea sa) de până acum.
- Victor și Anton **își** reproșează *atitudinea* (= *atitudinea lor) din timpul discuțiilor.
- (p. 3,6) **În** articol (**ni**) *se* reproșează (= (**ne**) este reproșată) lipsa de eficiență a măsurilor luate.

II

- A. ~ cuiva CĂ...
- B. ~ CĂ...
unui altuia CĂ...
- C. ~ cuiva CĂ...
- I-a** reproșat **surorii** sale CĂ nu l-a ajutat.
- Victoria **își** reproșează CĂ n-a avut mai multă răbdare.
- Frații **își** reproșează CĂ nu s-au ajutat mai mult.
- (p. 3) (**Ni**) *se* reproșează CĂ instalația n-a fost terminată la timp.

903. **RESIMȚI** (resimte, să resimtă, resimțit)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (cătore)...
- C. a se resimți
- după...
- de pe urmă...din
cauza...
- a. Popoarele resimt *urmările* blocației economice.
I-am resimțit *lipsa* (= lipsa **lui**).
Pierderea a fost resimțită de toți.
- (p. 3,6) *Se* resimte (= este resimțită) lipsa antrenorului.
- b. **M-am** resimțit după operația de ulcer.
- Ion *se* resimte de pe urma / din cauza efortului depus.

904. **RESPECTĂ** (respécťă, să respécťe, respectát)

I

- A. ceva
- pe cineva
cuiva ceva
- de (cătore)...
- a. Radu respectă *părerile* altora.
- b. Toți respectăm *legea*.
- a. Studenții *il* respectă *pe profesorul* lor.
- Îi** respectăm *sentimentele* (= *sentimentele lui*).
- b. **I-ați** respectat *dispozițiile* (= *dispozițiile lui*)?
- a. El e respectat de toți colaboratorii.
- b. Indicația de scădere a consumului energetic a fost respectată de multe întreprinderi.

B. *a-și respecta*
pe cineva
ceva

- a. Ioana **își** respectă *colegii* (= *pe colegii săi*).
c. El **își** respectă *cuvântul* (= **cuvântul său*).

C. *a se respecta*
unul pe altul
cuiva

- a. Ei *s-au respectat* întotdeauna.
(p. 3,6) **I** *se* respectă *părerile* (= *părerile lui sunt respectate*).
b. (p. 3,6) Să *se* respecte (= să fie respectate) *prescripțiile medicului*.

905. **RESPÍNGE** (respínge, să respíngă, respíns)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt)re...

- Colegii au respins *propunerea* Sandei.
L-au respins *pe Ștefan* la controlul medical.
Comisia **i-a** respins *proiectul* (= *proiectul lui*).
Cererea lui a fost respinsă de director.

C. *a se respinge*
unul pe altul

- Sarcinile electrice de același fel *se* resping.
(p. 3,6) *Lucrările neinteresante se* resping (= sunt respinse).
(p. 3,6) **I** *s-a* respins (= **i-a** fost respins) *creditul solicitat*.
I *s-a* respins *părererea* (= *părererea lui a* fost respinsă).

906. **RESTAURÁ** (restaureáză, să restaurezce, restaurát)

I

A. ceva
cuiva ceva
de (căt)re...

- a. Pictorul va restaura *tabloul / biserica*.
I-au restaurat două *sculpturi* (= *sculpturile lui*).
Icoanele au fost restaurate de un pictor cunoscut.
b. Republica a fost restaurată de forțe militare.

B. *a-și restaura*
ceva

- a. **Și**-a restaurat *tapiseriile* (= *tapiseriile lui*).

C. *a se restaura*
cuiva

- (p. 3,6) În Spania *s-a* restaurat (= a fost restaurată) *monarhia*.
(p. 3,6) Marelui scriitor **i** *s-a* restaurat *bustul* (= a fost restaurat *bustul lui*).

907. **RESTITUÍ** (restítuie, să restítuie, restituít)

I

- A. ceva Ai restituit *cartea*?
 cuiva ceva **I-au restituit lui Virgil banii** (= *banii lui*)?
 cuiva de (căt-re)... Scrisorile au fost restituite de poștaș **destinatarului**.
- B. *a-și restituí*
 unul altuia ceva Ei **și-au restituit scrisorile** (= **scrisorile lor*).
- C. *a se restituí*
 cuiva (p. 3,6) Cărțile împrumutate *se* restituie (= sunt restituite) în termen de opt zile.
 (p. 3,6) **Lui Mihai i s-a restituit** (= *i-a fost restituită*) legitimația.

908. **RESTRÂNGE** (restrânge, să restrângă, restrâns)

I

- A. ceva Conducerea asociației a restrâns *suprafața* cultivată cu tutun.
 cuiva ceva **I-au restrâns activitatea** (= *activitatea ei*).
 de (căt-re)... Numărul obiectivelor restaurate a fost restrâns la trei.
- B. *a-și restrânge*
 ceva **Și-a restrâns mult cheltuielile** (= *cheltuielile lui*).
- C. *a se restrânge*
 cuiva (p. 3,6) Activitatea secției *s-a* restrâns (= a fost restrânsă) după 1990.
I s-a restrâns lucrarea de la 100 la 50 de pagini.

909. **RETRÁGE** (retráge, să retrágă, retrás)

I

- A. ceva Fabrica producătoare a retras *medicamentul* de pe piață.
 pe cineva de la... / Pe **Adrian I-a retras** de la școală / din concurs din cauza bolii.
 din...
 cuiva ceva **Lui George i-au retras permisul** (= **permisul lui*) de conducere auto.
 (cuiva) de (căt-re)... Creditul (**i**)-a fost retras de bancă.
- B. *a-și retrage*
 ceva Florin **și-a retras cererea** (= **cererea sa*) de transfer.
- C. *a se retrage*
 din... După câteva zile, apele *s-au* retras în matcă.
 de la... După înfrângere, armatele *s-au* retras.
 cuiva Nici o națiune nu *se va* retrage din O.N.U.
 Virgil *s-a* retras de la facultate.
 (p. 3,6) **I s-a** retras (= *i-a* fost retrasă) autorizația de construcție.

910. **RETRIBUÍ** (retríbuie, să retríbuie, retribuít)

I

- A. pe cineva
 cuiva pe cineva
 de (căt-re)...
 Pentru munca prestată, *pe Sorin* l-am retribuit bine.
I-au retribuit *colegul* (= *pe colegul lui*) în valută.
 Personalul angajat a fost retribuit de RENEL.
- B. *a-și retribu*
 pe cineva
 Patronul **și**-a retribuit bine salariații (= *pe salariații ei*).
- C. *a se retribu*
 (p. 3,6) Potrivit noilor indexări, personalul bugetar *se* retribuie (= este retribuít) cu un salariu majorat (cu 8%).

911. **REȚÍNE** (reține, să rețină, reținút)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
 a. Ai reținut *locuri* la hotel?
 b. N-am reținut *numărul* tău de telefon.
 c. Rădăcina plantei reține *apa*.
 d. După curs, profesorul *i*-a reținut *pe studenți* câteva minute.
 e. Poliția *l*-a reținut pentru cercetări.
 a. **I**-ai reținut *bilete* pentru accelerat?
 b. **I**-ai reținut *numele* (= *numele ei*)?
 a. Masa aceasta a fost reținută de mine.
 b. Adresa mea a fost reținută de colegi.
 c. Nicotina e reținută, în parte, de filtru.
 d. Am fost reținut de director.
 e. A fost reținut de grăniceri.
- B. *a-și reține*
 ceva
 pe cineva
 a. **Și**-a reținut o masă la restaurant.
 d. Profesorul **și**-a reținut *asistentul* (= *pe asistentul său*) o oră.
- C. *a se reține*
 cuiva
 (p. 3,6) Locurile la teatru *se* rețin (= sunt reținute) din timp.
 (p. 3,6) **I** *s*-a reținut (= *i*-a fost reținut) un loc la masa noastră.
 (p. 3,6) **I** *se* va reține (= **ii** va fi reținută) o sumă din salariu.
 b. (p. 3,6) Cuvintele *se* rețin (= sunt reținute) mai ușor decât regulile gramaticale.
- cuiva
 f. (p. 3,6) **I** *s*-au reținut *sugestiile* (= au fost reținute *sugestiile sale*).

II

A. ~ CĂ...

C. ~ CĂ...

- b. Am reținut CĂ proiectul trebuie executat întocmai.
(p. 3) S-a reținut CĂ e necesară aplicarea unei noi tehnologii.

EXPRESII

A. ~ cuiva atenția

Întâmplarea aceasta **mi**-a reținut *atenția* (= *atenția mea).

912. *REUȘI* (reușește, să reușească, reușit)

I

A. la...

cuiva

C. *a se reuși*

Fiul tău a reușit la examen?

Încercarea nu **i**-a reușit (= *încercarea lui*).

(p. 3) Numai prin muncă *se* reușește.

(p. 3,6) S-a reușit convertirea energiei solare în energie electrică.

II

A. ~ SĂ...

C. ~ SĂ...

Ali a reușit SĂ învețe românește foarte repede.

(p. 3) *Se* va reuși SĂ se prevină crizele economice / cutremurele?

913. *REVEDEĂ* (revéde, să revadă, revăzut)

I

A. ceva

pe cineva

cuiva pe cineva

cuiva ceva

de (către)...

a. Vreau să revăd *piesa* aceasta.

b. Ai revăzut *articolul* lui Dinu?

a. L-am revăzut *pe colegul* meu după mulți ani.

I-am revăzut *părinții* (= *pe părinții lui*).

b. Să-ți revăd eu *referatul* (= *referatul tău*)?

a. Expoziția a fost revăzută cu plăcere de turiști.

b. Romanul a fost revăzut de autor.

B. *a-și revedea*

ceva

pe cineva

C. *a se revedea*

unul pe altul

cuiva

b. Înainte de examen o să-**mi** revăd *notițele* (= *notițele mele).

a. Irina **și**-a revăzut *prietenii* (= *pe prietenii săi*) din copilărie.

Ana și Florica s-au revăzut în casa unor prieteni comuni.

b. (p. 3,6) Toate articolele *se* revăd (= sunt revăzute) înainte de publicare.

(p. 3,6) **I** s-a revăzut *lucrarea* (= a fost revăzută *lucrarea lui*).

914. **REVENDICĂ** (revéndice, să revéndice, revendicát)

I

- A. *ceva*
cuiva ceva
de (cãtre)... După moartea pãrinþilor, Ana a revendicat *casa*.
I-a revendicat moştenirea (= *moştenirea ei*) în justiþie.
 Pãmântul bunicilor a fost revendicat de nepoþi.
- B. *a-şi revendica*
ceva (asupra...) **Şi-a revendicat dreptul** (= *dreptul ei*) asupra apartamentului.
- C. *a se revendica*
cuiva (p. 3,6) **Se revendicã** (= sunt revendicate) despãgubiri pentru prejudiciul adus întreprinderii.
 (p. 3,6) **I se revendicã dreptul** (= este revendicat dreptul **lui**) de a-şi vedea copilul o datã la douã sãptãmâni.

915. **REVENÍ** (revine, să revínã, revenít)

I

- A. *la...*
asupra...
cuiva a. Sã revenim la problemele noastre!
 A revenit la cabanã.
 b. A revenit asupra hotãrârii?
 a. **Mariei i-au revenit copiii** (= *copiii ei*) din tabãrã?
 c. **Lui Costin îi revine** o parte din vinã / moştenire.
- B. *a-şi reveni*
(din...) d. Bolnavul **şi-a revenit** (din leşin).
- C. *a se reveni*
la... a. (p. 3) **Se va reveni** la cabanã dupã vizitarea „Babelor”.
asupra... b. **Se va reveni asupra** deciziei?

916. **REVIZUI** (revizuiéşte, să revizuiãscã, revizuit)

I

- A. *ceva*
cuiva ceva
de (cãtre)... Ai revizuit toate *capitolele*?
 Conducãtorul ştiinþific **i-a revizuit lucrarea** (= *lucrarea lui*) de diplomã.
 Lucrarea de doctorat a fost revizuitã de profesor.
 Planul de export va fi revizuit de manager.
- B. *a-şi revizui*
ceva **Şi-a revizuit comportarea** (= *comportarea sa*) / *dosarul* (= *dosarul sãu*) de lucrãri.
- C. *a se revizui*
cuiva (p. 3,6) Trebuie sã **se revizuiascã** (= sã fie revizuitã) întreaga piesã de teatru.
 (p. 3,6) Încã nu **i s-a revizuit referatul** (= nu a fost revizuit referatul **lui**) / *bilanþul* (= *bilanþul sãu*).

917. **REVOCA** (revocă, să revóce, revocat)

I

- A. ceva
pe cineva
de (căt-re)...
- a. Ministerul de finanțe a revocat *ordinul* de plată.
b. Guvernul *l*-a revocat din funcție *pe prefect*.
a. Decretul a fost revocat de parlament.
b. Primarul a fost revocat de prefectură.
- C. *a se revoca*
(p. 3,6) În urma abuzurilor săvârșite *se revocă* (= este revocat) din funcție directorul băncii.
a. *S*-a revocat (= a fost revocat) T.V.A. pentru produsele alimentare de bază.

918. **REZERVÁ** (rezervă, să rezérve, rezervát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
- a. Ai rezervat *bilete* la vagonul de dormit?
O să-**i** rezervăm **Luciei** o cameră la hotel.
Locurile au fost rezervate de Paul.
Masa aceasta e rezervată pentru sportivii clujeni.
- B. *a-și rezerva* ceva
Ș**i**-a rezervat *un loc* la fereastră.
- C. *a se rezerva*
cuiva
- b. Ș**i**-a rezervat *dreptul* de a lua decizia finală.
a. (p. 3,6) Biletele la operă *se rezervă* (= sunt rezervate) cu o săptămână înainte.
(p. 3,6) **Mi** *s*-a rezervat camera (= camera **mea** a fost rezervată)?
b. (p. 3,6) **Dirijorului i** *s*-a rezervat (= **i**-a fost rezervată) o primire călduroasă.

919. **REZILIA** (reziliáză, să reziliéze, reziliát)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
- Directorul a reziliat *convenția* de colaborare cu compania aceasta.
Întreprinderea **i**-a reziliat *contractul* (= *contractul lui*) de colaborare.
Contractul de închiriere a fost reziliat de proprietarul casei.
- C. *a se rezilia*
(p. 3,6) Contractele neavantajoase *se vor rezilia* (= vor fi reziliate).
cuiva
(p. 3,6) **I** *s*-a reziliat contractul (= contractul **lui** a fost reziliat) de angajare.

920. **REZISTĂ** (rezistă, să reziste, rezistât)

I

- A. cuiva (la...)
la.../dativ
- Nu **i-a** rezistat *inima* (= inima **lui**) (la efort).
Nu rezistă **tentației** de a mânca ciocolată.
Cicatricele nu rezistă la ger / **gerului**.
Barajul a rezistat **presiunii** / la presiunea apei.

921. **REZOLVĂ** (rezolvă, să rezolve, rezolvât)

I

- A. ceva (prin...)
cuiva ceva
de (căt-re)...
B. **a-și rezolva**
ceva
C. **a se rezolva**
cuiva
- A rezolvat *problema* (prin calcul integral).
Nu **i-au** rezolvat *cererea* (= *cererea lui*).
Ecuția a fost rezolvată de Andrei.
Silvia **și-a** rezolvat toate *problemele* (= **problemele sale*)?
(p. 3,6) Fracturile cominutive nu **se** rezolvă (= nu sunt rezolvate) ușor.
(p. 3,6) **I s-a** rezolvat favorabil *cererea* (= *cererea lui*) a fost rezolvată).

922. **REZULTĂ** (rezultă, să rezulte, rezultât)

I

- A. din...
CO rezultă din arderea hidrocarburilor.

II

- A. ~ CĂ...
(p. 3) Din calcule rezultă CĂ, la unele produse, prețurile sunt prea mari.

923. **REZUMĂ** (rezumă, să rezume, rezumat)

I

- A. ceva
cuiva ceva
de (căt-re)...
B. **a-și rezuma**
ceva la...
- a. Petre a rezumat *articolul* în câteva fraze.
I-am rezumat **lui Sorin** *spusele* profesorului.
Ți-am rezumat *teoriile* (= *teoriile tale*).
a. Ideile au fost rezumate de referent în ultima parte a lucrării.
Și-a rezumat *activitatea* (= **activitatea sa*) la câteva experiențe noi.

- C. *a se rezuma* (p. 3,6) Cartea asta *se rezumă* (= *este rezumată) ușor.
- cuiva (p. 3,6) **I** *s-au rezumat* (= **i**-au fost rezumate) cele mai interesante păreri ale lui Dan.
- la... (p. 3,6) **I** *s-au rezumat* ultimele afirmații (= au fost rezumate ultimele **lui** afirmații).
- b) Reparațiile *se rezumă* la înlocuirea acestei piese cu alta confecționată în țară.

II

- C. ~ SĂ... Sanda *s-a rezumat SĂ* depisteze cauza îmbolnăvirii.

924. RIDICĂ (ridică, să ridice, ridicat)

I

- A. ceva a. Macaralele ridică *greutăți* foarte mari.
 ceva de la... b. Ai ridicat *pachetul* de la poștă?
 pe cineva a. Mama a ridicat *copilul* și l-a pus pe scaun.
 cuiva ceva Dan **i**-a ridicat **lui Carmen** *valiza* (= *valiza ei*).
 de (către)... c. Nu **i**-am ridicat eu *banii* (= *banii lui*) de la poștă.
 a. Bagajul a fost ridicat de el și dus în cameră.
 c. Scrisorile au fost ridicate de destinatar.
- B. *a-și ridica* a. **Și**-a ridicat *geamantanul* (= *geamantanul său) și
 ceva a plecat.
 c. Nu **și**-a ridicat *scrisoarea* (= *scrisoarea sa)?
- C. *a se ridica* a. Ceața *s-a ridicat*.
 (de pe...) Ion *se ridică* (de pe scaun) și îl salută pe tatăl său.
 (până) la... Avionul *s-a ridicat* (până) la 3000 m.
 la... b. **Banii** *se ridică* (= *sunt ridicați) de la ghișeul acesta.
 împotriva... c. Numărul rafinărilor *s-a ridicat* la 12.
 d. De nenumărate ori poporul *s-a ridicat* împotriva tiraniei.

II

- C. ~ SĂ... e. Ei *s-au ridicat SĂ*-și apere ideile.

EXPRESII

- A. ~ (cuiva) o problemă Repararea acestei instalații (**ne**) ridică probleme.
 ~ ședința La ora 18 ridicăm ședința.
 ~ un plan Inginerul Ionescu a ridicat planul noului stadion.
 ~ glasul la... Nu ridică glasul la mine!
 ~ cuiva moralul **I**-a ridicat moralul **Anei**.
 ~ pretenții Moștenitorii au ridicat pretenții asupra casei.
 C. ~ prețul *S-a ridicat* (= * a fost ridicat) prețul barilului de petrol.
 ~ la înălțimea cuiva Ștefan nu *se ridică* la înălțimea **colegilor** săi de grupă.

925. *RISCA* (rîscă, să rîște, riscăt)

I

- A. ceva Șoferul a riscat *viața* pasagerilor.
Reporterul a riscat o *întrebare* incomodă.
    cuiva ceva De ce **i**-ai riscat *viața* (= *viața lui*)?
    de (căt)re... A fost riscată sănătatea oamenilor.
- B. *a-și risca*
    ceva **Și**-a riscat *viața* (= *viața sa*) (salvându-l de la înec).
- C. *a se risca*
    (p. 3,6) Nu *se* riscă urcarea pe munte fără
    îmbrăcăminte adecvată.
    (p. 3,6) Prin această hotărâre *se* riscă (= este riscată)
    stabilitatea economică națională.
- cuiva Dacă face această operație **i** *se* riscă *viața* (= *viața lui*
    este riscată).

II

- A. ~ SĂ... Am riscat SĂ urc la cota 2000.

926. *RÂDE* (râde, să rîdă, rîs)

I

- A. de ceva a. Am rîs de întâmplarea asta.
    de cineva Colegii rîd de Anca.
- B. *a-și râde*
    de... b. **Și**-a rîs de soartă.
- C. *a se râde* a. (p. 3) La comedia aceasta se rîde copios.

EXPRESII

- A. ~ cuiva în față **I**-a rîs în față.

927. *RUGĂ* (roágă, să roáge, rugát)

I

- A. pe cineva ceva *Te*-am rugat *ceva*.

II

- A. ~ pe cineva SĂ... *L*-am rugat *pe fratele* meu SĂ mă ajute.
    de (căt)re SĂ... Elena a fost rugată de noi SĂ nu plece.
- B. ~ pe cineva SĂ... Sandu **și**-a rugat *prietenii* (= *pe prietenii săi*) SĂ mai
    rămână la petrecere.
- C. ~ SĂ... Ionel *se* roagă SĂ fie iertat.

928. RÚPE (rúpe, să rúpă, rúpt)

I

- A. ceva Vântul rupe *florile*.
Apa a rupt *digul*.
cuiva ceva Gigi **i-a rupt lui Ionel caietele** (= *caieteles lui*).
de (căt-re)... Linia de înaltă tensiune a fost ruptă de furtună.
- B. *a-și rupe*
ceva Jucându-se, Vlăduț **și-a rupt pantalonii** (= **pantalonii săi*).
Ștefan **și-a rupt piciorul** (= **piciorul său*).
C. *a se rupe* (p. 3,6) Hârtia *se rupe* (= este ruptă) ușor.
cuiva **Lui Săndel i s-a rupt puloverul** (= *puloverul lui*).
- EXPRESII
- A. ~ relațiile cu... În primul război mondial, România a rupt relațiile cu Germania.
~ frontul Oștile au rupt frontul.

S

929. SALUTĂ (salută, să salúte, salutát)

I

- A. ceva (fig.) A salutat *ideea* (de a participa la expediție).
pe cineva L-am salutat *pe profesor*.
cuiva ceva (fig.) **I-am salutat reușita** (= *reușita lui*) la examen.
cuiva pe cineva **Le-am salutat părinții** (= *pe părinții lor*).
de (căt-re)... Am fost salutat de toți prietenii.
- B. *a-și saluta*
pe cineva **Și-a salutat toate cunoștințele** (= *cunoștințele lui*).
- C. *a se saluta* (p. 3) La intrarea în clasă *se salută*.
unul pe altul Cei doi colegi nu *se mai salută*.

930. SALVĂ (salvează, să salvéze, salvát)

I

- A. ceva (din...) Pompierii au salvat *bunurile* familiei Coman (din foc).
(de...) Arhitectul a salvat *monumentul* (de degradare).
pe cineva (de la...) Un coleg *l-a salvat pe Dănuț* de la înec.
de... Armata *ne-a salvat* de dușmani.

- cuiva ceva   **I**-ați salvat *onoarea* (= *onoarea lui*) / *sănătatea* (= *sănătatea ei*) / *averea* (= *averea ei*).
- cuiva pe cineva   Medicul **le**-a salvat *copiii* (= *pe copiii lor*).
- de (căt-re)...   Viața Elvirei a fost salvată de un medic competent.
- B. *a-și salva*
- ceva   **Și**-a salvat *banii* (= *banii lui*).
- pe cineva (de la.../de...)   **Și**-au salvat prietenii (= *pe prietenii lor*) de la ruină / de faliment.
- C. *a-și salva*
- de la...   *L*-au salvat de la naufragiu.
- cu...   *L*-a salvat cu parașuta.
- unul pe altul de la...   Din nefericire, nu *s*-au salvat de la înec (deși au încercat).
- (p. 3,6) Cu acest vaccin *se* vor salva (= vor fi salvate) mii de persoane.
- (p. 3,6) **I** *s*-a salvat averea (= a fost salvată averea ei)?

II

- A. ~ CE...   A salvat CE a putut de la dezastru.
- PE CINE...   Au salvat PE CINE au putut din incendiu.
- B. ~ CE...   **Și**-au salvat CE au putut.
- C. ~ CINE...   (p. 3) *S*-a salvat CINE a putut.
- EXFRESII*
- A. ~ situația   Am salvat situația.
- ~ aparențele   A greșit, dar a salvat aparențele.

931. SANȚIONĂ (sanționează, să sanționeze, sanționat)

I

- A. ceva   a. Comisia de control a sanționat *întreprinderea* pentru nereguli financiare.
- Președintele republicii a sanționat *legea* aprobată de parlament.
- pe cineva   b. Dirigintele *l*-a sanționat *pe Matei* (pentru necuviință).
- Școala **i**-a sanționat *copilul* (*pe copilul ei*) pentru absențe repetate.
- cuiva pe cineva   a. Dispoziția a fost sanționată de forul tutelar.
- de (căt-re)...   b. Rodica a fost sanționată de decanat.
- B. *a-și sancționa*
- pe cineva   Nu **și**-a sanționat *colaboratorul* (= *pe colaboratorul lui*) deși merita.

C. *a se sancționa*

b. (p. 3,6) Nu *se sancționează* (= nu sunt sancționați) întotdeauna adevărații vinovați.

a. (p. 3,6) Legile aprobate de parlament *se sancționează* (= sunt sancționate) de Președintele statului.

cuiva

(p. 3,6) **I** *s-a sancționat purtarea* (= a fost sancționată purtarea **sa**).

932. *SATISFĂCE* (satisfăce, să satisfacă, satisfăcut)

I

A. *ceva prin...*

a. (Prin calitățile sale) acest produs satisface toate *cerințele cumpărătorilor*.

pe cineva
cuiva ceva

Răspunsul lui Vlad nu *l-a satisfăcut pe profesor*.

b. Mama nu **i-a** satisfăcut **fetei dorința** (= *dorința ei*).

de (către)...

c. Necesarul de energie electrică va fi satisfăcut de noua centrală termică.

B. *a-și satisface*

pe cineva

a. Sorin **și-a** satisfăcut **părinții** (= *pe părinții săi*) câștigând concursul.

ceva

b. Raluca **și-a** satisfăcut **dorința** (= **dorința sa*) / **curiozitatea** (= **curiozitatea sa*) de a vizita acest muzeu.

C. *a se satisface*

cuiva

b. (p. 3,6) **I** *s-a satisfăcut cererea* (= a fost satisfăcută cererea **lui**)?

c. (p. 3,6) Nevoile industriei **se vor satisface** (= vor fi satisfăcute) pe baza / cu ajutorul materiilor prime indigene.

933. *SĂRIȚ* (sărc, să sără, sărit)

I

A. *ceva*

a) Copiii au sărit *gardul*.

b) Am sărit *introducerea*.

pe cineva
cuiva ceva

Strigând lista, profesorul *l-a sărit pe Bogdan*.

Lui Vlad i-au sărit numele (= *numele lui*) de pe lista candidaților admiși.

din...

a) Petrică a sărit *din tramvai*.

în... / de la...

Înotătorul a sărit *în apă / de la trambulină*.

de (către)...

Pârâul a fost sărit *de toți concurenții*.

b) Exercițiul al II-le-a a fost sărit *de toți elevii*.

C. a se sări

a. (p. 3) Pe scări nu se sare.

b. (p. 3,6) De obicei, scenele acestea ale piesei se sar (= sunt sărite).

EXPRESII

A. ~ (cuiva) în ochi

Greșeala ta (ne-)a sărit în ochi.

934. SĂRUTĂ (sărută, să sărute, sărutat)

I

A. ceva

Preotul a sărutat *icoana*.

Copilul sărută *mâna* bunicului.

pe cineva

Mama *il* sărută *pe Dănuț*.

cuiva ceva

I-a sărutat *mâna* (= *mâna ei).

cuiva pe cineva

Le-am sărutat *prietenele* (= *pe prietenele lor*).

de (către)...

Părinții au fost sărutați de toți copiii.

B. a-și săruta

Și-a sărutat *sora* (= *pe sora ei*).

pe cineva

C. a se săruta

(p. 3,6) Nu *se* sărută (= nu este sărutat) un bolnav de gripă / contagios.

unul pe altul

Rudele *se* sărută de câte ori se întâlnesc.

cu...

Se sărută cu prietenele.

cuiva

(p. 3,6) **Li** s-au sărutat *copiii* (= au fost sărutați copiii **lor**) / *mâinile* (= au fost sărutate mâinile **lor**).

935. SCĂDEĂ (scăde, să scadă, scăzut)

I

A. ceva

a. Trebuie să scădem *temperatura* în cuptorul acela.

din...

b. Scade *banii* ăștia din salariul meu!

Scade 16 din 45!

cuiva

a. **Lui Petre i**-a scăzut *rezistența* (= *rezistența lui*) la boală.

cuiva ceva din...

b. **Lui să-i** scazi două zile din concediu!

cu...

a. Prețul a scăzut cu 1,5%.

Cotele apelor Dunării au scăzut cu 7 cm.

Ziua a scăzut cu 2 ore.

de la... la...

Pulsul a scăzut de la 110 la 65.

B. a-și scădea

ceva

a. Toate întreprinderile trebuie să-și scadă *consumul* (= *consumul lor) de energie.

C. a se scădea cu...

din...

a. (p. 3,6) *Se va scădea* (= va fi scăzută) temperatura cu două grade.

cuiva

b. (p. 3,6) Din suma asta *se scad* (= sunt scăzute) cheltuielile de cazare.
(p. 3,6) **Valeriei i** s-au scăzut (= **i**-au fost scăzute) două zile din concediu.

936. SCĂPĂ (scăpă, să scape, scăpat)

I

A. ceva (din...)

a. A scăpat *paharul* (din mână).

b. Au scăpat *tablourile* din foc.

pe cineva (din...)

a. Elena a scăpat *copilul* din brațe.

(de la...)

b. Doctorul *l-a scăpat pe Alexandru* (de la moarte).

cuiva ceva

a. **I**-am scăpat *fotografia* (= *fotografia ei*) din mână / pe jos.

b. **I**-ai scăpat *lucrurile* (= *lucrurile lui*) din foc.

de...

Bolnavul a scăpat de pericol.

din...

Șoarecele o să scape din cursă?

de la...

George a scăpat de la moarte.

B. a-și scăpa

ceva

a. Mama **și**-a scăpat *geanta* (= *geanta sa) din mână.

ceva din...

b. **Și**-au scăpat *bunurile* (= *bunurile lor*) din incendiu.

pe cineva de.../de la...

Dinu **și**-a scăpat *prietenii* (= *pe prietenii săi*) de primejdie / de la moarte / de la înec.

C. a se scăpa

de...

b. (p. 3) De boala asta nu *se scapă ușor*.

EXPRESII

A. ~ din vedere CĂ...

A scăpat din vedere CĂ trebuia reînnoit contractul.

SĂ...

Am scăpat din vedere SĂ rețin bilete la spectacol / la cursa spre Roma.

I

- A. ceva
- Șoferul a schimbat viteza.
  - Ai schimbat banii?
  - Am schimbat broasca la ușa din hol.
- ceva cu...
- Ana a schimbat bluza cu un pulover.
- pe cineva
- Boala l-a schimbat mult pe Andrei.
- (de...)
- După baie mama a schimbat-o pe Ancuța (de haine).
- (din...)
- Pe Matei l-au schimbat din post.
- cuiva ceva
- I-au schimbat mamei camera (= camera ei)?
Cineva mi-a schimbat pantofii (= *pantofii mei).
  - Ți-a schimbat banii (= banii tăi)?
- de (către)...
- Biletul a fost schimbat de controlor.
  - Banii n-au fost schimbați de tata (la timp).
  - Copilul va fi schimbat (de mama) după baie.
  - Geta a fost schimbată de la contabilitate la casierie.
- de la... la...
- B. a-și schimba
- ceva
- Doina și-a schimbat numărul (= numărul său) de telefon.
  - Își schimbă banii (= *banii săi) la bancă.
- C. a se schimba
- cuiva
- Vremea s-a schimbat.
(p. 3,6) I s-au schimbat rufele (= rufele lui au fost schimbate).
Prin fermentare, vinul se schimbă în oțet.
Culoarea frunzelor s-a schimbat din verde în galben.
- în...
- din... în...
- (p. 3,6) Mărfurile cumpărate nu se schimbă (= nu sunt schimbate).
- de...
- Schimbă-te de haine, ești ud!

EXPRESII

- A. ~ o vorbă cu...
~ vorba
- N-am schimbat de mult o vorbă cu tine.
De ce schimbi vorba?
Când l-am întrebat despre profesia lui, a schimbat vorba.
- C. ~ la față
- De durere / emoție, Matei s-a schimbat la față.

938. *SCHIȚĂ* (schițează, să schițeze, schițat)

I

- A. ceva a. A schițat *planul* lucrării / *un tablou*.
(fig.) Ai schițat *un zâmbet*.
cuiva ceva Pictorul **i-a schițat portretul** (= *portretul ei*).
de (căt-re)... Proiectul clădirii a fost schițat de arhitect.
- B. *a-și schița* **Și-a schițat portretul** (= *portretul său*).
ceva (fig.) **Ți-ai schițat planul** (= *planul tău*) de acțiune?
- C. *a se schița* b. (p. 3,6) La întrunire **s-a schițat** (= a fost schițat)
planul de sistematizare a orașului / planul
campaniei electorale.

939. *SCOATE* (scoate, să scoată, scós)

I

- A. ceva (din...) a. Scoate *cărțile* (din geantă)!
- (de pe...) b. Găina a scos 12 *pui*.
pe cineva c. Câte *fotografii* / *copii* ai scos?
d. Anul acesta poetul a mai scos *un volum*.
cuiva ceva a. Ai scos *husa* (de pe fotoliu)?
A scos *copilul* din cameră?
de (căt-re) din... e. *L-ai scos pe Victor* din spital?
f. Dentistul **i-a scos pacientului o măsea** / *măseaua*
(= *măseaua lui*).
a. **I-am scos lucrurile** (= *lucrurile lui*) din valiză.
Pomii au fost scoși de grădinar din pământ.
g. Vechiul director a fost scos din funcție de minis-
ter.
- B. *a-și scoate* a. Eliza **și-a scos actele** (= *actele sale*) din geantă.
ceva (p. 3,6) Dopurile **se scot** (= sunt scoase) cu
tirbușonul.
- C. *a se scoate* f. **Lui Gigel i s-a scos** (= *i-a fost scos*) un dinte!
- cuiva

EXPRESII

- A. ~ în evidență / în Experiența a scos în evidență / relief *proprietățile*
relief ceva chimice ale noului produs.
~ la licitație ceva Au scos la licitație *casa* moștenită de la părinți.
~ la iveală ceva Exploatarea a scos la iveală *defectele* de fabricație
ale utilajului.
~ din fire pe cineva Nu *mă* scoate din fire!

940. *SCONTĂ* (scontează, să scontéze, scontát)

I

- A. ceva
pe...
cuiva ceva
de (către)...
- C. *a se sconta*
pe...
cuiva
- a. Banca Națională a scontat *polițele* întreprinderilor cu capital de stat
b. (fig.) Ileana a scontat pe averea mătușii ei.
a. Banca nu i-a scontat *polița* (= *polița lui*).
Polițele au fost scontate de bancă.
Nu se scontează (= nu sunt scontate) decât *polițele* persoanelor solvabile.
b. (p. 3)(fig.) S-a scontat pe o participare largă la vot.
a. I s-a scontat *polița*? (= a fost scontată *polița lui*)?

941. *SCRÎE* (scrié, să scrié, scrís)

I

- A. ceva
cuiva ceva
la...
cu...
despre...
de (către)...
- B. *a-și scrie*
unul altuia
ceva
- C. *a se scrie*
cuiva
- a. Scrieți *exercițiul* !
Scrieți-i **lui Ionel** câteva *scrisori*!
I-am scris Anei *tema* (= *tema ei*) la engleză.
b. Ai scris la matematică?
a. De obicei, eu nu scriu cu creionul.
c. A scris despre țara sa.
a. Scrisoarea a fost scrisă de fratele meu.
c. „Luceafărul” a fost scris de M. Eminescu.
a. Anca și Lucia **își** scriu mereu.
c. Când **și-a** scris I.L. Caragiale *piesele* (= *piesele sale*)?
a. (p. 3, 6) **Lui Ion i** s-a scris lucrarea (= lucrarea **lui** a fost scrisă) la mașină.
b. (p. 3, 6) Poeziile nu *se* scriu (= *nu sunt scrise) ușor.
a. (p. 3) **I** s-a scris din partea colegilor.

II

- A. ~ cuiva SĂ...
CĂ...
CE...
CINE...
CARE...
CÂND...
- a. **Mi-a** scris SĂ vin și eu aici.
Ți-a scris CĂ e sănătos.
I-am scris CE să-mi cumpere de la București.
Scrie-i CINE a câștigat concursul!
I-ai scris CARE film ți-a plăcut mai mult?
Am uitat să-i scriu CÂND sosesc.

UNDE...	Am să-i scriu UNDE să mă aștepte.
CUM...	Scrie-mi CUM ai petrecut în vacanță!
C. ~ CĂ...	(p. 3) În ziar <i>s-a scris CĂ</i> acest tronson al metroului va fi gata în 1997.
SĂ...	(p. 3) În articol <i>s-a scris SĂ</i> se grăbească recoltarea grâului.
cuiva CĂ...	(p. 3) Fratelui meu i s-a scris CĂ propunerea lui a fost admisă.
SĂ...	(p. 3) Aureliei i s-a scris SĂ depună actele la secretariat.
CE...	(p. 3) Ți s-a scris CE acte să depui la secretariat?
CINE...	(p. 3) Mi s-a scris CINE va mai participa la concurs.
CÂND...	(p. 3) Nu mi s-a scris CÂND are loc examenul.
UNDE...	(p. 3) I se va scrie UNDE să se prezinte.
CUM...	(p. 3) I s-a scris CUM se va desfășura concursul.

942. *SCULĂ* (scoală, să scoale, sculăt)

I

- A. pe cineva (la.../de la...)
- a. De ce nu **l-ai sculat pe Gigel** (la ora șapte/de la ora 5)?
- de pe...
de (căt-re)...
- b. Scoală-*l pe Ionuț* de pe scaunul bunicii!
- a. Sportivii au fost sculați devreme de antrenor.
- B. *a-și scula*
pe cineva
- Ana **iși scoolă copiii** (= *pe copiii săi*) la ora 7,30.
- C. *a se scula*
cuiva
- Relu *se scoolă întotdeauna târziu*.
- de...
de pe...
- I s-au sculat** musafirii (= *musafirii lui*)?
- b. Scoală-*te* de acolo!
- Să *se scoale* de pe scaun!

943. *SCUMPI* (scumpște, să scumpească, scumpit)

I

- A. ceva
cuiva ceva
dativ ceva
de (căt-re)...
- RENEL-ul a scumpit *energia* electrică.
- Ți-au scumpit chiria** (= * *chiria ta*)?
- I-au scumpit prețul** (= *prețul ei*) benzinei.
- Mărfurile au fost scumpite de agenții economici intermediari.
- B. *a-și scumpi*
- Firma „Panasonic” **și-a scumpit mărfurile** (= *nărfurile sale*).
- C. *a se scumpi*
- (p. 3, 6) Chiriile nu *s-au scumpit* (= *n-au fost scumpite*) încă.
- dativ
- I s-a scumpit ambalajul** (= *a fost scumpit ambalajul ei*).

944. **SCURȚĂ** (scurtează, să scurtéze, scurtát)

I

- A. ceva
 a. Croitoreasa a scurtat *fusta*.
 b. Conferențiarul a scurtat *expunerea*.
 c. Excursioniștii au scurtat *drumul* spre cabană.
- cuiva ceva
 de (căt-re)...
 a. Croitorul **i**-a scurtat *pantalonii* (= *pantalonii lui*).
 b. Capitolul al doilea a fost scurtat mult de romancier.
- B. *a-și scurta*
 ceva
 a. **Mi**-am scurtat *rochia* (= *rochia mea).
 b. **Și**-au scurtat *călătoria* (= *călătoria lor*).
 c. Deoarece n-a urmat sfaturile medicului, **și**-a scurtat *viața* (= *viața lui*).
- C. *a se scurta*
 cuiva
 b. (p. 3, 6) Programul de divertisment *s*-a scurtat (= a fost scurtat).
 (p. 3,6) **I** *s*-a scurtat concediul (= a fost scurtat concediul **lui**).

945. **SCUTÍ** (scutește, să scutească, scutít)

I

- A. ceva de...
 pe cineva de...
 a. Vom scuti *întreprinderile* de dobânzi excesive.
L-a scutit de impozit *pe Virgil*.
 b. Scutește-*mă* de prezența ta!
I-a scutit *familia* (= *familia lui) de neplăceri.
- cuiva ceva de...
 de (căt-re) de...
 a. Echipa de elevi olimpici a fost scutită de examenul de admitere la facultate.
- B. *a-și scuti*
 pe cineva de...
 b. **Mi**-am scutit *sora* (= *pe sora mea*) de neazuri.
- C. *a se scuti*
 cuiva
 a. Fiind bolnavă, Ioana *s*-a scutit la ora de sport.
I *s*-a scutit copilul (= a fost scutit copilul **lui**) de taxă.

946. **SCUZĂ** (scúză, să scúze, scuzát)

I

- A. ceva
 pe cineva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
 a. Vă rog să scuzăți *purtarea* lui George!
 Profesorul nu *l*-a scuzat *pe Matei*.
I-am scuzat deseori *întârzierile* (= *întârzierile lui*).
 Greșeala lui nu va fi scuzată de nimeni.
- B. *a-și scuza*
 pe cineva
 Ion **și**-a scuzat *colegii* (= *pe colegii săi*).

- C. *a se scuza* (p. 3, 6) O comportare ca asta nu *se scuza* (= nu este scuzață).
- cuiva (p. 3, 6) **I** s-au scuza toate abaterile (= abaterile **lui** au fost scuzaate).
- II
- A. ~ CĂ... Scuză-mă CĂ te-am lovit!
- C. ~ CĂ... b. Dana s-a scuza CĂ a lipsit.

947. **SELECTĂ** (selectează, să selecteze, selectat)

I

- A. *ceva* Au selectat *obiectele* de valoare din colecție.
- pe cineva pentru* Am selectat-o *pe Anca* pentru concursul de manechine.
- cuiva pe cineva* **I**-a selectat *elevii* (= *pe elevii ei*) pentru concursul de canotaj.
- cuiva ceva* **I**-au selectat *tablourile* (= *tablourile lui*) pentru o expoziție în străinătate.
- de (cătore)...* Fotbaliștii au fost selectați de antrenorul principal.
- B. *a-și selecta* Creatoarea de modele **și**-a selectat *colecția* (= *colecția sa*) pentru toamnă.
- ceva* Profesorul **și**-a selectat *elevii* (= *pe elevii lui*) pentru olimpiada de limba engleză.
- pe cineva* Profesorul **și**-a selectat *elevii* (= *pe elevii lui*) pentru olimpiada de limba engleză.
- C. *a se selecta* (p. 3, 6) Strugurii *se selectează* (= sunt selectați) pentru vinurile de calitate.
- (p. 3, 6) Actorii s-au selectat (= au fost selectați) prin concurs.
- cuiva* (p. 3, 6) **I** s-a selectat tapiseria (= a fost selectată tapiseria *ei*) pentru expoziția jubiliară.

II

- A. ~ pe cineva SĂ... **L**-au selectat SĂ joace într-un film.

948. **SEMĂNĂ**¹ (seamnă, să sémene, semănat)

I

- A. *ceva* În curând o să semănăm *porumbul*.
- cu...* A semănat terenul cu floarea-soarelui.
- cuiva ceva* **I**-am semănat **mamei flori** în grădină.
- de (cătore)...* Toată suprafața a fost semănată de țărani cu grâu.

B. *a-și semăna*

ceva

Nu toți țărani **și**-au semănat *loturile* (= **loturile lor*).

C. *a se semăna*

(p. 3, 6) Grâul *se* seamănă (= este semănat) atât toamna cât și primăvara.

(p. 3) Când plouă nu *se* seamănă.

949. *SEMĂNĂ*² (seământă, să seméne, semănat)

I

A. cu...

Irina seamănă cu sora ei.

între...

Irina și sora ei seamănă bine între ele.

dativ

Ana **îi** seamănă **mamei**.

950. *SEMNĂ* (semnează, să semnéze, semnat)

I

A. ceva

Miniștrii au semnat tratatul bilateral.

cuiva ceva

O să-**i** semneze **lui Paul** *adeverința* (= *adeverința lui*) azi.

de (către)...

Actul a fost semnat de notar.

B. *a-și semna*

ceva

Mircea **și**-a semnat *poeziile* (= **poeziile sale*) cu un pseudonim.

C. *a se semna*

(p. 3, 6) Toate aprobările *se* semnează (= **sunt semnate*) astăzi.

cuiva

(p. 3, 6) **Lui Dinu i** s-a semnat cererea (= a fost semnată cererea **lui**).

951. *SEMNALĂ* (semnalează, să semnaléze, semnalat)

I

A. ceva

Astronomii au semnalat *descoperirea* unei noi galaxii.

cuiva ceva

Le-au semnalat *aparitia* pe piață a unui nou detergent.

de (către)...

I-au semnalat în presă *publicarea* noului volum (= *publicarea volumului lui*).

B. *a-și semnala*

ceva prin...

Uraniul **își** semnalează *prezența* (= **prezența sa*) prin radiațiile emise.

- C. *a se semnala* (p. 3, 6) *S-a semnalat* (= a fost semnalată) extinderea zonelor de deșert.
- cuiva (p. 3, 6) *Agronomilor li s-a semnalat* (= *le-a* fost semnalată) obținerea unui nou soi de grâu.
- II
- A. ~ (cuiva) *CĂ...* (Vă) *semnalăm CĂ* nu s-au înregistrat accidente.
- C. ~ (cuiva) *CĂ...* (p. 3) (Ni) *s-a semnalat CĂ* ar fi izbucnit o epidemie de gripă.

952. *SEPARĂ* (sepără, să sepăre, separát)

I

- A. *ceva* (de...) Aici *separăm fierul* (de steril).
- pe cineva (de...) Am separat *copiii bolnavi* (de cei sănătoși).
- cuiva *ceva* Nu *i-ai separat cărțile* (= *cărțile lui*)?
- de (către)... Hormonul acesta a fost separat de un cunoscut chimist.
- B. *a-și separa* Vasile *și-a separat curtea* (= **curtea sa*) de grădină.
- ceva*
- C. *a se separa* Cei doi soți *s-au separat*.
- unul de altul Ion *s-a separat* de frații săi.
- de... (p. 3, 6) Metalul *se separă* (= este separat) de steril prin procese speciale.

953. *SERVÍ* (servéște, să servească, servít)

I

- A. *ceva* a. Ospătarul a servit întâi *supa*.
- pe cineva (cu...) L-ai servit *pe Matei* (cu înghețată)?
- cuiva* *ceva* b. În problema aceea, Radu nu *m-a servit*.
- cuiva* pe cineva a. Mama *ne-a servit friptura*.
- drept.../ca... I-am servit *prietenii* (= *pe prietenii lui*) cu fructe.
- (cuiva) la... c. Jucătoarea *i-a servit mingea* în plasă.
- de (către)... b. Cartela perforată servește ca/drept element de memorizare a informației.
- Mașina (*îi*) servește la deplasări în afara orașului.
- a. Am fost serviți la masă de doi ospătari.

B. *a-și servi*
pe cineva

a. Ana **și-a** servit *musafirii* (= *pe musafirii săi*) cu
cafea.

ceva

d. El **își** servește *patria* (= *patria sa).

C. *a se servi*

a. Ionel *s-a* servit cu o prăjitură.

cuiva

(p. 3,6) Friptura *se* servește (= este servită) cu
salată.

de...

(p. 3, 6) **Sportivilor li** *s-a* servit (= **le-a** fost
servită) masa în grădina restaurantului.

b. Cercetarea în fizică *se* servește de laborator
pentru a studia fenomenele din natură.

EXPRESII

A. ~ interesele cuiva

Sindicatelor servesc interesele salariaților.

954. *SESIZĂ* (sesizează, să sesizeze, sesizăt)

I

A. ceva

a. Șoferul n-a sesizat *pericolul*.

pe cineva

b. De ce nu *l-ai* sesizat *pe director*?

cuiva ceva

a. Colegii nu **i-au** sesizat *intenția* (= *intenția lui*).

de (câtre)...

b. Ei au sesizat **inginerului** *greșeala* de calcul.

a. Deficiențele proiectului n-au fost sesizate de **la**
început.

b. Conducerea școlii a fost sesizată de Bogdan.

C. *a se sesiza*

a. (p. 3, 6) Unele boli nu *se* sesizează (= nu sunt
sesizate) în fazele incipiente.

cuiva

(p. 3, 6) **I** *s-au* sesizat imediat intențiile
(= intențiile **lui** au fost sesizate).

955. *SFĂTUÎ* (sfătuieste, să sfătuiască, sfătuit)

I

C. *a se sfătui*

unul pe/cu altul

George și Mihai *se* sfătuesc întotdeauna.

cu...

De ce nu *te-ai* sfătuit cu părinții?

II

A. ~ pe cineva SĂ...

L-a sfătuit *pe Sorin SĂ* consulte un medic.

cuiva pe cineva

I-am sfătuit *sora* (= *pe sora lui*) SĂ urmeze un curs
de informatică.

SĂ...

B. ~ pe cineva SĂ...

Lucia **și-a** sfătuit *prietena* (= *pe prietena sa*) SĂ se
mute la Sinaia.

956. **SFÂRȘI** (sfârșește, să sfârșească, sfârșit)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 prin + inf.
 de (căt-re)...
- a. Scriitorul va sfârși *romanul* curând.
I-a sfârșit *rochia* (= *rochia ei) de mireasă?
 Am sfârșit prin a mă convinge că ai dreptate.
 Renovarea bisericii a fost sfârșită luna trecută
 de echipa de restauratori.
- B. *a-și sfârși*
 ceva
- a. **Și**-a sfârșit *opera* (= *opera sa*) cu puțin timp
 înainte de moarte.
 (fig.) **Și**-a sfârșit *viața* (= * *viața ei*) în plină
 glorie.
- C. *a se sfârși*
 cuiva
 cu ceva
 cu cineva
- Iarna nu *se sfârșise* încă.
 Nu *se sfârșește* odată filmul?
 (p. 3, 6) **I se sfârșiseră** banii (= *banii lui*).
 (p. 3, 6) *S-a sfârșit* cu supărarea / minciunile!
S-a sfârșit cu tine.

EXPRESII

- A. ~ cu ceva/cineva... Ai sfârșit cu reclamațiile?
 Am sfârșit cu voi!

957. **SIMBOLIZĂ** (simbolizează, să simbolizeze, simbolizat)

I

- A. ceva
 pe cineva
 de (căt-re)...
- Culoarea albă simbolizează *puritatea*.
 Monumentul *îl* simbolizează *pe rege*.
 Justiția e simbolizată de o femeie legată la ochi.
- C. *a se simboliza*
 prin...
- (p. 3, 6) Creștinismul *se simbolizează* (= este
 simbolizat) prin cruce.
- ceva prin.../de... Au simbolizat libertatea printr-o statuie.
 În povești frumusețea e simbolizată de/prin Ileana
 Cosânzeana.

958. **SIMPLIFICĂ** (simplifică, să simplifice, simplificat)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
- Victor a simplificat *calculele* proiectului.
I-am simplificat *tema* lucrării (= *tema lucrării lui*).
 Proiectul a fost simplificat de arhitect.
- B. *a-și simplifica*
 ceva
- Lucia **și**-a simplificat *lucrarea* (= *lucrarea sa).

C. *a se simplifica*

(p. 3, 6) *Se va simplifica* (= va fi simplificat) procesul de fabricație a noilor polimeri.

dativ

(p. 3,6) Acestui **aparat i se simplifică** construcția (= este simplificată construcția **lui**).

959. *SIMȚÍ* (símte, să símtă, simțít)

I

A. ceva

a. După anestezie bolnavul nu mai simte *durerea*.

pe cineva

b. Am simțit *un parfum* plăcut.

cuiva ceva

c. Câinele *l-a simțit pe hot*.

de (către)...

a. **Îi simți pulsul** (= *pulsul lui*)?

B. *a-și simți*

d. Cutremurul a fost simțit și de locuitorii **țării vecine**.

ceva

a. Din cauza frigului, Dana nu-și mai simțea *măinile* (= **măinile sale*).

C. *a se simți*

Mă simt bine/rău singur.

d. Aici frigul nu *se simte* (= nu este simțit).

II

A. ~ CĂ...

a. Sportivul simte CĂ a obosit alergând.

C. ~ CĂ...

(p. 3) *Se simte CĂ a venit iarna*.

EXPRESII

I

A. ~ lipsa cuiva

Ana simte lipsa copiilor.

II

A. ~ nevoia SĂ...

Am simțit nevoia SĂ mă odihnesc.

960. *SIMULÁ* (simulează, să simuléze, simulát)

I

A. ceva

Pacienta a simulat *un atac* de cord.

de (către)...

Răpirea a fost simulată de cei interesați.

C. *a se simula*

ceva

(p. 3, 6) În film *s-a simulat* (= a fost simulat) un accident.

II

A. ~ CĂ...

Actorul a simulat CĂ leșină.

C. ~ CĂ...

(p. 3) *S-a simulat CĂ ar fi avut loc o avarie/ o explozie atomică*.

961. **SINETIZĂ** (sintetizează, să sintetizeze, sintetizat)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (căt-re)...
- a. De curând, biologii au sintetizat *hormonul* creșterii.
 b. **I**-au sintetizat *propunerile* (= *propunerile lui*) în câteva fraze.
- a. De cine a fost sintetizată ureca?
 b. Ideile profesorului au fost sintetizate de asistent.
- B. *a-și sintetiza*
 ceva
- b. Savantul **și**-a sintetizat *rezultatele* cercetărilor (= *rezultatele cercetărilor sale*).
- C. *a se sintetiza*
 cuiva
- a. (p. 3, 6) În prezent, aproape toate substanțele organice *se sintetizează* (= sunt sintetizate) în laboratoare moderne.
 b. (p. 3, 6) **Filozofului i** s-au sintetizat principiile (= au fost sintetizate principiile **lui**) într-o lucrare publicată anul trecut.

962. **SISTEMATIZĂ** (sistemizează, să sistematizeze, sistematizat)

I

- A. ceva
 cuiva ●ceva
 de (căt-re)...
- În curând vom sistematiza *centrul* orașului.
I-am sistematizat *noțițele* (= *noțițele ei*).
 Concluziile cercetării au fost sistematizate de directorul institutului.
- B. *a-și sistematiza*
 ceva
- Victor o să-și sistematizeze *rezultatele* lucrărilor (= *rezultatele lucrărilor sale*) într-o broșură.
- C. *a se sistematiza*
 cuiva
- (p. 3, 6) În viitor, *se vor sistematiza* (= vor fi sistematizate) toate localitățile.
 Cunoștințele **i** s-au sistematizat (= *cunoștințele lui*) cu timpul.

963. **SITUĂ** (situează, să situeze, situat)

I

- A. ceva pe...(printre...)
 deasupra.. /alături
 de...
- Rezultatele obținute, situează *echipa* noastră pe locul I /printre echipele fruntașe/ deasupra celorlalte echipe/ alături de echipa cea mai bună.

965. **SOLUȚIONĂ** (soluționează, să soluționeze, soluționat)

I

- A. ceva Comisia de arbitri va soluționa *neînțelegerea* dintre cele două echipe.
 cuiva ceva **Lui Grigore i**-au soluționat *cererea* (= *cererea lui*)?
 de (căt-re)... Neînțelegerea a fost soluționată de șeful echipei.
- B. *a-și soluționa*
 ceva Nimeni nu-**și** poate soluționa toate *problemele* (= *problemele sale).
- C. *a se soluționa*
 (p. 3, 6) Conflictele nu *se* soluționează (= nu sunt soluționate) prea ușor.
 cuiva (p. 3, 6) **I s-a** soluționat *petiția* (= a fost soluționată *petiția lui*)?

966. **SOSÍ** (soséște, să sosească, sosít)

I

- A. cuiva **I-au sosit rudele** (= *rudele lui*) de la Timișoara.
 la... Am sosit la Iași / ora patru.
 de la... Ai sosit de la Cluj / ora șase.
 din.../în... Excursioniștii sosesc din Franța / în România.
 cu... Echipa de canotaj va sosi cu avionul.
- C. *a se sosi* (p. 3) La cabană *se va sosi* în zori.

967. **SPÁRGE** (spárgc, să spárgă, spárt)

I

- A. ceva a. Ionuț a spart *oglinđa / un pahar / ochelarii / geamul*.
 b. Mama sparge *nuci / câteva ouă*.
 c. Infracțorul a spart *ușa apartamentului / casa de bani*.
 a. **I-a** spart *lemne / lemnele* (= *lemnele lui) **bunicului**.
 cuiva ceva Cum **ți-a** spart *capul* (= *capul tău)?
 de (căt-re)... Geamul a fost spart de copii.
- B. *a-și sparge*
 ceva Vlad **și-a** spart *capul* (= *capul lui).
Mi-am spart *paharul* (= *paharul meu).
- C. *a se sparge*
 (p. 3, 6) Căzând, ochelarii *s-au* spart.
 Camera de la bicicletă *s-a* spart (= a fost spartă).
 cuiva **I s-a** spart un vas de sânge la ochi.
 c. (p. 3,6) **I s-a** spart portbagajul mașinii (= a fost spart portbagajul *lui*).

EXPRESII

- A. ~ frontul A. Inamicul a spart frontul.

968. SPĂLĂ (spală, să spele, spălat)

I

- A. ceva Lucia spală o bluză.
 pe cineva Mama l-a spălat pe Vlăduț.
 cuiva ceva I-am spălat o batistă/ batista (= batista lui).
 cuiva pe cineva I-ai spălat copiii (= pe copiii lui)?
 de (către)... Eprubetele au fost spălate de laborantă.
- B. a-și spăla
 ceva Dana și-a spălat toate lucrurile (= lucrurile sale).
 pe cineva Mama și-a spălat copiii (= pe copiii ei).
- C. a se spăla
 cu... Victor se spală cu apă rece.
 pe... Copiii s-au spălat pe mâini/ pe față/ pe cap ?
 de... S-au spălat de praf.
 unul pe altul Gigel și Nicușor se spală unul pe altul.
 (p. 3, 6) Rufele se spală (= sunt spălate) cu detergent.
 (p. 3) La „Nufărul” se spală bine și repede.
 cuiva (p. 3, 6) I s-a spălat mașina (= mașina lui a fost spălată).

969. SPECIALIZĂ (specializează, să specializeze, specializat)

I

- A. ceva în... Inginerul a specializat acest robot în lucrări de
 mecanică fină.
 pe cineva în... Antrenorul l-a specializat pe Ion în exerciții la bară.
 de (către)... în... Mașina a fost specializată de investitor în excavarea
 la mare adâncime.
- B. a-și specializa
 pe cineva în... Și-a specializat elevii (= pe elevii săi) în mecanică
 agricolă.
 ceva în... Și-a specializat mașina (= mașina sa) în excavare la
 mare adâncime.
- C. a se specializa
 în... Fratele tău s-a specializat în chimie organică.

970. *SPECULĂ* (speculează, să speculeze, speculăt)

I

- A. ceva Au speculat *produsele* alimentare de bază.
A speculat *o informație*.
pe cineva L-a speculat *pe cumpărător*.
cuiva ceva I-a speculat *naivitatea* (= *naivitatea lui*).
cuiva pe cineva I-a speculat *prietenul* (= *pe prietenul lui*).
de (câtre)... Lipsa de experiență a fost speculată de adversar.
- B. *a-și specula*
ceva ȘI-a speculat *inteligența* (= *inteligența lui*).
pe cineva ȘI-a speculat *părinții* (= *pe părinții lui*).
- C. *a se specula*
cuiva (p. 3, 6) S-a speculat (= a fost speculată) lipsa de cunoaștere a legislației.
(p. 3, 6) I y-a speculat *frumusețea* (= a fost speculată *frumusețea ei*).

971. *SPERĂ* (spără, să spēre, sperāt)

I

- A. în... Andrei speră în schimbarea opiniei colegilor.
- C. *a se spera*
în... (p. 3) Se speră într-o redresare economică.

II

- A. ~ CĂ... Radu speră CĂ o să ajungă doctor.
SĂ... Sper SĂ aibă dreptate.
- C. ~ CĂ... (p. 3) Se speră CĂ, în curând, se va descoperi leacul cancerului.
SĂ... (p. 3) Cu ajutorul acestor cercetări se speră SĂ se obțină un înlocuitor al energiei clasice.

972. *SPERĂ* (spērie, să spērie, speriat)

I

- A. pe cineva Nu-l mai speria *pe Nicușor!*
cuiva pe cineva I-ai speriat *copilul* (= *pe copilul lui*).
- B. *a-și speria*
pe cineva Ionel ȘI-a speriat *prietenii* (= *pe prietenii săi*).
- C. *a se speria*
de... Văzând câinele, copilul s-a speriat.
cuiva Eu nu mă sperii de animale/ întuneric.
I s-au speriat *copiii* (= *copiii ei*).

II

- C. ~ SĂ... M-am speriat CĂ ți-ai rupt piciorul.

973. *SPORÍ* (sporéște, să sporească, sporit)

A. ceva
cuiva

I
Ultimele experimente au sporit *tensiunea* în zonă.
I-a sporit încrederea (= încrederea **lui**) în colegi/ în sine.

cuiva ceva
de (câtre)...

Fapta ta **mi-a** sporit *curajul* (= *curajul meu*).
Pagubele au fost sporite de secetă.

B. *a-și spori*
ceva

Și-a sporit *averea* (= *averea lui*)/ *cunoștințele* de limba engleză (= *cunoștințele lui* de limba engleză).

C. *a se spori*

(p. 3,6) *Se* vor spori (= vor fi sporite) taxele și impozitele.

974. *SPRIJINÍ* (sprijină, să sprijine, sprijinit)

A. ceva (cu...) de...

I
a. O să sprijinim *zidul* cu un pilon.
Sprijină *bicicleta* de gard!

pe cineva
(în...)

b. Țările dezvoltate sprijină *țările* în curs de dezvoltare.

cuiva ceva

a. Am sprijinit-o *pe Geta* când i s-a făcut rău.
b. De ce nu l-ai sprijinit *pe Radu* în obținerea transferului?

cuiva pe cineva

a. Medicul **i-a** sprijinit *brațul* (= *brațul lui*) fracturat, cu o atelă.
b. **I-am** sprijinit *propunerea* (= *propunerea lui*).
I-am sprijinit *nepotul* (= *pe nepotul ei*) în obținerea transferului.

de (câtre)...

a. Clădirea a fost sprijinită de constructori cu câteva traverse.
b. Ideea lui va fi sprijinită de toți specialiștii.

B. *a-și sprijini*
ceva de...

a. **Și-a** sprijinit *sacoșa* (= **sacoșa sa*) de scaun.
b. O să-și sprijine *ideea* (= **ideea sa*) cu toate argumentele.

C. *a se sprijini*
pe...

a. Aparatul *se* sprijină pe un trepid.
b. Teoria *se* sprijină pe practică.

de...

a. Bolnavul *se* sprijină de brațul doctorului.

în...

a. Urcând versantul, alpinistul *se* sprijină în mâini.

unul pe altul

a. Anca și Mihai *se* sprijineau la coborâș.

c. Prietenii *se* sprijină în orice situație.

II

A. ~ pe cineva SĂ...
cuiva pe cineva SĂ...

b. **L-ai** sprijinit *pe Costin SĂ* obține transferul?
I-am sprijinit *nepotul* să obțină postul de analist.

975. SPÚNE (spúne, să spúnă, spus)

I

- A. ceva Spune *o poveste!*
cuiva ceva **Mi-a spus părerea sa.**
de (căt-re) Cuvintele acestea au fost spuse de un mare filozof.
- B. a-și spune
ceva De ce nu **ți-ai spus părerea** (= *părerea ta)?
unul altuia Dana și Virginia **și-au spus multe.**
- C. a se spune
cuiva (p. 3, 6) O veste rea nu *se spune* (= *nu este spusă)
ușor.
(p. 3, 6) **Mamei i s-a spus** (= *i-a fost spus*) **adevărul ?**

II

- A. ~ CĂ... Ana a spus CĂ o să se întoarcă repede.
~ (cuiva) SĂ... Profesorul (**ne-**)a spus SĂ venim și mâine la școală.
DACĂ... Spune DACĂ te doare ceva!
N-a spus DACĂ o să mai vină.
CE... A spus CE facultate vrea să urmeze?
CINE... Spune(-**mi**) CINE te-a ajutat!
UNDE... N-a spus UNDE se duce.
CÂND... N-ai spus CÂND te-ai întors de la Brăila.
CUM... Spune(-**le**) CUM s-a întâmplat!
- C. ~ (cuiva) CĂ... (p. 3, 6) (**I**) s-a spus CĂ a câștigat concursul.
SĂ... (p. 3, 6) **I s-a spus SĂ** nu se opereze.

976. STÁ (stă, să steá, stat)

I

- A. cuiva a. **I-a stat ceasul** (= *ceasul lui*).
pe ... / la ... / cu ... c. Stă pe strada asta / la nr. 20 / cu familia / în
în ... / într-un ... / orașul Ploiești / într-un apartament mare / într-o
într-o ... garsonieră.

la ...
pe ...
în ...
C. a se sta

d. Câte zile ai stat la munte / mare / Călimănești?
f. Stai pe scaun!
g. Duminică am stat în casă.
a. (p. 3) În fabrică nu *se* stă, se lucrează.
b. Nu *se* stă în case insalubre.
d. În parcuri nu *se* stă pe iarbă.
g. Când e vreme bună, nu *se* stă în casă.

EXPRESII

A. ~ la / în pat
pe loc
jos
în picioare
puțin
la baza

pe gânduri
la masă

Mircea a stat la / în pat două săptămâni.
Stai pe loc până mă întorc!
Stați jos!
Nu sta în picioare!
Stai puțin!
Propunerea directorului a stat la baza deciziei
finale.
Ana stă încă pe gânduri (dacă să se căsătorească).
Încă n-am stat la masă.

II

A. ~ CĂ...
SĂ...

Stai CĂ trag!
Stai SĂ vezi!

977. *STABILÍ* (stabiléște, să stabilească, stabilit)

I

A. ceva

cuiva ceva

de (căt-re) ...

a. Au stabilit o *întâlnire* cu partenerii.
Prognozele stabilesc *alternative* pentru luarea
deciziilor economice.
b. Ancheta a stabilit *vinovăția* acuzatului.
a. Medicul *i*-a stabilit o *consultație* .
b. *I*-ați stabilit *diagnosticul* (= *diagnosticul lui*)?
a. Plecarea a fost stabilită pentru ora 16.00.
b. De cine a fost stabilită legea a doua a
termodinamicii?

B. a-și stabili
ceva
C. a se stabili

Costin *și*-a stabilit *programul* (= * *programul său*)?
a. (p. 3, 6) *S*-a stabilit (= a fost stabilită) o *întâlnire*
cu sportivii clubului „Dinamo”.
b. (p. 3, 6) *S*-au stabilit (= au fost stabilite)
proprietățile acestui element?
(p. 3, 6) *I s* -a stabilit *diagnosticul* (= a fost
stabilit *diagnosticul lui*)?

cuiva

- la ...
 în ...
- c. Sora mea *s* -a stabilit la Iași.
 După terminarea studiilor, Ahmed *se* va stabili în Egipt.

II

- A. ~ CĂ ...
 SĂ ...
 DACĂ ...
 CE ...
 CINE ...
 UNDE ...
 CÂND ...
 CUM ...
- C. ~ CĂ ...
 CE ...
 CINE ...
 UNDE ...
- CÂND ...
- CUM ...
- a. Au stabilit CĂ se vor întâlni peste 10 ani.
 Au stabilit SĂ se întâlnească peste 10 ani.
 N-au stabilit DACĂ mai pleacă în excursie.
 N-au stabilit CE cadou să cumpere.
 Ai stabilit PE CINE inviți la petrecere?
 Au stabilit UNDE vor petrece vacanța.
 Ați stabilit CÂND veți pleca în vacanță?
 N-au stabilit CUM se vor îmbrăca la ceremonie.
- b. (p. 3) *S* -a stabilit CĂ Radu nu e vinovat.
 a. (p. 3) *S* -a stabilit LA CE oră începe conferința?
 (p. 3) *S* -a stabilit CINE va lua primul cuvântul?
 (p. 3) Nu *s* -a stabilit UNDE va avea loc concursul.
 (p. 3) *Se* va stabili CÂND o să înceapă examenul.
 (p. 3) *S*-a stabilit CUM va decurge proba de examen.

EXPRESII

- A. ~ relații / legături
 cu ...între ...
- C. ~ cu ...
 între ...
- România a stabilit relații cu un nou partener comercial.
 Guvernele au stabilit relații între cele două țări.
 (p. 3,6) În viitor *se* vor stabili (= vor fi stabilite) relații / legături cu alte planete.
 (p. 3,6) Între cele două echipe *s* -au stabilit (= au fost stabilite) relații amicale.

978. STABILIZĂ (stabilizează, să stabilizeze, stabilizată)

I

- A. ceva
- a. Măsurile economice luate au stabilizat *moneda* națională.
 b. Tratatul aplicat a stabilizat *starea* pacientului.
- cuiva ceva
- Medicamentele luate *i*-au stabilizat *tensiunea* (= *tensiunea lui*).
- de (cătore) ...
- Glicemia a fost stabilizată de tratamentul cu insulină.
 a. Moneda națională a fost stabilizată în 1947 și în 1951.

B. *a-și stabiliza*
ceva
C. *a se stabiliza*
cuiva

a. **Și**-a stabilizat *balanța* (= *balanța sa*) comercială.
(p. 3, 6) *S* -au stabilizat (= au fost stabilizate)
relațiile cu țările din Orientul mijlociu.
(p. 3, 6) **I s** -a stabilizat situația (= a fost
stabilizată situația **lui**) economică.

979. **STAȚIONĂ** (staționează, să staționeze, staționat)

I

A. în ...
lângă ...
C. *a se staționa*
în ... / la ...

Metroul a staționat două minute în stația Unirii.
Nava a staționat în port.
Taxiul a staționat lângă trotuar.
(p. 3) Nu *se* staționează în / la intersecție.

980. **STĂPÂNÍ** (stăpânește, să stăpânească, stăpânit)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (câtre) ...
B. *a -și stăpâni*
ceva
pe cineva
C. *a se stăpâni*

a. Irina stăpânește două *hectare* de pământ.
Vlad stăpânește cibernetica.
c. Tata *îl* stăpânește *pe Ionuț* .
d. (fig.) Ura **îi** stăpânește *gândurile* (= * *gândurile ei*).
c. Profesoara **le** stăpânește *copiii* (= *pe copiii lor*).
a. Casa a fost stăpânită de familia Niculescu.
c. **Și**-a stăpânit *sentimentele* (= *sentimentele lui*).
Mama **își** stăpânește *copiii* (= *pe copiii ei*).
Elena nu *se* stăpânește niciodată.

EXPRESII

A. ~ o limbă

Ana stăpânește bine limba română.

981. **STĂRUÍ** (stăruie, să stăruie, stăruit)

I

A. pe lângă ...
în ...
asupra ...
C. *a se stăruí*
în ...

a. Pentru rezolvarea cererii trebuie să stăruim pe lângă director.
b. Victor a stăruit în atitudinea sa până la sfârșit.
Savantul a stăruit asupra teoriei sale.
b. (p. 3) În discuție *s* -a stăruit în părerea că vinovatul trebuie sancționat.

asupra ...

b. (p. 3) *S* -a stăruit asupra importanței acestei descoperiri.

II

A. ~ SĂ ...

a. Vom stăruii SĂ fie ales președinte.

b. Radu stăruie SĂ ne considere prietenii lui cei mai buni.

C. ~ SĂ ...

b. (p. 3) *S* -a stăruit SĂ se înceapă lucrările de hidroameliorați.

982. *STIMULĂ* (stimulează, să stimuleze, stimulat)

I

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva

Hormonii stimulează *activitatea* diferitelor organe.
Condițiile create *I* -au stimulat *pe Florin* .
Sprijinul colegilor *i*-au stimulat *Silviei ambiția*
(= *ambitiia ei*).

de (cătore) ...

Ștefan a fost stimulat de premiul obținut.

B. *a-și stimula*
pe cineva

Directorul *iși stimulează colaboratorii* (= *pe colaboratorii săi*).

C. *a se stimula*
unul pe altul

Concurenții *s* -au stimulat unul pe altul.
(p. 3, 6) În institutul nostru *se stimulează* (= sunt stimulați) cercetătorii tineri.

cuiva

(p. 3, 6) Prin sprijinul acordat, *i se va stimula inventivitatea* (= va fi stimulată inventivitatea *lui*).

983. *STÎNGE* (stînge, să stîngă, stîns)

I

A. ceva

a. Pompierii au stins *incendiul / focul* .

cuiva ceva
de (cătore) ...

b. Stinge *lumina* !
Fratele lui *i*-a stins *lumina* (= * *lumina lui*).

B. *a-și stinge*
ceva

a. Focul a fost stins de câțiva vecini.

C. *a se stinge*
prin ...

a. *Și*-a stins *țigara* (= * *țigara lui*).

cuiva

d. Procesul *se stinge* (= este stîns) prin împăcarea vecinilor.

e. Lumina stelei *s* -a stîns.

a. (p. 3, 6) **I** *s* -a stîns *țigara* (= * *țigara lui*) / *focul*
(= * *focul lui*) în sobă.

EXPRESII

A. ~ varul

Zidarul a stîns *varul* .

C. ~ din viață

M. Eminescu *s*-a stîns din viață în 1889.

988. STRĂNĜE (strănge, să strângă, strâns)

I

- A. ceva
- Strânge *piulița* !
  - Ați strâns *recolta* ?
Strângeți *cărțile* de pe bănci!
  - Ați strâns *bani* pentru cadoul Anei / *taxele* și *impozitele* ?
  - Strângeți *masa* !
- pe cineva
- Asistentul *i-a* strâns *pe studenți* în amfiteatru.
  - Alexandru *l -a* strâns *pe fratele* său în brațe.
  - Mă* strâng pantofii.
- cuiva ceva
- Strânge-*i* *cordorul* (= *cordorul ei*)!
  - I-am* strâns *merele* (= *merele lui*).
I-am strâns *banii* (= *banii lui*) de pe masă.
Ți-am strâns *bani* pentru mașină.
- de (căt-re) ...
- Năvodul a fost strâns de pescar.
  - Fructele au fost strânse de bunicul.
Lucrările studenților vor fi strânse de profesor.
  - Artera secționată a fost strânsă de medic cu un garou.
- B. *a-și strânge*
- ceva
- De ce nu *și-a* strâns *șireturile* (= * *șireturile sale*)?
  - O *să-și* strângă *hainele* (= * *hainele sale*) de pe scaun.
  - Și-a* strâns *părinții* (= *pe părinții săi*) în brațe.
- pe cineva
- C. *a se strânge*
- dativ
- (p. 3) Cum *se* strânge (= este strâns) șurubul acesta?
(p. 3, 6) *Ceasului* trebuie să *i se* strângă axul
(= axul *lui* să fie strâns).
  - (p. 3, 6) Grâul *se* strânge (= este strâns) în iulie.
  - Studenții *s -au* strâns în amfiteatru.
Lui Petre *i s -au* strâns toți copiii (= copiii **lui**) acasă.
- cuiva

EXPRESII

- A. ~ cuiva mâna   Profesorul *i-a* strâns mâna (= * *mâna lui*).
- B. ~ mâinile unu-l altuia   *Și-au* strâns mâinile (= * *mâinile lor*) cu căldură.
- C. ~ mâna cuiva   (p. 3, 6) **Căștigătorului** *i s -a* strâns (= **i-a** fost strânsă) mâna.

I

- A. ceva pe ... Planul structurează *organizarea* întreprinderii pe două nivele.
- B. *a-și structura*
ceva Organismul își structurează *apărarea* (= * *apărarea sa*) la nivelul celulei.
- C. *a se structura*
pe ... (p. 3, 6) Lucrarea *se* structurează (= este structurată) pe trei planuri.
cuiva Ideile (= ideile **lui**) *i* s-au structurat în decursul timpului.

I

- A. ceva
pe cineva a. Irina studiază *matematica*.
cuiva ceva b. Dinamica studiază *cauzele* mișcărilor.
la ... Medicul *l-a* studiat cu atenție *pe bolnav*.
de (cătore) ... **Îi** vom studia *teoria* (= *teoria lui*).
a. Sora ta studiază la Institutul Politehnic din Iași?
b. Glandele endocrine au fost studiate de C. I. Parhon.
- B. *a-și studia*
ceva a. Pianistul **și-a** studiat *partitura* (= * *partitura sa*) mult timp.
pe cineva b. **Și-a** studiat atent *boala* (= * *boala sa*).
Studiatu-**vă** bine *adversarii* (= *pe adversarii voștri*)!
- C. *a se studia*
unul pe altul b. Aici *se* studiază (= este studiată) fizica nucleară.
a. (p. 3, 6) **În** acest institut *se* studiază 4 ani.
b. Concurenții *se* studiau cu interes.
(p. 3, 6) **În** prezent *se* studiază (= este studiată) posibilitatea ameliorării zonelor deșertice.
cuiva (p. 3, 6) **Lui Eminescu i** s-a studiat opera (= *opera lui* a fost studiată) sub toate aspectele.

991. **SUBLINIĂ** (subliniază, să sublinieze, subliniat)

I

- A. ceva a. Subliniați *cuvintele* noi!
 b. Epicur a subliniat *rolul* determinant al atomilor în formarea corpurilor.
- cuiva ceva a. **I**-am subliniat *adjectivele* .
 b. O să-i subliniem *importanța* experienței.
I-am subliniat *contribuția* (= *contribuția lui*) la stabilirea noii tehnologii.
- de (către) ... Utilitatea aparatului a fost subliniată de comisia tehnică.
- a. Numele câștigătorului a fost subliniat cu roșu.
- B. *a-și sublinia*
 ceva b. În concluzii autorul **și**-a subliniat *poziția* (= *poziția sa*) față de problema tratată.
- C. *a se sublinia*
 (p. 3, 6) În referat *se* subliniază (= este subliniată) importanța terminării la timp a însămânțărilor.
- a. (p. 3, 6) Să *se* sublinieze (= să fie subliniate) neologismele din text.
- cuiva b. (p. 3, 6) **I** s -a subliniat rolul (= a fost subliniat rolul **lui**) în luarea acestei decizii.

II

- A. ~ CĂ ... Autorul subliniază CĂ lucrarea se adresează tinerilor.
- C. ~ CĂ ... b. (p. 3) În articol *se* subliniază CĂ economia materiilor prime stă în atenția tuturor.

992. **SUBORDONĂ** (subordonează, să subordonéze, subordonat)

I

- A. ceva + dativ Vom subordona *acțiunile* noastre **unui scop** precis.
 Editurile sunt subordonate **Ministerului** culturii.
- de către + dativ Compania a fost subordonată **unui regiment** de artilerie.
- B. *a-și subordona* ceva Compania petrolieră **și**-a subordonat toate *schelele* de foraj din regiune.
- C. *a se subordona*
 cuiva Cadrele medii sanitare *se* subordonează **medicilor**.
 (p. 3, 6) Interesele private *se* subordonează (= sunt subordonate) interesului general.

993. **SUBSCRÎE** (subscrie, să subscrie, subscris)

I

- A. ceva a. A subscris *actul* de donație.
 b. A subscris *o sumă* de bani pentru renovarea Ateneului Român.
- la ... c. George subscrie la părerea prietenului său.
 de (cătore) ... b. (p. 3,6) Suma a fost subscrisă de mai mulți sponsori.
- C. a se subscrie b. (p. 3, 6) *S*-au subscris (= au fost subscrise) importante *sume / fonduri* pentru ajutorarea sinistraților.

994. **SUBSTITUI** (substitue, să substitue, substituit)

I

- A. ceva În reacție, natriul substitue *hidrogenul*
 cuiva ceva I-am substituit *tratamentul* (= *tratamentul lui*)
 de (cătore) ... paliativ cu un tratament etiologic.
 Planurile au fost substituite de necunoscuți.
- C. a se substitui (p. 3, 5) fiind foarte rară, substanța aceasta se
 cu .. substitue (= este substituită); cu alte substanțe.
 cuiva Infractionul s-a substituit **inspectorului** financiar.

995. **SUBVENȚIONĂ** (subvenționează, să subvenționeze, subvenționează)

I

- A. ceva Societatea comercială a subvenționează *un cămin* de
 bătrâni.
 pe cineva Statul nu-i mai subvenționează *pe artiști*.
 de (cătore) ... Expediția a fost subvenționeată de Institutul de
 Cercetări Oceanografice.
- B. a-și subvenționa Și-a subvenționează *nepoata* (= *pe nepoata ei*) în timpul
 pe cineva studiilor.
 ceva Orice stat **își** subvenționează *armata* (= * *armata sa*).
- C. a se subvenționa (p. 3, 6) *S*-a subvenționează mult timp un procent din
 cuiva **Revistelor** de cultură **li** s-a subvenționează o parte
 dintre cheltuielile de apariție (= a fost subvenționeată o parte dintre cheltuielile lor).

996. **SUCCEDĂ** (succedă, să succeadă, succedât)

I

- A. **cuiva** Cine **i**-a succedat la tron **lui Ștefan cel Mare**?
C. **a se succeda** **cuiva** **Imaginile se succedau rapid.**
Ideile i (= ideile **lui**) **se succedau cu repeziciune.**

997. **SUFERÎ** (súferă, să sufere, suferit)

I

- A. **ceva** a. Echilibrul ecologic a suferit **modificări** .
pe cineva b. Valeria a suferit **o condamnare** .
de ... c. El nu suferea **animalele / copiii** mici.
d. Gina suferă de **insomnie**.

II

- A. ~ **SĂ ...** c. Valeriu nu suferă **SĂ i** se dea sfaturi.
CĂ ... d. Ion a suferit mult **CĂ a ratat** calificarea în finală.

998. **SUGERĂ** (sugerează, să sugereze, sugerat)

I

- A. (**cuiva**) **ceva** Ovidiu (**mi-**) a sugerat **titlul** lucrării.
de (către) ... Tema de cercetare (**mi-**) a fost sugerată de profesorul meu.

C. **a se sugera**
cuiva

(p. 3, 6) (**Lui Aurel i**) **s-a sugerat** (= (**i-**) a fost sugerată) reluarea lucrării.

II

A. ~ (**cuiva**) **CĂ ...** Dan (**mi-**) a sugerat **CĂ** titlul lucrării trebuie schimbat.

SĂ ... Dan (**mi-**)-a sugerat **SĂ** schimb titlul lucrării.

CE ... Avocatul **i**-a sugerat **CE** să spună la proces.

CINE ... / CARE ... **I-am sugerat PE CINE / PE CARE să(-l)** convoace la întrunire.

CÂND ... **I-au sugerat CÂND** să trimită invitațiile.

UNDE ... **I-am sugerat UNDE** să aibă loc întrunirea.

CUM ... **I-am sugerat CUM** să se comporte.

C. ~ **CĂ ...** (p. 3) (**I**) **s -a sugerat CĂ** lucrarea trebuie continuată.

SĂ ... (**I**) **s -a sugerat SĂ** reia lucrarea.

CE ... (**I**) **se va sugera CE** să spună la proces.

CINE.../CARE ... (**I**) **se va sugera PE CINE / PE CARE să(-i)** invite la petrecere.

CÂND ... (**I**) **se va sugera CÂND** să dea petrecerea.

UNDE ... (**I**) **se va sugera UNDE** să-și petreacă vacanța.

CUM ... (**I**) **se va sugera CUM** să procedeze.

999. *SUI* (súie, să súie, suit)

I

- A. *ceva* Suie *valizele* în mașină!
 pe *cineva* Suie- *l pe Gigel* pe scaun!
cuiva ceva Lui **Virgil** i-au suit *lucrurile* (= *lucrurile lui*) la
 etajul doi.
 în ... Suie în tramvai!
 pe ... O să suim pe muntele acesta?
 de (cătore) ... Everestul a fost suit de mulți alpiniști.
- B. *a-și sui*
ceva Paul **și**-a suit *cărțile* vechi (= * *cărțile sale*) în pod.
- C. *a se sui*
pe .. Nu *mă* sui pe vapor.
 în ... Să *se* suie în vagonul următor.
 (p. 3) La munte *se* suie mai ușor călare decât pe jos.
 (p. 3, 6) Dealul ăsta *se* suie (= este suit) ușor.

1000. *SUPĂRĂ* (súpără, să súpere, supărat)

Ț

- A. *ceva* b. Zgomotul puternic *supără urechea* .
 pe *cineva* a. Ancuța a supărat-o *pe mama* .
 b. Clima umedă *mă* supără.
cuiva ceva c. *Îl* supără o măsea.
cuiva pe cineva b. Lumina puternică *îi* supără *ochii* (= * *ochii lui*).
 a. **Ți**-am supărat *mama* (= *pe mama ta*).
 b. Vecinul **îți** supără *părinții* (= *pe părinții tăi*).
- B. *a-și supăra*
 pe *cineva* b. **Își** supără *vecinii* (= *pe vecinii săi*) cu zgomotul
 făcut.
- C. *a se supăra*
 pe *cineva* d. *S*-a supărat pe Rodica / pe mine.
 unul pe altul Frații *s* -au supărat și nu-și mai vorbesc.

II

- A. ~ pe *cineva* CĂ ... a. (p. 3) *Mă* supără CĂ nu ți-ai ținut promisiunea.
 CE ... (p. 3) *Mă* supără CE îmi spui.
 C. ~ CĂ ... *M* -am supărat CĂ n-ai venit în vizită.

1001. **SUPLIMENTĂ** (suplimentează, să suplimentéze, suplimentát)

I

- A. ceva Vom suplimenta *numărul* locurilor în excursie.
 cuiva ceva **Lui Victor** i-au suplimentat *alocația* (= *alocația lui*).
- de (căt-re) ... Fondurile de investiții vor fi suplimentate de bancă.
 C. *a se suplimenta* (p. 3, 6) *S* -a suplimentat (= a fost suplimentat) pianul
 de export al întreprinderii, cu 5%.
 cuiva (p. 3, 6) **I** se vor suplimenta fondurile (= vor fi
 suplimentate fondurile **lui**) pentru cercetări.

1002. **SUPLINI** (suplinește, să suplinească, suplinít)

i

- A. ceva Ferseverența suplinește uncori *ineligenta*
 pe cineva Profesorul Georgescu l-a suplinít 3 luni *pe*
 profesorul Duma.
 cuiva pe cineva Cine le-a suplinít *antrenorul* (= *pe antrenorul*
lor)?
 de (căt-re) ... Doctorul Antoniu a fost suplinít de doctorul
 Crăstescu.
- B. *a-și suplini*
 pe cineva N-a putut să-și suplinească *colega* (= *pe colega*
sa).
- C. *a se suplini* (p. 3, 6) Lipsa vitaminelor *se* suplinește (= este
 suplinítă) prin consumul de crudități.
 unul pe altul Colegii *se* suplinesc unul pe altul, la nevoie.

1003. **SUPPORTĂ** (supórtă, să supóрте, suportát)

I

- A. ceva a. Plantele tropicale nu suportă *frigul* .
 Bolnavul suportă *dureri* mari.
 pe cineva Radu nu-l suportă *pe vecinul* meu.
 cuiva ceva Nu-i suport *atitudinea* (= *atitudinea lui*).
- de (căt-re) ... b. Cheltuielile de tratament sunt suportate de
 întreprindere.

a. Comportarea lui nu e suportată de nimeni.

B. *a-și suporta*
pe cineva

Ana nu-și suportă *colega* (= *pe colega sa*) de bancă.

ceva

b. **Își** suportă singuri *cheltuielile* (= *cheltuielile lor*) de cazare.

C. *a se suporta*
unul pe altul

a. Lucia și Irina nu *se* mai suportă.

(p. 3, 6) Transfuzia *se* suportă (= este suportată) mai ușor în poziția culcat.

cuiva

Nu *i se* mai suportă purtarea nepoliticoasă (= nu mai e suportată purtarea **lui** nepoliticoasă).

de (cătore) ...

b. (p. 3, 6) **Ți** se vor suporta (= vor fi suportate) toate cheltuielile de către întreținere.

II

A. ~ SĂ ...

a. Copilul nu suportă SĂ *i se facă* injecții.

1004. *SUPRAALIMENTĂ* (supraalimentează, să supraalimenteze, supraalimentat)

I

A. pe cineva

Mama *il* supraalimentează *pe Dorel*.

cuiva pe cineva

I-a supraalimentat *copiii* (= *pe copiii ei*).

de (cătore) ...

În convalescență, Raluca a fost supraalimentată.

B. *a-și supraalimenta*
pe cineva

Și-a supraalimentat *fetița* (= *pe fetița ei*).

Nu e sănătos să *te supraalimentezi*.

C. *a se supraalimenta*

(p. 3, 6) *Se supraalimentează* (= sunt supraalimentați)

copiii, bătrânii sau convalescenții.

1005. *SUPRAPŪNE* (suprapune, să suprapună, suprapus)

I

A. ceva

Am suprapus *triunghiurile* pentru a le verifica.

peste ...

Proprietarul a suprapus *un etaj* peste parterul casei.

dativ + ceva

Am mărit casa suprapunându-*i un etaj*.

de (cătore) ...

Imaginile sunt neclare pentru că au fost suprapuse.

C. <i>a se suprapune</i>	Examenul și excursia la Poiana Brașov <i>se</i> suprapun.
cuiva	Imaginile <i>i se</i> suprapun în minte.
dativ	(p. 3,6) Magazinul <i>a</i> fost mărit suprapunându- <i>i-se</i> un ctaj.

1006. **SUPRAVEGHEA** (supraveghează, să supravegheze, supravegheât)

I

A. <i>ceva</i>	Tehnicianul supraveghează <i>lucrarea</i> din camera de comandă.
pe cineva	Medicul supraveghează <i>bolnavii</i> cu atenție.
cuiva <i>ceva</i>	Profesorul <i>i-a</i> supravegheat <i>comportarea</i> (= <i>comportarea lui</i>).
cuiva <i>pe</i> cineva	De ce nu <i>i-ai</i> supravegheat <i>copilul</i> (= <i>pe copilul lui</i>)?
de (către) ..	Circulația era supravegheată de un ofițer de poliție.

B *a-și supraveghea*

<i>ceva</i>	Bolnavul <i>își</i> va supraveghea <i>tensiunea</i> (= * <i>tensiunea sa</i>) arterială.
<i>pe</i> cineva	Corina <i>își</i> supraveghează atent <i>elevii</i> (= <i>pe elevii săi</i>).
C. <i>a se supraveghea</i>	Matei și Mircea <i>se</i> supraveghează (unul pe altul).
unul <i>pe</i> altul	(p. 3, 6) De aici <i>se</i> supraveghează (= este supravegheată) toată valea.
cuiva	(p. 3, 6) I <i>se</i> va supraveghea pulsul (= pulsul lui va fi supravegheat) permanent.

1007. **SUPRAVIEȚUI** (supraviețuiește, să supraviețuiască, supraviețuieți)

I

A. <i>cuiva</i>	Copiii au supraviețuit părinților .
<i>dativ</i>	Omul nu va supraviețui unei catastrofe atomice.
C. <i>a se supraviețui</i>	(p. 3) La zero absolut nu <i>se</i> supraviețuiește.

1008. *SUPRIMĂ* (suprimă, să suprime, suprimat)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- B. *a-și suprima*
pe cineva
- C. *a se suprima*
cuiva
- a. Elena a suprimat *carnea* din alimentație.
b. Autorul a suprimat *capitolul* al II-lea.
c. Medicamentul administrat a suprimat *simptomele* bolii.
Autori necunoscuți *l* -au suprimat *pe paznic* .
b. **I**-au suprimat *postul* (= *postul lui*)?
a. În dieta diabeticilor zahărul a fost suprimat.
c. **Și**-a suprimat *adversarul* (= *pe adversarul său*).
b. (p. 3, 6) *Se* suprimă (= este suprimat) articolul 5 din Constituție.
(p. 3, 6) **I** s -a suprimat concediul (= a fost suprimat concediul **lui**).
a. (p. 3, 6) **I** se va suprima (= va fi suprimată) administrarea penicilinei.

1009. *SUPUNE* (supune, să supună, supus)

I

- A. ceva
la ...
dativ + ceva
pe cineva
la ...
dativ
de (căt-re) ...
dativ / spre ...
- B. *a-și supune*
pe cineva
- a. Omul a supus *natura* .
b. Vom supune *metalul* la temperaturi ridicate.
c. Supunem **dezbaterilor** noua *organizare* a întreprinderii.
a. După războaiele grele, românii **i**-au supus *pe daci*.
b. Medicul îl supune *pe bolnav* la numeroase analize.
b. Comisia *l* -a supus *pe candidat unor teste* dificile.
a. Acest popor n-a fost supus de nimeni.
b. Puietii vor fi supuși de agronom la o selecție severă.
c. Propunerile lui au fost supuse spre aprobare / **aprobării**.
a. Imperiul Roman **și**-a supus *vecinii* (= *pe vecinii săi*).

ceva la ... / dativ

spre ...

- b. Sportivul își supune *corpul* (= * *corpul său*) la antrenamente severe / **unor antrenamente severe**.
c. **Și-a supus proiectul** (= *proiectul său*) spre aprobare.

C. *a se supune*

cuiva

dativ

la ...

dativ

- a. Animalele *se* supun **îmblânzitorului**.
b. *S-a supus unor experiențe* periculoase.
Ion s -a supus la un regim de viață sever.
(p. 3, 6) Materia primă *se* supune (= este supusă) **unui tratament termic**.
c. (p. 3, 6) Toate proiectele *se* vor supune **unei examinări** severe.

10!0. **SURPRINDE** (surprinde, să surprindă, surprins)

I

A. ceva

pe cineva

cuiva ceva

de (cătore) ...

- a. Astronomul a surprins *un fenomen* cosmic necunoscut.
b. Adevărul a surprins *opinia* publică.
Furtuna i-a surprins *pe turiști* în drum spre cabană.
Profesorul *l* -a surprins *pe Matei* copind la examen.
b. *Pe profesor l* -a surprins atitudinea Virginiei.
a. **I-am surprins intențiile** (= *intențiile lui*).
Erupția vulcanului a fost surprinsă pe peliculă de un fotograf amator.
b. Maria a fost surprinsă de comportarea ta.

B. *a-și surprinde*

pe cineva

C. *a se surprinde*

cuiva

- a. **Și-a surprins copilul** (= *pe copilul său*) rupând florile.
b. Conferențiarul **și-a surprins ascultătorii** (= * *pe ascultătorii săi*) cu teoriile expuse.
a. (p. 3, 6) În film *se* surprinde (= este surprinsă) deplasarea straturilor geologice.
(p. 3, 6) În portret **li s** -au surprins și trăsăturile (= au fost surprinse trăsăturile **lor**) psihologice.

1011. *SUSPENDĂ* (suspendă, să suspende, suspendat)

I

- A. ceva de ... a. Au suspendat *draperia* de galerie.
Ai suspendat *firele* electrice.
- pe cineva din ... b. (fig.) Au suspendat *ședița* .
cuiva ceva (fig.) *L* -au suspendat *pe Cristian* din funcție.
(fig.) **I**-au suspendat *peleapsa* (= * *pedeapsa* **lui**).
- (cuiva) de (căt-re) ... (fig.) Permisul de conducere (**i**-) a fost suspendat de agentul de circulație.
- B. *a-și suspenda*
ceva (fig.) Agenția **și**-a suspendat *activitatea* (= * *activitatea sa*).
- C. *a se suspenda*
cuiva a. (p. 3, 6) De tavan *s* -a suspendat (= au fost suspendate) câteva lămpi.
b. (fig.) (p. 3, 6) Excursia *s* -a suspendat (= a fost suspendată). Spectacolul *s* -a suspendat (= a fost suspendat).
(p. 3, 6) **Li s**-au suspendat (= **le**-au fost suspendate) fondurile (= fondurile **lor**).
- dativ (fig.) (p. 3, 6) **Publicației i s** -a suspendat apariția (= a fost suspendată apariția **ei**) din lipsă de fonduri.
- cuiva **I se suspendă** autorizația de funcționare.
- EXPRESII*
A. ~ plățile Banca a suspendat plățile din lipsă de lichidități.

1012. *SUSTRĂGE* (sustrăge, să sustrăgă, sustras)

I

- A. ceva a. Cine a sustras *tabloul / bari / inelul / cartea* ?
pe cineva de la ... b. Muzica *îl* sustrage *pe Ionei* de la învățătură.
- cuiva ceva a. **Lui Cristian i**-au sustras un *manuscris / manuscrisul* (= *manuscrisul lui*).
- b. Discuția noastră **v**-a sustra: *atenția* (= * *atenția voastră*).
- de (căt-re) ... a. Planurile au fost sustrate de persoane necunoscute.
- de la ... b. Am fost sustras de la învățătură (de prietenul meu).

- B. *a-și sustrage*
pe cineva de la ...
- b. Gigel **își** sustrage *colegii* (= *pe colegii săi*) de la preocupările lor.
- C. *a se sustrage*
cuiva
de la ...
dativ
- a. (p. 3,6) *S* -au sustras (= au fost sustrate) câteva documente.
(p. 3, 6) *I s* -a sustras portmoneul (= portmoneul **lui** a fost sustras).
c. Valeria *s* -a sustras de la obligațiile casnice.
b. *S* -au sustras **atenției** autorităților.

1013. *SUSTȚINE* (susține, să susțină, susținut)

I

- A. *ceva*
pe cineva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- a. Lanțul susține *roata* fântânii.
b. (fig.) C. ne susține *ipoteza* aceasta?
c. Ieri am susținut *examenul* de limba română.
- a. Centura de siguranță *il* susține *pe șofer*.
b. (fig.) La alegeri eu *l* -am susținut *pe Niculescu*.
b. (fig.) O să-i susținem *propunerea* (= *propunerea lui*).
- a. Roata fântânii e susținută de lanț.
Bolnavul a fost susținut de două asistente medicale.
b. (fig.) Ipoteza aceasta e susținută de mulți savanți.
c. Examenul a fost susținut de toți studenții.
- B. *a-și susține ceva*
A. *~ CĂ ...*
SĂ ...
- a. **Își** susține *brațul* (= * *brațul său*) cu o eșarfă.
b. (fig.) Profesorul **își** susține *teoria* (= * *teoria sa*) asupra originii petrolului.
c. Maria **își** susține *teza* (= * *teza sa*) de doctorat, mâine.
- C. *a se susține*
unul pe altul cu ...
cuiva
- a. La urcuș, alpiniștii *se* susțin cu o frânghie.
b. (fig.) Elena și Ana *se* susțin întotdeauna.
(fig.) (p. 3, 6) *I s* -a susținut candidatura (= a fost susținută candidatura **lui**).

II

- A. *~ CĂ ...*
SĂ ...
- c. (fig.) Heraclit a susținut CĂ la baza lumii stă focul.
b. (fig.) Ei au susținut SĂ refacem proiectul.
- C. *~ CĂ ...*
c. (fig.) (p. 3) *Se* susține CĂ, în viitor, clima se va răci.

Ș

1014. **ȘOPTÍ** (șoptéște, să șoptească, șoptít)

I

- A. cuiva ceva
la ... **I-am șoptit un secret .**
I-a șoptit colegului / unui coleg la lucrarea scrisă.
- B. *a-și șopti*
unul altuia la ... **Și-au șoptit unul altuia** la examen.
- C. *a se șopti*
cuiva **La examenul de analiză matematică nu se șoptește.**
(p. 3) **I s -a șoptit** la examen?

II

- C. ~ CĂ ... (p. 3) **Se șoptește CĂ Vlad** va fi suspendat din post.

1015. **ȘTÉRGE** (ștéрге, să šteárgă, ștérs)

I

- A. ceva
cu ... a. **Ștergeți tabla !**
A șters *praful* (cu o cârpă).
- cuiva ceva (de ...) b. Am șters *numărul* de telefon (cu guma).
a. **I-au șters mașina** (= *mașina lui*) (de praf).
b. **I-am șters însemnările** (= *însemnările lui*).
- de (cătре) ... a. **Tabla a fost ștearsă** de Gigel.
b. **Anunțul a fost șters** de mine.
- B. *a-și șterge*
ceva a. De ce nu **și-a șters pantofii** (= * *pantofii săi*)?
b. Radu **și-a șters numele** (= * *numele său*) de pe listă.
- C. *a se șterge*
cu ... a. **M -am șters** cu prosopul acela.
la ... **Se șterge** la nas mereu.
pe ... **Șterge-te** pe mâini / picioare!
b. (p. 3, 6) **Cerneala aceasta nu se șterge** (= * *nu este ștearsă*) cu guma.

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...
- a. Astăzi n-ai știut *lecția* .
b. Gabriela știe *limba* engleză.
c. Nu știe *nimic* despre întâmplarea aceea.
d. *Îl* știi *pe vărul* meu?
Îi știi *adresa* (= *adresa lui*)?
Îi știi *părinții* (= *pe părinții lui*)?
a. Răspunsul e știut de toți.
b. Limba română e știută de mulți străini.
- B. *a-și ști*
ceva
pe cineva
- a. Ionel nu-și știe niciodată *lecțiile* (= *lecțiile sale*).
d. Lucia nu-și știe *vecinii* (= *pe vecinii săi*).
- C. *a se ști*
unul pe altul
- a. (p. 3, 6) Astăzi lecția *s-a* știut (= a fost știută) bine.
b. (p. 3, 6) *Se* știe (= * este știut) adevărul?
c. Ele *se* știu din copilărie.

II

- A. ~ CĂ ...
SĂ ...
DACĂ ...
CE ...
CINE ...
CARE ...
CÂND ...
UNDE ...
CUM ...
- c. N-am știut CĂ v ați mutat.
a. Vlad știe SĂ înoate.
c. Nu știu DACĂ vine azi la facultate.
a. N-am știut CE să fac.
c. N-ai știut CU CINE să devii prieten.
a. N-am știut CARE dintre voi e vinovat.
Nu știu CÂND o să termin studiile.
Știi UNDE am pus pixul?
Știu CUM trebuie să învăț.
- C. ~ CĂ ...
CE ...
CINE .../CARE ...
CÂND ...
UNDE ...
CUM ...
- c. (p. 3) *Se* știe CĂ obezitatea e un pericol pentru sănătate.
(p. 3) *Se* știe CE importantă e mișcarea, pentru sănătate.
(p. 3) Nu *se* știe CINE / CARE a sustras substanța din laborator.
(p. 3) *Se* știe CÂND au cucerit romanii Dacia.
(p. 3) Nu *se* știe UNDE a avut loc întrunirea.
(p. 3) *Se* știe CUM evoluează gripa.

EXPRESII

- A. ~ de glumă
~ pe dinafară
~ ce vrea
- Sanda nu prea știe de glumă.
Trebuie să știți pe dinafară formulele.
Sorin niciodată nu știe ce vrea.

T

1017. *TAXĂ* (taxează, să taxeze, taxat)

I

- A. ceva
pe cineva drept ...
cu ...
cuiva ceva
de (căt-re) ... cu ...
- a. Vameșul a taxat *mărfurile* .
b. *L* -au taxat *pe Paul* drept naiv.
a. *L* -au taxat *pe Mircea* cu 30.000 lei.
I-au taxat *mașina* (= *mașina lui*) cu 120.000 lei.
Apartamentul a fost taxat de secția financiară cu 28.600 lei.
- B. *a-și taxa*
pe cineva drept ...
- C. *a se taxa*
cuiva
- b. **Și**-a taxat *vecinul* (= *pe vecinul lui*) drept prost.
a. (p. 3, 6) *Mărfurile se* taxează după valoarea lor.
(p. 3, 6) **I** s -a taxat autoturismul (= a fost taxat autoturismul **lui**) la vamă

1018. *TĂIA* (tăie, să tăie, tăiat)

I

- A. ceva (cu ...)

pe cineva la ...
cuiva ceva

de (căt-re) ...

cuiva
- a. Taie *pâinea* (cu cuțitul meu)!
b. Ați tăiat *exemplul* acela?
a. Din greșeală, *l* -am tăiat *pe Costel* la deget.
I-am tăiat **lui Dinu** o felie de cozonac.
Taie-i **lui Ionuț**, *friptura* (= * *friptura lui*)!
b. **Corinei** i-au tăiat *numele* (= *numele ei*) de pe listă.
c. **Lui Petre** i-au tăiat *bursa* pe o lună.
a. Copacii au fost tăiați de pădurar.
b. Maria a fost tăiată de pe listă, de profesorul de sport.
c. **Lui Petre** bursa i-a fost tăiată pe o lună.
- B. *a-și tăia*
ceva
- a. Mioara **și**-a tăiat o felie de pâine / *pâinea* (= * *pâinea sa*).
b. Ion **și**-a tăiat *numele* (= *numele său*) de pe listă.

C. *a se tăia*

la ... / cu ...

a. Nelu *s* -a tăiat la deget cu cuțitul.

(p. 3, 6) Sticla *se* taie (= e tăiată) cu diamantul.

b. Victor *s* -a tăiat de pe listă.

(p. 3, 6) *Se* taie (= sunt tăiate) cu o linie,
exemplele greșite.

cuiva

c. Bursa (*i*) *se* taie / e tăiată pentru abateri repetate.

1019. *TÊME* (se teme, să se teamnă, temút)

I

C. *a se teme*

de ...

a. Copiii *se* tem de doctor.

II

C. ~ CĂ ...

b. *Mă* tem CĂ nu ești pregătit bine pentru examen.

SĂ ...

a. Victor *s* -a temut SĂ-și susțină ideea până la capăt.

1020. *TELEFONÁ* (telefonează, să telefoneze, telefonát)

I

A. cuiva

I-a telefonat **mamei**.

B. *a-și telefona*

unul altuia

Cele două prietene **își** telefonează zilnic.

C. *a se telefona*

cuiva

(p. 3) Să nu *se* telefoneze după ora 24 !

(p. 3) **I** s-a telefonat din Paris.

II

A. ~ CĂ...

A telefonat CĂ vine mâine de la Brașov.

DACĂ...

Să telefonați DACĂ puteți veni!

C. ~ SĂ...

(p. 3) **I** s-a telefonat SĂ se ducă la ora 18 la aeroport.

1021. *TERGIVERSÁ* (tergiversează, să tergiverséze, tergiversát)

I

A. ceva

A tergiversat *terminarea* lucrării de diplomă.

Am tergiversat *încheierea* tratatului.

cuiva ceva

I-au tergiversat *numirea* (= *numirea ei*) în postul de analist.

de (căt)re...

Încheierea tratatului a fost tergiversată de ambele părți.

- C. *a se tergiversa* (p. 3, 6) *S-a tergiversat* (= a fost tergiversată) punerea în posesie a moștenitorilor.
 cuiva (p. 3,6) **I s-a tergiversat** eliberarea legitimației (= a fost tergiversată eliberarea legitimației ei).

1022. **TERMINĂ** (términă, să términe, terminát)

I

- A. *ceva* Ați terminat *facultatea*?
cuiva ceva **I-ai terminat puloverul** (= *puloverul lui*)?
cu... Ați terminat cu *examenele*?
de (câtre)... Proiectul va fi terminat de o comisie de arhitecți.
de + part. Ai terminat de învățat?
- B. *a-și termina*
ceva Anui viitor, Radu **și va termina** studiile (= * *studiile sale*).
- C. *a se termina*
cuiva La ce oră **se termină** spectacolul?
cu... **Elenei i s-au terminat** banii (= *banii ei*).
 prin... Războaiele daco-romane **s-au terminat** cu victoria romanilor.
 cu... Disputa asupra structurii universului **s-a terminat** prin acceptarea ipotezei lui Copernic.
 (p. 3) *S-a terminat* cu indisciplina!

1023. **TESTĂ** (testează, să testeze, testát)

I

- A. *ceva* Vom testa *rezistența* metalului la solicitările impuse de mediu.
pe cineva **Pe sportivi i-a testat** antrenorul principal.
cuiva ceva **Lui Dan** medicul **i-a testat acuitatea** (= *acuitatea lui*) vizuală.
de (câtre)... Copilul va fi testat de câțiva muzicieni.
- B. *a-și testa*
ceva Înainte de concurs, Virginia **și-a testat cunoștințele** (= * *cunoștințele sale*) de algebră.
pe cineva Profesorul **și testează zilnic elevii** (= *pe elevii săi*).
- C. *a se testa*
cuiva (p. 3, 6) Aici **se testează** (sunt testate) cererea și oferta pe piață.
 prin... (p. 3, 6) **Bolnavului i s-a testat** adaptabilitatea (= a fost testată adaptabilitatea lui) la mediul ambiant.
 cu... Starea funcțională a ficatului **se testează** (= e testată) prin electroforeză.
 cu... Funcția rinichiului **se testează** (= este testată) cu iod radioactiv.

1024. **TÎNDE** (tinde, să tindă, tîns)

- I
- A. spre (căt-re)...
la... În cosmos, temperatura tinde spre zero absolut.
Sportivul tinde la depășirea propriului record.
- C. *a se tinde*
spre... (p. 3) În medicina modernă *se tinde* mai ales spre prevenirea îmbolnăvirilor.
- la... (p. 3) În ultimele luni *se tinde* la privatizarea accelerată.

II

- A. ~ SĂ... Recolta medie de grâu tinde SĂ depășească 3000 de kg la ha.
- C. ~ SĂ... (p. 3) În zootehnie *se tinde* SĂ se obțină rase de animale tot mai rezistente și mai productive.

1025. **TOLERĂ** (tolerează, să tolereze, tolerat)

I

- A. ceva Organismul ei nu tolerează *grăsimile*.
Nu tolerează *zgomotul / nedreptatea / necinstea*.
pe cineva Profesorul nu-*i* tolerează *pe leneși*.
cuiva ceva **I**-am tolerat *lipsurile (= lipsurile lui)*.
de (căt-re)... Atitudinea Ancăi n-a fost tolerată de colegii ei.
- B. *a-și tolera*
ceva **Și**-a tolerat *slăbiciunile (= * slăbiciunile ei)*.
pe cineva Nu **și**-a tolerat nici *sora (= pe sora ei)*.
unul altuia Ana și Mircea nu-**și** tolerează *greșelile (= greșelile lor)*.
- C. *a se tolera*
unul pe altul (p. 3, 6) Nu *se tolerează (= nu este tolerată)* încălcarea
cuiva Colegii de birou nu *se* mai tolerează.
(p. 3,6) **I** s-au tolerat multe **lui Mihai (= i-au fost tolerate multe)**.

II

- A. ~ SĂ... N-am tolerat SĂ fiu mințit / amenințat / nedreptățit.

1026. **TOPÎ** (topește, să topească, topit)

I

- I. ceva a. Focul topește orice *metal* ?
b. Apa topește *sarea*.
- cuiva ceva a. **I**-au topit *medicamentul (= medicamentul lui)*
în cafea.
- de (căt-re)... Pentru obținerea cocsului, cărbunele e topit (de muncitori) la temperaturi înalte.
- b. Sarea a fost topită de mine.

- B. *a-și topi*
ceva b. Maria **și-a** topit puțin *zahăr* în lapte.
- C. *a se topi*
a. Primăvara, *zăpada se* topește repede.
(p. 3, 6) Sticla *se* topește (= este topită) pentru a fi prelucrată
- cuiva b. **Lui Vlăduț i s-a** topit înghețata (= înghețata **lui**).
Aspirina *s-a* topit repede în ceai

1027. **TOTALIZĂ** (totalizează, să totalizeze, totalizat)

- I
- A. ceva Averea familiei Mureșan totalizează mai multe *milioane*.
- cuiva ceva Secretarea *i-a* totalizat *absențele* nemotivate.
de (către)... Cheltuielile de întreținere au fost totalizate de administratorul blocului.
- B. *a-și totaliza*
ceva **Și-a** totalizat *veniturile* (= *veniturile lui*) din cursul anului.
(fig.) **Și-a** totalizat *realizările* (= *realizările lui*).
- C. *a se totaliza*
(p. 3,6) Sumele mari *se* totalizează (= sunt totalizate) cu ajutorul calculatorului.
- cuiva (p. 3, 6) **I s-au** totalizat cheltuielile de deplasare în străinătate (= au fost totalizate cheltuielile **lui**).

1028. **TRADUCE** (traduce, să traducă, tradus)

- I
- A. ceva (din... în...) O să traduc mâine *textul* acesta (din engleză în română).
- cuiva ceva **Mi-ai** tradus *poezia* ?
I-ai tradus *tema* (= *tema lui*)?
de (către)... Poeziile au fost traduse de un poet renumit.
- B. *a-și traduce*
ceva Mihaela **și-a** tradus *lucrarea* (= *lucrarea sa*) în franceză.
- C. *a se traduce*
(p. 3, 6) Poeziile *se* traduc (= sunt traduse) mai greu decât proza.
- cuiva (p. 3, 6) Acestui **savant i s-au** tradus multe lucrări (= au fost traduse lucrările **lui**).
(p. 3) Din franceză în română *se* traduce destul de ușor.

II

A. ~ cuiva CE..

Ți-am tradus CE m-ai rugat.

EXPRESII

A. ~ în fața justiției

Inculpatul a fost tradus în fața justiției.

1029. TRĂGE (trăge, să trágă, tras)

I

A. ceva

a. Tractorul trage zece *pluguri*.

cu...

b. Dănuț a tras câteva *linii* pe hârtie.

cuiva ceva

c. În armată ați tras cu pușca.

de (căt-re)...

d. Pescarul a tras *barca* la mal.a. Trage-**i** *mașina* (= *mașina lui*) în stânga!

Mașina avariata era trasă de altă mașină.

b. Conturul hărții a fost tras de mine.

B. *a-și trage*

ceva

a. Mihai **și**-a tras *mașina* (= **mașina lui*) mai departe.C. *a se trage*

cu...

b. (p. 3, 6) Liniile *se* trag (= sunt trase) cu creionul.

din...

c. Românii *se* trag din daci și din romani.

EXPRESII

A. ~ foloase din.../de
pe urma

Familia Iliescu a tras foloase din / de pe urma unei moșteniri.

~ învățăminte din...

Să tragi învățăminte din întâmplarea aceasta !

~ la răspundere
pentru...

I.-au tras la răspundere pentru prejudiciile aduse fabricii.

1030. TRANSCRIE (transcrie, să transcrie, transcris)

I

A. ceva

a. Ai transcris *articolul* ?b. Am transcris *textul* chirilic (cu alfabetul latin).

c. Compozitorul a transcris piesa aceasta pentru vioară.

cuiva ceva

I-a transcris *notițele* (= *notițele lui*).

de (căt-re)...

Actul a fost transcris în registru de secretară.

B. *a-și transcrie*

ceva

- a. **Și**-a transcris *referatul* (= *referatul lui*).
- b. **Ți**-ai transcris *titlul* de proprietate (= *titlul tău* de proprietate)?
- c. **Și**-a transcris *partitura* (= *partitura ei*) pentru soprană.

C. *a se transcrie*

(p. 3, 6) Notițele *s-au* transcris (= au fost transcrise) într-un timp record.

- b. (p. 3, 6) Textele egiptene *se* transcriu (= sunt transcrise) cu dificultate.

cuiva

- a. (p. 3, 6) **Is** a transcris lucrarea de diplomă (= a fost transcrisă lucrarea **lui**).
- c. **Mi** *s-a* transcris compoziția (= a fost transcrisă compoziția **mea**)

1031. **TRANSFERĂ** (transfără, să transfere, transferat)

I

A. *ceva*

O să transfere fraților lui *dreptul* de proprietate.

pe cineva

L-au transferat *pe Dragoș* de la un liceu la altul.

cuiva ceva

I-a transferat *fondurile* (= *fondurile lui*) la altă bancă

cuiva pe cineva

I-a transferat *soțul* (= *pe soțul ei*) la Iași.

de (către)...

Daniela a fost transferată (de conducerea instituției) de la radio la televiziune.

B. *a-și transfera*

ceva

Și-a transferat *procesul* (= *procesul ei*) la Tribunalul Județean.

pe cineva

Își va transfera *băiețelul* (= *pe băiețelul ei*) la altă grădiniță.

C. *a se transfera*

cuiva

Vrea să se transfere la o facultate particulară.

(p. 3, 6) **I s-a** transferat *dosarul* (= a fost transferat dosarul **ei**) la altă secție.

1032. **TRANSFORMĂ** (transfărmă, să transforme, transformat)

I

A. *ceva*

Ai transformat *rochia* galbenă ?

în...

Comerțul transformă *produsele* în valori de întrebuințare.

din... în

O să transformăm *sala* asta din bibliotecă în laborator fonetic.

pe cineva de (câtre)...	Munca <i>l</i> -a transformat <i>pe om</i> . Natura este transformată de om.
B. <i>a-și transforma</i> ceva	Ștefan și -a transformat <i>un costum / costumul</i> (= * <i>costumul lui</i>).
pe cineva	Și -a transformat <i>prietenul</i> (= <i>pe prietenul său</i>) în dușman.
A. <i>a se transforma</i>	(p. 3, 6) Ideile științifice <i>se transformă</i> (= *sunt transformate) neconținut.
cuiva	Păsărilor <i>li s</i> -au transformat membrele (= membrele <i>lor</i>) anterioare în aripi.
	(p. 3, 6) I s -a transformat biroul (= biroul lui a fost transformat) în sală de așteptare.

1033. TRANSMÎTE (transmite, să transmită, transmis)

I

A. ceva	Postul de radio transmite <i>știrile</i> din oră în oră.
cuiva ceva	Transmite- i doctorului <i>mulțumirile</i> mele!
prin...	I-am transmis <i>invitația</i> prin fratele meu.
de (câtre)...	Vestea a fost transmisă de prima echipă de alpinisti.
B. <i>a-și transmite</i> unul altuia ceva	Dan și Victor și -au transmis <i>salutări</i> .
C. <i>a se transmite</i>	(p. 3, 6) Pe programul România cultural <i>se transmite</i> (= este transmisă) mai ales muzică simfonică.
cuiva	(p.3, 6) I s -a transmis (= i -a fost transmisă) invitația ministrului?
prin...	(p. 3, 6) Bolile contagioase <i>se transmit</i> (= sunt transmise) prin obiecte infectate sau prin contact direct.

II

A. ~ cuiva CĂ...	Ne -a transmis CĂ nu poate veni.
SĂ...	Le -a transmis SĂ-l aștepte la gară.
CE...	Mi -a transmis CE s-a discutat la congres.
CINE...	I -a transmis CINE o să mai vină în vizită.
UNDE...	Să-mi transmiteți UNDE să ne întâlnim!
CÂND...	I -a transmis CÂND trebuie să vină în audiență.
CUM...	I-am transmis CUM să procedeze.
C. ~ cuiva CĂ...	(p. 3) I s -a transmis CĂ cererea a fost aprobată.

SĂ...	Ni s-a transmis SĂ continuăm cercetările.
CE...	Vi se transmite CE este mai important.
CINE / CARE	I s-a transmis CINE / CARE profesor l-a căutat?
UNDE...	Ți s-a transmis UNDE ești așteptat ?
CÂND...	Nu ni s-a transmis CÂND încep cursurile.
CUM...	I s-a transmis CUM să întocmească cererea.

!034. **TRANSPORTĂ** (transportă, să transporte, transportat)

I

A. ceva	Camionul transportă diverse <i>mărfuri</i> .
pe cineva la... cu...	<i>Pe bolnav</i> l-au transportat cu salvarea la spital.
cuiva ceva (cu...)	I-au transportat <i>lucrurile</i> (= lucrurile lui) (cu camionul) la noua adresă.
cuiva pe cineva (cu)...	I-am transportat <i>părinții</i> (= <i>pe părinții lui</i>) la Predeal (cu mașina).
de (cătore)...	Aparatele o să fie transportate de laboranți.
B. a-și transporta ceva	Irina încă nu <i>și-a</i> transportat <i>mobila</i> (= <i>*mobila sa</i>) în noul apartament.
pe cineva	Unde <i>ți-ai</i> transportat <i>mama</i> (= <i>pe mama ta</i>) ?
C. a se transporta	(p. 3, 6) Să <i>se</i> transporte (să fie transportate) manuscrisele cu toată atenția !
cuiva	(p. 3, 6) I s-au transportat valizele (= valizele lui au fost transportate) la gară.

1035. **TRANSPUNE** (transpune, să transpună, transpus)

I

A. ceva în...	Am transpus în viață <i>hotărârile</i> luate.
cuiva ceva în...	I-au transpus <i>ideile</i> (= <i>ideile lui</i>) în imagini.
de (cătore)....în...	Romanul a fost transpus de regizor într-un scenariu de film.
B. a-și transpune ceva pentru...	Compozitorul <i>și-a</i> transpus ultima <i>piesă</i> (= <i>*piesa sa</i>) pentru pian.
C. a se transpune	(p. 3, 6) Cunoștințele teoretice <i>se</i> transpun (= sunt transpuse) în practică.
cuiva	(p. 3, 6) Inițiativa <i>i</i> s-a transpus în practică (= inițiativa lui a fost transpusă în practică).

I

- A. ceva (cu...)
- Medicii tratează *bolile* infecțioase cu antibiotice.
  - Reprezentantul nostru a tratat *afacerea* cu reprezentantul firmei străine.
  - Articolul tratează *problema* recuperării deșeurilor.
  - Au tratat cu atenție *problema* șomajului.
- despre...
- Cursul tratează despre imunitate.
- pe cineva (de...)
- Ce medic **te-a** tratat (de reumatism) ?
  - Directorul **l-a** tratat *pe ziarist* politicos.
  - Ioana **îi** tratează *pe musafiri* cu cafea.
- cuiva ceva
- Dentistul **îi** tratează *măscuca* (= *măscuca lui) bolnavă.
- cuiva pe cineva
- I-am** tratat *invitații* (= *pe invitații lui*) cu răceală.
  - O **să-î** tratăm *pricetenii* (= *pe pricetenii lui*) cu suc de fructe.
- de (către)...
- Gelu a fost tratat de un medic competent. Semințele n-au fost tratate de specialiști cu radiații.
  - Afacerea a fost tratată de reprezentantul nostru.
  - Problema va fi tratată de mai multe reviste de specialitate
  - Victor a fost tratat cu răceală de director.
  - Oaspeții vor fi tratați de Ligia cu prăjituri.
- B. a-și trata
- ceva
- Firma **își** tratează *afacerile* (= *afacerile ei) printr-un reprezentant.
- pe cineva
- Savantul **și-a** tratat *teoria* (= *teoria sa) pe larg.
- Medicul **își** tratează *sora* (= *pe sora lui*) de astenie.
  - Victor **își** tratează *subalternii* (= *pe subalternii săi*) cu politețe.
  - Mama **și-a** tratat *invitații* (= *pe invitații săi*) cu prăjituri.
- C. a se trata
- de...
- cuiva
- (p. 3, 6) Reumatismul **se** tratează (= este tratat) și ambulatoriu.
Maria **se** tratează de rinichi.
  - (p. 3, 6) **I s-a** tratat genunchiul (= *a fost tratat genunchiul **lui**) bolnav ?
  - (p. 3, 6) Afacerile **se** tratează (= sunt tratate) prin reprezentanți.
  - (p. 3, 6) În acest capitol **se** tratează (= e tratat) principiul I al termodinamicii.
  - (p. 3, 6) Metalele **se** tratează (= sunt tratate) cu acizi.

1037. *TRAVERSĂ* (traversează, să traverseze, traversat)

I

- A. ceva Dunărea traversează șapte țări europene.
Traversează *bulevardul* cu atenție !
(fig.) Țara traversează o *perioadă* de tranziție economică.
- C. *a se traversa* (p. 3, 6) Strada *se* traversează (= e traversată) numai prin locurile marcate.
(p. 3) Pe aici nu *se* traversează.

1038. *TRĂI* (trăiește, să trăiască, trăit)

I

- A. ceva a. Ionel a trăit o *copilărie* fericită la bunici.
cuiva b. **Îi** mai trăiesc bunicii (= bunicii **lui**) ?
pentru... c. Savantul trăia doar pentru idcile lui.
cu... d. Mătușa mea trăiește numai cu lactate.
în / ia e. Costin a trăit toată viața în România / la țară.
- B. *a-și trăi* a. Poetul **și**-a trăit primii *ani* (= primii **săi ani**) de
ceva viață în satul natal.
- C. *a se trăi* b. (p. 3) Astăzi *se* trăiește mai mult decât în secolul trecut.
a. (p. 3, 6) Copilăria *se* trăiește (= este trăită) numai o dată.
d. *Se* trăiește și doar cu vegetale.

1039. *TRĂDĂ* (trădează, să trădeze, trădat)

I

- A. cineva *L*-a trădat *pe* cel mai bun *prieten*.
cuiva *pe* cineva *I*-a trădat *sora* (= *pe sora ei*).
de (către)... Țara a fost trădată de un grup de complotiști.
- B. *a-și trăda* **Ți**-ai trădat *prietena* (= *pe prietena ta*).
pe cineva **Și**-a trădat *greșeala* (= * *greșeala lui*).
ceva
- C. *a se trăda* Înroșindu-se la față, *s*-a trădat.
unul pe altul Prietenii nu trebuie să *se* trădeze.
cuiva (p. 3, 6) **I** *s*-au trădat *planurile* (= au fost rădate planurile **lui**).

EXPRESII

- A. ~ încrederea A trădat încrederea părinților lui.
~ pe cineva memoria *Te*-a trădat memoria.
- B. ~ intențiile **Ți**-ai trădat intențiile.

1040. **TREBUÎ** (trebuie, să trebuie, trebuie)

I

- A. cuiva (p. 3, 6) I-au trebuit câteva *dicționare*.
~ (să fie) + part. (p. 3) Filmul acesta trebuie (să fie) văzut.
(p. 3) Lucrarea trebuie (să fie) terminată până la
1 octombrie.

II

- A. ~ SĂ... (p. 3) Trebuie SĂ ne întoarcem devreme.

1041. **TRÉCE** (tréce, să treacă, trecut)

I

- A. ceva a. Să treci *exercițiul* în caiet !
pe cineva b. Pe unde ai trecut *râul* ?
cuiva a. Trece-*l pe Ovidiu* pe lista asta !
c. Silviu nu l-a trecut *gripa*.
cuiva ceva *Mi-a trecut supărura*.
a. **Lui Mircea** i-au trecut *numele (= numele lui)* în
catalog !
pe la... d. Treci pe la noi după-amiază !
prin... e. Dunărea trece prin șapte țări.
din... în... f. La temperaturi scăzute, apa trece din stare lichidă
în stare solidă.
în... g. Victoria a trecut în clasa a VI-a.
la... b. Să trecem la concluzii !
de... i. Numărul mașinilor trece de o sută.

B. a-și trece

ceva

C. a se trece

- a. **Și-a trecut numele (= *numele său)** pe listă.
(p. 3, 6) Materialele folosite *se trec (= sunt trecute)* în registrul acela.
b. (p. 3, 6) Râul *se trece (= este trecut)* prin vad.
d. (p. 3) Pe aici nu *se trece*.
f. (p. 3) S-a trecut la o nouă organizare a echipelor.
k. *Se va trece de la o agricultură rudimentară la una modernă*.
l. Florile *s-au trecut*.

II

- A. ~ SĂ... d. Treci pe la mine SĂ mă vezi !

EXPRESII

A. ~ în revistă ceva

~ cu vederea cuiva ceva

~ la fapte

- a. Colonelul a trecut *trupele* în revistă.
b. Au trecut în revistă toate evenimentele.
Ți-am trecut cu vederea greșelile (= greșelile tale).
După ce au stabilit planul, au trecut la fapte.

1042. **TREZÍ** (trezește, să trezcască, trezî)

I

- A. pe cineva (la ora...) Trezește-*l* pe Ștefan (la ora 7)!
- ceva (fig.) Am trezit *interesul* investitorilor.
- cuiva pe cineva Să nu-*i* trezești *copiii* (= *pe copiii ei*)!
- de (căt-re)... Sportivii sunt treziți de antrenor la ora 7.
- B. *a-și trezi*
- pe cineva Virginia *și-a* trezit *fratele* (= *pe fratele său*).
- C. *a se trezi*
- cuiva Florina *se* trezește ușor.
- unul pe altui La ce oră *i* s-au trezit oaspeții (= oaspeții *lui*)?
- (fig.) **I** s-a trezit *mândria* (= *mândria lui*).
- Frații s-au trezit unul pe altul devreme.
- b. Apa minerală s-a trezit.

1043. **TRIMÍTE** (trimíte, să trimită, trimís)

I

- A. ceva
- pe cineva (la...) a. O să trimită *scrisoarea* imediat
- Trimite-*o* pe sora ta (la mare)!
- cuiva ceva Mama trimite *copiii* (= *pe copiii ei*) la culcare.
- cuiva pe cineva **Elvirei** nu *i*-au trimis *bani*
- la... **I**-au trimis *sora* (= *pe sora ei*) în tabără.
- de (căt-re)... b. Autorul trimite la un articol mai vechi al său.
- a. Telegrama a fost trimisă de vărul meu.
- B. *a-și trimite*
- unul altuia ceva Ioana și Paula **își** trimit mereu *scrisori*.
- Șerban **și-a** trimis *un articol / articolul*
- (= **articolul lui*) la o revistă.
- C. *a se trimite*
- (p. 3, 6) Răspunsurile *se* trimit (= sunt trimise)
- prin poștă.
- cuiva (p. 3, 6) **Lui Radu i** s-a trimis (= *i-a* fost trimis)
- anunțul ?

EXPRESII

- A. ~ în judecată Inculpatul a fost trimis în judecată.

1044. **TÚNDE** (túnde, să túndă, túns)

I

- A. ceva
- pe cineva Au tuns *păpușa / iarba* în grădină.
- cuiva ceva Frizerul *l-a* tuns pe Vlad.
- cuiva pe cineva **I-a** tuns *mustața* (= *mustața lui*).
- de (căt-re) **Le-a** tuns *copiii* (= *pe copiii lor*).
- Pomii au fost tunși de grădinar.
- B. *a-și tunde*
- ceva **Și-a** tuns *părul* (= **părul ei*).
- pe cineva **Și-a** tuns *prietena* (= *pe prietena ei*).

C. *a se tunde*
unul pe altul

Costin *se tunde* rar.

Prietenele *se tund* una pe alta.

(p. 3, 6) Părul *se tunde* (= este tuns) cu foarfeca.

(p. 3) Aici *se tunde* ieftin.

(p. 3, 6) Oile *se tund* (= sunt tunse) primăvara.

cuiva

(p. 5, 6) I s-a tuns barba (= a fost tunsă barba lui).

1045. *TURNĂ*¹ (toamnă, să toârne, turnăt)

I

A. ceva (din... în...)
(din...)

a. Toamnă *laptete* (din sticlă, în cană)

b. Muncitorii au turnat (din fontă) *o piesă* cu gabarit neobișnuit.

cuiva ceva
de (către)...

a. I-am turnat *bere* / *berea* (= *berea lui*) în pahar.
Băutura era turnată de ospătar în pahare.

b. Blocul - motor a fost turnat de muncitorii din schimbul întâi.

B. *a-și turna*
ceva

a. Carmen *și-a* mai turnat puțină *cafea*.

Și-a turnat *ceaiul* (= *ceaiul său*) în termos.

Șorin și Matei *își* turnau *vin* unul altuia.

unul altuia

C. *a se turna*

(p. 3, 6) Lichidul *se* toarnă (= este turnat) cu grijă în eprubetă.

cuiva

(p. 3, 6) Medicamentul *îi* se va turna (= *îi* va fi turnat) în ceai.

b. (p. 3, 6) Piesele acestea *se* toarnă (= sunt turnate) din oțel înalt aliat.

1046. *TURNĂ*² (turnează, să turneze, turnăt)

I

A. ceva
de (către)...

Anul acesta regizorul a turnat două *filme*.

Filmul a fost turnat de un regizor francez.

C. *a se turna*

(p. 3,6) Filmul *s-a* turnat (= a fost turnat) în Valea Jiului.

T

1047. *ȚINE* (ține, să țină, ținut)

I

A. ceva

a. Ține puțin *cartea* asta !

b. Profesorul a ținut *un curs* / *o lecție* / *o prelegere* / *o conferință* foarte interesantă.

c. Unde *ții timbrele* ?

Unde *ține copilul*, acasă sau la bunici ?

pe cineva
de... / în... / la...

a. Sanda o *ține pe sora* ei de mână / în brațe.

d. Ion *ține mult* la satul lui.

e. Părinții *îl țin pe Andrei* la studii.

de...
cuiva ceva

pe cineva de... /în...
de (către)...

B. a-și ține
ceva

pe cineva la...

C. a se ține
de...

după...

A. ~ SĂ...

EXPRESII

A. ~ seamă /cont /
socoteală de...

~ pe cineva de vorbă

~ legătura cu cineva

~ cuiva (de cald) /
foame

~ loc de...

~ locul cuiva

C. ~ seama /

cont / socoteală de...

f. Laboratorul acesta ține de secția I.

a. **Îi** țin eu *geanta* (= *geanta ei*).

b. Profesoara **ne-a** ținut *un curs* interesant.

c. **Îi** țin *patinele* (= *patinele lui*) în debara.

a. **Îi** țin *fetița* (= *pe fetița ei*) de mână / în brațe.
Valiza a fost ținută de Mariana.

b. Conferința va fi ținută de un academician.

c. Tablourile sunt ținute de familia Șerbănescu în camera de zi.

a. Copilul **își** ținea *geanta* (= **geanta sa*) în mână.

b. Unde **își** ține *cursul* (= **cursul său*) profesorul Teodorescu ?

c. Matei **își** ține *familia* (= **familia sa*) la țară.

d. Sorin **își** ține *fratele* (= *pe fratele lui*) la studii.

a. (p. 3, 6) *Geanta se ține* (= **este ținută*) în mână.
Ține-te de mine / gară !

b. (p. 3, 6) De obicei, *cursurile se țin* (= sunt ținute) în amfiteatru.

c. (p. 3, 6) *Cărțile se țin* (= sunt ținute) în bibliotecă.
g. De ce *te ții* după noi ?

II

h. Țin SĂ vă informez asupra rezultatelor experiențelor.

Ștefan n-a ținut seamă / cont / socoteală de calculele făcute

Dacă **mă ții** de vorbă întârzii la cursuri.

Să **ții** legătura cu mine !

Haina **îmi** ține de cald / Biscuiții **îmi** țin de foame.

Camera asta ține loc de depozit.

Îmi ții puțin locul ?

(p. 3) Să **se țină** seama / cont / socoteala de calculele făcute !

U

1048. UCÍDE (ucíde, să ucídă, ucís)

I

A. pe cineva

cuiva ceva

cuiva pe cineva

Infractorul **l-a** ucis *pe bătrân*.

(fig.) **I-a** ucis *sentimentele* (= *sentimentele ei*).

I-a ucis *fratele* (= *pe fratele lui*).

Lupul **le-a** ucis câteva *oi / cile* (= **oile lor*).

- de (cătref)...
 B. *a-și ucide* ceva
 pe cineva
 C. *a se ucide*
 unul pe altul
 cuiva

Vecinul nostru a fost ucis de un necunoscut.
 (fig.) **Și-a ucis teama** (= * **teama lui**).
 Boxerul **și-a ucis adversarul** (= **pe adversarul lui**).
 (p. 3, 6) Nu *se ucide* (= este ucis) un om cu ușurință.
 Căii răniți *se ucid* (= sunt uciși).
 Rivalii *s-au ucis* (în duel).
 (p. 3, 6) **I s-a ucis câinele** (= a fost ucis câinele **ei**).

1049. **UDĂ** (údă, să úde, udát)

I

- A. ceva

a. Ileana udă *florile*.
 Ploaia udă *semănăturile*.
 Cisterna udă *străzile*.

b. Oitui udă câteva *judete* ale țării.

- pe cineva
 cuiva ceva
 de (cătref)...

a Ploaia *l-a udat pe Virgil până la piele*.
I-am udat grădina de zarzavat (= * **grădina lui**).
 Culturile au fost udate de motopompă.

- B. *a-și uda*

Și-a udat fustia (= * **fustia ei**).

- ceva

(p. 3, 6) Semănăturile *se udă* (= sunt udate)
 abundent.

- C. *a se uda*

(p. 3, 6) **I s-au udat florile** (= au fost udate florile
ei)?

- cuiva

1050. **UITĂ**¹ (uită, să uite, uitát)

I

- A. ceva

Ali a uitat *cuvintele* noi.

- pe cineva
 cuiva ceva
 de (cătref)..
 de...

L-ai uitat pe Șerban?

I-am uitat lui Dan caietul (= **caietul lui**) acasă.
 Tradițiile strămoșești n-au fost uitate de popor.
 Am uitat de examen / telefon / sora ei.

- B. *a-și uita*

Tata **și-a uitat banii** (= banii **săi**) pe masă.

- ceva
 pe cineva

Și-a uitat prietenii (= **pe prietenii săi**).

- C. *a se uita*

(p. 3, 6) Cuvintele noi *se uită* (= sunt uitate) repede.

- unul pe altul
 cuiva

Mioara și Victor *s-au uitat* (unul pe altul) de mult.
 (p. 3, 6) **Lui Victor i se vor uita greșelile** (= vor fi
 uitate greșelile **lui**).

II

- A. ~ CĂ...

Am uitat CĂ n-am abonament.

- SĂ...

Ana a uitat SĂ-și facă tema.

- CE...

Am uitat CE exercițiul să fac.

- CINE...

Am uitat CINE te-a căutat la telefon.

- UNDE...

A uitat UNDE a pus cartea.

DE CÂND...	Am uitat DE CÂND nu ți-am scris.
CUM...	A și uitat CUM se patinează.
C. ~ CĂ ...	(p. 3) Să nu se uite CĂ energia atomică e un pericol!
SĂ ...	(p. 3) S-a uitat SĂ se anunțe schimbarea programului.

1051. *UITA*² (uită, să uite, uitat)

I

C. a se uita	
la ...	Valeriu se uită la noi / televizor.
pe ...	Uită-te puțin pe fereastră!
în ...	Mioara se uită în oglindă.
unul la altul	Mircea și Mihai se uitau unul la altul.
cuiva	Medicul i s-a uitat în ochi (= ochii lui)

1052. *ULTRAGIA* (ultragiază, să ultragieze, ultragiât)

I

A. ceva	Ai ultragiât <i>sentimentul</i> prietenului tău.
pe cineva	Șoferul l-a ultragiât <i>pe polițist</i> .
cuiva pe cineva	I -a ultragiât <i>reprezentanții</i> (= pe reprezentantul lui).
cuiva ceva	Ne -au ultragiât <i>demnitățile</i> (= *demnitatea noastră).
de (câtre) ...	Șoferul de autobuz a fost ultragiât de un călător.
B. a-și ultragia	Si -a ultragiât <i>colaboratorii</i> (= pe colaboratorii lui).
pe cineva	(p. 3, 6) Nu se ultragiază (= este ultragiât) un funcționar în exercițiul funcțiunii!
C. a se ultragia	(p. 3, 6) În felul acesta se ultragiază (= sunt ultragiate) bunele moravuri.
unul pe altul	Călătorii s-au ultragiât în auzul mulțimii.

1053. *UMBLĂ* (úmblă, să úmble, umblât)

I

A. pe... / prin...	a. El umblă pe jos / pe stradă / prin parc.
cu ceva	Ai umblat numai cu taxiul.
la ... / în ...	b. A umblat cu o armă și s-a rănit.
cu cineva	c. Nu umbla la / în frigider!
cuiva la ceva	d. A umblat numai cu o față.
	b. Copilul i-a umblat la casetofon (= la casetofonul lui) și l-a stricat.

EXPRESII

A. ~ cu minciuni	De ce umbli cu minciuni?
~ după doi iepuri	A umblat după doi iepuri și n-a prins nici unul.

1054. *UMFLĂ* (úmflă, să úmflc, umflát)

I

- A. ceva a. Șoferul umflă *un cauciuc*.
 b. Vântul umflă *pânzele* corabiei.
 c. (fig.) Intermediarii au umflat *prețul hârtiei*.
 cuiva ceva a. Mama **i**-a umflat **lui Dănuț un balon** (= *balonul lui*).
 de (căt-re) ... Míng-**e**a a fost umflátă de un jucător.
 B. *a-și umfla ceva* Sandu **și**-a umflat *camera* de la bicicletă
 (= camera de la bicicletă **lui**).
 C. *a se umfla* Lemnul *se umflă* dacă este udat.
 la ... c. Prcțur-ile iar *s*-au umflat.
 d. Elena *s*-a umflát la măs-**e**a.
 e. Apele Someș-ului *s*-au umflát.
 cuiva a. **I** *s*-a umflát glezna.

EXPRESII

- A. ~ răsul / plânsul pe A umflát-*o* răsul / plânsul.
 cineva
 C. ~ de somn Virgîl *s*-a umflát de somn.
 ~ în pene De ce *te* umfl-ii în pene?

1055. *ÚMPLE* (úmple, să úmple, umplút).

I

- A. ceva (cu ...) a. Umple *sticla* (cu apă)!
 cuiva ceva (cu ...) **I**-am umplut *paharul* (= *paharul lui*) (cu vin).
 pe cineva de ... b. *L*-a umplút de bube.
 de (căt-re) ... a. Paharele au fost umplute de gazdă.
 B. *a-și umple* a. Nicușor **și**-a umplut *buzunarele* (= **buzunarele sale*) (cu nuci).
 ceva (cu ...) b. *S*-a umplut de vopsea (pe haine / mâini).
 C. *a se umple* **Lui Ionel i** *s*-au umplut pantofii (= pantofii **lui**)
 de ... de noroi.
 cuiva de ... a. (p. 3,6) Cada *s*-a umplut (= a fost umplútă) cu
 apă.
 cu ... b. **I** *s*-a umplut casa (= casa ei) de oaspeți.
 cuiva ceva de ...

1056. *UNÍ* (unéște, să unească, unít)

I

- A. ceva Au unit cele două *clădiri* printr-un coridor.
 cu ... Capilarele unesc *arterele* cu venele.
 dativ + ceva Ca să repar tranzistorul, **i**-am unit doi *condensatori*.
 de (căt-re) ... Țările române au fost unite pentru prima dată de
 Mihai Viteazul.

- B. *a-și uni*
ceva În noua situație, cei doi adversari *și-au unit forțele*
(= **forțele lor*).
- C. *a se uni*
cu ... Moldova *s-a unit* cu Țara Românească în 1859.
unul cu altul Moldova și Țara Românească *s-au unit* în 1859.

1057. **UNIFICĂ** (unifică, să unifice, unificat)

I

- A. ceva a. Ministerul sănătății a unificat câteva
circumscripții sanitare din oraș.
Mihai Viteazul a unificat Țările române în 1601.
- de (către) ... b. Ortografia a fost unificată de Academia română.
C. *a se unifica* (p. 3, 6) Se vor unifica (= vor fi unificate)
normele de acordare a bursei.
Sindicatul din învățământ *s-au unificat*
(= au fost unificate) cu celelalte organizații
sindicale.

1058. **UNIFORMIZĂ** (uniformizează, să uniformizeze, uniformizat)

I

- A. ceva Firma a uniformizat *salarile / vestimentația*
salariaților.
De ce *le-ai uniformizat meniul* (= *meniul lor*)?
- cuiva ceva Toate sindicatele *și-au uniformizat revendicările*
(= **revendicările lor*).
- B. *a-și uniformiza*
ceva (p. 3,6) Prefectul în piețele capitalei *s-au uniformizat*
(= au fost uniformizate).
- C. *a se uniformiza*
cuiva **Li** *s-au uniformizat veniturile* (= au fost
uniformizate veniturile lor).

1059. **URÎ** (urăște, să urască, urât)

I

- A. ceva a. Oamenii urăsc *războiul / sărăcia*.
pe cineva **Îi** urăsc *pe dușmani*.
cuiva ceva **Îi** urăște *ideile* (= *ideile lui*).
pe cineva Nu-i urî *fratele* (= *pe fratele ei*)!
de (către) ... Războiul e urât de toți oamenii.
- B. *a-și urî*
ceva De ce **îți** urăști *munca* (= **munca ta*)?
pe cineva Dinu **își** urăște *vecinul* (= *pe vecinul său*).

C. *a se urî*
unul pe altul
cuiva de ...

a. Vasile și Gheorghe *se urăsc* de mult.
b. (p. 3) **Lui Mihai i s-a urât** de atâta ploaic.

II

C. ~ cuiva SĂ ...

b. (p. 3) **Mi s-a urât SĂ** mai aștept.

1060. *URCĂ* (úrcă, să úrce, úrcat)

I

A. ceva în ... / pe ...
pe cineva în ... / pe...
cuiva ceva

Urcăm *pachetele* în vagon / pe scaun.
Ana a urcat *copilul* în cărucior / pe bancă.
Îi urc Ioanei pachetele (= *pachetele ei*) în piașa de
bagaje.

în ...
pe ...
cu ...
la ...
de (căt-re) ...

Pasagerii urcă în vagoane.
Petrică a urcat pe munte.
De ce nu urci cu liftul?
Urcăți la cașajul al doilea!
Valizele au fost urcate în mașină de Ion.

B. *a-și urca* ceva

Dan **își urcă bagajul** (= *bagajul său) în taxi.

C. *a se urca*

Mama *se urcă* în tramvai.

în ...

(p. 3, 6) Mobilă nu *se urcă* (= nu este urcată) cu
liftul.

cuiva ceva

(p. 3). Pe aici *se urcă* mai ușor la cabană.

Lui Dănuț i s-a urcat temperatura.

II

A. ~ SĂ ...

A urcat în pod SĂ ia un geamantan.

C. ~ SĂ ...

Să *se urce* pe scară SĂ repare lampa!

1061. *URMĂ* (urmează, să urmeze, urmă-t)

I

A. ceva

a. Mama a urmat *un tratament* de recuperare.
Urmați *drumul* acesta!

după ...
pe cineva
cuiva

b. Fratele meu urmează *agronomia*.
c. După conferință urmează *un film*.
d. Ei *l-au urmat pe tatăl* lor.

cuiva ceva

c. **Lui Ștefan cel Mare i-a urmat** la tron fiul său,
Bogdan.

de (căt-re) ...

e. **I-au urmat indicațiile** (= *indicațiile lui*).
b. O să-i urmă-m *cursul* (= *cursul lui*).

a. Sfatul lui e urmat de toți.
b. Cursul acesta va fi urmat de mulți studenți.
c. Conferința a fost urmată de un film.
d. Generalul a fost urmat de armată.

B. *a-și urma*
ceva

pe cineva

C. *a se urma*

cuiva

A. ~ SĂ ...

a. Turisții **își** urmau *drumul* (= *drumul lor) spre cabană.

d. Mircea **și**-a urmat *tatăl* (= *pe tatăl său*).

a. (p. 3, 6) Recomandările medicului *se urmează* (= sunt *urmate*) cu strictețe.

(p. 3, 6) **I** *se* vor urma indicațiile (= indicațiile **lui** vor fi *urmate*).

II

d. (p. 3) Urmează SĂ dăm un spectacol la Constanța.

1062 *URMĂRI* (urmărește, să urmărească, urmăriți)

I

A. *ceva*

a. Taxiul urmărea *autobuzul*

b. Urmărim *functionarea* robotului.

c. Sportivul urmărește *un loc* bun în clasament.

pe cineva

a. *L-am urmărit* toată ziua *pe Ștefan*.

b. Am urmărit-o *pe Lenuta* jucându-se.

cuiva *ceva*

a. O să-i urmărească *mașina* (= *mașina lui*).

b. **I-au urmărit mișcările (= *mișcărilor lui*).**

de (către) ...

a. Infractorul e urmărit de polițisti.

b. Meciul a fost urmărit de toți elevii.

c. Infractorul a fost urmărit în justiție.

B. *a-și urmări*
pe cineva

a. Radu **își** urmărește *vecinul* (= *pe vecinul său*).

b. Mama **își** urmărește *copilul* (= *pe copilul său*) cum învață să meargă.

ceva

d. Elena **și**-a urmărit *scopul* (= *scopul său).

C. *a se urmări*
unul pe altul

a. Matei și Paul *s-au urmărit* prin pădure.

b. (p. 3, 6) De aici piesa *se urmărește* (= este urmărită) mai bine.

cuiva

(p. 3, 6) **I** *s-au urmărit* ideile (= au fost urmărite ideile **lui**) expuse în referat?

c. (p. 3) *Se urmărește* (= *e urmărită) obținerea unor recolte mari.

II

A. ~ SĂ ...

Ea urmărește SĂ ajungă pe locul I.

C. ~ SĂ ...

(p. 3) *Se urmărește* SĂ se obțină rezultate mai bune.

1063. *USCĂ* (usucă, să usuce, uscat)

I

- A. ceva
  pentru ...
  cuiva ceva
  de (căt-re) ...
- B. *a-și usca*
  ceva
- C. *a se usca*
  cuiva
- a. Vântul / soarele usucă *rufele*.
b. Ai uscat *verdețuri* (pentru iarnă)?
  a. I-a uscat *hainele* (= *hainele lui*) după ploaie.
  b. Peștele a fost uscat de pescari.
- a. **Și**-a uscat *lacrimile* (= * *lacrimile ei*).
  Și-a uscat *pantofii* (= *pantofii lui*) lângă foc.
  Și-a uscat *părul* (= *părul ei*) cu uscătorul.
c. Toamna frunzele îngălbenesc și *se usucă*.
  Tutunul *se usucă* (= este uscat) în uscătorii speciale.
  a. (p. 3, 6) **Ți** s-a uscat *părul* (= *părul tău*)?

1064. *UTILIZĂ* (utilizează, să utilizeze, utilizat)

I

- A. ceva
  ca ...
  în ...
  pe cineva
  cuiva ceva
  de (căt-re)
- B. *a-și utiliza*
  ceva
- C. *a se utiliza*
  cuiva
- În acest caz vom utiliza *un* nou *medicament*.
Industria celulozei utilizează *stuful* ca materie primă.
Vom utiliza *fosfați* în agricultură.
În postul acesta *îl* vom utiliza *pe* Radu.
I-am utilizat *metoda* (= *metoda lui*)
Aparatul a fost utilizat și de noi
- Pentru rezolvarea problemei, Maria **și**-a utilizat *cunoștințele* (= *cunoștințele sale*) de fizică.
(p. 3, 6) Laserul *se utilizează* (= este utilizat) cu succes în chirurgie.
(p. 3, 6) **I** s-au utilizat *ideile* (= au fost utilizate *ideile lui*) expuse în ultima lucrare.

1065. *UZĂ* (uzează, să uzeze, uzat)

I

- A. ceva
  de ...
  cuiva ceva
  de (căt-re) ...
- B. *a-și uza*
- C. *a se uza*
  dativ
  de ...
- a. Secția I a uzat *mașinile* prea repede.
b. În demonstrație, Mihai a uzat de argumente noi.
  a. Fratele meu **mi**-a uzat *bicicleta* (= * *bicicleta mea*).
  Discul a fost uzat de Ionel.
  Gigel **și**-a uzat *ghetele* (= *ghetele sale*).
  După o folosire îndelungată, utilajele *se uzează*.
  Acestei **mașini** **i** s-a uzat motorul (= motorul **ei**).
  b. (p. 3) În discuție s-a uzat de toate argumentele.

1066. **VACCINĂ** (vaccinează, să vaccineze, vaccinat)

I

- A. pe cineva (împotriva...) Vom vaccina toți *copiii* (împotriva poliomielitei).
 cuiva pe cineva De ce nu i-ai vaccinat *copilul* (= pe *copilul lui*)?
 de (către) ... Elevii au fost vaccinați de cadrele sanitare
- B. a-și vaccina Medical și-a vaccinat *copiii* (= pe *copiii săi*).
 pe cineva Elena s-a vaccinat (= a fost vaccinată) împotriva
 C. a se vaccina febrei tifoidice.
 (p. 3, 6) Animalele se vaccinează (= sunt vaccinate) împotriva bolilor transmisibile
 cuiva (p. 5, 6) Lui **Vesile** i s-au vaccinat toate animalele
 (= au fost vaccinate animalele lui) din gospodărie.

1067. **VALORIFICĂ** (valorifică, să valorifice, valorificat)

I

- A. ceva Întreprinderea a valorificat *materia primă*.
 cuiva ceva **Tehnicianului** nu i-au valorificat *ideea* (= *ideea lui*).
 de (către) ... Resursele interne vor fi valorificate mai mult (de specialiști).
 prin ... Petrolul este valorificat superior prin rafinare.
 în ... Ideile lui au fost valorificate în practică.
- B. a-și valorifica Și-a valorificat *experiența* (= *experiența sa).
 ceva (p. 3, 6) Gazele naturale se valorifică (= sunt valorificate) în industria chimică.
 C. a se valorifica (p. 3, 6) Lui **Ștefan** i s-a valorificat invenția (= a fost valorificată inovația lui) în producție.
 cuiva

1068. **VARIĂ** (variază, să varieze, variat)

I

- A. ceva În cursul experienței, vom varia *temperatura* și *presiunea*.
 de la ... la ... Temperatura variază de la -20°C la +35°C.
 între ... și ... Randamentul utilajului variază între 90% și 95%.
 în raport cu ... / în Rezultatele la examen variază în raport cu / în
 funcție de ... funcție de pregătirea fiecărui student.

- B. *a-și varia*
ceva Pulsarii **își** variază *intensitatea* radiațiilor
(= *intensitatea* radiațiilor **lor**).
- C. *a se varia* (p. 3, 6) În cursul acestei experiențe *se variază*
(= *este variată) presiunea.

1069. **VASCULARIZĂ** (vascularizează, să vascularizeze, vascularizat)

I

- A. ceva Un sistem de capilare vascularizează *plămânul*.

1070. **VĂRSĂ** (vărsă, să verse, vărsat)

I

- A. ceva (din ... în ...)
- a. A vărsat *apa* (din sticlă în chiuvetă).
b. Ștefan a vărsat *o sumă* de bani în bancă (în contul fiului său).
- cuiva ceva
- a. I-am vărsat *cafeaua* (= *cafeaua lui*).
Laptele a fost vărsat de copii.
b. Baniii vor fi vărsați la CEC.
- de (căt-re) ...
- a. Din neatenție, Ionel **și-a** vărsat *cerneala*
(= *cerneala sa*).
Vinul *s-a* vărsat din pahare.
(p. 3, 6) **I** *s-a* vărsat supa (= *supa lui*).
- B. *a-și vărsa* ceva
- a. Dunărea *se* varsă în Marea Neagră.
b. (p. 3, 6) Baniii *se* varsă (= sunt vărsați) la casierie.
- C. *a se vărsa*
cuiva
în ...

1071. **VEDEĂ** (vede, să vadă, văzut)

I

- A. ceva
- a. După amiază o să vedem *un film*.
Am văzut *un pom* înflorit.
- pe cineva
- a. Când **îl** vezi *pe Mircea*?
I-ai văzut *apartamentul* (= *apartamentul lui*)?
- cuiva ceva
- a. **I**-ai văzut *copilul* (= *pe copilul lui*)?
Virgil a fost văzut de colegii lui la teatru.
Piesa a fost văzută de numeroși spectatori.
- de (căt-re)
- De când nu **ți**-ai văzut *satul* (= *satul tău)?
Nu **și**-a văzut *sora* (= *pe sora sa*) de un an.
(p. 3, 6) Steaua aceea încă nu *se* vede (= *nu este văzută).
- B. *a-și vedea*
ceva
- (p. 3) Când e ceață nu *se* vede bine.
- pe cineva
- a. Eu și Matei *ne* vedem des.
(p. 3, 6) În fotografie, **lui Ștefan i** *se* vede numai
capul (= *este văzut numai capul lui).
- C. *a se vedea*
unul pe altul
cuiva

II

- A. ~ CĂ ...
 DACĂ ...
 CE ...
 CINE / CARE
 UNDE ...
 CÂND ...
 CUM ...
- C. ~ CĂ ...
EXPRESII
 A. ~ lucrurile
 ~ a fi bine văzut
 B. ~ de treabă
- a. Am văzut CĂ mașina a lovit tramvaiul.
 b. Vedeți CĂ ați greșit?
 a. N-am văzut DACĂ Radu a intrat în casă.
 Vezi CE face Ionuț?
 Să vedem CINE / CARE sună la ușă.
 N-ai văzut UNDE am pus ochelarii?
 Nu l-am văzut CÂND a venit.
 Ai văzut CUM a reparat bicicleta?
 b. (p. 3) Se vede CĂ nu știi nimic.
- Așa vede ei lucrurile.
 Daniel e bine văzut de director.
 Rodica nu și-a văzut de treabă și a fost concediată.

1072. **VEHICULĂ** (vehiculează, să vehiculeze, vehiculat)

I

- A. ceva
 cuiva ceva
 de (către) ...
 B. a-și vehicula
 C. a se vehicula
- Ziarul a vehiculat o știre falsă.
 Revista i-a vehiculat opiniile (= *opiniile lui*).
 Microbii au fost vehiculați de apă.
 Și-a vehiculat ideile (= *ideile lui*) în presă.
 (p. 3, 6) S-a vehiculat știrea / ipoteza (= a fost vehiculată știrea / ipoteza) că Rodica s-ar căsători în curând.

1073. **VENI** (vine, să vină, venit)

I

- A. cuiva
 la ...
 de la ...
 în...
 din ...
 cu ...
 C. a se veni
EXPRESII
 A. ~ bine cuiva
 ~ rău cuiva
 ~ rândul SĂ ...
- I-au venit *prietenii* (= *prietenii ei*).
 Silvia a venit la aeroport / la ora trei.
 Maria a venit de la aeroport / de la ora trei.
 Costel a venit în vizită la bunici.
 Când ai venit în țară?
 Alexandru vine din Franța / din oraș.
 Irina o să vină cu trenul / colega ei.
 (p. 3) La școală se vine la ora 8.
- Florinei îi** vine bine rochia albă.
 Din cauza efortului, **Elenei** i-a venit rău.
 I-a venit rândul SĂ între la doctor.

1074. **VERIFICĂ** (verifică, să verifice, verificat)

I

- A. ceva
 pe cineva
- Să verificăm *rezultatele* problemei!
 Medicul îi verifică periodic pe *sportivi*.
 Specialiștii din Banca Națională verifică *agenții* economici.

cuiva ceva
de (către)...

B. *a-și verifica*
ceva

pe cineva

C. *a se verifica*
în ...

cuiva

Îi verificăm *mașina* (= *mașina lui*).

Ipoteza aceasta n-a fost verificată de specialiști.

Ștefan **își** verifică *cunoștințele* (= **cunoștințele sale*) de geometrie.

Și-a verificat *elevii* (= *pe elevii săi*).

(p. 3, 6) Teoria *se* verifică (= este verificată) în practică.

(p. 3, 6) **I** s-au verificat afirmațiile (= au fost verificate afirmațiile **lui**)?

II

A. ~ **DACĂ** ...

CE ...

CINE ...

UNDE ...

CÂND ...

CUM...

C. ~ **DACĂ** ...

CE ...

CINE ...

UNDE ...

CÂND ...

CUM ...

Ai verificat **DACĂ** a spus adevărul?

Verifică **CE** a făcut Sorina ieri!

Am să verific **CINE** a trimis reclamația / **CU CINE** s-a întâlnit.

A verificat **UNDE** a fost Iuliana azi.

Ai verificat **CÂND** a primit telefonul aceia?

N-am verificat **CUM** au rezolvat problema.

(p. 3) S-a verificat **DACĂ** instalația funcționează?

(p. 3) Să *se* verifice **CE** a spus Ana!

(p. 3) S-a verificat **CINE** a lipsit?

(p. 3) O să *se* verifice **UNDE** a fost.

(p. 3) *Se* va verifica **CÂND** s-a întors acasă.

(p. 3) Să *se* verifice **CUM** a fost reparat radioul.

1075. **VIBRĂ** (vibrează, să vibreze, vibrat)

A. cuiva ceva

Îi vibrează *vocea* (= *vocea ei*).

1076. **VICIA** (viciază, să viciéze, viciát)

A. ceva
pe cineva
cuiva ceva

I Poluarea viciază *aerul*.

Victor *l*-a viciat *pe Sandu*.

Fumul de țigară **i**-a viciat *aerul* (din cameră)
(= *aerul din camera ei*).

de (către) ...

Tânărul a fost viciat de anturajul rău ales.

B. *a-și vicia*

Și-a viciat *fiul* (= *pe fiul lui*) învățându-l să fumeze.

C. *a se vicia*

Pierzând oxigenul prin ardere, aerul *se* viciază.

1077. **VİNDE** (vínde, să vîndă, vîndút)

A. ceva (cu ...)
cuiva ceva

I Petrică a vândut câteva *lăzi* de mere (cu 30.000 lei).
I-am vândut *o mașină* de scris.

I-am vândut *mașina* (= *mașina lui*).

de (către) ...

Casa a fost vândută de mama.

B. *a-și vinde*
ceva

Elena o să-și vândă *apartamentul* (= * *apartamentul său*).

C. *a se vinde*
cuiva

(p. 3, 6) Cu cât se vând (= *sunt vânduți) strugurii?
(p. 3, 6) **I** s-a vândut (= i-a fost vândut) un tablou.
(p. 3, 6) **I** se va vinde livada (= livada **lui** va fi vândută).

1078. *VINDECA* (vindecă, să vindece, vindecăt)

I

A. ceva
pe cineva (de ...)
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (cătore) ...

Medicii vindecă multe *boli*, dar nu *pe toate*.
Medicul *l-a vindecat pe tata* (de pneumonie).
I-am vindecat rana (= *rana lui).
I-a vindecat copilul (= *pe copilul lui*).
Irina a fost vindecată de doctorul Mateescu.

B. *a-și vindeca*
pe cineva

Șerban **și-a vindecat mama** (= *pe mama sa*).

C. *a se vindeca*
cuiva
cu ...

După tratament bolnavul *s-a vindecat*.
Lui Doru nu i s-a vindecat rana (= *rana lui*).
(p. 3, 6) Infecțiile *se vindecă* (= sunt vindecate) cu antibiotice.

prin ...

(p. 3, 6) Parezele *se vindecă* (= sunt vindecate) și prin fizioterapie.

1079. *VISA* (visează, să viseze, visat)

I

A. ceva
la ...
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (cătore) ...

a. Am visat *o grădină frumoasă*.
b. Toți românii au visat *unirea*.
Prietenul meu *visează la* anii copilăriei.
a. **L-ai visat pe fratele tău?**
I-am visat casa (= *casa lui*).
I-am visat mama (= *pe mama lui*).
b. Libertatea e visată de toate popoarele.

B. *a-și visa*
ceva
pe cineva
C. *a se visa*
la ...

a. Elena **și-a visat satul** (= *satul său*) natal.
Elena **și-a visat fratele** (= *pe fratele său*).
b. Colegul meu *se visează medic*.
(p. 3) Astăzi *se visează la* crearea unei lumi mai bune.

II

A. ~ CĂ ...
SĂ ...
C. ~ SĂ ...

a. Ana a visat CĂ *s-a întors acasă*.
b. Radu visează SĂ devină aviator.
b. (p. 3) Astăzi *se visează SĂ se creeze o lume mai bună*.

1080. *VIZĂ* (vizează, să vizéze, vizát)

I

A. ceva

a. O să vizez *biletul* de tren.

b. Textul vizează *problemele* din lecția anterioară.

pe cineva
Pe cine a vizat directorul în cuvântarea sa?

cuiva ceva

a. Nu i-au vizat *pașaportul* (= *pașaportul lui*)?

de (căt-re) ...

Actele vor fi vizate de directorul oficiului.

b. Postul acela e vizat de mai mulți concurenți.

B. a-si viza

a. Ion și-a vizat *pașaportul* (= **pașaportul său*).

ceva

(p. 3, 6) Documentele acestea se vizează (= sunt vizate) la cabinetul tehnic.

C. a se viza

b. (p. 3) Se vizează (= *e vizată) obținerea unui contract cât mai avantajos.

1081. *VIZITĂ* (vizitează, să vizitéze, vizită)

I

A. ceva

a. Excursioniștii vizitează *orașul*.

pe cineva

b. I-am vizitat *pe profesorul* nostru.

cuiva ceva

a. O să-i vizităm *țara* (= *tara lui*).

cuiva pe cineva

b. I-am vizitat *părinții* (= *pe părinții lui*)

de (căt-re)

a. România e vizitată de mulți turiști anual.

B. a-și vizita

Și-a vizitat *orașul* (= *orașul său*) natal.

ceva

b. Sora mea și-a vizitat *fiica* (= *pe fiica sa*).

pe cineva

c. Medicul și-a vizitat *bolnavul* (= *pe bolnavul său*) acasă.

C. a se vizita

a. Înainte, Ana și Irina se vizitau des.

unul pe altul

b. (p. 3, 6) Lunea, muzeele nu se vizitează (= nu sunt vizitate).

cuiva

(p. 3, 6) **Pictorului i** s-a vizitat atelierul (= a fost vizitat atelierul lui).

1082. *VOI* (voiéște, să voiáscă, voit)

I

A. ceva

Părinții voiau *căsătoria* aceasta.

II

A. ~ SĂ ...

Voia SĂ urmeze dreptul.

Nu voise SĂ se căsătorească.

1083. *VORBI* (vorbește, să vorbească, vorbit)

I

- A. ceva
despre ... Sora mea vorbește trei *limbi* străine.
cu ... Profesorul a vorbit despre structura atomului.
cuiva despre ... Paul vorbește cu prietenii lui.
de (cătore) ... **Le-am vorbit studenților** despre prietenie.
B. *a-și vorbi* Limba dacă a fost vorbită de strămoșii românilor.
unui cu altul Cei doi vecini nu-și vorbesc de mult.
C. *a se vorbi* (p. 3, 6) Limba română *se vorbește* (= este vorbită)
numai în România?
cuiva despre ... (p. 3) În timpul concursului nu *se vorbește*.
(p. 3) **I se va vorbi** despre importanța profilaxiei.

II

- C. ~ CĂ ... (p. 3) *Se vorbește CĂ* acolo se va construi un hotel modern.

1084. *VOTĂ* (votează, să viteze, votat)

I

- A. ceva Parlamentul a votat *legea* privatizării.
cu ... A votat cu partidul de guvernământ.
pe cineva *L-au votat pe Virgil* pentru funcția de lider sindical.
cuiva ceva **I-au votat propunerea** (= *propunerea lui*).
cuiva pe cineva **Ți-am votat fratele** (= *pe fratele tău*).
de (cătore) Legea presei nu a fost votată încă de parlament.
B. *a-și vota* **Și-a votat colegul** (= *pe colegul lui*) în comitetul de
pe cineva redacție.
C. *a se vota* (p. 3, 6) Legea aceasta *s-a votat* (= a fost votată) prin
vot secret.
cuiva (p. 3, 6) **I s-au votat** sugestiile (= au fost votate
sugestiile **lui**).
(p. 3) În parlament *se votează* prin vot secret.

1085. *VREA* (vrea, să vrea, vrut)

I

- A. ceva Copilul mai vrea o *prăjitură*.

II

- A. ~ SĂ ... Inginerul vrea SĂ continue turnarea betonului.

Z

1086. ZĂRÍ (zărăște, să zărească, zărit)

I

- A. ceva
pe cineva
cuiva ceva
cuiva pe cineva
de (căt-re) ...
- B. a-și zări
ceva
pe cineva
- C. a se zări
ur-al pe alcuia
cuiva
- a. Am zărit *castelul / lumină* la fercastră / luna printre brazi.
b. L-am zărit *pe Mircea* la vernisajul expoziției.
a. I-am zărit *casa* (= *casa lui*) de pe deal.
I-am zărit *fetița* (= *pe fetița ei*) pe scenă.
b. A fost zărit de prieteni la Șosea.
- a. Și-a zărit *satul* (= *satul lui*) de la distanță.
b. Și-a zărit *fratele* (= *pe fratele ei*) pe peronul gării.
- a. (p. 3, 6) Nu *se zărește* nimic (din cauza ceții).
b. S-au zărit în mulțime.
(p. 3, 6) I s-a zărit *mașina* (= a fost zărită *mașina lui*) pe bulevardul Dacia.

1087. ZÍCE (zice, să zică, zis)

I

- A. ceva
cuiva
cuiva ceva
de (căt-re) ...
- B. a-și zice
ceva
unul altuia
- C. a se zice
- a. Zi si tu *ceva!* / *câteva cuvinte!*
b. I-au zis Valentin.
a. I-am zis două *vorbe*.
Rugăciunea a fost zisă de preot.
- Ce și-a zis el?
La supărare și-au zis *vorbe grele / urâte*.
(p. 3, 6) Adesea *se zic* (= sunt zise) neadevăruri în ziare.

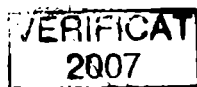
II

- A. ~ CĂ ...
SĂ ...
(cuiva) DACĂ ...
CE ...
CINE ...
UNDE ...
CÂND ...
CUM ...
- A zis CĂ pleacă la Sibiu.
A zis SĂ merg și eu cu el.
Nu (mi)-a zis DACĂ a reușit sau nu la examen.
(Ți)-a zis CE carte citește?
Nu (mi)-a zis PE CINE a întâlnit la Mamaia.
Nu (mi)-a zis UNDE l-a întâlnit pe Mircea.
(Ți)-a zis CÂND a sosit de la Craiova?
(Ți)-a zis CUM a călătorit?

- B. ~ CĂ ...
SĂ ...
C. ~ CĂ ...
    cuiva SĂ ...
    CĂ ...
- Mi-am zis CĂ o să am succes.
Ți-ai zis SĂ pleci mai devreme.
(p. 3) Se zice CĂ vom avea o iarnă blândă.
(p. 3) I s-a zis SĂ nu plece.
(p. 3) I s-a zis CĂ va fi transferat.

1088. ZĂMBÍ (zâmbéște, să zâmbească, zâmbít).

- A. cuiva
B. a-și zâmbi
    unul altuia
C. a se zâmbi
    cuiva
- I
Copilul îi zâmbește mamei.
Sora și fratele își zâmbeau.
(p. 3) I s-a zâmbit pentru a fi încurajat.

Tiparul s-a executat sub c-da nr. 301/1996 la
Tipografia Editurii Universității din București

00_17

Parte de vorbire fundamentală pentru nucleul propoziției, verbul ocupă un loc important în procesul de predare și achiziționare a oricărei limbi străine. Structurile în care figurează verbele pun probleme speciale acelor care studiază limba română ca limbă - țintă. Dificultățile rezultă nu atât din bogata flexiune a verbului românesc, cât mai ales din diferențele de comportament al verbelor corespondente în operațiile de traducere, deoarece rețelele în care se structurează membrii unei serii pot diferi de la o limbă la alta.

Un studiu având ca punct de plecare comportamentul sintagmatic al verbelor românești este indispensabil celui ce își propune învățarea limbii române. O cercetare de acest tip trebuie să urmărească nu numai analiza unui corpus de structuri, ci și să ofere studenților posibilitatea de a "recrea" pe baza descrierii propuse, modelele analizate și, în același timp, de a "produce" noi enunțuri corecte. În această viziune și în baza principiului pedagogic de a prezenta materialul lingvistic în mod corect și exact, lucrarea de față are ca scop înarmarea studenților cu posibilitatea de a selecta corect anumite structuri în care pot apărea verbele românești.

Lucrarea se adresează nu numai începătorilor, ci și studenților străini din anul I și al II-lea de la diverse facultăți, de aceea inventarul de verbe include nu numai unități care aparțin vocabularului fundamental al românei standard, ci și verbe specifice limbajelor tehnice de specialitate.

Această carte apare cu sprijinul Ministerului Culturii.

ISBN 973-575-207-7

Lei 60000